ALGERIA: 65 milioane tone petrol la sfîrșitul cvadrienalului

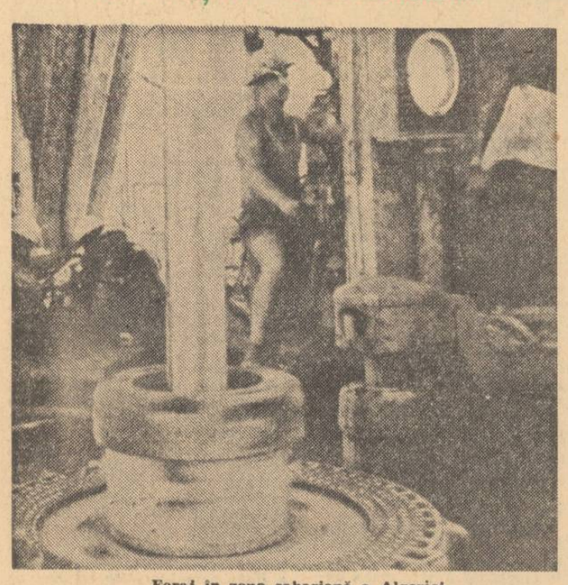

Foraj în zona saharianã a Algeriei

Industrializarea este considerată în Algeria drept principalul mijloc pentru realizarea unor profunde și innoitoare transformări în întreaga societate. Actualul plan de dezvoltare de 4 ani (1970—1973) constituie o etapă importantă în procesul de punere în valoare a resurselor naturale, îndeosebi a prelucrării hidrocarburilor — țițeiul și gazul metan —, importante rezerve energetice, care joacă un rol de seamă în economia algeriană.

Într-adevăr, subsolul acestei țări ascunde mari rezerve de hidrocarburi. În primii doi ani ai cvadrienalului, prospectarea resurselor petroliere a fost intensificată. Noi și însemnate zăcăminte de hidrocarburi au fost descoperite sub nisipul nesfîrșit al Saharei.

La finele lui 1973, încheierea cvadrienalului, producția anuală de petrol va ajunge la 65 milioane tone (un spor de 20 milioane tone față de 1969), iar cea de gaze naturale la 6,5 miliarde m.c.

Pentru transportarea petrolului și gazului metan, Algeria trebuia să importe tuburile pentru conducte. În prezent, acestea sînt fabricate în țară. Lungă de 507 km, conducta de gaz metan care va lega zăcămîntul de la Hassi R'Mel de Arzew, cetatea petrochimiei din vestul Algeriei, va putea transporta, în prima etapă, 6,4 miliarde metri cubi de gaze naturale.

ZAMBIA: rețeaua învățămîntului se dezvoltă continuu

Curs seral pentru tineri muncitori din Lusaka

Pășind pe calea dezvoltării de sine stătătoare, în urmă cu 8 ani, Zambia s-a angajat într-un proces de transformări profunde cu caracter economic și social.

Înțelegînd că emanciparea economică și culturală a țării nu poate fi realizată fără a înlătura neștiința de carte, grea moștenire a perioadei coloniale, fără pregătirea unor cadre calificate proprii, autoritățile de la Lusaka au inițiat măsuri în direcția dezvoltării învățămîntului. Atît primul plan economic de durată (1966—1970), cît și cel actual, de cinci ani, care a demarat anul trecut, au înscris printre prevederile lor impulsionarea învățămîntului.

Prin construirea unui număr mare de școli, rețeaua învățămîntului primar, elementar și secundar s-a lărgit. În ultimii 7 ani, numărul școlarilor cuprinși în ciclul primar s-a dublat, ajungînd în prezent la 700 000. Pentru pregătirea cadrelor necesare procesului de producție au fost înființate școli profesionale și s-au organizat cursuri de pregătire a tinerilor muncitori.

O atenție deosebită a fost acordată și învățămîntului universitar. Deoarece efectivul școlarilor din învățămîntul secundar a sporit destul de mult în ultimii ani, a început să se resimtă, în mod serios, lipsa cadrelor didactice. Urmărind să rezolve această problemă, autoritățile zambiene au hotărît ca un număr mare de studenți să se pregătească pentru a deveni profesori.

Într-un orășel englez a fost descoperit unul din tablourile pierdute ale lui Tizian, care înfățișa doi nobili din Veneția. Tabloul a fost terminat în anul 1544 și scurt timp după aceasta a dispărut și nu a rămas despre el nici o mențiune, în nici un catalog. Proprietarul tabloului nu este dispus nici acum să decline identitatea celui de la care l-a cumpărat, însă a oferit acest tablou Galeriei Naționale engleze spre achiziționare.

■

APROXIMATIV 100 de arbori și tufișuri cresc și rodesc într-o grădină minunată care ocupă în total 100 de metri pătrați. Această grădină a fost construită pe o stîncă de Așot Alaverdov, locuitor al orașului Tbilisi, capitala R.S.S. Gruzine. Aici cresc piersici cu fructe de 450—500 gr. fiecare, diferite soiuri de struguri, curmale albe, cireșe, smeură ș.a. Alaverdov a reușit să obțină în minunata sa grădină fructe chiar și de la plante care se aclimatizează greu în regiunea respectivă, cum ar fi dafinul și piperul negru.

■

ÎN ORAȘUL francez Luc, un vizitator nocturn al magazinelor de încălțăminte „ia" pantofi numai pentru piciorul drept. Cum urmele atestă că hoțul are două picioare ca toți oamenii întregi, faptul a rămas pînă în prezent de neînțeles, pentru autorități.

■

DUPĂ UN RECENT SONDAJ efectuat în R.F. a Germaniei în rîndul noilor căsătoriți, s-a constatat că moda de a purta verighetă este în scădere. Astfel, la bărbați numai unul din doi o mai poartă, iar la femei, 12 la sută au renunțat definitiv la verighetă. Tendința eliminării acestui simbolic inel al căsătoriei este într-o continuă creștere — concluzionează sondajul respectiv.

De pretutindeni

Recent la Londra a fost scos la licitație un covor persian pentru transportul căruia (cum se vede în fotografie) a fost necesară prezența și eforturile a 13 oameni. El a fost adjudecat pentru suma de 100 000 lire sterline.

■

„Trei mile de-a lungul fluviului Mississippi", așa se intitulează tabloul pictorului american John Bonfare. Pînza aceasta, pe care artistul a consemnat cu mijloace specifice scene pe care le-a admirat în călătoria sa de-a lungul fluviului, are o lungime de 3 mile. Pentru a ușura vizionarea lucrării, organizatorii expoziției unde se află expusă, pun la dispoziția vizitatorilor biciclete...

■

Soții Solin și Rosie Swaie din Anglia au fost eroii unei călătorii, desigur unice în istoria performanțelor consacrate navigației. Împreună cu fiica lor Eva, (2 ani) ei au întreprins o croazieră de 10 luni la bordul unui mic vas „Anneliese" parcurgînd în acest timp peste 37 000 de kilometri (cu traversarea oceanelor Pacific și Atlantic). Performanța lor, chiar cu un pasager așa de mic, a fost însă completată de un episod, am-putea spune, senzațional. Rosie Swaie a născut în timpul croazierei un băiat, James Mario, fără nici o asistență calificată, doar cu sprijinul soțului său. La încheierea călătoriei, James Mario avea vîrsta de patru luni și era perfect sănătos. „Am vrut să demonstrăm — a declarat Colin Swaie, — că omul se poate acomoda, în unele împrejurări, cu situații dificile și că este capabil să le biruie".

■

CE N-AR DA locuitorii portului olandez Rotterdam pentru o apă potabilă cu adevărat bună! Apa pe care o beau poate fi calificată cu greu drept o apă pură, din punct de vedere chimic. Comerciantul V.D. Vall din Rotterdam a vîndut în curs de cîteva zile 40 tone de apă de izvor garantată, pe care o aduce din Norvegia. Acest comerciant plin de inițiativă vinde apa în damigene de doi litri din carton învelite cu o folie de polietilen. Comerțul cu apa potabilă pare a înflori în Olanda.

■

INGINERUL polonez Zygmunt Sorcny are o pasiune specială: scrie „mini-cărți". Lucrarea sa cea mai recentă este o biografie de 40 pagini a lui Kopernic. Paginile „cărții" au dimensiunea 2,5 x 3 mm. Autorul scrie aceste cărți cu un microcondei special pe care și l-a confecționat singur.

■

UN ZIAR din Noua Zeelandă a scris că dacă s-ar face o anchetă privind cei mai populari oameni din această țară, n-ar constitui nici o surpriză faptul că pe locul întîi s-ar afla... cele patru gemene Nason. Recent, ele și-au sărbătorit zece ani de viață, eveniment căruia presa i-a acordat multă atenție. Jill, Helen, Anne și Colleen Nason au primit cu acest prilej cadouri din toate colțurile țării, aniversarea transformîndu-se într-o adevărată sărbătoare.

■

RALPH CAMBRIDGE, colonel în retragere în armata engleză este poate singurul cetățean britanic care a participat din anul 1890 și pînă în prezent la toate războaiele pe care le-a purtat țara sa. În luna octombrie a anului trecut, el s-a căsătorit cu Adriana Kapp. „Tînăra" lui soție are 70 de ani, iar Raph Cambridge — 105 ani...

■

LA MIGENNES, într-o cameră de hotel, au fost găsite titluri la purtător, un libret de economii și bancnote în valoare de două milioane și jumătate franci. O avere ascunsă sub plapumă și uitată acolo de un bătrîn octogenar neîncrezător și amnezic care de groaza de a nu fi prădat mergea din hotel în hotel.

remember • remember • remember

FRANKFURT AM MAIN (I)

Primul meu oraș din Germania Federală a fost Frankfurt am Main. Sfîrșit de noiembrie rece, cu iarnă și ninsori nocturne, un congres scriitoricesc, un avion, aeroportul agitat, plin de vuietul absurd al avioanelor cu reacție... nu voi uita pădurile superbe pe care le-am parcurs cu automobilul pînă cînd am intrat în oraș odată cu seara și am poposit la un hotel mic și cochet în desăvîrșita lui intimitate, foarte „gemütlich", așezat pe o arteră aidoma cu Ana Ipătescu. Am descins cu gîndurile aiurea, la orașele pentru care venisem de fapt: Köln, Hamburg, München, Lübeck, Trier, Rothenburg, visam insula Helgoland cucerită de zăpezi și de ghețuri în Marea Nordului, roșie, galbenă, albă printre țipete de păsări acvatice agresive și înnebunite de pustiul apelor. Despre Frankfurt nu aveam o impresie exactă și, cu excepția casei lui Goethe și a vestitului Römer, alte puncte de reper nu-mi suscitau interesul. Tîrgul de carte era închis, cel de mostre așijderea — și chiar în plină activitate fiind, nu mi-ar fi spus prea mult — rămînea orașul ca atare, pe care aveam să-l descopăr, pornind fără prea multe iluzii. Acel Frankfurt din Dichtung und Wahrheit, dispărut de mult, lasă locul unei metropole de fosforescență nocturnă foarte exuberantă, cu o întreagă literatură de neon menită să exalte pînă și cele mai anodine produse de consum cotidian, cu o arhitectură cuminte și confortabilă unde tipul building pune din loc în loc cîte un accent de impetuozitate, cu pietoni corecți, nu prea gălăgioși, parcurgînd străzile într-o ordine ireproșabilă ca și cînd și-ar îndeplini o datorie.

Observ că strada mea e în plin centru. La cîțiva pași e piața Operei, Taunusanlage, arteră elegantă, Goethestrasse, Hauptwache, clădirea vechiului corp de gardă al orașului. Senzație implacabilă de oraș burghez așezat, cu o prosperitate netedă și bine administrată, unde poți trăi rezonabil și fără probleme dacă ai un auz adaptabil metronomului său. Întotdeauna primele impresii sînt cele mai exacte chiar dacă se alcătuiesc aproape neintemeiat, din intuiții obscure și capricioase. Și numele acestor prime impresii e Goethe, noaptea în absoluta mea singurătate văd ca într-o suită de medalioane, chipul lui, multiplicat pretutindeni pe zidurile cărora lumina le concede zone de umbră, exacte și judicioase... geniu perfect echilibrat, de o sănătate ce sfidează și umilește, un Leonardo burghez, om al veacului său... fără taine și traume, fără asimetrii și convulsii interioare... dați Cezarului ce este al Cezarului, pentru o existență armonioasă, și un fotoliu onorabil în societate, în ierarhie, în respectul concetățenilor, în voi înșivă, în toate... dăruiți cîteva ore de dimineață poeziei și apoi ocupați-vă de afacerile voastre curente (Poezie și adevăr II)... viața și opera devin astfel două tablouri sinoptice de o superbă și rigu-roasă geometrie deasupra căreia tronează ca o zeiță. Împlinirea...

Asemenea gînduri mă urmăresc în prima seară petrecută la Frankfurt, în timp ce străzile devin pustii, pietonii dispar adormiți prin casele lor opulente, iar întregul eșafodaj luminos semnalizează în gol ca și cînd o planetă nepopulată și-ar risipi în cosmosul înghețat mesajele fără adresă. Și toate dorm. Dorm oamenii, dorm manechinele elegantelor vitrine de blănuri, personaje de mitologie ale civilizației noastre, dorm safe-urile nenumăratelor bănci, copacii desfrunziți, automobilele luxoase, doarme și Günther Grass în librării, cu figura lui de reiter modern. E atîta somn și relaxare încît umblînd pe străzi te simți dintr-odată vagabond și tîlhar singuratic, capeți un aer de clandestinitate și parcă te-ai strecura în unul din localurile cu atmosferă foarte autohtonă unde ereticii se desfată cu Apfelwein, cidrul germanic cam acru, băut unanim în cantități enorme încă din vremea francilor ce stăpîniseră odinioară aceste ținuturi. Numai ninsoarea vine încet, cu fulgi rari și ezitanți, la un miez de noapte cotropit de somn și amendează placiditatea impozantă a orașului acestuia financiar, aproape elvețian, dacă nu i-ar lipsi fundalul montan al Alpilor care dă orașelor o notă fantastă. În drum spre casă trec pe lîngă edificiile a două mari edituri care par și ele sedii bancare sau ale unor companii de asigurări... Instituții solide, capabile să lanseze și chiar să inventeze autori, nu odată sfidînd realitatea... Dacă aș fi fost scriitor vest-german, nu mi-ar fi plăcut să trăiesc la Frankfurt... Vor veni zile mai generoase și mai intime, voi cunoaște desigur aspecte ale orașului pe care deocamdată le ignorez, dar sentimentul acesta îl voi păstra întotdeauna.

a. e. baconsky

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

NOAPTEA DEZASTRULUI

Un cablu electric rupt produce electrocutarea vitelor care se adăpau. Rămîne neatins un cal care își salvează și stăpînul de la o moarte sigură.

Totul s-a petrecut în tăcere, fără martori. Cît timp a durat nimeni n-a putut să spună.

Apropiindu-se de jghiabul alimentat electric cu apă, o vacă s-a prăbușit electrocutată. Cablul electric se rupsese căzînd peste țevile care duceau apa în jghiab și acum cine atingea apa murea imediat...

După puțin timp același lucru s-a petrecut cu un tăuraș. Urmară apoi celelalte vaci și tăurași. Numai calul nu bău și rămase în viață.

★

Cîntatul cocoșilor vestea dimineața. Printre plopii cîmpiei lombarde se filtra o lumină plumburie. Era frig. Deschizînd ușa casei, Orlando Brambilla se înfioră și se gîndi că iarna e pe aproape. Privi cerul gri... apoi observă că în staulul modern, de partea cealaltă a curții, lumina nu ardea. În clipa aceea cîinele se apropie de el gudurîndu-se. Și totuși o lăsasem aprinsă — se gîndi Orlando. Sînt sigur de asta... s-o fi ars becul.

Închise ușa casei, traversă curtea, apropiindu-se de staul pentru vizita de dimineață, urmat de cîinele care țopăia în jurul lui. Cînd Orlando voi să intre, cîinele se dădu înfricoșat înapoi.

— Ce ți-e? N-ai chef să vii? Foarte bine stai afară!

Orlando intră. Nu se vedea la doi pași. Era cald. Dar ceva nu era în regulă: liniștea. O liniște neobișnuită. Firește vitele mai dormeau, dar... Orlando bolborisi supărat și se hotărî să controleze apa din bazin.

N-avea cum să știe că se îndrepta spre moarte. Era la cîțiva pași de ea. Ca în fiecare dimineață ar fi atins bazinul, apa... Atunci freamătul specific, căderea, agonia fără speranță, moartea.

Auzi un zgomot și înțelese că era calul.

— Ah, tu ești treaz drăguțule? și mai făcu un pas: ultimul. Gîndi că era ciudată liniștea. Poate din cauza întunericului. Cum să-și imagineze că toate vitele erau moarte?

— Ia să vedem ce naiba... — întinse mîna: în clipa aceea calul necheză iar și se mișcă neliniștit.

— Ce-i? — strigă Orlando întorcîndu-se și întinzînd mîinile instinctiv ca să-și apere fața de violența calului care se zbătea. Omul nu reuși să se apere de lovitură. Surpriza îl pietrifică pentru cîteva clipe; apoi calul îl lovi mai tare în șold. Încercă să se mențină în picioare dar nu reuși. Se clătină, parcurse așa cîțiva metri, se lovi cu spatele de ușă, o lumină puternică îl orbi, apoi din nou întuneric. Căzu cu fața în jos. Leșină.

După puțin își reveni. Deschise ochii. Era uluit. Corpul îl durea.

— Dar ce s-a întîmplat? — se întrebă — a înnebunit calul? — și stînd încă la pămînt privi calul care-l fixa liniștit acum. Se luminase puțin, destul ca să vadă că e singurul animal care stă în picioare. Scoase un strigăt deznădăjduit cînd observă că celelalte vite erau prăbușite pe o parte într-o poziție nefirească. Înțelese că erau moarte.

Se ridică întocmai unui automat. Privi adăpătoarea și firul rupt, privi iar vitele, privi calul. Făcu un pas înainte, atinse corpul catifelat cu mîna tremurîndă.

— Dragule... m-ai salvat! Se cutremură de groază, îmbrățișă calul și fără să-și dea seama, aproape îl smulse din locul unde era priponit și ieși cu el clătinîndu-se afară din staul.

S-a petrecut la Trevigliese, în luna noiembrie 1971.

(Din „Domenica del Corriere".)

INCUBATORUL SALVATOR...

Prin troiene de doi metri înălțime cu schiurile și elicopterul pentru salvarea unei vieți plăpînde.

Zăpada căzuse din belșug. Se așternuse un strat dens de aproape 50 de centimetri, iar troienele atingeau doi metri și jumătate în împrejurimile muntoase din Haute Loire (Franța). Într-o căsuță izolată, un copilaș se născuse înainte de soroc. Noul născut respira greu, se sufoca. Trebuia cu orice preț, și de urgență, pus în condițiile de viață necesare celor născuți prematur.

Dar cum? În pustietate, la o distanță apreciabilă de orice așezare omenească, era oare posibilă salvarea micuțului?

Furtuna de zăpadă continua. Era noapte. Timp nefavorabil decolării unui elicopter. Părinții micuțului au hotărît, totuși, să alerteze cel mai apropiat grup mobil de urgență și reanimare, instalat la Grénoble, la o distanță de 200 de kilometri. Au încercat imposibilul. Găsind însă oameni care știau ce-i dăruirea de sine, totul a devenit posibil...

Un mic grup a părăsit orașul Grenoble într-o mașină echipată pentru vicisitudinile iernii, luînd și schiuri, rachete de zăpadă și bineînțeles prețiosul cuib cald, incubatorul pentru micuț. Au izbutit să înainteze pe șoseaua înzăpezită. Spre orele două noaptea, însă, zăpada se adunase în mari troiene. Înaintarea devenise imposibilă. Oamenii nu au cedat, însă. Nu au renunțat să salveze tînăra viață.

Doctorul Fayot și echipa sa, au părăsit mașina și și-au pus schiurile. Cu nesfîrșite precauții, au prins incubatorul. Cuibul de cristal salvator nu trebuia să se spargă. Dar timpul îi mîna din urmă: să prindă pe micuț încă în viață. Să aibă răgazul de a-l mai salva. Au înaintat lunecînd pe schiuri, orbiți de viscolul care nu mai contenea, orientîndu-se la întîmplare, către locuința izolată din munți.

Două ore de eforturi supraomenești, prin viscol, prin întuneric și ger, nu le-a răpit înflăcărata hotărîre de a salva o viață. Au ajuns înghețați, frînți de oboseală, dar fericiți. Micuțul trăia. L-au așezat în grabă în incubator și i-au dat primele îngrijiri. Pe moment, era salvat. Se mai impunea numai internarea lui, de urgență, într-o clinică specială pentru asemenea cazuri de nașteri pretimpurii.

O dată cu lumina dimineții — destul de tîrziu în plină iarnă — un elicopter a planat deasupra acoperișului căsuței. Copilul a fost ridicat prin fereastra podului, așezat în elicopter și transportat la Grenoble în 15 minute. Internat în cele mai bune condiții la clinica Tronche, copilul se află în afară de orice primejdie.

Note de călătorie din R. P. Albania

ÎN APOLLONIA, PE BULEVARDUL STATUILOR

de Pan SOLCAN

Prietenii cu care eram au stăruit să vedem Apollonia încă în acea seară. Era în a patra zi a vizitei noastre în Republica Populară Albania și frumusețile țării ni se dezvăluiau nu numai în coordonatele lor geografice, ci și în timp, așa cum avea să se întîmple acuma, cînd coboram cu două milenii și jumătate în adîncimile istoriei ca să ne plimbăm pe bulevardele Apolloniei. Ne însoțea în călătoria noastră Marea Adriatică, de ale cărei țărmuri nu ne-am desprins de la Durres și pînă la Butrinti. De fapt, în toate aceste trei locuri — Durres, Apollonia, Butrinti, — istoria Albaniei are orizontul larg deschise spre un imp mitic, populat de umbrele trilor, care s-au aflat pe aceste ămuri, stăpînindu-le în deplină vr inicie, cu mult înainte de a ve grecii și romanii cu pretenț ile lor zgomotoase de civilizatori i lumii.

Ne însoțea transparența Mării Adriatice, spre care priveam avizi de umina aceea neobișnuită ce irad pe toată întinderea apei. Soa le intra adînc în valurile calm vertical, și lumina intens mate a fluidă, pînă obținea acea culoa fermecătoare, căreia nu i se poa da un nume, cum nu se întîmplă decît cu albastrul de Voro et. Cînd ne plimbam pe bule ardul statuilor, în Apollonia, ma ea era absentă, așa că eram întîntregime absorbiți de faima orașului, vecini cu gloria lui, care se dovedește mai trainică decît orașul însuși. Orașul, întemeiat în anul 588 î.e.n., a durat aproximativ o mie de ani, iar gloria lui, după un mileniu și jumătate, aba dacă este atinsă ușor de paloarea melancoliei. Pe aici a trecut Cicero — Apollonia a avut o vestită școală de oratorie — și a tostit cuvinte de laudă pe care istoria le-a gravat cu majuscule în memoria ei.

Obsedați de lumina înaltă a verii și de transparențele mării, urmărim cum se apropie de falnicele ruine apusul soarelui. Orașul a început să decadă în secolul 3 al erei noastre. A rămas fără ieșire la mare, pentru că un curs de apă — Vjosa —, cu o viclenie neașteptată, și-a mutat albia, condamnînd orașul la pieire. Era în epoca plină de îndrăznelile și isprăvile corăbierilor — cuceritorii au ajuns aici pe apă —, încît este de înțeles ce-a însemnat pentru Apollonia tăierea ieșirii la mare. Asfințitul acesta la care sîntem martori — seara își pregătește undeva prin apropiere pînzele înveliitoare, dar deocamdată stăpîn este soarele, într-o cădere orizontală ce seamănă atît de bine cu un riu de flăcări domoale — n-are nimic din dramatismul căderii străvechiului oraș, ci colorează doar cu un plus de nostalgie plimbarea noastră pe bulevardul statuilor și febrila activitate de reconstituire din pulberea timpului a Apolloniei, cu cortegiul de celebrități care au cunoscut orașul, au învățat aici sau i-au pomenit numele. Depășim biblioteca și ne oprim la intrarea într-un mic amfiteatru. Sînt în preajma noastră, în înserarea ce se accentuiază, umbrele acelora care au rămas sub apăsarea mileniilor. Intrăm tăcuți pe bulevardul statuilor, însoțiți de umbrele solemne, și trecem fără un cuvînt pînă la capăt, iar aici ne oprim și privim îndelung maiestoasa cădere a soarelui în asfințit. Lumea s-a umplut pentru noi de simboluri și de evocări. Încă înainte de bibliotecă era senatul, iar după ea un templu și urmau niște le șaptesprezece statui. Ce măreție trebuie să fi avut orașul, cu acest bulevard străjuit de statui, cu toate gloriile așezate le vedere, cu oamenii lui trecînd dintr-o parte într-alta, cu oaspeții aceia încărcați de strălucire, care au rostit cuvinte grele de înțelepciune ce au luminat pînă la noi!

În fața noastră, o întindere de douăsprezece mii de hectare: fosta baltă Hoxhara, generatoare de malarie. Brusc, sîntem mutați în timp pînă la confruntarea brutală cu vitregiile ce au stăpînit aceste pămînturi pînă acum mai bine de un sfert de veac. Balta a dispărut doar de cîțiva ani, printr-un efort conjugat al statului și cetățenilor, integrat într-o acțiune amplă de descoperire a noi pămînturi roditoare. Am venit la Apollonia din orașul apropiat Fier, tînăr centru industrial, cu pulsațiile accelerate de prefacerile rapide din economia albaneză. Am întîlnit aici tineri specialiști de un optimism debordant, care conduceau cu dezinvoltură unități industriale de cea mai modernă factură. La rafinăria din orașul Fier, cel mai în vîrstă dintre ingineri are douăzeci și opt de ani, dar experiența lui a depășit substanțial această vîrstă. Urcînd spre Apollonia, aveam să-l cunoaștem și pe Ali Musaraj, președintele cooperativei agricole din Pojan, satul care circumscrie azi locurile străvechei așezări. Ne-a părut rău că am refuzat invitația președintelui de a vizita cooperativa, dar asta ar fi însemnat să renunțăm la întîlnirea cu umbrele de la Apollonia, pînă de treizeci și nouă de ani de Pilo Samarxhiu, el însuși un monument de răbdare și îndărătnicie în calea timpului. Înțeleptul octogenar nu este o simplă călăuză, ci un inițiator în misterele unei lumi dispărute.

Ne aflam, așadar, la Apollonia, invadați de flăcările asfințitului, după ce cunoscusem mai întîi trepidația orașului vecin. Vizita noastră întregea un program de cunoaștere multilaterală a țării gazdă, oprirea la Apollonia fiind un preludiu la popasul de la Butrinti, altă mare așezare a antichității, amestecată cu legendele homerice și cu timpurile moderne, cînd s-a auzit aici glasul lui Napoleon, venit să se întîlnească cu amiralul Ușakov. Prefața acestor două coboriri în timp a semnat-o la Durres profesorul Vangjel Toçi, descoperitorul unui oraș ascuns (l-am vizitat și pe acesta), un arheolog despre care localnicii spun că-i în primul rînd contemporan cu locuitorii orașului descoperit, de la care a împrumutat și mersul. La Apollonia există și o biserică din secolul al treisprezecelea, construcție, bizantină tipică, dar ea pălește în fața forței evocatoare a orașului de pe colină. După eliberare s-a înființat aici și un muzeu, care a amplificat grija pentru prețioasele relicve.

De la Apollonia aveam să mergem la Vlora, unde a fost proclamată în 1912 independența Albaniei. Aici, viziunea Albaniei contemporane și-a extins considerabil cadrul, orașul distingîndu-se printr-o frumusețe echilibrată și prin ritmul său industrial. Așezată între vizitele la Fier și Vlora, cunoașterea Apolloniei se încarcă de semnificațiile respectului acordat aici trecutului, de la îndepărtata antichitate pînă la epoca partizanatului, înconjurată în toate localitățile de o înaltă cinstire. În Albania, vizitatorul face cunoștință adesea cu dimensiuni neobișnuite ale timpului. Se mai găsesc încă măslini plantați pe vremea lui Skanderbeg. Să nu uităm că Skanderbeg a fost contemporan cu Ștefan cel Mare. Sînt măslini care rodesc încă, deși înfățișarea lor n-ar trăda nici un fel de vitalitate, fiind alcătuiți din răsuciri interminabile și suprapuneri de noduri. Pe lîngă sentimentul trezit de privelișteа unor asemenea păduri de măslini, vizita la Apollonia este o simplă reverie și o plimbare de plăcere, printre umbrele tăcute, pe bulevardul statuilor.

În Italia s-au semnalat nenumărate grave accidentări (unele soldate cu pierderea vederii) în urma folosirii de către copii a unor jucării-arme. Aceste așa-zise jucării declanșează fel de fel de proiectile care pot provoca urmări din cele mai grave. Numeroși medici au cerut autorităților să interzică vînzarea acestor produse care periclitează pur și simplu viața celor mici. În fotografie: Aspect de la un spital din Palermo, cu două din victimele acestor distracții.

SPIRALE

SCRIERI
DE MARIA BANUŞ

de Eugen BARBU

Ideea retrospectivelor literare organizate în frumoase volume selective la Editura „Minerva" este cît se poate de binevenită. Dacă ar fi numai cuvîntul de început al autorilor şi tot am fi cîştigaţi pentru că o autoconsiderare are totdeauna o valoare de document incontestabil şi explică mai mult decît savantele reinventări ale criticii dispuse să devină coautor al maeştrilor, depăşindu-şi de cele mai multe ori intenţiile şi pozînd în ou al lui Columb.

La o depărtare de 35 de ani, Maria Banuş se confruntă cu ea însăşi într-o încercare de a se constitui definitiv, acum, în plină maturitate. Nouă, ca cititori, această întreprindere hazardată ni se pare mai mult decît instructivă. Rareori un poet s-a putut regăsi în afara „pornirii" sale lirice, trăsăturile fundamentale ale actului poetic rămînînd cele din tinereţe, cu cîştigul inestimabil al vîrstei. Nu vreau să zic că opera este o infinită încercare pe aceeaşi coardă, dar cum spunea cineva, poeţii, oricum, mor tineri.

Semnificativ la Maria Banuş este faptul că în ultima şarje poetică revine la mijloacele de început, după, aş zice, infructoase evadări laterale. Mai pe scurt spus, avem în Maria Banuş o candidă din ciclul „Ţara fetelor" şi un orator liric de mai tîrziu din „Tie îţi vorbesc America", mai puţin convingătoare pentru că este lipsită de patetismul grandios al unui Withman.

După parcurgerea celor aproape 800 de pagini de versuri, recolta pare bunicică. Poeta nu are misterul arghezian, nu este transcendentă ca Blaga şi nu e dominată de melancolia disperată a lui Bacovia, cum nu o tentează invenţiunea căpărătoare şi paradoxală a lui Barbu. Ea merge cel mai bine pe drumul tradiţional al unor poeţi ca Pillat, Fundoianu şi Perpessicius. Debutînd cu un ciclu aproape scandalos (nu înţeleg nici acum ce era scandalos în „Cîntec de legănat genunchii") ce trăda o mare sensibilitate, Maria Banuş se reîntoarce la frumoasele stampe bucureştene, evocînd un faimos cartier bucureştean în care excelează. Reinventarea unui Bucureşti plin de parfum şi culoare este, se pare, tot ce s-a ivit mai nou în poezia noastră. Tomozei, de pildă, produce ca şi Maria Banuş frumoase poeme care-i alătură. Aşadar să citim două mostre ale unui ciclu întrerupt şi reluat peste ani. Iată «Tîrgul de demult», scris în '56: *„Ca o pădure îmi amintesc oraşul / Copilăria-n umbre-mi învelea / Sub fierăstrău sbura gălbui talaşul / Şi toamna-n zdrenţe umede venea / Stăteam prin case, în clăbuci cu sodă / Spăla vecina şi cînta salbatic / La noi în piaţa din Bibescu Vodă / Căruţe scîrţîiau prelung, tomnatic / Pierea şi păpădia dintre pietre / Băltoacelor acum le da ocoale / Un domn cu năsturaşi rotunzi la ghetre / Ori cărbunarul cu picioare goale /Din uliţă, cum ieşi, e Piaţa Mare /Un cleşte parcă pieptu-ngust ţi-l strînge/ Că ţipă precupeţii, ţipă tare /Iar în noroi, pe jos e hoit şi sînge / Tot tîrg şi tîrg... telalii stau la pîndă / Şi faţa lor e palidă / Ei mărfurile-şi laudă şi-şi cîntă / Cipici şi piepteni vechi rînjesc pe tavă / Urci pe Şelari, lipită strîns de mama / O ghiară ca o cange te înhaţă / Strigoii cu jobene fac reclamă / Şi muşteriii-n uşă ei agaţă / Sus pe Lipscani sînt altfel negustorii / Tăcuţi şi leneşi foesc între mătase / Le joacă-n cap, hoţeşte ochişorii / Şobolănoaica albă stă la casă / Lipscani, Zarafi, Covaci, Hanul cu tei... / Ce granguri şi hrube de guzgan ! / Şi iar cobor cu mama către chei / Cobor şi eu sub maldărul de ani..* evocare plină de patetism ce aduce foarte mult cu cîteva poeme, fără titlu scrise mai tîrziu (1965) în ciclul „Diamantul" din care citãm : *„De-abia te mai văd, adolescenţă / În fundul vremii- acvarium / Lume adîncă, ireală / ca sala de cinema, de cartier / Cu ploi de seminţe şi-n pauză, tava de caramele / De-abia prind o secvenţă / Din filmul tremurător / Cu dire oblice ca şiroaie de ploaie / Şi iarăşi se rupe dramoleta naivă. Cuplul nostru patetic / În hainele lui demodate / Lungi pardesie, basc mititel / Contemporane cu Chaplin şi Greta Garbo / Face cîteva gesturi eterne-n maniera-nvechită / A deceniului patru / Şi filmul iarăşi se rupe"*, sau *„Vreau să te-arăt, adolescenţă / În chiar acest univers de perne mîncate de molii / De „Ramona, zările-s trandafirii" / Şi horcăit lacom, neputincios /„Banii, vreau banii mei", / Ochii invadaţi de chiaguri de sînge / Cratiţe şi patefoane / Măsuţe pirogravate / Perdele de macrame tremurînd / ca o plasă de graţii suple perfide / Vreau să te-arăt aşa cum te văd / Prin ochianul aburit al vremii-acvariu / Şi aşa cum erai. În adîncul realităţii tale / Trasate cu ferme şi delicate conture / Ca frumoşii bizoni şi cerbi preistorici / De pe pereţii de stîncă ai peşterilor / Linie pură în mişcare, ritmic vitală / superbe graffiti, luminînd din fundul oceanului-vreme / Şi dacă inchipuindu-mi acum, starea cea veche / Nucleul făpturii de atunci şi al duhului tău / Prinse în spaţiul lăuntric în care pluteai / Gîndul mă duce la imagini străvechi, lustruite de timp, ca pietrele albe din riuri / Dacă atunci cînd spun ied, haită, isvor / Pare atît de străin şi impropriu / Amestecate cu apa grasă şi turbure-a Dîmboviţei / Care-mi duce cu sine adolescenţa / Ghiozdanul, jurnalul intim / Cărţile desfoliate, livide / Baudelarie, Rimbaud, Nietzsche şi Gide / Gulerul alb, scrobit, de şcolăriţă / Ciorapii trişti, vărgaţi, de bumbac / Orele roşii de amurg / Clătite în apa transparentă şi verde / A celei dintîi prietenii / Ateneul cufundat în penumbra orfică a muzicii / Şi iarăşi „Ramona"... „Banii mei, banii" / Ţipete, gemete / Dacă pare atît de impropriu, zic / Ivirea cerbului / Pe cheiul cu parapete cochete / E pentru că noi ne oprim de obicei la coaja subţire a lucrurilor".* Este tehnica inventarierii lucrurilor familiare, a interioarelor de provincie în care un fier de călcat şi o glastră formează o mitologie, cum va fi mai tîrziu la Petre Stoica, este dacă vreţi tehnica dagherotipiei, a stampelor *sepia* construite cu voluptatea amănuntului, cu un realism ce devine artistic tocmai prin amănuntime, prin aglomerarea de detalii. Oricum acestei poezii cam exterioare îi preferăm isbucnirile pătimaşe din primele poeme : *„Ce nebune sonerii sună / Din umede colţuri, papuci cenuşii ca broaşte / Saltă, se-adună /Mame uriaşe, gălbui, cu lacrimi în guşe / Îşi cheamă băieţii / Pe rochiile lor, papagalii / Îşi fac semn pentru noapte / Şi vin precupeţii" / Cu roşii, strivite, rugătoare / Drepţi se deschid, plini de amurg / Pomii, coralii / Şi apa fierbe şi sonerile sună / Bunicii pîndesc din fotolii / Şi feţele lor de mere răscoapte / Licăresc în umbră / Pe culoare trec jupinese ca molii / În aer, frunze tari, prăfuite / Întind ascuţitele ghiare / Ghiordăie pintecul supt de zăduf / Sonor, al burlanelor / Pasul de ogor / Al şcolăriţelor, al lunganelor / Măturã ca o labă de puf / Tristul spre casă, trotuar / Grav, aerian ca un clopot / Oraşul vibrează / Pe teşghelele ude rîd ameţit / Banii în hohot / Scapără din copite / Încordat, tramvaiul / Sălbatec nechează / Prin trestia mişcătoare a străzilor / Pan tremură / Îşi caută naiul / Păsări verzi, cenuşii, mătăsoase / Ochii se zbat în orbite / Fraţii lor, mari, păunii amurgului / Cu ochii turburi, roşietici, ai cozilor / Cu gesturi tăcute, umflate / Îl cheamă din flacăra amurgului / Îl cheamă în larg / Dar palmele uşilor, osoase, seci / Se închid şi sparg, privirile verzi, mătăsoase / Ceasul îşi strînge cu scrîşnet de foarfece / Brusc, evantaiul* (Ora cinei) Fără dilatările uşor de observat, poemul ar fi rămas memorabil. De altfel există la Maria Banuş o lipsă de cenzură care o face din cînd în cînd discursivă, dar nu mai puţin plastice rămîn cruzimea, ingenuitatea copilărească şi o acuitate senzorială ce nu poate fi neobservată : *„Nu pot striga. Mi-e gura plină / Am înfipt colţii în vis ca într-o creastă de pepene, stacojie / Credeai că am să aştept gongul să răsune de cină ? / Din miezul serii îmi curg şimburi lucioşi pe bărbie / Uite ce rău m-am mînjit. Şi rid. Urechile-mi ard / Dacă mînalt pe vîrfuri înfăşc de ceafă luna / De puful ce tinjeşte printre cosiţe într-una / Am s-o răstorn de-a dura sub coasta unui gard / Şi-am să deschid cu pumnul, în seara asta, uşile / Singurătăţile mele s-or fugări pe drum de-a buşile / Să-mi aducă miros de om, de praf, de lemne tăiate / Îmi tremură lumina pe timple ca sudoarea / Mă sterg cu dosul palmei. Clipesc. Şi rid de toate / Dar între sini m-apasă. Parcă se umflă marea"* (Singur) unde sălbatica senzualitate a poetei rămîne peste timp de o mare prospeţime, tocmai prin expresia frustă, sinceră şi impudică.

Capodopera Mariei Banuş rămîne totuşi „Cîntecul de legănat genunchii", *„Să nu ţipaţi genunchii mei / Drum cu ferigi de nopţi, de ploaie / Genunchi de fier, cum vă îndoaie ? Vă min spre el ca pe doi miei / Pe drumul negurii vă-mping / Vă vor lua poate-ntre ei / Genunchi ce string, svicnind şi grei / Ca nopţile de astrahan / Şi licurici de paşi se sting / Să nu ţipaţi, genunchii mei".* Dar nu aş încheia aceste rînduri fără a menţiona extraordinarul catren din „Tărîm intermediar" : *„Prin somn rătăcite flăcări / Şuviţe suflînd de departe / Amestecă-n pletele noastre / Scînteile mamelor moarte".*

IMPORTANT!

Oficiile judeţene de turism din întreaga ţară, au pus în vînzare locuri la odihnă şi tratament pe perioada februarie — mai în staţiunile Sinaia, Predeal, Tuşnad, Borsec, Călimăneşti, Govora, Herculane, Buziaş, Păltiniş, Vîlcele, Covasna, Slănic—Moldova, Vatra Dornei, Pucioasa şi altele.

Serviciile pentru odihnă se pot acorda şi pe perioade mai scurte sau mai lungi decît seria de 12 zile.

Posesorii de bilete pentru odihnă şi tratament beneficiază în această perioadă de tarife reduse pentru cazare, masă şi transportul pe C.F.R. sau cu mijloace auto I.T.A.

Informaţii detaliate se pot obţine la toate unităţile de turism.

(5062)

Pentru a descoperi cine este imaginea din dreapta priviţi-o atent pe cea alăturată. Să vă ajutăm : Olga Tudorache şi Geronte din „Vicleniile lui Scapin" în travestiul Olgăi Tudorache

În repetiţie la teatrele bucureştene

Pentru a doua parte a stagiunii se află în lucru o serie de piese româneşti în premieră pe ţară. Astfel, Naţionalul bucureştean *pregăteşte „Iadul şi pasărea" de Ion Omescu în regia lui Alexandru Finţi şi scenografia lui Mihai Topan, avînd în distribuţie pe Irina Răchiteanu-Şirianu, George Motoi, Ovidiu Moldovan, Ilinca Tomoroveanu, Valeria Gagialov. La teatrul „Nottara", tînărul regizor Alexa Visarion repetă cu Cristina Tacoi şi Mircea Anghelescu piesa lui Ion Băieşu : „Vinovatul" în scenografia Vittoriei Holtier.*

Din marea literatură clasică, teatrul „Bulandra" a inclus în repertoriu „Revizorul" de Gogol pe care îl pune în scenă Lucian Pintilie, în decorurile lui Paul Bortnovski, costumele fiind semnate de Radu şi Miruna Boruzescu. Regizorul şi-a asigurat o excelentă distribuţie cuprinzînd pe : Virgil Ogăşanu, Toma Caragiu, Tamara Buciuceanu, Mariana Mihuţ, Octavian Cotescu, Liviu Ciulei, Victor Rebengiuc, Petre Gheorghiu, Mihai Pălădescu, Mihai Mereuţă, Florian Pittiş, Mircea Diaconu, Dumitru Onofrei, Adrian Georgescu, Marius Pepino, Vali Voiculescu, Nicolae Mavrodin, Vasile Florescu, Gh. Oprina, Ica Matache, Jean Reder, Chiriţă Misail, Nicolae Woltz.

Maxim Gorki va fi prezent cu „Vassa Jeleznova" la teatrul „Giuleşti" în regia Getei Vlad şi scenografia Sandei Muşatescu. „O privesc pe „Vassa Jeleznova" prin prisma celor 60 de ani care ne despart de data apariţiei ei, cu deosebită comprehensiune. Pentru spectacol ne-am oprit — spune regizoarea — la a doua variantă a textului în care Gorki a introdus unul dintre cele mai importante personaje — Rachel —, probabil pentru că a simţit nevoia ca, din perspectiva istorică, să introducă un oponent Vassei în susţinerea punctului său de vedere în dezbaterea ideologică. În aceste roluri am distribuit două actriţe foarte bune : Marga Anghelescu şi Dana Comnea". Alături de ele vor mai apărea : Corado Negreanu, Teodora Mazanitis, Ileana Cernat, Astra Dan, Lucia Cristian, Mircea Cruceanu, Iarodara Nigrim, Peter Paulhofer, Ileana Codarcea, Simion Negrilă, Ion Colomieţ.

Sub conducerea regizorului Horia Popescu au început la Teatrul Naţional „I. L. Caragiale" *repetiţiile cu piesa „Ploşniţa" de V. Maiakovski. Din numeroasa distribuţie care va cuprinde peste 40 de interpreţi reţinem pe Dem. Rădulescu, Mihai Fotino, Coca Andronescu, Chiril Economu, Draga Olteanu, Gh. Cozorici. La acelaşi teatru se repetă şi piesa lui Tennessee Williams „Dulcea pasăre a tinereţii", direcţia de scenă fiind semnată de Mihai Berechet şi scenografia de Elena Pătrăşcanu-Veakis. Din distribuţie fac parte : George Calboreanu, Carmen Stănescu, Tanţi Cocea, Florin Piersic, Ilinca Tomoroveanu, Damian Crişmaru, Valeria Gagialov, Al. Demetriad, Lazăr Vrabie, Anca Sahighian, Al. Alexandrescu-Vrancea, Gh. Cristescu, Mitzura Arghezi, Alex. Hasnaş, Gh. Calboreanu-junior, Aimée Iacobescu, Kamal Eldin, Alicetair Tumie Leshoai, Oumar Tamboura. Plastica scenică : Adina Atanasiu-Dinulescu. Melodii compuse şi interpretate de Edmond Deda.*

La Teatrul Mic *chiar astă seară va avea loc premiera la „Vicleniile lui Scapin" de Molière. „Debutul coincide cu examenul meu de diplomă" — ne spune tînărul regizor Iulin Visa — „iar lucrul cu actorii experimentaţi ai teatrului Mic a fost plin de învăţăminte pentru mine ca tînăr regizor. Am încercat să redăm în special întreaga vitalitate a textului molieresc". În distribuţie : Dumitru Furdui, Olga Tudorache, Tatiana Iekel, Florin Vasiliu, Magda Popovici, Monica Ghiuţă, Jean Lorin, Ion Ciprian, Maria Potra, Maria Munteanu. Scenografia : Adriana Leonescu.*

Tatiana Iekel fără şi cu masca lui Argante din acelaşi „Viclenii"
Fotografii : Mihai POPESCU

MICA ENCICLOPEDIE

Omagiu tipografilor

de L. SĂRĂŢEANU

În momentul cînd aştern pe hîrtie aceste rînduri, nu ştiu încă ce caracter de literă vor indica pentru ele colegii din secretariatul de redacţie, atunci cînd vor trimite articolul la cules. Dacă vor voi ca el să fie imprimat cu „aldine", atunci, în gestul lor firesc, intrat în procesul zilnic de muncă, va fi, o dată mai mult, un omagiu adus lui Aldo Manuzio, tipografului, editorului şi umanistul venetian atît de ilustru, încît contemporanii lui îl supranumiseră „cel mare", spunîndu-i în latina renaşterii „Aldus Magnus".

Tipografii păstrează, într-adevăr, printre denumirile lor tehnice termeni ce evocă mari personalităţi din istoria culturii. În fruntea acestora se cuvine aşezată luminoasa figură a lui Tebaldo (prescurtat : Aldo) Manuzio din cel de-al XV-lea şi începutul celui de-al XVI-lea veac. După studii la Roma şi Ferrara, şi după o perioadă de activitate fructuoasă ca profesor (unul dintre elevii săi a fost vestitul Pico della Mirandola) el se stabileşte la Veneţia, unde întemeiază o tipografie, o Casă de Editură şi o Academie ce aveau să reprezinte un moment decisiv în răspîndirea cărţii şi a luminii. În numai trei ani harnicul Aldo a publicat peste patruzeci de volume din autorii antichităţii, printre care un Teocrit, un Hesiod şi un Aristofan. Lui îi datorăm ridicarea imprimeriei la rang de artă grafică. Ediţia din 1499 a romanului alegoric al lui Francesco Colonna „Visul lui Poliphilus", redactat în italiană şi ilustrat cu 170 de xilogravuri (gravuri în lemn) este o capodoperă tipografică. Nemulţumit de formatele mari şi greoaie ale vremii („în-folio" sau „în-quarto"), Aldo creează formatul „în-octavo" mai maneabil şi mai ieftin. Ediţiile lui „de buzunar" („tascabile") inaugurau un glorios şir de colecţii de mare popularitate, editate pretutindeni şi în zilele noastre („Livre de poche", „Biblioteca pentru toţi"). Pentru asemenea ediţii, Aldo a creat o literă odihnitoare : „cursiva-antiqua". Dar cea mai remarcabilă „invenţie" a lui, a fost acel caracter de literă folosit şi azi cel mai mult şi care îi poartă numele : „aldină". Litera mai e denumită şi „italică".

Secretarii de redacţie mai au însă şi un alt temei să-l iubească pe Aldus Magnus. Căci printre teascurile tipografiei lui, s-a născut... profesia lor. Şi încă datorită unei figuri celebre. Într-adevăr, aici, la imprimeria din Veneţia, a venit Erasmus de Rotterdam să-şi aşeze singur vignetele şi să-şi aleagă litera pentru „Elogiul nebuniei", lucrînd ca un secretar de redacţie din zilele noastre.

Moartea lui Aldo Manuzio a-a însemnat nici întreruperea apariţiei „ediţiilor aldine", nici dispariţia „literelor aldine". Rudele şi fiii lui au continuat opera întemeietorului. Şi exemplul lor a fost urmat. În Franţa, familiile de tipografi şi editori întemeiate de Henri Estienne şi François Didot, în Ţările de Jos familia Elzevier (omagiată şi ea de tipografi prin litera care-i poartă numele), au adus însemnate contribuţii la popularizarea şi răspîndirea cărţii, la editarea — alături de exemplare bibliofile — şi a colecţiilor ieftine, de format redus, care conţineau lucrări cu caracter ştiinţific.

Onorînd memoria tuturor acestor pionieri, tipografii noştri păstrează deopotrivă în cinste amintirea meşterului Macarie, venit de la Cetinie cu sacii lui de litere cumpăniţi pe spinarea unui măgăruş şi care a inaugurat tipografia la noi, înscriind data apariţiei primei cărţi imprimate — „Liturghierul", ieşit din teascuri la 10 noiembrie 1508 — în calendarul marilor amintiri ale culturii româneşti. Tot astfel este păstrată memoria neobositului diacon din Şcheii Braşovului, acel Coresi „ot-Tîrgovişte" (din Tîrgovişte) care a lăsat prin lucrările lui tipărite cu gust, cu fantezie şi respect de carte, o zestre emarcabilă.

Iată de ce, răspîndirea în imprimeriile din ţara noastră a unor litere care să se numească „Macarie" sau „Coresi", ar putea dovedi cu nişte emoţionante exemple în plus ceea ce, de fapt, ştim cu toţii : anume că tipografii noştri îşi iubesc tradiţia şi că au şi „caractere" şi... „caracter".

N.R. Ţinînd seama de sugestia — indirectă — a autorului şi în semn de preţuire pentru Aldo Manuzio, redacţia a ales pentru culegerea acestui articol caracterul de literă ALDINA.

Regizorul Paul Stratilat alături de Mircea Albulescu, Tanţi Cocea şi Nicolae Brancomir înregistrează „Danton" de Camil Petrescu.

PE DATA de 23 februarie, DAN SPĂTARU va pleca într-un lung turneu în U.R.S.S. (timp de 3 luni va apare, alături de **DOINA BADEA** şi alţi cîntăreţi din ţările socialiste, într-un spectacol-concert intitulat „Melodiile prietenilor"). În curînd îi va apare un disc conţinînd melodiile „Se întîmplă citeodată" de Temistocle Popa (prezentată şi în cadrul „Tele-Top"-ului), „A fost odată ca-n poveşti" de Horia Moculescu, „Dar ce nu ai" de V. Veselovski şi „Mi-a venit mintea acasă" de H. Mălineanu (ultimele trei — în palmares la Constanţa '71). Pe 20 februarie va apare într-un spectacol de varietăţi realizat de Andrei Brădeanu şi Titus Munteanu, în care va cînta şi tema din „Love Story". Între 14—16 februarie a fost prezent la concursul de muzică uşoară „Steaua litoralului", de la Constanţa, în calitate de membru în juriu, prezentator şi invitat „hors concours".

Din dorinţa de a oferi ascultătorilor texte de valoare, emisiunea teatru radiofonic a înfăptuit în această săptămînă un deosebit act de cultură : premiera absolută a piesei „Danton" de Camil Petrescu, în adaptarea radio semnată de N. Al. Toscani. Ascultătorii au putut astfel urmări cele trei serii ale adaptării — „Invazia prusacă", „Singur împotriva duşmanilor" şi „În preajma ghilotinei" — în regia lui Paul Stratilat. Dificultăţile rolului titular le-a înfruntat Mircea Albulescu, alături de o numeroasă distribuţie cuprinzînd actori de frunte din teatrele bucureştene precum : Gheorghe Cozorici, Ion Caramitru, Ion Marinescu, Mihai Dogaru, Fory Etterle, Nicolae Brancomir, Tanţi Cocea, Tatiana Iekel, Valeria Seciu, Melania Cîrjă, Ileana Stana Ionescu şi mulţi alţii.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 20 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roşii ; 10.00 Viaţa satului ; 11.10 Să înţelegem muzica ; 12.00 De strajă patriei ; 12.30 Emisiune în limba maghiară ; 14.00 Sport ; 16.00 Post meridian ; 17.10 Planeta giganţilor ; 18.00 Cîntare patriei ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Reportajul săptămînii ; 20.30 Medalion Walt Disney ; 21.20 Ciujul... pe adresa dv. (partea I). Emisiune de divertisment ; 22.45 Telejurnal. Sport. PROGRAMUL II ; 12.30 Concert de prînz ; 13.15 Desene animate ; 13.30 Metamorfoze — dramatizare după schiţa lui Al. O. Teodoreanu ; 20.00 Cîntă Filarmonica din Tîrgu-Mureş ; 20.55 Săptămîna culturală ; 21.25 Din lumea ştiinţei ; 21.40 Invadatorii (reluare).

LUNI 21 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 15.30 Lecţii TV pentru lucrătorii din agricultură ; 16.30—17.00 Curs de limba rusă. 17.40 La volan ; 18.00 Căminul ; 18.45 Scena ; 19.10 Noutăţi cultural-artistice ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal. 20.10 Moment folcloric ; 20.20 Teatru folleton : Muşatinii. Seria a III-a ; 21.30 Steaua fără nume. Muzică uşoară ; 22.30 24 de ore ; 22.45 Contraste în lumea capitalului ; PROGRAMUL II : 20.00 Film de păpuşi animate ; 20.30 Cronica literară ; 20.55 Interpreţi celebri : basul Nicola Ghiuzelev (Bulgaria) ; 21.20 Agenda ; 21.30 Film artistic : „Dragoste de viaţă", după o povestire de Jack London.

MARŢI 22 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Teleşcoală ; 10.00 Curs de limba rusă ; 10.30 Căminul (reluare) ; 11.10 Patru tanchişti şi un cîine (III) — (reluare), 12.05 Telejurnal ; 16.30—17.00 Curs de limba franceză (reluare) ; 17.35 Profesiuni pentru fete ; 18.00 Cîntece şi marşuri patriotice ; 18.10 Micii meşteri mari ; 18.40 Film documentar : Olimpiada focului ; 18.50 Seară de balet ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Seară de teatru : Fără final, de N. Damaschin ; 21.30 Prim plan : matematicianul Dan Burghelea ; 22.00 Teleglob ; 22.20 Vedete ale muzicii uşoare : Enrico Macias ; 22.30 24 de ore PROGRAMUL II : 20.00 Telecinemateca : Aventurile baronului Münchhausen ; 21.30 Agenda ; 21.40 Tineri interpreţi ; 22.10 Telex tehnico-ştiinţific ; 22.20 Emisiune de divertisment (reluare).

MIERCURI 23 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Teleglob (reluare) ; 9.25 Prim pas (reluare) ; 10.00 Curs de limba franceză ; 10.30 Tele-cinemateca (reluare) ; 12.00 Telejurnal ; 15.30 Tele-şcoală ; 16.30—17.00 Curs de limba engleză (reluare) ; 17.35. O viaţă pentru o idee : Ţiolkovski ; 18.10 Timp şi anotimp în agricultură ; 18.40 „Cînd însuşi glasul..." seară de lieduri româneşti ; 19.00 Oameni şi fapte ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.15 Tele-cinemateca : Femeia îndărătnică, cu Elisabeth Taylor şi Richard Burton ; 22.20 Interpretul săptămînii : Sofi Vicoveanca ; 22.30 24 de ore ; PROGRAMUL II : 20.00 Triunghiul de ic. Film documentar ; 20.35 Refrene fără vîrstă ; 21.30 Cluburi sportive bucureştene ; 21.50 Patru tanchişti şi un cîine (XV).

JOI 24 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Ritm, tinereţe, dans (reluare) ; 10.00 Curs de limba engleză ; 10.30 Tele-cinemateca : Femeia îndărătnică (reluare) ; 12.35 Telejurnal ; 15.30 Lecţii Tv. pentru lucrătorii din agricultură ; 16.30—17.00 Curs de limba germană (reluare) ; 17.35 Emisiune în limba maghiară ; 18.35 Confruntări ; 18.55 Medalion coral Gheorghe Cucu ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Reflector ; 20.25 Tinerii despre ei înşişi... ; 21.15 Pagini de umor ale lui Charlie Chaplin ; 21.55 Muzica unui an — film produs de televiziunea din R.D.G. ; 22.30 24 de ore ; PROGRAMUL II : 20.00 Concert simfonic ; 21.00 Desen animat ; 21.20 Emisiune muzical-distractivă : 21.40 Cafi şi idei ; 22.10 Planeta giganţilor (reluare).

VINERI 25 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Mai aveţi o întrebare ? (reluare) ; 10.00 Curs de limba germană ; 10.30 Film serial : Sebastian şi secretul epavei (reluare) ; 10.55. Portretul unui regizor Kozîntev — film documentar ; 11.25 Pagini de umor (reluare) ; 12.05 Telejurnal ; 15.30—16.30 Tele-şcoală ; 17.35 Prietenii lui Aşchiuţă ; 18.05 Pe drumul Meseşului — program de muzică şi dansuri populare ; 18.25 Să cunoaştem legile ; 18.40 Stop-cadru ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Cronica politică internă ; 20.15 Film artistic : Prima întîlnire, cu Danielle Darrieux şi Fernand Ledoux ; 21.45 Ancheta TV. : Minori în derivă ; 22.30 24 de ore ; 22.45 Din ţările socialiste ; PROGRAMUL II : 20.00 Desene animate ; 20.15 Biblioteca pentru toţi ; Ion Luca Caragiale (I) ; 21.00 Viaţa economică a Capitalei ; 21.50 Film documentar : Corsica ; 21.30 Scene celebre din opere ; 21.55 Agenda ; 22.05 Stelele Cubei — melodii sud-americane.

SIMBĂTĂ 26 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Film serial : Doamna din Genova (II) ; 9.45. De vorbă cu gospodinele ; 10.00 Tele-enciclopedia (reluare) ; 10.45 Biblioteca pentru toţi. Nicolae Filimon (I) ; 11.15 Emisiune de divertisment (reluare) ; 12.00 Telejurnal ; 16.30 Emisiune în limba germană ; 18.15 Ritm, tinereţe, dans ; 19.00 Arta plastică ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Săptămîna internaţională ; 20.15 Tele-enciclopedia ; 21.00 Invadatorii ; 21.50 Culisele varietăţilor ; 23.00 Telejurnal şi sport ; 23.15 Muzică lăutărească şi cintece de petrecere ; PROGRAMUL II : 16.30 Pe plaiuri teleormănene. Program de muzică şi dansuri populare ; 17.00 Reportaj bucureştean ; 17.20 Pagini celebre... mari interpreţi ; 17.50 Agenda ; 18.00 Film artistic : „Răpirea fecioarelor", cu Emanoil Petruţ, Marga Barbu şi George Constantin.

Convorbiri cu oameni despre oameni

MARIN I. GEORGESCU DESPRE OPERA UNEI VIEŢI

de ION POTOPIN

Laconică, o scrisoare primită de curînd, mă anunţa că „la 8 ianuarie 1972, Marin I. Georgescu, directorul Casei-Muzeu „Zenobia şi Marin Georgescu" din Celaru-Dolj, a împlinit şase decenii de activitate culturală." Această scrisoare m-a tulburat, pentru că de numele lui Marin I. Georgescu sînt legate emoţiile debutului meu literar în revista de cultură generală „Zorile Romanaţului" care a apărut cu regularitate timp de 19 ani, în comuna Celaru sub direcţia învăţătorului Marin I. Georgescu. Asemenea emoţii nu se pot uita, ele constituind ostrovul de lumină peste care nu s-a putut aşterne nici una din umbrele mihnirilor de mai tîrziu. Despre ele mi-a vorbit cu ani în urmă şi regretatul Eusebiu Camilar într-una din prelungitele noastre convorbiri despre rosturile scrisului :

— Tare greu mi-a fost la început. Revistele centrale nu mă publicau. Am găsit atunci, prin 1931—1932 pe Marin I. Georgescu, în învăţător cu inima fierbinte, care scotea, în comuna Celaru din judeţul Romanaţi, o revistă foarte apreciată în întreaga ţară. Revista se numea „Zorile Romanaţului" şi apărea lunar cu o regularitate matematică. În paginile acestei reviste, alături de scriitori cunoscuţi ca Mihail Lungeanu, I. C. Visarion, sau care atunci începeau să se afirme, am publicat o parte din poeziile care vor fi cuprinse în cartea mea de debut „Chemarea cumpenelor". Pe învăţătorul din Celaru romanaţean nu-l pot uita, aşa cum nu poţi uita prima iubire -la care revii, peste ani, ca la o stea polară.

★

Născut acum 82 de ani din părinţi ţărani săraci, după ce a absolvit Şcoala Normală din Craiova, Marin I. Georgescu, renunţînd la postul de învăţător ce i se oferea în Bucureşti la Şcoala „Cuibul cu barză", s-a aşezat statornic la ţară, unde se află şi acum, în „Casa-Muzeu „Zenobia şi Marin Georgescu" din Celaru-Dolj. Există aici 2 000 de exponate, reflectînd într-o imagine sintetică „opera unei vieţi" care solicită anual peste 5 000 de vizitatori de pe întregul cuprins al patriei care vin să vadă, în secvenţele ei decisive, filmate de-a lungul celor şase decenii, „viaţa unei opere" de o exemplaritate puţin obişnuită. Iar o convorbire cu Marin I. Georgescu este edificatoare pentru oricine doreşte să-şi cheltuiască, fără grija trecerii timpului, cîteva ceasuri pline cu acest bătrîn încă tînăr.

*— Am strîns la pieptul meu, obosit de anii ce trecură (82 la număr !), de griji şi necazuri inerente acestei vieţi — scrisoarea matale, dragă frate şi prieten credincios din anii tinereţelor mele — am îmbrăţişat-o ca pe un talisman sfînt — fiindcă recunoştinţa e o floare rară în lumea de azi, — floare care nu încolţeşte şi nu prinde rădăcini puternice decît în sufletele mari, în inimile nobile, în caractere tari constante şi consecvente în bine. Uite eu am alcătuit un tablou al vieţii mele, cu date asupra activităţii în cele „şase decenii" : (8 ianuarie 1912—8 ianuarie 1972) — ce au trecut în... negura timpului. Acestea sînt numai o parte din multiplele activităţi social-culturale întreprinse cu pasiune şi dragoste pentru copii şi tineretul patriei mele scumpe şi poporul de ţărani şi oraşeni ai minunatei şi iubitei noastre Republici — Republica Socialistă România. De ce mă mîndresc cu România de azi ? Mă mîndresc pentru că la temeliile ei se află şi idealurile mele, visurile mele, munca mea, toţi aceşti şaizeci de ani, fiecare din ceasurile şi din clipele care au trecut. Eu o asemenea ţară am visat. Primul obiectiv al vieţii mele a fost ridicarea păturii ţărăneşti din starea de ignoranţă şi analfabetism în care se găsea. Al doilea obiectiv al vieţii mele a fost ridicarea tineretului, nădejdea neamului şi a ţării. Pentru aceasta am înfiinţat de-a lungul celor şase decenii o Societate cultural-sportivă, Ateneul Popular, Cooperativa „Ajutorul Ţăranului", Banca „Învăţătorul romanaţean", revista „Zorile Romanaţului", Muzeul satului din comuna Celaru, pentru aceasta am rămas învăţător la ţară timp de 36 de ani pînă la pensionarea mea din funcţia de învăţător, membru de onoare al învăţămîntului român, conform Decretului nr. 47.773/1948. Cum s-ar putea concretiza activitatea mea în tot acest timp ? În cifre, simplu : 36 de serii de elevi, din care am dat în producţie ţării peste 400 de învăţători, profesori, medici, ingineri, ofiţeri, funcţionari, dintre care cu mulţi mă mîndresc şi eu şi se mîndreşte şi ţara. Prin revista „Zorile Romanaţului", în cele peste 200 de numere cîte au apărut, însumînd un număr de aproape 6 000 de pagini, am publicat versuri, povestiri, nuvele, fragmente de roman, piese de teatru, folclor, studii pedagogice, lecţii model, monografii, articole de îndrumare culturală. Am fost dirijorul corului mixt sătesc şi al orchestrei Căminului Cultural din Celaru, am organizat sute de şezători, simpozioane, seri de basm, cenacluri literare, am regizat spectacole de teatru şi am fost interpret. Mult am iubit rolul lui Dragomir din „Năpasta" lui I.L. Caragiale şi mai ales rolul lui Barbu Lăutaru cu care m-am identificat, tinjind şi acum după aceste „măşti" ale tinereţii şi maturităţii mele

FIZICĂ

PĂMÎNTUL E ÎN... ÎNTÎRZIERE!

Terra pierde din viteză. În 13 ani a rămas cu 10 secunde în urmă! Ce consecințe are această „lenevire"? După ce ne ghidăm timpul? Care este „măsura" absolută, de extremă precizie? Ce diferență și ce variații sînt între TU și TAI, adică între timpul universal și timpul atomic internațional?

Zvonul circulă mai demult și toată lumea știe că se înregistrează o încetinire a vitezei Pămîntului datorită efectului mareelor. O asemenea frînă a fost calculată mai înainte ca știința să dispună de orologii de extremă precizie ca astăzi. Cum? Pămîntul se învîrtește de la Vest la Est. Atracția Soarelui și Lunii se manifestă ca o bulă lichidă care parcurge oceanele de la Est la Vest. Deplasarea acestei mase de ape marine se face împotriva sensului rotației și constituie o frînă la fel cum ai plimba un obiect pe pneul unei roți de bicicletă în sensul contrar al învîrtirii. Acest efect a putut fi calculat prin mijloacele mecanicii clasice. Așadar se bănuia, se știa că Terra nu mai „aleargă" cu aceeași viteză ca „odinioară". Observațiile minuțioase care se fac astăzi asupra scurgerii timpului arată că într-adevăr Terra și-a pierdut puțin din suflu. Cu alte cuvinte și-a încetinit alura și a înregistrat o pierdere de 10 secunde în 13 ani. Pentru un „alergător de cursă lungă" ca Pămîntul e un simptom ce merită toată atenția. Da, spun specialiștii, se află într-o perioadă de încetinire. Ce consecințe decurg de aici? Celebrul cronicar științific Pierre de Latil, ale cărui comentarii ne îngăduim să le reluăm în parte aici, arată că pentru generațiile viitoare ziua va fi mai lungă și într-un viitor mai îndepărtat, o asemenea „lenevire" ar avea consecințe asupra climei.

Cîndva Pămîntul reprezenta pentru oameni însăși timpul. Ziua și noaptea. Dar știți oare cît însumează o zi și o noapte? Spunem 24 de ore, dar Pămîntul se rotește în 23h 56' 4". Dar cum în acest timp el a înaintat pe periplul său în jurul Soarelui, același punct al suprafeței sale nu-și regăsește decît puțin mai tîrziu Soarele în aceeași poziție relativă. Să nu uităm apoi că Pămîntul nu se rotește în cerc în jurul Soarelui ci pe o elipsă care, îi impune, cum arăta a treia lege a lui Kepler, variații în viteza orbitală. În afară de aceasta, Soarele nu se mișcă pe un plan ecuatorial ci pe o ecliptică, ceea ce dă naștere, de asemenea, unor inegalități periodice. Concluzia? O știm. Definirea amiezii ca trecerea Soarelui la meridian nu este exactă. De aceea astronomii au creat noțiunea de „Soare mediu fictiv", o abstracțiune desigur, dar în schimb perfect regulată. Intervalul care desparte Soarele fictiv de cel real este dat de o formulă numită „ecuația timpului". În februarie, de pildă, Soarele „mediu" trece la meridian cu 14 minute mai înainte decît cel „adevărat" și, invers, în noiembrie are 16 minute întîrziere.

Cursele fictive ale Soarelui mediu determină „timpul solar mediu" al unui loc. Și se numește timp universal — TU — timpul solar mediu al observatorului de la Greenwich. Iar dacă mai ieri toată lumea știa că acest timp solar mediu de la observatorul de la Greenwich e GMT (Greenwich Mean Time), această denumire care părea să acorde o predominanță mondială observatorului englez, a fost în mod oficial abandonată. Nu se mai spune deci GMT ci TU (timp universal). Este timpul după care se ghidează călătorii luînd trenul sau avionul și toate ceasurile din lume sînt reglate în TU.

Dar oamenii de știință au căutat întotdeauna o măsură mai bună, mai exactă. Etalonul natural al timpului îi apărea lui Einstein ridicol. Sînt multe variațiile vitezei rotaționale astfel că marele fizician, folosind o imagine extrem de plastică, spunea că omul își măsoară timpul avînd o moluscă de referință! Dar ce unitate de timp să fie aleasă, mai bine zis găsită, pentru a mulțumi foamea de precizie? Maxwell a fost primul care a imaginat principiul orologiilor atomice. Și aceasta era în 1870! Acum un secol, cînd a vorbi de atomi nu erau decît ipoteze filozofice. Iată ce spunea el: „Globul pămîntesc poate să se micșoreze prin răcire sau să se mărească, ca urmare a unei ploi de meteoriți: viteza sa de rotație poate să încetinească lent: cu toate acestea, Terra va rămîne o planetă. Dimpotrivă, o moleculă, de exemplu, de hidrogen, nu ar mai rămîne o moleculă de hidrogen dacă masa sau frecvența de vibrație s-ar schimba: chiar cu foarte puțin. Dacă vrem să obținem standarde de măsură a timpului, de masă absolut invariabilă, nu trebuie să le căutăm pe planeta noastră, ci în lungimea de undă, în durata de vibrație, în masa absolută a moleculelor imuabile, invariabile și absolut identice între ele".

Astăzi, cu orologiile atomice, eroarea relativă nu mai este decît de 1/10 12. Vibrația unui atom este etalonul timpului, insensibil la presiune, la gravitație, la temperatură. Este același pe orice planetă, în orice stea, dacă bineînțeles condițiile nu sînt de natură să dezorganizeze atomul de cesium. Dar dacă orologiul atomic este cel mai precis dintre instrumentele de măsură ale timpului, nu poate fi comparat evident, decît cu el însuși. Pentru a avea un etalon suprem, a trebuit creat ceva mai „absolut" ca timpul atomic: timpul atomic internațional TAI. Astăzi, acesta este referința. La acesta se raportează cineva spunînd dacă un ceas merge înainte sau rămîne în urmă. În raport cu TAI. De trei, patru ani, se fac comparații sistematice și organizate între cele mai bune orologii atomice din lume. Din aceste comparații, printr-un calcul complex se extrage valoarea lui TAI.

Și Pămîntul care întîrzie. O întîrziere „cronometrată" după TAI. Astăzi e ceva peste 10 secunde. Și diferența între timpul natural și „paznicul-timp" crește.

ELICOPTERUL ÎNVAȚĂ MESERIA DE CONSTRUCTOR

Uniunea Sovietică este recunoscută pe plan mondial ca deținînd recordul absolut al elicopterelor gigant. Încă din 1965 la salonul internațional de la Bourget, specialiștii au fost impresionați de elicopterele gigant „Mk-6" și „Mi-10". Un enorm rotor cu 5 palete de 35 m diametru și două turbomotoare de 6 000 c.p. „Mi" părea o uriașă macara zburătoare. Iată în imagine acest aparat de 43 de tone, capabil să ridice greutăți de 15 și 25 de tone cum este, de pildă, această demonstrație de ridicare a unui autocar. Recent, „Mi-12" doboară recordul cu cei 26 000 c.p. Iar anvergura sa este de... 65 m! Poate ridica și șaizeci de tone. Iar macaraua zburătoare Sikorski, numită „CAS 4 B" poate lua parte activă la construcția unei uzine.

TEHNICĂ

ÎNTRE DOUĂ CONCURSURI DE INOVAȚII

Premiul II pe 1971 obținut de Centrala mecanică de material rulant. 442 de propuneri de inovație înscrise în 1971, dintre care mai mult de jumătate s-au și aplicat. O exigență extremă pentru calitate și funcționalitate implicată de înalta responsabilitate pentru siguranța circulației pe calea ferată.

Atenția acordată mișcării de inovație și calității rezultatelor înregistrate s-a reflectat și în concursurile de inovații desfășurate în 1971 atît între centralele industriale și direcțiile generale ale M.T.T.C. la care Centrala mecanică de material rulant a fost distinsă cu premiul II și între uzine, concurs la care două dintre uzinele coordonate de Centrală — U.M.M.R. Craiova și U.M.M.R. Cluj — au obținut premiul II și respectiv, premiul III.

Iată-ne așadar la Centrala mecanică de material rulant să înscriem cîteva date despre această activitate de stimulare a noului.

— Pe întreaga centrală, ne spune directorul tehnic, ing. **MIHAI JURJ, s-au înregistrat în 1971, 442 de propuneri, dintre care mai mult de jumătate — 246 — s-au aplicat. Eficiența economică obținută aici depășește 8 milioane de lei. Alte propuneri sînt în curs de tratare și executare a prototipurilor, de experimentare etc. Poate mai mult decît oriunde, ne spune domnia sa, la noi orice inovație, deci orice modificare adusă trebuie să fie verificată cu maximă exigență. A respecta aici condițiile de calitate și funcționalitate înseamnă în primul rînd o înaltă responsabilitate pentru siguranța circulației pe calea ferată.**

Din discuțiile purtate, înțeleg că fiecare inovație, invenție înregistrată, verificată, nu are un efect local. O inițiativă a Centralei pusă în aplicare din ultimul trimestru al anului ce s-a încheiat se referă tocmai la generalizarea centralizată în toate uzinele a inovațiilor aplicabile într-un loc sau altul, după specific.

Chiar în momentul în care stau de vorbă cu ing. **NICOLAE MIHĂILESCU,** șef de serviciu în centrală, o inovație este comunicată de la Uzina București-Triaj. Este vorba de confecționarea piuliților crenelate după o tehnologie perfecționată. Deci mai bună.

— Mai bună și mai ieftină, vine replica. **După cum vedeți, uzinele noastre sînt obligate să trimeată lunar fișe-rezumat al tuturor inovațiilor aprobate pentru a le putea introduce și în alte locuri.**

Cum progresul nu se poate concepe astăzi decît aplicînd tehnicile moderne, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, întrebăm cum se împletește activitatea de cercetare științifică cu cea a producției în uzină.

— În cadrul uzinelor mecanice de material rulant, ne spune ing. Nicolae Mihăilescu — **firește nu avem posibilitatea efectuării unor cercetări de amploare, activitate specifică institutelor științifice. Totuși au fost abordate probleme legate foarte strîns de producție, cu caracter tehnic. Iar în acest sens, rezolvări originale, noi, sînt numeroase. Ele sînt date atît de cei din uzină singuri sau în colaborare cu Institutul ministerului nostru — I.S.C.T.** (Institutul de studii și cercetări transporturi). **Pentru cîteva teme se colaborează și cu alte institute, cum sînt I.C.T.C.M.,** (Institutul de cercetări tehnologice construcție de mașini, **Baza Academiei din Timișoara, Institutul Politehnic București.**

— Una dintre problemele cele mai importante astăzi privește economia de materiale și în cadrul acesteia se pune problema înlocuirii de materii prime: cherestea și metal. Ce ne puteți spune în această direcție ca preocupare, ca rezultate?

— Putem afirma, ne spune ing. Nicolae Mihăilescu, **că, deși pe toate uzinele coordonate de centrala noastră am realizat în 1971 economii la consumul de cherestea și metal, există totuși încă posibilități de înlocuire în cazul mai multor subansamble a materialelor din care sînt confecționate, conform proiectelor originale — și anume, prin adoptarea unor materiale mai ieftine cu caracteristici superioare. Mă gîndesc în primul rînd la utilizarea mai largă a maselor plastice.**

— Ce întreprindeți în acest sens?

— Avem încheiat cu I.S.C.T. un contract de cercetare cu care am stabilit în comun reperele care prezintă cel mai mare consum de material, iar înlocuirea materialului nu afectează funcționalitatea acestora.

Încheiem aici discuția într-o problemă de interes republican, cu convingerea că revenind peste cîteva luni, vom consemna rezultate îmbucurătoare, aplicarea unor soluții optime, în spiritul hotărîrilor de partid și de stat.

MEDICINĂ

DE CE NE ESTE SETE?

„Cine" dă alarma în organism: „Atenție, nevoie de apă!"? De ce acest „bec roșu" care se „aprinde" e un avertisment atît de grav? Pentru că, dacă omul poate să trăiască fără hrană un timp mai îndelungat, lipsit de apă e condamnat sigur la pieire. Ce credea știința pînă acum? Ce a descoperit nou în această privință?

Da, setea este una dintre necesitățile fundamentale ale existenței. Admirabilul mecanism care este corpul omenesc răspunde cu promptitudine, semnalînd primejdiile și astfel protejîndu-ne de ele. Important este să sesizăm și celelalte reacții mai puțin violente, căci la sete, reacția este puternică. Firesc, apa este esențială pentru organism. Dar care este mecanismul ce pune în joc semnale și reglări?

Pînă acum se credea că unele celule din centrul creierului controlează cantitatea lichidului pe care-l absorbim. Cînd nivelul scade, aceste celule primesc mesajul și răspund declanșîndu-ne senzația de sete. În același timp, aceste celule trimit și alte mesaje, în organism. Le trimit glandei endocrine vecine, numită hipofiză. Iar aceasta nu întîrzie să elibereze în sînge hormonul antidiuretic care acționează asupra rinichilor și îi împiedică să secreteze apă sub formă de urină. Aceasta se știa pînă în momentul cînd fiziologii din Cambridge, Anglia, au descoperit și un alt mecanism al jocului, despre care relatează în revista „The Practitioner" din Londra, dr. William Thomson.

Despre ce mecanism este vorba? Ce declanșează el? E bine să știm că fluidul (sau apa) conținut în organism face parte din două categorii principale: fluidul conținut înăuntrul celulelor corpului și cel dintre celule — deci extracelular. Lipsa fluidului dinăuntrul celulelor acționează asupra celulelor cunoscute mai de mult, numite osmoreceptive. Noul mecanism indicat de specialiștii din Cambridge ar fi declanșat de celălalt fluid, extracelular.

Este cazul, de pildă, după o hemoragie gravă. Așa cum se știe, una dintre consecințele cele mai îngrijorătoare ale hemoragiei este o sete fantastică. Specialiștii englezi explică acest fenomen prin eliberarea de către rinichi a unui hormon-numit angiotensină — cunoscut de mai multă vreme dar căruia abia acum i se atribuie un rol important în controlul setei.

Iată expus sumar, după relatările specialiștilor, ce angrenaj complicat, dar admirabil prin precizie, ni se dezvăluie a fi corpul omenesc. Și se pare că această „mecanică fină" atît de complexă, cu angrenaje atît de strîns corelate, e cu atît mai sensibilă, mai vulnerabilă, dacă vreți, la șocurile și „neglijențele" la care o supunem.

FILMÎND CREȘTEREA RĂDĂCINILOR ÎN PĂMÎNT!...

Pare o imposibilitate. Cum să vezi ce se întîmplă în pămînt? Cum să filmezi cum crește rădăcina fără să o desprinzi din sol? Unui botanist de la o stațiune de cercetări agricole din Canada i-a venit ideea genială. Simplă ca oul lui Columb. J. Waddington a pornit de la principiul periscopului, folosit obișnuit de submarine pentru a putea privi în afara cîmpului vizual. Scufundate în apă, ele observă de pildă navele sau un obiectiv de pe uscat. Dar întors invers? S-ar putea observa, desigur, ce este sub apă sau sub pămînt. Periscopul botanic imaginat de Waddington constă într-un tub de sticlă sau de plastic transparent înfipt în sol, în vecinătatea plantei care interesează cercetarea. Printr-un ocular pot fi urmărite creșterile rădăcinilor, și ceea ce un ochi poate vedea, poate înregistra și un aparat de filmat. Acum pare totul atît de simplu încît rămîne doar mirarea că ideea „n-a venit" mai de mult.

ERA GLACIARĂ S-A TERMINAT ABIA ACUM 10.000 DE ANI!...

Un grup de cercetători sovietici au ajuns la concluzia că ultima glaciațiune s-a terminat în Europa abia de 10.000 de ani. Argumentele pe care se bazează? Resturile de vegetație pietrificate găsite în Bielorusia pledează pentru această ipoteză.

RECUPERAREA PROTEINELOR ȘI A APEI PURE DIN DEȘEURILE INDUSTRIALE

După cercetări asidue, un biochimist britanic a reușit să pună la punct un procedeu care permite recuperarea a... 96 la sută din proteinele pierdute în cursul operațiunilor ce se efectuează de obicei într-o fabrică pentru conservarea cărnii. Prin aplicarea acestei noi tehnici pe scară mondială, după cum susține inventatorul, prof. Roy Grant, se va putea rezolva, în bună parte, problema lipsei de proteine pe Terra. Proteinele obținute prin „procedeul Grant", susțin specialiștii neozeelandezi, sînt de foarte bună calitate.

Profesorul Grant a descins pe meleagurile îndepărtatei Noii Zeelande prin 1967, după ce absolvise Cambridge-ul și efectuase cercetări, timp de un an. În cursul activității sale practice, Grant a studiat cum funcționează o fabrică profilată pe conservarea cărnii. El a observat că o asemenea unitate utilizează în medie aproape 10 000 tone de apă în fiecare zi, cantitate de apă ce înlătură o mare cantitate de proteine, echivalentă a 330 de oi.

Or, apele uzate, care cuprind proteine, sînt unul din factorii principali ai poluării marine. Prin „procedeul Grant" sînt recuperate nu numai proteinele, care se pierdeau pînă acum, dar și apa.

Instalațiile-pilot ale Uzinei din Gear, în apropiere de Wellington, au demonstrat convingător acest lucru. Procedeul ar putea fi aplicat la scară industrială, nu înainte de rezolvarea problemei utilajului. El folosește o rășină specială, a cărei structură moleculară este asemănătoare cu cea care reține moleculele de proteină.

Într-o primă fază, lichidul eliberat de uzine este reculeș în niște depozite. Prin adăugarea unor produse chimice, o importantă cantitate de proteine urcă la suprafață, unde se separă prin filtrare sau prin centrifugare. Rășina specială contribuie la fixarea proteinelor aflate în suspensie în apă. Procedeul ar putea fi aplicat cu bune rezultate și în industrializarea peștelui, în tăbăcării, sectoare de activitate care se confruntă în prezent cu serioase probleme de poluare a mediului înconjurător.

PE CÎND PRIMA CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL TERREI?

De cîte ori nu ne-am pus întrebarea: e oare posibil? Iar știința a adăugat o alta: cum? Cum, prin ce mijloace se poate străpunge crusta terestră? E una dintre principalele probleme, dintre dificilele probleme de rezolvat. Tehnica modernă pretinde astăzi că va putea topi granitul. Un sistem de foraj prin fuziune ar permite înaintarea în adîncime cu o viteză de 7.5 m pe oră. O performanță. Cercetătorii de la laboratoarele din Los Alamos, S.U.A., au pus la punct un astfel de sistem, cu un „vîrf" termic. Avantajul — în plus — al acestei tehnici este de a obține etanșeitatea puțurilor forate, materialele în fuziune introducîndu-se în intervalele rocii înconjurătoare. Un vis considerat de domeniul fantasticului-științific începe să prindă contur în realitate. Și poate, în anul 2000, în fața televizoarelor va putea fi urmărită prima călătorie spre centrul pămîntului. Cine știe...

MIROSUL: UN LIMBAJ CIFRAT... CHIMIC

Molecule chimice ghidează salmonii în migrațiile lor, ajută porcușorii-pești să se recunoască, și, vor permite mîine, dezvoltarea fermelor marine.

Salmonii își urmează cu încăpățînare itinerariul chiar dacă trebuie să sară peste cascade. Astăzi se știe că ceea ce îi ghidează sînt substanțele odorante.

Porcusorul, un pește comun în apele dulci europene, are ciudățenia de a-și ataca propriul pui. Dar o „substanță ce provoacă spaima" sau mai bine zis o substanță de apărare, ce emană din pielea acestora, provoacă fuga agresorului și-l împiedică să-și distrugă propria specie.

PE VREMEA ROMANILOR SE PURTAU PANTOFI DE... STICLĂ

O descoperire arheologică senzațională la Köln, R.F.G. Pantofi de sticlă, măsura 25 cm, culoarea albastru și alb cu ornamentații — șerpi. Pînă acum săpăturile nu au dat la iveală decît cioburile rămase din pantofii de sticlă purtați de elegantele din peninsula italică sau din Siria. Prof. Otto Doppelfeld, directorul muzeului romano-germanic din Köln, afirmă că acești pantofi au fost fabricați chiar în această regiune, unde existau în timpul romanilor ateliere de fabricat obiecte din sticlă la fel de celebre ca cele din vechea Alexandrie.

DOUĂ CAPETE PENTRU UN SINGUR ȘARPE

În principiu ar fi un avantaj. Să ai la dispoziție de la început încă un cap cu care să te consulți în fiecare clipă, știut fiind că o problemă se rezolvă mai bine cînd sînt două capete. Biologii care țin sub observație doi monștri bicefali capturați în California și expuși în grădina zoologică San Diego, au putut constata însă și multe dezavantaje. E drept că dilema „care cap mănîncă?", pentru că e suficient să mănînce unul ca să hrănească corpul, a fost tranșată de la început. Și astfel unul dintre cele două exemplare a atins vîrsta de șase ani. Celălalt are un an. Capetele au ajuns de altfel și la o înțelegere. În caz de divergență, capul din stînga are dreptate, iar cel din dreapta ascultă. Aceasta e adevărat pentru cel mai în vîrstă. Șarpele mai tînăr, mai puțin înțelept și probabil la vîrsta încăpățînărilor are dificultăți. Ambele capete își susțin punctul de vedere, luptîndu-se pentru a și-l impune și uneori atît de vehement încît e de mirare că pielea care îi unește nu se face praf. La acesta, capul din dreapta învinge de obicei. Dar ciudatele exemplare capturate nu sînt unicate. Biologii au mai descoperit șerpi dubli. Unii au două inimi, două stomacuri, cîte un ficat pentru fiecare și doi plămîni, avînd în vedere că în general șerpii normali nu au decît cîte unul.

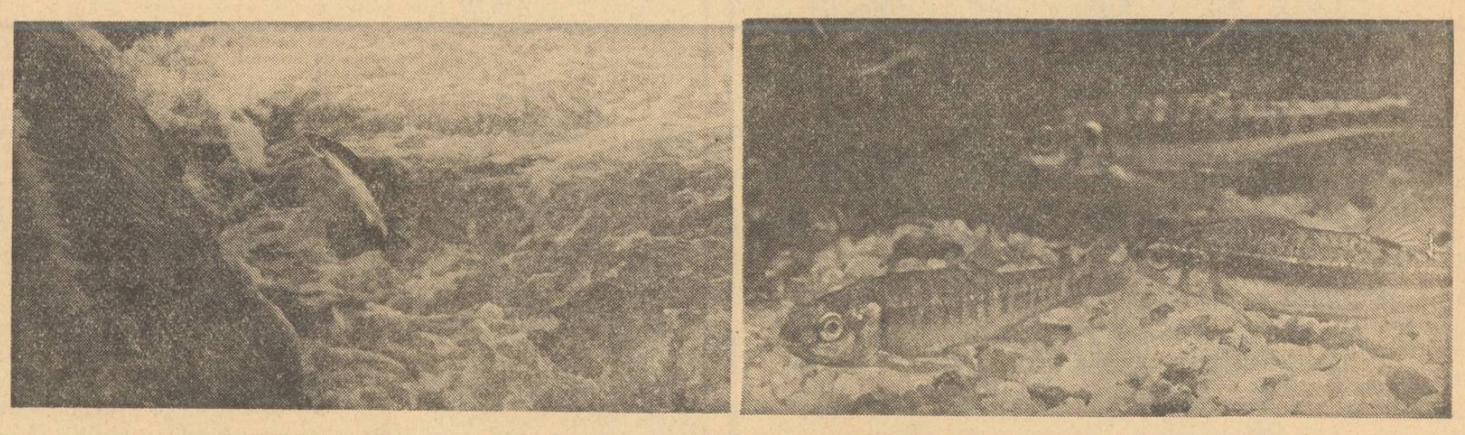

IGIENA LOCUINȚEI

IGRASIA ȘI ALERGIILE

de dr. Elena BARNEA

cercetător științific la Institutul de igienă și sănătate publică

Astăzi n-am mai putea vorbi de igrasia propriu-zisă a locuințelor produsă prin amplasarea acestora pe un sol umed sau folosirea unor materiale de construcție necorespunzătoare. Oricine construiește în prezent o casă știe că ea trebuie orientată către soare, amplasată într-o zonă bine ventilată, pe un teren suficient de poros, cu nivelul apei subterane la 1 m de fundație. Înainte de folosire, pereții clădirii trebuie bine uscați prin încălzirea și ventilarea activă a clădirii. La terminarea construcției, pereții conțin în medie 20 la sută apă, pe cînd un zid fără igrasie nu trebuie să aibă mai mult de 2 la sută umiditate. Suprafețele de zid orientate spre nord, care nu beneficiază de soare, și-ar putea menține umezeala după ploi. Este necesar să fie impermeabilizate printr-o tencuială specială sau plăci de faianță. Constructorii cunosc toate acestea și le respectă cu strictețe. Totuși, se mai întîlnesc cazuri de umiditate crescută a unor încăperi sau pereți. Cauzele nu țin însă de construcția locuinței, ci de exploatarea și îngrijirea ei.

Sursă de igrasie pentru locuințele moderne este lipsa de reparare a instalațiilor de aducțiune a apei sau a conductelor de apă uzate. Cum acestea sînt situate în pereții camerelor de baie sau bucătărie, în cazul deteriorării lor pereții acestor încăperi se pot umezi. Chiar în absența defecțiunilor amintite, umiditatea în aceste încăperi este, în mod normal, mai mare și cînd aceasta nu se îndepărtează prin aerisire impregnează pereții sau mobilierul și se poate ajunge la un efect similar cu igrasia.

Este acesta un neajuns estetic, s-ar putea spune, dar pentru sănătate nu are același efect cu locuințele reci și umede din trecut.

Într-adevăr, astăzi afecțiunile frigore (răcelile) se leagă mult mai puțin de aceste cauze, în schimb se constată că bolile alergice și în special rinitele și astmul au, frecvent în etiologie, factori ce țin de umiditatea crescută într-o încăpere sau un colț al locuinței. Este vorba de faptul că umiditatea ridicată este o condiție favorabilă dezvoltării diverselor specii de ciuperci și mucegaiuri.

În special cînd sînt asociate cu praful din locuință (particule de lînă, bumbac, provenite din tapițerii și covoare, de lemn din mobilier și pardoseală, de pene și puie din perne și saltele etc.) ciupercile constituie cauze ale imbolnăvirilor alergice. După unele statistici din diferite țări s-a constatat că în producerea bolilor alergice respiratorii aceste mucegaiuri au o pondere foarte variată, între 1—80 la sută și în majoritate în 3/4 din cazuri nu au acționat singure, ci în combinație cu praful din încăperile de locuit.

Pentru a se produce o reacție alergică a organismului nu este nevoie de o cantitate mare din aceste mucegaiuri. Acțiunea lor persistă timp îndelungat. Un mucegai vechi de pe un perete deja uscat este încă alergizant. Acțiunea alergică la penicilină, de exemplu, se explică prin această persistentă a acțiunii alergizante la doze destul de mici a mucegaiurilor (este cunoscut că penicilina este extrasă din mucegaiul penicillium notatum).

Deși mucegaiurile sînt enriminate mai mult în alergiile respiratorii și mai ales în astmul bronșic, există dovezi că prezența lor la locul de păstrare a alimentelor provoacă și o altă categorie de alergii, manifestate la nivelul mucoasei digestive. Aici ar fi de subliniat că în timpul iernii, aburii din bucătărie care pătrund în cămară condensează pe suprafețele reci ale acesteia și pot umezi pereții, stelajele, ambalajele, alimentele. Același lucru se întîmplă și în cazul introducerii în frigider a mîncărurilor calde și mai ales neacoperite.

În aceste situații, în cămară sau frigider pot exista mucegaiuri care pe lîngă faptul că alterează gustul alimentelor, produc și îmbolnăviri dificile prin alergii digestive. Actualmente, multe specii de mucegaiuri sînt încriminate și în alergia cutanată.

În concluzie, deși în prezent umiditatea crescută sau igrasia în camerele de locuit (dormitoare, camere de zi) este absentă, totuși în baie, bucătărie, locuri de depozitare a alimentelor poate fi destul de des întîlnită. Ea este generată de unele mici neglijențe de ordin gospodăresc.

Pentru menținerea umidității la nivel normal și în aceste încăperi, pentru prevenirea dezvoltării mucegaiurilor recomandăm cîteva reguli foarte simple :

1. Conductele de apă potabilă sau reziduală îngropate în ziduri trebuie să fie fără fisuri, perfect etanșe, motiv pentru care se cer revizuite periodic și reparate, la nevoie.

2. Ușa camerei de la baie sau bucătărie se va ține închisă, permanent, evitîndu-se mai ales contactul dintre bucătărie și cămară, în timpul pregătirii termice a alimentelor (cînd se degajă vapori de apă). Se apreciază că în decurs de 24 de ore într-o locuință a unei familii de patru persoane se pun în libertate în atmosferă cca. 11 l. apă sub formă de aburi.

3. Ventilarea intensă a locuinței îndepărtează excesul de umiditate din aer și uscă suprafețele umezite. Este necesar însă să existe o grijă și pentru diminuarea producerii vaporilor de apă : fierberea să aibă loc întotdeauna în vase acoperite.

4. Pereții de la baie și bucătărie care vin mai des în contact cu apa (din dreptul chiuvetelor și căzii) să fie dați periodic cu ulei sau îmbrăcați în faianță.

În cazul în care pe anumite suprafețe s-a produs reținerea apei, este bine să îndepărtați mai întîi cauza și apoi să uscați peretele iar dacă s-au dezvoltat mucegaiuri și ciuperci se impune răzuirea adîncă a suprafeței, tratarea sa cu substanțe antifungicide și revopsirea. Pentru frigider recomandăm o curățenie atentă, spălarea, aerisirea și mai ales grija de a nu mai pune alimentele calde sau descoperite. Scăderea concentrației prafului din apartament prin îndepărtarea lui cu aspiratorul (și nu prin măturat, scuturat, ștergerea cu cîrpa) ajută la profilaxia și vindecarea bolilor alergice produse din cauze legate de starea de igienă a locuinței.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

C. N. — Cîmpulung Muscel : *Nu vă putem răspunde prin corespondență dacă veți mai crește sau veți rămîne la înălțimea pe care o aveți și care, după părerea noastră, nu este exagerat de mică. Pentru a aprecia posibilitățile pe care le are organismul de a crește, sînt necesare investigații clinice și de laborator. Este obligatoriu cel puțin o radiografie de genunchi pentru a aprecia starea cartilagiilor de creștere.*

A. C. — Oradea : *Pentru a combate pruritul vulvar a cărui etiologie nu a fost identificată (nu este de natură microbiană și nici micotică) și care nu a răspuns la tratamentele pe care vi le-au prescris medicii dermatologi și ginecologi, vă recomandăm spălături cu mușețel și bicarbonat de sodiu, iar referitor la medicație, credem că ar fi util Feniramin, seara, o tabletă. De asemenea, este important să tratați colita, normalizînd scaunul și respectînd regimul alimentar adecvat formei de colită pe care o prezentați.*

Dr. Ana MURGULEȚ

FEBRUARIE – LUNA PREPARATELOR DIN PEȘTE !

RECOM

— În tot cursul lunii februarie, restaurantele din Capitală vă oferă o surpriză !

Fiecare șef bucătar de unitate a pregătit pentru consumatori un variat sortiment de mîncăruri din pește.

Expozițiile cu vînzare prezintă mîncăruri noi, pe gustul tuturor.

Deci, solicitați preparate din pește, bogate în vitamine și calorii.

(5087)

moda

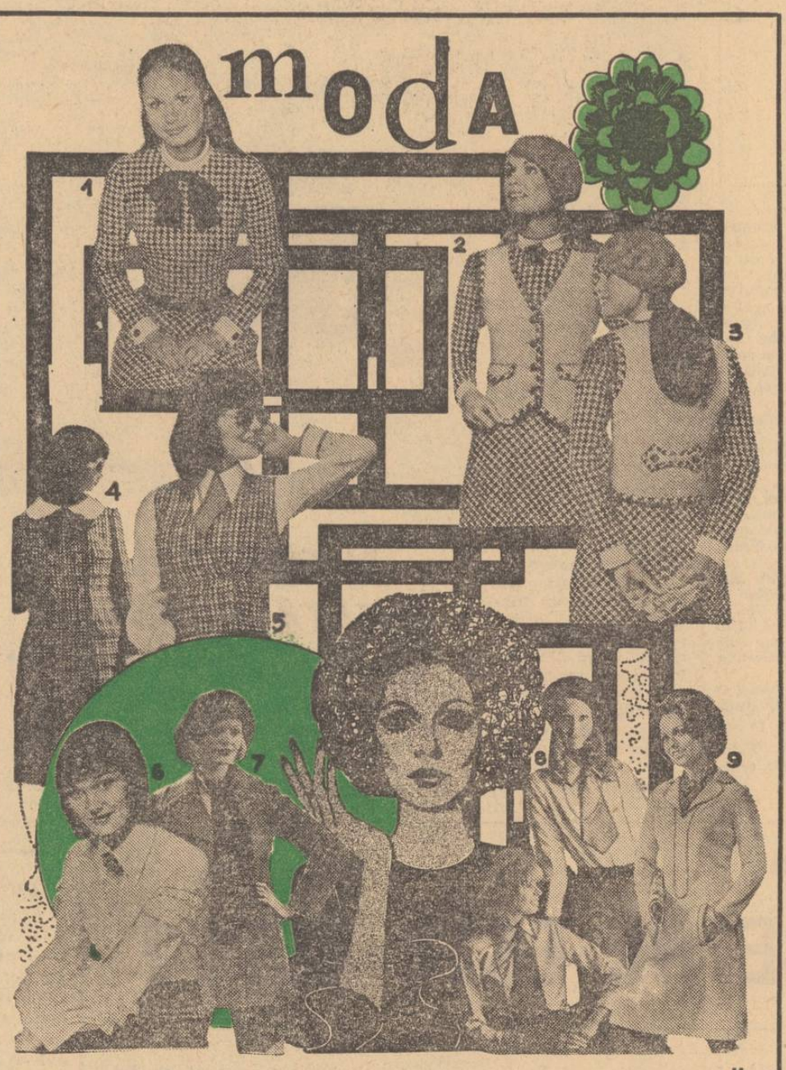

ȚINUTA VESTIMENTARĂ DE FIECARE ZI

1.2.3. Aceeași *rochie* poate lua diferite aspecte. Confecționată *din material pepit alb cu negru sau alb cu bleumarin*, această rochie are corsajul pe fir drept, este tăiată în talie, fusta e croită pe bie. Mineca este lungă, strîmtă, iar pentru garnitura albă la gît și manșete se folosește jersey sau pichet.

Aceeași rochie poate fi purtată și cu o vestă albă scurtă, cu bordură din materialul rochiei.

4.5. *Jachetă din material ecosez* închisă la două rînduri de nasturi, cu guler și manșete albe. Din același material, o vestă scurtă, dreaptă sau petrecută parte peste parte și închisă la patru nasturi. O cravată colorată sau o fundă înviorează ansamblul.

6. *O bluză tinerească* din mătase albă, cu revere lungi, ascuțite și garnitură originală, din dantelă, pe mîneci.

7. *Jachetă din stofă* pentru pantaloni, avînd revere late, mari. Se poartă cu o beretă mare, pusă pe o parte și cravată care se mărește în partea de jos și pe care se poate broda monograma.

8. *Cravate late* colorate pentru bluze albe gen chemisier.

9. *Rochie* pentru femeile mai plinuțe cu tăietură care lungește. Are tighele sau o pasmanterie la revere. La gît, se poartă o eșarfă colorată.

MODA PRIMĂVERII '72 LA BUDAPESTA

MINI? MIDI? MAXI? NICI UNA!

1) Costum pantalon și haină din postav în stil „chimono" ; 2) Rochie din jerse cu flori mari din aceeași culoare, dar de nuanță mult mai închisă, cu fusta largă, trapezoidală, (2—3 degete deasupra genunchiului) și cu cravata lată ; 3) Fustă largă strînsă pe șold cu bretele și bluză cu mîneci largi.

La Budapesta, cel puțin în ultimii doi ani, succesiunea „modei" s-ar putea spune că n-a lăsat femeilor timp să respire. După moda „romantică" a fost lansată moda „militară" (epoleți, nasturi metalici, gulere militare etc.). Apoi, s-a impus, destul de rapid, moda „mini". Dar, numai după cîteva luni, întreprinderile de confecții au lansat moda „midi" și „maxi". În continuare, ca replică la moda maxi, creatorii au „descoperit" moda pantalonilor scurți. Așa se face că, în toamna trecută, tabloul modei budapestane era astfel alcătuit încît se purta orice și totul era la modă.

Din acest punct de vedere, cei mai mulți creatori de modă din capitala ungară, sînt de părere că primăvara lui '72 va aduce „limpeziri", va determina impunerea unui stil oarecum unitar.

Varnai Zsoka, cunoscută creatoare de modă, șefa Laboratorului de artă al Centralei Cooperativelor Meșteșugărești din Ungaria, consideră că moda primăverii lui '72 se va remarca prin preferința pentru o notă sportivă, precum și prin tendința de a se renunța la extremități. Atît moda „mini" cît și cea „midi" sau „maxi" își vor pierde în mare parte actualitatea .

Pentru sezonul de primăvară din acest an — și chiar pentru vară — lungimea fustei va fi cu două-trei degete deasupra genunchiului, dar nu mai mult.

De ce a „căzut" la Budapesta moda fustelor maxi ? După părerea specialiștilor, pentru că moda aceasta nu avantajează conformația fizică a femeilor din Ungaria, în comparație, spre exemplu, cu femeile din Anglia. Se va menține totuși pentru tineret, moda pardesielor maxi.

Ce se va purta, totuși, cu precădere ?

În primul rînd haine treisferturi și pardesie cu mîneci raglan, costume cu jachetă mai lungă, costume cu pantalon, rochia și fusta largă, trapezoidală, (din șase-opt bucăți) purtată cu bluză și tunici. Bluzele, în stil „chimono" și „judo", cu mîneci largi. Revin la modă fustele strînse pe șold, cu bretele. Rochiile vor fi, în general, largi. Ca accesorii : cravata lată, de preferință din materialul fustei, șalurile de mătase viu colorate și cureaua cu precădere lată sau chiar foarte lată. În ce privește pantofii, tocul se menține lat, însă mai înalt.

Materialele folosite : materiale moi, fine, care să cadă, să se aranjeze frumos. Deci stofe pufoase din păr de cămilă, postavuri groase, voal georgetul din lînă, jersey, trevira, lurexul, frotirul din material sintetic, mătasea naturală și satenul. Se va utiliza larg pielea artificială și tricotajele din fire sintetice.

Culorile la modă : toate nuanțele de maro de la culoarea alunei și pînă la cea a cafelei bine prăjite. De asemenea, galbenul, oranjul, rozul și clasicele negru și alb.

Desenul țesăturilor : predomină modelele mari cu flori și în general alcătuiri din îmbinarea diferitelor nuanțe ale aceleași culori.

Nina PINTEA

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME JURIDICE

ELENA BÎRLAN, Orșova, ELENA COJOCARU, București doresc să afle dacă mama poate primi alocația de stat pentru copii, în cazul în care este despărțită în fapt de fostul soț, salariat sau mama s-a recăsătorit.

RĂSPUNS. În cazul în care ambii soți sînt angajați sau în situația de a putea primi alocație de stat pentru copii, beneficiar al alocației de stat este soțul. De aceea, în cazul în care soții n-au divorțat, beneficiar al alocației continuă să rămînă tatăl copilului.

Dacă părintele căruia i s-a încredințat copilul se recăsătorește, dreptul la alocație se stabilește potrivit situației din noua familie, indiferent dacă copilul a fost sau nu înfiat sau dacă pentru copilul respectiv se plătește ori nu pensie de întreținere. În asemenea situații părintele căruia nu i s-a încredințat copilul nu poate beneficia de alocație pentru acel copil și nici nu-l poate lua în calcul la aplicarea dispozițiilor legale privind acordarea alocației de stat pentru copii, atunci cînd se discută situația în familia sa. (Art. 2 și 4 Decr. 285/1960 republicat în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România din 21. 8. 1971).

E. V. din București întreabă dacă legea prevede anumite motive de divorț sau cazurile în care această acțiune poate fi respinsă ?

RĂSPUNS. Actuala reglementare a divorțului nu stabilește în mod formal cazurile în care se poate pronunța divorțul, nu se referă la anumite motive de divorț și nici nu enumeră situațiile în care poate fi respinsă acțiunea de divorț. Exprimînd grija deosebită a statului nostru de a apăra și consolida familia, Codul familiei a prevăzut răspunderi sporite pentru instanța de judecată, chemată să analizeze foarte atent dacă traiul în comun al soților a devenit cu neputință. Actuala reglementare a divorțului nu permite introducerea cu ușurință a acțiunii de divorț, ci dimpotrivă urmărește prevenirea oricăror situații în care ar putea fi înlesnită desfacerea căsătoriei, prin divorț. „Instanța judecătorească — prevede Codul familiei — nu poate desface căsătoria prin divorț decît atunci cînd, datorită unor motive temeinice, raporturile dintre soți sînt atît de grav și iremediabil vătămate încît continuarea căsătoriei este vădit imposibilă pentru cel care cere desfacerea ei. Instanța este datoare, cu prilejul soluționării acțiunii de divorț, să aprecieze cu deosebită grijă, temeiurile cererii de divorț și imposibilitatea continuării căsătoriei, ținînd seama și de durata acesteia precum și de interesele copiilor minori" (art. 38 Codul familiei).

Este obligația instanței de judecată de a stărui mai întîi în împăcarea părților, de a cunoaște cauzele reale ale neînțelegerilor dintre soți și a convinge soții de necesitatea menținerii căsătoriei, mai ales atunci cînd au rezultat copii.

Dacă instanța constată că nu sînt motive temeinice, care să facă vădit imposibilă continuarea căsătoriei, iar aceste motive nu sînt imputabile soțului pîrît, nu poate pronunța divorțul și va dispune respingerea cererii de desfacerea căsătoriei prin divorț.

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

Cîteva rețete pentru meniurile săptămînii

Ciorbă cu costiță afumată

2 l de apă, 500 g. costiță afumată, o cutie de ghiveci de gătit, verdeață, leuștean, smîntînă, puțin orez (o lingură).

Se taie costița felii și se pune să fiarbă pe foc potrivit. Cînd e moale se adaugă orezul ales și spălat și se continuă fierbul 10—15 minute. Se deschide cutia de ghiveci și se toarnă în oală. Se lasă să dea într-un clocot, se adaugă verdeață și se servește dreasă cu smîntînă **(AURORA IVANCIUC, Satu Mare)**

Falsă salată de icre

Se pune la fiert un pahar cu apă. Cînd dă în clocot, se toarnă în ploaie, amestecînd mereu, atîta griș pînă ce compoziția se leagă și capătă aspectul unei smîntîni groase. Se sărează și se colorează cu puțină boia de ardei. Se lasă să se răcorească. Spre a nu deveni masă compactă, se amestecă din cînd în cînd, iar după ce s-a răcorit se încorporează 1/4 l. de maioneză preparată dintr-un gălbenuș, zeama de la o lămîie și 200 g. untdelemn. Se amestecă totul cu ceapă mărunt tăiată. Ca să capete gust de pește, maioneza poate fi frecată cu puțin anșoa sau 2—3 sardele în ulei. Se decorează cu măsline, felioare de lămîie sau castraveciori acri. **(ANTOIA BERSANTI — Timișoara).**

Gustări din pește oceanic

1 kg. de pește oceanic fără oase, 200 g. ulei, 300 g. morcovi, 200 g. pătrunjel, 250 g. ceapă, două linguri bulion, o frunză de dafin, cîteva boabe de înibahar, 50 g. oțet.

Se taie zarzavatul fideluță. Se înăbușe în ulei. Cînd e aproape gata se adaugă bulionul, oțetul, mirodeniile și se netezește în strat egal. Deasupra se așează bucățile de pește, decongelate, spălate și presărate cu sare. Se înăbușă pe foc mic circa 20 de minute. Se poate folosi imediat, dar se poate pune în borcane și păstra la loc rece. Rezistă timp îndelungat și e o gustare foarte bună la gust. **(EUGENIA BUICIUC — Lugoj)**

Chifteluțe din fasole uscată

Se trece prin sită 150 g. de fasole albă bine fiartă și scursă. Se amestecă cu 2 felii bune de franzelă muiate în lapte și stoarse, cu o lingură de pesmet și 1—2 ouă. Se adaugă puțin usturoi fin tocat, sare și piper. Se fac între palme chifteluțe, se trec prin pesmet și se prăjesc în untdelemn, pe foc potrivit. Se servesc fierbinți cu murături, salată din miez de varză sau alte salate de sezon. **(EVA FRIDMAN — ARAD)**

Garnitură pentru cîrnați, poliș fiert etc.

1 kg. de cartofi, 200 g. ceapă, sare, piper, maioneză din două gălbenușuri, 200—250 g. ulei, zeama de la o lămîie.

Se fierb cartofii în coajă, se curăță și se taie în cuburi mici. Se sărează, se piperează și se adaugă albușurile fierte în apa sărată, scurse bine și tăiate mărunt. Se amestecă totul cu maioneza preparată. Poate fi servită caldă sau rece pe lîngă cîrnați fripți, poliș, sau alte fripturi. **(TINCA BEJAN — Brașov)**

Turtă țărănească

FOILE : 250 făină, 125 g unt sau margarină, cam 3/4 de pahar apă rece, o linguriță de sare.

UMPLUTURA : 1 kg. cartofi, 60 g. unt sau margarină, 200 g. cîrnați, 3 cepe mijlocii, 1 ou, verdeață, sare, piper.

Se taie untul bucățele și se amestecă repede cu celelalte ingrediente. Nu se frămîntă, se freacă toate între vîrfurile degetelor pînă se încorporează. Se adună coca obținută într-o mîngе care se ține la rece cel puțin o oră. Se taie apoi în două părți egale. Se întind cu vergeaua, punînd pe fundul unei tăvi unse partea mai mare, așa ca să acopere și marginile tăvii. Se ridică cu degetele apăsînd-o de pereți. Se întinde peste foaie umplutura, în strat egal. Se acoperă cu a doua foaie umezită pe margine cu apă spre a se lipi de cealaltă. Se unge pe deasupra cu ou, iar la mijloc se scoate cu un păhărel o mică rondea în locul căreia se pune o bucățică de carton rulată, prin care vor ieși vaporii de apă.

Umplutura se prepară astfel : Se taie cartofi — curățați și spălați — în rondele sau în bastonașe și se prăjesc pe foc iute în untul încins împreună cu ceapa mărunt tocată. Se adaugă cîrnații curățați de pieliță și tăiați, rondele subțiri. După ce umplutura se mai răcorește se adaugă oul bătut cu verdeață, sare și piper. Se amestecă totul bine.

Se dă turta la cuptor încins din timp și se ține circa 40 de minute. Se servește caldă. **(LUMINIȚA GEAMBAZU — București).**

BLOC NOTES

Bucătărie originală

Cuvîntul original se referă de fapt, la posibilitatea creării unui stil pentru ambianța acestei încăperi în care gospodina își petrece o parte din timp, în care — așa cum se întîmplă de multe ori — întreaga familie ia masa. Ne-am obișnuit să mobilăm bucătăria cu acele piese ce-i sînt special destinate, vopsite în alb sau într-o altă culoare deschisă, veselă. Bucătăria poate cîpătă, în ciuda tipizării mobilierului ce-i este destinat, personalitate. Iar această trăsătură presupune un dram de originalitate.

Vă propunem astăzi formula bucătărie cu mobilă și decorație românească, în întregime sau parțial. O mobilă specifică trebuie comandată în mod special la atelierele cooperației meșteșugărești. Cea de lemn ars cu incrustături mai simple sau mai complicate este foarte reușită.

E nevoie, desigur, de o decorație adecvată. În afara veselei pe care o păstrăm în dulap, deci care nu se vede, vom folosi un blidar în care vom expune farfurii, cești, vase românești, ușor de achiziționat, din magazinele de artizanat (unele dintre ele : cești, farfurii, pahărele, avînd întrebuințări practice în fiecare zi). Bineînțeles, cîteva linguri de lemn sculptate, ștergare colorate, fața de masă sau pernuțele pentru scaune vor avea o înfățișare adecvată stilului.

Cum cele mai multe bucătării au totuși mobilă modernă, o decorație cu obiecte de inspirație populară trebuie făcută cu multă grijă. Am văzut în magazinele de artizanat ștergare foarte frumoase în dungi albe și roșii. Cu astfel de ștergare și cu un ansamblu de vase din ceramică neagră, de diferite mărimi și forme, se poate crea o ambianță românească, fără a distona în nici un fel cu piesele mobilierului alb. Vasele pot fi prinse în pereți, pot fi așezate pe dulap sau într-un raft simplu, din lemn vopsit în alb sau din fier forjat.

Nu disprețuiți laptele...

După părerea unui specialist american în nutriție, dr. Morton B. Glenn, părere exprimată în revista „Readers Digest", laptele este un aliment absolut necesar organismului datorită conținutului său în proteine, vitamine, calciu și alte minerale esențiale. El recomandă călduros un consum de cel puțin un pahar de lapte pe zi. Este bun chiar și pentru cei care vor să slăbească. Laptele satură, înlătură foamea.

Gătitul cu microunde

Bucătăria viitorului va arăta ca un laborator cosmic? Nu chiar, dar la recenta expoziție londoneză „Hotelympia 72" a fost expus un sistem original pentru prepararea mîncării. Este așa-numitul Micro-Aire System 3 care combină avantajele microundelor și ale aerului condiționat într-un sistem ce asigură o preparare a mîncării într-un timp foarte rapid fără a atenta la aspectul și gustul ei.

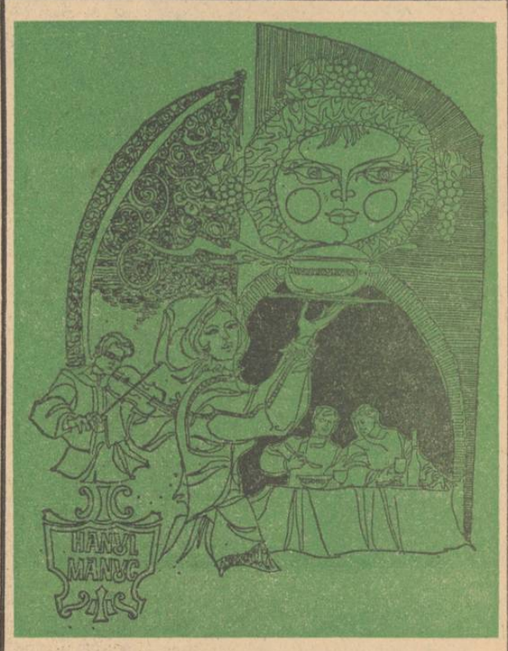

O ciorbă delicioasă într-o cramă renumită !

Crama HANUL MANUC

vă oferă zilnic, între orele 9—23,30, gustoasa ciorbă domnească de burtă.

(5 055)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Ce știți despre tramvaie și troleibuze?

Prima linie de tramvai din lume a fost inaugurată în 1852 la New York. În anul 1854, tramvaiul apare și la Paris, cel de al doilea oraș din lume, unde s-a folosit un astfel de mijloc de transport public, dotat cu șine. Cit privește troleibuzele, acestea au fost denumite la început firobuze. Pentru prima dată, troleibuzul s-a folosit la Paris, în 1901.

Dar și țara noastră a avut ceva de spus în aceste direcții. **Știți cînd au apărut în România tramvaiele și troleibuzele?**

Cum ați proceda?

Cititoarea noastră **GEORGETA NICOLAE**, elevă, în anul V la Lic. Industrial de transporturi din București ne trimite un material de... specialitate, fiind vorba despre trenuri.

Să vedem însă ce păreri aveți și dv., stimați cititori. Problema este următoarea:

Să presupunem că una din liniile ce leagă Capitala de Ploiești este în reparație. Prin urmare, circulația feroviară, în ambele sensuri, trebuie să se realizeze pe o singură linie. Să mai presupunem că din București pleacă spre Ploiești un tren de marfă, care are 59 vagoane și o locomotivă, iar din Ploiești, pleacă pe aceeași linie, către București, un alt tren de marfă, tot cu 59 vagoane și o locomotivă. Trenurile urmează să se întîlnească la Buftea (bineînțeles, fără a se ciocni) unde există o linie moartă, pe care pot încăpea însă doar 30 vagoane. **Ce vor trebui să facă impiegații de mișcare din Buftea, pentru a permite celor două trenuri să-și continue drumul?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Viteza autocamionului?

Pentru ca să se schimbe cifra zecilor de mii de pe cadranul kilometrajului autocamionului, ar fi trebuit ca acesta să fi parcurs mai mult de 4 000 km, ceea ce, practic, este imposibil într-un interval de timp de două ore. Rezultă deci că prima cifră rămîne tot 1, ca și ultima cifră. Dacă a doua cifră ar fi 7 iar a treia zero, aceasta ar echivala cu parcurgerea, în total, a 17.071 km, sau, în două ore, a 17 071 — 15 951 = 1 120 km, fapt imposibil, pentru un autocamion contemporan. Să vedem ce rezultat se obține considerînd cea de a doua cifră egală cu 6, iar a treia, cu zero. Rezultă numărul 16 061, din care, scăzînd pe 15 951, se obține valoarea de 110 km. pentru cele două ore, adică, în medie, 55 km pe oră, ceea ce este foarte plauzibil pentru un autocamion. Dar, să vedem, dacă la mijloc nu ar fi zero, ci 1, ce rezultat se obține? Vom avea numărul 16 161, din care scăzînd pe 15 951, căpătăm 210 km. Valoarea aceasta nu e însă acceptabilă, întrucît un autocamion nu poate circula cu o viteză medie de 105 km pe oră. Se remarcă faptul că cea de a doua cifră nu poate fi egală cu 5, întrucît atunci, rezultatul scăderii nu mai are nici un sens fizic. Dacă, dimpotrivă, cea dea doua cifră ar fi 9 sau 8 s-ar obține, după scădere, valori inadmisibile de viteză pentru autocamion.

Prin urmare, singurul număr plauzibil care a putut fi citit pe cadranul kilometrajului, este 16 061, iar ca rezultantă, viteza medie a autocamionului a fost de 55 km pe oră.

Menționăm însă că o astfel de problemă nu s-ar fi putut rezolva, dacă nu se cunoștea cam ce viteză medie atinge un autocamion, parametru ce nu s-a indicat în problemă. Aceasta înseamnă de fapt, a îmbina raționamentele logice, matematice, cu realitățile practice.

Undele scurte

Proprietatea undelor decametrice de a se propaga la distanțe foarte mari a fost descoperită de doi radioamatori, unul francez, iar celălalt, american. Fiecare dintre ei, dispunînd de aparate de emisie — recepție radio, de construcție proprie, au convenit prin corespondență, să experimenteze dacă vor putea realiza o legătură radio peste Oceanul Atlantic. În acest sens, au fixat anumite zile și intervale, în care încercau sistematic să intre în legătură.

La 16 decembrie 1923, radioamatorul francez Léon Delois, cu indicativul F 8AB, a stabilit prima legătură transoceanică, între Franța și S.U.A., pe lungimea de undă de 100 metri, cu radioamatorul american cu indicativul W1MO. Aparatele de radioemisie ale ambilor aveau fiecare doar puteri de cîțiva zeci de wați, deci ceva mai puțin decît absoarbe o lampă electrică, obișnuită, de exemplu una de 60 wați, din locuințe. Aceasta a mai demonstrat că pentru a realiza legături radio la distanțe mari pe unde decametrice, nici nu este nevoie de puteri prea mari.

Bineînțeles că apoi, Marconi și-a dat repede seama de importanța undelor sub 200 metri lungime de undă, și a început o serie de studii, coborînd pe scara lungimilor de undă pînă la domeniul undelor... centimetrice!

Poșta cititorilor

Pentru problemele propuse în nr. 736, din 13. II. 71, al revistei, am primit numeroase răspunsuri corecte. Din acestea, prin selecționare, le menționăm pe cele ale următorilor cititori:

Prof. Gheorghe Brașoveanu — Urlați, București; **Oancea Nicolae**, elev, cl. a VI-a B, Șc. nr. 205, București; **Constantin Brașoveanu**, Urlați jud. Prahova; **Mariana Suciu**, București; **Dan Nicolescu**, Întreprinderea de medicamente Biofarm, București; **Silviu Pălălău**, elev., cl. a IX-a D., liceul nr. 33 București; **Mihail Țepirdea**, pensionar C.F.R., București.

Și acum, cîteva răspunsuri, pentru unii cititori.

Dan Nicolescu, București. Vă mulțumim pentru frumoasele aprecieri asupra rubricii noastre.

Diana Catrinel Moraru — Cluj. Ați dat răspunsuri corecte la problemele din nr. 736 al revistei, deci felicitări! Cit privește propunerea de a publica răspunsurile noastre mai repede decît o facem acum, vă mărturisim și noi că am dori-o dar... nu prea se poate. În primul rînd, deși rubrica aceasta este destul de mică în comparație cu altele, primim în medie 300—400 scrisori pe lună de la cititori. Or, este dificil de răspuns la o corespondență atît de bogată, iar pe de altă parte nici spațiul rezervat „Poștei" nu ne-o permite.

Valeria Mocanu — satul Coslugea, jud. Constanța. Și dv. ați răspuns corect la întrebările propuse în nr. 736 al revistei. Problema la care vă referiți în scrisoare, poate fi într-adevăr rezolvată ceva mai simplu, însă noi am publicat răspunsul „în original", trimis de cititorul nostru.

Ing. Dazohevici Taras, Drăgășani, jud Vîlcea. O propunere asemănătoare, cu babe și cu mere, am mai primit.

Avram Vasile, Ember Viorel, Pop Cornel, elevi, cl. a VIII-a, Șc. generală satul Giurtelec, comuna Hodod, jud. Satu Mare. Este bine că vă plac problemele de matematică și, este și mai bine că ați izbutit să demonstrați că 4=5 (bineînțeles sub forma unei glume matematice, pentru că altfel ați fi putut primi note egale cu diferența celor două numere!). Dar, vedeți că, din întîmplare, am publicat și noi, în această rubrică, în cursul anului trecut, exact exemplul propus. Nu-i nimic, nu trebuie să vă descurajeze.

Relu Piavelo — Cluj. Aveți dreptate. Problema se putea rezolva și mai simplu dar, am preferat să publicăm răspunsul în forma „originală", primit de la cititorul nostru.

Am mai primit răspunsuri corecte, tot pentru nr. 736 al revistei și de la următorii cititori, care totodată ne trimit o serie de probleme pe care le-am reținut în vederea publicării în viitor: **Domnișoru George**, Petrila, jud. Hunedoara; **Cornel M. Dumitrescu**, București; **Dumitru Marin**, Craiova; **Vasilescu Mugurel**, Viforita, jud. Dimbovița; **C. I. Mihai**, Bacău; **Geo Măicănescu**, București.

Ing. Liviu MACOVEANU

CURIER SĂPTĂMÎNAL

ÎN LOC DE INIMĂ... HÎRTII?

de Mihai STOIAN

„Mă numesc Ana Tudose, *am 19 ani și locuiesc împreună cu mama, sora și bunica, în comuna Surani, județul Prahova. În prezent trecem printr-un mare necaz și, neștiind cui să mă adresez, scriu curierului. Iată despre ce este vorba:*

Sîntem patru copii la părinți, eu fiind cea mai mică. La vîrsta de 2 ani (a mea) tatăl a plecat de acasă și ne-a lăsat, fără să se mai intereseze de noi. A înaintat divorțul, care a durat aproape doi ani, timp în care nu ne-a dat nici un ajutor bănesc. Noi eram îngrijiți de bunica, iar mama muncea din zori și pînă-n noapte, ca să ne poată crește. În urma divorțului ni s-a fixat o pensie alimentară pe care nu ne-a dat-o regulat. Și, pe rînd, fiecare împlinea 18 ani și pensia ni se tăia. Sora mai mare decît mine are 20 de ani, dar arată ca un copil de 7 ani și la trup și la minte, nu este normală și nu se poate descurca singură. Mama a cerut prin judecată să i se dea în continuare ajutor acestui copil și hotărîrea tribunalului a fost să i se dea un ajutor de 200 lei pe toată viața. Cînd a văzut tata această hotărîre, a dat-o pe mama în judecată, cerînd să împartă casa. Deși mama a adus martori, care au arătat că la construirea casei tata nu a contribuit cu nimic, că tot ceea ce el cîștiga cheltuia pe băutură, judecata s-a terminat prin cîștigul cauzei de către tata. Mama trebuie să-i dea 4 350 lei, jumătate din valoarea casei. Nu s-a luat în considerare nici faptul că pensia alimentară nu ni se trimitea regulat, deși mama a dovedit prin chitanțele poștei. Oare aceste luni cît nu ni s-a plătit pensia alimentară, nu puteau să compenseze „drepturile" lui asupra casei în care am locuit și noi, copiii lui? Iar cînd ni se trimitea cîte 75 de lei de copil, oare numai atît era necesar pentru întreținerea unui copil? Pentru noi, acești 4 350 de lei reprezintă o sumă foarte mare, căci ducem o viață modestă, mama și cu mine muncim la cooperativa agricolă de producție, pentru a ne întreține nu numai pe noi ci și pe celelalte două persoane neputincioase din familia noastră: sora mea — fiica bună a tatălui — și pe bunica mea care-i bătrînă și bolnavă. Acum nici nu știm ce să mai facem, iarăși judecăți, alți bani risipiți, nu mai există oare altă soluție decît să vindem casa, ca să-și ia fiecare partea, și noi să rămînem pe drumuri, patru femei fără sprijin".

Stimată Ana Tudose, înțeleg perfect situația critică în care vă aflați! Nu este însă firesc să judec eu o... judecată, însă cred că mai sînt suficiente căi legale, de specialitate, pentru a privi, totuși, cu optimism, soluționarea în perspectivă a cazului. *Probabil că acei îndreptățiți s-o facă se vor sesiza, ca și noi, de...îndreptățitele dumitale rînduri.* Dar dincolo de aspectul juridic care rămîne a fi rezolvat, îți dau pe-de-a întregul dreptate. Calculînd după vîrsta dumitale, înseamnă că tatăl (regret că nu mi-ai dat numele lui, și adresa) a plecat de acasă acum 17 ani, că, în *casa părăsită*, mama, cu ajutorul bunicii (astăzi bătrînă și bolnavă) v-a crescut pe dv., cei patru copii (acum adulți, dintre care unul infirm), lipsită doi ani (cei de început) de orice sprijin material din partea fostului soț (de regulă, prin divorț, omul nu se desparte, din punct de vedere afectiv, și de...copiii săi). „Răzbunarea" lui actuală încununează poziția inechitabilă, profund lipsită de ceea ce, în mod curent, se numește *suflet*. Crede-mă, stimată Ana Tudose, spun asta cu destulă stringere de inimă, căci nimic nu este mai trist decît să constați o asemenea înstrăinare a tatălui de copiii săi.

★

IȘI CAUTĂ RUDELE prin noi — fiindcă iată tardive exemple pentru cei care se mai numește (doar cu...numele) tatăl Anei Tudose — următorii corespondenți: VERONICA INDREI, născută TOMUȚAN, din Brașov, str. 11 iunie nr. 15, își caută *fiul* despre care nu mai știe nimic din anul 1926, originară din com. Veteș, jud. Satu Mare, în anii grei ai regimului burghez, a plecat la București, ca servitoare, dînd naștere, la 31 august 1925, la spitalul din cartierul Cotroceni, fiului ei *Mircea Tomuțan* — act naștere 6845 — trecut, din eroare, DOMUȚAN, copilul încredințat Azilului Cantacuzino din str. Buzești 42, în ziua de 10 decembrie 1926, a fost dat timp de un an unei femei, Ioana, care locuia pe str. Potirnichii nr. 15 (Șoseaua Pantelimon), actualmente decedată, după care a fost dat altei familii, despre care nu știe absolut nimic; MARIA I. SECARĂ, profesor-maistru la Școala generală nr. 1, Ulmeni, jud. Ilfov, își caută *sora*, despre care nu mai știe nimic din timpul războiului, ACHILINA I. SECARĂ, locuind pe atunci în comuna Tulgheș, născută în anul 1914, 27 septembrie, a terminat o școală din Birlad în 1932 (mai trăiește sau nu, știe cineva?); tehnicianul constructor IOSIF ROZSA, din orașul Nădlac nr. 688, jud. Arad, îl caută pe GEORGE CATARGIU care, în anii '46—'47, a fost adăpostit de familia lui și locuise apoi (dar legătura s-a pierdut) în București, pe str. Schitul Maicilor nr. 37 (George C, are acum circa 34 de ani și cei care s-au legat, cîndva, sufletește, de el, doresc să-l revadă, să afle că o duce bine); DANA—Gherla (puteți să-i comunicați prin noi ceea ce o interesează) își caută mătușa (MARIOARA) locuind în București, originară din satul Cheriu (zis și Zeze) de lîngă Oradea (numele de fată al mătușii: CUC); ELEONORA DINESCU din Curtea de Argeș, str. Daniel Sterescu nr. 21, născută la 10 aprilie 1943 în com. Poeni—Iași, a crescut la casa de copii din Iași, apoi într-una din Botoșani (la începutul clasei a III-a), după absolvirea a 7 clase urmează o școală de meserii la Pitești, apoi repartizată la Fabrica de confecții din Curtea de Argeș (se numea, înaintea căsătoriei: ELEONORA DINU, părinții PROFIRA și GHEORGHE DINU), la casa de copii mai avea și o soră mai mare, JANA (s-ar putea ca părinții corespondentei noastre să mai fie în viață, sau măcar cineva din familiei?); ELENA DUMITRU ANANIA, București, sectorul IV, strada Plutonier P. Ionescu nr. 28 și sora ei EUGENIA LUCACI, din aceeași stradă (nr. 47), își caută *sora*, „dacă mai trăiește", cu prenumele IOANA, încredințată de Leagănul Sf. Ecaterina, în aprilie 1913, unui ofițer (mama lor, Dumitra C. Ștefan, născută Mihai, domiciliată pe șos. Pantelimon, după nașterea la domiciliu a copilei Ioana, a murit apoi la spitalul Colțea, iar copilul a fost dat la leagăn), tatăl firesc se numea *Ștefan Niță Constantin*.

POST SCRIPTUM: rog pe MARINA să-mi scrie de urgență ce a hotărît (și adresa, deoarece am multă corespondență pentru ea).

Adrian ANDRONIC

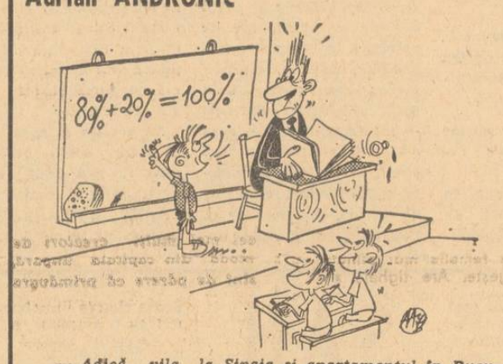

— Adică, vila la Sinaia și apartamentul în București, plus Fiatul 1500 este egal cu durerea aia insuportabilă de cap de care suferă tata în fiecare noapte!!!

C. TABACU

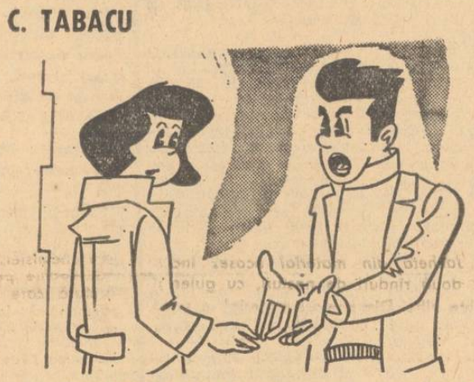

— Dragă, așa nu mai poate continua... M-am hotărît să iau taurul de coarne; mîine, vorbesc cu taică-tău!

V. TIMOC

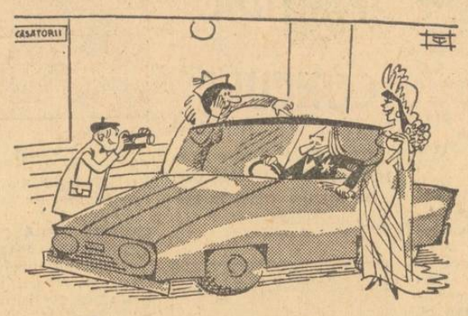

— Nu ți se pare cam uzat?
— Da de unde: e ultimul tip, în rodaj!...

Viorel SANDU

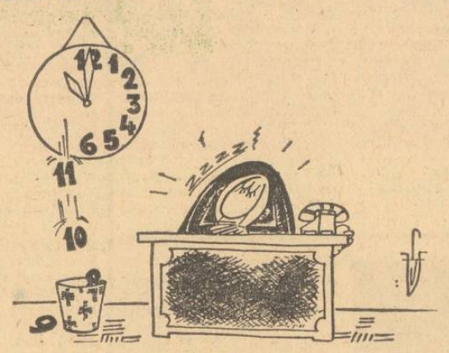

Fără cuvinte.

MONUMENTE DISPĂRUTE

de Panait I. PANAIT

Șef de secție la Muzeul Bucureștilor

În ultimul secol istoria Bucureștilor s-a îmbogățit cu numeroase lucrări de înaltă ținută științifică pînă la ghiduri sau articole de popularizare. Savanți ca Gr. Tocilescu, N. Iorga, C. Moisil s-au aplecat asupra trecutului și a contemporaneității celui mai mare oraș românesc așternind pagini de neînlocuit. Operei lor i s-au alăturat, în zilele noastre, străduințele unei pleiade de specialiști care, îmbinînd studiul izvoarelor arheologice cu informația documentelor scrise, au pus la temeliile istoriei Bucureștilor tomuri voluminoase, bogate în informații și interpretări.

S-a săpat enorm, numărul șantierelor arheologice depășind cu mult cifra de 100, și totuși, cu toată această impunătoare muncă, istoria Bucureștilor păstrează încă un număr important de semne de întrebare, adevărate enigme presărate pe un drum lung scăldat de lumina cunoașterii istorice. Cele mai multe dintre ele pornesc din puținătatea izvoarelor, din caracterul lor uneori confuz sau contradictoriu. Cele asupra cărora ne vom opri aici, sînt legate de monumente dispărute pentru totdeauna, edificii care au șters, prin năruirea lor, orice posibilitate de cercetare directă.

Între tradiție și izvoarele scrise

Cîți dintre călătorii spre Constanța, din perioada interbelică, nu-și amintesc de zidurile masive ce străjuiau undele lacului Fundeni și liniile de cale ferată, la ieșirea din București? Pivnițe boltite înaintau prelung susținînd pereți înalți făcuți din cărămidă și mortar. **Tradiția atribuia aceste ruine lui Matei Basarab, dar nici unul din izvoarele scrise contemporane, sau mai tîrzii, nu confirmă acest lucru.** Singura explicație ar fi aceea că în imediata apropiere a acestui monument, în octombrie 1632, fostul agă din Brîncoveni repurtase o strălucită victorie asupra domnului de atunci, Alexandru Iliaș, instalindu-se pentru 22 de ani în scaunul Basarabilor. S-ar putea ca în cinstea acestei biruințe, voievodul oștean să fi pus să se înalțe un palat, care s-a strecurat prin secole fără a se bucura de vreo descriere mai mult sau mai puțin detaliată. Dacă lucrurile stau așa, rămîne de discutat ce l-a determinat pe Matei Basarab să construiască un edificiu atît de măreț, cînd în imediata apropiere el va reface Plumbuita, în cadrul căreia casele domnești erau destul de impunătoare. Iată de ce unii istorici au crezut că pot atribui palatul de pe malul lacului Fundeni lui Alexandru Vodă Ipsilanti, domn de numele căruia se leagă înălțarea Curții Noi din Dealul Spirii, în 1775—1776.

Dar tot atît de ipotetică poate fi atribuirea rolului de ziditor lui Mihail Cantacuzino, stăpînitorul Fundenilor în amurgul secolului al XVII-lea și începutul celui următor. Palatul de la Fundeni, astăzi complet distrus, avînd pe cioturile de ziduri răvășite răsădite rînduri de flori, ascunde încă răspunsul asupra celor mai importante probleme pe care fiecare monument le poartă, acelea privind ctitorul și data înălțării lui.

Cine este fondatorul Sărindarului?

Dar, dacă Fundenii se aflau mult prea departe de orașul feudal, sînt numeroase cazurile cînd chiar în plină vatră urbană au dăinuit și s-au mistuit de vreme edificii care și astăzi sînt învăluite în necunoscut. Despre Sărindar, acel impunător ansamblu arhitectonic ce ocupa pînă acum o sută de ani intersecția Căii Victoriei cu actualul Bd. al Republicii, se știu destul de multe lucruri. Era în primul rînd una din cele mai vaste și impunătoare construcții din București. Lăcașul central reproducea modelul celebrei ctitorii a lui Iustinian, Sf. Sofia din Bizanț, beneficiind de odoare de mare preț. De jur împrejur, odăi înșiruite pe un culoar larg dădeau ansamblului arhitectonic un aspect de fortăreață. În aceste încăperi aveau să fie aduși în secolul al XVIII-lea, spre vindecare, mulți dintre suferinzii de boli mintale din București și din țară. Cit privește tratamentul administrat acestora, el era cu totul empiric, lipsit de cele mai multe ori de asistență medicală. Calamitățile înregistrate în secolul al XIX-lea au năruit mai întîi chiliile, apoi, în 1896, însăși lăcașul central, pentru ca în 1912 să se înalțe pe același loc Casa Centrală a Armatei. În fond, cine a făcut Sărindarul? Unii istorici atribuie acest monument boierilor Cocărăști din vremea lui Matei Basarab (1632—1654). **Alții cred că se poate localiza aici una dintre cele mai vechi construcții bucureștene datînd încă din secolul al XIV-lea.** Dovezi certe nu există, iar terenul ce ar fi trebuit să adăpostească mărturii materiale a fost complet modificat. Este drept că nu-

mai cu cîțiva ani în urmă, cu ocazia construirii blocului „Romarta copiilor", sub trotuarul estic al Căii Victoriei, au fost descoperite ziduri de la subsolurile Sărindarului. Erau pereți din cărămidă din secolul al XVII-lea, dar datele nu sînt concludente, ele afectînd o porțiune restrînsă și periferică. Posibilitatea cercetării minuțioase s-a spulberat, în mare parte, odată cu înălțarea edificiului C.C.A. Sărindarul rămînind, probabil, pentru mult timp de acum înainte, sub semnul întrebării privind ctitorul și data zidirii.

S-au înșelat istoricii?...

Cei care călcau cu un veac înainte pe Calea Victoriei întîlneau pe locul palatului Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România, vestitul han Constantin Vodă. Importantul vad comercial făcea parte dintr-un grup numeros de atari edificii feudale, în fruntea căruia stăteau Hanul Șerban Vodă, de pe locul palatului Băncii Naționale, Hanul Sf. Gheorghe Nou, din piața 1848 de astăzi ș.a. Istoricii l-au considerat, pînă de curînd, ca făcînd parte din șirul lung al ctitoriilor lui Constantin Vodă Brîncoveanu (1688—1714) coincidența de nume avînd de fapt rolul hotărîrilor în această atribuire. **Studiile cercetătorului ȘTEFAN IONESCU atrag însă atenția asupra faptului că nici unul din izvoarele epocii brîncovenești nu conține nici cea mai slabă aluzie asupra zidirii de către voievod a acestui han. Abia în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea Hanul Constantin Vodă începe să apară în documente, fapt ce îndreptățește plasarea lui în acea vreme.** Dar zidurile monumentului au dispărut complet ele fiind dislocate de clădirea patrulateră a palatului construit între anii 1894—1900, îndepărtîndu-se și aici posibilitatea verificării în teren a ipotezelor istorice de lucru.

Tainele Pieții Unirii

Astăzi este aproape imposibil de stabilit chiar numai planul bătrînelor case brîncovenești aflate pînă în 1884 la poalele dealului Marii Adunări Naționale. Cînd în 1955 au fost executate lucrări edilitare pe Bd. George Coșbuc, în vecinătatea spitalului Brîncovenesc, unele șanțuri au căzut peste fundații masive de zidărie, resturi izolate ale unui palat de mare însemnătate în secolele XVII—XIX. Nu s-a mai păstrat însă nimic din decorația litică; coloanele și ancadramentele din piatră, cu care casa fusese împodobită, au dispărut complet. Cit privește cărămida... ea a fost folosită la clădirea unei case din str. Ecoului. **Un bazin dominat de fîntîna arteziană din Piața Unirii, acoperă de fapt terenul ocupat de bătrînele case brîncovenești,** martore a numeroase drame dar și momente de înălțare. În fața porților acestui palat căzuse în februarie 1655 Papa din Brîncoveni, tatăl lui Constantin Vodă Brîncoveanu, răpus în vremea răscoalei seimenilor, dorobanților și a populației sărace a Bucureștilor. Apoi încăperile împodobite cu lucruri scumpe, cu covoare, au adăpostit adesea pe Vodă Brîncoveanu sau pe distinșii oaspeți străini.

Dacă cele mai multe din monumentele istorice existente în București în diferite vremuri sînt în mare parte localizate, unele din ele continuă să fie abia bănuite. Pînă de curînd din această categorie făcea parte de fapt și Cetatea Bucureștilor plasată de-a lungul anilor la Radu Vodă, la Mihai Vodă sau în Piața Unirii. Descoperirile de la Curtea Veche au identificat-o definitiv sub fosta stradă a Soarelui. Dar lăcașul ce purta numele doamnei Stanca și doamnei Maria, înălțat probabil în a doua jumătate a secolului al XV-lea și nimicit în timpul ocupației oștilor lui Sinan Pașa, în toamna anului 1595, rămîne complet necunoscut. Unii istorici l-au stabilit la Piața de Flori, dar săpăturile efectuate acolo au spulberat această ipoteză. Nu este exclus să se fi găsit mai sus de colțul nord-estic al Curții domnești. Cu doi ani în urmă, făcîndu-se unele îmbunătățiri blocului ce adăpostește magazinul „București", în curtea dinspre Gabroveni, au fost semnalate cîteva morminte deranjate de gropi în care se aflau vase de lut ars din secolul al XVI-lea. După cum se știe, existența unei necropole în epoca feudală era strîns legată de aceea a unui lăcaș. **Să fi fost aici ctitoria celor două doamne ale Țării Românești?** Este posibil, dar faptul rămîne ipotetic, căci nimic nu s-a putut descoperi din zidurile feudale.

★

Enunțarea acestor situații a avut de fapt un dublu scop: acela de a aminti cîteva din aspectele necunoscute ale istoriei Bucureștilor și în al doilea rînd de a atrage atenția asupra prejudiciului imens pe care orice modificare urbanistică, făcută fără un studiu multilateral, îl poate aduce istoriei unui oraș vechi ca Bucureștii.

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

DIN ISTORIA PATRIEI

ORIZONTAL: 1. Intemeietorul și primul domnitor al Țării Moldovei. — Cel mai important domnitor al Moldovei, supranumit „cel Mare". 2. Fiu al precedentului, domnitor al Moldovei. — Poet moldovean contemporan. 3. Cronicar moldovean, autorul „Letopisețului Țării Moldovei, de la Aaron Vodă încoace". — Despot Vodă. (fig.) 4. Domnitor moldovean supranumit și „cel Cumplit". — Alt domnitor moldovean supranumit „cel Bun". 5. Uvertura uverturii! — Învingători în lupta de la Rovine. (Scrisoarea a III-a) — Cînd este vorba de grade... înghețată apele. 11. A se sulemeni. — „Valea..." sau Războieni, unde a avut loc o cunoscută luptă între moldoveni și turci (1476). — Alexandru Movilă. 12. Zeul focului la perși. — Domnitor moldovean (sec. 17) zugrăvit de M. Sadoveanu într-unul din romanele sale. — Postav țărănesc. 13. Tată. (pl. reg.) — Viteji anonimi, așa cum a avut poporul român cu sutele de mii, de-a lungul veacurilor.

Serghei COLOȘENCO

Cuvinte rare: CAU — BAR — GES — SNE — ATAR

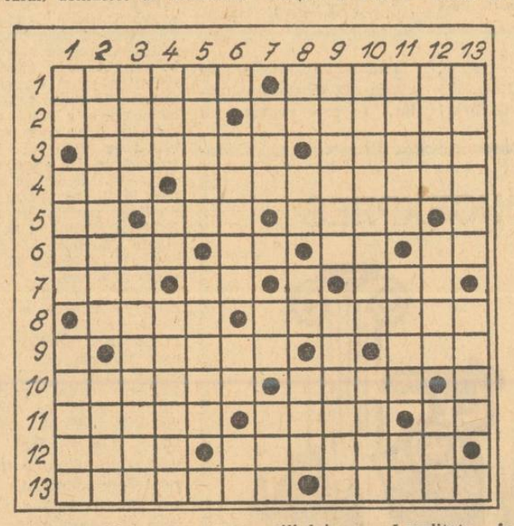

— Poet moldovean contemporan. 3. Cronicar moldovean, autorul „Letopisețului Țării Moldovei, de la Aaron Vodă încoace". — Despot Vodă. (fig.) 4. Domnitor moldovean supranumit și „cel Cumplit". — Alt domnitor moldovean supranumit „cel Bun". 5. Uvertura uverturii! — Învingători în lupgiliului. — Localitate în R.S.F. Iugoslavia. 8. Fiica domnitorului Țării Românești, Vlaicu, soția banului Sracimir al Serbiei. — Alt cronicar moldovean, autorul „Letopisețului Țării Moldovei de la Dabija Vodă, pînă la a doua domnie a lui Constantin Mavrocordat". 9. Domnitor moldovean, pomenit de M. Sadoveanu în „Neamul Șoimărești lor". — Localitate în Polonia secolului 18, sediul unei „Confederații" de luptă de eliberare în 1768. 10. Asociație revoluționară greacă, de luptă anti-otomană. (sec. 19) — Primul domnitor al Principatelor Unite. 11 Arme la... bătaie. — Surse de căldură — Posezi 12. Lac în S.U.A. — Întemeietorul și primul domnitor al Țării Românești. 13. Porțiune dintr-o apă stătătoare. (reg.) — Unul dintre primii domnitori ai Moldovei, tatăl lui Alexandru cel Bun.

VERTICAL: 1. Capul lui Dragoș! — Numele a doi domnitori ai Moldovei. — Domnitor al Țării Românești. (sec. 15) 2. A domnit de două ori în Țara Românească și de trei ori în Moldova. (Mihai) — Popor cotropitor medieval, cu care domnitorii români au dus nenumărate lupte. (sing.) 3. Fiu al lui Alexandru cel Bun, alungat de pe tronul Moldovei de Ștefan cel Mare. — Domnitor al Moldovei (sec. 18) și mare cărturar. 4. Sol bemol la lăutari. — Asia! — Domnitor moldovean (sec. 16), fiu al lui Bogdan Orbul. 5. Luptător în războaie. — Arbuști exotici. 6. Domnitor moldovean (sec. 16) fiu al lui Petru Rareș — Seleniu — Albi la urmă! 7. Nomă în vechiul Egipt. — Nună! — Fiul și urmașul lui Dragoș la tronul Moldovei. 8. Ștefan cel mic! — Xenia Georgescu. — În Suceava! — Horn. 9. Popor migrator medieval, care a cotropit în cîteva rînduri Țările Românești. (pl.) — Incert domnitor al Moldovei (1 449). 10. Marele poet care a evocat figura lui Mircea cel Bătrîn în lupta de la Rovine. (Scrisoarea a III-a) — Cînd este vorba de grade... înghețată apele. 11. A se sulemeni. — „Valea..." sau Războieni, unde a avut loc o cunoscută luptă între moldoveni și turci (1476). — Alexandru Movilă. 12. Zeul focului la perși. — Domnitor moldovean (sec. 17) zugrăvit de M. Sadoveanu într-unul din romanele sale. — Postav țărănesc. 13. Tată. (pl. reg.) — Viteji anonimi, așa cum a avut poporul român cu sutele de mii, de-a lungul veacurilor.

Serghei COLOȘENCO

Cuvinte rare: CAU — BAR — GES — SNE — ATAR

DE PIATRĂ...

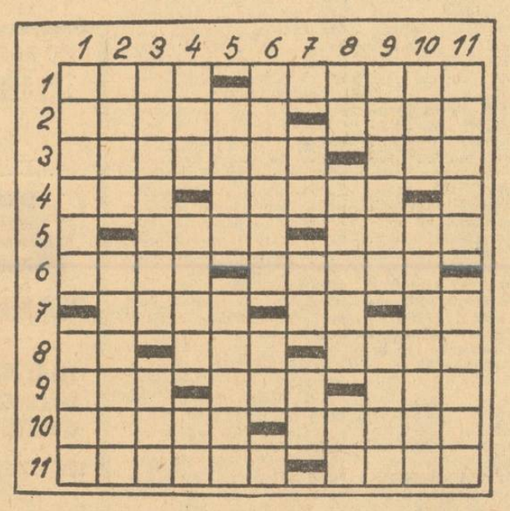

ORIZONTAL: 1. Metropolă europeană unde se află mormîntul legendarului Romulus. — Uriaș legendar, ucis cu o piatră, de David. 2. Vocația pentru care s-a antrenat Domostene, făcînd exerciții de vorbire, cu pietre în gură. — Vechi popor care a construit în munții Orăștiei, cetatea Piatra Roșie. (pl.) 3. Trecut printre pietrele morii... — Localitate în Portugalia. 4. Astfel. — Pot fi uneori... de piatră. (fig.) 5. Înțelepciune. (fam.) — Numele științific al rației. 6. Sculptor francez, autor al statuii în piatră „Neptun și Amfitrita", din grădina palatului de la Versailles. — Piatră de încercare. (pl). 7. Altă denumire a zeului Ammon. — Cute! — Radu Udrescu. 8. Urania Rădulescu. — „Iezerul" din masivul Piatra Craiului. — Insulă formată din resturi pietrificate de corali. 9. Pe cursul lui... apa trece, pietrele rămîn. — Se stropesc cu piatră vînătă. — Limbă vorbită în Ceylon. 10. Scriitor brazilian, autorul trilogiei „Zidul de piatră". — Specific al comediei „Piatra din casă" de V. Alecsandri. 11. A ucide cu pietre. — Pietre în casă.. odinioară.

VERTICAL: 1. Originea cetății „Ulmetum" construită din mari blocuri de piatră. — Munți euro-asiatici supranumiți și „Brîul de Piatră". (sing.) 2. Piatra-Neamț. — A face să nu mai rămînă... piatră pe piatră. 3. Pavaj făcut din pietre mărunte, îndesate și impregnate cu gudron. — Uzina de Automobile Pitești. 4. Pietrificați la... coadă! — Vecin cu Piatra Craiului... — Doina Ionescu. 5. Piatră semi-prețioasă, cu straturi diferit colorate. — Cu el se prind... pietrarii. 6. Piatră prețioasă de culoare roșie. — Cei! 7. Tudor Ivănescu. — Din pietre! — Sfarmă... lemne. 8. Lucian Dumitrache. — Se acoperă uneori cu... „piatră". — Dor la inimioară... 9. Piatră semi-prețioasă de culoare roșiatică. (pop.) — Pietrele din acest careu... (pl.) 10. Simulate de vîrfurile ascuțite de piatră. — Piatră căzută din cer... 11. Vale în stînga masivului Piatra-Mare. — Jghiab de piatră. (pl.)

N. GOARNA

Cuvinte rare: CEM — ANAS — ELU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CALITĂȚI

ORIZONTAL: Dascăl — Ager — Descurcăreți — Seuti — Menit — Studentă — Eco — Pol — Roitor — R — Rita — S — Omor — Ina — O — Presus — Titani — In — SM — Corect — Osie — C — Austera — Nr. — Aur — Tun — Spoi — Precis — Faust.

PIELE

ORIZONTAL: America — Dați — Răni — Ona — Var — GT — Lustruiți — A — Permis — Dut — Sea — Telur — Aa — Et — Litoral — T — Anticipa — Aui — La — Nace — Acre — A — Ugra — Rioz — Usui — Carmin — Prusic — S — Ice — Raci — Zgîriat.

Întrebări pentru tehnicienii fotbalului

de Valeriu MIRONESCU

Peste trei duminici vom vedea fotbal de prima divizie. În pofida cicloanelor și a anticicloanelor, chiar și în ciuda farselor pe care le joacă Baba Dochia, primăvara fotbalistică își va începe înaintarea pe tot frontul. Cu cîteva zile mai devreme, poate, vom culege și niște ghiocei de un soi aparte, pe la Arad și București. Asta depinde de U.T.A. și de Steaua, de modul în care aceștea s-au pregătit spre a face față unor adversari cum sînt Tottenham și Bayern. Am citit, firește, aprecierile celor de la Steaua asupra efectelor turneului sudamerican și, la urma urmei, mă gîndesc că Gheorghe Constantin are dreptate să ne ceară amînarea unor judecăți de concluzie pînă la terminarea confruntării de pe cîmpul de joc cu Bayern. Totuși, am impresia că antrenorii noștri nu stăpînesc metodologiile speciale de atingere a unor scopuri competiționale diverse, întîmplările jucînd încă un rol important pe timpul preparativelor. De pildă, asupra felului în care se pregătesc echipele pentru campionat se nasc discuții la fiecare încheiere de sezon de primăvară sau de toamnă, se critică greșeli sau neajunsuri și... se bîjbîie pe mai departe. Una dintre greșeli s-ar părea că provine chiar de la această rupere în două a pregătirii, pentru toamnă și, respectiv, pentru primăvară, lucru ce nu se petrece în fotbalul din alte țări. Iar condițiile noastre de climă nu explică totul și nu pot fi invocate drept alibi la nesfîrșit. Mai degrabă cred că tehnicienii n-au găsit modalitatea practică de „a încărca" fizic pe jucători pentru un întreg an competițional și de a obține de la echipele lor un randament valabil pentru cele aproximativ nouă luni în care se joacă la noi fotbal.

Iată, nu mai departe de anul trecut parcă se ajunsese la un consens cu privire la faptul că vremea zăpezilor trebuie folosită pentru odihnă-refacere și „încărcare" fizică a echipelor, adică pentru ceea ce într-adevăr se poate face în lunile noastre de iarnă. Steaua a procedat astfel și a obținut, vă amintiți, un retur de campionat în forță. Că nici această pregătire n-a fost suficientă pentru un an fotbalistic întreg, sau că ea a fost diminuată simțitor de întreruperea competițională din timpul verii, ne-a dovedit-o comportarea mai slabă a echipei în toamna precedentă. Și asta e o întrebare ce-și cere răspunsul de la tehnicieni. Sînt însă și răspunsuri aproape sigure izvorîte de pe urma unor experiențe. De exemplu, Dinamo a plecat în turneul sudamerican cu o pregătire sumară, de nici zece zile. „Încărcarea" fizică a jucătorilor n-a mai avut loc. Echipa, e drept, a cucerit titlul național, dar în ultimele șase etape n-a mai cîștigat nici un meci! Și era atît de obosită și atît de nerezultativă, încît numai o conjunctură specială a scos-o la liman. De altfel, nici turneul din vară al lui Dinamo nu s-ar zice că s-a născut dintr-o metodologie eficientă, dac-ar fi să judecăm lucrurile după meciurile din turul acestui campionat...

E posibil ca șirul de meciuri în țările calde să ajute la atingerea unei forme timpurii, foarte necesară în cazul echipelor U.T.A. și Steaua la începutul de martie. M-aș bucura ca antrenorii acestor două echipe să fi găsit cheia metodologică pentru atingerea unor obiective noi și atît de importante cum sînt acelea din cupele europene intercluburi.

Totuși, persită întrebarea: cînd asigurăm încărcătura fizică pentru un întreg an fotbalistic? Răspunsul este astăzi mai trebuitor decît oricînd în trecut. Am intrat cu echipele de club în hora sferturilor de finală ale cupelor continentului, pe planul echipelor reprezentative nu sînt excluse posibilitățile de a găsi printre viitorii rivali pe fotbaliștii englezi, vest-germani sau italieni, elemente ale elitei fotbalului mondial. Cînd realizează ei preparativele de bază pentru un an fotbalistic întreg? (Nu pun întrebarea cum, fiindcă aceasta este o altă latură importantă a problemei). Acolo campionatele încep tîrziu, prin septembrie, continuă iarna și se încheie devreme, în raport cu al nostru. Rămîn la dispoziție aproape trei luni de zile pe timpul cărora se produc și odihna jucătorilor și preparativele complexe ale echipelor. Desigur, preparativele au în vedere un viitor sezon de aproximativ nouă luni. La noi întreruperea din vară durează puțin, cam jumătate din timpul englez sau italian. În plus, însă, mai avem o întrerupere obligatorie pe vremea iernii. Și atunci: Cînd asigurăm odihna fotbalistică completă? (La englezi și italieni aceasta este de cel puțin o lună de zile, după trecerea celor nouă luni competiționale). Cînd facem pregătirea de bază a echipelor și cîte săptămîni afectăm acestei pregătiri? Ce facem vara, din punct de vedere al fotbalului? Care este metodologia, în cazul special al echipelor ce intră primăvara devreme în focul întrecerilor internaționale? Putem asigura din iarnă o formă sportivă care să țină de la începutul primăverii și pînă tîrziu în toamnă?

Sînt întrebări și mai multe decît cele puse în discuție. Ele s-au iscat și altădată, dar, în prezent, condițiile noi ale fotbalului nostru parc-ar cere urgentarea unor răspunsuri.

TREI ÎNTREBĂRI

la care răspunde MAZURKIEWICZ, portarul cu „nervii de oțel"

De la ultimul campionat mondial și pînă astăzi, cronicarii de fotbal au subliniat în comentariile lor comportarea remarcabilă a portarului uruguaian Ladislao Mazurkiewicz, care cu fiecare joc prestat și-a cîștigat nu numai în țara sa dar și pe alte continente, și mai ales în Europa, o faimă de necontestat. Portarul cu „nervii de oțel" cum a fost denumit, este în vîrstă de 27 de ani. Mazurkiewicz este „îngerul păzitor" al celebrei echipe Penarol din Montevideo. În cadrul unui interviu, acordat presei, Mazurkiewicz a răspuns la trei întrebări.

— Care este cel mai bun portar din lume pe care l-ați văzut?

— Fără îndoială cel mai redutabil portar pe care eu îl cunosc este englezul Gordon Banks. El are un plasament uimitor, sesizează ori ce intenție a atacanților, are o superbă, prizâ la balon și în plus este super antrenat la capitolul pregătire fizică. Nu mai vorbesc că are prima calitate esențială unui mare portar: calmul.

— Cum caracterizați un mare portar?

— Un portar trebuie să se nască cu calități de 70 la sută...portar. Pentru restul, adică 30 la sută, trebuie să muncească în vederea valorificării talentului și a calităților native. Eu cred că în antrenamentul portarului antrenorii au datoria de a include jocul de baschet care este foarte folositor formării unei bune prize a balonului.

— D-voastră acordați o mare importanță degajării balonului cu...mîna?

— Desigur. Astăzi acest lucru este foarte important în fotbal. Arunc balonul cu siguranță la jucătorul care-l găsesc liber și care poate fructifica...„pasa" mea. Mă uit cu atenție și nu mă hazardez. Pentru aceasta mă antrenez special. Degajez de multe ori și cu piciorul la un coechipier bine plasat care se află dincolo de jumătatea terenului de joc.

N. R. Credem că ultimul răspuns va fi citit de mai multe ori de Răducanu.

Cu și fără... crampoane

SĂ PRIVIM ȘI SPRE BACĂU!

de Eftimie IONESCU

O cuminte formație de prima divizie? O simplă prezență în alaiul campioanelor? Mai poate fi considerată așa „trupa" Rădulești? Nu prea aș mai crede. Tabieturile noastre în a măsura forța și a-i repartiza locul trebuie să se modifice total, fiindcă lucruri noi, fapte noi, oameni noi și oameni vechi deveniți noi apar în viața echipei Sport Club Bacău, inscăunată de sezonul de toamnă 1971 ca echipa-fanion a Moldovei.

Poate că mulți zîmbeam, neîncrezători, cu gîndul la atîtea experiențe nereușite, cînd îl auzeam pe acest vulcan fără odihnă, care este Costică Rădulescu, prorocindu-ne cariera de excelenți jucători de A a unor necunoscute (pe atunci) nume — Pană, Sinăuceanu, Catargiu. N-am subliniat cum s-ar fi cuvenit inscăunarea, în august, anul trecut, a unei direcții tehnice compusă din cele mai diametral opuse firi: de o parte „omul fără liniște", mereu agitat, suferind aproape minut de minut pe banca din marginea terenului, acest Costică Rădulescu, antrenor de „tipul Teașcă"; de alta echilibrul și calmul personificate, răbdarea cu totul și cu totul neobișnuite la personajele de pe „banca suferinței", Petrică Rădulescu. Ei bine, acest cuplu a făcut la Bacău cît nu s-a făcut, poate, în cinci sezoane la un loc. Și asta într-o toamnă. Cînd număr lotul de acum al clubului din Bacău și spun că este cel mai bine acoperit pentru fiecare post găsesc destul de puțini părtași ai opiniei mele. Poate vă cîștig pe dv., dragi cititori, de partea mea și de aceea citez lotul actual al Bacăului:

portar 1: Ghiță; portar 2: Fugaciu; portar 3: Cizic.

fundași: Mioc (luat în lotul olimpic) dublat de Kiss; Catargiu, Constantin, Volmer, Velicu pentru posturile de fundași centrali; Comănescu pentru fundaș stînga (unde mai pot juca și Kiss și Velicu și Volmer).

mijlocași: Duțan, Vătafu, Hrițcu, Sinăuceanu (acesta din urmă foarte la largul lui și ca fundaș central).

atacanți: Pană, Dembrovschi, Rugiubei, Sorin Avram — ca linie titulară, beneficiind de două rezerve oricînd susceptibile să descăduneze pe unul din cei patru — Florea și Băluță.

Vă las să judecați, stimați cititori, dacă are sau nu Bacăul unul dintre cele mai complete, mai bine echilibrate loturi ale primei divizii...

Fiindcă eu vreau să trec, între timp, la altceva. Și anume la cele două cazuri, foarte prețioase, de recîștigare pentru fotbal a unor jucători trecuți de mulți dintre noi între numeroasele exemple (din păcate) de „reboturi timpurii". E vorba de Ghiță (mai de mult) și de Rugiubei (mai de curînd). Amîndoi s-au găsit și în lotul olimpic și martorii oculari ai turneului din Maroc îi consideră între primii cinci jucători ai lotului deplasat acolo.

Ghiță. Plecat ca marele talent al Metalului București (ce solidă și mereu productivă pepinieră rămîne clubul marei uzine bucureștene!) spre Bacău, acest portar masiv, în aparență neelastic și greoi dar de o repeziciune de zvîrlugă la mingile imposibile, aluneca, aluneca mereu pe panta unei vieți fără busolă. Eforturi — multe, puține? — spre a-l opri se dovedeau fără efect. Cînd, iată, o reunire a sforțărilor colegilor de echipă, antrenorilor și, mai ales, ale familie, venirea pe lume a primului copil, l-au trezit pe Ghiță. Trecuseră ani destui și buni. Dar el i-a recuperat cu o voiniceească sîrguință și, iată, la o vîrstă cînd colegii de generație și de post sînt „pensionari" ai fotbalului, Ghiță nu cedează în ruptul capului locul lui între fruntașii postului și un selecționer care nu face rabat conștiinței nu-l poate sări de pe listele lui. La A, la olimpic, la B, Ghiță răspunde totdeauna „prezent!"

Rugiubei. Promisiuni de îndreptare la fiecare sezon și, apoi, invariabil, reluarea acelui program de risipire a forțelor, a sănătății și a tinereții. Dar a venit și sezonul cînd încă tînărul atacant din Bacău, susținut mereu, cu sinceritate și adevărată prețuire și de cei de acasă și de cei de la club, a reușit să se înarmeze cu atîta voință și încredere încît să poată întoarce spatele tuturor ademenirilor, tuturor amicilor, numindu-se astfel atîta timp cît Rugiubei îi interesa. Ola spune astăzi că Rugiubei este între primii cinci atacanți centrali ai fotbalului nostru dar nu... al cincilea. O întărește și clasamentul golgeterilor. Eu pot să spun că l-am văzut la Iași — în toamnă — în două acțiuni care au cerut tot: viteză, dribling scurt, fentă și șut. A executat momentul așa de pretențios cu o dezinvoltură de mare jucător și de aceea pot depune și eu mărturie că Rugiubei este în momentul de față, un centru înaintaș complet. Ce va fi mai departe... tot de el depinde. Poate că nimeni altul ca Riugiubei nu știe mai bine cît depinde de tine ca să mergi mai departe și tot mai sus!

Să privim și spre Bacău. De acolo fotbalul nostru n-a avut decît vești bune și mai ales, FAPTE REMARCABILE în toamna lui 1971.

ȘAH

PARTIDA CONCURS

Se micșorează tot mai mult numărul acelora care continuă partida-concurs pe marginea studiului olimpic al lui Paul Farago. Devine evident că cititorul nostru Constantin Petrescu are dreptate atunci cînd consideră că în studiul olimpic negrul poate obține avantaj decisiv și mulți participanți au considerat că nu mai pot salva partida albului. Cei care au răspuns au fost de acord, în mare majoritate, cu poziția din diagrama nouă, publicată în revista nr. 748 din 5 februarie (alb — Ra6, Tb7, pion a5, negru — Rc6, Da3) [Da2 sau Dal în alte variante]. Mai mult decît atît, constatînd că ocuparea cîmpului c8 de către regele negru nu poate fi împiedicată, cititorii au propus următoarea continuare: **14. Tb6 + (sau 14. Tb8), Rc7 15. Tb7 +, Rc8 16. Tb6**

Ing. Constantin Petrescu ne-a comunicat că este de acord cu această continuare care confirma realizarea celei de-a doua faze a planului său de joc — de aducere a regelui negru pe c8. El ne-a declarat că acum, în această parte a jocului, urmărește să scoată regele alb din poziția cheie pe care o deține, în care scop este neapărat necesar să aducă regina pe cîmpul d5. Deoarece dama se poate afla pe cîmpurile a1, a2 sau a3, pentru realizarea planului său sînt posibile următoarele continuări:

I — 16... Da3 — d3 +, 17. Ra7, Dd4 18. Ra6, Dd5

II — 16... Da2—d5 direct

III — 16.... Dal — f1 +, 17. Ra7, Df7 + 18. Ra6, Dd5

Se ajunge astfel la poziția următoare:

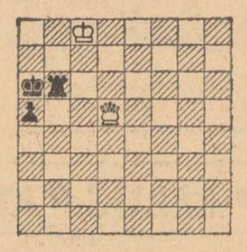

Diagrama nr. 9, poziția de control: alb — Ra6, Tb6, pion a5; negru Rc8, Dd5

Cititorii care sînt de acord cu această poziție sînt invitați să anunțe mutarea a 19-a a albului. Pentru orice alte mutări, cititorii vor primi răspunsul prin poștă.

Iată acum un studiu clasic din teoria finalurilor, în care regina nu poate cîștiga împotriva unui turn și pion.

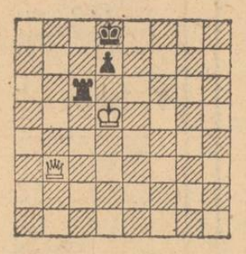

Studiul a fost compus de A. Philidor și publicat în 1777. Soluția în viitoarea rubrică de șah.

EMOȚII DUPĂ CE S-A TERMINAT PARTIDA... La recentul turneu de la Hastings, partida dintre Unzicker și Korcinoi a avut un final plin de peripeții, care au continuat chiar și după ce întîlnirea a luat sfîrșit, cu victoria lui Korcinoi, cîștigător, împreună cu Karpov, al concursului.

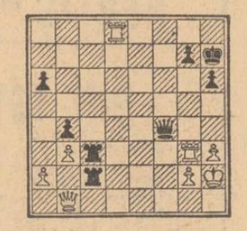

Poziția din diagramă a survenit după mutarea **42...Tfc2**, cu care Korcinoi a apărat regele său aflat în șah. Ambii adversari se aflau după un șir de minute de mare tensiune, ca urmare a unei acute crize de timp care l-a obligat pe negru să joace fulgerător. În situația din diagramă, Unzicker a rămas mult pe gînduri. A analizat poziția pe toate fețele și, ajungînd la concluzia că după singura mutare posibilă **43. Del** (pentru a apăra turnul din g3) negrul cîștigă ușor cu **43...Tc1**, a cedat. După ce și-a justificat hotărîrea, Unzicker a rămas stupefiat cînd i s-a arătat că la 43...Tc1 putea cîștiga partida sacrificînd turnul pe h8 cu șah cu varianta **44...R: h8 45. De8+, Th7 46. Dg6+** și mat la următoarea mutare!! Spre „norocul" său, s-a dovedit însă după aceea că negrul totuși putea cîștiga: în loc de Tc1 ??, el putea juca **43... Tf2 44. Db1+T3c2 45. Dg1, g4** și după amenințarea **46...Tc1** albul nu mai poate rezista mult...

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Cassius Clay din nou în fața justiției • Întrebare-răspuns • Întîlnire cu actorul Mircea Șeptilici • Pregătirile polonezilor • Patterson despre Bonavena • Studentul V. Dobre • O declarație a lui L. Papp • W.B.A. și W.B.C. și-au dat mîna • Max Schmeling la Sapporo.

Cassius Clay dînd autografe în holul aeroportului din Chicago

• FOSTUL CAMPION MONDIAL al „greilor", Cassius Clay va apare din nou în fața justiției. De data aceasta el a intrat în conflict cu fosta sa soție Sonia, fiind acuzat că de doi ani nu a achitat pensia alimentară în valoare de 44 000 dolari. În cazul că fostul „rege" al pugiliștilor de peste 81 kg nu va achita respectiva sumă pînă la 2 martie, el va fi condamnat.

• CITITORUL Ion Bejan, funcționar la spitalul „I. Cantacuzino" din București, ne-a pus două întrebări legate de evoluția boxerului cehoslovac Iulius Torma la București. Iată răspunsul: **În anul 1950, cu prilejul meciului România — Cehoslovacia de pe stadionul Republicii, Torma a primit gratuit decizia la puncte în fața lui V. Tiță. Campionul nostru și-a expediat de două ori adversarul la podea în timpul meciului. Torma a fost campion olimpic (1948 la Londra — semimijlocie) și campion european la Oslo (1949) la aceeași categorie. Torma nu a boxat niciodată cu I. Pintea. Acesta din urmă a fost adversarul lui Papp cu ocazia Festivalului de la București. Tiță este astăzi antrenor în orașul Gh. Gheorghiu-Dej, iar Pintea este profesor de educație fizică la liceul „Matei Basarab" din București unde a înființat o secție de box pentru elevi.**

• ACTORUL Mircea Septilici de la Teatrul de Comedie din București, un mare polisportiv, ne declară: **Îmi place foarte mult boxul. Sînt un adept al scrimei și nu al boxului în forță. Păcat că se organizează prea puține gale interesante, în ciuda faptului că avem un public mare amator de box.**

• ANTRENORII polonezi Nowara și Sztamm, chemați de urgență la lot, au alcătuit în linii mari formația care se pregătește pentru Olimpiada de la München. Iată în linii mari echipa cu rezervele respective (de la semimuscă la grea): **Rozek (Lechowski), Witek (Kokoska), Tomczyk, Szczepanski, Pierwieneki, Krsywos, Rudkowski, Stachurski, Gortat (Dragar), Trela (Denderys).** Mulți dintre selecționabili se pregătesc la club, iar alții la un centru special.

• ÎNVINGĂTOR asupra „taurului din Pampas" cum este denumit rudimentarul „greu" argentinian Bonavena, fostul campion al lumii Floyd Patterson în vîrstă de 37 de ani, își va continua activitatea competițională, fiind încurajat de acest succes. El a declarat: **„Bonavena nu este un pugilist tehnic. El este un băiat bun cu toate că are gura mare și uneori debitează cuvinte jignitoare la adresa adversarilor".**

• FOSTUL STELIST Vasile Dobre, ex-campion național la „mijocie-mică" (1965) este student în primul an la Facultatea de drept. L-am întîlnit zilele trecute pe sălile facultății. Vorbind despre box el ne-a spus: **„La noi numai pugiliștii din echipa națională se bucură de condiții optime. Așa se explică faptul că reprezentanții noștri obțin rezultate bune pe plan internațional. Cred că federația ar trebui să se preocupe și de sutele de tineri din cluburi, oferindu-le posibilitatea de a progresa. În felul acesta boxul nostru ar dispune de multe cadre de rezervă talentate. Ar fi de dorit ca la conducerea federației să se afle foști boxeri care au transpirat în ring și cunosc dificultățile acestui sport".**

• CELEBRUL ex-triplu campion olimpic maghiarul L. Papp, care pregătește olimpicii țării sale, a declarat următoarele în cadrul unui interviu televizat: **„Mai întîi începătorii trebuie să învețe să se apere, apoi să atace. Un boxer care primește multe lovituri riscă să i se scadă capacitatea de rezistență. Eu mă preocup foarte mult ca elevii mei să învețe arta blocajului și a eschivelor".** Papp a spus că la J.O., semimijlociul J. Kajdi nu poate pierde medalia de aur.

• DUPĂ o jumătate de secol, cele două mari organizații mondiale ale boxului profesionist, W.B.A. și W.B.C., și-au dat mîna. Ele au acceptat ca cei doi semigreu V. Rondon (Venezuela) și Bob Foster (S.U.A.), campioni ai lumii în cele două versiuni, să se întîlnească la 9 martie la Miami Beach pentru a desemna unicul campion mondial al categoriei.

• MAX SCHMELING, fost campion al lumii la „grea", și învingătorul lui Joe Louis, a urmărit J.O. de la Sapporo. El a declarat următoarele: **„Vă rog să mă credeți, patinajul artistic îmi place mai mult decît boxul".** Fără comentarii.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

G. ANDREICA, str. 1 Mai 14, Sibiu: „Desele intervenții tradive ale unor nemulțumiți de rezultatele anchetei pentru desemnarea celui mai bun fotbalist al anului, mă pun în situația să cred că dacă voi tăcea, vor vorbi pietrele, de aceea vă scriu și eu cîteva rînduri.

Mă mir faptul că se mai dă atîta importanță acestei pretinse erori, din moment ce cortina a fost trasă, vox populi și-a spus cuvîntul și nimic nu mai poate fi schimbat.

Credeți că Dumitru ar accepta o rectificare „post festum"?

Dacă e vorba de desemnarea celui mai bun fotbalist român, apoi acela, fie că e la balon, fie că e fără balon, fie pe tușă, fie spectator în tribună, fie cu piciorul în ghips, fie suspendat, este indiscutabil Dobrin.

Cu riscul de a contrazice pe toți corifeii scrisului de specialitate, Dobrin este printul fotbalului românesc, schiorul ce-și permite să facă slalomuri uriașe printre adversarii transformați în obstacole vii, este luptătorul ce-și trîntește adversarul (sau adversarii) la pămînt fără să-l atingă, este vrăjitorul ce poate să trimită, pentru cîteva clipe, balonul în neant, făcîndu-l invizibil, este copilul (nu minune, că ăsta-i Dumitrache!) care nu știe să-și lovească semenul, este jucătorul cu două perechi de ochi, ce vede pînă și acele ceasului arbitrului, este, dacă vreți, pasărea măiastră care culege de la alte păsări hrana cea de toate zilele și din zbor o trimite fiecărui pui direct în cioc!...

Dați-i lui Dobrin un punct de sprijin și va răsturna mediocritatea fotbalului românesc! Căutați încă cinci Dobrini, lăsați-l pe Rică-n poartă, că batem Brazilia pe Maracana, facem printre campioni ce-a făcut Nasty la Paris și repetăm figura din cupa Davis! Dobrine, nu uita că națiunea te vrea și crede în tine!"

Stimate Andreica, frumos le mai zici, dom'le! Păcat că n-ai scris rîndurile astea în versuri. Apropo: ce fac poeții și compozitorii noștri? Pe cînd o odă sau un cîntec pentru printul din Trivale?

IANCU VASILE, Sinaia: „Propun ca cei care l-au calomniat pe Dobrin să fie trași la răspundere în fața justiției".

Da, ar fi cazul. Cred că numai în felul acesta antidobriniștii vor fi puși la punct odată pentru totdeauna. Să înfunde toți pușcăria!

UN GRUP DE SUPORTERI din Alba Iulia: „Sîntem un grup de îndrăgostiți de jocul cu balonul rotund. Unii dintre noi susțin că echipa olimpică e mai bună decît națională și invers. Aceste discuții sînt cauzate de simpatiile pe care fiecare dintre noi le are față de anumiți jucători. De aceea propunem să se organizeze un joc între echipele lotului național și olimpic, în alcătuirea actuală. Credem că iubitorii fotbalului din țara noastră nu se vor supăra dacă vor vedea un asemenea meci și nici stadionul nu va fi gol". Semnează: *Szabo Laurențiu, Ing. Cristea Ștefan, Ing. Ignea Gh., Ing. Manoilă Ioan, Căleanu Dragomir, Vaday Ladislau, Bera Nicolae* și alții.

Nu cred că un astfel de meci ar fi util și concludent, așa cum nu văd necesar un meci între o reprezentantă a Bucureștiului și una a provinciei, propus de un alt corespondent. Aceste rivalități sînt artificiale și riscă să se transforme în răfuieli stupide. După cîte am înțeles, federația are de gînd ca și în viitor să construiască echipa olimpică pe scheletul național, în măsura în care acesta merge bine. Și atunci, cine cu cine să se lupte și de ce?

N. SPĂTARU, București, Piața Cosmonauților nr. 1 A: „Rog Poșta rotundă să urmărească rîndurile de mai jos și să explice fenomenul.

De ce în ultimul timp unii prozatori, poeți și dramaturgi s-au avîntat cu atîta hotărîre, poftă și putere în discuții sportive, înșirînd pagini substanțiale, dialoguri intense și chiar dueluri cu supărări? De ce au trecut acești scriitori la coloanele din periodicele sportive și la rubricile sportive din periodicele literare? Și de ce scriitorii aceștia au ales din sport numai fotbalul? Nu cumva la mijloc este o socoteală precisă: numărul mare de cititori? Căci, o narațiune meșteșugită din sport, neapărat din fotbal, și cu un personaj la modă, ca Dobrin de pildă, duce direct la zeci de mii de cititori. Vorba ceea: autor cu circulație mare, în gura atîtor cititori. Dar o dată cu aceasta a căzut și năpasta nemeritată peste cronicarii sportivi de meserie, cărora li se mănîncă spațiul. Cum ar trebue privită toată întorsătura asta?"

Am înțeles aluzia dumneavoastră: în pofta lor nesățioasă de glorie, scriitorii s-au năpustit în fotbal, ca disperații, să-și cîștige un pic de popularitate, luînd pîinea de la gura reporterilor profesioniști. Așa e. Dar cu ce vă supărăm asta pe dumneavoastră? Scriem mai prost decît ei? A rămas vreunul pe drumuri din cauza noastră? Și, în sfîrșit, ce-aveți, dom'le, cu noi?

Ing. CHIMEL ARION București: „Am citit rîndurile corespondentei G.T., la ale cărei puncte de vedere nu v-ați asociat, dar cărora, din probitate gazetărească, le-ați acordat spațiul necesar. Nu sînt femeie, am văzut meciuri, am avut în Ozon, Di Stefano, Iașin și alții, idoli. Cred în necesitatea, în utilitatea sportului la formarea personalității depline și multilaterale a omului modern, ca și la rolul lui de spectacol deconectant. Mă asociez însă unora din opiniile exprimate de corespondentă, după cum mă mirâ, la dv., faptul că vă sînt necunoscute abateri de la o comportare ireproșabilă ale unor virfuri sportive, cînd s-a vorbit destul de mult, s-a scris așijderi, și dacă nu este întotdeauna cum s-a zis, nici fumul nu se iscă din nimic, așa că adesea „eroii" noștri nu sînt niște bayarzi. Sportul de performanță — cel puțin în concepția noastră — trebuie să fie stimulatorul unei complexe și multilaterale educații, iar „virfurile" — în acest context — trebuie să se supună avatarurilor unor idoli deplini. Profesionalismul înalt, tehnica impecabilă nu pot, în nici un caz, să acorde „idolilor" rabaturi de la etică. Mă asociez și ideii că prea multă energie umană este închinată acestui monstru sacru, sportul, de care, inevitabil, aste frustrată activitatea umană materială..."

În general, aveți dreptate. Cheltuim prea multă energie din cauza fotbalului. Știți însă unde intervine tragedia? Că nu e nimic de făcut.

★

ENE ALFRED, București: Mă întrebi de ce am numit aceasta rubrică „Poșta rotundă" și nu altfel. Habar n-am. Așa mi-a venit. Aveți o altă idee?

ONEL ION, comuna Berceni, jud. Prahova „Încep scrisoarea mea cu cele mai triste cuvinte: a murit Neagu Rădulescu! Acest idol al caricaturilor, al marilor viziuni fotbalistice și a tot ce sportul a făcut din sufletul lui un „paradis" al întruchipărilor. Ne-a părăsit. Cred că ar fi cazul să-i aducem un mic omagiu în această rubrică pentru că pasiunea lui pentru balonul rotund a urcat spre inefabil. Pentru mine, inimitabilul umorist Neagu Rădulescu mai trăiește, pentru că l-am admirat întodeauna. Regret că s-a stins în culmea creației. Vreau să-i continui opera care m-a cucerit, cu o dragoste deplină pentru sport, pentru admiratorii lui, adică să fac caricaturi sportive. Am 17 ani".

Mă alătur gestului dumitale emoționant și mă descopăr în această clipă înaintea memoriei celui care a fost Neagu Rădulescu, figură de primă mărime în umorul românesc din ultimele patru decenii, scriitor de frumoasă literatură sportivă, admirabil prieten și om.

20 FEBRUARIE 1972
TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ PRONOEXPRES

BANI, AUTOTURISME
și EXCURSII
ÎN UNGARIA, POLONIA, CEHOSLOVACIA ȘI ITALIA
(5101)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI Nr. 751 — sîmbătă 26 februarie 1972 — 8 PAGINI. 1,50 LEI

AGENDĂ săptămînală

MARELE SFAT AL ȚĂRĂNIMII

Primele zile ale săptămînii au fost dominate de un eveniment cu ample și profunde rezonanțe în viața economică și social-politică a țării : Congresul Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție.

Această importantă manifestare, care coincide și cu împlinirea unui deceniu de la încheierea cooperativizării agriculturii, a început la numai două zile de la încheierea lucrărilor Conferinței pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi, centrale industriale și de construcții. Sub cupola marelui pavilion al expoziției a răsunat astfel, într-un scurt răstimp, glasul clasei noastre muncitoare și al țărănimii noastre cooperatiste care au rostit încă o dată, cu o excepțională pregnanță, hotărîrea lor nestrămutată de a înfăptui neabătut, cu deplină încredere și nețărmurit devotament politica Partidului Comunist Român.

Subliniind adînca semnificație a acestor două evenimente de mare amploare și deosebită însemnătate, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că scopul acestor mari reuniuni este „stabilirea măsurilor de perfecționare a activității ramurilor de bază ale economiei, de îmbunătățire a întregii munci de organizare, conducere și planificare a vieții economice-sociale, în vederea realizării în cele mai bune condiții a obiectivului fundamental stabilit de Congresul al X-lea al partidului — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și crearea premiselor pentru trecerea la construirea treptată a comunismului în România".

Complexitatea activității economice, ca de altfel a întregii activități sociale, — consecință directă a dezvoltării multilaterale a țării — acordă dialogului conducerii cu masele o calitate de prim ordin în găsirea soluțiilor rapide și optimale pentru rezolvarea multiplelor sarcini ce ne stau în față. Dialogul a devenit astfel o practică de ordin curent a conducerii partidului, o practică evidențiată în dezbaterea publică a principalelor legi ale țării, în discutarea cu participare de masă a deciziilor de importanță hotărîtoare pentru mersul nostru înainte. Cît se poate de firesc ne apare, în acest context, faptul că la începutul cincinalului 1971—1975 conducerea partidului și statului se consfătuiește cu reprezentanții producătorilor de bunuri materiale din industrie și agricultură, că discută direct cu toți cei ce au de muncit cu și mai multă pricepere, cu o tot mai înaltă competență pentru rezolvarea sarcinilor mari, prestigioase ale actualei etape de dezvoltare a țării și a societății noastre socialiste.

Acest dialog viu, deschis, caracteristic conducerii partidului nostru, secretarului său general, are darul de-a dezvolta inițiativa personală, de-a declanșa noi și noi energii în munca pentru înfăptuirea îndatoririlor ce revin fiecăruia, indiferent de nivelul funcției și al responsabilității sociale, de-a întări marele și puternicul simțămînt de proprietari și producători ai făuritorilor de bunuri materiale, de-a întări conștiința răspunderii lor la elaborarea deciziilor esențiale privind viitorul patriei socialiste.

„Atît conferința activului din industrie, cît și congresul dumneavoastră — arăta tovarășul Nicolae Ceausescu în cuvîntarea rostită la Congresul al II-lea al Uniunii Naționale a Cooperativelor de Producție — se înscriu ca manifestări care întrunesc reprezentanții forțelor de bază ale societății noastre, constituind o expresie elocventă a alianței trainice a clasei muncitoare cu țărănimea, cu intelectualitatea și celelalte categorii sociale, fără deosebire de naționalitate, a democratismului orînduirii socialiste, a participării întregului popor la făurirea conștientă a propriului său destin, a viitorului său comunist".

Congresul al II-lea al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție care și-a desfășurat lucrările în primele zile ale săptămînii a întrunit reprezentanți ai țărănimii

CONTINUARE ÎN PAG. 2

A CONDUCE — UN VERB CARE NU SE CONJUGĂ SINGUR

• 20 la sută din cauze generează 80 la sută din efecte • Ceea ce e frumos în om e aproape întotdeauna precumpănitor • Orice idee se poate spune, nimeni să nu rîdă de nimeni • Nu te lăsa căutat • Cel mai important lucru : să cultivi calități omenești • Prima calitate a conducătorului ? — o întrebare cu răspunsul scontat.

„...În primul rînd respectul față de oameni, obligația de a-i cunoaște, de a te consulta cu ei, de a-i determina să participe și afectiv la actul muncii... Și încă ceva : caută tu pe oameni, nu te lăsa căutat".

Discuția a pornit de la importanța cărții, a ziarului, apoi am vorbit despre rolul cuvîntului tipărit și despre frumusețea muncii tipografului. Îmi dăruise și o splendidă frază despre „acești oameni ai nopților albe care adună flori de plumb în buchete de ginduri". Interlocutorul meu e tînăr, e sibian, are o voce domoală... Și, deodată, fac imprudența :

— E greu să-i conduci pe tipografi ?

Din cauza acestei întrebări, mai jos nu veți găsi reportajul pe care mă gîndeam să-l fac, ci un dialog cu tovarășul ing. Victor Cristea, director general al Combinatului poligrafic „Casa Scînteii" :

— Depinde. Poate fi foarte greu sau foarte ușor. De fapt a conduce este un verb ciudat : nu se poate conjuga singur. Esențial este a înțelege.

— E prima condiție a conducătorului ?

— O întrebare cu răspunsul scontat. Sigur că prima.

Anton UNCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CĂLĂTORIE PRIN AFRICA

DE LA NGORO-NGORO LA DAR ES SALAAM

Străbătînd Tanzania de la uriașul crater cu diametrul de 18—19 km, situat la 2 500 m. înălțime și înconjurat de junglă, însoțit de primitorii locuitori masai și pînă la „Portul păcii" — Dar es Salaam, capitala Tanzaniei contemporane.

Pescuitori de perle din Dar es Salaam

(Amănunte în pagina a 3-a)

Monolog interior despre...

GRIJI

de V. BÎRLĂDEANU

Îl văd mereu cu fruntea brăzdată, cu ochii încercănați. E mai totdeauna cufundat în preocupări și, orice l-ai întreba, răspunde grăbit : „N-am timp, de, ce să-i faci, griji...".

Și-a creat, din această cauză, faima unui tip nesociabil și morocănos. Aceasta deoarece oamenii sînt, de obicei, dispuși să emită, după niște simple aparențe, judecăți categorice și definitive. Să-i claseze pe cei-lalți în compartimente riguros delimitate, potrivit unor impresii de moment, superficiale.

Omul nostru este însă, în realitate, foarte deschis și doritor de comunicare. Iar lipsa de timp e autentică, nu inventată. Ca și grijile. Nu le invocă niciodată ca

CONTINUARE ÎN PAG. 2

PE DRUMUL VINDECĂRII CANCERULUI

Noi descoperiri care încearcă să clarifice aspecte ale acestei boli încă învăluite de mister

(Pagina a 5-a)

Astăzi vă anunțăm cîteva

„PREMIERE" ÎN INDUSTRIA PIELĂRIEI

• Importante cercetări transpuse în practică • PAPS-ul, noul înlocuitor de piele rezistent la temperaturi scăzute • Tipuri noi de înlocuitori elastici pentru cizmulițe-ciorap și articole vestimentare • Extinderea sortimentelor de talpă din cauciuc • O surpriză de ultimă oră : încălțăminte, poșete și cordoane realizate din piei de... cod

Vă plac aceste noi modele de sandale ? Sînt confecționate dintr-o nouă materie primă — pielea de cod — prelucrată pe baza unui nou și ingenios procedeu tehnologic.

Încălțămintea realizată din înlocuitori de piele cîștigă tot mai mult teren. Executată într-o varietate de modele și culori, ea se dovedește practică, comodă și, concomitent, accesibilă cumpărătorilor. „Bazele" multor sortimente noi — din care unele au apărut în această iarnă, iar altele sînt anunțate pentru sezonul de primăvară-vară — au fost puse prin cercetările întreprinse la institutul de specialitate al Ministerului Industriei Ușoare. Întrucît în acest domeniu sarcinile din actualul cincinal sînt sporite, prevăzîndu-se ca pînă în anul 1975 circa 90 la sută din produse să aibă talpă din cauciuc sau mase plastice și realizîndu-se concomitent din înlocuitori fețe, ștaifuri, branțuri, tocuri și căptușeli — am socotit util să aflăm ce sprijin va acorda producției, pe această linie, Institutul de cercetări pentru pielărie, cauciuc și mase plastice.

Mircea SCRIPCĂ
Fotografii :
Octavian STĂCESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Haină din piele artificială realizată pe baza unui nou înlocuitor.

FILE NOI LA DOSARUL BARBIE — ALTMANN

• Se strînge lațul probelor... • „E ca și cum cel pe care l-am văzut în film ar fi tatăl celui cunoscut în 1943" • Nu cunoaște limba franceză, dar răspunde fără să i se traducă

(Pagina a 3-a)

ZGOMOTUL ÎI CUNOAȘTEM INFLUENȚA ASUPRA SĂNĂTĂȚII ?

• Între zgomot și liniște pură... • Vînătoarea decibelilor • Urechea — primul organ lezat • Agresiunea sonoră și sistemul nervos • Sunetele nedorite, neplăcute, inoportune pe... harta orașului • Bunii vecini și liniștea • Cum combatem poluarea sonoră ?

CITIȚI PĂRERILE EXPRIMATE DE SPECIALIȘTI ÎN PAGINA A ȘASEA.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

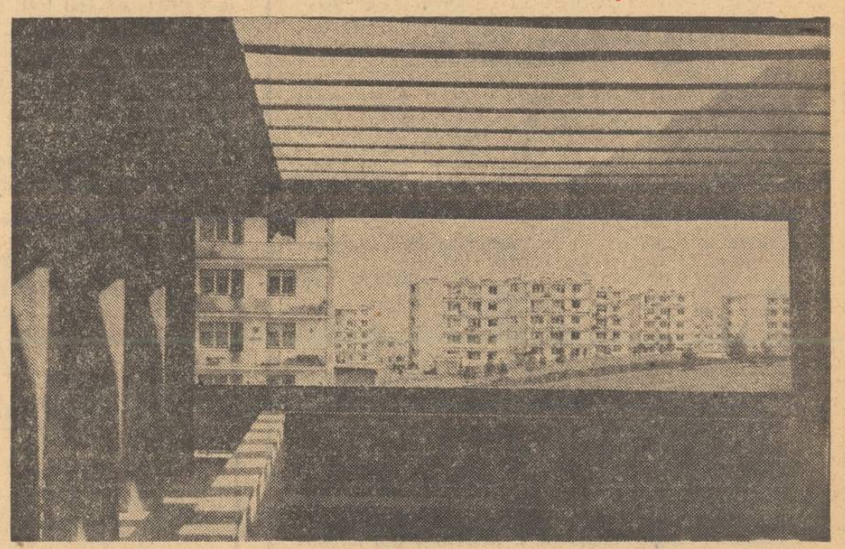

Noul cartier Gheorghieni — Victoria Letiția CÎMPAN-Cluj

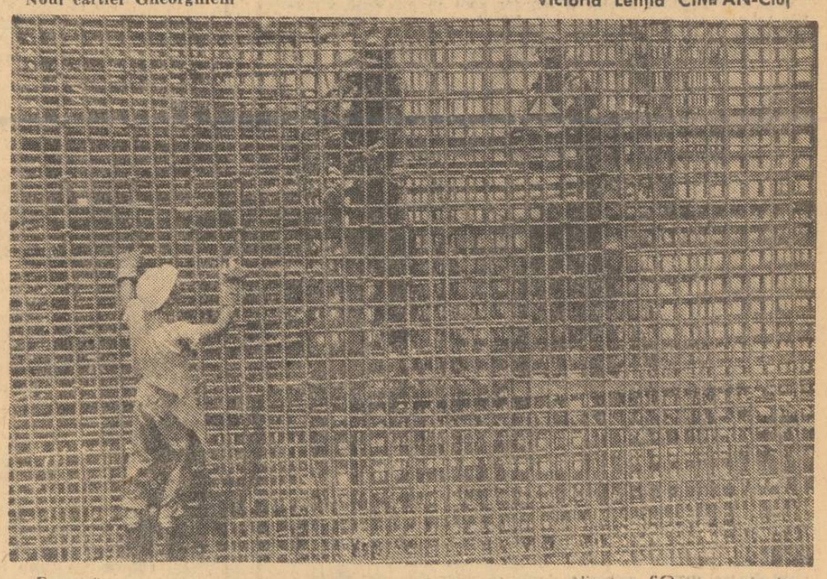

„Fagure" — Nicolae SOTIR-Constanța

A CONDUCE — UN VERB CARE NU SE CONJUGĂ SINGUR

URMARE DIN PAG 1

— În cazul tipografilor se cere un stil aparte ?

— Uite, tovarăşe, nu e bine să vorbim despre un stil de conducere adecvat unei categorii profesionale. Dacă ar fi aşa s-ar putea găsi o schemă pentru stilul de a conduce strungari, alta pentru oţelari, alta pentru gazetari şi aşa mai departe.

— La ce v-aţi gindit cind aţi spus că poate fi foarte greu sau foarte uşor ? Nu la tipografi ?

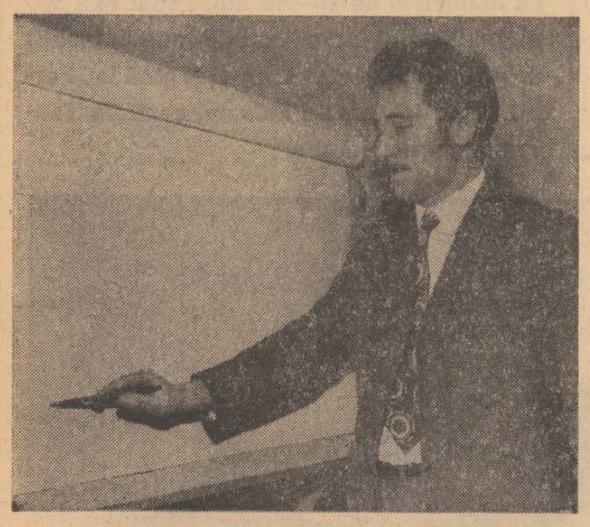

„Conducătorul trebuie, să aibă şi o mare capacitate de sinteză. Important este să te ocupi de lipsurile care au cea mai mare greutate pentru că... douăzeci la sută din cauze determină, de regulă, optzeci la sută din efecte".

— Nu, m-am gindit la oamenii care tipăresc cărţi.

— Nu-i acelaşi lucru ?

— Sigur că nu.

— Mă „sabotaţi" tovarăşe director general.

Izbucneşte în ris. Se lasă pe spătarul fotoliului şi rîde din inimă. Apoi :

— E adevărat că nici un om nu poate semăna perfect cu alt om ?

— Da.

— Că o sută de oameni nu seamănă cu altă sută de oameni.

— Bineînţeles.

— O sută de tipografi, cu altă sută de tipografi ?

— Staţi puţin. Dar un tipograf are mai multe elemente de asemănare cu alt tipograf decit cu un strungar. Dumneavoastră conduceţi tipografi. Or, nu ne putem referi la psihologii omeneşti în general.

— Obiecţia se primeşte, cu un amendament : mai intîi există nişte relaţii de muncă generale care au în vedere nişte raporturi valabile indiferent de locul de muncă. Există apoi relaţiile specifice locului de muncă sau profesiei. Dacă le neglijezi pe cele generale, e aproape sigur că le vei încălca şi pe cele specifice. Un exemplu : tipografii manifestă anumite preferinţe pentru colectivele unor redacţii. Să zicem că le place mai mult să lucreze cu cei de la „Munca" şi mai puţin cu cei de la „România liberă". Sau invers. Se pune întrebarea : de ce ? Pentru că să zicem în unul din cazuri munca lor nu este apreciată, sînt mustraţi pentru orice greşală, se dau calificative globale pentru greşeli mărunte şi lucrul cel mai grav, dincolo de tipografie legăturile cu colectivul redacţiei sînt slabe sau inexistente.

— Astea sînt relaţii de muncă specifice.

— Da, dar pornesc de la nişte relaţii fundamentale : respectul faţă de oameni, obligaţia de a cunoaşte oamenii, de a te consulta cu ei, de a-i determina să participe şi afectiv la actul muncii. Aici sînt nişte lucruri elementare, apropo de ponderea sancţiunii şi a recompensei asupra cărora nu vreau să insist.

— Sînteţi de părere că atunci cînd se greşeşte trebuie procedat cu duhul blîndeţii ?

— Sînt de părere că sancţiunea sau mustrarea cea mai severă se poate face fără să uiţi o clipă că ceea ce condamni este greşeala, nu omul.

— Dar îndreptarea greşelii, omul trebuie să o facă.

— Exact. Sancţiunea, nu trebuie să-l demobilizeze.

— Asta depinde şi de el.

— Şi de el dar nu numai de el. Revenind la problema conducerii, în care ne-am lansat, conducătorul trebuie să se poarte în funcţie de importanţa problemei şi de omul pe care-l are în faţă.

— Asta presupune că trebuie să-i cunoască pe toţi foarte bine.

— Şi eu am spus că nu ?

— Dar e foarte greu.

— Începem să ne înţelegem. După asta însă totul este uşor. Este dacă vreţi, o adevărată plăcere.

— De cînd sînteţi director general ?

— De un an.

— Nu puteţi cunoaşte bine toţi oamenii pe care-i conduceţi. Concluzia ?

— Aha ! Mă stringi cu uşa. Bine, ai dreptate, nu-i cunosc bine pe toţi, dar îi respect, caut să-i cunosc, mă consult cu ei...

— Îi respectaţi pe toţi, fără să-i cunoaşteţi ?

— Aşa trebuie. Şi după ce îi voi cunoaşte, va fi la fel, pentru că ceea ce este frumos şi de preţ în om e aproape întotdeauna precumpănitor.

— Este ceva ce nu rezistă în toate astea. Bine, este foarte important, este esenţial să-ţi cunoşti oamenii, problemele fiecăruia, dar dacă un conducător se va apleca, de fiecare dată, asupra fiecărui caz în parte, se va pierde în amănunte şi atunci...

— Cunoaşterea oamenilor şi cunoaşterea meseriei sînt lucrurile cele mai importante. Celelalte sînt amănunte.

— Planul de producţie ?

— Nu e amănunt dar nu e scop în sine. Şi pe urmă este legat de cele două.

— Dar dacă nu se realizează are implicaţii asupra psihologiei oamenilor. Ce importanţă mai au atunci politeţea, înţelegerea conducătorului dacă la sfîrşitul lunii...

— Intrăm în altă categorie de probleme. Sprijinindu-se pe o bună cunoaştere a colectivului de oameni cu care munceşte, fiind în acelaşi timp un bun profesionist, conducătorul trebuie să aibă şi o mare capacitate de sinteză. Lipsuri apar, nu se poate să nu apară, important este să te ocupi de cele care au principala greutate în nerealizarea sarcinilor.

— Aici se cere şi o oarecare intuiţie.

— Poate, dar mai ales aici e nevoie de un calcul exact. Dau un exemplu : o mie de cărţi rebutate. Să vedem de ce. Iei o coală de hîrtie şi înşiri pe verticală cauzele. Să presupunem că sînt zece cauze. Ce observi : două din zece cauze au dat 800 de cărţi rebut. Care sînt ? Să zicem „coli inversate" şi „bloc invers în scoarţă". Urmăreşti apoi întreg ciclul şi vezi unde şi de ce au apărut greşelile. Află dumneata că 20 la sută din cauze determina de regulă 80 la sută din efecte. Asta nu-mi aparţine este constatată ştiinţific, cunoscută şi aplicată de foarte mulţi.

— Nu-i chiar aşa de greu să stabileşti cauzele cu cea mai mare pondere. Greu este să le înlături.

— Şi ca să le înlături trebuie să-ţi cunoşti meseria dar mai ales oamenii. Şi să crezi în ei, să te sfătuieşti, să le ceri părerea.

— Tuturor ?

— Dacă se poate.

— Dar unii pot da idei greşite, nătrunşnice, sau mai ştiu eu...

— Alegi. Important este să nu dispreţuieşti părerea unui om chiar dacă e nătrunşnică. Aş vrea să instaurez aici o regulă : „orice idee se poate spune, nimeni să nu rîdă de nimeni".

— Interesantă formulare.

— Şi profitabilă. Ce ar însemna să respingi sau să iei în ris o propunere care ţi se pare absurdă ?

— Că de viitor cel în cauză se va gîndi mai bine, iar şedinţele vor fi mai scurte.

— Nu. Se va abţine să mai facă propuneri de teama de a nu fi luat în ris. Şi atunci cînd vei avea nevoie de o idee, vei auzi musca în jurul tău. Şi încă ceva : caută-i tu pe oameni, nu te lăsa căutat.

— Care este deci, după părerea dumneavoastră, lucrul cel mai demn de reţinut ?

— Ca o concluzie ?

— Să zicem.

— Cultivarea calităţilor omeneşti.

— Şi extirparea defectelor nu?

— Dacă ştii să o faci bine pe prima, de a doua nu ai nevoie să te mai ocupi. Dacă reuşeşti să ridici la cel mai înalt nivel sentimentul utilităţii, să le dovedeşti oamenilor respectul de care se bucură munca lor, cuvîntul lor, să-i faci să se simtă realmente importanţi, pentru că sînt importanţi : dacă realizezi toate astea, celelalte devin, cum spuneam, amănunte.

Anton UNCU
Foto : Nicu VASILE

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOŞTRI

„Dantele de argint"
Alfred WAGNER — Braşov

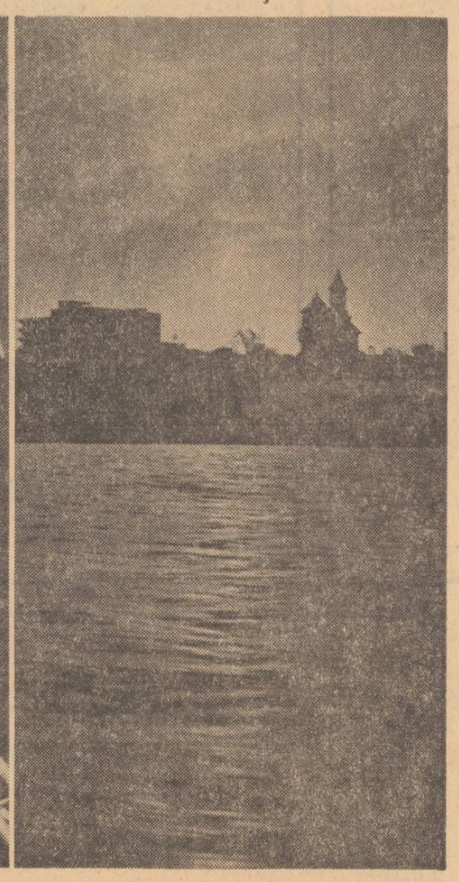

„Inserare pe Dunăre"...
Marin NĂSTASE — Galaţi

„PREMIERE" ÎN INDUSTRIA PIELĂRIEI

URMARE DIN PAG 1

— Cercetările noastre, strîns legate cu practica — ne spune ing. ARISTOTEL MINCULESCU, director ştiinţific al institutului — au în permanenţă în obiectiv sprijinirea procesului de producţie prin multiple căi, începînd de la realizarea şi experimentarea unor noi materii prime şi materiale şi pînă la elaborarea de noi tehnologii, menite să ducă la îmbunătăţirea calităţii şi aspectului încălţămintei, la uşurarea greutăţii ei etc. În cadrul acestui complex de preocupări, un loc important îl deţin cercetările pentru extinderea gamei de înlocuitori, pentru realizarea de noi tipuri de înlocuitori de piele cu caracteristici superioare şi de accesorii pentru încălţăminte din materiale plastice de mare rezistenţă.

Astfel, în urma cercetărilor efectuate, s-a realizat şi introdus în fabricaţie un sortiment nou de înlocuitor de PIELE TIP „PAPS", pentru încălţămintea de iarnă. Acest sortiment este fabricat pe bază de policlorură de vinil indigenă cu polimeri termoplastici şi plastifiaţi, care conferă produselor o rezistenţă sporită la frig. Primele loturi de cizmuliţe realizate din acest nou material, în culori variate, atrăgătoare, au şi fost livrate în această iarnă magazinelor.

O altă importantă problemă de cercetare rezolvată la institutul nostru — şi preluată pentru valorificare în industrie — în acest trimestru — este aceea a elaborării unei noi tehnologii de VOPSIRE A TOCURILOR INJECTATE DIN POLIMERI SINTETICI. Constînd în vopsirea prin pulverizare — în culori ce imită pielea — a tocurilor din aceste materiale plastice, această metodă prezintă avantajul utilizării în exclusivitate a materialelor existente în ţară şi permite, totodată, economisirea unor importante cantităţi de piele.

Cercetările ce se întreprind în prezent vizează obţinerea de noi înlocuitori de piele pentru încălţăminte, utilizîndu-se noi tipuri de poliuretani monocomponenţi stratificaţi pe suporturi textile flauşate. ÎNLOCUITORII DE PIELE ELASTICI PENTRU CIZMULIŢE-CIORAPI, obţinuţi în acest fel în diferite culori şi nuanţe, se preconizează a se fabrica în vederea lărgirii gamei sortimentale a cizmuliţelor pentru femei.

— O rezistenţă sporită la frig, în condiţiile climatice ale ţării noastre, o solicită şi cizmuliţele din lac...

— Este adevărat. Avem în cercetare şi realizarea unor ÎNLOCUITORI DE PIELE TIP „LAC" şi „LAC CREPONAT", cu rezistenţă mărită la frig, destinaţi atît pentru încălţămintea de iarnă, cît şi pentru articole de marochinerie şi încălţăminte. La aceste sortimente se insistă în mod deosebit asupra problemei colorării şi finisării cu lacuri pe bază de polimeri sintetici, care conferă o rezistenţă mărită şi un tuşeu corespunzător produselor.

Pentru confecţii de îmbrăcăminte este în curs de experimentare industrială un ÎNLOCUITOR DE PIELE DIN POLICLORURĂ DE VINIL EXPANDATĂ, din care se pot confecţiona diverse articole pentru femei, bărbaţi şi copii. Înlocuitorii de piele de acest fel au o elasticitate accentuată, datorită suportului extensibil utilizat şi un tuşeu asemănător cu cel al pielii naturale, asigurat în urma finisării cu soluţii de poliamidice.

— Ce noutăţi se anunţă pe linia diversificării tălpilor din cauciuc ?

— Institutul nostru a pus la punct — pe utilajele fabricii de talpă şi încălţăminte din Drăgăşani — tehnologia de fabricare a unui NOU SORTIMENT DE TALPĂ MICROPOROASĂ ÎN PLĂCI, cu greutate specifică redusă şi cu caracteristici fizico-mecanice îmbunătăţite. Avantajele sînt evidente : reducerea greutăţii încălţămintei, sporirea comodităţii la purtare, reducerea consumului specific de talpă pe perechea de încălţăminte. Pe baza studiului efectuat de institut, s-au stabilit limitele caracteristicilor tehnice ale noului tip de talpă, precum şi tehnologia adecvată fiecărui sortiment de încălţăminte în parte, după care s-a trecut la faza de producţie.

— O ultimă informaţie : ce întreprindeţi pentru valorificarea unei noi materii prime şi anume pielile de peşte cod ?

— La institut nostru, un colectiv de cercetători a elaborat un proces tehnologic original de prelucrare a pielor de cod, în vederea obţinerii de materii prime — respectiv piele — pentru articole de încălţăminte şi marochinărie. Pantofii, sandalele şi celelalte articole realizate din aceste piei sînt aspectuoase, durabile şi asemănătoare, pînă la confundare, cu pielea de reptilă.

Se preconizează confecţionarea de garnituri, alcătuite din încălţăminte-cordon-poşetă, de articole de marochinerie diverse, ca port-farduri, port-chei, port-ochelari etc. Cercetările au fost încheiate, urmînd a fi aplicate în cursul acestui an într-o nouă unitate de producţie ce se va crea în acest scop.

Mircea SCRIPCA

MARELE SFAT AL ŢĂRĂNIMII

URMARE DIN PAG 1

cooperatiste din întreaga ţară — români, maghiari, germani, şi de alte naţionalităţi — peste 5 100 delegaţi aleşi în adunările generale ale cooperativelor agricole şi în conferinţele judeţene. Cei mai buni dintre cei mai buni ţărani cooperatori, şefi de fermă, preşedinţi de cooperative, ingineri, economişti şi alţi specialişti care-şi desfăşoară nemijlocit activitatea au fost astfel prezenţi în acest reprezentativ forum al celor ce muncesc în agricultura noastră. Congresul, după cum se ştie a fost precedat de ample dezbateri în adunările generale ale cooperativelor agricole şi ale uniunilor judeţene. Zeci de mii de ţărani, specialişti agricoli, activişti de partid şi de stat au analizat succesele obţinute în sporirea producţiei, au reliefat rezervele mari de care dispune agricultura noastră, şi-au exprimat părerea cu privire la modificările propuse la statutele cooperativei agricole, al Uniunilor cooperatiste şi al Casei de pensii. Practic, întreaga noastră ţărănime şi-a spus cuvîntul în legătură cu programul de dezvoltare a agriculturii cooperatiste, la înfăptuirea căruia se simte angajată pe deplin.

Marele sfat al ţărănimii noastre s-a caracterizat — aşa cum s-a mai arătat — prin bogăţia ideilor puse în dezbatere, prin marea valoare practică a învăţămintelor. Discuţiile aprofundate şi deschise ale Congresului, opiniile competente şi pline de răspundere exprimate au oglindit uriaşa forţă a democratismului vieţii noastre cooperatiste, înalta preocupare economică a ţărănimii noastre, largul ei orizont spiritual şi politic. Acest vast şi fructuos dialog a pus în evidenţă încrederea totală a ţărănimii noastre, a tuturor celor ce muncesc în agricultură, în posibilitatea de-a înfăptui programul partidului în domeniul creşterii producţiei agricole, în dezvoltarea neîncetată a satului românesc, a nivelului de trai material şi cultural al ţărănimii.

Fructuosul schimb de păreri, critica ascuţită a neajunsurilor existente încă, dezvăluirea posibilităţilor de-a pune mai bine în valoare rezervele umane şi materiale de care dispunem, au jalonat activitatea de viitor a cooperativelor şi uniunilor cooperatiste contribuind substanţial la îmbogăţirea fondului de experienţă acumulat în decursul anilor. Rezultatele de pînă acum din agricultură care, cu fapte şi date impresionante arată dimensiunile cu adevărat istorice ale transformării socialiste a satului românesc sînt temeiul încrederii că ceea ce ne-am propus, urmînd fără întrerupere drumul de progres arătat de partid, este pe deplin realizabil.

„Dispunem — arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu — de toate condiţiile materiale, de minunate cadre, de o minunată ţărănime coopevatistă pentru a avea garanţia că vom realiza în cel mai scurt timp un avînt în întreaga agricultură, în ridicarea nivelului de viaţă al tuturor satelor noastre".

Cel de-al II-lea Congres al Uniunii Naţionale a Cooperativelor Agricole de Producţie — eveniment cu care a debutat această săptămînă — cît şi Conferinţa pe ţară a cadrelor de conducere din întreprinderi, centrale industriale şi de construcţii — care l-a precedat, au confirmat încă o dată întregului nostru popor marea certitudine că dispunem de tot ce ne trebuie — atît ca mijloace materiale dar mai ales ca minunate forţe umane — pentru a îndeplini cu succes măreţul program elaborat de Congresul al X-lea al Partidului. Pe temeiul acestor certitudini creşte puternică, optimistă, de nestrămutat convingerea că eroica noastră clasă muncitoare, harnica noastră ţărănime cooperatistă, intelectualitatea, noi toţi cei ce muncim, avem posibilitatea, mobilizînd toate resursele noastre morale, intelectuale, întreaga noastră putere de muncă şi capacitate profesională să facem totul pentru dezvoltarea economico-socială a patriei socialiste, cu simţămîntul lucid că participăm astfel la făurirea propriului nostru viitor comunist.

Monolog interior despre... GRIJI

URMARE DIN PAG 1

pe o scuză, ci pentru faptul că ele ocupă într-adevăr o mare pondere în universul lui interior. Îşi pune la inimă tot ce are o cît de mică legătură cu profesia pe care o practică, îşi face griji din reuşita sau nereuşita unei iniţiative, se îngrijorează uneori şi pentru ce se întîmplă în sectorul de muncă de lîngă el, e gata să sară în sprijin cînd se iveşte vreo defecţiune.

Fiind temperamental un pasionat, trăieşte cu intensitate problemele mari sau mărunte din propria-i familie. Are doi copii, elevi de liceu, şi fiecare suces sau insucces al lor în viaţa şcolară îl preocupă de parcă ar fi de fiecare dată în joc destinul omenirii. Desigur, se întîmplă să şi exagereze, să-şi facă probleme din te miri ce, dar oare nu e preferabilă o asemenea atitudine, de continuă veghe responsabilă, faţă de poziţia acelor părinţi care-şi neglijează îndatoririle, care tratează cu nonşalantă indiferenţă felul cum se dezvoltă propria progenitură ?

Nu o dată l-am văzut frămîntat din pricini care nu erau legate direct de persoana sa ori de membrii familiei sale. Atunci cînd un prieten din copilărie s-a îmbolnăvit grav, de o boală care de obicei nu iartă, şi-a cheltuit tot timpul liber ca să-i facă rost de medicamentele necesare, şi-a petrecut ore de-a rîndul la căpătîiul lui ca să-i aducă o cît de măruntă alinare. În zilele acelea aveam senzaţia, ori de cîte ori îl întîlneam, că resimte în propriul său organism durerile atroce care îl făceau să sufere pe nefericitul său amic.

Timpul e, într-adevăr foarte zgîrcit cu el, deoarece şi el e foarte zgîrcit cu timpul. Nu se împacă cu ideea irosirii orelor, nici măcar a minutelor. Pentru el fiecare clipă devine o valoare ce nu se cuvine zădărnicită deoarece nu mai poate fi recuperată. Acest sentiment al valorii timpului îl face, pe plan profesional, eficient şi productiv, determinînd rezultatele remarcabile pe care le obţine.

Că trece drept morocănos şi asociabil ? Nu e vina lui, ci a celor care îşi formează opiniile despre un om după semne exterioare, neconcludente. E de-ajuns să zgîrii un pic această pojghiţă, alcătuită din prejudecăţi şi păreri preconcepute, ca să descoperi o profundă şi caldă omenie, o acută sensibilitate la nevoile şi frămîntările semenilor. Ceea ce valorează mai mult decît un zîmbet spectaculos şi ineficace.

Victor BÎRLĂDEANU

Clepsidra

MÎNDRIE

de Constantin VIŞAN

Uzina de Maşini Grele Bucureşti U.M.G.B. cum îi spune toată lumea aici, la marginea de Sud-Est a Bucureştiului, pe cîmpul de altădată al Bercenilor. Nici un semn exterior nu trădează prezenţa cuptoarelor de topit oţelul. Ne-am aflat brusc în hala unei oţelării cu mari tentaţii picturale. În faţa ochilor noştri joacă Fata Morgana marilor temperaturi. Înconjuraţi de jerbe desprinse parcă din trupul unor meteoriţi, vracii acestei Maternităţi a giganţilor relevă satisfacţiile muncii în ambianţa oţelului.

— Faptul că meseria noastră dă industriei elementul principal, oţelul, ne face să fim mîndri.

— E o meserie oarecum deosebită... Prin condiţiile de muncă, temperaturi inalte, mare responsabilitate.

— Aici omul se călăreşte. Şi la propriu şi la figurat. Capătă încredere în forţele lui. N-aş schimba munca de-aici pe nimic altceva...

Interlocutorii noştri sînt Muţiu Anghel, venit la U.M.G.B. de la Uzinele „23 August" şi Cozac Ion, de la vechea Academie hunedoreană a oţelului.

Din Secţia caldă trecem în Secţia rece. În hala luciditătii, a exactităţii măsurate în microni. Giganţii născuţi în oţelărie şi turnătorie străbat aici etapa dobîndirii numelui, a personalităţii. Şlefuite cu migală, cu exactitate, cu măiestrie, viitoarele informe vor căpăta silueta acestor domnişoare gigant care vor porni spre termocentralele ţării, spre marile vapoare, numindu-se atunci turbine, turbogeneratoare ori axe navale. La ce se va fi gîndind stăpînul şi dirijorul acestor maşini în timp ce urmăreşte şi conduce dansul turbinei de 350 megavaţi ?

Inginerii Belcotă, Geiss şi Borger scot în evidenţă virtuţile tehnice ale maşinilor, atrăgînd însă în acelaşi timp atenţia, că elementul principal rămîne omul.

— Comanda numerică la maşini unelte de asemenea proporţii aduce după sine şi un mod nou de gîndire tehnică. Deservirea acestei maşini nu este o simplă apăsare pe butoane. Muncitorul operator trebuie să cunoască toate caracteristicile maşinii.

— Automatizarea ajută muncitorul să realizeze piesa de mare specialitate dar nu automatul face totul. Elementul om rămîne principalul.

— Maistrul Rîbu Grigore a venit la U.M.G.B. de la Energo-reparaţii. Execută acum un ax naval greu de 30 de tone şi lung de 7 metri Care este deosebirea dintre vechiul şi noul său loc de muncă ? Între piesele pe care le executa înainte şi cele la care lucrează acum ?

— Ca de la cer la pămînt. Aici cîntărim piesa în tone şi o măsurăm în microni...

Grosu Emil execută găurirea şi carotarea unei uriaşe carcase de alternator. E mîndru că lucrează pe o maşină cu comandă program :

— Supravegherea maşinii cere multă atenţie, multe cunoştinţe, dar o muncă deosebită, care-ţi dă multe satisfacţii, te obligă să gîndeşti...

O apăsare pe buton şi maşina porneşte... Între timp supraveghetorul, dirijorul şi stăpînul ei poate gîndi, poate visa... Păduri de argint, cai galopînd peste faţa pămîntului, săli de concert, creste de munţi, chipuri de femei şi copii, magnolii înflorite, nave străbătînd mări şi oceane, paseri de oţel ducînd în lume faima industriei grele româneşti.

Am visat o asemenea uzină dar nu mi-am închipuit, ne mărturiseşte inginerul Belcotă, că ea se va putea dezvolta într-un timp aşa scurt. Specialiştii străini care ne vizitează au numai cuvinte de laudă. O asemenea uzină, mi-a spus unul dintre aceştia, este caracteristică celor care vor să facă lucruri mari, fundamentale. Sînteţi ambiţioşi... Aveţi şi de ce.

O seară plăcută pe care veţi dori-o repetată, este o seară petrecută la restaurantul

HANUL MANUC

Conducerea restaurantului HANUL MANUC adresează onoratei clientele rugămintea de a-şi reţine din timp locuri la mese, prin tel. 13.14.15
(5055)

orice dar atrăgător poate fi un mărţişor!

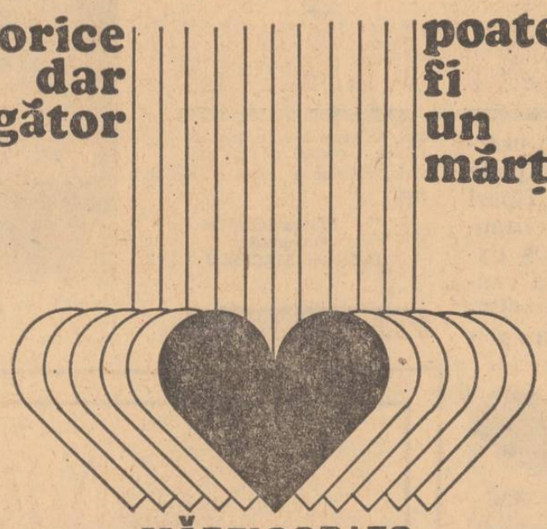

27 FEBRUARIE MĂRŢIŞOR '72 8 MARTIE

PODOABE COSMETICE DULCIURI

TRICOTAJE CONFECŢII ÎNCĂLŢĂMINTE

RECOM

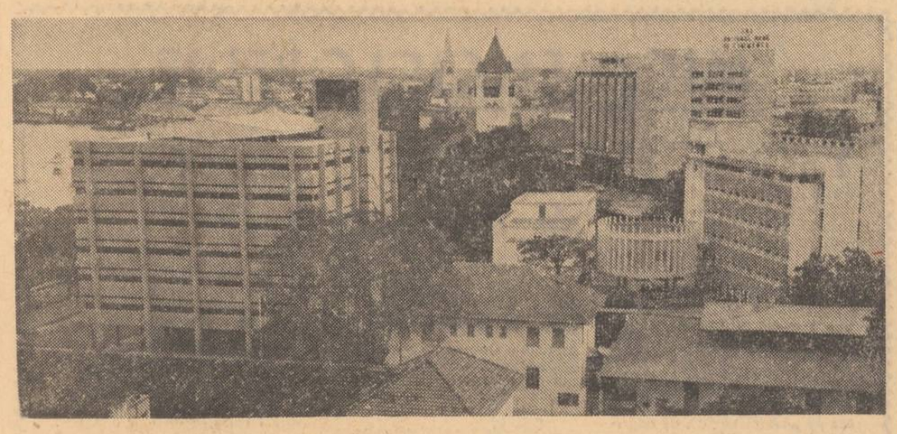

Vedere din Dar es Salaam — Foto : I. DUMITRU

Călătorie prin Africa

DE LA NGORO-NGORO LA DAR ES SALAAM

Ngoro-Ngoro, e un crater imens, al doilea din lume, pe Ecuator în nordul Tanzaniei . Are marginile sus, la peste 2.500 m. altitudine. Un uriaș stadion rotund cu diametrul de 18/19 km. Marginile exterioare sînt înconjurate de hamei, liane și hățișuri. La buza gropii, spre interior, pînză de tufișuri trimise aici ca semn și ornament de la jungla înconjurătoare. Mai în jos ele fac loc ierburilor înalte ale savanelor. Pereții abrupți ai craterului închid jos, la baza lor, la 600 m adîncime, un teren întins cum îi șade bine oricărui circ sau edificiu de corridă. Pentru varietate și nevoi vitale, un lac Magao, este făcut aici mai ales prin colectarea apelor din vremea anotimpurilor ploioase. Imaginara viziune paradisiacă se împlinește aici la modul real și concret într-o spectaculoasă convietuire a omului cu viețuitoarele junglei și savanelor ; pe tărmurile lacului, filfîitul alb, roz și molcom al cîrdurilor kilometrice de flamingo și pelicani iscă mirosuri de ogradă, tulburînd liniștea rinocerului, elanului și bivolului sălbatic.

Printre ierburile înalte ale pășunii, cei peste 18.000 de boi sălbateci — negri, destul de uriți, cu boturi păroase și curaj de iepure — se întrec la goană cu gingașele gazele impala, Thomson sau Kudu, cînd leului i s-a făcut foame și pornește în căutarea meniului său diurn.

Un echilibru biologic organizat după reguli ale rațiunii. Vegetație, vînat, apă. Și totuși aici întîlneam Omul, masaiul și cireada sa de vite. El nu tulbură și nu se amestecă în cadența de viață a sălbăticiunilor. Vita sa își vede de pășunatul și adăpatul ei, ignorînd arena combatantă din împrejurimi. Noaptea ea doarme ocrotită de împrejmuirile gardurilor de spini ca de fortăreață ale „kraalului" sau ale satului masai. Vițelul cel firav este adesea ținut în încăperea colibei. I se mai întîmplă însă leului să greșească alegerea vînatului și să dă buzna în cireadă. Eroare fatală, căci masaiul nu-l iartă.

Pătrunsesem aici ocrotit în cușca Land Rover-ului, în compania unui ghid excelent, îngrijitor al rezervației. Paznicii rezervațiilor înțeleg și știu habitudinile diurne ale iluștrilor locuitori ai acestor sanctuare și rezervații naturale. Și știu că animalul, în condiții normale, nu atacă omul decît dacă e surprins sau speriat. Ei cunosc orgoliul leului de a nu fi pus pe goană. Călăuzele de la Arusha sau Moshi cunosc bine cărările și popasurile spre culmile și zăpezile de pe Kilimandjaro și Moeru, cele din vecinătatea faimoasei Rift Valley, uriașa falie care taie pe mii de kilometri fața zonei de răsărit a Africii. Ei cunosc bine renumita rezervație Manyard și locurile de adăpost sau pășunat ale fiecărei familii de sălbăticiuni.

Îmi spunea ghidul de la Ngoro-Ngoro că masaii, firi îndărătnice, veniți din vecinătățile craterului din renumita zonă „masailand" — deși sînt îndemnați și sprijiniți de autorități să-și strămute locul în afara craterului, se încăpățînează să rămînă aici. De fapt, rezervația de la Ngoro Ngoro e singura în care locuiesc și oameni.

Ajuns în „kraal-ul" sau satul lor, nu am coborît din Land Rover înainte ca îngrijitorul să-i abordeze cerîndu-le îngăduința de a-i vizita, și după ce le-a dat asigurări că sîntem prieteni. Masaii tanzanieni nu acceptă să fie fotografiați decît după ce se încredințează că cel ce fotografiază nu o face pentru scopuri exotice și popularizare, pentru amuzamentul cuiva.

Aveam să intuiesc mai mult din semeția acestor locuitori după ce păraseam Ngoro-Ngoro și treceam printre culturile de grîu, porumb și cafea ale tribului de agricultori harnici și gospodari Nburu. Pășeam în țara masailor — Masailand — întinsă pe un vast teritoriu în jurul orașelor Arusha și Moshi, în vecinătatea muntelui Kilimandjaro. Devenind păstori mai mult decît războinici, masaii poartă în locul lancei și scutului, o suliță de lemn și o togă grena, sau roșie, amintind de siluetele sportive romane. Nimic nu mi se părea mai impresionant aici la Ecuator, decît pasul mîndru și întins al voinicilor bărbați masai înfruntînd, sau de fapt, ignorînd pericolul asupra căruia noi, vizitatorii, eram avertizați la fiecare pas și pentru prevenirea căruia nu ni se dădea voie să coborîm din mașini. Masaiul străbătea la pas, peste savane și întinderi tăcute, o lume a lui, fără frontiere, fără cărări, ci doar cu unele semne că rosturile sale se integrează unor dimensiuni noi și practice de viață mai bine organizată.

Zburăm mai departe spre Dar es Salaam, capitala Tanzaniei contemporane, „Portul păcii", sau, în tălmăcirea lui arabă — Dar es Salaam, purtînd amintirea unei calde ospitalități a gazdelor noastre tanzaniene. Îl reîntîlnim sub dominanta de azur și dogoare umedă.

Printre realizările deceniului de independență, Dar es Salaamul etalează, nu fără orgoliu cartiere noi — Mogomeni și Kinondoni, — un fel de „concentrated areas" cu mai puține pajiști, pomi ornamentali și ronduri de flori, dar împlinind deocamdată nevoia de locuințe.

Îmi purtam pașii pe bulevardele capitalei tanzaniene ducînd pe faleza scăldată în valurile de smaragd ale Oceanului Indian. Ca pretutindeni, pulsul de viață, ca și personalitatea orașului răzbat mai ales aici în spațiul de promenadă, corso-ul adolescentin al visărilor, al cochetăriei și tinereții marilor și micilor orașe.

Gh. DRAGOȘ

FILE NOI LA DOSARUL BARBIE — ALTMANN

• Un Volkswagen gonește spre frontieră • Șeful „oamenilor nopții" nu a trădat • Sînt invocate „secrete militare" ale Reichului hitlerist • O zguduitoare confruntare televizată • Stranii coincidențe de nume

UN „VOLKSWAGEN" ALB cu număr de înmatriculare diplomatic părăsea cu mare viteză Lima, capitala Perului, îndreptîndu-se spre lacul Titicaca, la frontiera cu Bolivia. Cu mîinile crispate pe volan nu ridica decît rareori piciorul de pe pedala de accelerație. O cursă contra cronometru. Spre neliniștea celorlalți doi bărbați care-l însoțeau și cercetau cu luare aminte firul șoselei. Însoțitorii erau înarmați. Îl apărau de un eventual atentat sau poate, de o tentativă de răpire. Pentru bărbatul de la volan conta fiecare minut, fiecare secundă. Informațiile pe care le deținea erau precise. Împotriva lui urma să fie depusă o cerere de extrădare din partea guvernului francez. Dacă nu ajungea la timp în Bolivia, exista riscul să fie reținut în Peru și, posibil, să fie extrădat. Autoritățile peruane îi permiseseră să părăsească țara cît timp nu sosise încă cererea oficială a Franței. Punctele de frontieră puteau fi însă anunțate și prin radio... Cînd ministerului de resort peruan i-a parvenit comunicarea ambasadorului francez, Volkswagenul trecuse de acum frontiera în Bolivia. Omul de la volan nu era altul decît Klaus Altmann, bănuit a fi una și aceeași persoană cu Klaus Barbie, notoriu criminal de război nazist, fost conducător al Gestapoului lyonez.

...ÎN NOIEMBRIE 1942, LA SEDIUL K.d.S. (Kommando der Sicherheitspolizei) din Lyon sosește cel care avea să dobîndească curînd denumirea de „călăul" : Hauptsturmführerul S.S. Klaus Barbie. Primește conducerea serviciului IV al poliției secrete, care depindea direct de Oficiul Central al Siguranței Reichului. Principala sa misiune : vînătoarea de oameni. De potrivnici sau potențiali potrivnici ai „noii ordine".

Barbie era apreciat de șefii săi, temut de colegi, blestemat de lyonezi. Lucra mult, cu rîvnă. Trimitea la moarte cu același calm cu care tortura și împușca el singur. Pe bătrîni — ca pe profesorul Victor Basch, în vîrstă de 80 de ani, care fusese președinte al Ligii drepturilor omului, ca și pe copii — între alții, 41 de copii din Izieu, îmbarcați într-unul din „trenurile morții" de tristă faimă. Cu deosebit zel a acționat Hauptsturmführerul din Lyon împotriva mișcării de rezistență. La 9 iunie 1943, a fost arestat la Paris, datorită lui Barbie, generalul Charles Delestraint, șeful armatei secrete pentru întreaga Franță. Iar 12 zile mai tîrziu Barbie reușește să-l aresteze la Caluire, aproape de Lyon, pe Jean Moulin, conducător al Mișcării de Rezistență, în timpul unei ședințe care trebuia să reorganizeze cîteva rețele de luptători.

Jean Moulin, eroul Rezistenței franceze, una din victimele lui Barbie

„MOULIN DEVENISE CELEBRU la 17 iunie 1940, cînd — fiind cel mai tînăr prefect — a întîmpinat primele eșaloane ale trupelor hitleriste înălțînd drapelul tricolor al Franței. Fasciștii au vrut să-l convingă să semneze niște documente pentru a compromite soldații africani din armata franceză, atribuindu-le o închipuită violare și masacrare a unor femei franceze, omorite, în realitate, în timpul bombardamentelor. A refuzat. Cînd începu tortura și simți că nu mai poate rezista, încearcă să se sinucidă. Se tăie la gît cu un ciob. Fu transportat la spital și salvat. De atunci, a purtat mereu binecunoscutul său fular.

După ce e eliberat, ajunge cu acte false, în toamna aceluiași an, în Anglia, unde funcționa Centrul de rezistență „Franța liberă" condus de generalul de Gaulle. În ultima zi din 1941, revine în țară. Este parașutat dintr-un avion al R.A.F., aproape de orășelul francez Saint Audiol, unde-și petrecuse adesea vacanța. În fundul dublu al cutiei de chibrituri poartă minifotografia ordinului prin care e numit reprezentantul în țară al „Franței libere". El devine unul din principalii organizatori ai Mișcării de Rezistență, ai grelelor loviturii date de partizani forțelor hitleriste.

RAYMOND AUBRAC, unul din supraviețuitorii grupului arestat atunci, povestește cum, din celula în care era închis la Fort Montluc, l-a putut vedea trecînd pe culoar pe Jean Moulin, cu fața tumefiată, însîngerată, susținut, să nu cadă, de doi paznici. Aubrac a fost interogat și torturat două săptămîni de Barbie, care se lăudase că-i aplică același tratament ca lui Moulin. Aubrac a fost ajutat să evadeze de un comando al maquisarzilor, care a atacat camionul cu care-l transporta Gestapoul. În ceea ce-l privește pe Jean Moulin, a fost torturat mult timp la Lyon. Apoi, în stare agonizantă, a fost transferat la Neuilly. Confruntat cu diferiți prizonieri, în ciuda chinurilor la care a fost supus, nu a trădat. În urma torturilor a încetat din viață. Urna numărul 3857, cu inscripția „Cenușa prezumtivă a lui Jean Moulin", a stat multi ani la cimitirul Père-Lachaise. În 1965, ea a fost transportată, în cadrul unei ceremonii solemne, în Panthéon, unde odihnește alături de Victor Hugo, Jean Jaurès și alți oameni de seamă ai Franței.

...PENTRU CRIMELE SALE dovedite — care sînt, fără îndoială, doar o mică parte din cele comise — Klaus Barbie — a fost condamnat la moarte, în contumacie, în 1947 și în 1954, de către tribunalul militar din Lyon. Între 1947 și 1950 el s-a găsit în fosta zonă de ocupație americană. Se știe că a mai fost la

Barbie acum un sfert de veac (în stînga) și Altmann astăzi (în dreapta)

Stadtbergen, în Bavaria și apoi i s-a pierdut urma. A fugit, undeva în America Latină...

ÎN ULTIMELE DOUĂ LUNI, știri senzaționale din Bolivia. Un cetățean naturalizat bolivian, de origine germană — un anume Klaus Altmann, mare om de afaceri — seamănă uimitor cu Barbie ! Și, ceea ce este tulburător, copiii lui Altmann (Uta-Maria și Klaus) au aceleași prenume ca și fata și băiatul lui Barbie ! Coincidența merge mai departe — pe soția lui Altmann o cheamă la fel ca și pe soția lui Barbie ! Altmann neagă că ar fi „călăul din Lyon". În cîteva interviuri recunoaște că a făcut parte din S.S., că a fost cu armata hitleristă în diferite țări cotropite, dar refuză să dea orice amănunte care l-ar putea dezvinovăți. „Secret militar", se justifică el. Se află cum a ajuns în Bolivia, în 1951. Căpătase un pașaport al Crucii Roșii din Geneva, din tipul acelora acordate persoanelor strămutate. Pentru obținerea unui asemenea document nu era nevoie de nici un fel de act. Un pașaport pe numele de Hartman fusese eliberat, anterior, și unui bărbat care se dovedise ulterior a fi Adolf Eichmann...

REVENIT CU VOLSKWAGENUL în capitala boliviană, Klaus este arestat, învinuit de... evaziune fiscală. În închisoare — unde capătă un apartament special — primește diferite vizite, dă interviuri pentru care are să fie plătit. S-ar putea însă ca unul din aceste interviuri, acordat televiziunii franceze, să-i fi fost fatal. O emisiune T.V. dramatică. În cadrul programului „24 de ore", televiziunea franceză transmite întîi interviul filmat, luat lui Klaus Altmann. După aceea, se pune în legătură directă, studioul din Paris cu cel din Lyon și cu un studio din Roma. În studiouri — foști maquisarzi torturați de Barbie. Reporterul se află în fața unui om în vîrstă care la început pare sigur pe el dar ulterior, pe măsură ce-l copleșesc întrebările, își pierde stăpînirea de sine.

— N-am fost niciodată la Gestapoul din Lyon. Nu sînt un asasin, declară el, ferm.

Reporterul îl încolțește cu întrebările. Nu, nu știe de loc franceza. Este amabil să repete, după reporter, cîteva fraze în franceză ? Mă rog, dacă vreți... Reporterul i le dictează, Klaus le repetă. Ca un automat, corect, fără să-și dea seama că se trădează astfel. Puțin mai tîrziu, ca din greșeală, reporterul îi pune o întrebare în franceză. Klaus răspunde fără a mai aștepta să i se traducă.

Un moment zguduitor : reporterul îi dă să privească o fotografie. A lui Jean Moulin. Klaus o privește lung și murmură :

— Nu-l cunosc.

După prezentarea interviului filmat, sînt solicitați să-și spună părerea martorii aflați în studiourile din Paris, Lyon și Roma.

Doamna Simone Lagrange, aflată în studioul parizian, e categorică : „Sînt doi oameni pe care nu-i voi putea uita niciodată : el, Barbie, și Mengele, medicul Auschwitzului. Omul pe care l-am văzut în acest film este unul și același cu cel care m-a bătut în biroul său la Lyon, în 1944. Aceiași ochi, aceeași privire. La 13 ani sînt lucruri care se gravează în memorie... Văzîndu-l acum, am simțit că-i este teamă. A venit vemea să plătească"

La Lyon, doctorul Dugoujon, în casa căruia a fost arestat Jean Moulin, declară în fața telespectatorilor : „Am refuzat, pînă în prezent, să mă pronunț numai după fotografii. Acuma trebuie să recunosc că reticențele mele încep să slăbească. Am fost impresionat de acest interviu. Serviciile antropometrice trebuie să fie consultate și ele...".

Din studioul de la Roma, Raymond Aubrac, în prezent funcționar la F.A.O., este categoric : — „Am recunoscut forma generală a figurii, atitudinile sale. Gura, buzele, maniera de a-și ridica privirile și de-a le cobori îmi amintesc de Barbie Am încercat același simțămînt de teamă ca atunci în biroul său, cu ani în urmă. Exact și cum cel pe care l-am văzut în film ar fi tatăl celui cunoscut în 1943...".

KLAUS ALTMANN-BARBIE a fost eliberat din închisoare și se ascunde undeva în Bolivia. Se intensifică zvonurile că ar încerca să fugă în Paraguay. Franța a cerut în mod oficial extrădarea lui. Treptat, se strînge lațul dovezilor...

U. VĂLUREANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

de Nicolae LUPU

AGENTUL PORTOCALĂ

Așa se numește un agent chimic destinat distrugerii vegetației, aflat în dotarea forțelor aeriene americane. Nu este deloc greu de aflat de ce vrea Pentagonul să scape de el. Protestul împotriva folosirii lui în Vietnam a creat asemenea presiuni încît s-a luat hotărîrea lichidării acestor stocuri. Nu este de asemenea greu să înțelegem de ce nimeni nu vrea să aibă de-a face cu ele astfel încît distrugerea lor pare să fi devenit o problemă insolubilă.

Conducerea statului Texas a interzis folosirea serviciilor unor instalații de incinerare aflate pe teritoriul său deoarece zona respectivă este și așa poluată de tot felul de deșeuri industriale. Societățile care au produs și vîndut Pentagonului acest agent chimic refuză să-l cumpere chiar și la prețuri derizorii deoarece spun că nu au ce face cu el. Cineva a propus să se încerce plasarea lui Ministerului Agriculturii pentru a-l folosi cum crede de cuviință dar a trebuit să renunțe la idee cînd a aflat că în fruntea celor ce au acționat pentru lichidarea agentului se afla tocmai acest departament. Evident în stabilirea poziției celor din agricultura Statelor Unite au fost determinante concluziile oamenilor de știință asupra gradului sporit de periculozitate al mijloacelor chimice de distrugere, unii agenți avînd efecte practic nelimitate în spațiu și timp, folosirea putînd avea consecințe nefaste și ireversibile asupra echilibrului natural. În acest sens s-a constatat că însăși lichidarea lor poate prezenta surprize la fel de periculoase. Propunerea unor servicii specializate ca stocurile de defoliant denumite „agentul Portocală" să fie eliminate prin mijloace chimice este de asemenea inacceptabilă din cauză că operația va da naștere la un subprodus chimic la fel de dificil de distrus ca și defoliantul propriu-zis. La ora actuală cantitățile incriminate se află adăpostite în 41 800 butoaie. Și chiar în cazul că s-ar aproba așa cum au propus niște experți disperați vărsarea conținutului în craterul unui vulcan stins rămîne deschisă problema ce se va face cu butoaiele care nu sînt mai puțin primejdioase decît oasepetele lor.

Un purtător de cuvînt al forțelor aeriene afirma că vinovate pentru toată încurcătura sînt ziarele care au creat o „presă proastă" agentului Portocală. Cum se face că serviciile de propagandă ale aviației nu au reușit să-i asigure o presă mai bună ? Mai ales după ce i-au dat un nume atît de frumos, de „larg consum". Este de altfel și lucrul care pînă la urmă este cel mai greu de explicat : de ce l-au botezat Portocală ? Ce-i drept este cunoscută pasiunea celor ce se joacă cu produsele morții războinice de a le da tot felul de denumiri pașnice, mîngîietoare. Dar imaginația lor nu merge chiar atît de departe încît să discearnă ce forțe incontrolabile, primejdioase stimulează sub denumiri inocente. Mai bine le-ar spune la toate „bumerang", deosebirea dintre un agent și altul făcîndu-se doar printr-o numerotare precisă. Ar fi mai simplu și mai aproape de realitate.

DE PRETUTINDENI

Timp de 12 ani „Maica Eugenia" a organizat o armată de cerșetori ce lucra pentru ea. În acest răstimp a încasat vreo două miliarde lire. Acum a fost arestată la Anzio, lîngă Roma. Numele acestei călugărițe este Elisabetta Ravasio și are vîrsta de 64 ani.

În cadrul armatei de cerșetori, orfanii erau obligați să dea „maicii Eugenia" banii cerșiți, pentru cazare.

Cartierul ei principal era la Centrul Caritas din Roma unde domnea peste 15 „misionare" benevole și cîțiva orfani. Cine nu aducea pe zi cel puțin 10 000 lire se putea aștepta la bătaie. Totuși „cei din casă" au tăcut 12 ani.

Maica Eugenia urmează să compară acum în fața instanțelor judiciare pentru fraudă și delapidare.

IN 1975 se va termina construcția celui mai mare furnal din U.R.S.S. Construit în bazinul Krivoi Rog, furnalul va avea un volum de 5 000 metri cubi, înălțimea unei case cu 25 etaje iar încărcarea lui se va face cu ajutorul unei benzi rulante rapide. Cu acest uriaș cuptor se va putea elabora fontă în mod continuu.

„AM REFLEXE mult prea încete într-o lume mult prea iute" a afirmat Hayaux du Tilly, colonel de cavalerie, cînd a restituit carnetul de conducere obținut în 1905. Două accidente în treizeci de zile după atîta vreme de condus fără necazuri, sînt prea din cale-afară, „La 65 de ani am înțeles că trebuie să încetez de-a mai merge călare. La 84 apreciez că nu mai sînt în măsură să conduc o mașină..."

Colectivul de lucrători al Uzinelor Achtuba din Volgograd va da pieții în cursul acestui an un produs nou. Este tipul uscătorului pentru păr „LADA", pe care femeile sovietice îl vor saluta desigur. În fotografie : Olga Sidorenko la controlul produselor.

CONFORM unor date statistice publicate în statul New York, la fiecare 40 de nașteri, un copil aparține și poartă semnele unei mame drogate. Această dată vine să confirme din nou situația alarmantă privind răspîndirea folosirii stupefiantelor.

NU TOȚI cei care vor să trimită mesaje necunoscuților au la dispoziție tradiționala sticlă și mai ales marea. Nadine Peytavin dintr-o localitate din Franța meridională n-a găsit altceva mai bun ca o piersică... iar domnul Lasalle din Limoges a găsit în fruct următorul bilet: „Mîncați cu poftă acest fruct și trimiteți-mi o ilustrată din orașul dvs." Nadine a fost ascultată.

O ÎNTÎMPLARE neobișnuită care a amuzat pe cetățenii statului Kansas (S.U.A.). În orașul Onaga a avut loc o căsătorie între David Hunt, văduv cu 11 copii și Patricia Ebert, văduvă cu 12 copii. În acest fel, cei doi soți au acum... 23 de copii !

Oamenii de specialitate susțin că partea cea mai periculoasă la un funicular este drumul pînă acolo cu autoturismul. În consecință, Organizația Internațională a Funicularelor (O.I.T.A.F.), care a ținut recent la München congresul ei general, nu s-a ocupat atît de mult de problema securității, cît de progresul tehnic privind capacitatea și confortul. Experții, care reprezentau circa 40.000 de funiculare și lifturi în 26 de țări, plănuiesc o automatizare completă, adică dirijarea electronică a pornirii și sosirii, reglementarea independentă a vitezei precum și o muzică permanentă în surdină, pentru a risipi călătorilor la urcare și coborîre teama de o primejdie care se pare că nici nu există. În medie, se înregistrează doi morți pe an în Europa. Numai în Bavaria au fost transportați în 1970, 12 milioane de pasageri cu funiculare. Drept și mai sigure trec lifturile (vezi ilustrație).

UN GRUP de cercetători vestgermani, aflat sub îndrumarea prof. Emil Bücherl, lucrează de aproape doi ani, la realizarea unei inimi artificiale din material plastic.

Care este stadiul actual al acestor cercetări ? Inima artificială a fost implantată de 26 de ori. Dar animalele de experiență n-au supraviețuit decît cîteva ore cu o astfel de inimă artificială, deoarece nu a fost încă găsit un material sintetic care să fie suportat de organism. Specialiștii sînt convinși că dificultățile vor fi învinse pe parcurs și că, în maximum cinci ani, o inimă artificială va fi perfecționată.

ULTIMA NOUTATE în rîndul aparatelor electrice pentru casă este solnița acționată de o baterie electrică. Aceasta aruncă sarea și piperul în mod uniform. Este o idee americană.

TRECÎND nepăsător cu un autocamion, peste terenul semănat cu grîu al vecinului și distrugînd întreaga recoltă, tînărul Michael Taylor, în vîrstă de douăzeci de ani, a fost pedepsit de judecătorul statului Ohio cu condamnarea de a semăna și a strînge recolta de grîu din acest an. O pedeapsă exemplară.

SÎNT din ce în ce mai dese, în Marea Britanie, cazurile cînd diferite persoane nu reușesc să mai suporte să locuiască la parter. Medicii au definit această „complexul maimuței"... strămoșii noștri trăiau doar pe ramurile cele mai înalte ale arborilor.

ÎNARMAȚI cu aparate Geiger, pompierii din localitatea franceză Tarbes, caută cu disperare în depozitul de gunoaie un ac de radio, lung abia de doi centimetri, care a fost pierdut de o infirmieră din clinica locală. Acul în carul cu fîn... căci depozitul are cinci sute de tone de gunoaie. Zelul cu care este căutat nu se datorează vreunui pericol ci faptului că el valorează douăzeci de mii de franci și este folosit în tratamentul unor leziuni canceroase.

ÎN TIMP ce scotea din bancă 430.000 lire, Ciuseppe Albertaio din Milano a auzit pe cineva că i se adresa : „Scuzați, banii de pe jos sînt ai dv. ?" Pe jos erau cîteva bilete de o mie. Albertaio s-a aplecat să-i ia și cînd s-a ridicat cele 430.000 de la ghișeu dispăruseră...

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

N-a mîncat 111 zile!

• Povestea unei întreceri neobișnuite între doi fachiri • 111 zile fără mîncare, culcat pe un pat cu cuie... • La capătul experienței : stare accentuată de anemie și 25 kilograme mai puțin.

Un fachir din Sao Paulo (Brazilia), Silki, a reușit să ducă la capăt o încercare deosebit de dificilă : să întrecă recordul mondial al rezistenței la foame. Tentativa sa, desfășurată sub un strict control, care exclude posibilitatea unei încercări frauduloase, a luat sfîrșit cu o impresionantă realizare, poate de multi inimaginabilă : el n-a mîncat timp de 111 zile, petrecîndu-și toată această perioadă, culcat pe un pat cu... cuie ! Precedentul record aparține din anul 1967, altui fachir, Gurman, care rezistase doar... 108 zile.

Lupta pentru această întîietate dintre Silki și Gurman a început în anul 1950, cînd primul a stîrnit curiozitatea și admirația lumii, printr-o voluntară grevă a foamei care a durat 100 zile. Dar bucuria lui Silki nu a durat prea mult. Un tînăr fachir, puțin cunoscut, Gurman, a reușit să reziste foamei timp de 105 zile. Silki nu s-a dat bătut. După numeroase „antrenamente", el a izbutit în anul 1957, să reziste 107 zile. Gurman, la rîndul său, a ținut cu tot dinadinsul să-și demonstreze superioritatea. A plecat în India, unde a consultat numeroși specialiști în această problemă și în anul 1967 a reușit să-și depășească din nou nou vechiul său rival : a rămas nemîncat timp de 108 zile.

Se părea că asemenea performanță nu va mai putea fi depășită. Și totuși Silki a reușit. La capătul acestei încercări desfășurată ca și în precedentele cazuri, sub o strictă supraveghere medicală și control riguros, Silki a fost transportat la spital într-o stare de anemie accentuată, (a slăbit în acest timp peste 25 kilograme) cu un puls care abia se mai simțea.

SPIRALE

ION ALEXANDRU

de Eugen BARBU

De mai bine de doi ani critica literară tace în ce-l privește pe acest interesant poet. El a călătorit mult, a scris articole copilărești, de parcă cultura l-ar fi educorat, o tăcere dezamăgită plutește în jurul său cu și fără motiv. I-am luat volumul antologic de *Poeme*, apărut la Editura Eminescu și am vrut să mă conving ca nu m-am înșelat atunci cînd l-am socotit alături de Ion Gheorghe ca pe cel mai înzestrat liric al generației sale între care i-aș număra cu plăcere și pe Sorescu și pe Nichita Stănescu, dacă amîndoi nu ar da evidente semne de rutină, cu toate reformele false din poezia lor. Selecția făcută de autorul acestui volum modest, nu prea cuprinzător, a lăsat destule poezii la care s-ar fi putut renunța, dar în totalitate, cel puțin în ciclul „Viața deocamdată", impresia este de soliditate, de poezie bine făcută, durabilă. Atmosfera e aceea din Blaga, ternă, în rame noduroase, o lume aflată la pîndă parcă, într-o mișcare secretă sufletească. Damnațiunea grea, spaima de ceva ancestral se zbate în cerurile dure. Surîsul e silnic și gestul reprimat, totul aduce cu o confesiune reculeasă. Mari întrebări stau pe buzele țăranilor ardeleni care au de discutat cu pămîntul. Peisajul e aspru, violent, ca după cataclisme geologice : veselia, o raritate. Cine a văzut satele înciuate cu garduri înalte de zid, cu ferestre obstrucționate, dîncolo de care nu răzbate absolut nici o știre, poate să înțeleagă acest suflet. Tragediile s-au desfășurat aici într-o liniște nefirească, durerile înăbușite mii de ani nu răzbat peste privirea grea de înțelesuri. Munca, moartea, nunta, botezul, faptele fundamentale și tradiționale se desfășoară după un ritual știut, fără surprize. *„Dar nunțile la noi / pline de coamele cailor / și clopote roșcate la hamuri cu panglici tricolore / la căpăstru mînjii duc frunze țepene de stejar / și burțile iepelor sînt pline de praf și sudoare / peste atîtea dealuri umblă roțile în Ardeal / că bărbații sînt aduși puțin de umeri / și toți copacii, în păduri cresc noaptea / numa-n rădăcină. / Circulă firul vieții pe sub pămînt aici / și-n capul drumului sfîrșit / cască mereu un gol unde se nasc virtejuri reci / ce se reped în cer / cu toate suferințele. / Însetați de rod îmbătrînesc prunii / în toate văgăunile. / Ruginesc plugurile întinse lîngă garduri / straiu legate între ele / și noaptea-n casele de piatră / se săvîrșește nedreptatea fratelui mai mare".* O lume așa cum este descrisă și în „Coborînd" : *„Pe arătura neagră coborînd în jos / de-o parte cerul întunecat la apus / și negru de piatră la răsărit. / În groapa aceea de nord / unde ajungi frînt de oboseală și plîngînd / trăiește casa noastră / împrejmuită cu singe. / În cumpăna fîntînii / tatăl meu răstignit / pirghia subțire e mama tînără / înșurubată în brațele lui noduroase de lemn. / Și izvorăsc din pieptul strămoșilor / izvoarelor eterne. Și vremea / ne face una cu pămîntul. / În lumina lămpii la grindă / noaptea, cei trei prunci în cămăși albe / ard prin geamurile de piele umflată. / Și într-un colț / oladă stranie / cu zile și nopți / ce ni le bate o secure cosmică în cap / ca pe niște piroane ruginite".* Poezia lui Alexandru este o litanie murmurată cu buze strînse, ea trebuie recitată în șoaptă, un mare psalm patriotic repetat cu credință de poet : *„Mă trag din neam străvechi, de cîntăreți dieci / în stranele bisericilor ardelene / Todor, Simon, Vasile, Petre, Ion și Pavel / țărani cu sepci de oaie și suman. / Petrecerile satului... și-acum țin minte / vocea lor curată limpezind / ferestrele-nghețate în nopțile de iarnă. / Cresteau un fel de mentă adusă din păduri / la miezul nopții cu felinar de ploaie / ascunsă-n mască de cerb din ritual. / Amestecată-aceasta cu scrum de cucuvaie / și miezul simburilor de la un prun / la primul rod / se dobîndea un licăr de licoare pură / pe care babele din urmă îl vărsau fierbînd / dintr-un potir de piatră / în gîtul noului născut după ce vocea moartă fusese îngropată / numai astfel reînvia știutul glas / cîntecul pur să nu se risipească. / Din neam în neam trecu, făclie blîndă / același ritm cu rezonanțe grave / îelindu-se la marile prohoduri înmiresmat în cununii / de-o bucurie nereținut amară / la nașterile lunilor de mai / îngenunchiat a rugă / cînd seceta în turme se umfla / țipînd cînd pas străin pe glasul humei / îngreuna porunci din alte limbi. / Această voce vine din pămînt / cu sutele de ani pe clopote-ngropate / străbunii dorm unul spre celălalt în cimitir / cu pruni bătrîni și ei la căpătîi. / Vocea s-a spart demult / doar coaja ei albastră / mai stăruie dogită printre noi. / Miezul fierbinte, supt de constelații / îmi singeră icoanele din piept / cînd ies pe deal în nopțile de vară / și stau întins pe spate / ca morții în pămînt".* O poezie a eresurilor, cu un dogmatism rural secret în ea, răzbătînd triumfător și viril. Excepțional este și poemul „Veghe" : *„Vremea plecării pasărilor călătoare / zi și noapte la marginea globului de stai / încolonate trec prin somnul vamesilor. / Culorile lor călătoare de un vestet putred / se nolesc ochii mei de imagini. / Cîntă grozav în limba lor minoră / și-aprind în noi cei ce-am rămas / de veghe lîngă cuiburi / un dor ce nu se spune. / E așa sărac țara ca după foc / pustiu rămîne aerul sub nori / și ia proporții fiece mișcare / piciorul tău clintit, femeie, în munți / răsună ca o armă în somnul meu pierdut / galopul unui cal cutremură o pădure / cad lacrile-n cer la un hîrtoi / fetele își despletesc cozile / cu sfori de cînepă topita / și-n lacat cheia s-a umflat de ploaie. / Albinele se-mpreună de moarte în stup / mama își spune rugăciunile de seara sub icoane / și-n lună fierb bostanii pentru porci. / Dar pasările cele mai frumoase pieacă. / Și eu mă voi îndrăgosti / de ciorile ce scurma-n baiegar / și noaptea dorm cu lupii printre hoituri / și riglie satule ca barbații și se ciupesc cu vulpile pe deal / urite și bondoace, singurul zbor dezvoltat / rămas în ger cu neamul meu de veghe".* O melancolie funciară însoțește toată această poezie a recluziunii și depărtării de semeni. *„Casa mea e un turn de lacrimi"* scrie poetul și totul trădează ruga lui către perfecțiune. În așteptarea miracolului artistic el poate să scrie : *„Albul infinit și negrul limitei. / Etherul și cenușa — măduva străină. / Ce-o contopesc muritorii speriați pe văile pustii. / Tu ce moștenita-i din nou și eu ce port din tine / prin labirintul acesta luminat. Ai coborît. / Și te-ai întors. Noi urcăm și rămînem. / Ploile nopții micșorează cerul. Luminile. / Se ascund în capcanele beznei. Îngerii. / Intră în foc și se retrag coroanele înflorite. / Căci nu mai poate fi ispitit omul aici. / Coborînd să-și depună sfîrșitul. / Au încetat toate refluxurile. / Născuie ochiul încotro cearcănul nu visează. / O, cetăți mult am crezut că altceva se va alege. / Din voi decît pulberea. / Și iată că Morile au început. / Să vă macine temeliile. / Cineva se desteaptă în miez de noapte. / Dar e prea singur ca să nu fie auzit. / Și repede uitat în zori cînd vînturile izbucnesc. / Și nimeni nu mai păstrează darul incredințat. / Cît știm e de-ajuns pentru a bănui răscrucea. / La care se poate ivi îndoiala. Cine a plecat. / Lăsîndu-și casa pe mîinile Tunetului ? / Ard și nu se mai termină vasele acestea. / Pline cu simburi fără pămînt. / Soarele s-a oprit — noaptea înaintează. / Păsările au crescut mai mari decît pămîntul. / Omul umblînd pe ape a ajuns. / La marginile focului. Acum ne vom întoarce îndărăt și pe dealul acela / multe vom povesti despre cele ce au fost / cele ce vin le primim cu sfială. / Căci cunoaștem de-acuma cine le-a trimis".* Umbra grandioasă a lui Hölderlin plutește peste aceste versuri.

Un duh profetic străbate poemele lui Alexandru din care multe încă s-ar cere citate. El rămîne, în ciuda unui declin evident de ultimă oră, unul dintre poeții remarcabili ai acestei generații ultime ce se manifestă superior prin cîteva exemplare de rasă.

SĂRBĂTORIRII centenarului lui OCTAV BĂNCILĂ, Muzeul de artă craiovean îi dedică o expoziție comemorativă cu cele mai semnificative tablouri din colecțiile Muzeului de artă al Republicii Socialiste România, muzeelor de artă din Iași și din Craiova. Între altele sînt prezentate publicului tablourile „Pax", „1907", „Grevistul", „Ultimul drum", „Dimineața la sapă", „Flămîndul", „Eminescu și Creangă", „Muncitorul și țăranul", flori și naturi statice. În imagine : **Grevistul — Tablou pe pînză, în ulei (1914).**

■

IN PREMIERĂ pe țară, Teatrul Național din Craiova a prezentat de curînd piesa „Piine amară" a dramaturgului belgian Claude Spaak. Spectacolul de la Naționalul craiovean a fost pus în scenă de Georgeta Tomescu, pe fondul scenografic creat de Viorel Penișoară — Stegaru. Actorii Constantin Sassu, Remus Mărgineanu, Lucian Albanezu, Nicolae Radu, Ileana Sandu și Pavel CîșI alcătuiesc colectivul de interpreți ai acestei drame cu profunde rezonanțe sociale.

■

Casa de discuri „Electrecord" va scoate o serie de discuri îmbrăcînd o amplă gamă tematică. Referindu-ne la **MUZICA POPULARĂ** sînt de menționat: cîteva discuri personale, cu muzică interpretată de cîntăreții **Constantin Sorescu, Matei Constantin, Maria Butaciu** și **Ingeborg Lehrer** (în limba germană). Își dau concursul orchestrele conduse de dirijorii **Victor Predescu, Radu Voinescu, George Vancu** și **Emil Tănase.** Un disc va cuprinde muzică populară în execuția violonistului **Alexandru Tituș.**

Noutățile din **MUZICA UȘOARĂ** nu sînt atît de numeroase : un disc al cîntăreților **Stela Enache** și **George Enache,** cu orchestra Radioteleviziunii dirijată de **Sile Dinicu** și **Gerhard Römer,** cuprinzînd cîntece de **George Grigoriu** („Cîtă splendoare", „Pentru un sărut" și „In România"); a apărut al doilea disc cu melodii de **Ion Vasilescu** : „Inimă-i un telefon", „Te-aștept diseară-n Cișmigiu", „Astă seară să dansezi numai cu mine", „Habar n-ai tu", „Mi-e drag de tine", „Fetițele din București", „Păstrează-mă doar pentru tine" și altele (interpreți : **Margareta Pîslaru, Doina Badea, Mihaela Mihai, Doina Spătaru, Aurelian Andreescu, orchestra „Electrecord"** condusă de **Alex. Imre**) ; al treilea disc de muzică ușoară este intitulat „Melodii din toată lumea" (IX), cuprinzînd cîntece care se bucură de interpretarea unora dintre cei mai reputați soliști vocali români.

La **MUZICĂ SIMFONICA** este de consemnat un disc cu muzică de balet la „Demoazela Mariuța", op. 16 de **Mihail Jora** : Solist : tenorul **Valentin Teodorian.** Își dă concursul orchestra simfonică a Radioteleviziunii dirijată de **Emanoil Elenescu.** Se va imprima, de asemenea, un disc cuprinzînd lucrări de **J. Brahms** : „Trio nr. 2 în do major pentru pian, vioară și violoncel", op. 87 și „Rapsodia nr. 2 pentru pian în sol minor", op. 79, nr. 2. Interpreți sînt **Maria Fotino** (pian), **Ion Voicu** (vioară), **Ion Fotino** (violoncel), „Simfonia nr. 10 în mi minor", op. 93 de **Dmitri Șostacovici** va fi prezentată în interpretarea orchestrei simfonice a Radioteleviziunii Române. Dirijor : **C. Silvestri.**

În sfîrșit, repertoriul mai include și un disc cu titlul „A țării primăvară", avînd înregistrate piese în execuția corului de copii al Radioteleviziunii.

În împrejurimile orașului Madrid au luat sfîrșit filmările unei noi producții a cărei acțiune se petrece în anul 1914. În rolurile principale din filmul „Puterea deznădejdii", (titlu provizoriu) : cunoscuții actori France Nero și Lynn Redgrave (sora Vanessei Redgrave).

■

DUPĂ ce a fost (între 1 și 5 februarie) invitatul televiziunii elvețiene, cîntărețul belgian JACQUES HUSTIN se află actualmente la Paris, unde înregistrează un nou disc la casa „Pathé-Marconi". Menționăm că cea mai recentă melodie lansată de Jacques Hustin, „La forêt bleue" (Pădurea albastră), se bucură de mult succes în Franța și Belgia.

MICA ENCICLOPEDIE

Tratate de frumusețe

de L. SĂRĂȚEANU

Yves Saint Laurent, Helena Rubinstein, Christian Dior, Simonne de Weil, nume vestite în delicata artă de a farda și înmiresma frumusețile feminine, au fost adesea citate ca aparținînd unor personalități inovatoare în cosmetică. Și dacă, într-o măsură, lucrul e adevărat, nu ar fi mai puțin drept să se afirme că măiestria specialiștilor moderni în dresuri și mirodenii vine de departe, trăgîndu-și originea din negura timpurilor. Ba, dacă nu m-aș teme că întristez pe „beneficiare", aș adăuga că multe dintre secretele cosmeticienilor de odinioară sînt azi pierdute.

Dar, lăsînd la o parte latura „practică", este de observat că grațioasele străbune — în frunte cu vestita regină Nefertiti din cea de a XVIII-a dinastie a Egiptului, — au manifestat, încă din antichitatea cea mai îndepărtată, un interes atît de viu pentru cosmetică încît aceasta a inspirat apariția, cu mii de ani în urmă, a unor vaste tratate de specialitate.

Unul din primele este legat de Cleopatra, regina care l-a cucerit, pe altfel neînfrîntul Cezar, (biruitorul acelei Galii, pe al cărei pămînt avea să se nască în ultimele secole cea mai celebră industrie a parfumurilor, fardurilor, cremelor etc. și unde invenția frizerului german Johann Maria Farina, „Apa de Colonia", avea să-și afle tărîmul adevăratei consacrări) și care l-a copleșit pe voinicul și îndrăznețul Antoniu. Despre Cleopatra, cronicarul DIO CASSIUS ne spune că era „splendidă la vedere, de drag s-o asculți și în stare să vrăjească pînă și inimile cele mai potrivnice dragostei ca și pe cele pe care vîrsta părea să le fi împietrit". *Or, dacă ilustra cochetă era neîndoios dotată de natură cu un har deosebit, ea nu nesocotea nici artificiile destinate să-i sporească frumusețea. Interesul său în materie, s-a manifestat și prin aceea că lucrarea „Kosmétika", apărută în timpul vieții ei, ar fi fost redactată — după relatările unor contemporani — de ea însăși.*

Tot în antichitate a fost redactat și „Tratatul despre Cosmetici" al vestitului medic Criton, care a trăit pe vremea împăratului Traian, și care — amănunt deloc lipsit de interes — cunoștea și recomanda plantele medicinale din Dacia, a căror valoare curativă el o ținea în mare stimă. Din păcate originalul lucrării nu ni s-a păstrat. Dar confratele său întru medicină, Galien (născut în anul 131 al erei noastre) a folosit amplu această carte în care, de altfel, înțeleptul Criton transcrisese părți întregi din tratate anterioare, scrise de Archigene, de Heraclit din Tarent, ca și din amintitul Tratat al Cleopatrei. Lucrarea lui Criton era împărțită în 4 părți. Prima trata despre îngrijirea părului și a pielii ; a doua despre băi și parfumuri ; a treia despre eliminarea petelor de roșeață și a spuzelilor datorate căldurii, iar a patra, despre evitarea și tratarea bolilor ce distrug frumusețea.

În sfîrșit, pentru că sînt la acest subiect, trebuie neapărat să amintesc de interesanta lucrare a lui Ovidiu intitulată „De medicamine faciei feminae", adică despre mijloacele de care dispune femeia pentru a-și înfrumuseța chipul. Creată către anul 3 înainte de era noastră, lucrarea nu ni s-a păstrat integral. Au rămas doar 150 de versuri. Indestulătoare, totuși, pentru a ilustra — o dată mai mult — uluitoarea tehnică a lui Ovidiu în domeniul prozodiei, facilitatea cu care acest adevărat vrăjitor al versificației știa să strunească dificili termeni tehnici, obligîndu-i să se încadreze perfect în canoanele hexametrilor. Neîndoios, lucrarea confirmă documentar — prin mărturia unui om care, pînă la exilul de la Tomis, trăise în cea mai înaltă societate romană — cît de avansată era tehnica epocii în materie de cosmetică. Și dacă în vilele de la Tibur (Tivoli de astăzi) marele poet nu văzuse decît o realitate fardată și frumos parfumată, viața i-a hărăzit și experiența unor realități directe, trăite pe malul Pontului Euxin și care, dacă i-au fost prilej de mîhnire, nu i-au fost mai puține surse de inspirații pentru excepționalele „Poeme triste", sau „Pontice", permițîndu-i plăsmuiri care n-au nevoie de niciun artificiu pentru a rămîne de-a pururi frumoase.

CU IOAN D. GHEREA DESPRE... GHEREA ȘI ALȚII

• „Caragiale locuia la noi, iar Coșbuc m-a mîngîiat pe creștet" • Am scris eseuri, proză și am făcut muzică împreună cu marele George Enescu

Tot ce pot să spun în legătură cu ideea de a-i lua un interviu lui **IOAN D. GHEREA**, este că mi-ar fi fost cu neputință să nu-mi duc pînă la capăt această intenție. Acum cițiva ani auzisem, nu știu prin ce împrejurare, că la Cimpuri, în Vrancea, mai trăiește un descendent din stirpea lui moș Ion Roată și deși — cum mi se mai spusese — omul urmase alt destin decît venerabilul său strămoș, n-am putut să nu fac drumul pînă acolo și să nu stau de vorbă cu el. Am, în genere credința că tonte aceste persoane care — folosind o expresie uzuală — se trag din **cineva,** păstrează în ființa lor **ceva** din spiritul care le tutelează obîrșia. Ceva extrem de prețios (amintiri, tradiții, relicve) care se cuvine oricum cunoscut. Nu puțin din ceea ce istoria risipește din nevoia de a esențializa s-ar recupera pe această cale în profitul nostru, în primul rînd de ordin moral.

Revenind la I. D. Gherea, **să** nu uit să notez că, hotărîndumă să-l rog să poarte cu mine această discuție aveam cumva sentimentul că-l cunoșteam. Nu prea mult, dar îl cunoșteam. Felix Aderca scria despre el că „duce mai departe problemele gîndirii estetice, mutîndu-le pînă în miezul teoriei cunoașterii". Iar Șerban Cioculescu adaugă observația extrem de prețioasă că mezinul familiei care a dat țării doi revoluționari, vădește o inaptitudine totală pentru manifestările în agora.

În posesia acestor judecăți am urcat la al cincilea etaj al imobilului din strada Dionisie Lupu, gata să angajez un dialog pentru care aveam confecționate cel puțin o duzină de întrebări. Am sunat și mi-a deschis un om în vîrstă care m-a rugat să-l urmez pe un mic culoar. Împreună cu el, am pătruns într-o cămăruță modestă, foarte bine încălzită (măsură de precauție — mi-am închipuit — pe care fiul ancorat într-o climă mai sudică, a luat-o pentru a exclude cu totul experiența tătălui, peregrin, în tinerețe, printre banchizele Oceanului Înghețat de Nord). Un Grigorescu miniatural și un Petrașcu foarte rafinat împodobesc acest cămin destinat lecturilor și meditațiilor tihnite: Ioan D. Gherea — pentru intimi Ionel — mă invită să mă așez într-un fel de jilț prevenindu-mă că, dacă țin cu orice preț să-mi realizez interviul, va trebuie să am foarte multă răbdare.

— **Știi** — se explică — **sufăr,** ca și tata, de oarecare lipsă de promptitudine în găsirea cuvîntului potrivit și uneori de o amnezie îndărătnică în ceea ce privește numele proprii.

Aluzia neașteptată la Gherea - tatăl nu este cîtuși de puțin nepremeditată, Gherea - fiul încercînd subtil să strămute discuția din cîmpul de gravitație al propriei persoane spre zona în care o vrea fixată definitiv, a memoriei părintelui. Înregistrez cu un surîs manevra și mă abandonez intențiilor amfitrionului.

— Ați pomenit de dificultatea pe care Dobrogeanu-Gherea o întîmpina în stăpînirea expresiei. Scrisul lui nu-l trădează însă cîtuși de puțin. Precizia și fluența i-au fost dintotdeauna recunoscute...

— Tata lucra greu, printre pîcături, mai ales noaptea cînd putea să scape de corvoada obligațiilor restaurantului. Își cizela însă ca pe un filigran studiile, și nu le încredința tiparului decît după ce se convingea că-i exprimă fidel ideile. Bucuria lui nu avea margini cînd considera că în sfîrșit cuvîntul i s-a supus și-i slujește gîndul. Nu pot să uit cît de încintat a fost cînd i-a răsărit sub condei termenul de „neoiobăgie" cu care și-a titrat cunoscutul studiu sociologic. Era pur și simplu entuziasmat că găsise, după părerea lui, cea mai sugestivă formulă pentru a defini, și mai ales pentru a bîciui, o stare de lucruri pe care el o găsea incompatibilă cu nevoia de progres a țării.

— Vă mai amintiți cum **s-a** născut „Neoiobăgia" ?

— Cum aș putea să uit ?... Era după răscoalele din 1907. Tata fusese zguduit pînă în adîncul conștiinței de mișcarea țăranilor și de represiunea ce se ordonase impotriva lor. Criza cumplită pe care o resimțea opinia publică românească l-a determinat să purceadă neîntîrziat la o analiză cuprinzătoare a realităților noastre economice și sociale pentru a-și explica și a explica cum de fusese posibilă izbucnirea unui conflict de asemenea dimensiuni. Trei ani de muncă — poate cei mai trudnici pentru că era extrem de obosit și de surmenat — a închinat acestei opere.

— Vorbind despre Gherea - tatăl nu-mi pot stăpîni îmboldul de vă întreba un lucru care îi preocupă mai de mult pe istoricii literari: care este obîrșia pseudonimului său ?

— S-au făcut multe speculații în această privință. Sînt însă în măsură să spun cu exactitate cum s-a ajuns la acest pseudonim. Inspiratorul lui — dacă mă pot exprima astfel — a fost Morțun. Ideea lui era că Gherea este un nume suficient de expresiv avînd, în plus, avantajul de a sugera o trăsătură a criticului — excepționalul său talent de polemist. „Dumneata ai gheare ascuțite, a spus Morțun. Să se vadă asta și din semnătură".

— Un asemenea interviu nu poate urma schema clasică. Îmi permit, de aceea, să trec la o întrebare mai puțin legată de cele anterioare. Pomeneați de Caragiale. Ce vă evocă acest nume ?

— Caragiale era idolul lui Gherea. Pentru a înțelege mai bine natura relațiilor dintre ei, să vă relatez două amănunte. Cînd Caragiale își anunța venirea în România (atunci cînd se stabilise la Berlin) cereau anticipat voie de la tata să lipsese de la liceu pe tot timpul șederii lui în țară. Era o rugăminte — trebuie să recunoașteți — destul de neobișnuită. Dar încă mai ne-

obișnuit era faptul că tata îmi acorda această favoare specială. El, care era atît de scrupulos cu educarea copiilor săi. Bineînțeles că nenea Iancu locuia mai toată vremea la noi. Acum, după atîția ani, îmi stăruie la fel de viu în memorie amintirea acelor clipe, cred cele mai frumoase din viața mea. O latură a personalității lui Caragiale despre care se știe mai puțin dar pe care eu — ca pianist — o prețuiam atît de mult, era marea lui dragoste de muzică. Cînd trăia la Berlin, pentru că filarmonicile din capitala Prusiei nu-i spuneau mare lucru, mergea să asculte concerte la Lipsca unde se conservase — ca și acum după cîte aud — intact cultul pentru Bach.

— Gherea însă polariza în jurul lui și alte nume prestigioase...

— Era o facultate deosebită a lui să-și atragă simpatia chiar și a acelora care nu-i împărtășeau pe de-a-ntregul concepțiile estetice sau social-politice. Vlahuță ne vizita foarte des, uneori întovărășindu-l pe Caragiale, alteori singur. Aveam prilejul să-l văd în tovărășia tatei și pe Delavrancea. O dată — și n-am să pot uita această clipă — tata m-a rugat să vin repede în restaurant. „Vezi pe domnul acela blond cu bărbuță ? — m-a întrebat. E Coșbuc". Am mers apoi și m-a prezentat „poetului țărănimii", care m-a mîngîiat pe creștet și mi-a vorbit despre fiul lui Alexandru. Atîtea umbre s-au perindat prin viața mea. Cînd mă gîndesc, mă socot un privilegiat.

Discutăm de aproape un ceas dar Ioan D. Gherea n-a pomenit încă nimic despre sine.

— Vorbiți-ne puțin despre Gherea - mezinul. Ce ne puteți spune despre ultimul mohican ?

— Ultimul mohican prezintă poate mai puțin interes — încearcă să se eschiveze interlocutorul. **Dar...Dacă țineți cu tot dinadinsul... Am debutat cu studii de estetică. Am publicat în „Viața Românească" și în alte reviste. Cîteva din lucrările mele au fost traduse în perioada anilor '40, în limba franceză. Cîndva mi-am încercat puterile în proză. Am publicat împreună cu Luca I. Caragiale — al doilea fiu al Ion Luca —un roman. În ultimii ani, m-am dedicat memorialisticii: un volum cuprinzînd amintirile mele despre scriitorii pe care i-am cunoscut a văzut lumina zilei la fosta editură pentru literatură. Printre picături, mi-am reluat exegezele filozofice. Foarte recent, „Cartea românească" mi-a tipărit cartea Despre cîteva absurduri folosițoare".**

— Acesta este literatul. Dar muzicianul ?

— Muzicianul a fost un adevărat răsfățat al destinului. Cîntam la pian încă din copilărie. Ne adunam din cînd în cînd cîțiva prieteni ca să facem puțină muzică. Nu mi-aș fi închipuit însă niciodată că soarta o să-mi rezerve surpriza pe care mi-a rezervat-o. Înainte de cel de-al doilea război, vara, într-o seară, cîntasem împreună cu Florica Musicescu. Tocmai se pregătea să plece, cînd se opri și-mi anunță următoarele: „Dragul meu, acompaniatorul lui Enescu s-a îmbolnăvit și-am să te rog să-i iei dumneata locul". Foarte speriat — nu mai apărusem niciodată pînă atunci în public — m-am prezentat a doua zi maestrului să dau o mică probă. M-a ascultat, am cîntat puțin împreună, după care s-a declarat mai mult decît mulțumit. Ani de zile, după ceea, în toate turneele întreprinse prin țară, am fost singurul care l-a acompaniat. Cît de mare și de generos era sufletul acestui ambasador al muzicii noastre. Una dintre ideile pe care le profesa era aceea că aveam datoria să facem educație muzicală — și educație bună — populației din orașele mai mici. Consecvent cu acest punct de vedere, și-a programat un lung șir de concerte în asemenea localități cum ar fi: Mizil, Rm. Sărat, Focșani. Trebuie să știți că aceste manifestări artistice nu aduceau aproape niciodată avantaje materiale. Am fost de atîtea ori martor cînd maestrul a achitat din propriul său buzunar nota de plată la restaurantele unde luau masa muzicanții din orchestră.

La sfîrșitul interviului, cer interlocutorului ca imaginea sa să-i însoțească cuvintele în gazetă. Și ultimul mohican al familiei Gherea, despre care se spune că are o înaptitudine înnăscută pentru aparițiile în agora, acceptă cu plăcere să fie fotografiat.

Ion PAVELESCU

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 27 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 8,30 Cravatele roșii ; 10.00 Viața satului ; 11.10 Să înțelegem muzica ; 12.00 De strajă patriei ; 12.30 Emisiune în limba maghiară ; 14.00 Telesport ; 16.30 Postmeridian ; 18.00 : Planeta giganților ; 18.50 Program de muzică populară ; 19.20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20.00 Reportajul săptămînii ; 20.20 Retrospectivă Walt Disney ; 21.10 Clujul... pe adresa dumneavoastră (partea a II-a) ; 22.40 Telejurnal ; PROGRAMUL 2 : 12.30 Concert de estradă ; 13.00 Aventuri în epoca de piatră ; 13.30 Pagini de satiră și umor ; 20.00 Săptămîna culturală bucureșteană ; 20.15 Seară de balet : Coppelia de Delibes ; 21.30 Agenda ; 21.40 Din lumea științei ; 22.00 Invadatorii (reluare)

LUNI 28 FEBRUARIE

PROGRAMUL 1 : Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură ; 16.30—17.00 Curs de limba rusă (reluare) ; 17.40 La volan ; 18.00 Căminul ; 18.40 Ecranul ; 19.05 Noutăți cultural-artistice ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Reflector ; 20.25 Teatru foileton : Mușatinii ; 21.30 Să înțelegem muzica ; Emisiunea a II-a (reluare) ; 22.20 Muzică ușoară cu Ruxandra Ghiață ; 22.30 24 de ore ; 22.45 Contraste în lumea capitalului ; PROGRAMUL 2 : 20.10 Veniți cu noi... la micii păpușari de la Palatul Pionierilor ; 20.40 Peisaje din munții Tatra — film documentar ; 20.50 Intermezzo coregrafic ; 21.00 Agenda ; 21.10 Cronica literară ; 21.30 Film artistic : Dragostea lui Aliosa. Cu L. Bicov, A. Zavialova, A. Gribov.

MARȚI 29 FEBRUARIE

PROGRAMUL 1 : 9.00 Telex ; 9.05 Teleșcoală ; 10.00 Curs de limba rusă Lecția a 5-a ; 10.30 Căminul (reluare) ; 11.10 Patru tanchiști și un cîine (IV) (reluare) ; 12.05 Telejurnal ; 16.30—17.00 Curs de limba franceză (reluare) ; 17.35 Cum vorbim ; 17.55 Enciclopedie pentru elevi ; 18.20 Sub semnul neobișnuitului ; 18.45 Selecțiuni din spectacolul cu opera „Marea în sînge" prezentat de ansamblul Operei „Phibada" din Phenian ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Seară de teatru : „Trei generații" de Lucia Demetrius ; 22.00 Prim plan : pictorul Alexandru Ciucurencu ; 22.30 24 de ore ; PROGRAMUL 2 : 20.00 Tele-cinematecă pentru copii și tineret ; 21.30 Agenda ; 21.40 Luminile rampei : Tineri interpreți ; 22.05 Telex tehnico-științific ; 22.15 Emisiune muzical-distractivă.

MIERCURI 1 MARTIE

PROGRAMUL 1 : 9.00 Telex ; 9.05 Teleglob ; 9.25 Prim plan : Alexandru Ciucurencu (reluare) ; 9.55 Desen animat ; 10.00 Curs de limba franceză. Lecția a 5-a ; 10.30 Tele-cinemateca (reluare) ; 12.00 Telejurnal ; 15.30 Tele-școală ; 16.30—17.00 Curs de limba engleză (reluare) ; 17.35 O viață pentru o idee : Fabre ; 18.10 Timp și anotimp în agricultură ; 18.40 Emisiune de actualitate muzicală ; 19.00 Oameni și fapte ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Tele-cinemateca : Corabia nebunilor cu Vivien Leigh, Simone Signoret și Heinz Rühmann ; 22.30 Interpretul săptămînii : Denis Constantinescu ; 22.45 24 de ore. PROGRAMUL 2 : 20.00 Film documentar ; 20.30 Portativ '72 — revista muzicii ușoare ; 21.15 Agenda ; 21.25 Cluburi sportive bucureștene ; 21.45 Mari muzee ale lumii ; 22.00 Patru tanchiști și un cîine (XV).

JOI 2 MARTIE

9.00 Telex ; 9.05 Ritm, tinerețe, dans (reluare) ; 9.50 Desene animate ; 10.00 Curs de limba engleză. Lecția a 5-a ; 10.30 Tele-cinemateca : Corabia nebunilor (reluare) ; 12.55 Telejurnal ; 15.30 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură ; 16.30—17.00 Curs de limba germană ; 17.35 Emisiune în limba maghiară ; 18.35 Confruntări ; 19.00 Muzica ușoară românească în primă audiție ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reflector ; 20.10 Handbal masculin : România—Cehoslovacia (repriza a II-a) ; 20.40 Tinerii despre ei înșiși ; 21.00 Pagini de umor : Antologie Charlie Chaplin ; 21.40 Mai aveți o întrebare ? 22.30 24 de ore ; PROGRAMUL 2 : 20.00 Concertul orchestrei simfonice a radioteleviziunii ; 20.30 Cărți și idei ; 21.00 Desen animat ; 21.10 Agenda ; 21.20 Bucureștiul necunoscut. Palatele orașului ; 21.45 Melodii nocturne ; 22.10 Planeta giganților (reluare).

VINERI 3 MARTIE

PROGRAMUL 1 : 9.00 Telex ; 9.05 Mai aveți o întrebare ? (reluare) ; 9.45 Muzică ușoară ; 10.00 Curs de limba germană. Lecția a 5-a ; 10.30 Film serial : Sebastian și secretul epavei (reluare) ; 11.00 Portretul unui regizor : Kozințev (II) ; 11.30 Pagini de umor (reluare) ; 12.10 Telejurnal ; 15.30—16.30 Teleșcoală ; 17.35 Prietenii lui Aschiuță ; 18.15 Reîntîlnire cu surorile Fircea ; 18.20 Arta plastică ; 18.35 Stop — cadru ; 18.55 Pentru sănătatea dv. ; 19.25 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Cronica politică internă ; 20.10 Handbal masculin. România—Iugoslavia (repriza a II-a) ; 20.40 Bătrîna pianină, producție a studiourilor iugoslave ; 22.20 Drumuri în istorie ; 22.35 24 de ore ; 22.50 Din țările socialiste : U.R.S.S.. PROGRAMUL 2 : 20.00 Desene animate ; 20.15 Teatru : Unul dintre noi de Radu Bădilă ; 21.00 Viața economică a Capitalei ; 21.20 Pagini îndrăgite din operetele lui Lehar ; 21.45 Agenda ; 21.55 Secvențe poloneze ; 22.10 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 4 MARTIE

PROGRAMUL 1 : 9.00 Telex ; 9.05 Film serial : Doamna din Genova (III) ; 9.45 De vorbă cu gospodinele ; 10.00 Tele-enciclopedia (reluare) ; 10.45 Biblioteca pentru toți (reluare) ; 11.15 Muzică și umor ; 12.00 Telejurnal ; 16.30 Emisiune în limba germană ; 18.15 Ritm, tinerețe, dans ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Săptămîna internațională ; 20.15 Tele-enciclopedia ; 21.00 Invadatorii ; 21.50 Mărțișoare-mărțișoare... 22.30 Telejurnal ; 22.45 Săptămîna sportivă ; 23.00 Seară de romanțe ; PROGRAMUL 2 : 16.30 Ansamblul folcloric Brîuleț din Constanța ; 17.00 Agenda ; 17.10 Film artistic : Răzbunarea haiducilor ; 18.40 Reportaj bucureștean ; 19.00 Pagini muzicale de mare popularitate.

În studiourile din Roma se turnează ultimele secvențe ale filmului „Boccacio". În distribuție alături de actori profesioniști ca Enrico Montesano, Alighiero Noschese, Tamara Baroni și Pia Giancaro, figurează și un neprofesionist, Andrea Fabbricatore. Acesta din urmă (în fotografie împreună cu Pia Giancaro) **s-a făcut cunoscut în întreaga Italie, în urma unui concurs de genul „Cine știe cîștigă".**

Însemnări de spectator

VICARUL

de Al. CORNESCU

Drama lui Rolf Hochhuth, „Vicarul" este de aproape un deceniu subiectul unor aprige discuții, ea întrunind protestul vehement al cercurilor clericale și măsurile de interzicere a reprezentării sau publicării într-o serie de țări aflate sub influența unor politicieni catolici. Lucru de înțeles, dacă ținem seama de faptul că piesa ridică vălul care acoperea anumite implicații legate de crimele făptuite de hitleriști, cărora le-au căzut victime milioane de oameni. Dar, indiferent de înverșunarea c

ENDOCRINOLOGIE

PE DRUMUL VINDECĂRII CANCERULUI

de doctor H. ZIMEL

Șeful Sectorului de studii al tumorilor la Institutul de endocrinologie „C. I. Parhon" — București

Noi descoperiri care încearcă să clarifice numeroase aspecte ale acestei boli încă învăluite de mister. Cîteva răspunsuri la o serie de întrebări de felul : „Cum se îmbolnăvește de cancer o celulă ?", „Cum reușește această celulă malignizată să influențeze alte țesuturi și organe situate la distanță de locul de formare a tumorii canceroase ?", „Oare tumorile canceroase secretă hormoni ?"

In ultimii ani s-au realizat progrese remarcabile în cunoașterea mecanismului de apariție a bolii canceroase, ca și în combaterea din ce în ce mai eficace a acesteia. Dar în ciuda căutărilor febrile care se întreprind pretutindeni în laboratoarele de cercetări, numeroase aspecte ale procesului malign rămîn încă învăluite de mister, necesitînd noi și noi eforturi pentru descifrarea lor.

Astfel, nu există încă o explicație suficientă a particularităților biologiei celulei canceroase, care-i conferă acesteia un comportament diferit de cel al celulelor normale. Într-adevăr, celula canceroasă, deși posedă o structură asemănătoare cu cea a celulelor normale din care a apărut, precum și o constituție chimică apropiată, manifestă totuși o agresivitate remarcabilă, distrugînd țesuturile normale și determinînd în cele din urmă îmbolnăvirea întregului organism.

Dar care anume dintre constituenții celulei maligne este implicat în această comportare anarhică ? În ce mod reușește această celulă să influențeze alte țesuturi și organe, situate la distanță de locul de formare a tumorii canceroase ? Iată numai cîteva dintre întrebările care frămîntă mintea specialiștilor și la care s-a putut răspunde măcar parțial în ultimii ani.

S-a reușit astfel să se pună în evidență o substanță elaborată de tumoră și difuzată prin sînge în întregul organism. Această substanță denumită „toxohormonă" modifică unele activități enzimatice desfășurate normal în organism, precum și anumiți constituenți ai sîngelui. Toxohormona a fost preparată din tumori obținute de la om sau de la animale, dar nu a putut fi evidențiată în sînge, unde se pare că ar fi vehiculată continuu, dar în cantități foarte mici. Deși structura chimică a acestei substanțe nu a fost încă integral precizată, identificarea ei poate fi făcută cu ușurință prin evidențierea efectelor produse în organism. Așa, de exemplu, scăderea activității catalazei hepatice la bolnavii canceroși este un efect al toxohormonei și constituie un criteriu de apreciere a gravității bolii.

Este probabil ca țesutul canceros să elibereze în organism și alte substanțe active, care să determine efectele constatate în țesuturile încă normale din jurul tumorii, sau la distanță de tumoră, dar existența acestor substanțe este încă ipotetică. Recent au fost descoperite în sîngele și urina unor bolnavi canceroși cantități mari de substanțe asemănătoare hormonilor secretați obișnuit de diferite glande endocrine. S-a demonstrat că sursa acestor „parahormoni" este chiar țesutul tumoral ; dovadă : faptul că extirparea tumorii face să dispară substanțele respective din organism ; iar apariția unei recidive a tumorii determină reinstalarea aceluiași tablou hormonal. **Dar faptul cel mai ciudat care a fost sesizat de specialiști este acela că secreția hormonală anormală nu se produce numai în tumorile maligne ale glandelor endocrine, așa cum ne-am fi putut aștepta, ci mai ales la nivelul unor tumori abdominale voluminoase, sau a unor tumori bronhice constituite din celule așa-numite în „bob de ovăz", dar și în alte tipuri de tumori.**

Substanțele parahormonale secretate de țesutul tumoral mimează în organism acțiunile diferiților hormoni normal secretați de glandele endocrine. **Au fost identificate astfel substanțe cu acțiune asemănătoare insulinei, hormonilor tiroidieni, suprarenali, paratiroidieni, hipofizari etc.** Dar spre deosebire de secreția endocrină fiziologică, care este permanent adaptată necesităților organismului, secrețiile parahormonale tumorale sînt de obicei anarhice, excesive, determinînd astfel în organism o serie de tulburări, adeseori de o gravitate deosebită. **În acest mod au putut fi explicate diferite manifestări patologice endocrine severe, apărute la bolnavi canceroși, în absența oricăror leziuni ale glandelor endocrine respective. Astfel, secreția excesivă a unui hormon de felul insulinei provoacă prăbușirea nivelului glicemiei normale, fapt care poate duce la comă și chiar la moarte.** Acest tip de tulburări endocrine apărute în cadrul bolii canceroase au fost denumite manifestări „paraneoplazice". Recunoașterea acestor manifestări este deosebit de importantă, deoarece ele impun alte măsuri terapeutice decît cele aplicate în bolile glandelor endocrine. **Clarificarea acestor procese pune cercetătorilor probleme deosebit de interesante, dar și extrem de dificile. Ar trebui precizat astfel, în ce mod țesutul neoplazic poate realiza elaborarea unei diversități atît de mari de produse hormonale, care în organismul normal nu poate fi realizată decît în structurile foarte specializate ale glandelor endocrine.** Sînt oare aceste produse identice cu hormonii secretați de glandele endocrine corespunzătoare ? Unele argumente de ordin imunologic tind să demonstreze deosebiri de structură a acestor „parahormoni" față de hormonii normali, deși au o activitate identică. **Descifrarea pasionantă a acestor aspecte încă misterioase ale biologiei tumorilor canceroase ne va apropia cu siguranță de momentul victoriei finale asupra acestei temute boli.**

„SANITARII" DIN BAIKAL

Cercetători sovietici au descoperit secretul procesului natural de purificare biologică a lacului Baikal, ale cărui ape sînt deosebit de limpezi, ne informează agenția „Novosti". Ei au studiat fauna lacului și mai ales un rac minuscul denumit Epișura, care nu poate fi întîlnit nicăieri altundeva în lume. S-a stabilit astfel că acești raci joacă rolul de „sanitari". Ei se hrănesc cu microorganismele care determină de cele mai multe ori apariția verdeților pe apă. Filtrînd în permanență, cu ajutorul mustății lor apa, racii distrug microorganismele, purificînd Baikalul. Activitatea „sanitarilor" din Baikal este atît de intensă încît ei reușesc să filtreze de cîteva ori pe an întregul strat de suprafață al lacului, adică peste 1 500 km cubi de apă.

Un basorelief de la palatul lui Artaxerxes, descoperit la Sush. Este un purtător de ofrandă analog celor de la Persepolis, de o factură însă mai sumară.

ARHEOLOGIE

ORĂȘENII DE ACUM ȘASE MILENII!

Mai bătrîn decît Persepolis, uitat de istorie, orașul unde s-a inventat prima scriere — Sush — trezește astăzi emoții în întreaga lume a arheologilor. Și poate aici știința va învăța cum s-au născut primele mari aglomerări umane.

Emoție în lumea arheologilor. Recent s-a descoperit, departe de itinerariile turistice din Iran, mărturia unei vieți citadine de acum 6 000 de ani. Localitatea se numește Sush. În anul 519 î.e.n. Darius, descendent al unei ramuri din dinastia achemenidă profită de locul vacant ivit prin sinuciderea lui Cambyse, fiul lui Cyrus și se instalează fondînd o nouă capitală. Pentru aceasta alege orașul Sush. Platoul — ne informează revista „Science et Avenir" într-un reportaj al actualității arheologice — unde a fost construit domină la o înălțime de 35 m, locul pe care curge Chaur. E o înălțime formată din succedarea aici a unor locuiri umane, urcînd din mileniul al 4-lea î.e.n. Aici a fost inventată prima scriere. Scrierea proto-elamită. Apoi Sumerienii, cucerind Sush-ul, către anii 2700 î.e.n., această scriere a fost înlocuită cu cea sumeriană. Sush se eliberează către anii 2250, iar în era de aur a Elam-ului, în secolul 12, Sush domină pînă în Mesopotamia. Mai tîrziu, neo-elamiții au fost învinși de Assurbanipal și, în 640 localitatea Sush e distrusă. În anul 420, Darius urcînd pe tron își construiește palatul pe locul vechilor edificii distruse cu două secole mai înainte de către asirieni. Abia după aceea, Darius își va înălța leagănul dinastiei sale, în vecinătatea capitalei lui Syrius, în țara lui Pars-Parsagade, ceea ce va fi Persepolis, un mare ansamblu ceremonial diferit de capitala administrativă. Și dacă pînă acum Persepolis era „cetatea antică la modă" descoperirile recente vin să repare o nedreptate. Astăzi Sush este orașul care-i emoționează mai puternic pe arheologi. S-au descoperit, se știe, orașe și mai vechi, dar, se afirmă acum, aici este vorba de o veritabilă urbanizare. Iar în straturile de pămînt ce înscriu mărturii vechi de șase milenii știința va învăța despre nașterea orașelor ce a urmat după alte cîteva milenii nașterea agriculturii în această parte a lumii, și coborînd mai în adîncul timpului, va afla cum s-au născut primele aglomerări umane.

TEHNICĂ

Cînd „...nimic deosebit" înseamnă o invenție valoroasă

Pornind de la o necesitate de producție, căutînd modalități de a înlocui importul, de a reduce investițiile, specialiști brașoveni au realizat două invenții valoroase. Printre autorii lor, ing. Virginia Guriuc, de la fabrica „Răsăritul".

— Dar nu am făcut nimic deosebit !

Ing. **VIRGINIA GURIUC** se apără. De cine ? De reporter, firește. Sau, mai bine spus, de eventualele exagerări, de ideea că va încadra „obișnuitul" în „senzațional", că va trece tot ceea ce este firesc, structural — muncă, pasiune, conștiinciozitate — cu litere mari, în zone de excepție. Or, nu, nu este decît tot ce poate fi mai firesc.

— Nu serios, nu știu să vă răspund cum doriți...

— Cum doresc ? De ce ar trebui să „știți" într-un fel anume ? Pe cine ar interesa să-mi răspundeți cu fraze dăltuite cu măiestrie, mult gîndite înainte, cu aerul că fiecare dintre ele poate fi un citat dintr-un clasic ? !. Vorbiți-mi despre munca dv. cu care ați semnat cele două invenții.

— Bine, dar să știți că nu este creația mea personală. Fiecare dintre ele e rodul muncii unui colectiv. Vă rog să-i treceți pe toți.

Promit. Neîncrederea de la început pare să se fi risipit. La drept vorbind cred că au contribuit mai mult la aceasta cîteva telefoane. Probleme de producție. Ele au refăcut în parte atmosfera obișnuită de lucru pe care venirea mea o tulburase.

Sîntem într-unul din birourile serviciului tehnic de la fabrica „Răsăritul" din Brașov. De fapt aici este un grup de fabrici de produse refractare, cu statut de centrală industrială, pe scheletul fabricii „Răsăritul".

— Așadar, prima invenție ? întreb.

— E o lucrare pe care am făcut-o împreună cu ing. Vasile Naumescu. Dar așa, cum vă spuneam, nu iese din obișnuitul activității noastre.

— Ce economie a adus invenția dv. ?

— Trei milioane și jumătate. Vreau să mă înțelegeți bine. Era o construcție care trebuia făcută. O necesitate de producție. Nu ne-am gîndit nici o clipă că vom face o invenție sau că am făcut o invenție. Am căutat, cum era normal, o soluție ca să adaptăm, să reglăm o porțiune din cuptorul pe care-l aveam. Pentru uscare. Bineînțeles cu regimul specific. S-a trimis soluția la București și O.S.I.M.-ul, pe baza unei documentări, a constatat că e originală, că pînă acum această soluție nu apare nicăieri în literatură etc. și a caracterizat-o invenție. Asta e tot.

Pe biroul inginerei Guriuc, planșe, scheme, formule, cifre. Și telefonul care sună mereu. Profit de răgaz s-o privesc mai bine. S-o ascult dînd indicații, explicînd... Și constat cu bucurie că vocea nu i se înăsprește în „relațiile de producție", figura păstrează aceeași blîndă feminitate ca și atunci cînd îmi vorbește despre viața ei în afara fabricii. Despre copii ! **„Dar vă rog, sper că asta nu veți scrie la ziar". E o femeie în plină maturitate,** încă frumoasă, cu ochii inteligenți, vii și care cu un admirabil firesc îmi vorbește despre tehnică și chimie ca și despre problemele ei ca mamă. Psihologia tinereții. Fata are 13 ani. **„De obicei fetele sînt mai conștiincioase. Băiatul are 17. O fire mai independentă. O personalitate conturată de pe acum. Vrea să facă matematica..."** Și ea, ea ca mamă ce ar dori ? am întrebat-o. **„Să-mi cresc copiii".** A venit în Brașov după absolvirea facultății. De fel ? Din Brăila. Dar chimia industrială a urmat-o la București. De ce a venit la Brașov ? **„Îmi plăceau munții".** Și este aici de 22 de ani. „Dar fabrica ?" întreb.

— Credeți că ar putea cineva să rămînă într-o fabrică, neîntrerupt 22 de ani, dacă nu i-ar place ?

— Știu eu, s-ar putea... împrejurările... obișnuința...

— 22 de ani ? ! Nu, nici un alt motiv nu poate să te facă să rămîi 22 de ani dacă nu ți-ar place. Dar asta a fost o discuție care nu face parte din problemele pentru care ați venit. Să nu uitați să-i treceți pe toți autorii.

— L-am trecut la prima invenție, alături de dv. pe inginerul Vasile Naumescu.

— Cu el ar fi trebuit să stați de vorbă. Mai are încă vreo trei sau patru invenții chiar, dacă nu mă înșel. Astăzi este împreună cu ing. Oghină la fabrica de la Cristian.

— Și cea de a doua invenție ?

— La ea s-a lucrat în colaborare cu tot sectorul. Fiecăruia i-a revenit să studieze și să rezolve o problemă, o parte dintr-o temă complexă. Ideea îi aparține ing. Leonid Sorocopud, de la Ministerul Industriei Metalurgice. La realizarea ei practică, cum vă spuneam, studii, metode de rezolvare, soluții tehnice etc. au lucrat ing. Marius Dumitrescu, de la fabrica „Vulturul" din Comarnic, eu, de aici, de la fabrica „Răsăritul" Brașov, ing. Miron Petroni de la fabrica din Alesd, ing. Ștefan Oghină, de la fabrica „Muncitorul" din Cristian. Titlul este : „produse refractare silico-aluminoase legate chimic".

Toți sînt chimiști. Toți s-au angrenat în rezolvarea unei probleme care însemna în primul rînd înlocuirea importului. Conform indicațiilor conducerii superioare de partid și de stat, urmînd cuvîntul tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a căuta, de a găsi o soluție, o modalitate mai bună. Scopul nu a fost invenția. De altfel nici nu și-au dat seama că soluția găsită este cu totul originală. **„Dacă am fi știut, am fi brevetat-o de acum patru ani** — mi se spune. **Se lucrează de mult la ea. Am făcut în paralel o serie de produse".** Abia cînd au început să finalizeze lucrările într-un studiu tehnico-economic, au întrevăzut „noutatea", fără a avea însă certitudinea. **„Dacă e sau nu, aceasta intră în competența celor care au la îndemînă documentația necesară pentru a ști ce și cît este de original"** — au gîndit autorii studiului, văzîndu-și mai departe de lucru. Acesta este firescul activității : să cauți și să găsești soluții, să aplici metode, mai bune decît cele anterioare, mai economice, mai productive, care să aibă rezultate calitativ superioare... Și, ca întotdeauna, la început problemele par grele. După ce s-a găsit soluția, te miri că nu ți-a venit ideea de la început. Nu s-au gîndit la ea și alții ? „Pînă acum, nu", a constatat OSIM-ul cercetînd literatura de specialitate, constatînd originalitatea și conferind de aici caracterul de invenție.

De fapt, ce s-a realizat... practic ? Multe. S-au înlocuit, prin metodele folosite de autorii români, cuptoarele de ardere. Prin aceasta, se elimină nu numai cuptoarele dar și tot procesul de muncă și timp afectate. Așadar, se scurtează, implicit, ciclul de fabricație, implicit costul de fabricație și investiție. Și nu numai atît, se obțin unele caracteristici superioare în raport cu cele „arse", clasice.

Fabrica „Răsăritul" se află la un capăt al Brașovului, sub munte, la întîlnirea dintre Str. Cărămidarilor și str. Carierei, sugestive denumiri. Aici se face cărămidă. Dar 80 % din cărămida produsă este destinată siderurgiei. Cuptoarelor pentru agregate termice din industria siderurgică. Se înțelege de aici cît de mult este implicat sectorul de refractare în industria nemetaliferă, în producția oțelurilor speciale. Problemele care-i preocupă pe cei din acest domeniu de lucru este de a ajunge din urmă nivelul dezvoltării vertiginoase a siderurgiei. Iar „calitatea" a devenit problema nr. 1, în atenția tuturor.

— De aceea se acordă o atenție atît de mare cercetării, ne spune ing. Guriuc. **Pînă acum nu am avut aici un sector de cercetare. Era împreună cu cel tehnic. Nu conta prea mult. Abia de anul trecut s-a format o grupă de cercetare-proiectare la Brașov. E primul an. Și au început să se facă o serie de lucrări, amenajări, dotări. De fapt producție, la nivelul actual, nu se poate face fără o cercetare. Una fără alta nu merge. Cercetarea, cum să vă spun eu, ar fi „baza materială" a tehnicului.**

Catinca MUSCAN

ASOCIAȚII CIUDATE

Nu este vorba de o asociație de idei deși se poate face. Imaginea de mai jos poate să vă pară, de pildă, un coșuleț croșetat. Un bibelou de porțelan. O pălărie modernă astăzi sau în urmă cu un secol. În realitate este o strînsă asociație, bazată (s-ar crede) pe interese comune, între o anemonă de mare și un pește-clovn. În cazul de față, interesul a fost... științific, al cercetătorilor care, utilizînd substanțe chimice, al căror efect a fost dovedit prin experiență, au reușit să unească diferiți parteneri într-o asemenea asociație.

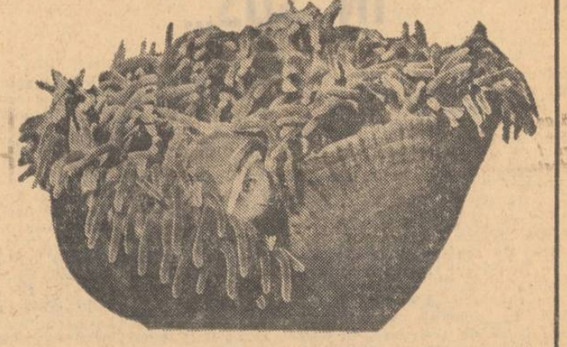

Cît încape într-un avion ?

Un Boeing 747 F. poate transporta, de pildă, 70 de automobile. Dar Boeingul, în versiunea lui gigantă, nu este totuși cel mai... gigant. Lockheed se străduiește să ofere mai mult loc : 100 de automobile. Dar succesul unor astfel de tentative nu a fost atins. Circuitele tradiționale maritime sau feroviare sînt bine organizate și companiile aeriene au trebuit să-și caute alte materiale de transportat pentru a fi preferate. De pildă cele care pretind un transport rapid, sînt fragile sau prea voluminoase. Noțiunea de tonă-kilometru trebuia înlocuită cu necesitatea stringentă de a oferi un serviciu prompt, util. Primul transport special, cel mai tipic, a fost de a duce etajul superior SIVB al rachetei Saturn V. Diametrul acestui etaj : 6,6 m, făcea imposibil transportul pe calea ferată sau pe drum. Dar cît de des poți transporta rachete ? Au urmat schimbări de dimensionări ale avionului etc. și bineînțeles idei noi. S-ar putea transporta materii prime și diferite mărfuri. Iată, de pildă, în imagine, unul dintre uriașii aerului, un adevărat hangar zburător. Enormele dimensiuni ale aparatului impun condiții de pilotaj cu totul deosebite, în special la aterizare.

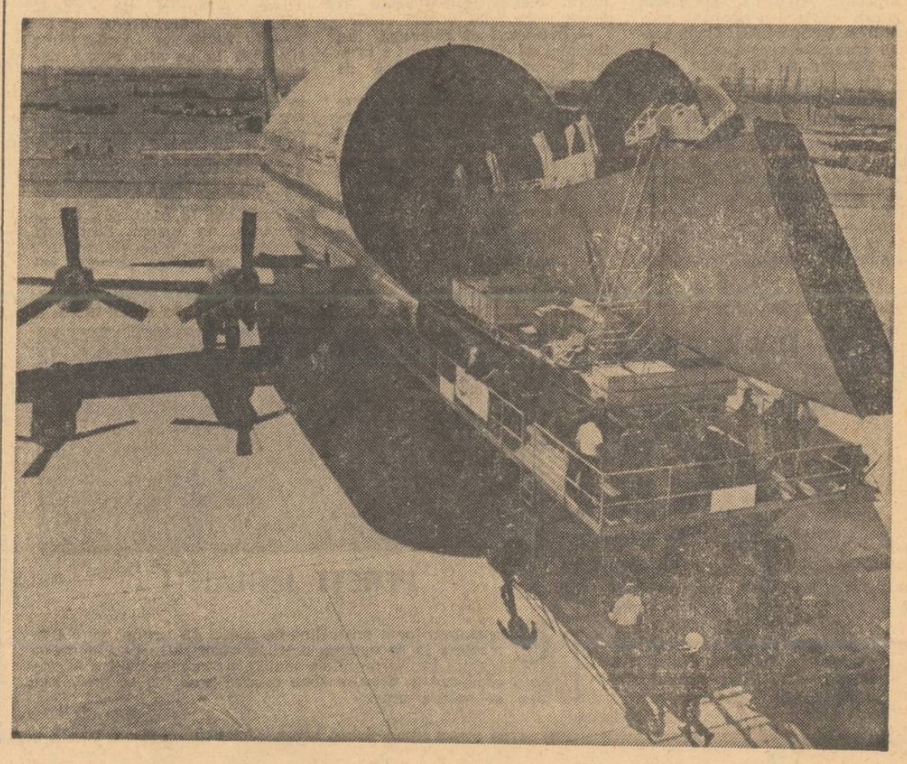

MĂRILE, OCEANELE ȘI REZERVELE DE ȚIȚEI

Oamenii de știință din Leningrad au emis o ipoteză potrivit căreia zăcămintele de țiței și gaze nu se vor epuiza atît timp cît pămîntul prezintă temperaturi mari în profunzime. În pofida unei opinii larg răspîndite, geologii leningrădeni demonstrează că tocmai „respirația" adîncurilor incandescente ale planetei și nu aglomerările de organisme mortificate au determinat apariția zăcămintelor de țiței.

Ipoteza se sprijină pe faptul că în produsele erupțiilor vulcanice s-au găsit hidrocarburi din cele mai simple, care, după cum se știe, formează baza țițeiului și gazelor. Bule de gaz, picături de țiței și bitum s-au găsit în cratere în Kamciatka, în rocile diamantifere din străvechile cîmpuri vulcanice ale Siberiei.

Pe baza acestor descoperiri, oamenii de știință propun o nouă teorie a genezei țițeiului. Ei consideră că din mantaua superioară parvin în scoarța pămîntului, incontinuu și la o presiune colosală, mase de oxid de carbon și de hidrogen fierbinte. Ele intră în reacție în rocile poroase sedimentare. Rezultatul : Gaze, țiței, bitum.

Aceste procese sînt deosebit de intense în zonele căutării alpine. Oamenii de știință consideră că zăcămintele din Caucaz sînt completate de degajările produse din masa gigantică de magmă din interiorul pămîntului.

Potrivit acestei concepții, fundul mărilor și oceanelor oferă mari perspective în privința zăcămintelor de țiței, întrucît mantaua superioară este amplasată în aceste zone cel mai aproape de suprafața pămîntului.

ZGOMOTUL

UN ÎNSOȚITOR PERMANENT. Îi cunoaștem influența asupra sănătății?

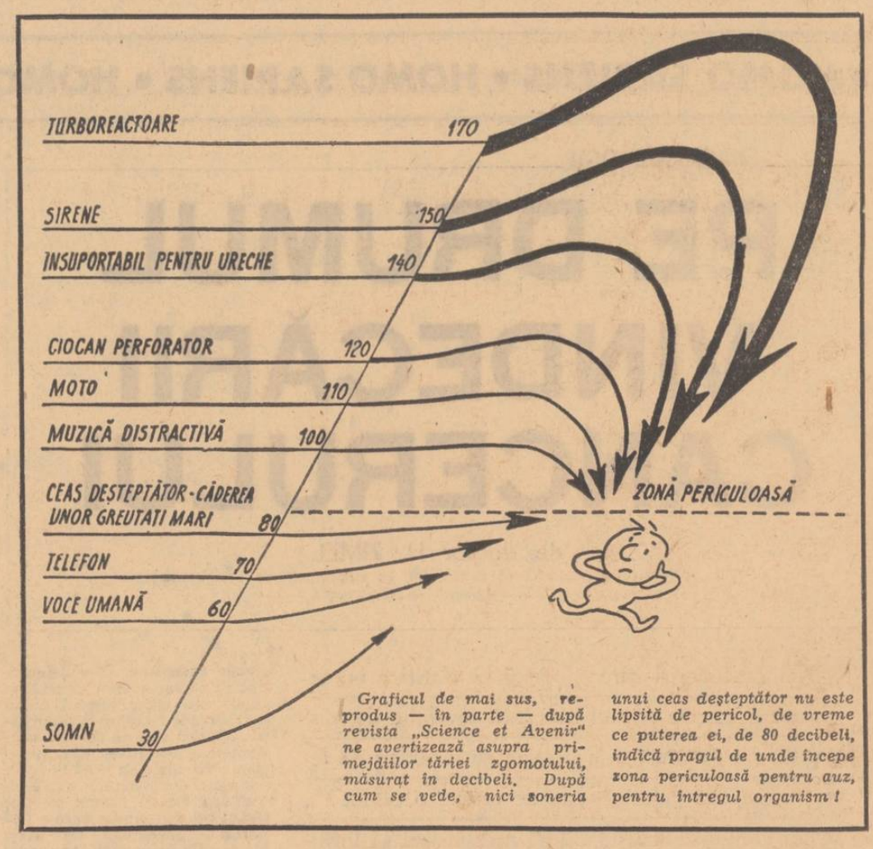

Graficul de mai sus, reprodus — în parte — după revista „Science et Avenir" ne avertizează asupra primejdiilor tăriei zgomotului, măsurat în decibeli. După cum se vede, nici soneria unui ceas deșteptător nu este lipsită de pericol, de vreme ce puterea ei, de 80 decibeli, indică pragul de unde începe zona periculoasă pentru auz, pentru întregul organism!

Ne temem, trebuie să ne temem, în egală măsură, de zgomot și de liniște totală. Viața noastră poate fi grav tulburată, deopotrivă, de sunetul care a trecut limita de intensitate admisă pentru organism și de liniștea pură, pe care ne-ar putea-o da o cameră insonorizată, surdă. Zgomotul este însoțitorul nostru. Sîntem înconjurați de zgomot la lucru, pe drum, acasă. Fără el nu putem trăi. N-am putea suporta un exces de liniște. Din „fericire", civilizația secolului nostru ne scutește de un astfel de exces... Ne place susurul unui riu și vocea copilului nostru. Dar tresărim, ne enervăm cînd o motocicletă sparge aparenta liniște prin stridențele sale sonore. Ce se întîmplă cu noi, de vreme ce specialiștii spun că zgomotul poate fi nociv, chiar cînd nu ne supără? Trăim cu un zgomot de fond necesar, la care colaborează atît zgomotele naturale cît și cele artificiale, apărute ca urmare a dezvoltării industriei, a urbanizării în general, a gradului de civilizație. De multe ori, limitele de intensitate suportabile ale zgomotului de fond sînt depășite. Chiar cînd dormim. Și asta se întîmplă tot mai frecvent. Zgomotul crește în fiecare an. Ne ferim din ce în ce mai greu de influența lui dăunătoare asupra facultății noastre auditive. O intensitate situată cam în jurul a 80 decibeli, ne avertizează că pășim în zona periculoasă pentru ureche și pentru întreg organismul. Iată de ce, una din problemele vieții moderne actuale este, așa cum sugestiv o definea o revistă de specialitate: „vînătoarea decibelilor"... Să nu depășim pragul socotit periculos! Cum?

DE LA 80 DECIBELI ÎN SUS...

Încercările de a-l defini, desemnează zgomotul drept sunet supărător, neplăcut, inoportun, fără valoare, „fără caracter muzical agreabil".

— Cît de neplăcut, de supărător poate fi un sunet pentru organism? De ce e socotită poluarea sonoră atît de periculoasă? **Îl întreb pe dr. inginer AURELIAN STAN, secretarul Comisiei de acustică a Academiei.**

— **În primul rînd, o precizare,** răspunde dînsul: **socotesc că ar fi mai potrivit să vorbim despre poluarea acustică, cu o sferă mai largă de activitate, în care este inclusă problema combaterii zgomotului, sferă ce cuprinde și cercetarea unor aspecte mai puțin cunoscute astăzi. De pildă mărimea pericolului pe care îl prezintă infrasunetele (deci sub pragul minim al percepției noastre care este de 16 Hz) sau ultrasunetele ce depășesc 16000 Hz. Infrasunetele au — în jurul unei frecvențe de 7 Hz — o acțiune directă asupra organismului prin intermediul scoarței cerebrale. Asupra oportunității combaterii zgomotului s-au pronunțat și se pronunță numeroși cercetători din diferite domenii de activitate. Zgomotul e periculos fiindcă influențează starea generală a organismului, în special sistemul nervos central, suprapunîndu-se pe celelalte acțiuni nocive ale mediului. Koch spunea, încă din 1910, că va veni timpul cînd zgomotul va trebui combătut întocmai ca holera sau ciuma. Sursele zgomotului sînt numeroase. Apoi și numărul surselor cît și intensitatea lui sînt în continuă creștere.**

— Susțineți că limitele precise ale gradului de deranjament al zgomotului sînt greu de specificat. Totuși, limitele admisibile, imprecise chiar, există și sînt folosite atunci cînd se vorbește despre pericolul zgomotului pentru sănătate. Se spune, de pildă că între 80 și 100 decibeli încep să apară o serie de tulburări ce indică nocivitatea, că la 120 decibeli apare senzația dureroasă (fizică), că la 140 decibeli zgomotul e insuportabil. Cum trebuie apreciate aceste cifre?

— **Pornind de la aceste cifre,** afirmă doctorul **ALEXANDRU IONESCU,** cercetător științific la Institutul de igienă și sănătate publică, **putem defini o primă caracteristică a zgomotului: INTENSITATEA. Zgomotul nu devine însă, dăunător, doar prin intensitate. Depinde și de FRECVENȚĂ (frecvențele înalte, acute sînt mai periculoase) și de DURATA EXPUNERII la sunete puternice. Iar acestea sînt doar principalele caracteristici. Traumatismul sonor este produs și de PURITATEA unor sunete (cele complexe sînt mai puțin periculoase) de CARACTERUL LOR CONTINUU SAU DISCONTINUU, neașteptat. În timp ce un zgomot continuu este mai bine suportat, cel discontinuu, neregulat și mai ales neașteptat, poate avea efecte grave.**

— Cum ar fi, de pildă, faptul că mii de oameni pot asista netulburați (sau aparent netulburați) la un raliu automobilistic, dar sînt treziți noaptea de trecerea unei mașini prin oraș. Sau faptul că un acar nu mai e deranjat de zgomotul trenului, în schimb sare din pat, speriat, la auzul unui plînș de copil?

— **Firește. Intervine atît capacitatea de adaptare, de apărare a organismului cît și interpretarea psihologică a utilității zgomotului. Reacția de apărare e foarte simplă: pentru a se adapta la zgomot, urechea se apără prin creșterea pragului de percepție. Acest efect se menține doar atîta timp cît este supus unei surse de zgomot. Odată îndepărtată sursa, pragul de percepție revine la normal.**

— În ce moment devine periculoasă repetarea acestor reacții de apărare?

— **În momentul în care creșterea pragului de percepție nu mai revine la normal, cînd acesta se menține constant ridicat. Este primul stadiu al surdității profesionale. Sîntem încă în prezența unei surdități total latente fiindcă sînt afectate frecvențele supraconversaționale (peste 2 000 Hz). Cu timpul, dacă nu se iau măsuri, deficitul auditiv se adîncește, se extinde, apare surditatea clinică.**

— Totuși, revenind la intensitate, de ce apreciați că e greu de stabilit limite precise pentru suportarea reacției provocate de sunetele supărătoare?

— **Pur și simplu, fiindcă intervin și niște condiții subiective. Pe unul îl poate supăra un zgomot, dacă este concentrat în lucru. Același zgomot poate fi foarte suportabil pentru altul.**

— Înseamnă că zgomotul nu trebuie, de obicei, socotit singurul răspunzător de o seamă de tulburări?

— **Nu, dar influența lui, cercetată în întreaga lume, este detectată într-o seamă de efecte asupra organismului.**

— Credeți că au dreptate cercetătorii care susțin că zgomotul joacă de multe ori rolul unui factor agresiv, care agravează anumite perturbări ale sănătății, slăbiciuni existente deja?

— **Bineînțeles.**

NOCIV CHIAR DACĂ NU NE SUPĂRĂ

— Se afirmă că zgomotul e insiduos, că este periculos chiar cînd nu ne supără.

— **Da, chiar atunci,** răspunde doctorul **ROSIN ELIAS,** șeful Laboratorului de ergonomie din cadrul Institutului de igienă și sănătate publică. **E adevărat că în condiții de zgomot, într-o hală sau un atelier industrial, nu apar totdeauna tulburări vizibile, de comportament, oamenii se obișnuiesc cu prezența lui. Asta nu înseamnă însă că efectele nocive nu există. La un experiment făcut cu muncitori ce lucrau într-o cazangerie obișnuiți la nivelul zgomotului existent și cu alții neobișnuiți, s-a constatat că zgomotul joacă rolul unui factor dăunător (au apărut fenomene de vasoconstricție, creșterea pulsului, perturbarea sistemului respirator) și într-un caz și în celălalt. Numai că cei obișnuiți reacționau mai bine decît ceilalți, în ceea ce privește comportarea la lucru, numărul erorilor efectuate etc.**

— Adaptabilitatea micșorează cumva, efectele?

— **Se spunea deseori, că omul este foarte adaptabil la multiple condiții de mediu ambiant. Se observă însă în ultima vreme, că omul este un adaptat mai degrabă decît un adaptabil. Se știe că nu putem trăi fără un anumit nivel de zgomot. Cînd e depășit — și este o realitate tot mai evidentă astăzi — apar consecințe dăunătoare. Necesitatea unui anumit nivel al undei sonore, ca o stimulare ce provoacă o descărcare motorie, este evidențiată mai ales în condițiile modernizării, automatizării, care presupune mai puțină mișcare. S-a făcut o experiență cu lucrătorii din trei ateliere industriale, dintre care două avînd un nivel de zgomot mai mare iar unul mai scăzut. În primele două ateliere în care era deci aceeași intensitate de zgomot, dar unul era automatizat iar în celălalt predomina munca fizică, simptomele nevrotice au fost mai mari în primul atelier (nu tomatizat.) În cel de al doilea, (unde predomina munca fizică) aceste simptome erau aceleași cu cele din atelierul în care exista un zgomot mai redus. Deci, nivelul admis este în funcție și de felul activității.**

— Discutăm despre efecte, dar nu le-am explicat. Cît de mult și în ce fel ne supără zgomotul?

— **Aria acestor „supărări" este destul de întinsă, pornind de la influența locală a sunetelor peste limita admisă, asupra organului auditiv, pînă la influența generală asupra aparatului cardio-vascular (modificarea ritmului cardiac și vasoconstricția), a aparatului respirator (modificarea ritmului), a aparatului digestiv (tulburări gastrice), a sistemului endocrin (provocînd puternice descărcări de adrenalină). Dar cel mai atins de agresiunea sonoră apare sistemul nervos (oboseala nervoasă, tulburări de somn, modificări psihoafective etc.)**

— În afară de înrăutățirea sănătății la ce alte efecte neplăcute ne putem aștepta?

— **Voi aminti, în primul rînd,** intervine doctorul **ALEXANDRU IONESCU, de bruiajul sistemului de comunicare între oameni (nu o leziune organică, dar o leziune a mijlocului de comunicare) și gîndiți-vă, de pildă, la importanța acestuia în școli sau în producție. De asemenea, un zgomot de fond depășit are un efect de mascare a unor sunete cu caracter informațional (de pildă, bătaia unei mașini sau avertizările sonore într-o fabrică pentru trecerea unor macarale grele) care pot determina defectări ale unor mașini și în al doilea caz, chiar accidente de muncă.**

— Urmările asupra sănătății sînt strîns legate și de o serie de efecte cu caracter economic. Ați vrea să le amintiți, tovarășe doctor Elias?

— **Sînt în primul rînd, CHELTUIELILE INDIRECTE, o consecință a scăderii productivității muncii cauzată de scăderea capacității de muncă fizică și intelectuală și de scoaterea temporară sau definitivă din producție (din îmbolnăviri sau accidente de muncă). CHELTUIELILE DIRECTE apar ca urmare a creșterii numărului de concedii medicale plătite, pensionări, sporuri pentru condiții deosebite de muncă.**

MEDIUL URBAN ȘI POLUAREA SONORĂ

Ca însoțitor fidel, zgomotul urban a crescut și crește permanent. Poluarea sonoră devine o problemă a mediului înconjurător pe care aglomerarea în marile orașe o accentuează.

Ea afectează, în special, sănătatea copiilor, a bătrînilor, convalescenților iar pericolul ei crește, de vreme ce acționează mai ales în perioada de refacere și odihnă. Numeroase instituții și organizații își unesc forțele pentru a combate pericolul sunetelor nedorite, pentru a preveni, a stopa gravitatea creșterii accentuate și permanente a numărului decibelilor.

— Puteți ierarhiza sursele de poluare sonoră a mediului urban?

— **Transportul, condiție esențială a vieții moderne, creează cele mai mari necazuri,** precizează doctorul **ALEXANDRU IONESCU. Zgomotul produs de TRANSPORTUL AERIAN, cel FEROVIAR sau AL CIRCULAȚIEI RUTIERE deranjează, alterează ambianța citadină. INDUSTRIA reprezintă și ea o sursă de zgomot în măsura în care amplasarea ei nu respectă principiul zonării. În sfîrșit, ACTIVITĂȚILE MENAJERE (folosirea utilajelor casnice, manevrarea ușilor și ferestrelor etc.), CELE DE RECREARE (radioul, televizorul, joaca celor mici), DE APROVIZIONARE (încărcarea și descărcarea mărfurilor), DE SALUBRITATE COMUNALĂ (cu sau fără utilaje mecanizate) pot genera, de multe ori, zgomot de o intensitate care să incomodeze viața locuitorilor.**

— Cum se apreciază, cum se măsoară nivelul zgomotului în oraș?

— **Prin metode obiective și metode subiective. Metodele obiective se bazează pe măsurarea zgomotului cu aparate, la distanțe variate de sursă sau prin calcul. Un rol important în aceste aprecieri au FACTORII METEOROLOGICI (vînt, umiditate etc.), FACTORII TOPOGRAFICI, influențînd reflectarea zgomotului de obstacole naturale, FACTORII URBANISTICI și alții.** Metodele subiective folosesc fie aprecierea unui ascultător otologic a zgomotului în experiment acut sau cronic, fie anchetarea unui număr de locuitori, semnificativ din punct de vedere statistic, asupra gradului în care îi supără zgomotul. **Întrucît transportul reprezintă sursa principală și sîntem în prezența unor surse mobile, apare obligația, în acest caz, de studiere a tipurilor de mijloace de transport, a gradului lor de uzură fizică, a distribuției în teritoriu, a fluxului de circulație, a traficului stradal etc. EXISTĂ O LEGĂTURĂ DIRECTĂ SAU INDIRECTĂ ÎNTRE AMBIANȚA SONORĂ ȘI STAREA DE SĂNĂTATE A LOCUITORILOR UNUI ORAȘ prin apariția, în primul caz a unor boli strict legate etiologic de zgomot (surdități, disfuncții neuro-vegetative etc.) și prin scăderea rezistenței organismului, în cel de al doilea caz.**

— Ce este harta zgomotului comunal?

— **Zgomotul de la locul de muncă a atras de multă vreme atenția cercetătorilor. În schimb, studierea celui urban și din locuințe este de dată mai recentă.** Harta de care aminți ți înseamnă evidențierea grafică a zgomotului unei localități din punct de vedere cantitativ și calitativ. **Astfel de hărți, mai mult sau mai puțin complete, au fost făcute la Varșovia, Berlin, (cartierul Hansa-Vierțel), Toulouse, Londra, Dortmund, Viena, Paris, Atena, Madrid etc.**

— Și în București, după cîte știm, a fost întocmită harta zgomotului comunal, care se află în studiu la Comisia de acustică a Academiei. În comparație cu alte capitale, trăim în ambianță cu o poluare acustică mai mare sau mai mică?

— **Zgomotul variază destul de mult. Fără a fi o oază de liniște, BUCUREȘTIUL ȘI MENȚINE AMBIANȚA SONORĂ LA VALORI SUB LIMITA PERICULOASĂ** (70 decibeli ziua și 60 decibeli noaptea). **Ceea ce trebuie menționat este că față de nivelul nostru de circulație, intensitatea zgomotului produs de ea este mai ridicat decît ar trebui să fie (deși se menține sub nivelul celui atins în alte țări).**

— Ceea ce demonstrează...

— **Că starea mașinilor, tramvaielor, a străzilor nu e prea bună, că organizarea fluxului de circulație comportă retușuri, că suprafața spațiilor verzi (care contribuie la estomparea zgomotului) ar putea fi mai mare.**

— Ce puncte mai zgomotoase are Bucureștiul?

— **Unul ar fi Gara de Nord, altul zona din apropierea aeroportului Băneasa, stația de distribuire a gazelor Titan și unele artere cu condiții deficitare, cum ar fi de pildă strada Galați, magistrala Est-Vest etc.**

— Ne deranjează în mare măsură și zgomotul în locuințe. Uneori, „calitățile sonore" ale apartamentelor se datoresc insuficientei preocupări a proiectanților și constructorilor pentru izolarea lor fonică. Alteori însă, sîntem autorii deranjamentelor acustice din locuință cu voie sau fără voie. Ce ne-ați recomanda pentru păstrarea liniștii?

— **Sînt cîteva lucruri simple,** afirmă dr. **ELENA BARNEA,** cercetător științific la Institutul de igienă și sănătate publică, **cu ajutorul cărora putem lupta împotriva zgomotului în casă. Să nu uităm, de pildă, că pentru a ne odihni atît noi cît și vecinii noștri avem nevoie de un nivel de zgomot care să nu depășească 35-40 foni, că vorbirea obișnuită are o intensitate de 60 foni iar o mașină de scris produce un zgomot de 70-78 foni. Pentru a păstra liniștea, a crea și păstra condiții civilizate de viață e nevoie în primul rînd să le respectăm. Un anumit program administrativ și cîteva reguli de amenajare a locuinței ne pot ajuta să fim și să rămînem locatari civilizați, vecini buni. Covoarele plușate, care să ocupe o suprafață cît mai mare a podelei (eventual mochete) absorb mult din zgomotul din apartament și împiedică propagarea lui la distanță. Pe un perete comun cu apartamentul vecinului sau pe un perete comun cu baia sau cu bucătăria, unde se află țevile producătoare de zgomot, se pot amenaja — cumpărînd plăci fibro-lemnoase speciale, antifonice, care se găsesc în comerț, montaje decorative sau fundale pe care să se amplaseze rafturi de cărți, un dulap de haine etc.**

O altă posibilitate de izolare fonică este felul în care se grupează, se aranjează mobilierul: plasarea lui pe lîngă pereți, centrul camerei degajat locul de odihnă aranjat într-un colț sau, cînd e posibil, într-o cameră mai izolată. Draperiile adînc pliate, alese din țesături mai pline pot fi folosite nu numai la geamuri, dar și la uși sau chiar pentru a izola patul, în cazul cînd acesta este așezat într-o cameră de zi. După cum vedeți, sînt într-adevăr lucruri simple, de care trebuie doar să vrei să ții seama.

MĂSURI ANTIZGOMOT

— **Pentru unii,** relatează dr. ing. **AURELIAN STAN, scăderea cu cîțiva decibeli a nivelului zgomotului într-o întreprindere sau într-un oraș, pare un rezultat minor. Se uită adesea că datorită faptului că scara decibelilor este logaritmică, reducerea lui doar cu 8—9 decibeli, înseamnă reducerea tăriei zgomotului la jumătate. Aspectul cel mai important al problemei, antidotul cel mai eficace rămîne însă intervenția la sursa de producere a sunetului nedorit, dăunător.**

— Cum sînt orientate cercetările care se fac pentru astfel de intervenții?

— **Reducerea zgomotului la sursă,** spune ing. **PAUL TEODORESCU,** șeful laboratorului pentru combaterea zgomotului și vibrațiilor în industrie din Institutul de cercetări pentru protecția muncii, este preocuparea noastră principală. Ne îndreptăm atenția atît către reducerea zgomotului produs de utilaje (în mod special) cît și către reducerea acestuia la locurile muncă. V-aș putea aminti despre modernizarea mașinii de rindeluit la grosime, folosită în industria lemnului ale căror proiecte (ale unor subansamble) sînt în fază de execuție, pentru a fi apoi experimentate, despre proiectul de execuție al unui prototip silențios de ciocan perforator de tip ușor pentru efectuarea găurilor de mină, proiect ce va fi definitivat la sfîrșitul acestui an sau despre proiectele în lucru, pentru reducerea zgomotului produs de războaiele de țesut. De asemenea, pot vorbi de un alt aspect al problemei, vizînd lucrări de izolare a sursei de zgomot, cum ar fi cele privind reducerea nivelului de zgomot la halele de rodaj a motoarelor la Uzina Tractorul din Brașov sau la secția de construcții metalice a Fabricii de locomotive Electroputere din Craiova.

— După informațiile primite, sînteți foarte solicitați de industrie. În ce măsură și cît de rapid răspundeți acestor solicitări?

— **În măsura și cu rapiditatea pe care ni le permit capacitatea noastră de lucru. Ceea ce înseamnă că din multiplele solicitări pe care le avem din partea unor ministere sau întreprinderi, nu putem definitiva decît circa zece cercetări pe an. Sigur, e puțin, dacă avem în vedere faptul că problema combaterii zgomotului este din ce în ce mai oportună, mai necesară, mai acută. Condițiile actuale nu ne permit mai mult.**

După cum ne spunea doctorul **ROSIN ELIAS,** cercetarea în acest domeniu **presupune un studiu amănunțit al condițiilor de ambianță, o evidențiere a sectoarelor industriale și urbanistice producătoare de sunete neplăcute, a bolilor provocate de acestea.**

— Studiile care se fac în acest sens au ajutat la formularea unor concluzii. Practic ce eficiență au?

— **Socotesc că organizarea unor comisii de ergonomie la nivelul unor ministere (la M.I.U. de pildă),** continuă doctorul **ROSIN,** alcătuite din oameni de diverse specialități, comisii care să cunoască bine condițiile de muncă, să avizeze introducerea unor mașini în producție, este un pas deosebit de util pe această linie.

— **Mi se pare,** adaugă doctorul **ALEXANDRU IONESCU,** că **un studiu ca cel făcut anul trecut pentru a delimita gradul de poluare sonoră intrauzinală al unor întreprinderi bucureștene ale industriei ușoare, de colective ale institutului, sub conducerea prof. dr. docent GHEORGHE CADARIU a reliefat faptul că sînt 62 072 muncitori care lucrează în zgomot și că cele mai afectate sînt întreprinderile industriei ușoare, cele din ramura construcțiilor de mașini și din industria metalurgică. Studiile, făcute la cererea Comisiei de acustică a Academiei, se dovedesc foarte utile fiindcă evidențiază necesitatea unei probleme de actualitate: aceea a elaborării unor norme mai adecvate de protecția muncii și găsirii unor soluții tehnice mai eficiente pentru reducerea expunerilor la zgomot. Cît privește harta zgomotului urban al Bucureștiului, aceasta va permite edililor Capitalei să ia o seamă de măsuri pentru a apăra liniștea locuitorilor săi, organizînd în special acțiuni care să ducă la reducerea poluării sonore a principalelor surse urbane generatoare de zgomot.**

★

Sînt încă multe de spus asupra acestui factor agresiv al mediului înconjurător, factor ale cărui urmări nefaste nu sînt cunoscute în totalitatea lor. Sînt încă multe aspecte pe care specialiștii le cercetează, de la influențele lui asupra auzului și asupra organismului, în general, pînă la proiecte, metode de a obține utilaje silențioase sau străzi liniștite, de la sistematizarea orașelor și folosirea unor materiale adecvate de construcții la locuințe, de protejare a străzilor, organizarea circulației și pînă la apărarea de zgomot a locuințelor noastre. Toate preocupările destinate a combate zgomotul — la care trebuie adăugate și eforturile noastre, ale tuturor cetățenilor — sînt unite în efortul de a reduce pragul peste care decibelii devin periculoși. Vă dați seama cît de greu de înfăptuit devine acest deziderat al lumii noastre moderne în condițiile în care nivelul zgomotului crește mereu, cu perseverență...

Anchetă realizată de Lucia MANOLESCU

Și prea multă muzică strică...

Pot fi și sunetele muzicii periculoase? Se pare că da, în cazul cînd muzica e prea puternică și, mai ales, cînd este ascultată prea multe ore. O experiență făcută la Knoxville, în Tennessee, asupra unor cobai supuși timp îndelungat la sunetele unei muzici zgomotoase a demonstrat că după 88 de ore de audiție, 25 la sută dintre celulele urechii interne erau distruse.

PEREȚI IZOLANȚI

Construirea lor e un mijloc de a feri de zgomot pe cei ce locuiesc în apropierea marilor autostrăzi. Iar fonometre plasate în așa-numitele puncte nevralgice pentru a măsura zgomotul în diferite zone urbane apar din ce în ce mai des în marile orașe.

MEMENTO

Cu permisiunea dumneavoastră, să ne reamintim cîteva noțiuni necesare înțelegerii acestei încercări de succintă analiză a zgomotului.

DECIBEL (dB): unitate de măsură a intensității unui sunet perceptibil pentru urechea umană. (Nu uitați însă că 0 decibel nu înseamnă liniște absolută, ci pragul perceptibilității omenești).

HERTZ (Hz): unitate de măsurare a frecvenței unui sunet (Omul poate percepe sunete cu o frecvență între 16 și 20 000 Hz).

FON: unitate de măsurare a intensității auditive a unui sunet după senzația sonoră pe care o produce. (Numărul fonilor unui zgomot înseamnă, de fapt, numărul decibelilor care ar fi necesari unui sunet de 1 000 Hz pentru aceeași impresie auditivă).

FINEȚEA URECHII...

Știți cît de fină este urechea omului, primul organ lezat de zgomot? Ea poate fi asemuită cu o balanță care e capabilă să cîntărească obiecte ce merg de la greutatea unei țigări pînă la cea a unui vapor de 50 000 tone!

...ȘI STRĂZILE

O anchetă făcută anul trecut la Paris a dus la pesimista concluzie că nu mai există zonă sonoră privilegiată și că aproape nu mai pot fi întîlnite străzi în care nivelul zgomotului să fie mai mic de 90—100 decibeli.

SCURT ISTORIC

La ora actuală se constată o accelerare a zgomotului permanent al orașelor. În același timp, se afirmă, pe baza unor anchete făcute în rîndul tinerilor, că aceștia preferă sunetele puternice ale motocicletelor sau ale muzicii moderne fiindcă nu mai aud atît de bine ca strămoșii lor, la vîrsta respectivă. Totuși, se pare că finețea auzului era lezată de zgomot, încă din timpuri îndepărtate.

Horațiu semnala în Epistola 112, zgomotul pe care erau nevoiți să-l suporte locuitorii Romei.

Juvenal cerea, încă în secolul I al erei noastre, să se creeze locuri izolate, silențioase pentru a favoriza somnul locuitorilor din marile orașe.

Boileau (Satira VI) și **Montesquieu** (Scrisori persane) se plîng de zgomotul Parisului secolului XVII.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

DIN NOU... CETĂȚENEȘTI (ȘI NU NUMAI)

de Mihai STOIAN

Am 27 de ani, sînt căsătorită și locuiesc în Iași. Lucrez ca profesoară la Școala generală din comuna Golăești, de trei ani, timp în care pot spune că am rezolvat multe : mi-am susținut examenul de definitivat, am promovat an de an examenele la fără frecvență (Facultatea de matematică-mecanică, actualmente sînt în anul VI). De greutăți nu ne-am plîns, mai ales că, în tot acest timp, am avut de îngrijit și un copil ce, are acum 2 ani și 3 luni. În toți acești ani am făcut zilnic drumul pe ruta Iași-Golăești, o distanță de 25 km. În primii doi ani distanța a fost acceptabilă. Autobuzul pleca din Iași la ora 6,35 și din Golești la o oră potrivită astfel că ajungeam acasă la timp făceam menajul mă ocupam de copil și îmi rămînea vreme să merg și pe la biblioteci, pentru un eventual referat sau pentru examenele la fără frecvență.

La începutul anului școlar 1971/72 am avut marea surpriză, să aflăm că... s-a schimbat mersul autobuzelor (mersul local, nu pe plan central). Noul orar : plecarea din Iași la ora 6,30 și din Golăești la ora 17,30, adică distanța de la sosirea autobuzului în comună și pînă la plecarea lui înapoi, 10 (zece) ore. Desigur, acest lucru ne-a nemulțumit pe mulți (poate pe alții i-a fericit, într-adevăr), fiindcă e greu să te mai ocupi și de familie cînd ajungi acasă la ora 19.

Pe mine, faptul că stau atîta timp în comună, și n-am condiții unde să lucrez, mă încurcă rău de tot, plus grija pentru copilul de-acasă și chiar pentru îndeplinirea obligațiilor gospodărești pe care fiecare femeie le are în căminul ei. Acum am de întocmit lucrarea de diplomă, iar în cancelarie, unde stau toți tovarășii profesori de după amiază, e imposibil. Am o mare voință și dacă n-aș avea-o, ce m-aș face ? Am scris forurilor în drept, am primit avizul de primire, dar nici un răspuns. La Consiliul Popular Golăești se pare că există ceva scris în legătură cu un autobuz nou I.T.A. mult promis (autobuzele noi au sosit, au fost recepționate pe nu știu unde și gata). În cursul lunii ianuarie doi șoferi au fost angajați să facă permanent cursa respectivă, și iarăși ora ultimei curse urma să fie mutată la ora 18, conducerea I.T.A. a fost de acord în sfîrșit... schimbarea nu s-a mai făcut. Poate că e greu să fie satisfăcuți toți acei care călătoresc pe ruta Golăești-Iași, dar soluția e minimă : intercalarea încă unei curse, avîndu-se în vedere *că timp există suficient, public de asemenea, iar parcursul nu cere mai mult de o oră și ceva pentru dus-întors. Atunci ?"*

Atunci ar fi cazul ca tovarășii din conducerea I.T.A-Iași, ca și cei din Consiliul popular județean, să nu aștepte — exclusiv — semnalele presei, pentru a acționa cum se cuvine. *Dacă* situația se prezintă așa cum o înfățișați dumneavoastră, evident că dreptatea vă aparține. În general, lărgind sfera problemei de mai sus, un călător cu autobuzul nu-i un... simplu călător, un fel de „număr" (să zicem : al 34-lea călător pe linia X) care se cuvine a fi transportat, tot așa cum un cumpărător nu poate fi considerat, exclusiv, din punct de vedere... comercial, căci și unul, și altul, noi toți sîntem ceva mai... multilaterali, avem obligații diverse, punem mare preț pe consumul de timp, timpul irosit fiind (mai este oare nevoie de o demonstrație largă) una din cele mai întristătoare risipe din lume. Așadar, cînd omul nu e doar simplu... călător cu autobuzul, simplu... cumpărător de salam să zicem (deci nu-i indiferent cîte minute irosește în fața tejghelei, din pricina proastei organizări a vînzării), etc. se impune respect total pentru timpul și îndatoririle fiecăruia, simultan cumpărător și părinte, simultan călător și student sau, pur și simplu, un om individ dornic să fie cît mai devreme la el acasă, ca să citească, să se odihnească. Vă rog să ne țineți la curent cu soluționarea cazului, pe care nu-l considerăm *de loc minor.*

LA SEMNALELE CURIERULUI

MINISTERUL JUSTIȚIEI, Direcția Instanțelor Civile, ne comunică : la sesizarea îndreptățită a corespondentei noastre *Maria Gănțoiu* din Bacău, str. Logofătul Tăutu nr. 8, s-a declarat un *recurs extraordinar în cauză* (pensionată înainte de termen, fără să ceară, i se refuză apoi dreptul la pensie) ; *MINISTERUL MUNCII, Direcția Asistenței Sociale* (director : dr. Gh. Popescu) revine asupra situației lui *Constantin Anițescu* din com. Balta, jud. Mehedinți, anunțîndu-ne că i s-a aprobat acestuia, gratuit, avînd acest drept, un cărucior manual (rămîne ca Întreprinderea de produse ortopedice și protezare din București, să înlesnească confecționeze cît mai curînd) ; *INSPECTORATUL GENERAL AL MILIȚIEI,* verificînd sesizarea corespondentei noastre N.P. (care, printre altele, se plîngea că — în cazul soțului ei acuzat de huliganism — cercetările s-ar fi amînat, susținînd, totodată, că acesta ar fi... nevinovat) ne comunică : *„S-a stabilit că acesta a comis infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice... Cercetările au fost îngreunate de faptul că martorii locuiesc în provincie"* (pentru corespondenta noastră N.P., a cărei scrisoare e plină de durere și dorință de a-și scoate soțul din impas, regretăm că ea se află într-o asemenea situație, dar cred nu-i rămîne altceva de făcut decît să-l convingă, în ceasul al 12-lea, pe propriul ei soț, de gravitatea faptei sale, să-l determine să se schimbe radical).

Cik DAMADIAN

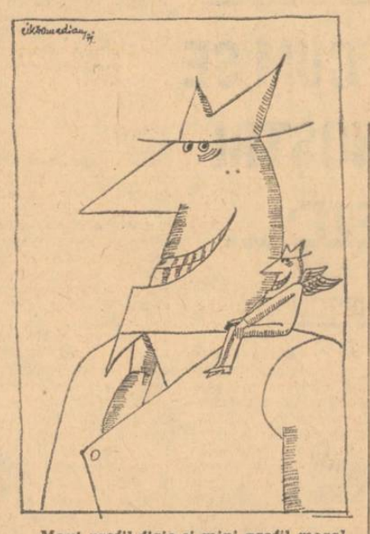

Maxi profil fizic și mini profil moral

Adrian ANDRONIC

Fără cuvinte

— Bine-nțeles că dumnealui ca-n fiecare an de 1 martie, își ia concediu medical !!!

V. TIMOC

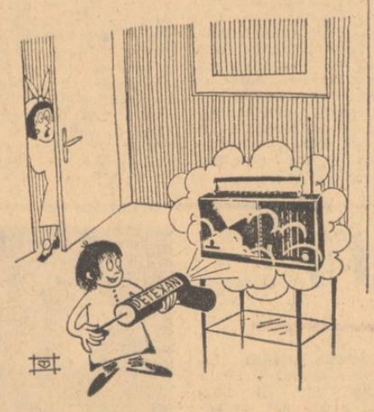

— Tătucu a spus că, la ultima reparație, i l-au umplut de paraziți !...

Viorel SANDU

— Nu mai insista, tovarășe ! Dumneata ai impresia că eu pot să vorbesc la telefon, să supraveghez cafeaua și în același timp să-ți înregistrez și dumitale cererea aceea ??!!

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Rute lungi

Foarte probabil că numărul locuitorilor țării noastre care să nu fi călătorit de loc cu trenul, este destul de redus. De fapt, aceasta nu exclude posibilitatea unor călătorii pe calea ferată în viitor, pentru cei care nu au făcut-o încă pînă acum. Există și cazuri în care unii călătoresc cu trenul foarte des, excepționînd pe salariații C.F.R.-ului. Este vorba, de pildă, despre navetiști.

Dar rutele căilor ferate sînt foarte diferite : unele mai lungi, altele mai scurte. **V-ați gîndit vreodată care sînt rutele feroviare mai lungi de 600 km din țara noastră, considerînd ca punct de plecare orașul București?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Ce știți despre tramvaie și troleibuze ?

În anul 1868 la Timișoara, s-a încheiat un contract între Primărie și Societatea de tramvaie cu cale ferată. La 8 iulie 1869 a și intrat în funcțiune prima linie de tramvai, cu o lungime totală de 4 000 stînjeni (7 584 metri), astfel încît Timișoara devine cel de al optulea oraș, pe plan mondial, în care s-au folosit tramvaie cu cai.

În 1869, societatea de tramvaie din Timișoara dispunea de 5 vagoane, 7 vizitii, 3 paznici de linie și 6 încasatori, iar forța motrice consta în 24... „cai putere", dar cai adevărați nu glumă ! La București, tramvaiele cu cai au apărut de abia în 1872.

În 1899, a intrat în funcțiune primul tramvai electric, cu conductoare aeriene, tot la Timișoara.

La București, tramvaiul electric a fost dat în exploatare la 9 decembrie 1894, capitala noastră devenind astfel cel de al unsprezecelea centru urban european dotat cu tramvaie electrice. Prima linie din București, lega cartierul Obor de cartierul Cotroceni, fiind deservită de 8 vagoane.

Cît privește troleibuzul, primul folosit la noi în țară, a fost la Sibiu, în 1904.

Cum ați proceda ?

Trenurile își vor putea continua drumul normal, făcînd cîteva manevre : Mai întîi, ele vor trebui să se oprească la o oarecare distanță unul de celălalt, linia moartă găsindu-se pe parcursul acestui interval. Să notăm trenul ce vine dinspre București cu „A", iar pe cel dinspre Ploiești cu „B". Locomotiva trenului A, împreună cu 29 vagoane, se va deplasa pe linia moartă, rămînînd pe linia principală 30 vagoane. În acest moment, trenul B va trece pe lîngă linia moartă, depășind-o. Trenul A va pleca de pe linia moartă, intrînd pe linia principală, cu direcția spre Ploiești, deplasîndu-se pînă la o oarecare distanță. Trenul B va circula pînă la restul de vagoane ale trenului A, ce vor fi cuplate la locomotivă, în fața ei. Apoi trenul B, se va deplasa înapoi, pînă ce ultimul vagon al trenului A va ajunge în dreptul liniei moarte. Trenul A va împinge cele 30 vagoane ale trenului B pe linia moartă, după care, locomotiva va fi desprinsă de cele 30 vagoane. Trenul B va circula puțin, după care avînd acum în față linia liberă va porni spre București. Trenul A se va deplasa înapoi, pînă la linia moartă, cuplînd cele 30 vagoane rămase acolo. Ulterior își va putea continua și el drumul către Ploiești, avînd acum de asemenea linia liberă. Evident că aceasta nu este singura soluție.

Poșta cititorilor

La întrebările din revista noastră nr. 737, din 20. 11 1971, au răspuns corect diverși cititori, unii la cîte o singură întrebare, alții, la mai multe. După sortarea răspunsurilor, situația este următoarea :

1. Răspunsuri la o singură întrebare : **Sterfenitu Victor**, învățător pensionar, Cliciova, jud. Timiș ; ing. **Coste Gheorghe**, Breaza, jud. Prahova ; **Ghiță Magdalena**, elevă, Constanța ; ing. **Sergiu Popescu**, Ploiești, jud. Prahova ; **Nuți Pomîrleanu**, elevă, Șc. profesională „Electromagnetica", Anul II, București ; **Ciucă Florea**, Craiova. (Nu am reținut propunerea dv.) ; **Geac**, Piatra, jud. Teleorman.

2. Răspunsuri la două întrebări : **Doridor**, Călan, jud. Hunedoara. (Nu am reținut propunerea dv. Personajul în cauză prea era... sărac cu duhul !) ; **Sava Dan**, elevă, anul II, Lic. nr. 2, Tecuci. (Este adevărat că există și o variantă cu Bossut, dar e dificil de precizat care este cea autentică. Nu-i exclus să fie valabile ambele, dar la epoci diferite).

În continuare, vom răspunde la diverse alte probleme ridicate de cititorii noștri.

Rusnac Vsevolod, Cimpulung, jud. Argeș. Referindu-vă la cuvîntul sau noțiunea de „confuzie", v-am răspunde cu un vechi dicton latin: „Quod capita tot sensu". De fapt, ceea ce pentru unii este clar, pentru alții poate apare drept confuz. De pildă, așa și cu dv. : în materialul pe care îl menționați, nu se vorbea despre deplasarea pe ecran a vehiculului în sensul acelor de ceasornic, ci a roților acestor vehicule. De altfel, noțiunea aceasta este folosită și în trigonometrie.

Prof. **Nicolae Andrei**, Sc. experimentală Movilă, Călărași. Am reținut materialul dv. Mulțumim.

Ing. Liviu MACOVEANU

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

ZEIȚA FRUMUSEȚII

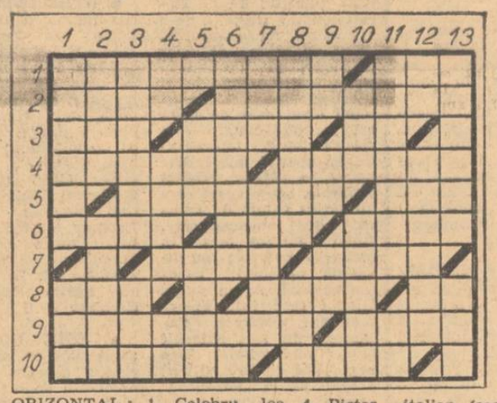

ORIZONTAL : 1. Celebru pictor olandez (sec. 17) autorul tabloului „Venus și Amor". — Diminutiv feminin. 2. Zeul războiului la greci-iubitul Afroditei. — Pictor francez (sec. 18), autorul tabloului „Venus în baie". 3. Măsură de lungime daneză. — Localitate în Brazilia. — Nicolae Herlea. 4. Pictor italian (sec. 18), autorul unei pînze intitulată „Venus și Amor". — Oraș în Grecia antică, locul unui templu închinat Afroditei. 5. Pictor francez (sec. 19) autor al pînzei „Venus și Adonis". — Din. (pop.) 6. Pictor francez (sec. 17), autorul tabloului „Venus și Enea". — Uluc. (pop.) — Localitate în Italia. 7. Cetate antică greacă, avînd un templu, în care se afla statuia „Venus populara". — Compozitor german (sec. 19). 8. Pictor francez (sec. 19) autorul tabloului „Nașterea lui Venus". — „Venus d'..." (nuvelă de Prosper Mérimée). — Ion Baba. 9. Autorul celebrei poezii „Venere și Madonă". — Insulă în marea Egee, patria unei celebre statui a Venerei. 10. Pictor antic grec autorul lucrării „Venus Anadyomene" — Pictor și gravor flamand (sec. 17) autorul pînzei „Venus și Adonis".

VERTICAL : 1. Mare pictor italian al Renașterii, care a pictat mai multe tablouri despre Venus. — Recomandație a la Bachus. 2. Fiul Afroditei și al lui Hermes. (mit.) — Reședința Afroditei... 3. „Venus de..." (celebră sculptură expusă la Louvre). — Armonie finală ! 4. Barbu Ștefănescu. — Păsări de curte. (pop.) — Nicolae Lucian. 5. „Venus cu cățelul.." (pictură de Tizian). — Personaj legendar. 6. Pictor italian (sec. 18/19) autorul unei pînze intitulată „Venus și Amor". — Seleniu. 7. Nicolae cel alintat... — Umorist clasic sîrb. (sec. 20). 8. Călător. — Localitate în R. S. Cehoslovacă. 9. La porțile Troiei ! — Dumneaiui. — Bile ! 10. Riu în India. — „Luceafărul" de M. Eminescu. (pl.) 11. Sculptor german (sec. 18/19), autorul lucrării „Venus adormită". — Din Milo ! 12. Cămașă rustică. — Desenator francez (sec. 19) autorul tabloului „Venus și Cupidon". 13. Pictor francez (sec. 16/17) autorul pînzei „Triumful lui Venus". — Gravor flamand (sec. 16) care a gravat după Tizian lucrarea „Venus și Adonis".

Mircea CHENEREȘ

Cuvinte rare : FOD — APEU — NUT — POVE — LAEL — LUB — ONG — BOS.

DESPRE VÎRSTĂ

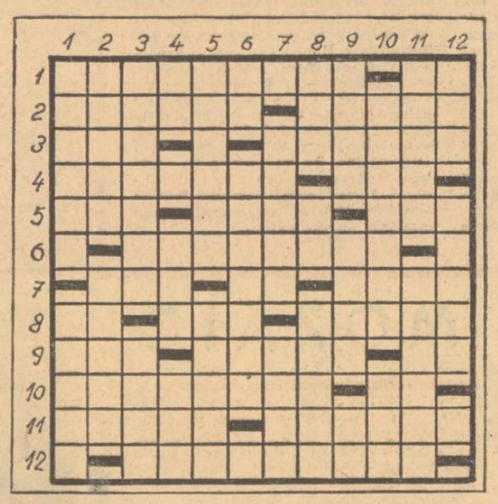

ORIZONTAL : 1. Regretat actor francez, interpret principal al filmului „Vîrsta ingrată". — La început de vîrstă ! 2. Un vin vechi de... viață lungă. — Din timpuri străvechi. 3. Bătrînul unchi din America... — Văd numai frumosul. 4. Un roman actual... — Vîrste în viața... lumii. 5. Ușor. (fig.) — Un copilaș... bătrîn de cînd lumea. — ...și un titlu vechi. 6. Vîrsta tuturor făgăduielilor. (pl.) 7. Victorie în alb și negru. — Radu Marin. — Cadru pentru amintiri la diferite vîrste. 8. Calciu. — Cai. — Pieptene pentru lînă. 9. Prefix la ureche. — Zburători. (fig.) — Două necunoscute. 10. Caracteristică tinerelor vlăstare. — Legătură muzicală. 11. A da apă pămîntului. — Îndrăzneală. (neol.) 12. Bătrînețea lui... Cicero.

VERTICAL : 1. O rămășiță veche... cît pămîntul. — La vîrstă foarte fragedă. 2. Diferite vîrste — La o vîrstă ceva... mai coaptă. 3. Un cintec de demult. — Floare-n ochi... 4. Bine ! — Firul vieții... — Localitate în Franța. 5. Trafic inaripat. (adj.) — Tînăr cartier al Capitalei. 6. Non licet. — Lumea Nouă 7. De proporții impresionante. — Năvală. 8. Localitate în R.F.G. — Pe portativ. — Fără ocoluri. 9. Sîrmă cu curent... (pl.) — Verb ce se măsoară în... ani. — Semilună ! 10. Epocă în vîrsta lumii. (masc.) — Unul din pereche... 11. Cornute în vîrstă... fragedă. — Cugetări de demult. 12. De față. — Interpretul magistral al bătrînului, din filmul „Bătrînul și marea".

Dan BĂLTĂCEANU

Cuvinte rare : TIT — OTI — IGE — EMS.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

DIN ISTORIA PATRIEI

ORIZONTAL : Dragoș — Ștefan — Rareș — Stamate — Costin — Tiran — Ion — Alexandru — UV — Asi — Grea — T — Gică — AL — IS — DI — Ața — LS — C — Cau — Anca — Neculce — T — Tomșa — I — Bar — Eterie — Cuza — O — Pumni — Sobe — AI — ERIE — Basarab — Scradiș — Roman.

DE PIATRĂ...

ORIZONTAL : Roma — Goliat — Orator — Daci — Măcinat — Cem — Așa — Inimi — I — N — Doxa — Anas — Adam — Teste — Amun — TE — RU — UR — LAC — Atol — Riu — Vii — Elu — Amado — Comic — Lapida — Fete.

Ale, miliția?...

FOTOGRAFIA ACUZATOARE

● Uluitoarea coincidență de timp și loc între momentul ieșirii unor infractori dintr-o locuință particulară pe care o jefuiseră și cel al efectuării unei fotografii de către un colecționar de peisaje citadine. ● O șurubelniță care lasă urme și o știre de ziar care precipită deznodămîntul.

Duminică 6 iunie 1971. Zi de vară uscată și calmă. Undeva, la capătul dinspre Piața Romană al bulevardului Dacia din capitală, un bărbat în jur la treizeci de ani, cu un aparat de fotografiat „Exacta" atîrnat după gît, se deplasează cu pași măsurați de-a lungul trotuarului, privind prin vizor — evident, în căutarea unui unghi convenabil de fotografiere. N.S., în viața de toate zilele inginer electronist, este un pasionat fotograf amator. El își alesese locul acesta, cu imobile cochete, cu o arhitectură variată, în dorința obținerii unei fotografii panoramice a străzii în plină vară — una dintr-un ciclu mai larg, cu care intenționa să se prezinte la o expoziție a fotografilor amatori. În sfîrșit s-a oprit, a mai verificat o dată sistemele de reglare ale aparatului și a declanșat. A repetat operația aceasta de cîteva ori, schimbîndu-și locul și poziția, după care a închis aparatul în tocul de piele și a plecat mulțumit către casă.

★

— Ce facem șefule ? Ne facem băieți cuminți și trecem la lopată, sau... ?

— Ba să treacă alții la lopată, că eu nu sînt fraier ! Spune drept : mă vezi tu pe mine la lopată ? Am eu față... ?

— Atunci înseamnă că trecem „la treabă"...

— Da, dar nu ca înainte, să le picăm iar ălora în cofă. Acu' tre' să fim băieți deștepți, să „lucrăm curat" !...

Dialogul de mai sus, reprodus cu aproximație și auzit într-un arest al miliției chiar de la cei care l-au purtat, a avut de fapt loc cu cîteva săptămîni înaintea datei înscrisă la începutul relatării noastre între infractorii recidiviști Emanuel Demetrescu și Mihai Ianăș, de curînd eliberați din penitenciar.

Pe scurt, cei doi au convenit să comită o nouă infracțiune, dar de data aceasta „lovitura urma să fie perfectă", să nu le ofere urmăritorilor nici cel mai neînsemnat indiciu. S-au fixat mai întîi asupra adresei (locuința unei familii de medici din bulevardul Dacia). Au studiat apoi timp îndelungat imobilul, și-au notat orele cînd locatarii nu erau de obicei acasă și — spre a se convinge că locuința rămînea într-adevăr singură — au sunat insistent la telefon la orele respective. În sfîrșit, și-au confecționat o cheie potrivită pentru ușa de la intrare. Au probat această cheie într-una din zile, s-au convins că merge și au stabilit ca furtul să aibă loc în ziua de 6 iunie, după ce se vor fi convins că locatarii au plecat de acasă. În această zi cei doi au acționat în continuare cu multă precauție. În vreme ce Ianăș — avînd asupra sa cheia, o pereche de mănuși și cîteva scule ușoare — a pătruns în locuință, Demetrescu a rămas de pază pe scara de la intrarea imobilului, avînd alura unui trecător care nu se simte prea bine și s-a oprit să se mai odihnească — gata însă să-l alarmeze pe cel dinăuntru la cea mai neînsemnată apariție suspectă... Dar n-a fost nevoie de nici un semnal. În mai puțin de douăzeci de minute Ianăș era la ieșire, avînd asupra lui o pradă bogată : 26 000 lei bani gheață și bijuterii.

★

Înscris pe agenda de lucru a unei echipe de miliție din sectorul 2, condusă de locotenent-colonelul Ion Vasilescu, furtul particular din bulevardul Dacia a apărut de la început destul de dificil datorită lipsei unor indicii concludente. Hoții lucraseră cu prudență și avuseseră grijă să nu lase urme evidente. Totuși, pentru un milițian cu experiență, chiar și lipsa urmelor poate constitui un indiciu prețios. Era limpede că infracțiunea nu se datora unor „începători", ci mai de grabă unor infractori versați, dintre cei care au mai avut de-a face cu miliția. Ca de obicei în astfel de cazuri, Vasilescu și colaboratorii săi au stabilit un cerc de bănuiți, în care au fost incluși și Demetrescu și Ianăș, ca vechi infractori de curînd ieșiți din penitenciar, care nu aveau o ocupație stabilă.

Exista totuși și un indiciu, foarte palid, e drept, dar care exploatat cu abilitate ar fi putut pune echipa pe urmele vinovaților. Cu ocazia cercetărilor la locul faptei s-a constatat că sertarele unui scrin găsit încuiat, fuseseră forțate cu o unealtă metalică, probabil o șurubelniță. Urmele respective, prelevate și mărite, ar fi permis identificarea obiectului și puteau fi utilizate ca probă a vinovăției. Dar cum poți afla asupra cui se află respectiva șurubelniță (dacă se mai află și n-a aruncat-o cumva !) ? Efectuarea unor percheziții domiciliare la toți cei incluși în cercul de bănuiți nu era nici posibilă și nici justificată. În consecință, Vasilescu a amînat pentru mai tîrziu utilizarea acestei probe, după ce cercul bănuiților se va mai restrînge. Între timp, verificările de teren au adus vestea că Demetrescu și Ianăș par a fi „în bani". Ei fuseseră văzuți ore în șir prin localuri, deși se știa că nu au nici o sursă legală de venit. Nu cumva chiar aceștia sînt autorii ? — se întrebase ofițerul.

În ciuda protestelor, cei doi au fost aduși la miliție, unde s-a început cu ei un lung și destul de plictisitor dialog. Firește nu la recunoașterea făptașă a vinovăției lor se aștepta miliția din partea acestor infractori versați, ci la acel gest involuntar, de multe ori abia perceptibil, care să le trădeze vinovăția. Indivizii își creaseră un șir de justificări, aparent plauzibile, care dovedeau că la data furtului se aflau departe de locul respectiv. În sfîrșit, Vasilescu aduse vorba în trecăt și despre șurubelniță, ca despre un lucru prea bine știut, privindu-i țintă pe cei doi din fața sa. Dar aceștia continuau să rămînă impasibili, cu figura mirată : „Șurubelniță ? ! Ce șurubelniță ? !".

Avu totuși impresia că deslușește pe figura lui Ianăș o ușoară tresărire. Și discuția continuă, aparent fără nici o perspectivă pentru miliție, pe care însă prea marea siguranță a celorlalți, aerul lor de nevinovăție jucată, îl făcură să aibă suspiciuni.

În după-amiaza zilei de luni 7 iunie, N.S., frunzărea instalat într-un fotoliu din camera sa ziarul „Informația Bucureștiului". Brusc, atenția inginerului fu atrasă de o știre de cîteva rînduri inserată la rubrica „Aflăm de la Inspectoratul miliției Capitalei", referitoare la furtul produs cu o zi în urmă în bulevardul Dacia. Instantaneu, el făcu o legătură între momentul cînd făcuse fotografiile și timpul cînd se produsese furtul. Își amintea perfect imobilul cu nr. 48, aflat la distanță relativ mică de locul unde făcuse el fotografiile și știa că pe peliculă apăruseră și cîțiva trecători. Nu cumva... ?! Alergă în micul lui laborator și constată nu fără emoție că presupunerea se adeverește. Pe fotografie, la ieșirea din imobilul cu pricina se distingeau clar siluetele a doi bărbați care se îndreptau către poartă. Fără îndoială — hoții ! Alergă la telefon și formă numărul miliției...

★

Cînd Demetrescu și Ianăș au văzut fotografia au rămas înmărmuriți. Cine și cînd îi fotografiase ? Proba era zdrobitoare. Totuși, profitînd de faptul că fuseseră fotografiați de la distanță și nu li se distingeau clar figurile, ei continuară să tăgăduiască un timp pînă în clipa cînd, perchiziția domiciliară la Ianăș a scos la iveală faimoasa șurubelniță. Acum și-au dat seama că nu mai au nici o șansă și au recunoscut totul. Pe data de 9 iunie, la mai puțin de trei zile de la producerea furtului, dosarul cauzei a fost închis, autorii au fost trimiși în justiție, cea mai mare parte din sumă și obiectele furate fiind recuperate și restituite păgubașului.

Ion VLAICU

NOU

GENE ARTIFICIALE • GENE ARTIFICIALE

Din păr natural
Cu nuanțe diferite
Cu forme variate
Cu aplicare ușoară
Măresc ochii mici
Efect deosebit la ochii mari

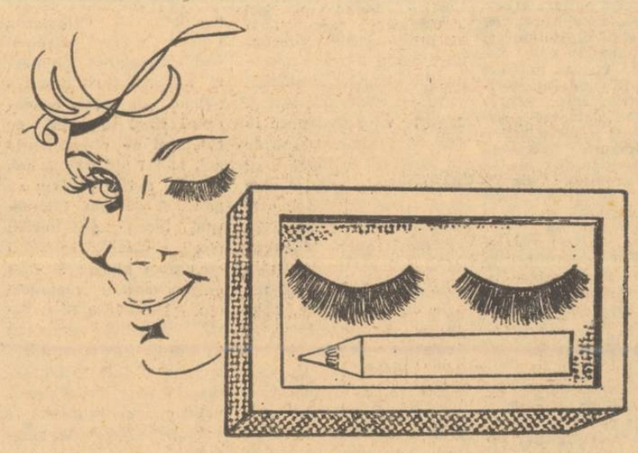

În vînzare la Atelierul de perucherie str. Nicolae Iorga nr. 40, telefon 12.48.31 și la marile unități ale cooperativei Igiena — București.

(5025)

UN TURNEU, DOUĂ TURNEE...

de Valeriu MIRONESCU

A fost nevoie de un turneu al echipei Santos în Europa pentru a ne da seama că Aston Villa mai există. Cîndva, un nume de temut în fotbalul englez, o faimă egală cu a Arsenalului. Echipa clubului Aston Villa joacă astăzi în Liga a III-a și a învins pe Santos, un Santos cu Pelé acolo pe teren în lupta pentru goluri. Se pare că nu e de glumit cu echipele din Liga a III-a engleză, echipe, de altfel, alcătuite din jucători profesioniști.

Totuși de ce sîntem înclinați să-i judecăm pe brazilieni numai după scorurile pe care le administrează europenilor pe cîmpurile de joc din Rio și Sao Paolo ? N-ar fi oare mai normal să ne gîndim și la ceea ce pățesc echipele braziliene cînd vizitează bătrînul continent ? Fiindcă, adevărat este că brazilienii pierd majoritatea meciurilor, cîte o dată chiar la diferențe considerabile de puncte. Mi-aduc aminte de rezultatul unui meci de la Milano, din 1963, Italia-Brazilia. Aceasta din urmă, proaspătă pe atunci dublă campioană mondială, a suferit eșecuri în serie pe arenele europene. Iar, la Milano, nici Gilmar, nici măcar Pelé cu nouă ani mai tînăr, n-a scutit-o de un 3—0. N-a fost vorba de cine știe ce excepție. Campanii glorioase în Europa n-a făcut în anii din urmă nici o echipă braziliană. La fel, nici o echipă europeană nu cîștigă cu regularitate în America de Sud. Spectatorii nu plătesc biletele ca să-și vadă înfrînte echipele proprii, echipele-gazde nu ies pe cîmpul de joc să se discrediteze în fața suporterilor, mai ales în niște meciuri amicale cu vizitatori străini.

Santos nu face turnee pentru pregătire, ci pentru bani. Turnee în scop de pregătire — cînd publicul local vrea și spectacol și mai ales rezultat favorabil echipei preferate — nu sînt posibile fără riscuri. Tu te pregătești, ei îți marchează o droaie de goluri. Dacă urmărești și tu rezultatul cît de cît onorabil, atunci abandonezi țelul de pregătire pentru care ai plecat în turneu, iar în plus riști altele, accidente, suprasolicitarea unora dintre jucători etc. Învățătura de minte ar fi că turneele pe alte continente sînt serii de meciuri normale pentru care trebuie să ai o pregătire prealabilă. Turneele nu pot înlocui preparativele, de pildă, pentru campionat și, cu atît mai puțin, nu trebuie să substituie așa-numita pregătire de bază a echipelor.

O situație interesantă, și ciudată, în această perioadă dintre tur și retur de campionat și-o creează cu mîna lor multe echipe de-ale noastre. Astfel, marea majoritate a echipelor noastre fruntașe, precum și unele din divizia B, au încheiat de mult, din a doua jumătate a lui ianuarie, etapa „preparativelor de bază", etapă în cadrul căreia accentul cade pe condiția fizică generală. Și-au creat deci, ca să zic așa, rezerve de energie fizică pentru întreg sezonul ce urmează. Dar ce fac ele din ianuarie și pînă la începerea returului ? Se pun pe jocuri, și joacă, duminică de duminică, ba chiar și la mijloc de săptămînă. Cînd reîncepe campionatul, ele au și jucat vreo jumătate de campionat ! Adică din energia fizică înmagazinată pentru retur, echipele au și cheltuit o bună parte din ea — datorită numărului excesiv de meciuri — încă înaintea... începerii competiției !

Argumentarea de mai sus poate să ofere motiv de controverse. am vorbit cu antrenori ce înclinau s-o considere valabilă, am întîlnit și antrenori ce căutau alte explicații. Pînă la urmă, tehnicienii înșiși sînt cei în măsură să-și rezolve îndoielile. Sau, poate nu toată lumea dă același înțeles unor termeni, unor cuvinte. Se mai întîmplă. Vocabularul sportiv împrumută și dă cu împrumut o grămadă de cuvinte și de expresii. Există olimpiadă în fizică și matematică, ba chiar am găsit într-un județ o olimpiadă a satelor. Toate ar fi bune dacă olimpiada ar însemna un ansamblu de jocuri și întreceri sportive. Din păcate, se pare că grecii vechi au greșit față de noi fiindcă ei numeau olimpiadă intervalul de timp, de patru ani, între două ediții ale Jocurilor Olimpice. Chestie de gust, a elenilor. Numai că gustul acesta le servea drept calendar. Astăzi, vorbind despre ultima olimpiadă, nu prea ne-am înțelege cu anticii, ei, săracii, ar crede că înseamnă intervalul de patru ani 1968—1972, iar contemporanii s-ar gîndi la „olimpiada" din Mexic. Sau, măcar o parte dintre contemporani. Așa că, în concluzie, spre unificare de sensuri, propun să numim prin olimpiadă Jocurile Olimpice, iar prin jocuri olimpice să înțelegem intervalul de patru ani dintre olimpiade. Cît despre olimpiadele „anuale" zic să le lăsăm în plata domnului...

Despre intenția federației de a executa în primăvară o masivă prospectare a tinerelor talente fotbalistice am mai scris și în altă împrejurare. Va fi, probabil, cea mai adîncă răscolire ce s-a întreprins vreodată și pe care, ca amator de fotbal, și ziua și noaptea, o aștept cu nerăbdare. Vă închipuiți ce înseamnă să vedem jucînd în numai două după-amiezi pe stadionul Republicii, cu ocazia a două „cuplaje", aproximativ 120 de tineri fotbaliști sub 23 ani ! Vor fi, într-o majoritate covîrșitoare, jucători necunoscuți marelui public, jucători de la categoriile C, B precum și dintre tinerii rezerviști din divizia A. Prin ce se justifică astăzi o asemenea operațiune ? Mai întîi, aș spune că, într-adevăr era de datoria federației să sondeze mai adînc fondul de fotbaliști adolescenți pentru care, în ultimii ani, se alocă peste jumătate din bugetul federal. În al doilea rînd, există un obiectiv competițional pe care federația speră să-l îndeplinească în bune condițiuni, fără angrenarea jucătorilor titulari la echipele primei divizii. E vorba despre turneul balcanic pentru tineret ce se suprapune în timp etapelor campionatului viitor (acesta va începe la 6 august).

Din împletirea ambelor intenții expuse s-a ajuns la soluția prospectării masive, prin selecționarea a patru loturi din categoria C (cîte trei serii reunite), două din B și două dintre tinerii rezerviști ai echipelor din A. În ultima săptămînă a lui aprilie, cînd campionatul se întrerupe pentru necesități de program internațional, tinerii vor veni la București și vor juca, într-o miercuri, selecționatele din C între ele, iar a doua zi, tot în cuplaj, celelalte patru echipe. Am impresia de pe acum că un sondaj de acest fel, poate completat cu un turneu tip „Viareggio", se va înscrie în viitoarele programe anuale ale federației. Curat, mană cerească pentru Gheorghe Mitroi, mai-marele peste cronicile juvenililor...

BREVIAR OLIMPIC

COMISIA MEDICALĂ a Comitetului Olimpic Internațional a făcut cunoscut că la München se vor face minuțioase controale anti-dopping. Cu acest prilej s-a difuzat în toate țările participante la marea competiție o broșură consacrată acestei probleme, care conține printre altele și lista produselor care sînt complet interzise.

IN URMA unui concurs la care au participat peste 700 de candidați, au fost aleși cei 156 de translători care vor fi folosiți la Jocurile Olimpice de la München. Fiecare dintre acești translatori cunosc cîteva limbi străine.

UN ZIAR de specialitate din R.F. a Germaniei a publicat o listă a țărilor favorite (pe ramuri de sport) la Jocurile Olimpice de la München.

Iată cîteva asemenea exemple : **Atletism :** S.U.A., R.D. Germană ; **Polo pe apă :** U.R.S.S., Ungaria ; **Gimnastică** (b) : Japonia, U.R.S.S. ; **Gimnastică** (f) : U.R.S.S., R.D. Germană ; **Baschet :** S.U.A., U.R.S.S. ; **Volei** (b) : U.R.S.S., Cehoslovacia ; **Volei** (f) : U.R.S.S., Cehoslovacia ; **Tir :** U.R.S.S., S.U.A. ; **Lupte greco-romane :** Bulgaria, U.R.S.S. ; **Lupte libere :** U.R.S.S., Bulgaria ; **Haltere :** U.R.S.S. ; **Judo :** Japonia ; **Box :** U.R.S.S., Ungaria ; **Caiac-canoe :** Ungaria, U.R.S.S. ; **Handbal :** România, Iugoslavia ; **Scrimă :** U.R.S.S., Franța ; **Fotbal :** U.R.S.S.

NOUL STADION olimpic de la München va fi inaugurat oficial la 24 mai cu prilejul meciului de fotbal dintre echipele R.F. a Germaniei și Uniunii Sovietice. Data a fost special aleasă în cinstea lui Willy Daume, președintele Comitetului de organizare a Jocurilor Olimpice care va împlini în ziua respectivă vîrsta de 59 ani.

15 038 DE BILETE rezervate pentru ceremoniile de deschidere și închidere a Jocurilor Olimpice vor fi atribuite cu prilejul unei mari loterii care va fi organizată la 4 martie la München. Comitetul de organizare apreciază că această loterie va putea aduce un mare beneficiu care va fi folosit pentru înfrumusețarea orașului.

PAYTON JORDAN, antrenorul lotului de atletism al S.U.A. a declarat că în ediția din acest an a Jocurilor Olimpice, americanii vor avea de înfruntat sportivi de mare valoare și că în nici o probă atletică (cu excepția, poate, a cursei de 400 m și înălțime bărbați) ei nu se pot considera favoriți. „Va fi necesar ca atleții noștri să se pregătească minuțios pentru a putea face față cu succes adversarilor lor" a declarat Payton Jordan.

Mihai Mocanu îmi face semn să întorc butonul potențiometrului de la aparatul de radio de pe noptieră... Ioana Radu cîntă „In gară la Leordeni" și parcă îmi place de două ori mai mult patosul maestrei cîntecului nostru popular. Fiindcă o ascultăm aici, departe de țară. Fiindcă în camera aceasta a hotelului Fenerbahce e destulă tristețe. În patul pe a cărui noptieră aparatul de radio adus aseară de Datcu pentru prietenul lui, rămîne mereu pe lungimea de undă a postului București, zace — imobilizat — internaționalul ploieștean, oprit — de un accident brutal — din turneul echipei naționale, scos pentru sezonul de primăvară din formația Petrolului și a reprezentativei, de o contră a fundașului de la Galatasaray, Ekrem. Totul — proiecte, meciuri mari la orizont, continuarea călătoriei cu lotul în Grecia — s-a prăbușit într-o clipă...

. . . . . .

— O minge oarecare, nici periculoasă, nici încomodă, o minge la semiînălțime mi-a apărut în cale, *povestește Mocanu.* Am degajat-o fără reținere, eram întors cu spatele la poarta adversă. Cînd am lovit balonul am avut senzația că ating o bară de fier — erau crampoanele lui Ekrem care, poate, nu sesizase intenția mea de a degaja...

Ne întrerupe Anca, „infirmierul de serviciu" (băieții din lot au făcut cu rîndul de jurnă în camera colegului lor — ce gest cald și grăitor !) îi așază perna, face puțină ordine prin încăpere, îi curăță un măr și îl așază cît mai la îndemîna rănitului. In aceste prime zile, nu este permisă nici o mișcare a accidentatului. Anca iese...

— *Și, mai departe, Mihai ?*

— Ei, mai departe ? știu că l-am văzut pe Lupescu ducîndu-și mîinile la ochi. Că au venit — în fugă — doctorul Tomescu și maserul Tudose, că m-au scos Dembrovski și Anca, încet, cu grijă, pe tușă, că a sosit și brancarda și că am intrat pe gura întunecoasă a tunelului, spre cabine. Cînd am ajuns în vestiar, l-am rugat pe Tudose să mă urce cu brancarda pe masa de masaj. Era chiar în dreptul ferestrei. Mă uitam cum se zbat ai noștri să egaleze...

Cu și fără... crampoane

„MĂ UITAM CUM SE ZBAT AI NOȘTRI SĂ EGALEZE"...

de Eftimie IONESCU

Știți că în clipele acelea uitasem și de accident și de tot ? Simțeam mireasma aceea unică a gazonului și... parcă tot aș fi sărit de pe brancardă și să alerg sus, pe scări, acolo lîngă băieți. Dar o durere ascuțită în piciorul lovit m-a readus la realitate. Intră și doctorul Tomescu și începea cursa ambulanței prin Istanbul... Spitalul... radiografia, înfășurarea în ghips a piciorului... întoarcerea la hotelul Fenerbahce... primirea plină de atenție rezervată de băieți... începerea stagiului de imobilizare...

Și Mihai Mocanu, care privise tot timpul în gol, undeva departe, cînd povestea trista sa întîmplare, își întoarce privirea către mine și chipul i se destinde puțin și chiar un zîmbet își face loc pe fața aceasta așa de tristă.

— Tot o să am și eu o bucurie din necazul asta. O să stau și eu cu fetița mea cît o să-mi doarească inima. Și 3-4 ore pe zi o să le dăruiesc I.E.F.S-ului. Cu fractura asta o să mă pot pregăti pe îndelete pentru examene...

Tăcerea ne învăluie acum, îndelungat. Îmi trec prin fața ochilor momentele cînd Mircea Lucescu i-a adus mici cadouri pentru fetiță colegului accidentat, cînd un buchet de flori și o îmbărbătare i-au fost prezntate de președintele lui Fenerbahce, nu uit scena în care Angelo Niculescu și elevul lui s-au privit cîteva clipe și clipele acelea însemnau cît milioane de cuvinte de încurajare. Mi-am adus aminte că el, Mihai Mocanu i-a dat apărătorile sale lui Dembrovschi, aflînd că numărul 4 de la Galatasaray joacă la disperare și Emerich al nostru este așa de fragil..., cum le spunea înainte de joc băieților !

Acum, bravul om și jucător, adevăratul prieten care este Mihai Mocanu se află între ai lui, la Ploiești. Rîndurile acestea au darit să schițeze un moment greu și trist din viața internaționalului nostru. Și, mai ales, să sublinieze demnitatea și marea tărie cu care el le-a trecut. Dacă am reușit, primul care se va bucura din toată inima, urîndu-i fundașului Petrolului rapidă însănătoșire, este autorul lor, martor al unei drame din duminica aceea ploiască de pe stadionul „Mithat Pașa".

8, 9, 10... OUT !

- **Un universitar despre box**
- **Echipa neoficială a Europei-71**
- **Un regretabil accident mortal**
- **O declarație a lui Max Schmeling**
- **Intrebări-răspunsuri**

de Paul OCHIALBI

● **LA ÎNTREBAREA** „Vă place boxul ?" Ion Turcu, conferențiar doctor la catedra de socialism științific de la Facultatea de Drept, ne-a dat următorul răspuns ; **„Sînt un mare pasionat al pugilatului. Cu ani în urmă am practicat acest sport al curajului. Pe atunci urmăream de două ori pe săptămînă gale spectaculoase, interesante. În mediul universitar boxul a scăzut vizibil deoarece acest sport cere un serios volum de muncă, de antrenamente. După părerea mea în cluburile sportive nu se acordă sprijinul necesar boxului. Avem multe talente care însă dispar prematur deoarece antrenorii nu sînt exigenți la capitolul tehnică. Este regretabil că în ultimii 3 ani, de la „europene" încoace, n-am mai văzut o gală bună. Ar trebui ca federația să acorde o mai mare atenție tinerilor noi veniți, pentru ca aceștia să devină cadre de nădejde ale „nobilei arte". Dacă în sînul federației ar figura oameni pasionați care să pună serios umărul și să sprijine acest sport sînt sigur că el ar face progrese însemnate".**

● **APRECIATUL** ziarist italian Giuliano Orlando de la revista „Boxe-Ring" din Roma a alcătuit echipa Europei pe anul 1971 în care a inclus și doi pugiliști români. Iată cum arată această echipă începînd cu „semimusca" și terminînd cu categoria grea : Gedo (Ungaria) ; **Gruiescu,** Badari (Ungaria), Tomczyk (Polonia, Hromov (U.R.S.S.), **Cutov,** Kajdi (Ungaria), Tregubov (U.R.S.S.), Brauske (R. D. Germană), Parlov (Iugoslavia), Cernișev (U.R.S.S.)

● **ESTE CUNOSCUT** amatorilor de box că recent a decedat în ring pugilistul englez Mickey Pinkney. În urma unui examen patologic s-a constatat de către medicul specialist Ivan Horsfield din Bradford, că Pinkney luase înainte de meci o aspirină. Medicul a făcut o cumunicare științifică prin care arată că înainte de a urca în ring boxerii n-au voie să consume nici-un fel de medicament. După studiile sale, medicul englez a anunțat că aspirina a provocat hemoragia.

● **ÎN ACEASTĂ RUBRICĂ** îl prezentăm pe Max Schmeling, fostul campion al lumii la categoria grea în postura de fotbalist. Max Schmeling este în vîrstă de 67 de ani. Cu toate că este foarte ocupat Max Schmeling mai găsește timp să urmărească marele evenimente pugilistice. Recent el a fost vizitat la Gromitz de un ziarist italian căruia i-a acordat un interviu. Iată ce a declarat Max Schmeling : **„În prezent boxul trece printr-o criză de cadre. Astăzi boxul nu mai dispune de o serie de campioni redutabili ca de pildă Jack Dempsey, Gene Tunney, Joe Louis sau Rocky Marciano care rămîn figuri de mit într-o perioadă eroică a pugilatului. După părerea mea Clay, Frazier, Foster și Foreman nu au o valoare certă".** În legătură cu un meci revanșă Cassius Clay — Joe Frazier, Max Schmeling a spus : **„Cei doi boxeri nu duc o viață de sportivi. Este inadmisibil ca Frazier să-și piardă nopțile cîntînd în orchestra sa. El nu se antrenează cu regularitate și nu duce o viață sportivă exemplară deoarece nu doarme cît trebuie, lucru care influențează asupra condiției fizice. În ceea ce-l privește pe Clay el s-a îngrășat în mod anormal. Nu văd cum ar putea slăbi 8—9 kg pentru a ajunge la o greutate adecvată stilului său. Dacă se va organiza acest meci cu îi acord totuși prima șansă lui Frazier".**

Max Schmeling

● **DOUĂ ÎNTREBĂRI** — două răspunsuri ; Cititorul **Petre Pleșoianu** din Calafat ne roagă să-i procurăm cartea „Careul Magic". În prezent nu-i putem satisface această dorință, deoarece ediția a II-a se află în lucru la o tipografie din Craiova. Cartea va fi găsită în librării după 15 martie. În 1972 autorii „Careului Magic" vor edita lucrarea „Ultima repriză". Deci vești bune pentru Petre Pleșoianu.

Cititorul **Gigi Popescu** din Oltenița ne scrie rugîndu-ne să-i procurăm adresele marilor campioni Clay și Frazier. Iată-le. **Cassius Clay.** Louisville. S.U.A. ; **Joe Frazier.** Whitemarsh (Pennsylvania) S.U.A. Desigur le puteți scrie numai în limba engleză.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

CONSTANTIN DRULĂ, Tg. Jiu : „Doresc să adresez și eu o întrebare. Portarul degajează mingea, care ajunge la centru, îl lovește pe arbitru, ajunge la un jucător din aceeași echipă cu portarul și acesta trage și înscrie în poarta adversă. Este gol sau nu ?".

Păi, de ce să nu fie ?

GH. CIMPACA, Tecuci : „Încerc iar să iau legătura cu dv., punîndu-vă o altă întrebare : oare România nu poate forma o echipă de fotbal feminin care să poată face față la un campionat mondial de fotbal feminin ? Fotbaliste bune și zdravene avem, voință avem, tehnică avem, ce ne mai lipsește ?".

Vă spun eu ce ne mai lipsește : o federație de fotbal feminin. Actuala federație și-a demonstrat, nu o dată, misoginismul ei feroce, punînd tot felul de piedici în calea fotbalului femeiesc. Asta e singura soluție, repet, să se facă o federație a fotbalului feminin. În ceea ce mă privește, aș avea curajul să devin chiar președintele unei astfel de federații, cu toate riscurile care m-ar pîndi.

IORGULESCU C. MIHAIL, Pitești, str. Rahovei 13 A : „Sînt salariat la Direcția comercială și, în particular, arbitru onorific. Am iubit fotbalul și marii jucători ai țării, începînd cu Baratky, Petchovschi și continuînd cu Dobrin. Am compus 11 reflexii asupra lui Dobrin și asupra celui care a umbrit gloria lui în articolul „Anchete" din primul număr al fevistei Fotbal.

1. Jocul lui Dobrin este limpede ca apa de munte și strălucește mai mult decît Koh-I-Noor-ul coroanei Angliei !

2. Aparția lui Dobrin într-o echipă risipește teama de înfrîngere aidoma risipirii unui cîrd de păsări de bubuitura împușcăturii celui mai umil vînător !

3. Situațiile de gol create coechipierilor au un fond valoric, mai mult decît golurile însăși, ele te electrizează, ele fac lumină în cămărușele întunecoase ale inimii, te fac să-ți sări ruți vecinul sau vecina cu orice risc, te fac să te împaci cu dușmanul de moarte !

4. Spectatorii tînjesc după jocul lui Dobrin, la fel cum tînjește călătorul însetat după licoarea îmbătătoare a oazelor din pustiul saharian !

5. Pasa lui Dobrin, luată în ansamblu, este mai frumoasă decît Afrodita și mai înțeleaptă decît Minerva !

6. Dobrin, prințul majestuos al nouilui ev, cu o fentă magică își aruncă la picioare o ceată de adversari care, uluiți și neputincioși, îi cerșesc iertare c-au îndrăznit să-l înfrunte, chiar cu prețul dezonoarei lor.

7. Privind jocul acestui aed al fotbalului românesc, inima celui ce vine pentru prima dată la un meci de fotbal i se injectează cu microbul acestui sport la fel cum Kamadeva și Cupidon, prin săgețile lor, injectează cîteodată inimile codanelor cu balsamul iubirii.

8. Napoleon spunea cîndva că : „De la sublim pînă la ridicol nu este decît un singur pas și posteritatea n-are decît să-l judece". În meciul cu Cehoslovacia acest dicton, puțin inversat, a avut ca eroi pentru posteritate pe : Răducanu și Lucescu de o parte, ambii satisfăcînd prin ceea ce au făcut pe teren noțiunea de „ridicol" și pe Dobrin, de cealaltă parte, satisfăcînd prin golul imediat noțiunea de „sublim". Ambele noțiuni ca fapte s-au succedat la un pas, celei din urmă îi vom deschide în suflet un altar în care imaginea ei va fi de-a pururi fermecătoare.

9. Matematicienii, fie ei chiar adversarii din sferturile de finală ale C.E., pot face ce vor : pot să-și adune intențiile, pot să-și scadă pretențiile, la nevoie pot să-și împartă viața cu el, însă în niciun caz factor comun în materie de fotbal nu-l pot da.

10. Personal respingă articolul „Anchete" al scriitorului Eugen Barbu din primul număr al revistei „Fotbal" pe anul 1972, așa cum respingea pe timpuri un casier o bancnotă falsă! Ca să consideri D-ta „o întîmplare" golul lui Dobrin din meciul cu Cehoslovacia este ceva de domeniul absurdului! Auzi D-ta ! Acest gol sublim, care l-a împiedicat pe Răducanu să-și scoată nojițele de la bocanci și să se spînzure de bara porții, acest gol care a restabilit liniștea pe stadion, este socotit „o întîmplare" !

11. Coboară, tov. Eugen Barbu, de la locu-ți rezervat în tribuna O ! Coboară, prinde-l de mînă pe „marele antrenor" de pe banca suspinelor și, amîndoi în mijlocul dreptunghiului verde îngenunchiați sfios la picioarele ostraca-tului din Mexic și, într-o implacabilă atitudine de Prometeu, cereți-i iertare ! Numai în felul acesta vă veți purifica sufletul !

Apropo, stimate Iorgulescu ! Cum și subsemnatul se cam simte cu musca pe căciulă din cauza lui Dobrin, îmi permiteți să mă purific și eu cu prima ocazie, îngenunchind la picioarele Prometeului din Pitești ? Ca să-mi pot liniști, o dată pentru totdeauna, conștiința.

PANĂ ȘTEFAN, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej.

„Nici nu s-a uscat bine cerneala de pe articolul care l-ați publicat la „Poșta rotundă" cu nr. 745 în cazul Dobrin-Dumitru și m-am trezit a doua săptămînă luat cu asalt de către tovarășul Emil Burcă — Cluj si mi-am zis : „Aoleu, ce ploaie vine de la Cluj". Bănuiesc că este un tînăr „chibiț" cu vederi largi, încărcat cu tone de fotbal, crampoane, revulsin și lămîi pentru pauza meciului dintre cele două articole ale noastre. Observ că tov. Emil Burcă se agită ca o furtună într-un pahar cu apă și trăiește cu impresia (falsă) că articolul meu a fost scris cu „venin de cobră, verde de Paris sau șoricioaică" contra „domnului fotbal din Trivale". Jur cu mîna dreaptă pe inimă că nu am nimic cu „domnul fentă" (Nicu Dobrin) ci, din contră, măiestria sa, talentul, fenta, plasamentul, driblingurile unse cu miere, mă obligă să stau 90 de minute în picioare lîngă micul ecran cînd pornește la atac cu „bășica" la picior. Am arătat, și îmi menținparerea, că Dumitru — Rapid a avut multe meciuri grele în picioare pe întreg anul 1971 și o comportare constantă, față de Dobrin, și că ar fi meritat mult discutatul trofeu.

Consider, tovarășe Emil Burcă, că nu e cazul să ne mai certăm fără folos, faptul s-a consumat, trofeul stă așezat frumos în vitrina „giscanului", Dumitru așteaptă un '72 mai norocos, iar noi stăm cu pistoalele pe masă, gata pentru duel, ca în vechile timpuri. Dacă vreodată mă veți provoca la duel, am să cer cu limbă de moarte să sustinem lupta în deschiderea meciului de fotbal RAPID-C.F.R. Cluj din retur și, dacă eu voi fi cel care va muri, doresc să fiu acoperit cu gazon giuleștean și îngropat lîngă steagul de la corner. Și mort vreau să-l văd pe Rică cum ulimbă bășica pe la spate, amețindu-și adversarii. Îmi place numai ce-i frumos, drept și cinstit. Eu mă opresc aici, iar Tudorică cu trompeta sa să cînte mai departe „Mulți ani trăiască" pentru marele învins, Dumitru. Eu doresc celor doi fotbaliști cu inimile „D" să facă o figură frumoasă la Budapesta, împreună cu toată echipa, și să ne treacă supărările".

MOZAIC

Doi frați gemeni, în aceeași echipă s-au mai pomenit. Dar doi frați gemeni într-o linie de atac a unei formații este, desigur, un fapt cu mult mai rar. Și dacă se mai adaugă și amănuntul că amîndoi evoluează la un înalt nivel, atunci, se poate vorbi chiar de un caz unic. Este vorba de frații gemeni Helmut și Erwin Kremers care fac parte din echipa Schalke 04 și sînt candidați serioși pentru echipa reprezentativă. Talentul este la fel ca și asemănarea lor. Singura diferență care-i deosebește : nu au aceeași greutate : Erwin are cu 100 grame mai mult...

HEIDE ROSENDAHL, campioană a Europei la pentatlon și recordmenă a lumii la lungime, a refuzat oferta care i-a fost făcută pentru a interpreta rolul principal într-un film. După ce a citit scenariul, ea a declarat că un asemenea subiect romantic n-o pasionează.

ROMEO BENETTI, jucător de fotbal al clubului Internazionale din Milano, a obținut un premiu la un concurs la care a prezentat colecția sa de... 150 de canari. „Pentru mine aceasta este o pasiune. Îmi place să ascult, în locul tumultului de pe stadioane, trilurile lor melodioase".

DE PESTE zece ani pe lîngă stadionul „Lenin" din Moscova funcționează un serviciu de educație fizică pentru oameni în vîrstă. Candidații care doresc să urmeze aceste cursuri sînt în prealabil atent examinați de medici, după care le sînt prescrise complexele de exerciții adecvate. Cursurile conduse de cadre calificate se bucură de un mare succes, fiind urmate de sute de persoane.

KURT BENDLIN, fost recordmen mondial la decatlon (8 319 puncte), este acum pe deplin restabilit după accidentul care l-a determinat anul trecut să abandoneze la campionatele europene de la Helsinki. Întrebat fiind de un ziarist sportiv care sînt pronosticurile sale pentru acele probe ale întrecerii de la München el a indicat următoarele rezultate : 10"8 la 100 m., 7,70 m. la lungime, 15,50 m. la greutate, 1,90 m. la înălțime, 48" la 400 m., 14"7 la 110 m. garduri, 47,50 m. la disc, 4,80 m. la prăjină, 76 m. la suliță și 4'25" la 1 500 m. ceea ce ar reprezenta 8 614 puncte, total superior cu 200 de puncte, actualului record mondial deținut de americanul Bill Toomey.

HAROLD CONOLLY campion olimpic la aruncarea ciocanului în 1956, deși are în prezent vîrsta de 40 de ani, continuă să activeze cu mult succes. Recent, el a obținut un rezultat de 66,02 m. și speră că va putea candida pentru un loc în echipa S.U.A. Dacă Conolly va reuși să obțină selecționarea, acest fapt ar corespunde cu a cincea sa participare consecutivă la Jocurile Olimpice.

IN R.D. GERMANĂ s-a încheiat o mare competiție sportivă de masă, destinată descoperirii a noi elemente talentate la tenis de masă. Principiile acestei uriașe întreceri sînt simple. Pot lua parte toți cei care practică tenisul de masă, concurenții fiind împărțiți pe categorii de vîrstă (8—13 ani, 14—17 ani, 18—30 ani, 31—45 ani și în fine cu peste 45 de ani). Competiția începe pe unități (școli, uzine, instituții etc.) apoi ajunge la faza orășenească, regională etc. Ajunsă la a 10-a ediție, competiția cunoscută în R.D.G. sub semnul celor trei T.T.T. (Tischtennis, Turnier der Tausende) a cuprins în anul 1971 aproape 20 000 de amatori.

Campionul olimpic de judo Anton Geesink nu mai are nevoie de prezentări. Popularitatea lui mai ales în țara sa — Olanda — este uriașă. Celebrul muzeu de figuri din ceară „Tussaund" din Londra, vestit în întreaga lume, a decis să-l includă în colecția sa care cuprinde pe cei mai celebri oameni din lume. În acest scop a făcut o deplasare specială Londra-Amsterdam sculptorița Lynn Krammer pentru a lua dimensiunile exacte ale uriașului luptător. Se poate afirma că Anton Geesink va fi o piesă „foarte grea" a nu mai celebrului muzeu.

CONFORM unor statistici publicate într-un ziar de specialitate din S.U.A., John Smith, recordmenul mondial al probei de 400 yards cu 44"5 a reușit în cursul anilor 1970 și 1971 să alerge distanța de 400 metri de 21 de ori sub 46 secunde.

PRIMELE PUNCTE FIXE DE ASISTENȚĂ TEHNICĂ PE TRASEE TURISTICE

Pe linia preocupărilor sale permanente pentru asigurarea unei asistențe tehnice operative și complete, Automobil Clubul Român a inițiat o nouă acțiune care constă în înființarea unor puncte fixe de asistență tehnică pe unele trasee turistice mai importante. Astfel, în peisajul obișnuit al unor stații PECO, (în imaginea de mai jos) de pe traseele Sibiu — Făgăraș — Brașov (Valea Prahovei) — București și Sibiu — (Valea Oltului) — Rm. Vîlcea — Pitești — București, iar de aici spre litoralul românesc, vor apărea în curînd primele ateliere de acest fel, care vor fi dotate cu cele necesare unor intervenții complexe, vor avea un personal calificat și vor fi adevărate baze pentru patrulele de asistență tehnică A.C.R.

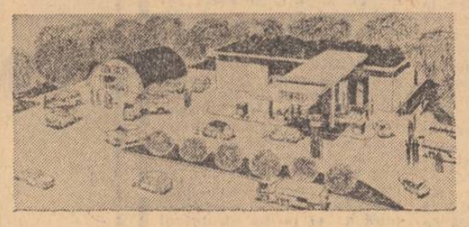

CURIOZITĂȚI

● **Administrația provinciei Marsa Matruk din Republica Arabă Egipt a hotărît ca cele 36 200 de cămile existente pe teritoriul său să fie înregistrate și prevăzute cu numere de circulație, aidoma autovehiculelor !**

● **Cu cantitatea de carburanți consumată într-o singură oră de un avion de pasageri Boeing-707 o mașină de litraj mediu ar putea înconjura de două ori și jumătate Pămîntul.**

● **Pe baza unor statistici comparative s-a stabilit că o călătorie cu mașina în 1971 este de... 6 ori (!) mai sigură decît una cu diligența, făcută la sfîrșitul secolului trecut. Astfel, la 100 000 km parcurși cu „pașnica" diligență se înregistrau 19 morți (!) în accidente, iar astăzi la aceeași distanță parcursă cu mașina revin doar 3 victime !**

AUTOMOBILISM

Miss, felicitată „călduros" de Anton Blankert, vicepreședintele Asociației Internaționale de turism și președinte al Automobil Clubului Olandez

MISS AUTOMOBIL '72...

...Se numește ILEANA CHICOMBAN, are 19 ani și este brașoveancă. Ea a fost aleasă prin votul participanților, din acest an, la tradiționalul bal al automobiliștilor, în salonanele elegante ale Cazinoului din Sinaia, cînd juriul, prezidat de domnul ANTON BLANKERT, vicepreședinte al Alianței Internaționale pentru Turism și președinte al Automobil-Clubului Olandez, i-a înmînat trofeul obținut în competiția cu alte 11 reprezentante ale sexului frumos.

Tînăra Miss conduce automobilul, dar respectă, în această direcție, interdicția părintească a tatălui său, cunoscutul campion de ciclism din anii trecuți, Nae Chicomban. Practică însă și alte sporturi, îndeosebi atletismul pe care l-a îndrăgit de la vîrsta de 10 ani. Azi este alergătoare de performanță și întrucît a terminat liceul candidează la un loc în Institutul pentru cultură fizică și sport. Se spune că automobiliștii sînt oameni curajoși și știu să evite obstacolele așa că, îi urăm... un start bun și în studențe !

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

DIALOGUL CONTINUU

Am pășit în ultima lună a trimestrului. Pe negîndite anul 1972 nu mai poate fi considerat sub semnul începutului său, ci sub cel al rezultatelor obținute, al strădaniilor pentru a da viață prevederilor planului anual, parte componentă a cincinalului, pe care îl dorim și-l facem să fie al calității. În contextul preocupărilor pentru ridicarea economiei noastre pe noi trepte ale dezvoltării sale, dialogul continuu dintre conducerea partidului și statului și cei ce făuresc nemijlocit bunurile materiale și spirituale, are o importanță hotărîtoare. Trei mari evenimente, numai în ultimul timp — Conferința secretarilor comitetelor de partid și a primarilor comunali, Consfătuirea oamenilor muncii din industrie și construcții și Congresul Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție — au permis o amplă analiză a situației în cîteva domenii de o importanță capitală — analiză la care, alături de conducătorii partidului și statului au luat parte mii și mii de oameni ai muncii. Participarea cetățenească largă la conducerea treburilor economice și sociale, sub această formă, capătă caracter de instituție și ea dovedește, încă o dată, competența maselor de a rezolva cele mai dificile probleme ca și eficiența excepțională a acestor consultări nemijlocite a celor ce muncesc. Cuvîntările rostite cu acele prilejuri de tovarășul Nicolae Ceaușescu au sintetizat bogata experiență a partidului nostru în domeniile respective, au scos în evidență ideile cele mai valoroase desprinse din lucrări, au trasat noi căi menite să ridice la un nivel superior activitatea economică și socială.

Pe linia acelorași contacte și consultări fructuoase dintre conducerea partidului și statului nostru și oamenii muncii, se plasează și vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în cîteva întreprinderi industriale bucureștene, care a avut loc în prima zi a lunii martie. Au fost vizitate Uzinele de utilaj chimic de la „Grivița Roșie", Întreprinderea de piese radio și semiconductori — Băneasa, Uzinele mecanice de utilaj chimic, Uzinele de mașini grele București, acestea două din urmă făcînd parte din tînăra platformă industrială din sudul Capitalei. Întîlnirea secretarului general al partidului cu oamenii

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI Nr. 752 — sîmbătă 4 martie 1972 — 8 PAGINI, 1,50 LEI

INCUNABULUL DE LA ȘCHEII BRAȘOVULUI

DE CE COPACII NU MOR DE FRIG?

— RELATĂRI CU ACESTE TITLURI ÎN PAGINA A 5-A —

ȘASE PROFESII — ȘASE DESTINE

- Gîndurile unor femei despre muncă, despre dragoste, despre ambiție
- Meseria nu știrbește feminitatea
- Bucurii „obișnuite"
- În căutarea adevărului
- Dovezi împotriva unor condiții speciale...

Știu că doar o întîmplare le va face să se întîlnească, să se cunoască. Poate chiar, să devină prietene. Pentru mine însă, cele șase eroine — pretențios cuvînt, dar deseori folosit — pe care voi încerca să le creionez, sînt realmente prietene. Nu doar pentru motivul că le-am căutat, le-am descoperit, le-am iscodit gîndurile. Nu numai pentru faptul că, reușind să le cunosc mai bine, le-am îndrăgit pentru curajul, pentru iubirile, pentru greutățile și micile lor bucurii. Prin viața, prin lupta, prin omeneasca și permanenta lor înfruntare a zilei de azi, a și mai pretențioasei zile de mîine, cele șase prietene reprezintă pentru mine frînturi ale destinului Femeii, substantiv scris cu majusculă, în semn de respect, de prețuire pentru această demnă reprezentantă a poporului nostru, în ceea ce are mai nobil, mai înălțător, viața sa de astăzi și de mîine.

AMBIȚII SĂNĂTOASE

Nu se cunosc. Destinele lor nu se împletesc. Măcar, aparent. Sigur, e o deosebire între a fi lăcătuș și a fi profe-

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ARGEDAVA- CETATEA LUI BUREBISTA DE LA POPEȘTI PE ARGEȘ

Figurină din bronz, de origină elenică, reprezentînd o divinitate greacă. Poate fi Poseidon. Descoperită în cetatea lui Burebista de la Popești

de prof. univ. dr. docent Radu VULPE
membru al Academiei de Științe Sociale și Politice

— Importantul centru antic al culturii getice de pe malul drept al Argeșului.
— Analogia dintre cetatea de la Popești și vatra de mai tîrziu a Bucureștilor.
— Capitala uniunii de triburi getice de acum peste două milenii era situată la 25 km de orașul de pe Dîmbovița ?
— Descoperirea unei întinse curți „princiare" cu numeroase apartamente, temple, bucătării cu cuptoare și camere cu provizii.
— Figuri în relief, amfore, țigle, chiupuri din ceramică lucrate în atelierele proprii din Popești.

(Relatarea în pagina a 7-a)

Diverse obiecte getice din epoca lui Burebista, găsite la Popești

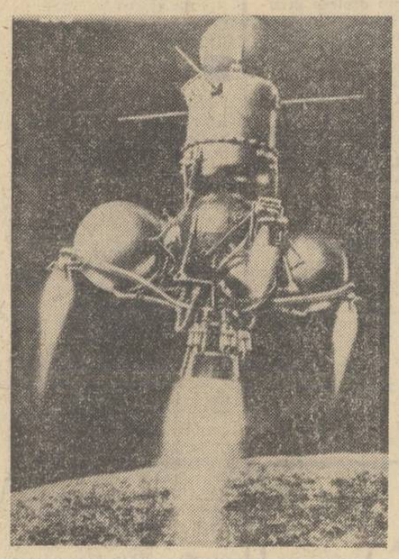

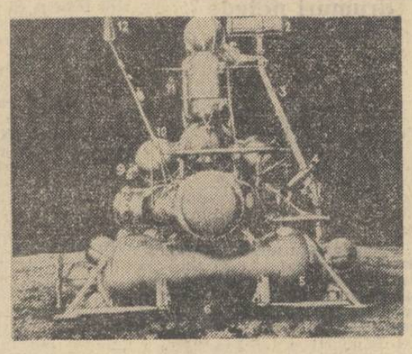

Cu o docilitate surprinzătoare robotul selenar și-a executat misiunea, a introdus conteinerul cu mostre de rocă în capsula sferică din partea superioară a construcției, a verificat etanșeitatea „coletului" și a comunicat Pămîntului că totul este în ordine. Stațiile terestre i-au trimis comanda de start, și robotul s-a conformat : a expediat trofeele cu racheta ce o avea la dispoziție în acest scop (imaginea din stînga) și pe care o puteți vedea și în configurație statică în imaginea de deasupra.

Stația automată selenară sovietică „Luna"-20. Se observă cele două trepte ; etajul de aselenizare, cu brațul mecanic pentru prelevarea rocilor în dreapta (reperul 3) și antena pentru comunicații cu stațiile terestre în stînga (reperul 12), și etajul ascensional, cu racheta purtătoare și capsula recuperabilă (reperul 1) (imaginea de sus).

„Luna"-20 ne anunță :

„AM VENIT, AM VĂZUT, AM ÎNVINS !"

de col. ing. Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

● Lupta a fost aprigă și fulgerătoare, dar la capătul ei natura tainică a mai pierdut o redută : munții Selenei ● Încă o victorie binemeritată a omului inteligent, muncitor și perseverent, sub stindardul cunoașterii adevărate a lumii înconjurătoare, pentru civilizație și progres ● O aselenizare uluitoare printre stînci și... munți

(Amănunte în pagina a 5-a)

Călătorie în Africa

KINSHASA — UN ORAȘ ÎN PLINĂ DEZVOLTARE

(Pagina a 3-a)

Imagine din Kinshasa, capitala republicii Zair
Foto : I. DUMITRU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Florica — Marin NĂSTASE — Galați

În pagina a 6-a

- MODA : Ce fustă alegeți ?
- UTIL ȘI PRACTIC : Puterea lămîii
- BLOCNOTES : Soba de teracotă cu încălzire electrică „Terel II"
- DECORAREA LOCUINȚEI
- CÎTEVA REȚETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

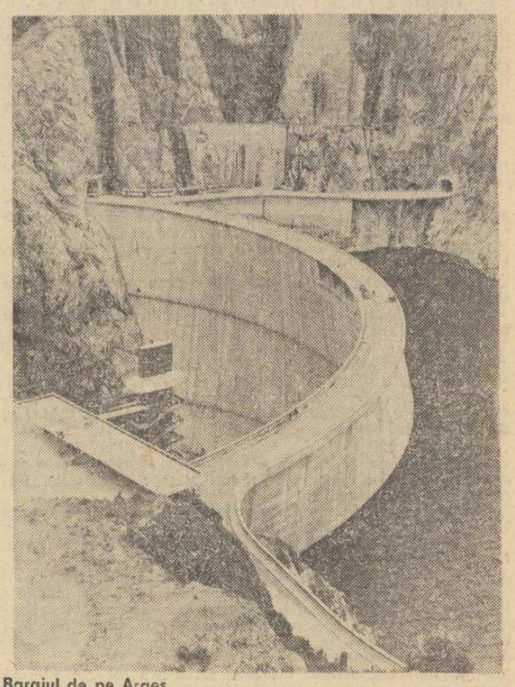

Barajul de pe Argeș
Paul ENEOTESCU — comuna Mirșa-Avrig, jud. Sibiu

FÎNTÎNILE DIN FLĂMÎNZI

de Ion MURGEANU

• După șaizeci și cinci de ani în comuna care numără azi 1 680 de familii • De ce s-a întors Ana lui Axinte, după un an de „viață privată", lîngă bărbatul ei • Cum trăiesc și ce preocupări au astăzi copiii și nepoții flămînzilor din 1907

1.

Toader Mursa nu știe povesti scurt. Atentă la noi, nevastă-sa, Profira, îl întrerupe din cînd în cînd ca să-l aducă la obiect. Istoriile lui Toader Mursa sînt însă lungi, ca de altfel, întreagă, istoria frămîntatei lui semințiî țărănești. În 1907 era băietan încă, la casa tatălui său, avînd paisprezece ani. Mina doi cai ageri la o căruță proaspăt văpsită. Primăvara aceea se-apropia cu mari dificultăți pentru flămînzeni. Ciocoiul Mochi Fischer reînnoind contractul de arendare a pămînturilor prințișorului Dimitrie Sturdza, arunca tot greul plăților pe capul țăranilor, împovărați și așa de vechi datorii. Un singur pogon ar fi costat de două ori mai mult decît pînă atunci, iar ciocoiul nici nu se arăta ca să negocieze cu sătenii această nouă măsură. Se boierise el însuși, ciocoiul, avîndu-l ca slugă locală pe unul Iorgu Constantinescu, vechil și administrator. În 8 februarie — stil vechi — țăranii din satele împrejurimii erau adunați la primăria comunei Flămînzi în număr de cinci-șase sute așteptînd ca să vie „boierul" la învoială. Așteptaseră trei zile. În sfîrșit, o caretă la care zburau patru cai, trecu prin fața primăriei fără ca să oprească, dar împroșcindu-i pe țărani cu noroiul dezmorțit sub zăpadă. „De ce nu oprește boierul ?" au iscodit oamenii. Primarul răspuse că „Ce știe el ; n-au decît să-l întrebe !"

— Ne-am urnit, povestește moș Toader Mursa, pînă în fața porții notarului Ciornei, al cărui cumnat era Iorgu Constantinescu, și la care trăsese, cam pe la prînz. „Nu iese boierul, a zis careva din curte. Sede la masă". „Da' noi de trei zile avem masă ?" a răspuns un om dintre țărani, și alții au dat la o parte poarta notarului. Iorgu Constantinescu auzind zarvă, a ieșit în cerdac, roșu de furie : „Dacă nu vă potoliți, am să vă fac eu, ca să mîncați șapte de la o capră !" Atunci un sătean, Ion Dolhescu din Prisăcani, uimindu-se cu glas tare, a scîrbă, este lovit de Iorgu cu cizma în burtă și-n piept pînă sub bărbie. „Doi cumetri ai tatei, adăugă povestitorul, Grigore Roman Grosu și Trifan Roman Grosu, l-au scos pe boier din cerdacul notarului în mulțime, care se săturase ! Eu, ca băietan, m-am ținut de tata, fiind printre oameni"...

2.

De două ori și-au asumat flămînzenii istoria în seculara lor existență ! Anul 1907 nu le-a adus pămînt decît pentru morminte, iar acest lucru astăzi îl știu și copiii de școală. Cîrdășia burghezo-moșierească s-a răzbunat, aprigă, pe cutezanța nevoeșilor. „Respectuoși și cu lacrămi pe obraz" veniseră aceștia în fața autorităților, iar cînd n-au mai putut, declarau „că cu forța ne vom duce pe moșie și vom băga plugurile noastre spre a ne asigura existența noastră și a copiilor noștri și că nu ne vom da înapoi chiar cu riscul vieților noastre". Ceea ce au și dovedit. Toader Mursa, martor al documentului din care cităm, povestește cum s-a împrăștiat pînă seara și-a doua zi după acea dată de 8/21 februarie 1907 sămînța revoltei în aproape întregul județ Botoșani. Apoi veniră autoritățile. Apoi au fost aduși la județ, după o crîncenă instrucție ce li se făcuse la Frumușica, toți capii răscoalei, între care și tatăl povestitorului nostru, Trifan V. Mursa. Porniseră la județ însoțiți de jandarmi, într-o căruță trasă de cai mînați de băietanul Toader, dar sub Dealul Tîrgului, ajungîndu-i din urmă, un călăreț a oprit jandarmii, bajocorîndu-le gradul, care nu știa cum să mîne pe drumuri, „îndivizii", și pretinzînd el comanda îi gonise pînă la Tribunal sub copitele cailor, după ce-i descuițase în zăpada topită de noroiul acelui februarie înădușit.

S-a tras fără nici o răspundere asupra țăranilor lipsiți de apărare. „Neamul Românnesc" an I nr. 87 din același an, în zilele următoare, scria : „Dumnezeu să-i ierte pe cei patru țărani români împușcați în orașul românesc Botoșani de oastea românească în ziua de 5 martie. Să-i ierte Dumnezeu pentru cită muncă de robie au muncit, pentru ce trai de dobitoace nenorocite au dus, pentru cîtă înșelare au suferit etc., etc.," Inutil prohod ! Care nici el n-a putut adormi setea mereu neistovită a țărănimii române pentru pămînt și dreptate.

3.

Ca o metaforă uriașă, nelipsită de interes vizionar, intrînd în **Cordunul** Flămînzilor după șaizeci și cinci de ani (în 8 februarie — stil nou însă) am văzut săpate pe o parte și alta a șoselei asfaltate, în fața noilor case ale cooperatorilor, fîntîna lîngă fîntînă. Înscrisul acestor fîntîni poartă date recente, îndeosebi anii 1970 și 1971, și este apăsat încă de la construcție cu degetul în tencuiala de ciment, umedă, ca să rămînă inscripție : Costachi și Casandra — 1970, Dumtiru și Elena — 1971, Ana și Dumitru — 1971, Petru și Ruxandra... Făceam cunoștință, astfel, cu o generație a flămînzenilor care și-a asumat istoria încă o dată, în zilele noastre, de data aceasta într-un mod conștient și organizat. În 1958 comuna Flămînzi se declara complet cooperativizată ; pămînturile intrau definitiv în stăpînirea colectivă a țăranilor care-l munciseră, cu sudoare, de veacuri, iar la 1907 îl spălaseră cu sîngele lor.

La Consiliul comunal învățătorul Petru Munteanu, locțiitorul secretarului Comitetului comunal de partid, ne-a spus, între altele, o ciudată poveste. Flămînzenii n-au fost lipsiți nici ei de inerentele încertitudini ale noii organizări colective. Un țăran cu numele de Axinte Adam Constantin s-a înscris, bunăoară, în cooperativa de producție în 1959, dar fără știrea nevestei. Făcea parte din formația de pompieri a comunei și, stînd toată vremea între oameni, la sfat, într-o bună zi s-a convins singur. Ajuns acasă, a dat de bucluc însă ! Nevastă-sa, Ana, s-a tras deoparte cu hectarul ei de zestre lăsîndu-l, cum i-ar fi zis, că-i șade lui bine, singur, în colectiv, cum se și înscrisese ! Dar la un an numai de la această întîmplare Ana lui Constantin Axinte venise cu bună voie lîngă bărbatul ei... Ne-a interesat, bineînțeles, ce face această femeie acum, și-am aflat că-și amintește glumind „anul ei privat". A devenit membră de partid, este deputată, și-a fost propusă ca delegată la Congresul Uniunii Naționale a cooperativelor agricole de producție ! Anul trecut a muncit, partea, o suprafață de 3.50 ha. în acord global.

Iar acesta nu este un amănunt oarecare. O altă dimensiune, cu noi semnificații, are în prezent istoria comunei Flămînzi. Ca pretutindeni, procesul formării unui țăran cu o conștiință a demnității sale, a faptului că și-a luat pentru totdeauna în stăpînire moșia, se circumscrie. Acest lucru a reieșit, însuflețit, în oricare dialog încercat la Flămînzi.

— Să luăm un caz, spune Ilie A. Guraliuc, om la 48 de ani, pe care-l oprisem în stradă. Și arată o casă de peste drum. Dacă ne-am lua cu Bursuc (proprietarul casei, desiescu astăzi 1680 de familii cuprinse în Cooperativa agricolă de producție. Așa ne-a declarat președintele pe care l-am numit mai sus. În satele comunei sînt 9 școli, în aceleași sate din care în anii răscoalei din 1907 pornea acea jalbă în numele a 39 de țărani din care 14 isclăleau prin punerea degetului ! Electricitate și cinematograf... Asfalt. Trei generații pe aceeași scenă unde încap 48 de dansatori și cinci muzicanți împreună cu instructorul lor Gh. Siminiceanu. Cel mai virstnic dansator, Dumitru Crețu are 72 de ani, iar cel mai tînăr, elevul Hapău Vasile este în clasa a treia... Laureați cu șapte cununi.

Și ce-ar mai fi ? Un muzeu. Un muzeu pe cel mai ridicat loc de pe aria satului, unde a a fost altădată un conac Sturdza ! Acest muzeu nu se deschisese încă în ziua noastră de la Flămînzi, pentru marele public. Și totuși, învățătorul Petru Munteanu, ne-a condus să-l vizităm. Apoi, ne-a condus pînă la casa de unde a luat foc răscoala în anul 1907, casă în care învățătorul pensionar Dumitru Simionescu „lucrează niște memorii". Și-am fost conduși, în sfîrșit, în familia unui țăran cooperator, Gheorghe Achițel, a cărui nevastă, fata bătrînului Gheorghe Trocin, are 9 frați școliți pînă la treapta universitară. Vorbind despre liniștea unui iaz cu pește și despre poala codrului verde care așteaptă înmuguririle primăverilor nu-mi ieșea încă din minte imaginea unui țăran descult încercînd numai o notă de pe claviatura unui pian, cu uimire, dar și cu emoție, poate că chiar acolo, în conacul devenit astăzi muzeu. Ce notă sfîșietoare va fi scos complicatul instrument sub apăsarea degetului aspru care-l folosise țăranului de condei pentru jalba dinaintea răscoalei ? El nu știuse pînă atunci cum poate geme codrul ori cum poate fugi riul într-o casă de om pe claviaturile albe ! Dar acela era un tablou, opera unui pictor contemporan, ca și versul POETULUI :

Răscoala izbucnise deodată în Moldova
La Giurgiu, la Caracal și Craiova,
Pornind din suferința celor smeriți și blînzi,
Tu ține minte satul flămînd, numit Flămînzi.

Trecînd peste hiperbolă, astăzi Flămînzii ar putea să se cheme Fîntînile, sau și mai exact, într-o metaforă unică a istoriei noastre țărănești, atît de adîncă și dureroasă, pînă la limpezirea de astăzi totală, FÎNTÎNA.

4.

Circa 70 de fîntîni în doi ani, pentru amintire... Dar numai într-un singur an, 1971, 71 de nunți, cărora li se adaugă în luna ianuarie a anului curent încă 12 ! În comuna Flămînzi trăgur) ar avea poate mai multe de spus ! Dar luați dumneavoastră oricare casă și orice om ! Lumea de astăzi trăiește altfel. Ce, se mai există ! Cînd eram eu băiet mîncam pîinea numai de Paști și la Crăciun. Acum treaba tinerețului e să se ia la întrecere cu orașul Și uite cum ! Fiecare om are astăzi unul sau doi, sau chiar trei copii învățați, care, cînd vin acasă în vacanță apoi, și noi trebuie să nu fim mai jos !

— Cu casele oamenii au cam terminat, ne-a încredințat, cîteva clipe mai tîrziu, și tovarășul Constantin Ungureanu, președintele C.A.P. La noi s-a construit mult de tot. Au mai rămas poate zece la sută din casele vechi. Așa că putem spune : problema caselor s-a rezolvat ! Acum la noi lupta se dă pe mobile cît mai fine, pe televizoare...

— Și pe fîntîni, ne-am îngăduit noi...

Președintele s-a arătat visător.

— Oamenii sapă cîte-o fîntînă, așa... pentru amintire... Există o evidență a lor, la Consiliu... Oricum, fiind proprietate particulară, nu vă pot spune o cifră exactă ! Cred că în anii trecuți s-au făcut circa șaptezeci de fîntîni..

Cîrca 70 de fîntîni în doi ani, pentru amintire... Dar numai într-un singur an, 1971, 71 de nunți, cărora li se adaugă în luna ianuarie a anului curent încă 12 ! În comuna Flămînzi trăiesc astăzi 1680 de familii cuprinse în Cooperativa agricolă de producție. Așa ne-a declarat președintele pe care l-am numit mai sus. În satele comunei sînt 9 școli, în aceleași sate din care în anii răscoalei din 1907 pornea acea jalbă în numele a 39 de țărani din care 14 iscăleau prin punerea degetului ! Electricitate și cinematograf... Asfalt. Trei generații pe aceeași scenă unde încap 48 de dansatori și cinci muzicanți împreună cu instructorul lor Gh. Siminiceanu. Cel mai virstnic dansator, Dumitru Crețu are 72 de ani, iar cel mai tînăr, elevul Hapău Vasile este în clasa a treia... Laureați cu șapte cununi.

Și ce-ar mai fi ? Un muzeu. Un muzeu pe cel mai ridicat loc de pe aria satului, unde a a fost altădată un conac Sturdza ! Acest muzeu nu se deschisese încă în ziua noastră de la Flămînzi, pentru marele public. Și totuși, învățătorul Petru Munteanu, ne-a condus să-l vizităm. Apoi, ne-a condus pînă la casa de unde a luat foc răscoala în anul 1907, casă în care învățătorul pensionar Dumitru Simionescu „lucrează niște memorii". Și-am fost conduși, în sfîrșit, în familia unui țăran cooperator, Gheorghe Achițel, a cărui nevastă, fata bătrînului Gheorghe Trocin, are 9 frați școliți pînă la treapta universitară. Vorbind despre liniștea unui iaz cu pește și despre poala codrului verde care așteaptă înmuguririle primăverilor nu-mi ieșea încă din minte imaginea unui țăran descult încercînd numai o notă de pe claviatura unui pian, cu uimire, dar și cu emoție, poate că chiar acolo, în conacul devenit astăzi muzeu. Ce notă sfîșietoare va fi scos complicatul instrument sub apăsarea degetului aspru care-l folosise țăranului de condei pentru jalba dinaintea răscoalei ? El nu știuse pînă atunci cum poate geme codrul ori cum poate fugi riul într-o casă de om pe claviaturile albe ! Dar acela era un tablou, opera unui pictor contemporan, ca și versul POETULUI :

Răscoala izbucnise deodată în Moldova
La Giurgiu, la Caracal și Craiova,
Pornind din suferința celor smeriți și blînzi,
Tu ține minte satul flămînd, numit Flămînzi.

Trecînd peste hiperbolă, astăzi Flămînzii ar putea să se cheme Fîntînile, sau și mai exact, într-o metaforă unică a istoriei noastre țărănești, atît de adîncă și dureroasă, pînă la limpezirea de astăzi totală, FÎNTÎNA.

Agendă săptămînală

DIALOGUL CONTINUU

URMARE DIN PAG. 1

muncii din aceste importante unități economice a constituit o nouă ocazie de manifestare a atașamentului profund față de politica internă și externă a partidului și statului, a dragostei și stimei de care se bucură în rîndul poporului nostru conducerea partidului, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Caracterul de lucru al acestei întîlniri s-a evidențiat și de această dată prin dezbaterea la fața locului, în sectoarele de producție, a principalelor probleme ce se pun în fața întreprinderilor amintite și prin măsuri concrete menite să dea un nou impuls dezvoltării lor. Cuvintele rostite de conducătorul partidului și statului nostru au avut un puternic ecou în rîndul salariaților din întreprinderile vizitate, recomandările făcute fiind însușite întru totul. Din analiza făcută în comun au reieșit și o serie de indicații de ordin practic. Astfel, de pildă, la „Griviția Roșie", tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat, printre altele: folosirea mai judicioasă, mai intensivă a spațiului construit, organizarea unui sistem de transport interuzinal, cu un grad înalt de mecanizare, apt să contribuie la îmbunătățirea fluxului tehnologic, extinderea atelierului de sculărie-matrițerie, o conlucrare mai strînsă cu institutele de specialitate ale chimiei și, în general, cu acele întreprinderi aparținînd Ministerului Industriei Chimice, care produc utilaj similar ; s-a preconizat, de asemenea, extinderea uzinei prin redistribuirea spațiului industrial construit în perimetrul căilor ferate. Cu același prilej, a fost avansată ideea transformării uzinelor „Griviția Roșie" într-un mare și puternic centru producător de utilaj chimic, în care să-și desfășoare activitatea și institutele de cercetări de specialitate, precum și subunități care, prin profilul lor, se înscriu în sfera de activitate a uzinei.

Măsuri și indicații la fel de importante au reieșit și din vizitele în celelalte unități. Caracterul lor concret, deschizător de noi perspective a fost subliniat și de hotărîrea colectivelor de muncitori, tehnicieni și ingineri de a le traduce cît mai grabnic în viață, contribuind astfel la îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce decurg din actualul cincinal. De altfel, rezultatele bune obținute în primele două luni ale anului de întreprinderile recent vizitate, ca și de marea majoritate a întreprinderilor țării, constituie o garanție a succesului în activitatea lor.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Iarna la mare

Andrei DUMITRESCU — Constanța

ȘASE PROFESII — ȘASE DESTINE

URMARE DIN PAG. 1

soară. Una e să minuiești aparatul de sudură și alta, să aplici legile **pentru** a apăra adevărul, cinstea, echitatea. Nu e același lucru să stăpînești înălțimile la bordul unui avion sau să captezi atenția, inimile unor oameni, întruchipînd pentru ei, pe scenă, roluri pe care să le îndrăgească, cu care să dorească să se confunde.

Mîinile **RUXANDREI DRAGOMIR**, de la Uzinele „Semănătoarea" sînt subțiri, delicate, ca întreaga ei ființă. Cum o fi ținînd ciocanul acela greu cu care lucrează ? De ce asociem totdeauna o meserie, cum e cea de lăcătuș mecanic, pe care o practică Ruxandra, cu forța fizică ? Iat-o, micuță, fragilă, fără ca această înfățișare să-i fi produs greutăți, neplăceri, după cîte aflu.

— Probabil că toată lumea care vă cunoaște, se miră cum de v-ați ales o astfel de meserie, nu ?

— Cam așa e. Bănuiam că mă veți întreba și dumneavoastră. Sînt mică și slabă, dar am putere. Meseria o fac fiindcă îmi place tare mult. Și o fac bine, cîștig bine.

— Nu v-ar fi mai ușor să stați acasă, să vă ocupați doar de gospodărie, de copii ?

— N-ar fi mai ușor. Dar mai important e faptul că eu, ca om, aș suferi.

— Ce v-ar lipsi, în primul rînd ?

— Mi-ar lipsi ceva foarte drag care mă face să mă simt om întreg, mi-ar lipsi mîndria, pe care mi-o dă munca, mi-ar lipsi colectivul.

— Aveți doi copii. Asta înseamnă unele obligații de mamă. Spuneți-mi, sincer, cum împăcați munca cu obligațiile de familie ?

— Eh, nu e ușor. Mă mai ajută soțul meu (e sculer în aceeași uzină) dar, mai ales, soacra mea.

— Că nu e nevoie neapărat de forță fizică pentru a fi lăcătuș, m-ați convins. Încep să fiu convinsă și că o astfel de profesie nu o face pe femeie mai dură, nu-i stîrbește din gingășie, din sensibilitate. Totuși, aș vrea să vă cunosc părerea.

— Nu meseria e vinovată dacă o femeie e mai aspră. Asta ține de firea ei și de voință. Poate chiar, asprimea muncii mă face să apreciez mai mult ceea ce se înțelege prin calități feminești. Nu cred că sînt o mamă mai puțin iubitoare, mai puțin răbdătoare ca altele. Nici că sînt o soție mai puțin înțelegătoare.

— Care este, după dumneavoastră, calitatea ce vă caracterizează ?

— Lipsa de frică în fața vieții, a greutăților ei.

— V-aș spune și eu ceva despre acest lucru, intervine sudorița **G. ELISABETA** din aceeași uzină despre care știu că întrece la calitate și pe bărbații lîngă care lucrează. **Am impresia că femeile sînt mai ambițioase, continuă ea, au mai multă mîndrie decît bărbații. Pe mine, în primul rînd, ambiția de a arăta, ce pot, m-a împins să-mi aleg meseria aceasta. Cred că tot ea mă ajută să fiu fruntașă. Dar o ambiție sănătoasă, care te învață să fii mai bună.**

Una are 25 de ani, alta 36. Muncesc, sînt soții, sînt mame. Meseriile lor, aparent bărbătești, nu le frustrează feminitatea. Le creează doar încă o problemă : dorința de a o păstra, indiferent de condiții.

O bucurie, ca atîtea altele

Iubire, ambiție... Și una și alta declanșează resorturi intime, reacții foarte omenești. O femeie are o profesie grea, e și mamă. Dar e stăpînită, în ciuda timpului puțin care-i mai rămîne, de dorința acerbă să progreseze.

— Am primit de curînd un apartament nou. Asta îmi creează condiții pentru a învăța. Mă gîndesc să nu rămîn pe loc, să-mi termin liceul. Sînt spusele Ruxandrei Dragomir.

—Oricît de multe aș avea de făcut, nu vreau să-mi pierd plăcerea de a citi, de a învăța. Fără cunoștințe de tot felul, nu mai poți trăi în rînd cu lumea de azi, spune Elisabeta.

Poate că de la o astfel de declarație, mi-a venit ideea de a le căuta pe cîteva dintre femeile despre care am mai scris. Așa se face că într-o dimineață chem Brașovul. La capătul firului : profesoara de istorie **CORNELIA ALBU**, directoarea liceului „Unirea".

— De cînd nu ne-am văzut, s-au întîmplat lucruri esențiale în viața dumneavoastră ?

— Esențiale ? Știu eu, poate. Deși le-aș spune, mai de grabă, obișnuite. Mai ales dacă le raportăm la timpul care a trecut de cînd am stat de vorbă.

— Nu vă dezmințiți modestia, pe care v-o cunosc. Totuși, cîteva din cele obișnuite ?

— Am susținut lucrarea la examenul de gradul I și aștept inspecția specială, ultimul hop, cum s-ar zice. Asta ca profesoară, fiindcă rămîn, în primul rînd, profesoară. Ca directoare, am contribuit la definitivarea unor măsuri pentru modernizarea procesului de învățămînt.

— Și... nu-mi spuneți nimic despre fetița ?

— Fetița mea a împlinit 18 ani.

— Asta e tot o bucurie obișnuită ?

— Mai puțin !

GEORGETA ONICA e cea mai tînără judecătoare pe care o cunosc și unul din oamenii cei mai pasionați în căutarea sincerității, a adevărului.

— Profesia dv. nu v-a determinat să pierdeți încrederea în oameni ?

— De loc. Iar experiența, pe măsură ce o acumulez, îmi demonstrează că această încredere mă ajută să găsesc interpretarea potrivită a legii în fiecare caz în parte.

— Există o atît de mare diferență între judecătoarea sobră, severă din instanță și femeia din afara orelor de lucru. Cum de reușiți o astfel de performanță ?

— Prin voință. Să nu credeți însă că o seamă de cazuri judiciare grele nu mă impresionează, că omul din mine e surd la necazurile unora dintre cei care, greșind, ajung în fața instanței. E o meserie pasionantă, da cu adevărat pasionantă, fiindcă pretinde atît de mult de la tine...

Cine cere drumuri netede ?

Între spectacolele de la Giulești, de la Bulandra și de la Nottara, **MARIANA MIHUȚ**, se mai „ocupă" de un nou rol într-o piesă ce se pregătește la Televiziune, așteaptă începerea repetițiilor la „Revizorul" și mai ales, după cum declară : „bucuria de a mă întîlni cu regizorul Lucian Pintilie". E aceeași reticentă interlocutoare. Primesc aceleași răspunsuri telegrafice.

— Nou pentru mine, e că am trecut la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", că interpretez roluri atît de diferite, roluri care sînt adevărate experiențe profesionale.

— Rămîneți o îndrăgostită a rolurilor create la Televiziune ?

— Bineînțeles, fiindcă Televiziunea oferă roluri foarte bune.

— Ce pregătiți acum ?

— Prefer să nu vorbesc.

— E puțină superstiție ?

— Da...

Pe **VICTORIA ȘROT**, comandantul de aeronavă, singura femeie pînă acum, cu o astfel de funcție o deranjez, duminică, acasă.

— A trecut prea puțin timp de cînd mi-ați povestit despre dumneavoastră, ca să vă pot întreba despre reușite ?

— Nu e prea mult timp, fiindcă, în general, sîntem grăbiți să reușim. Și pentru asta trebuie să ne zbatem. Cel puțin pentru mine, așa e.

— Vă referiți la greutăți ?

— Mă gîndesc la lupta care pentru mine se amplifică, fiindcă tot timpul trebuie să aduc dovezi.

— Ce fel de dovezi ?

— Că nu am nevoie de condiții speciale de lucru fiindcă sînt femeie, că nu ocolesc greutățile fiindcă sînt femeie, că nu cer drumuri netede fiindcă sînt femeie...

— Cît de mult reușiți ?

— Cît de mult, e pretențios spus. Faptul că urmez un curs de specializare pentru a trece pe avioane AN 24 e o reușită. Nu contează a cîta. Nici dacă nu va fi ultima. Contează că e o victorie și atît.

★

Oare destinele acestea paralele pot convinge, măcar o picătură, despre frumusețea unor calități și sentimente specific feminine ? E mereu nevoie de dovezi ? Probabil că pasionate, ambițioase, mîndre, statornice și tandre, cum le cunosc pe eroinele mele, mi-ar răspunde : „da". Numai că eu nu pentru ele am pus întrebarea. Așa că, deocamdată, rămîne fără răspuns.

Lucia MANOLESCU

Clepsidra

CU O CONDIȚIE !

de Constantin VIȘAN

„În „Planeta giganților" totul e trucaj !" par să susțină ochii femeii care dirijează unul dintre uriașele poduri rulante din hala turbinelor de la U.M.G.B... *In schimb, aici la noi, dimensiunile mașinilor, ale pieselor sînt cu adevărat gigantice. Le privesc atentă în fiecare clipă. Să nu credeți că dacă sînt sus nu-mi dau seama de forma și greutatea lor exactă. Le simt dimensiunile și greutatea cu tot trupul. DACĂ n-aș avea acest simț al piesei pe care trebuie s-o ridic, s-o port cu grijă, lin și s-o depun la locul potrivit, s-ar întîmpla accidente foarte grave.*

— Cum vi se pare lumea privită de-aici, de sus ?

Meingast Ana stă cîteva clipe pe gînduri, dar răspunde foarte volubilă, cu toate că la-nceputul convorbirii noastre se codea, spunînd că n-a mai dat niciun interviu.

— *De-aici se văd toate mișcările din hală. Vorbele oamenilor nu le aud dar le înțeleg cel mai mic semn. Trebuie numai să fiu atentă la semnele lor. Un singur milimetru dac-ai greșit... Să ai o finețe a mișcărilor, a fiecărei manevre.*

— Nu vă plictisiți niciodată ? Nu e greu pentru o femeie să nu vorbească atîtea ore cu nimeni ?

— *M-am obișnuit... Destul de ușor. Poate dacă aș fi fost italiancă mi-ar fi venit mai greu..*

— De unde sînteți ?

— *De la Reșița.*

— Nu vă e dor de Bîrzava ?

— *Citeodată.. Dar sîntem mai mulți reșițeni aici la Berceni... Uzina e frumoasă. Soțul lucrează și el tot la U.M.G.B. E lăcătuș de întreținere.*

— Copii aveți ?

— *O fetiță de 12 ani. Îi plac limbile străine. Acum învață engleza. În casă vorbim trei limbi : românește, ungurește și nemțește.*

— V-a fost vreodată foarte greu ? V-ați gîndit să treceți într-un alt loc de muncă ?

— *Greu mi-a fost de multe ori. De schimbat n-aș schimba. Numai dacă mi-aș pierde reflexele.*

— Ați îndemna fetele să învețe această meserie ?

— *Numai pe cineva pe care l-aș cunoaște foarte bine. Pe lîngă multe calități : calm, atenție, îndemînare, bună cunoaștere a mașinii, capacitatea de-a aprecia distanțele, mai trebuie o condiție...*

— Care anume ?

— *Să îubească această meserie. Dacă n-o iubește, nici să nu-ncerce să urce pe podul rulant. Munca la înălțime nu poate fi făcută oricum, fără dragoste.*

ASIGURAREA DE ACCIDENTE „TURIST"

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Călătoriile dese pe care o persoană, datorită profesiei sale, este obligată să le facă sau pe care le face de plăcere, în vacanță, sînt uneori însoțite de evenimente neplăcute. E vorba de accidentele care, în ciuda măsurilor de prevedere ce se iau, sînt totuși destul de frecvente și care pot aduce vătămări corporale persoanelor sau distrugeri bunurilor lor rămase acasă sau luate în deplasare.

Nu e bine ca omul să pună totdeauna răul înainte, dar e bine ca el să nu uite niciodată că e dator să ia măsurile necesare de prevedere.

Asigurarea de accidente „Turist" răspunde acestor necesități.

Aceasta se încheie — pe durată de o lună — cu persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani, pentru cazurile de decese și invaliditate permanentă, ambele din accidente, și pentru cazurile de vătămare sau distrugere a bunurilor din gospodărie.

Plătind o primă de asigurare de numai 15 lei, persoana respectivă și bunurile sînt asigurate pentru următoarele riscuri și sume :

	În caz de invaliditate	În caz de deces
— accidente de circulație auto-moto	25 000 lei	15 000 lei
— accidente la domiciliul asiguratului (incendiu, trăznet, explozie, cutremur de pămînt)	20 000 lei	10 000 lei
— alte accidente	10 000 lei	5 000 lei
— bunuri gospodărești	20 000 lei	

NU UITAȚI : NU PLECAȚI LA DRUM

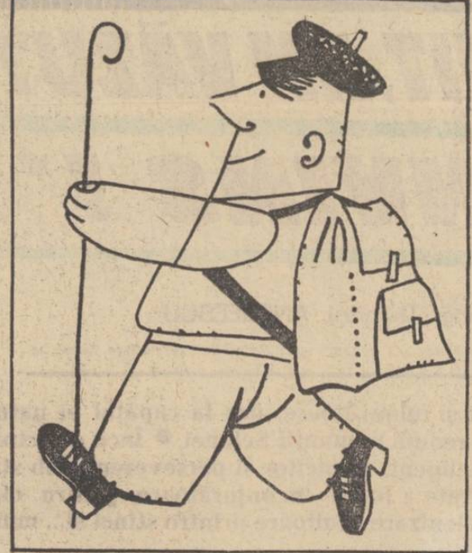

FĂRĂ O ASIGURARE „TURIST" !

(5043 A)

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

UN FAPT : „Spitalul de urgență, București. Un caz în stare de comă. Supraviețuire cu cel mai mare grad de deshidratare cunoscut pînă în prezent în analele medicinei. 16 kg. lichid introdus în corp pentru rehidratare, transfuzii, analize. Două zile de reanimare înainte de operație. Încercare disperată de readucere la viață... „ne vom face datoria pînă la capăt — voi opera, trebuie", își spuse chirurgul cu disperare. O hotărîre eroică — operație în stare de comă, fără adormire, fără anestezie ! Și, după opt zile de reanimare post-operatorie, pacientul își revine din comă. — Bună dimineața ! spuse el, și chipul doctorului se profilează de data asta clar, mai aproape de realitate, abia acum începe să-l observe, să-l deslușească. Cît se aflase între viață și moarte nu-l văzuse, nu știa nimic despre sine și nici despre lupta care se dăduse în jurul lui. — „Operația n-a prezentat o problemă", răspunse doctorul Constantin Dumitriu... Greutatea a fost că s-a operat în stare de comă !"

Rîndurile de mai sus sînt semnate de ing. *NICOLAE ANTONIU*, din București. Le-am citit cu emoție și cu mîndrie. Îl rugăm pe doctorul Constantin Dumitriu de la Spitalul de urgență din București, să primească sincerele noastre felicitări. Am găsit de cuviință să facem cunoscut gestul său de omenie și curaj, convinși că exprimăm gîndurile pacientului „care vrea să rămînă în anonimat", ca și ale cititorilor noștri...

■

Cu mai mulți ani în urmă — aflăm de la *VASILE BERINDEI*, din Turcinești Gorj — o femeie, pe nume Sevastița Preotescu din comuna Schela, același județ, bolnavă fiind a fost luată în grijă de fiica sa aflată în Turcinești, adică la vreo nouă kilometri de Schela. Pînă aici, nimic neobișnuit. Dar iată că după șase luni, la noul domiciliu al bătrînei, a sosit un oaspete, pisoiul casei din Schela... A străbătut nouă kilometri s-o găsească pe bătrînă. Lucrurile nu s-au oprit însă aici. Același motan năzdrăvan a început să facă naveta între Turcinești — Schela, Schela — Turcinești multă vreme. Cum însă și vremea — oricît de multă ar fi — lasă urme pînă și pe tălpile bine împerinate ale motanilor... dar, ce să mai lungim vorba : tristă a fost ziua cînd oaspetele călător n-a mai mieunat la ușa bătrînei, dar n-a ajuns nici la casa din Schela. Pe drum, peste cîmpuri, cine știe... Tot în comuna Turcinești, ne relatează același cititor, trăiesc doi frați gemeni — Dumitru și Nicolae Hotoboc. Deși gemeni, Dumitru are inima în... partea dreaptă, iar Nicolae „cum e normal, în partea stîngă". Cel cu inima în... dreapta, a împlinit 73 de ani. De unde se vede că toate cîntecele de inimă, cum ar fi : „Brațu-mi sting aproape de inimă", sau „În pieptul sting, am și eu o inimă" conțin un adevăr relativ. Există și inimi în partea dreaptă... care bat pînă la adînci bătrînețe, sfidînd locul originar...

■

UTENSILE SAU USTENSILE ! „Toate limbile apelează la neologisme, în mai mare sau mai mică măsură, pentru a-și îmbogăți dicționarul. Nici limba română nu face excepție de la această regulă, lucru ce nu mai trebuie discutat. Dar felul cum se apelează la neologisme trebuie discutat. (...) Dacă avem cuvîntul latinesc utensilia, *fără s, nu am înțeles de ce autorii români nu au consultat și un dicționar latin pentru o mai bună informare, așa cum a făcut-o Larousse ? Cum au ajuns francezii de l-au intercalat pe s în cuvîntul latin* utensilia, *dînd franțuzescul* ustensile, *nu ne interesează. Cert este că prezența lui s în cuvîntul neologistic* ustensilă *nu este justificată științific la noi, deoarece nu-și are corespondență în limba latină. Nu ne pronunțăm contra acestui neologism, ci numai contra formei acestui cuvînt, care trebuie ortografiat și pronunțat fără s. Dacă scriem și pronunțăm,* utilaj, util, utilitate, *nu este cazul ca utensilă să facă excepție și să-l scriem* ustensilă. *Prezența lui s în acest cuvînt este o greșeală care trebuie evitată. Ar putea cineva obiecta că așa am apucat din bătrîni, așa ne-am obișnuit și așa e bine. Fiind însă vorba de un neologism, nu se poate invoca întrarea în uz a acestei greșeli" (G. TH. TITIREZ, București)...*

Am spicuit doar aceste fragmente din articolul dv. El are, credem, dreptul la replică, iar noi sîntem în așteptarea ei. Vă mulțumim, și vă rugăm să ne scrieți în continuare...

■

IORDAN ION, (București) : *„Vă trimit în acest plic o serie de anecdote care îmi aparțin"...*

Doar două din ele pot scoate un surîs :

— Ce faci aici ?

— Aștept să cadă o pară din pom...

— Bine, dar sînt multe căzute !..

— Or fi, dar eu nu mînînc de pe jos...

Și a doua :

— Mergi la strand ?

— Nu merg pentru că nu știu să înot...

— Dar pînă acolo nu-i nevoie să înoți...

Am căutat-o și pe a treia ca să le salveze pe cele două. Negăsind-o, tragem împreună consecințele...

REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB

KINSHASA — UN ORAȘ ÎN PLINĂ DEZVOLTARE

Pe malul fluviului Zair, acolo unde lui Stanley lătimea apelor i s-au părut un lac sau o mare africană, călătorul de azi descoperă un oraș modern. Celebrul explorator nu-și putea închipui că așezarea fondată de el în 1861 va constitui punctul de plecare al marii aglomerări urbane care este astăzi Kinshasa. Important port fluvial și nod comercial, orașul a cunoscut o evoluție puțin obișnuită Dacă în 1889, suprafața sa însuma numai 115 hectare, iar populația 5 000 de locuitori, după numai cîteva decenii numărul locuitorilor ajunge la 350 000 ; astăzi Kinshasa însumează peste un milion de locuitori, cifră rar întîlnită pentru marile așezări ale Africii ecuatoriale.

De la modernul aeroport N'Djili, o autostradă viu luminată în cursul nopții, te duce spre centrul unui oraș în plină expansiune, cu activități multiple – capitala Republicii Zair. Cu suburbiile sale liniștite, cu cartierele sale industriale, presărate de spații verzi ce-ți evocă o primăvară eternă, Kinshasa este o imensă aglomerare ce se întinde pe 30 de kilometri de-a lungul marelui fluviu, ce a dat numele țării. Orașul trăiește înfrigurirele civilizației moderne, prin blocurile zvelte și maiestuoase ce numără pînă la 16 etaje, durate din beton, sticlă și aluminiu.

De o parte și de alta a largilor șosele rectilinii, printre palmierii în formă de evantai, buildingurile apărute în ultimii ani alternează cu vilele scunde, ascunse de vegetația ecuatorială.

Artera ce poartă numele zilei independenței — 30 iunie — este axa de-a lungul căreia sînt ordonate majoritatea instituțiilor centrale și marile magazine. În ultimii ani capitala și-a schimbat mult înfățișarea. Transformările sînt într-adevăr vizibile pretutindeni, pe stradă, în interiorul vitrinelor, în noile cartiere. Locul unde se ridică în prezent cartierul Lemba, îmi mărturisea edilul nr. 1 al Kinshasei, era în urmă cu trei ani un teren mlăștinos, ocolit de locuitori. Acum el este un punct al marilor întîlniri interafricane și internaționale. Aici au fost înălțate pavilioanele ce au adăpostit în anul 1971 cel de-al doilea Tîrg internațional de la Kinshasa. Lemba a devenit astfel pentru cîteva săptămîni centrul ce a reunit rezultatele progreselor înregistrate de întreaga țară pe plan economic, social, cultural.

Kinshasa capătă mereu valențe noi, grație dezvoltării remarcabile a industriei, construcțiilor, comerțului. În fiecare cartier întîlnești șantiere deschise. La fiecare pas înregistrezi panourile ce îți indică viitoarea clădire a unui minister sau a unui nou hotel (capacitatea hotelieră este încă foarte redusă), blocuri de locuit, sediile diferitelor societăți. Terenurile disponibile pentru construcții devin tot mai rare. Printre recentele realizări ale municipalității se numără noua piață comercială a capitalei — realizare importantă din punct de vedere social, ce grupează cîteva zeci de pavilioane, unde peste 3 000 de producători își pot desface mărfurile — și noul cartier Lemba-Sud.

Focar principal al economiei țării, Kinshasa își multiplică ramificațiile în sensul cel mai propriu al cuvîntului și spre celelalte centre ale Republicii Zair. Autostrada ce duce spre Maluku este un segment ce va fi înglobat în șoseaua națională care va lega capitala de centrul economic și administrativ al provinciei Shaba-Lubumbashi. Datorită marelui fluviu sînt întreținute legături permanente cu Kisangani, în nord, și Matadi, în vest — alte două importante noduri ale economiei acestei țări.

Cu fiecare an ce trece, noi însușiri sînt atribuite Kinshasei. Orașul are deja o vocație continentală. Unul din cartierele orașului poartă numele Organizației Unității Africane, fiind construit special pentru a găzdui reuniunea la nivel înalt a acestei organizații. Tîrgul internațional, care s-a desfășurat între 24 iunie și 11 iulie 1971 a făcut din orașul de pe malul Zairului un centru al schimburilor economice continentale și internaționale.

Consemnînd prezentul dinamic al capitalei nu este greu să descifrezi viitorul său. Prioritatea acordată economiei corelată cu stabilitatea politică în cadrul unității naționale, oferă garanții de prosperitate și progres atît Kinshasei, cît și întregii țări.

Nicolae CREȚU

Călătorie prin Africa

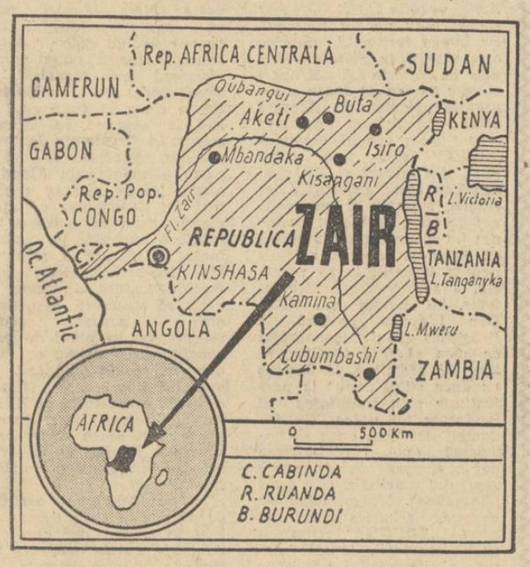

Port popular din republica Zair

DE PRETUTINDENI

PATRONUL unui local de consum din Baltimore (S.U.A.) are în serviciul său un robot care se dovedește un „barman" priceput. E răbdător, ascultă pălăvrăgelile clienților, ba și răspunde cu observații proprii de tipul „Așa este, sir"... „Aveți dreptate, vă stimez mult".

■

PASAGERILOR unui compartiment din trenul Zürich-Bruxelles controlorul le-a atras politicos și energic atenția că s-au urcat în alt tren și că trebuie să coboare la proxima stație. Dar, surpriză! Abia pe peronul unde au coborît călătorii și-au dat seama că nu ei, ci vajnicul controlor s-a urcat... în alt tren !

■

LA ÎNCHISOAREA din New-Jersey deținuții și personalul de pază au încheiat un „aranjament" ingenios. Primii lucrau de zor la confecționarea de bancnote false, ceilalți la plasarea acestora. Afacerea ar fi prosperat timp îndelungat dacă nu venea denunțul unui fost deținut căruia la eliberare i s-au plătit pentru muncile efectuate timp de 12 ani, în bancnote false.

■

OAMENII DE ȘTIINȚĂ din Leningrad au experimentat fulgerele artificiale la îngrășarea solului nefertil și au constatat că o descărcare artificială avînd o putere de 180 KW degajează în solul umed pînă la 2 000 tone îngrășăminte complexe ce rămîn altfel nedizolvate și astfel intangibile pentru plante.

■

ABIA ACUM, la două săptămîni de la catastrofă, oamenii și-au învins teama și s-au întors în Ancona (Italia), unde pe data de trei februarie, la orele 3.24, un cutremur puternic a provocat pagube uriașe. În mod deosebit pagubele s-au produs în partea veche a orașului, cu toate că după cutremurul din 1930 casele au fost reclădite după o tehnică specială antiseismică. Frica locuitorilor a fost învinsă cu greu iar marinarii, deși și-au reluat activitatea, nu pot uita marea înnebunită din clipa seismului.

■

Nu de mult se aflau în incubatoare. Viața lor atîrna de un fir de păr. Medicii polonezi i-au salvat iar acum, cei cinci gemeni ai familiei Richert au împlinit nouă luni. Se simt cu toții bine și sînt în ce privește greutatea și ceilalți indici ai dezvoltării, asemenea tuturor copiilor de vîrsta lor, deși Eva, Agneska, Peter, Roman și Adam s-au născut prematur. Ei se bucură nu numai de îngrijirea părinților și a celor doi frați (de 7 și respectiv 6 ani), le poartă de grijă cinci surori medicale, patru dădace. Consiliul popular din Gdansk a repartizat familiei o casă încăpătoare — 6 camere cu toate dependințele necesare. În fotografie : Familia Bronislava și Leokadii Richert cu cei șapte copii ai lor.

■

ISAAK NEWTON, care a suferit temporar pe la vîrsta de 50 ani de tulburări psihice, datorează foarte probabil aceste suferințe unei intoxicații cronice cu mercur, afirmă revista „New Scientist" într-un număr recent. Doi medici americani, J. R. M. Seitz (Universitatea Harvard) și J.Y. Lettvin (M.I.T.) prezintă boala sa drept un caz clasic de intoxicare cu aburi de mercur pe care Newton i-a inhalat în timpul cercetărilor sale din domeniul opticii.

■

DOI TINERI SCAFANDRI unguri, Erzsebet Marek și Laszlo Sophen, s-au căsătorit recent în adîncurile lacului Fenyes, în apropierea orașului Tata. Ei au semnat sub apă un act impermeabil de căsătorie și și-au schimbat inelele. Este adevărat că au mai semnat apoi un document oficial pe uscat.

■

ÎN STATELE UNITE se experimentează o nouă materie plastică care poate înlocui un mare număr de țesuturi ale corpului uman. Acest produs sintetic, care derivă din polistiren, se numește ioplex. El poate fi folosit la „confecționarea" venelor și arterelor artificiale, a anumitor părți ale inimii și rinichilor, a cartilajelor etc. După cum relevă specialiștii, ioplexul, introdus în corpul omului, nu provoacă nici iritații și nici chiar cheaguri sanguine.

■

O NOUĂ FORMĂ de vînzare a cărților a luat ființă în Franța. Un număr de librării vor pune în vînzare cecuri, care vor da dreptul ca o persoană să poată cumpăra orice carte într-un număr de 750 de librării aparținînd Federației librarilor din Franța. Atît librăria emițătoare a cecului cît și librăria care vinde cartea, au o cotă parte la vînzarea efectuată. Cecul se prezintă sub forma unei fișe perforate.

■

DR. LUISA BIGATTO este prima femeie care a reușit să înfrîngă un monopol, care — de multe milenii — era deținut în exclusivitate de bărbați. Laureată în fizică și deținînd și o specializare în astronomie, Luisa Bigatto, care lucrează la observatorul din Asiago (Italia) a descoperit recent o nouă stea. Nu se știe încă dacă acest nou corp celest va purta numele de „Luisa" însă, este cert că aparține celei mai capricioase categorii de stele existente.

■

SIR DOUGLAS POOL, membru al Camerei Lorzilor a pledat în cadrul unei alocuțiuni, pentru rezervarea în vagoanele de călători de pe calea ferată, de compartimente destinate nevorbitorilor. El a perorat împotriva vorbelor de prisos timp de... 85 de minute !

■

INGINERUL bulgar Evgheni Majorovici are o bogată colecție de lămpi miniere formată din 76 de exponate ce provin din secolul al VI-lea pînă la începutul secolului al XII-lea.

În colecție sînt lămpi din lut, ceramică, cupru și tablă la care sursa de lumină era seul, uleiul. carbidul și alte materiale. Mici amintiri din istoria de peste un mileniu a minerilor. Ele prezintă cele mai variate forme și motive decorative. Cele mai simple aparțineau săpătorilor, iar cele gravate supraveghetorilor.

■

COMPOZITORUL Max Neuhaus din Valencia s-a prezentat pe podium pentru executarea ultimei opere muzicale îmbrăcat în... costum de baie. După ce a invitat pe cei prezenți să-l urmeze, s-a aruncat în piscina de alături și spectatorii au ascultat timp de trei ore sunetele produse de tuburile metalice instalate în bazin. Opera era intitulată „Fluiere de apă".

■

UN TÎNĂR englez purtînd numele Arthur Charles Wellesley studiază la Eton. Dînsul întîmpină greutăți mai ales la istorie. N-a trecut examenul de istorie nici a doua oară. La întrebarea ce știa despre bătălia de la Waterloo a răspuns atît de slab încît profesorul cu cea mai mare bunăvoință nu l-a putut trece. Arthur Charles Wellesley va trebui să repete examenul. Cazul său este însă interesant din alt punct de vedere. Tînărul Arthur este strănepotul renumitului comandant englez Wellington care la Waterloo l-a învins pe Napoleon.

Salut, dragă prietenă !

remember • remember • remember

FRANKFURT AM MAIN (II)

Dimineață aproape senină pe Main. Cheiuri domestice și neutre. Rîul, deși mare și navigabil, nu are magnificența marilor cursuri de apă — e familiar și șters. Într-o gravură a lui Matthäus Merian bătrînul, datată 1646 sub inscripția M. Merian Sen. fecit, peisajul e animat de nenumărate corăbii, bărci, depozite de mărfuri, hamali — și se deschide amplu printre case gotice, bastioane de apărare, turnuri de biserici. Nu regăsesc nimic din fizionomia acelui peisaj, cu excepția Domului care fără a fi cu totul remarcabil, stăruie ca o sugestie de noblețe deasupra caselor funcționale de azi, amintind o epocă veche de glorie, cînd orașul răpise Aachenului privilegiul de a încorona împărați. Primul care a poftit să se încoroneze aici a fost Frederic Barbarossa, pe la 1152. Mai exact, el a fost ales aici, decarece festivitatea încoronării propriu-zise a avut loc tot în catedrala din Aachen, prima capitală a Francilor, unde s-a urcat pe întîiul tron al imperiului, Carol cel Mare. Frankfurtul nu are însă nimic imperial. Unde va fi văzut Goethe, în această așezare „capitala secretă a Germaniei" ? Fie și acum două secole, pe vremea lui, orașul nu putea avea altă aureolă decît aceea pe care o poartă și azi undeva în văzduh — iar coroanele împăraților își vor fi patinat aurul sub alte stele. Singura frumusețe a Frankfurtului vine de la vitalitatea și echilibrul lui de oraș prosper, de poartă financiară a țării, de nucleu comercial — e o frumusețe a platitudinii cinstite care se afirmă nu fără o undă de orgoliu. Ziua se luminează pe străzi frumos tăiate, bulevardele poartă bogate podoabe vegetale, curățenia e desăvîrșită și confluiază chiar cu o anume eleganță citadină modernă. Aici poți asculta și un bun concert simfonic, poți admira, în foaierul Teatrului Municipal superba Comedia dell'arte a lui Marc Chagall, viziune kafkiană (însă la modul euforic) cu personaje zburătoare și cu o femeie cu cap de cal, cîntînd la violoncel între tonuri de albastru și verde. Un monument impunător e închinat lui Beethoven chiar în incinta unui cartier de bănci, unde vezi adesea grupuri ostile de hippies plimbîndu-se posomoriți, sfidînd pînă și frigul anotimpului cu figurile lor de ostrogoți, așa cum îi vor fi văzut Ablavius ori Cassiodor. Există și localuri apreciabile. La Zürichhaus e un excelent bucătar italian... (On y dine parfaitement bien — notase cîndva și Doamna de Staël)... Wein, Weiber und Gesang, dintr-un celebru distih hedonist atribuit lui Luther, pare a suscita și aici un anume interes, moderat însă și cenzurat de un neadormit simț al măsurii...

Altminteri se simte efortul de a asezona prosperitatea aproape palpabilă a orașului, cu infuzii de artă — modernă, îndeosebi — și în spațiul Frankfurtului au apărut insule agreabile : sculpturi, biserici noi, foarte avangardiste, un Prometeu al lui Zadkine, expoziții frecvente ale unor artiști germani ori străini, muzee care încep a prinde un relief și chiar anumite edificii unde arhitectul a izbutit să insufle betonului, aluminiului și sticlei ceva din harul pietrei și marmurei de odinioară. Viața artistică începe a căpăta un ritm energic. Văzduhul e traversat însă de o adiere de tîrg... tîrg de mostre, tîrg de automobile, tîrg de blănuri, tîrg de carte... și de un suflu metalic bancar... E adevărat că și vechea Firenze era un oraș de bancheri putred de bogați, dar din familia Rotschild nu s-a născut încă un Lorenzo Magnificul... și armoniile platoniciene nu par a prinde viață printre bancherii Frankfurtului de azi, ca odinioară în cetatea de pe Arno deasupra căreia în anumite nopți de mai, luna readuce pe boltă craniul lui Marsilio Ficino. Nu știu dacă mai există aici vreun urmaș al lui Jacob Friederich Gontard, bancherul din a doua jumătate a veacului al XVIII-lea, soțul Diotimei lui Hölderlin care a trăit la Frankfurt între o sublimă iluzie și o înspăimîntătoare prăbușire. Se spune că ar mai exista și azi o bancă întemeiată de fiul Suzettei Gontard, cel ce fusese — crudă ironie ! — elevul lui Hölderlin. Exaltat în acei ultimi ani ai secolului ce culminase cu Revoluția franceză, poetul trăia la Frankfurt un sentiment de plenitudine elină și nu disprețuia chiar bogatele etalaje ale tîrgurilor de unde cumpăra cadouri vestimentare pentru sora lui. Aici se născură Odele și chiar marile Elegii de mai tîrziu, hrănindu-se din drama plecării lui misterioase și precipitate, după explicația cu bogatul bancher. Mi se pare, ori toate acestea plutesc în aer deasupra orașului acestuia prosper și impasibil, pe străzile căruia trec îndreptîndu-mă spre casa lui Goethe.

a. e. baconsky

Lucrarea David și Bethsabée se află la fostul muzeu Cluny, din Paris, devenit Muzeul Evului Mediu. Lucrarea este formată dintr-o suită de tapiserii de Bruxelles, totalizînd 75 m lungime. Tapiseriile țesute între anii 1510—1515, au fost comandate maestrului Jan Van Roome de Margareta de Austria, fiica împăratului Maximilian, pentru nepotul său Carol Quintul. Tapiseria este lucrată din lînă și mătase și brodată cu aur și argint veritabil.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

UN ROBINSON CRUSOE AL ZILELOR NOASTRE

Bănuit pe nedrept de crimă un cetățean englez se refugiază într-o insulă pustie de pe Canalul Mînecii. După zece ani, află că adevăratul făptaș a fost prins.

Saint Helier. Activitatea lui de judecător și cea obștească erau pilduitoare. Familia lui era dată de exemplu. Era un soț atent și părinte afectuos. Și, totuși, timp de 12 ani, cînd părăsea acest rol de om de lume și bun familist, cînd apăreau crizele sale de nebunie, el se transforma într-un criminal sadic.

Cînd locuitorii insulei Jersey au aflat cu stupefacție realitatea, și-au amintit de Alphonse Le Gastelois. Acest cetățean, care locuia lîngă orășelul Saint Helier, fusese acuzat în urmă cu zece ani că ar fi autorul primelor două crime. Suspectat, cercetat, urmărit, el și-a abandonat casa și s-a refugiat în mica insulă Marmoutiers aflată la 15 km de Jersey. Un ziarist, Henry Pessar, a avut ideea să-l viziteze, după ce timp de zece ani a trăit complet izolat, ca un adevărat Robinson Crusoe modern, pe această insulă.

O dată cu sosirea acestui neașteptat oaspe, Le Gastelois a putut afla că adevăratul asasin fusese găsit și că nevinovăția sa este acum evidentă. Întrebat cum își duce aici existența el a răspuns că s-a obișnuit să ducă o viață solitară, vînează, pescuiește și citește cărți. Din cînd în cînd sosesc pescari, prietenii lui, care îi aduc hrană și diferite lucruri gospodărești. Răspunzînd unei alte întrebări, el a afirmat că nu dorește să se reîntoarcă în insula Jersey, că este fericit că a putut să-și dovedească inocența și că va rămîne pe insula „lui" (fiind singurul ei locuitor) tot restul vieții.

Mai tare decît o poveste vînătorească

Un tînăr milanez trece printr-o serie de momente mai puțin obișnuite reușind pînă la urmă să salveze viața unei femei și să încheie fericit ultimul episod.

Cordial, simpatic, mereu vesel, tînărul avocat milanez Massimo Rebucci era supranumit „norocosul". Salariat într-o cunoscută bancă din oraș devine protagonistul unor întîmplări ieșite din comun, hazlii. Industriașului N. îl dispare de sub ochi servieta uriașă conținînd cincizeci de milioane, titluri la purtător. Cum dintre funcționarii filialei nu putea fi nimeni bănuit, dispariția servietei părea un miracol, o farsă. „Norocosul" căutînd atent o găsește după cîteva ore și toți răsuflă ușurați. Bucluca servietă pusă pe o mobilă dintr-un birou, alunecase între perete și aceasta.

La puțin timp după întîmplarea cu servieta, cu banii primiți ca recompensă, tînărul completează un buletin pronosport și cîștigă două sute de mii de lire, sumă ce-o folosește pentru îndeplinirea unui vis din totdeauna : cumpără un ciine de vînătoare și o pușcă. Vînătorul nu era el cine știe ce priceput dar cum avea o fire veselă nu se necăjea în ziua în care după atît umblat tolba era goală. Îl necăjea puțin expresia „ironică" a ciinelui Chim, care din ochii de mărgele parcă spunea „să vedem ce scofală faci acum".

Îndemnat poate de Chim, ușor înciudat, ochi și trase într-o pasăre colorată în alb și negru care se tot învîrtea în jurul lui, de parcă-și bătea joc de el. Apropiindu-se de pomul de unde pasărea zburase cu cîteva clipe înainte, descoperi o scorbură în care se afla cuibul. Nu era de loc mîndru de fapta sa și cu inima strînsă pîpăi cu mîna să se asigure că înăuntrul cuibului nu sînt puișori. Puișori nu găsi, dar, ciudat lucru, mîna dădu de o mulțime de obiecte. Trase unul la întîmplare. Era un pandantiv de aur cu dedicație : „Pentru Luiza cu ocazia onomasticei". Nu mai putea fi vorba de vînătoare. Lanțul îi ardea degetele. Coborî în sat, la farmacia condusă de un prieten. Farmacistul cunoscu imediat obiectul ca aparținînd Luizei Vaprio, și-i explică unde se află vila familiei cu pricina. Era atît de emoționat cînd i se deschise ușa încît puțin a lipsit ca tatăl să nu-i trîntească ușa în nas. Evident lucrurile s-au lămurit după cîteva clipe și bucuria le-a fost mare. Luîndu-l de mînă, Luisa îi spuse că trebuie neapărat s-o anunțe pe Anna, omul de încredere al casei, aceea care o crescuse cu dragoste și care de douăzeci de ani făcea parte din familie. În drum spre odaia bătrînei, tînăra îi povesti repede cît de nefericită s-a simțit Anna la dispariția lănțișorului, deși nimeni nu-i făcuse vreun reproș. Ușa era închisă și nimeni nu răspundea. Forțînd-o, au găsit-o pe Anna aproape în agonie. Pe măsuța de lîngă pat era un bilețel : „Nu l-am luat eu, dar nu mai pot suporta să știu că mă bănuiți și că nu aveți curajul să mi-o spuneți"... Anna a fost salvată, căci intervenția a venit la timp și somniferul nu-și făcuse efectul.

Astăzi Luisa și „norocosul" sînt căsătoriți.

S-a petrecut la Lomellina
(Din „ Domenica del Corriere")

SPIRALE

SCHIMBAREA LA FAȚĂ...

de Eugen BARBU

Poet de mari gesticulații, agitator de vers și actor blamabil, Adrian Păunescu, inspirînd neîncredere în arta lui tocmai prin teroarea cu care voia s-o impună, lipsit de dramă, să nu zic tragedie, facil fără să știe, suferind însă de o ușurință talentată, suferă, iată, o schimbare fundamentală la față! Au dispărut invențiile sterile și căutările alăturate. Bat încă uraganele argheziene în poezia lui și, ici și colo, Blaga resemnat mai stăruie în unele stanțe. Memoria prodigioasă a lui Păunescu își ia dobînzi fără să știe, dar ceva s-a mutat într-un tărîm mai adevărat, mimul dă socoteală propriului suflet. Nu spun că imprejurarea turistică de a fi văzut America l-a silit să învețe Patria pe care o avea și așa în piele și în limbă.

Poate Distanța, Dorul, starea asta inefabilă și de neînțeles la alții l-au coborît în cavele unei disperări care l-a făcut autentic. O cenușe, o ucigașe tristețe l-a marcat pe Păunescu, s-a întîmplat adică lucrul care-i trebuia cel mai mult și-l are acum. Cel mai mult l-a chinuit pe poet — brutalitatea sa fermecătoare, ușurința cu care făcea victime printre admiratorii săi care-l credeau încă înainte de a-l auzi. Nu i se putea rezista pentru că înainte de toate era un actor și știa că poezia ascultată racolează mai mulți emuli decît cea citită, unde, ca între Dumnezeu și credincios, cum spunea Luther, nu rămînea decît cămașa.

Ultimul său volum : „Istoria unei secunde", mi se pare că înseamnă un moment în lirica noastră. O asemenea clipă trebuie să se fi produs la apariția poeziei *Oltul* a lui Goga.

Adrian Păunescu face din ceea ce numește el poezia politică o chestiune de „credință și tăgadă", un lucru fundamental cetățenesc și greu de realizat liric, dacă mijloacele nu sînt noi și enorme. Credința cere catedrale, iubirea de patrie arme colosale și o inflexibilitate totală. Este Adrian Păunescu în realitate acel bronz ce se naște din hîrtia tipărită, asta nu o putem ști decît dacă el se va afla în împrejurări definitive, dar, deocamdată patosul acestui volum convinge, cu toată labilitatea presupusă ce s-ar crea din observarea unor obiceiuri ale poetului. Un examen sever al propriului suflet este executat cu mijloace lirice din cele mai bune. *„Cu mîinile la ochi — care sînt zece / și care văd și nu mai pot să plîngă / al lumii încă și ființă încă / poetul pe pămînt în fugă trece / Privirile mereu și le reprimă / — că buzele, ce-ar spune, tot nu poate / dar află adevărul despre toate / și urlă văzînd crimă după crimă / De vreți să nu mai vadă să nu spună / la poarta mumii puneți să aștepte / jandarmii voștri cu ochire bună / distrugeți frăgezimea primei trepte / Altfel urlînd mărturisirea-i rece — / poetul prin ținutul crimei trece"* (Shakespeare). Este aici chiar sunetul unor sonete shakesperiene, cu toată fantastica lor rezonanță, cu mijloacele aceluia, superioare. Iată acum acest *Sat sub secetă, după potop*, imagine halucinantă de o mare forță : *„S-a învechit lumina și ploaia s-a stricat / șarpele casei insuși a putrezit sub sat / O tulbure otravă dospește lent în riu / parcă nebun e bobul elementar de grîu / Se spînzură fîntîna de cumpenele ei / pe ochiul trist al vitei ard pete de ulei / Un cal cu coada-n aer nechează-n ziduri rar / din hornul casei iese nu fum, ci bălegar / În cimitirul mare dorm morții suprapuși / copiii prind învățul zăvoarelor la uși / s-a învechit lumina, plutește ca-ntr-un ou / cînd pasărea sub coajă s-ar așeza din nou / Cîmpia e uscată și stearpă dinadins / de-un secol norii lumii au terminat de nins / E măgura tocită, din oseminte ies / cu luciu toxic, flăcări și fără înțeles / Și oile-ngenunche aproape numai piei / păscindu-se-ntre ele. Pînă cînd dau de miei / Acum nici nu mai plouă din norii uriași / ci parcă din canalul de scurgeri din oraș"*. Viziunea este a lui Aron Cotruș, metrica argheziană. Dar asta nu are nici o importanță. Retorica lui Păunescu, în faze lapidare de data asta, dă ici și colo, bune rezultate : *„A fi desnădejde. A fi libertate / Oricare se poate. Egale sînt toate / cînd ora se poate. Cînd noaptea se poate / Cînd moartea se poate. Cînd totul se poate / Și ce se mai poate, cînd totul se poate ?"* („Cînd totul se poate") sau : *„În lunga noapte a acestui veac / în care toate clopotele tac / în care neamurile își cer loc / în care capete de sfinți se'coc / în care însumi nu știu ce să fac / să apăr, să adorm sau să provoc / în lunga noapte a acestui veac / de-o apă repede, care-și dă foc / e atacat bătrînul lumii vac / O, de n-aș fi deodată soț și tată / și de n-aș fi intoxicat de milă / de n-aș avea o soartă tulburată / în lumea surdomută și umilă / de bună voie m-aș svîrli pe roată / doar ochii să-mi rămînă vii, să poată / străbate triști, continentala silă / prin iarba lumilor, asfixiată / la umbra împăraților gorilă / Fii, țara mea, așa cum spui, și-ascult / fii cum voiești și te ascult mai mult / du-ți soarta sub strepezitoare stele / du-ne pe toți, eroi, poeți, lichele / du-ne, păstrează-ne și ne ridică / fii, dacă trebuie, voce mai mică / fii dacă trebuie cuvînt mai larg / fîntînile strămoșii le despică / din cînd în cînd și liniștea ne-o strică / atuncea sînt nemulțumiți adică / iar cînd pămîntul tău în pumn îl sparg / înseamnă că salută c-un cătarg / pe cei ce de la sine nu abdică"*. Frumoase sînt și poeziile „Da, mai avem", și „Contabilul", cum o realizare superioară mi se pare „Eu toată iarna", cu un început splendid : *„Eu toată iarna", pe fundul adînc / al lumii mele, șovăi și plîng / Mina în umăr mi se acrește / cu-ncetineală și deznădejde / Geamul mi-l curăță, curtea mi-o spală / femei bătrîne, ce rid de sete / fumul pe horn e acum numai pete / Am și un radio ca o spinare / care și el doar pe mine mă are / Și cînd fac focul, nu-l fac decît / pentru o oră, cînd mi-e urît / Și cînd îmi trebuie ca să mă usuc / mobila umedă, făcută din nuc / precum și mineca, suflecată invers / cu care de lacrimi mă șterg și m-am șters / Să nu uit că mineca e de la o haină / iar haina îmbrăcă pururi o taină / Să nu uit că-i haina cu care se-mbracă / demonul meu, tot de stirpe săracă / Eu toată iarna, pe fundul adînc / al lumii mele, în formă de arcă / dorm, șovăi și plîng"*, unde expresia argheziană e vădită. Halucinantă este poezia „Punct fix", ducînd cu gîndul la Edgar Allan Poe : *„În capul meu acela, acesta, celelalte / întinse sînt la soare ca niște pești sărați / urechile pe teastă ca două tăciuni calde / cu mîini enorme pipăi podișul plin de frați / Îmi duc ursita singur, sub clopotul de vată / un corp la întîmplare cu mîna mă arată / și mîna, la-ntîmplare, cu-un deget mă arată / și degetul cu unghia m-arată"*. O monumentalitate rece respiră „Fiu al iluziei" : *„În schimbul gloriei din prima oră / poetul, iată că primește, Doamne / gustul mulțimii gata să-l condamne / și gelozia ei care-l devoră / Iar dacă fluturii se bat pe dinsul / ca pe o lampă dintr-o încăpere / curînd lumina, înapoi și-o cere / mulțimea, și îi lasă numai plînsul / Acum, în zăpăceală și-n urgie / în ceea ce prea brusc i se întîmplă / căzut-ca din inel o piatră scumpă / ce e a lui, din naștere nu știe / Fiu al iluziei — și ea pustie — / moare ducînd un deget doar, la tîmplă"*. Remarcabile sînt de asemenea poemele „Adăposturi după potop" sau „Mere de Ardeal !", *„Mere, cinstite mere, pămînturi pe orbită / mere, pendule tandre / crepuscul sfînt de măr / de voi mi-e gura arsă și soarta strepezită gîndesc cu un măr, ce-i craniul acestui adevăr / Auzi, surîde lumea. Trec carăle cu mere / din nou e-ntîia noapte a lor, de vis și drum / miros Carpații iarăși a dulce și-a putere / să spunem bogdaproste cu gura de acum / Ardealul își apleacă livezile încoace / pur parapet de fructe luminii lumii pus / și mărul dintr-odată în gură mi se coace / și-n carne-mi înflorește de două ori mai sus..."*.

Toate dovezile unei poezii aflate pe calea maturității.

Gheorghe Vitanidis despre noul său film

„CIPRIAN PORUMBESCU"

— Faceți un film ce se va numi „Balada", nu ?

— Nu. Se va numi „Ciprian Porumbescu". Balade sînt multe. Și ansambluri, și bucăți muzicale. Ciprian Porumbescu este unic. De aceea, și filmul se va numi „Ciprian Porumbescu".

— Creațiile dv. anterioare nu-mi explică de unde această pasiune muzicală sau, mai exact, interesul pentru o biografie muzicală...

— În 1953, cînd îmi pregăteam lucrarea de diplomă sub îndrumarea profesorului Victor Iliu, se sărbătoreau tocmai 100 de ani de la nașterea lui Ciprian Porumbescu. Mă aflam prin țară, în nordul Moldovei, și am întîlnit un spectacol absolut impresionant : oamenii se duceau la sărbătorirea compozitorului ca la o procesiune. Despre el cunoșteam puține lucruri. Bineînțeles, „Balada", apoi, în calitate de dirijor al corului liceului, știam că îi aparțin „Pe-al nostru steag", „Trei culori", Imnul de 1 Mai. Mai știam că scrisese prima operetă românească, „Crai nou". Mai dirijasem chiar și serenada „Dormi ușor". Dar acea „procesiune" văzută în nordul Moldovei m-a determinat să hotărăsc ca, pentru examenul de diplomă, să pregătesc un film „Ciprian Porumbescu".

— Din cîte mi-aduc aminte nu acesta a fost examenul dv. de diplomă.

— Pe vremea aceea nu existau în institut condițiile necesare de peliculă și aparatură pentru un asemenea film. Trebuia să găsesc un producător, pe care nu l-am găsit. Și astfel, am realizat un film despre Festivalul Mondial al Tineretului, care a avea loc în țara noastră chiar în acel an. Pasiunea pentru Ciprian Porumbescu mi-a rămas, iar primele rînduri din scenariu datează de acum aproape 20 de ani.

— Va fi o baladă despre Ciprian Porumbescu ?

— Va fi un film despre un mare visător cu un sfîrșit tragic. El a murit la 29 de ani după ce își dăruise scurta sa viață luptei pentru libertatea României. Toate cîntecele sale n-au făcut decît să exalte sentimente patriotice de libertate, de unire. Întrucît nu beneficia de formații muzicale ample, lucrările erau compuse cu predilecție pentru oamenii pe care-i avea în jur, deci amatori, cunoscători de muzică. În existența lui întîlnim și o extraordinar de frumoasă poveste de dragoste, dragostea lui pentru fiica pastorului Gorgon din Ilișești, comună apropiată de Stupca, satul natal al lui Ciprian. Dar, după cum știm, este o dragoste neîmplinită.

— Deci va fi și un film de dragoste.

— Va fi un mare film de dragoste sau în film va fi o mare dragoste, dacă vreți.

— Ce loc va ocupa muzica în filmul dumneavoastră ?

— Ea există numai acolo unde are justificare dramatică. Aș dori ca, în cazul acestui film, să fac cît mai puține concesii unor particularități „clasice" ale filmului de gen pe care-l sugerează. Filmul nu-și propune să fie cu tot dinadinsul muzical, sau, doamne ferește, cîntat. Totuși, în film va exista foarte multă muzică pentru că întreaga existență a lui Ciprian este direct legată de muzică, de dragostea lui pentru idealurile românilor din acele părți ale țării aflate sub dominația hasburgică și de marea lui dragoste pentru tînăra Berta. Va fi un film color, pe ecran panoramic de 70 mm cu sunet stereofonic, gata să fie prezentat publicului în ultima lună a acestui an. Filmul va recompune o întreagă spiritualitate a nordului Moldovei, a Brașovului și mediul muzical al Vienei.

— În ce perioadă de lucru vă aflați ?

— Am terminat prima etapă a pregătirilor, adică prospecții, schițe de decor, de costume. Ne aflăm în perioada de organizare și repetiții.

— Cine joacă rolul titular ?

— Pe vremea cînd am gîndit filmul, deci cu două decenii aproape în urmă, eroul meu era destinat lui Florin Piersic. Pe lista celor care în aceste zile dau probe filmate sau li se definitivează capete de machiaj se numără Neagu Rădescu, Tamara Cretulescu, Sebastian Papaiani, Emanoil Petruț, Toma Caragiu, Dan Ionescu, mulți alți actori de prestigiu și muzicieni, foarte mulți tineri, filmul fiind, în primul rînd, un film de tineret.

— Scenariul, după cîte știu, vă aparține.

— Da, dar dialogurile sînt scrise de Fănuș Neagu.

— Restul colaboratorilor fiind...

— Ovidiu Gologan semnează imaginea, Dan Ionescu — sunetul, Radu Călinescu — decorurile, Hortensia Georgescu — costumele, Magda Chișe — montajul, Vodă Mircea — machiajul. Mai există trei regizori secunzi : Doru Năstase, Nicolae Corjos pentru muzică și Alexandru Maldea pentru plastică. Directorul filmului este Gheorghe Teban, iar secretara de platou, Doina Atanasiu. Sigur, un mănunchi de cinești de prestigiu care am convingerea că mă vor sprijini, mă vor obliga la un film de valoare.

Florica ICHIM

MICA ENCICLOPEDIE

„Școala flamandă" și „școala olandeză"

de L. SĂRĂȚEANU

Fără a crede în supremația absolută a împărțirilor creației artistice în școli și curente, cunoscătorii ne oferă — fără excepție — criterii îndestulătoare, atît de ordin artistic cît și de ordin istoric, pentru a distinge, începînd de la o anumită epocă, „școala flamandă" de „școala olandeză" în domeniul picturii. Spun „de la o anumită epocă" pentru că nu întotdeauna această separare a existat. Cîndva sub denumirea de „NEDERLAND" („Țările de jos") erau reunite comitatele de Flandra, Artois, Hainaut, Namur, Zeelanda, Olanda, ducatele de Brabant, de Limbourg, de Gueldre și vechiul stat episcopal al Liege-ului. Din punct de vedere geografic toate acestea reprezentau actualul teritoriu al Olandei, al Belgiei și o parte a Franței septentrionale. Pe tărîm artistic, vechile „Țări de jos" reprezentau un tot invizibil. Pe întreg teritoriul domina arta făurită în Flandra (mai ales în înfloritorul Bruges) și care tocmai de aceea e denumită „flamandă". Această artă a păstrat un caracter unitar de-a lungul secolelor XIV-XV și a unei bune părți din secolul al XVI-lea. Ian Van Eyck, admirabil peisagist, maestru al perspectivei aeriene, portretist pasionat în redarea individualității fizice și morale, celebru pentru impecabila sa precizie, e socotit drept întemeietor. La rîndul său, Wan Der Weyden creează la Bruxelles stilul iconografic ce avea să facă tradiție, în timp ce Memling, la Bruges va duce stilul „nou" la perfecțiune prin suavitatea și tandrețea lui unice. Un fenomen fizic rar, avea să hotărască apoi schimbarea de la Bruges la Anvers a centrului artistic al artei „flamande". Marea, izvor de bogăție, trimitea pînă la acest „BRUGGE" cum îi spun flamanzii, largul estuar al Zwyn-ului pe care înaintau în secolele XII și XIII corăbiile negustătorilor. Și odată cu bogăția burgheziei Bruges-ului, aici înfloreau și artele. Dar, estuarul, plăminul prin care orașul respira, din mare, ozonul opulenței, a început să se umple de nisip. Treptat, orașul se sufoca, devenind ceea ce poetul Rodenbach avea să spună prin celebra sa metaforă „Bruges la morte" („Bruges, cetatea moartă"). Un alt fenomen natural — inundațiile din Zeelanda care lărgeau considerabil Escaut-ul occidental — favoriza în schimb Anvers-ul ce lua avînt nu numai ca port și cetate comercială, dar și ca leagăn al artelor. Lucrările maestrului Quentin Metsys și ale elevilor săi aveau să creeze faimă orașului. Dar separarea celor două școli avea să se datoreze unui eveniment istoric : războaiele religioase. Ele aveau să conducă în secolul al XVI-lea la Uniunea de la Utrecht și la Confederația de la Arras care vor statornici demarcația dintre sudul (Belgia) rămas catolic și supus Spaniei, pe de o parte, și nordul (viitoarea Olandă) protestant și liber, pe de altă parte. Cursul Meusei avea să separe două civilizații ce vor evolua diferit. Astfel avea să apară noua școală olandeză cu maestrul ei Rembrandt sau cu ilustrul Frans Hals, în timp ce, în sud, la Anvers, se afirma școala în frunte cu Rubens. (Și deși Anversul n-a făcut parte niciodată din Flandra, școala lui de pictură a păstrat tot denumirea de „flamandă" marcînd printr-o titulatură inexactă o tradiție foarte adevărată și strălucită.) Pictorii Teniers, Van Dyck, Snyders, Jordaens aveau să ilustreze — printre alții — această școală, somptuoasă și plină de personalitate, în timp ce, nu departe, școala olandeză cu genialul Rembrandt (figura centrală a secolului al XVII-lea) și elevii lui ilustrau poate cei dintîi adevărata poezie a luminii și materiei reunite în subtile și muzicale acorduri.

Istoria înregistra astfel o despărțire în școli demnă de luat în seamă, dar care — cu toate notele distincte introduse de manierele de creație — ilustra, o dată mai mult, convergența pe tărîmul frumosului ca și unitatea în pasionata căutare a noului ce caracterizează pe artiștii autentici ai tuturor timpurilor și tuturor curentelor.

Neobosit creator, celebrul dramaturg francez Jean Anouilh a dăruit scenei o nouă piesă „Erai atît de drăguț cînd erai mic", inspirată tot din antichitatea greacă precum și alte texte ale sale. Îl vedem în imagine alături de interpreta principală Francine Bergé, imediat după premiera de la teatrul Antoine.

■

ANA BILEN și *Francoise Arnoul sînt interpretele principale din filmul „Spanioli la Paris", o peliculă în care Roberto Bodegas vorbește despre compatrioții săi emigrați în „orașul lumină".*

■

PRINTRE filmele incluse în campania anti-drog, dezvăluind mijloace și metode ale traficului, se numără și pelicula lui William Friedkin „Legătură franceză", la care participă ca interpreți chiar agenți federali specializați în prinderea traficanților.

■

„ZECE ZILE DE CONCEDIU FĂRĂ PLATĂ" se intitulează filmul regizorului bulgar Ianuș Vazov, realizat după un scenariu de Todor Monov. Cei doi doresc ca filmul lor „să fie, în același timp, un document veridic despre tinerii timpului nostru și un document cu o valoare simbolică".

■

SALA „CROMATIC" a centrului județean Dolj pentru îndrumarea mișcării artistice de amatori, găzduiește o expoziție de tablouri semnate de Ion Panduru și C. Boiangiu. Urmînd unei alte manifestări similare cu picturi semnate de Constanța Giulescu și Georgetirina Petcu din Craiova, expoziția actuală se înscrie în programul instituției de promovarea talentelor locale.

■

ROGER VADIM a terminat scenariul unui film, după piesa „Don Juan" de Molière. Acțiunea se va petrece în zilele noastre, rolul titular urmînd să fie interpretat de Brigitte Bardot. El a declarat că nu crede că Brigitte Bardot va avea dificultăți în interpretarea unui rol masculin.

ECOURI • ECOURI

ANDA CĂLUGĂREANU va pleca la 28 aprilie într-un turneu în R. F. a Germaniei (va cînta, timp de o lună, la Stuttgart, alături de **GIGI MARGA** și orchestra Radioteleviziunii, dirijată de **SILE DINICU**). Actualmente pregătește apariția, alături de Florian Pittiș și Dan Tufaru, într-un show T.V. realizat de Alexandru Bocăneț și Ovidiu Dumitru. Vor fi cîntate, cu această ocazie, versiunile românești ale cunoscutelor șlagăre „Down In The Corner", „Proud Mary", „Did You Ever", „Beautiful People ș.a. Anda Călugăreanu a înregistrat recent melodia „Scrisoarea" de Ileana Toader și pregătește o versiune a cîntecului „Melancholy Man" (al lui Moody Blues). În martie, „trio"-ul Anda Călugăreanu-Pittiș-Tufaru va apare într-un spectacol de varietăți, televizat, la Sala Palatului (realizat de Ovidiu Dumitru). În aprilie, Andei Călugăreanu îi va apare la Electrecord un disc E.P. cu patru succese internaționale în versiune românească, iar în iunie va fi prezentă, alături de Marina Voica și Dida Drăgan, în echipa noastră la Knokke (Belgia), în „Cupa Europei".

■

UNUL DINTRE cei mai cunoscuți membri ai „showband"-ului irlandez The Miami este organistul FRAN O'TOOLE. Acesta, talent multilateral, se distinge în egală măsură ca solist vocal și compozitor, fiind aproape la fel de îndrăgit de către tinerii irlandezi ca vedeta formației, Dickie Rock. Fran O'Toole a scos recent un disc „single" cuprinzînd melodiile „Shake A Hand" (versiunea melodiei „Che sarà", lansată la San Remo '71 de I Ricchi e Poveri și José Feliciano) și „My Pledge Of Love". O'Toole s-a impus în lumea muzicii ușoare irlandeze prin cîștigarea trofeului „Gold Star Award" al emisiunii „Reach For The Stars" de la Televiziunea Irlandeză.

Cu ocazia prezentării unui spectacol la Roma, cîntărețul italian de muzică ușoară Gianni Morandi a avut surpriza să vadă în rîndul spectatorilor un tînăr care semăna foarte mult cu el. După terminarea spectacolului, el și-a exprimat dorința de a sta de vorbă cu acest tînăr cu care s-a întreținut în mod amical și s-a fotografiat.

UN MAESTRU AL VIOLEI: DINO ASCIOLLA

Ne-am obișnuit să urmărim, în cadrul „simfonicelor" noastre, muzicieni celebri sau mai puțin celebri, veniți de pe alte meridiane geografice și muzicale, să le dăruim, pe măsura talentului lor, aplauzele noastre. Ei bine, să ne dăruim astăzi aplauzele unui muzician ce are și poate avea ca prim mare merit modestia — paradoxala modestie a unui artist.

Ca într-o fișă biografică (evident, lăsînd de-o parte probabila precocitate de „copil-minune"), cronologia își are cuvîntul. Violonistul italian Dino Asciolla a urmat cursurile Conservatoriului din Roma și ale Academiilor de muzică „Santa-Cecilia" din Roma și „Chigiene" din Siena. După terminarea studiilor de perfecționare în muzica de cameră și vioară, a urmat calea ascendentă a unui om ce se dedică artei cu devotament. Și-a continuat consacrarea în muzică apărînd pe scenele italiene și străine ca prim violonist al formațiilor „Mozarteum" din Salzburg, „Alessandro Scarlatti" din Neapole și ca membru al „Cvartetului din Roma", „Cvintetului Boccherini", „Cvintetului Chigian" și al unor formații instrumentale celebre care interpretează cu predilecție muzică barocă, „I virtuosi di Roma" și „I Musici". Aceasta din urmă a constituit cadrul concursului de împrejurări ce l-a consacrat definitiv ca violonist. „Ne aflam cu 15 ani în urmă într-un turneu în Statele Unite — spune Dino Asciolla. Primul violist al formației s-a îmbolnăvit. Am lăsat vioara și l-am înlocuit ; de atunci provizoratul s-a dovedit definitiv. De altfel, am făcut apoi o adevărată pasiune pentru concertul pentru violă de Bela Bartok (pe care l-am interpretat și în cadrul turneului din România)". Discuția are loc în pauza unei repetiții la sala „Radioteleviziunii". Liniștit, de un calm aproape impropriu unui italian, cu o bună dispoziție înfrigabilă după cele trei ore de repetiție, se întreține cu membrii orchestrei, se amuză făcînd teste de perspicacitate.

Își lasă cercetată viola — un instrument „de rasă" cu sunet catifelat dar ardent, pătrunzător, american de instrumente muzicale i-a oferit în schimbul violei 7 milioane de lire. „Dar n-am vîndut-o : nu poți cînta pe 7 milioane, nu ?". Discuția se poartă în comun, amical. Așa că, evident, întrebări ca „ce v-a determinat să vă dedicați muzicii ?" sau „dacă nu ați fi ales muzica, ce ați fi făcut în viață", au lipsit. Aproape pe neobservate mai „prind" cîte un amănunt din biografia sa muzicală. Turnee în Statele Unite, America de Sud, Suedia, Austria și în toată Italia sub bagheta unor faimoși dirijori ca Wilhelm Kempf, Celibidache, Paul Kleski, Weissmann, l-au făcut cunoscut în anii din urmă, pe plan internațional. Dar cu totul remarcabil este faptul că, printre turnee, înregistrări, concerte, activitatea de profesor de vioară și violă la două conservatoare, Dino Asciolla găsește timpul, forța și convingerea să se dedice și activității sociale. „Il Sindecato di Musicisti Italiani" l-a ales de curînd secretar general. Alături de binecunoscutul compozitor Ofredo Petrassi, președintele sindicatului, lucrează la definitivarea reformei școlare, larg și îndelung discutată de cîțiva ani.

— Ce urmărește, în primul rînd, această formă revizuită a reformei școlare ?

— Primordialitatea intereselor elevilor și studenților, și nu a profesorilor.

Dino Asciolla, pe lîngă muzica preclasică și clasică interpretează cu predilecție muzica modernă și contemporană. Execută multe prime audiții din literatura contemporană a genului. Compozitori ca Guacero, Moriconne, i-au dedicat lucrări. În magazinele de discuri și instrumente muzicale din Italia, se bucură de succes un disc cu titlul „Suoni per Dino". Ennio Moriconne, compozitor de muzică de film, i-a dedicat acest disc. „Mi s-a oferit să compun, mai degrabă să improvizez, muzică de film. Și toată lumea a fost mulțumită — eu că am avut posibilitatea să mă experimentez într-un nou gen componistic și interpretativ, producătorul de film, că nu a trebuit să plătească o orchestră întreagă...", adaugă ironic Dino Asciolla.

Fără a se vrea un novator, Dino Asciolla, pasionat de experimente muzicale, este autorul unor insolite înregistrări, în care el interpretează și partitura de vioară, și de **violă** și de **viola d'amore**, cînd e cazul. Așa au apărut discurile sale cu sonate de Johann Stamitz și Michel Haendel, precum și „Le soprapositioni di Dino Asciolla", al cărui compozitor și singur interpret este și care conține piese cîntate la 8 instrumente de coarde prin suprapunere.

Oricît ne-am feri de banalitate totuși a existat întrebarea : „Dar proiectele muzicale ?"

— În curînd, un turneu ca solist în Ungaria și Polonia, din care nu va lipsi un concert de Bartok — care își va revendica meritele în propria sa țară. În primăvară, la Roma, solist alături de violonistul Leonid Kogan.

Să mai adăugăm la toate acestea și funcția de președinte al festivalului „Toamna Romană", cea de profesor consultant la cursurile de vară de la Taormino, alături de nume celebre ca Megaloni, Mainardi, Zecchi, postura de laureat al concursurilor internaționale de la Geneva și Veneția, pentru a avea o mai completă viziune — portret a unui distins muzician.

Cornelia DRĂGUȘIN

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 5 MARTIE

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii ; 10.00 Viața satului ; 11.10 Să înțelegem muzica ; 12.00 De strajă patriei ; 12.30 Emisiune în limba maghiară ; 14.00 Sport : Campionatul mondial de ciclocros — Hochei pe gheață, România—Elveția ; 16.00 Postmeridian ; 17.10 Planeta giganților ; 18.00 Cîntare patriei ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Handbal masculin : România—Suedia ; 20.40 Astăzi e ziua ta. Program muzical-distractiv dedicat „Zilei Femeii" ; 22.40 Telejurnal ; **PROGRAMUL II :** 12.30 Promenada duminicală ; 20.00 Concert popular ; 21.00 Agenda ; 21.10 Seară de romanțe ; 21.40 Săptămîna culturală bucureșteană ; 21.55 Din lumea științei ; 22.05 Invadatorii.

LUNI 6 MARTIE

PROGRAMUL I : 15.30 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură ; 16.30 Curs de limba rusă ; 17.40 La volan ; 18.00 Căminul ; 18.45 Scena ; 19.10 6 martie 1945 ; 19.30 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Handbal masculin : România—R.D.G. ; 20.30 „Mușatinii" (V) ; 21.30 Floarea din grădină ; 22.30 24 de ore ; 22.45 Contraste în lumea capitalului ; **PROGRAMUL II :** 20.00 Veniți cu noi... năzdrăvanii ; 20.30 Agenda ; 20.40 Romantic — club ; 21.40 Serialul „Drum fără întoarcere" ; 22.50 Cronica literară.

MARȚI 7 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.05 Tele-școală ; 10.00 Curs de limba rusă ; 10.30 Căminul ; 11.10 : Patru tanchiști și un cîine ; 12.05 Telejurnal ; 15.25 Fotbal : U.T.A.—Tottenham ; 17.15 Curs de limba franceză ; 17.45 Steaua polară ; 18.05 Micii meșteri mari... ; 18.25 Recital de poezie ; 18.55 Pe muzică de Bach ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 „Micul Eyolf" de H. Ibsen ; 21.30 Vedete ale muzicii ușoare ; 22.10 Algeria ; 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Filmul pentru copii și tineret : „Jack și fasolea fermecată" ; 21.30 Agenda ; 21.40 O seară la Teatrul muzical din Constanța ; 22.10 Telex tehnico-științific ; 22.20 Emisiune muzical-distractivă.

MIERCURI 8 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Algeria ; 9.25 Vedete ale muzicii ușoare ; 9.50 Desen animat ; 10.00 Curs de limba franceză ; 10.30 „Jack și fasolea fermecată" ; 12.00 Telejurnal ; 15.25 Fotbal : Steaua—Bayern—München ; 17.15 Curs de limba engleză ; 17.45 O viață pentru o idee : Fabre (II) ; 18.10 Timp și anotimp în agricultură ; 18.40 : Pe drumuri de munte ; 19.00 Oameni și fapte ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Nimic despre bărbați ; 20.20 Aventuri în epoca de piatră ; 20.45 Filmul „Afurisitul de bunic". 22.15 Omagii ; 22.35 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Refrene fără vîrstă : Studioul șlagărelor ; 20.30 Agenda ; 20.40 Prezențe ieșene în viața muzicală a Capitalei ; 21.00 Cluburi sportive bucureștene ; 21.20 Un muzeu — colecția G. Oprescu ; 21.35 Patru tanchiști și un cîine.

JOI 9 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Ritm, tinerețe, dans ; 9.30 Desene animate ; 10.00 Curs de limba engleză ; 10.30 Filmul „Afurisitul de bunic" ; 12.00 Telejurnal ; 16.30—17.00 Curs de limba germană ; 17.35 Emisiune în limba maghiară ; 18.35 Confruntări ; 19.00 Muzică ușoară ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reflector ; 20.10 Tinerii despre ei înșiși ; 20.40 Charlie Chaplin ; 21.10 Fotbal : Ujpest Budapesta-Celtic Glasgow ; 22.40 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Festival Beethoven. Dirijor : Iosif Conta. Solist — Aldo Ciccolini ; 21.45 Muzică ușoară ; 22.00 Planeta giganților.

VINERI 10 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Panoramic științific ; 9.45 Muzică populară ; 10.00 Curs de limba germană ; 10.30 Sebastien și secretul epavei ; 11.00 Charlie Chaplin ; 11.30 „Minori în derivă" ; 12.20 Telejurnal ; 15.30—16.30 Tele-școală ; 17.35 Prietenii lui Aschiuță ; 18.00 Momente din istoria muzicii ușoare românești ; 18.20 Cronica expozițiilor ; 18.35 Stopcadru ; 19.00 Oameni și fapte ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Cronica politică internă ; 20.15 Filmul „Călătorie fantastică" ; 21.55 Anotimpuri în Deltă ; 22.15 Muzică ușoară ; 22.30 24 de ore ; 22.45 Din țările socialiste. **PROGRAMUL II :** 20.00 Desene animate pentru copii ; 20.15 Biblioteca pentru toți ; 21.00 Agenda ; 21.10 Coruri și dansuri din opere ; 21.35 Viața economică a Capitalei ; 21.55 Filmul documentar „Visele copilăriei" ; 22.15 Folclor din Uzbekistan.

SÎMBĂTĂ 11 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 „Doamna din Genova" ; 9.45 De vorbă cu gospodinele ; 10.00 Teleenciclopedia ; 10.45 Biblioteca pentru toți ; 11.15 Cluful... pe adresa dv. ; 12.15 Emisiune de educație sanitară ; 12.30 Telejurnal ; 16.35 Emisiune în limba germană ; 18.15 Ritm, tinerețe, dans ; 19.00 Campionatele europene de atletism pe teren acoperit ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Săptămîna internațională ; 20.10 Avanpremieră ; 20.15 Tele-enciclopedia ; 21.00 Invadatorii ; 21.50 Emisiune de divertisment : „Ce faceți astă-seară ?" 22.30 Telejurnal ; 22.45 Campionatele europene de atletism pe teren acoperit. **PROGRAMUL II :** 16.30 Ansambluri folclorice ; 17.00 Reportaj bucureștean ; 17.10 Filmul „Primăvara pe strada Zarecinaia" ; 18.40 Agenda ; 18.50 Pagini de mare popularitate din lucrările lui Mozart.

ISTORIOGRAFIE

INCUNABULUL — DE LA ȘCHEII BRAȘOVULUI

Cercetătorii au descoperit în fondul de aur al bibliotecilor noastre una dintre primele tipărituri cu litere chirilice, avînd ca bază cărțile copiștilor caligrafi și miniaturiști din Moldova lui Ștefan cel Mare.

Recent s-a făcut o descoperire de o deosebită importanță pentru istoria culturii românești, pentru istoria culturii universale. Este vorba de un exemplar — Triod Penticostar — un incunabul. Una dintre primele cărți slavone, tipărite cu litere chirilice.

O știre emoționantă și într-un fel ciudată pentru un neavizat ca mine. Căci se descoperea acest adevărat „nestemat" într-o comoară cunoscută. În secția „cartea veche" a Bibliotecii Muzeului culturii românești din Șcheii-Brașovului, printre cele 1250 de manuscrise și cărți vechi tipărite se afla această prețioasă „mărturie", o carte legată în lemn, cu piele neagră, ornamentată, cuprinzînd 361 foi, cu titluri și inițiale în roșu și o inscripție — numele „editorului" — pe o eșarfă deschisă, în josul celei de a doua pagini. Cartea măsoară 30,4×20,5 cm. În urmă cu mai bine de trei secole, cineva trecuse într-un catastif luna și anul cînd cartea intra în rafturile bibliotecii. Ochii cercetătorilor au trecut peste coperțile ei fără să le fi deschis, pesemne, căci iată acum, luîndu-se carte cu carte pentru a se face un catalog a tot ceea ce s-a strîns aici ani, decenii și veacuri la rînd, s-a făcut emoționanta descoperire. De ce într-atît de emoționantă? Directorul muzeului Scheii-Brașovului, prof. dr. EMIL MICU îmi povestește despre epoca respectivă, despre cel ce a tipărit cartea și de unde anume și-a luat model, Schweipoldt Fiol, unul dintre inițiatorii în tainele „artei negre" cum se mai numea tiparul.

— **Este știut astăzi,** ne spune domnia sa, **că în răsăritul Europei tipografia s-a introdus destul de repede. La Pilsen în 1468, la Cracovia în 1474... La început, tipar cu litere latine, apoi din 1491 încep să apară în Polonia cărți în limba slavă, tipărite de Schweipoldt Fiol, un meșteșugar atent, minuțios, inventiv. De altfel, caracteristic spiritului său poate fi și faptul că prin 1480 el deținea brevetul unei ingenioase aparaturi pentru evacuarea apelor din puțurile de mină, o invenție privilegiată printr-o patentă dată de ultimul rege jagelon, Cazimir al IV-lea. Ei bine, problema tipăririi cu litere chirilice nu era deloc simplă. Așa cum se exprimă prof. Virgil Molin într-un articol, atunci mai constituia „încă o problemă tehnico-profesională". S. F. nu avea cum să-și procure litera chirilică. Trebuia să pornească de la un alfabet desenat. Îi trebuia pentru aceasta un model. Și este firesc să fi luat de model ceea ce era recunoscut în acea vreme ca având un stil grafic excepțional, bucurîndu-se de mare prestigiu: exemplarele școlii de copiști caligrafi și miniaturiști din Moldova. Nu este o simplă presupunere, ci o dovadă concretă, subliniată de altfel și de marele critic rus Sobolevschi că „cele dintîi cărți slavone care au apărut în tipografia Schweipoldt Fiol la Cracovia în 1491 au la bază texte de origine românească". Mai precis, acest ISVOD a fost sub forma unei cărți din cele realizate de Gavriil Mărășescul sau elevii și vrednicii urmași ai lui.**

Prof. E. Micu îmi atrage atenția asupra literei M. Linia de mijloc — ductus-ul din mijlocul literei, cum îl spune profesorul — depășește linia de bază. Se numește „M cu poale".

— **Este, se știe bine, o „exuberanță grafică", o trăsătură specifică cu un pronunțat aspect decorativ al miniaturiștilor de la Neamț. Ea nu există în clasica configurație grafică și nu mai apare în nici o altă tipăritură românească de mai tîrziu. Doar la Macarie pentru tipăriturile destinate Țărilor Românești.**

E interesant că Schweipoldt Fiol, făcînd rost de acest frumos model de scriere, avea nevoie — el nefiind de specialitate — de un gravor și turnător de litere, luîndu-l, pentru aceasta, pe Rudolf din Braunschweig, cu care a încheiat un contract, în care a pus o clauză: să păstreze secretul „invenției". Vroia să aibă paternitatea și exclusivitatea folosirii matrițelor, cum notează prof. Virgil Molin într-un studiu, din care ne îngăduim să mai reținem încă o informație interesantă privind problemele pe care și le puneau chiar primii tipografi. Contrar unei păreri destul de larg împărtășită, Gutenberg turna litere din nu mai puțin de 240 matrițe, iar Macarie s-a folosit la Liturghierul din 1508 de o mulțime de matrițe, la unele litere chiar de cîte 5 și 6, pentru a obține ligaturi, diacritice, etajări etc., precum și variante de forme grafice.

Revenind la tezaurul aflat la biblioteca Muzeului culturii românești din Scheii-Brașovului, prof. Emil Micu, ne spune:

— **Secția „cartea veche" a bibliotecii noastre conține exemplare unice cum este cel despre care am vorbit, sau coresienele (sînt aici primele cărți ale lui Coresi) foarte bine conservate. Alcătuirea unei valoroase biblioteci în centrul cultural al Șcheii-Brașovului se datorește în primul rînd strînselor legături pe care le-a avut în permanență Brașovul cu Moldova și Țara Românească. Se știe că aici a luat ființă prima școală cu limbă de predare română, a cărui existență documentar dovedită datează din anul 1495. Datorită acestei școli s-au format cărturari de seamă, traducători de hrisoave și cărți, alcătuind un climat favorabil activității lui Coresi care a găsit multe din lucrări gata tipărite. De altfel popa Mihai și popa Iane, colaboratori ai lui Coresi, erau brașoveni. Tot aici, în Șcheii-Brașovului a fost alcătuită prima cronică transilvăneană în limba română, în 1633; cel dintîi calendar-carte din istoria culturii noastre în 1733, prima gramatică a limbii române, în 1757 (de Dimitrie Eustatievici Brașoveanul, învățat dascăl la școala românească din Schei), iar începînd din 1880, frații Ciurcu din Scheii Brașovului fondează, în centrul orașului, cea mai mare casă de editură, tipografie și librărie românească din Transilvania dinaintea primului război mondial. Și spunînd aceasta n-am epuizat lista frumoaselor mărturii de patriotism puse de cărturarii și dascălii brașoveni la temelia culturii noastre naționale.**

Catinca MUSCAN

Numele „editorului" Schweipoldt Fiol — înscris pe o eșarfă, pe a doua pagină a incunabulului.

SCHIMBĂTORUL MAGNETISM TERESTRU

Trei cercetători din Olanda și Suedia studiind o carotă de 14,5 m lungime, prelevată din solul grădinii botanice din Gothenburg, au avut o surpriză. La capătul carotei se observa un magnetism natural de sens opus celui din restul carotei. Schimbarea de sens corespunde unei epoci situate aproximativ prin anii 12 500 î.e.n. Emoția specialiștilor nu a fost dată de faptul că magnetismul terestru și-a schimbat sensul la un moment dat, ci la acel moment. E pentru prima oară că se descoperă fenomenul la acea epocă. Comunicarea ar fi senzațională, dar știința tocmai din această cauză e prudentă. Pentru a avea confirmarea datei, cercetătorii continuă acum cu asiduitate studiul și al altor roci. E în joc prestigiul și seriozitatea cu care se produce o probă.

PENTRU CEI CARE SUFERĂ DE DURERI DE SPATE

18 milioane de zile de lucru sînt pierdute în fiecare an în industriile engleze din cauza acestei maladii. Prima măsură luată poate părea cel puțin ciudată. S-a înființat „un club al suferinzilor". Englezii tot englezi!, se va spune. Club și contra durerii! Și cu toate acestea, firma unei industrii metalurgice se declară mulțumită de rezultate. S-au redus pierderile orelor de lucru cu 65%. De altfel de aici s-a și născut ideea clubului. Trebuie făcută o precizare: clubul are o acțiune binefăcătoare pentru că aici suferinzii primesc o informare utilă asupra maladiei lor. Medicii le dau sfaturi asupra afecțiunilor coloanei vertebrale și... asupra prevenirii bolii. Una dintre conferințe care a durat o zi întreagă pentru maiștrii și o oră doar pentru lucrători a avut ca temă: care este poziția cea mai bună pentru corp în timpul lucrului. Majoritatea acestor maladii încep și se agravează din cauza poziției defectuoase la lucru. Iată dar că a ști înseamnă a prevedea, a preveni și o „informație" corectă valorează adeseori mai mult decît un medicament. Un alt aspect al întrunirii tuturor celor ce suferă de dureri de spate privește chiar medicina și evident, ergonomia. Sînt studiate simptomele, cauzele, prevenirea, tratamentul.

ASTRONAUTICĂ

„Luna" — 20 ne anunță:

„AM VENIT, AM VĂZUT, AM ÎNVINS!"

de colonel inginer Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

Nimeni n-ar fi bănuit acum 12 ani, cînd a început acest faimos program sovietic de cucerire a spațiului cosmic denumit sugestiv „Luna", că se declanșa de fapt atunci o ofensivă impetuoasă asupra astrului nopții, care avea să repurteze rapid succese de seamă. Și iată-ne astăzi sub puternica impresie a unui asemenea strălucit succes, prilej nimerit pentru reflexii și considerații.

Trei tipuri într-un singur an, 1959, au configurat programul. Trei automate spațiale, pe domeniile Selenei, unul, am spune „de defilare", a trecut la... numai 6 000 km, depărtare de suprafața corpului ceresc cercetat, un altul i-a probat tăria solului, iar al treilea l-a învăluit, fotografiindu-i fața ascunsă. Etapă de început, cu sonde care au evoluat balistic ca niște obuze, fără posibilitate de corectare a zborului, necum de manevrare în spațiu, dar glorioasă prin rezultate.

Din aprilie 1963, a doua etapă. Alte sarcini, alte mijloace. Începea experimentarea generației a doua de stații automate „Luna", ai căror reprezentanți aveau să se impună atenției mondiale ca mijloace cosmice de excepțională însemnătate științifică. La 3 februarie 1966, prima aselenizare. Un conteiner cu aparataj științific, inclusiv o cameră T.V. debarcă lin pe solul lunar și transmite de acolo prețioase informații. „Luna"-9 devine astfel primul nostru trimis într-o altă lume, care un timp ne ține în contact cu ceea ce vede și simte în lumea respectivă. După scurt timp, la 3 martie, o nouă premieră: „Luna"-10 se deplasează docil pe orbita selenară și transmite cu sîrguință mesaje după mesaje. Bilanțul etapei este copios: două sonde pe suprafața Lunii și trei stații în orbita selenară.

Acum obiectele cosmice nu mai sînt, în ceea ce privește mișcarea, simple corpuri balistice, ci au aptitudinea să efectueze două corecții pe traseu Pămînt-Lună și o manevră în apropierea Lunii, după dorință: fie pentru satelizare, fie pentru descindere balistică pe suprafața selenară (bineînțeles, în acest din urmă caz, cu acționarea motorului pe ultima parte a traiectoriei de coborîre, în vederea aselenizării line.

Inaugurarea etapei a treia o face aparatul cosmic experimental „Luna"-15, în iulie 1969, iar definirea cotei de performanțe revine roboților nr. 16 și nr. 17, scoși în misiune selenară în toamna anului 1970. Cum să caracterizăm stația „Luna"-16, acel minunat sol cibernetic pămîntean care ne-a expediat un prețios colet cu materie selenară, extrasă de el cu grijă de pe locul aselenizării? Dar stația „Luna"-17, acel cargou cosmic cu totul original din care după aselenizare a fost debarcat cu grijă cel dintîi laborator mobil selenar, „Lunohod"-1, care avea să voiajeze, controlat, luni în șir saturînd pur și simplu stațiile de prelucrare a datelor cu roadele vredniciei sale? Excelent? Evident, deși intuim de pe acum criza de atribute pentru următoarele etape.

O aselenizare printre stînci

Aparatele selenare din generația a treia, căreia aparține robotul „Luna"-20 sînt complexe cibernetice în toată regula, dotate cu facultatea (electronică, se înțelege) de a alege între mai multe variante, de a optimiza. Ceea ce le deosebește, din punct de vedere dinamic, de exemplarele seriilor anterioare sînt tocmai aceste posibilități largi de manevră și aptitudinea de a acționa economic și sigur. Bunăoară, dacă „Luna"-9 și „Luna"-13 nu puteau efectua aselenizarea decît evoluînd pe traiectorii balistice, cu o singură acționare a motorului, noile stații trec temporar pe orbita selenară, pe care o pot transforma de mai multe ori în sens convenabil și numai după aceea aselenizează. Se obține astfel un avantaj considerabil la realizarea debarcării în locul dorit, în est sau în vest, pe ecuator sau la pol, în zone de șes sau în munți, pe emisfera dinspre Pămînt sau pe fața ascunsă a globului lunar.

Și încă o posibilitate remarcabilă. Trebuie notat că faza principală a frînării aproape coincide cu ultima porțiune a traiectoriei pe care se angajează stația la ieșirea din orbita selenară. Ea începe practic la înălțimea de 600 metri și se încheie cînd pînă la sol au mai rămas doar 20 de metri. Frînarea este deci energică, astfel că la capătul acestei faze viteza rămasă nu depășește 16 metri pe secundă. Puțin și totuși mult, pentru că mai sînt de neutralizat pe acest parcurs scurt (de la altitudinea de 20 metri pînă la sol) circa 14 metri pe secundă, în așa fel ca așezarea stației să se facă lin, cu o viteză de numai 2,5 metri pe secundă.

Atenție! Notăm ceva deosebit de important: Stația are la dispoziție 8 secunde ca să-și aleagă locul de așezare, mai bine zis pentru a evita debarcarea pe un obstacol natural — evident, care mai poate fi ferit (un colț de stîncă, o groapă etc.). Interesant și semnificativ pentru caracterizarea concepției noilor stații, mai ales dacă ținem seama că operîndu-se astfel, s-a reușit ca „Luna"-20 o performanță uluitoare: aselenizarea pe o palmă de loc neted într-o regiune muntoasă, accidentată.

„Excelent" la examenul preciziei

Comunicatul de presă a anunțat simplu: capsula cu materialele trimise de robotul „Luna"-20 a aterizat cu mare precizie în regiunea stabilită din Kazahstan. Și „Luna"-16 și-a trimis mesagerul în aceeași regiune, unde era așteptat de mijloacele de recuperare.

Zborul retur este balistic, fără orbite de parcare, nici în jurul Lunii, nici în jurul Pămîntului și el începe cu startul vertical al rachetei purtătoare, care trebuie să asigure o anumită viteză maximă, de ordinul a 2 500 metri pe secundă. Regimul de funcționare a motorului este riguros controlat de un sistem electronic perfecționat. Să reținem că o eroare de numai un metru pe secundă în realizarea vitezei maxime determină, pentru o traiectorie de retur convenabil aleasă, o abatere a punctului de aterizare de 15 km. Or, la recenta operație se pare că motorul de start de pe Lună, a fost așa de bine controlat, încît îndreptățește aprecierea excelentă dată de specialiști la acest nou examen de precizie al cosmonauticii sovietice.

În încheiere, încă o subliniere. Conteinerul expediat din Lună poate intra în atmosfera terestră sub un unghi oricît de mare, și nu neapărat într-un culoar limitat la 5—7 grade, ca în cazul cabinelor pilotate. De pildă, trimisul stației „Luna"-20 a pătruns în atmosferă sub un unghi de circa 30 grade, fără ca suprasolicitările mecanice și termice să dăuneze construcției sau încărcăturii sale.

Este încă un argument în favoarea automatelor, ca mijloace practice și economice pentru investigarea Lunii și a celorlalte corpuri cerești.

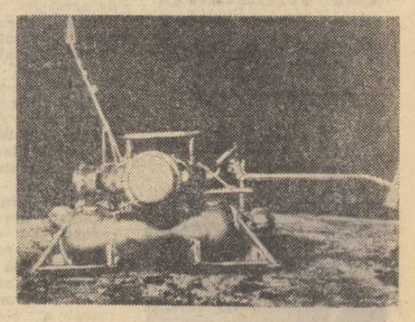

Robotul selenar și-a făcut datoria: a expediat spre Pămînt trofeele de rocă. Pe locul de aselenizare a rămas doar etajul inferior, cu brațul mecanic și antena retrase lateral înainte de startul rachetei purtătoare.

CU POLUAREA NU SE GLUMEȘTE

Cea mai mare turnătorie de plumb și zinc din lume, abia inaugurată în urmă cu trei ani — la Bristol, în Anglia — a fost închisă. Decizia severă — în pofida protestului patronilor — a fost dată de... poluare. În actul de acuzare: plumbul conținut în singele multor lucrători și al celor ce locuiesc în preajma uzinei a crescut peste limitele admise, au constatat medicii. Numai în cursul ultimelor 18 luni, sute de muncitori și alte 20 de persoane care nu au intrat în întreprindere, dar locuiau în apropiere, au fost victime ale otrăvirii cu plumb. Al doilea punct de acuzare, nu mai puțin grav: vegetația și solul din imediata apropiere a turnătoriei au fost atacate de vaporii toxici emanați în timpul procesului de producție.

Marea turnătorie și-a închis porțile. Le va putea redeschide cu o singură condiție. Dacă vor fi luate măsuri — și aceasta înseamnă o serie de lucrări indispensabile — ca pericolul poluării să fie înlăturat. Proprietarii speră ca în timp de două luni, cît interdicția este formală, să se poată executa toate lucrările de protecție a sănătății oamenilor și vegetației.

DETECTIVUL ELECTRONIC

L.S.A. descoperă adevărul și, prin aceasta, este dușmanul înverșunat al tuturor falsificatorilor. Inutil, etichetele de pe bidoanele de uleiuri de măsline vor afirma în scris că au ulei de măsline calitatea I — L.S.A. va putea constata contrariul. Dacă e cazul. Iar „declarația" nu poate fi pusă la îndoială. L.S.A. află cu precizie cîte oușă au fost — și dacă au fost — puse în compoziția prăjiturilor. Ce adausuri au fost folosite la pregătirea brînzeturilor. L.S.A. dă în vileag orice vicleșug. Vechimea exactă a vinurilor o stabilește chiar în pofida datei pusă cu cifre mari pe sticlă, în cazul cînd vinul se dovedește a fi... de dată recentă. Și L.S.A. nu minte. E un aparat electronic, realizat de doi oameni de știință, prof. Franco Mecca și Piergiorgio Spaggiari. Rapiditatea cu care lucrează și aria largă de folosință îl fac un neprețuit „consilier" al controlului de calitate. În numai 20 de minute poate analiza 420 de eșantioane alimentare, alcătuind și fișele pentru fiecare produs în parte.

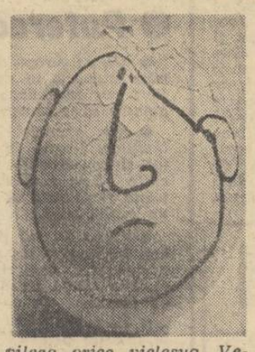

Cerbii vin la medic... ca împușcați!

Într-o grădină zoologică de dimensiuni care te fac să te gîndești mai degrabă la o rezervație naturală, un cerb s-a îmbolnăvit. Un cerb superb, căruia toți îi spuneau Charly. De cîteva zile Charly refuza să mănînce, refuza „societatea" și fugea de oameni. Imposibil să fie îngrijit. Pentru a i se pune diagnosticul, trebuia prins. Cum însă? Ca să nu-l sperii, să nu-i faci vreun rău involuntar, să nu produci panică printre celelalte animale?! Directorul grădinii zoologice și-a amintit de un renumit anestezist și un tintaș tot atît de vestit: Frank Bilson. Frank care nu a ucis în viața lui un animal, dintr-o dragoste infinită pentru orice vietate, și-a încărcat pușca. O doză bine stabilită de narcotic. Știa că poate trage neobservat, putînd să-și atingă la milimetru ținta de la patru

sute de metri distanță. O împușcătură fără zgomot. Charly e... doborît. Va zace inconștient doar atîta timp cît medicul îl consultă în liniște și o dată diagnosticul precizat îi mai administrează încă o injecție. Charly e salvat. Trezit din anestezie, puțin amețit, va crede poate că a avut un coșmar. „Se făcea că a fost împușcat". Iar o căprioară îi va „spune" că „dacă visezi că ești împușcat înseamnă că te faci bine". Și așa se adeverese visele.

BIOLOGIE

DE CE COPACII NU MOR DE FRIG?

Scoarța dudului poate rezista și la —196°! Ramuri de salcie rămîn vii și la aproximativ —269°! Care este secretul vitalității lor? La această întrebare încearcă să răspundă știința și poate astfel se va descoperi o metodă pentru a spori rezistența la frig a plantelor de cultură.

Plantele lemnoase din zonele temperate și nordice își manifestă vitalitatea în cele mai dificile condiții climatice: ele îngheață încetul cu încetul, se dezgheață din nou — și trăiesc mai departe. *La temperaturi de 60 pînă la 70 de grade sub zero, sub cerul liber, aceste plante supraviețuiesc vicisitudinilor vremii. Ele pot fi transformate chiar* — după cum a relevat recent savantul japonez A. Sakai — *cu ajutorul azotului lichid, pînă la minus 196 de grade Celsius, în țesuturi refrigerate, zornăind ca sticla. Scoarța dudului rezistase unui asemenea tratament; ramuri de salcie rămaseseră vii chiar și într-o baie de congelare, în heliu lichid, la aproximativ minus 269 grade.*

Această rezistență la frig este de o singulară spectaculozitate. Cercetări recente, efectuate în S.U.A., indică — după cum arată prof. J. Weiser — că secretul copacilor rezistenți la frig trebuie căutat în existența unui fel de hormon sau a unei enzime protectoare care apără albumina celulelor de moartea prin congelare. Pînă în prezent, specialiștii nu au izbutit totuși să identifice această substanță.

Premisa unei congelări păstrînd intacte funcțiunile vitale o constituie refrigerarea rapidă a întregului organism. Numai atunci cînd temperaturile sînt coborîte cu 100, 200 sau mai multe grade pe minut un organism refrigerat poate fi adus la viață — în caz că va fi dezghețat cu o rapiditate similară. După toate aparențele, la o asemenea refrigerare-șoc nu sînt afectate moleculele, de importanță vitală, ale albuminei sau acizilor nucleici, deoarece componentele celulelor și ale țesuturilor îngheață atît de repede încît nu formează cristale adevărate ci o masă sticloasă. Se știe că de abia formarea de cristale distruge moleculele vitale. În prezent viteza ultrarapidă de refrigerare nu poate fi realizată, din punct de vedere tehnic, decît la unele celule și microorganisme. La organisme mai mari, multicelulare, nu se poate aplica refrigerarea ultrarapidă necesară. În interiorul acestora temperatura scade cu mult mai încet decît în părțile exterioare.

De un mai mare folos pentru omenire ar fi descoperirea unei metode prin care să se poată spori rezistența la frig a unor organisme — îndeosebi a plantelor de cultură — la o valoare situată în jurul temperaturii de refrigerare „naturală", adică la viteze de refrigerare de cîteva grade sau zeci de grade, în mod excepțional, pe zi. La asemenea viteze de refrigerare plantele lemnoase din latitudinile nordice sînt rezistente la frig pînă la temperaturi foarte coborîte. Rezistența la frig a acestor plante se află în centrul cercetărilor unor institute de specialitate în Uniunea Sovietică, Japonia și Statele Unite. Oamenii de știință nu se apropie, însă, decît cu pași mici de elucidarea acestui secret al naturii.

În prezent, nu se știe cu precizie nici măcar de ce copacii rezistenți la frig se atrofiază la temperaturi ultrascăzute. În schimb, se poate constata cînd anume pier. Majoritatea țesuturilor, printre care și scoarța, partea cea mai rezistentă la frig a plantelor lemnoase, dau naștere, atîta vreme cît sînt „vii", proiectîndu-se asupra lor un fascicol de lumină, o lucire proprie, o fluorescență multicoloră. În clipa morții copacului această fluorescență se stinge sau își schimbă nuanța.

Specialiștii sovietici în domeniul cercetării temperaturilor ultrajoase sînt de părere că moartea prin congelare intervine — ca și la animale — atunci cînd prin formarea cristalelor de gheață sînt distruse moleculele de albumină în interiorul celulelor vii ale scoarței copacului. În S.U.A. predomină părerea că congelarea are loc numai în afara celulelor, în timp ce în albumina celulei vii se păstrează, pînă la un anumit punct, o cantitate de apă absolut necesară. Atunci cînd se stinge „marja mortală" această apă trece prin pereții celulelor și se depozitează, sub formă de cristale, în țesuturile intermediare și în canalele conducătoare de apă. Prin sustragerea acesteia, structura albuminei celulare se deteriorează în asemenea măsură, încît nu mai este viabilă.

Rezistența la frig nu există întotdeauna „înmagazinată" în orice copac ci este dobîndită, în fiecare toamnă, printr-o serie de procese chimice și fizice. Experiențe edificatoare, în acest domeniu, au fost efectuate de către prof. Weise în „Laboratorul rezistenței la frig" al Universității din Minnesota. *Prima treaptă — cea hotărîtoare, pare-se — începe prin apariția unui „hormon" sau al unei „enzime" protectoare care se formează în frunze o dată cu venirea toamnei. Această substanță declanșează în celulele vii ale copacului procesele amintite care le feresc pe acestea de moartea prin frig.* În privința rezistenței acestei substanțe active nu există dubii, nu s-a lămurit însă pînă în prezent procesul lui de funcționare. Ivirea „hormonului" de apărare împotriva frigului constituie, precum am arătat, un prim pas. *Numai cînd temperatura coboară mai accentuat, intră în acțiune noi mecanisme proteguitoare.* La cîteva zeci de grade sub zero, se constată că temperatura țesutului nu scade în mod corespunzător ci, dimpotrivă, crește ușor. Se presupune că o parte a apei existente se cristalizează, proces în desfășurarea căruia se degajă căldură, ducînd la încălzirea țesutului. Abia la o coborîre „critică" a temperaturii intră în acțiune ultimele mecanisme, astfel că copacii, precum ne putem încredința noi înșine, nu mor de frig.

BLOC NOTES

Soba de teracotă cu încălzire electrică „Terel II"

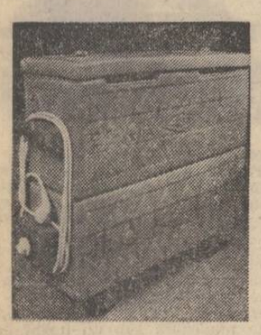

— 1 —

Gama mijloacelor electrice de încălzit a fost întregită recent prin tipul nou de sobă „Terel II" (fotografia 1), realizat la întreprinderea locală „Electroceram"—Timișoara. Ea îmbină calitățile sobelor cu încălzire electrică cu cele ale sobelor ceramice cu cahle de teracotă. Avînd o linie constructivă modernă, cu fețele aparente, cu desene în diferite modele, soba „Terel II" are un aspect plăcut, armonizîndu-se cu orice tip de mobilier. Prevăzută cu două mînere de prindere în partea laterală și cu patru roți de rulare în partea sa inferioară, soba este transportabilă, putînd fi amplasată în locuințe după dorință.

Față de primul tip de sobă de acest fel, soba „Terel II" prezintă caracteristici îmbunătățite, simplificîndu-se totodată sistemul de înlocuire a rezistențelor. Transformarea energiei electrice în energie termică se face prin intermediul a patru rezistențe electrice de 500 W fiecare, legate în paralel două cîte două, putînd dezvolta o putere de 1 000 W sau 2 000 W, după dorință. Prin sistemul de comutare prevăzut, se poate reduce sau mări temperatura. Soba realizează încălzirea și după încetarea alimentării cu energie electrică, datorită proprietății izolatoare a elementelor ceramice.

Menționăm cu acest prilej că a fost sporită și gama noilor tipuri de radiatoare electrice pe bază de ulei (fotografia 2), fabricate de întreprinderea „Electromureș" — Tg. Mureș (tipul „Favorit" cu 7, 10, 12 și 14 elemenți) și „Electrometal"—Timișoara (tipul „Elmet" cu 10, 12, 15 și 20 de elemenți), precum și a radiatoarelor electrice avînd ca agent de transmisie a căldurii aerul, realizate la întreprinderea „Precizia" — București (tipul „Etna" cu 11, 15 și 19 elemenți). Practice, moderne, aceste radiatoare nu fac zgomot, nu degajă fum, asigurînd o căldură plăcută în încăpere.

În încheiere o întrebare: pe cînd realizarea acestor produse și pentru uzul cetățenilor care folosesc în locuință curent de 120 V?

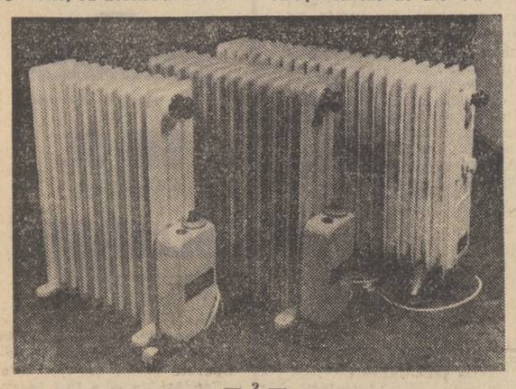

— 2 —

A.B.C.-UL TRICOTAJULUI

1. Cum se montează ochiurile pe andrea? Firul din spate se ține pe degetul arătător, iar firul din față pe degetul mare de la mîna stîngă. Cu andreaua ridicăm firul de jos în sus prin bucla formată între degetul mare și arătător. Retragem degetul mare și tragem de fir.

2. Cum se lucrează un ochi pe față? Firul de lînă se ține în spatele lucrului. Introducem andreaua din dreapta prin ochiul de pe andreaua stîngă și tragem firul din spatele andrelei.

3. Ce înseamnă un ochi lucrat pe dos? Firul stă acum în fața lucrului. Cu andreaua dreaptă tragem firul prin fața lucrului, prin ochiul de pe andreaua stîngă, care va luneca acum pe andreaua dreaptă.

MODA CE FUSTĂ ALEGEȚI?

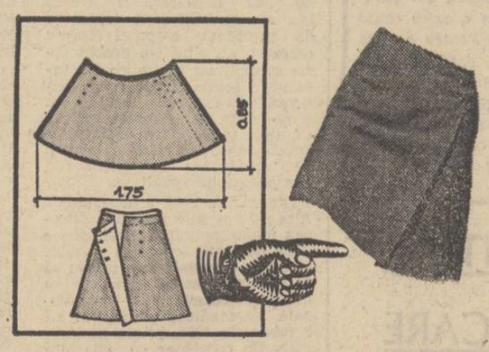

1. O fustă cu platcă de 6—8 cm. închisă într-o parte cu patru nasturi. Se exclude astfel fermoarul și fusta se mulează frumos pe șolduri. Două tighele aparente marchează tăieturile.

2. O fustă din stofă cu trei cute adînci în față și una în spate. Drept garnitură, două rînduri de nasturi mici și deși. Fermoarul este plasat într-o parte și ascuns sub unul dintre pliuri.

3. Tăiată pe bie, o fustă din material ecosez cu găici prin care treceți un cordon lat cu cataramă metalică. Fusta acoperă genunchiul.

4. Din stofă mai subțire, o fustă cu 6—8 pliuri simple tighelite pe o porțiune de 20 cm. Garnitură de nasturi mici la începutul pliurilor sau la terminarea lor. În partea opusă, un buzunar pe șold. Lungimea fustelor trebuie aleasă în fața oglinzii. Ea poate fi deasupra genunchiului sau atît cît depășește genunchiul, după cum vi se potrivește.

Fusta al cărei tipar îl dăm mai sus este ușor croită în bie. Ea cade frumos, dînd toată libertatea mișcărilor. Nu are nici o cusătură și se înfășoară frumos în jurul corpului.

Materialul necesar: 1,75 m pe lățime de 0,90 m.

Prima operație: tiparul din hîrtie. Îndoiți după liniile punctate, pentru a forma cuta care rămîne necălcată.

Dacă preferați o fustă închisă, faceți o cusătură pe partea dinăuntru a celor două margini. În talie, aplicați un cordon de doi centimetri. Se închide cu nasturi într-o parte.

Fusta poate fi confecționată din țesătură iuni sau în carouri.

Doina LEVINȚA

UN ȘORȚ PENTRU O TÎNĂRĂ GOSPODINĂ

Acest șort ecosez bordisit cu roșu, albastru sau o altă culoare uni, asortată culorilor din țesătură poate servi — în același timp — vara și de rochie de plajă. Dacă e folosit doar ca șort, poate fi făcut și din plastic. (Imaginea din dreapta).

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

C. M. — Timișoara: *Sterilitatea poate fi tratată. Vă sfătuim să vă internați în clinica de ginecologie în secția profilată pentru combaterea sterilității.*

ION SENDREA — Sibiu: *Vă imaginați că o reacție nevrotică prelungită se poate rezolva miraculos printr-o ședință de hipnoză? Noi sîntem mai sceptici. În primul rînd este obligatorie o discuție cu medicul psihiatru, care va determina toate condițiile ce au declanșat-o și o întreține. Dv. trebuie să fiți colaboratorul cel mai activ al medicului, în lupta pentru înlăturarea cauzelor. Trebuie să vă mobilizați toate forțele și să doriți să vă schimbați felul de viață. Medicația are rostul ei, în anumite stadii ale bolii, dar ea va fi îmbinată cu ședințele de psihoterapie rațională efectuate de medicul psihiatru.*

GH. D. — Liceul 1 — Rădăuți-Suceava: *Disperarea dv. nu este justificată. Sîntem convinși că veți fi capabil de a vă întemeia un cămin fericit.*

V. ANDREI — Gherla-Cluj: *Apreciem că este necesar să efectuați următoarele analize: colesterol — lipide totale — glicemia — probe de disproteinemie — hemoleucogramă — V.S.H. — ex. urină.*

HOLT MÜLER — București: *Ați uitat să menționați valorile tensiunii arteriale care vă pricinuiește atîtea griji.*

V. ANCA — Cîmpia Turzii: *Am mai explicat cauzele halenei fetide (mirosul neplăcut emanat de cavitatea bucală). Printre cauzele enumerate de noi figura și abuzul de alcool și de tutun. Sîntem mulțumiți că ați înțeles să renunțați la ele. Dar și o disfuncție hepatică poate întreține mai departe aceleași simptome. Deci în cazul dv. vă sfătuim să vă examineze medicul specialist în boli interne pentru a aprecia starea ficatului și veți completa examenul clinic cu investigații de laborator referitoare la funcțiile hepatice. Credem că depistînd cauzele și aplicînd un tratament corect și un regim alimentar adecvat veți reuși să înlăturați acest miros neplăcut, care vă creează atîtea complexe de inferioritate.*

Dr. Ana MURGULEȚ

DECORAREA LOCUINȚEI

Cititorul nostru NICOLA M. din Brașov, bulevardul Victoriei nr. 7, bloc 37, scara B, apartament 63, ne solicită sugestii privind „realizarea într-un stil modern a zugrăvelii pereților diferitelor camere și a decorării acestora cu diferite tablouri și obiecte, ținînd seama de faptul că în urma „investigațiilor făcute printre cunoștințele care și-au zăgrăvit în ultimul timp locuințele" a constatat că acestea se rezumă doar la „clasicul rulou dat pe pereții stropiți cu vopsea".

Desigur că în încăperile orientate spre nord în care soarele pătrunde mai puțin, finisajul pereților trebuie să fie de culori foarte deschise legate bineînțeles de culoarea stofei de mobilă, a covoarelor și a draperiilor (verde-vernil-mușchi, albastru-mov deschis-alb).

În afară de zugrăveala obișnuită care însă nu mai trebuie făcută în ziua de azi cu desen de rulou, ci uni (cu sau fără mătase) se mai poate utiliza cu succes tapetul lavabil ce se găsește de citva timp în comerț la prețuri variind între 4,50 lei și 5,65 lei metrul pătrat. Este un finisaj ce se întreține ușor, este în multe nuanțe pastel și în modele variate dintre care unele foarte frumoase. Tavanul este bine să fie zugrăvit alb iar oprirea tapetului în partea de sus a pereților să se facă într-un mic profil din ipsos. Se lipește ușor pe glet de var cu soluția „Tapetin". Din păcate se pare însă că tapetul alb curat, strălucitor, lipsește.

Pentru camera orientată spre sud se poate alege și o zugrăveală mai puțin deschisă la culoare (tapet nu veți găsi), dar numai dacă încăperea este destul de mare ca să suporte acest lucru. Este preferată totuși pentru spații de dimensiuni normale culoarea foarte deschisă la care să veniți ca un puternic contrast cu vopseaua tîmplăriei, alta decît albul și maroul obișnuite. Vopsirea pereților în culori puternice este de un gust îndoielnic atunci cînd nu e motivată de o mobilare extrem de modernă, neobișnuită chiar. În legătură cu culoarea pereților în nuanțe diferite am mai avut ocazia să spunem că este o modă care și-a trăit traiul.

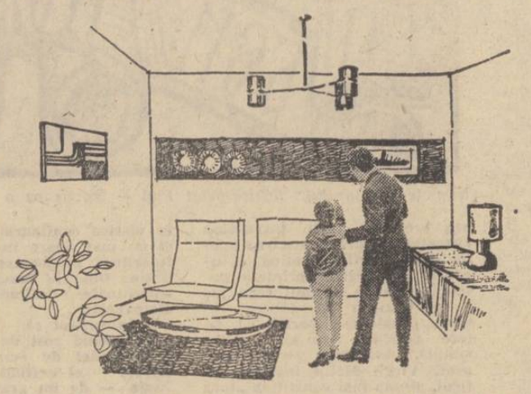

Ar mai fi de adăugat că o atmosferă colorată, la ocazii, se mai poate obține și prin întrebuințarea unei lumini colorate care scaldă totul.

În ceea ce privește degajamentele luminate indirect, desigur că și aici este indicată o culoare deschisă, putîndu-se marca cu un accent, (un tapet de o nuanță ceva mai închisă), locul unde se află cuierul sau alte zone similare.

Aici însă, atenția trebuie acordată în primul rînd calității finisajului. În asemenea spații înguste trebuie aplicat un finisaj care să nu se ia pe haine, de aceea este recomandabil să folosiți uleiul dat pe o „stropitură" cu bob mediu, care are rolul să difuzeze lumina și să înlăture efectul neplăcut al strălucirii, sau să apelați din nou, la tapet.

În ceea ce privește decorarea pereților trebuie spus că aceasta nu trebuie să se reducă numai la tablouri. În egală măsură se pot folosi fotografii artistice (o inițiativă recentă, excelentă de altfel și cu imediat succes, s-a dovedit a fi organizarea de expoziții de fotografii artistice cu vînzare), oglinzi, panouri de P.A.L. cășerate cu hîrtie colorată sau tapet, afișe.

Tablourile obișnuite încadrate în rame clasice nu mai convin decît interioarelor stil. (Din păcate trebuie spus că și aceste rame stil sînt într-o gamă cu totul insuficientă de negru și bronz-auriu pătat). Unui interior modern îi convine o grafică modernă (magazinele Fondului Plastic) realizată cu economie de culori în pete mari.

Este bine să nu se expună sub sticlă, ci în mici rame metalice și passe-partout-uri albe. Fotografiile sau afișele se pot cășera pe panouri de P.A.L. fără nici o ramă. Nu puneți mai mult de două tablouri într-o încăpere. Combinați-le cu un obiect decorativ sau o literă decorativă etc.

Un mic set de gravuri se expune grupat. Puteți combina, pe un panou, o grafică cu trei talgere de aramă. În sfîrșit, puteți atîrna pe perete o cergă sau un covoraș mițos din bumbac la culoarea tîmplăriei.

Arh. M. KROCHMALNIC

UTIL ȘI PRACTIC

Puterea lămîii

• *Cîțiva stropi de lămîie adăugați în apa de fiert vor împiedeca legumele să se înnegrească.*

• *Nu aruncați coaja lămîilor. Uscată în cuptor și conservată într-o cutie bine închisă, ea poate fi folosită la făcut un ceai gustos.*

• *Ca o bucată de salam început să nu se înnegrească, acoperiți suprafața tăiată cu o felie de lămîie.*

• *Tacîmurile și vesela folosite pentru pește sau ouă păstrează adesea un miros neplăcut. Ca să-l înlăturați frecați-le cu o bucată de lămîie și apoi clătiți-le.*

• *Salatele dv. de fructe vor păstra întotdeauna o culoare frumoasă dacă veți adăuga puțină zeamă de lămîie, care le va îmbunătăți gustul.*

• *Albușurile de ouă se bat mai repede spumă și ea devine mai consistentă dacă adăugați cîteva picături de suc de lămîie și puțin zahăr pudră.*

• *O bucățică de zahăr, frecată bine pe coaja unei lămîi, calmează durerile de stomac.*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PENTRU HORTICULTORII AMATORI

ILIE NICOLAU — București. „Floarea" vinului este o boală care apare la vinurile slab alcoolice atunci cînd vasele respective nu sînt ținute pline. Se recunoaște ușor prin pielița albicioasă cu aspect unsuros care apare la suprafața vinului. Vinul devine apos, plat (fără aciditate), cu gust rînced. Avînd în vedere că ciupercile care provoacă această boală au nevoie de mult aer, boala poate fi prevenită prin menținerea permanentă a vaselor pline și umplerea cu vin a golurilor. Plinul trebuie asigurat cu un vin sănătos, cu caracteristici asemănătoare celui din vas. Dacă vasul nu poate fi umplut și deci rămîne gol, se vor lua măsuri pentru a împiedica totuși contactul vinului cu aerul. Un mijloc simplu în acest scop este turnarea unui strat de ulei de parafină (100 grame la 100 litri de vin). Uleiul se menține tot timpul la suprafața vinului, protejîndu-l.

AUREL BURCĂ — Giurgiu. Am reținut dorința dv. de a cunoaște amănunte de cultivarea ciupercilor. Iată titlul unei lucrări apărute recent în Editura „Ceres": „Cum se pot obține producții ridicate de ciuperci", de N. Mateescu și colaboratorii.

GRIGORE BĂLTĂȚEANU — comuna Teregova, județul Caraș-Severin. Doriți explicații în legătură cu pătarea și căderea frunzelor la ficus. Fenomenul respectiv se ivește mai ales iarna și are drept cauze:

— udarea prea abundentă;

— alternarea bruscă a luminii prin mutarea plantelor de la un loc la altul;

— lipsa de lumină;

— expunerea plantelor la curent de aer rece;

— atac puternic de păduchi țestoși.

Cînd frunzele se usucă, fără însă să cadă, este semn că plantele nu au fost șterse mult timp de praf. Este necesar ca o dată pe lună să se facă curățirea frunzelor cu un tampon de vată îmbibat cu apă. La fiecare 2—3 ani, ficusul se transplantează într-un amestec de pămînt format din pămînt de frunze, mraniță, pămînt de țelină și nisip.

VLADIMIR FLORA — Constanța. Tăierile de regenerare se fac către sfîrșitul iernii, la pomii bătrîni ce au coroane dese, iar vîrfurile ramurilor de schelet sînt uscate. Tăierea constă în scurtarea severă a ramurilor principale, astfel încît o treime pînă la o jumătate din lungimea lor să se îndepărteze din coroană. Rănile mari rezultate după tăiere vor fi unse cu miniu de plumb, ulei ars, sau cu o pastă formată din balegă și lut. Speciile pomicole care suportă mai ușor întinerirea sînt mărul și părul.

DUMITRU DIACONESCU — București. La întrebarea dv., dacă este posibilă supraaltoirea merilor de vară în virstă de 10—15 ani, cu soiuri de mere de toamnă, răspunsul este afirmativ. La sfîrșitul iernii se folosesc sistemele de altoire „în despicătură" și „în triangulație", iar după începerea vegetației, altoirea „sub coajă". Soiuri valoroase de mere de toamnă sînt: James Grieve, Gravenstein, Frumos de Voinești, Renet Landsberg.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Roman, jud. Neamț

IMPORTANT!

Oficiile județene de turism din întreaga țară au pus în vînzare locuri la odihnă și tratament pe perioada februarie — mai în stațiunile Sinaia, Predeal, Tușnad, Borsec, Călimănești, Govora, Herculane, Buziaș, Păltiniș, Vîlcele, Covasna, Slănic—Moldova Vatra Dornei, Pucioasa și altele.

Serviciile pentru odihnă se pot acorda și pe perioade mai scurte sau mai lungi decît seria de 12 zile.

Posesorii de bilete pentru odihnă și tratament, beneficiază în această perioadă de tarife reduse pentru cazare, masă și transportul pe C.F.R. sau cu mijloace auto I.T.A.

Informații detaliate se pot obține la toate unitățile de turism. (5062)

(5120)

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REȚETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Supe de vin

Se pun la fiert două părți vin alb cu o parte apă. Se adaugă 8—10 bucăți de zahăr la 1 l. de vin, scorțișoară, cuișoare. Se bat în supieră 4—5 gălbenușuri de ou peste care se strecoară vinul, amestecînd mereu. Se servește cu felii de franzelă prăjite în unt sau cu crutoane **(EMILIA IACOB — Sibiu.)**

★

Se procedează întocmai ca mai sus. Se suprimă însă condimentele (scorțișoara, cuișoarele), în schimb la dorință se poate adăuga puțină zeamă de lămîie. **(MARIA VIȘKI — com. Vinga-Arad.)**

Ochiuri românești fierte cu smîntînă

3—4 ouă, 200 g. smîntînă acrișoară.

Se încinge smîntîna pe flacără mică; se sparg pe rînd ouăle în ea. De recomandat să se spargă cîte un ou într-o ceașcă și apoi să se toarne încet în smîntîna fierbinte. Se acoperă și se lasă 2—3 minute pe foc mic pînă ce albușul se încheagă. Gălbenușurile trebuie să rămînă moi.

Se sărează, se pipărează, după gust. Se servesc cu sau fără mămăliguță **(GERTRUDE NICOLAU — București).**

Cod în sos de smîntînă cu muștar

1,500 kg. cod file sau 2 kg de cod fără cap, 200 g unt, 1 dl oțet diluat, 2 căpățini de usturoi 2 5 dl. de vin alb 500 g. smîntînă, 3 linguri bune de muștar, 750 g cartofi.

Peștele, curățat, spălat, tăiat bucăți potrivite (la cel fără cap se scot și oasele) se așază regulat într-o tavă care merge la cuptor. Se sărează, se stropește cu mujdei de usturoi, unt topit — să nu fie fierbinte — și oțet. Se lasă la macerat timp de o oră, o oră și 30 de minute. Se stropește cu vin și se dă la cuptor unde se ține circa 20 de minute. Din timp în timp se umezește peștele cu zeama din tavă.

Separat se pun la fiert cartofii în coajă; apa se sărează. Cînd peștele e gata, se scurge sosul din tavă într-un castron, și se amestecă cu smîntînă și muștar Cartofii fierți se curață, se taie felii și se așază în tavă printre bucățile de pește. Se toarnă deasupra amestecul din castron și se mai dă la cuptor 10—15 minute. Se servește fierbinte presărat cu pătrunjel verde tocat **(MARIA VANIȘ — București).**

Ruladă din... supă în plic

1 pachet de supă de ciuperci („Supco"), 5 ouă, 250 g cașcaval, 100 g. unt, o ceașcă de apă rece.

Se pune la fiert apa împreună cu untul. Cînd dă în clocot se toarnă dintr-o dată pachetul de „Supco". Se amestecă bine ca să nu facă cocoloși. Se dă vasul de o parte de pe foc și, cînd s-a răcorit, se încorporează pe rînd cîte un ou procedîndu-se ca la aluatul pentru ecler. Se toarnă compoziția într-o tavă bine unsă, se presară abundent cu cașcaval, se dă la cuptor. După ce s-a copt se rulează fierbinte și se presară din nou, pe deasupra cu cașcaval ras, păstrat anume. Se servește fierbinte cu salată de sezon. Se poate servi și cu smîntînă. **(AURELIA DANAIZA-Neamț).**

Varză cu ciuperci și măsline

Se taie mărunt o jumătate de varză acră; se ține o oră în apă rece. Se toacă cepașă și se pune într-o cratiță cu ulei încins împreună cu varza bine stoarsă. Se călește pe foc încet. Cînd varza e moale se adaugă o mînă de ciuperci (uscate) puse la înmuiat de cu seară, se presară o linguriță de făină, se adaugă un pahar de vin alb, puțin bulion, 2 dl. de untdelemn, 10—15 măsline, o frunză de dafin. Se piperează. Se pune la cuptor să scadă. Se poate servi și fierbinte și rece **(RODICA JICA — Tîrgoviște).**

Salată de ceapă

2 cepe, sare, ulei, oțet.

Se taie cepele cubulețe mici sau rondele subțiri, se sărează și se lasă să stea o oră. Se adaugă apoi ulei și oțet (trei părți ulei pentru una de oțet) Tinerele gospodine care n-au avut timp să-și prepare din vară, castraveciori, varză sau gogonele pot servi cu succes salată de ceapă drept garnitură pe lîngă friptură sau alte mîncăruri care cer acrituri **(MARIA VORNICA, com. Lipova, Bacău).**

Prăjitură cu miere și nuci

COCA: 300 g. făină, 100 g. miere de albine, 100 g zahăr, 100 g. nuci, două ouă întregi, un vîrf de cuțit de bicarbonat.

CREMA: 2 dl. lapte, 150 g. zahăr, 150 g. nuci, 100 g. unt, puțin rom.

Se frămîntă ingredientele pentru aluat, care trebuie să fie potrivit de moale Se împarte în 5 părți Se întind și se coc pe rînd pe dosul unei tăvi bine unse.

Se pune laptele la fiert împreună cu zahărul. Cînd dă în clocot se adaugă nucile mărunțite și se amestecă totul bine. Se dă vasul la o parte de pe foc, se încorporează untul și se aromează cu rom sau coajă rasă de lămîie.

Se ung foile cu cîte un strat uniform din această cremă. La dorință, a doua zi se face o glazură din 4 linguri apă, 150 g. zahăr, 30 g. cacao. Toate acestea se fierb și se toarnă peste ultima foaie, care în prealabil a fost decorată cu jumătăți de nucă **(LUCIA DUBĂU — Cluj).**

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

ARGEDAVA — CETATEA LUI BUREBISTA DE LA POPEȘTI PE ARGEȘ

de prof. univ. dr. docent Radu VULPE
membru al Academiei de Științe Sociale și Politice

Se cunoaște de multă vreme o inscripție greacă din anul 48 î.e.n. găsită în cetatea elenică Dionysopolis și conservată acum la Muzeul arheologic din Sofia. În textul acestui document epigrafic, păstrat destul de bine, cu excepția unor scurte mutilări de la început, e vorba de o misiune îndeplinită de un personaj local, pe nume Acornion, dincoace de Dunăre, la **Argedava**, unde se afla reședința unui rege get indicat ca tată al lui Burebista. Se mai pomenește apoi o altă solie, care, condusă de același grec din Dionysopolis, a fost trimisă la însuși Burebista, pe cînd acesta, devenit între timp și el rege și suzeran al cetății pontice, se afla în culmea strălucirii, ca „cel dintîi și cel mai mare dintre toți regii lumii trace", după cum se citește în textul inscripției. Cu acest prilej, Acornion a fost însărcinat de ilustra căpetenie getică să negocieze alianța sa cu Pompeius împotriva lui Caesar, în timpul războiului civil dintre romani care, atunci în toi, avea să se termine cu victoria cezariană de la Pharsalos înainte ca intervenția getică să se fi produs.

Burebista era de neam get — precizează Strabon

Locul unde se afla Argedava constituie un vechi subiect de discuție. S-a crezut cîndva că această localitate ar fi fost tot una cu **Arcidava** din Banat, acolo unde se află azi Vărădia. Dar pînă la urmă **s-a ajuns la concluzia justă că, în ciuda aproximativei asemănări de nume, cele două localități sînt cu totul diferite**, de fapt Argedava urmînd a fi căutată în regiunile getice dintre Carpați și Dunărea de Jos. Strabon, autor bine informat, și contemporan, care ne dă știri clare despre deosebirea regională dintre geți și daci, cei dintîi locuind în șes, spre Dunăre, iar ceilalți în munți spre apus, ține să precizeze că **Burebista era de neam GET și, prin urmare, provenea din Cimpia Dunării. Nici un izvor antic nu vorbește, în schimb, despre o eventuală origine a sa din Dacia de peste munți.** De altfel, geții de la Dunărea de Jos alcătuiau de multe veacuri o puternică uniune permanentă de triburi, care încă din sec. VI î.e.n. se impusese istoriei prin rezistența opusă lui Darius, apoi prin importantul lor rol împotriva scitilor din vremea lui Filip II al Macedoniei și prin ostilitățile lor împotriva lui Alexandru, pentru a culmina prin răsunătoarele victorii ale lui Dromichete asupra lui Lisimah. Burebista nu făcea decît să moștenească și să ducă mai departe, într-un mod și mai strălucit, această glorioasă istorie multiseculară a geților. Pe cînd dacii din Carpați, multă vreme necunoscuți istoriei, n-aveau să ajungă la o tot atît de mare putere, decît mai tîrziu, după ce mai întîi vor fi intrat în marea formație politică unitară creată de regele get. Pe timpul lui Burebista cultura getică, în plină afirmare, era covîrșitor stimulată de relațiile cu orașele pontice, mult mai active în Cîmpia Dunării decît peste Carpați.

Vasile Pârvan și cetatea de pe Argeș

Vasile Pârvan a emis cel dintîi părerea că **Argedava** trebuie să fi fost altceva decît cvasi-omonima sa din Banat, propunînd să fie căutată în Muntenia undeva pe riul **Argeș**, al cărui nume, transmis de Herodot sub forma coruptă, grecoscitică, de **Ordessos**, sună în realitate **Argesis**, ca și azi. Numele Argedava ar avea astfel sensul foarte plauzibil de „cetatea de pe Argeș". Colegul nostru acad. C. Daicoviciu, îmbrățișînd la un moment acest punct de vedere, s-a gîndit la situarea eventuală a enigmaticului centru getic pe cursul superior al riului, spre munți. Dar nici unul dintre cei doi învățați n-a avut posibilitatea de a indica vreun punct anumit.

Pornind de la rezultatele săpăturilor arheologice pe care în cursul ultimelor două decenii le-am condus, din însărcinarea Academiei, în așezarea getică de la Popești, noi am ajuns la concluzia că cei mai mulți sorți de probabilitate pentru identificarea Argedavei îi prezintă acest important centru antic de pe malul drept al Argeșului, situat lîngă Mihăilești, la 25 km spre sud de actuala capitală a Statului român. Este pînă acum singura localizare în favoarea căreia indicațiile inscripției lui Acornion concordă deopotrivă cu datele arheologice, cu condițiile geografice și cu împrejurările istorice.

În adevăr, așezarea de la Popești prezintă din toate punctele de vedere situația unui centru principal al culturii getice, aflîndu-se în mijlocul Munteniei, pe un lung promontoriu al terasei Argeșului, bine apărat de bălți și de codrii de odinioară, la o distanță potrivită de Dunăre, pe calea cea mai umblată a relațiilor de schimb dintre cetățile pontice și lumea geto-dacă. În stratul său de cultură, gros de 2 m, s-au descoperit abundente resturi ale unei vieți de un nivel ridicat, cu nenumărate obiecte elenistice de import, cu indicii elocvente de dezvoltare economică.

Locuințe getice acoperite... cu țiglă

Nicăieri în Dacia nu s-au surprins într-un mod tot atît de impresionant efectele influenței grecești asupra progreselor culturii getodace. Geții locali nu se mulțumeau să cumpere bunurile civilizației elene, ci trecuseră ei înșiși la producerea lor în ateliere proprii. **E singurul loc unde s-au găsit locuințe getice acoperite cu țigle în loc de trestie ori paie și unde se fabricau pe scară întinsă obiecte de factură superioară, ca delicatele boluri ceramice cu figuri în relief, amforele locale, imitate după cele rhodiene, chiupurile mari pentru păstrarea grînelor. Într-un colț al așezării s-au constatat resturile unei întinse curți „princiare", aparținînd unei importante căpetenii getice. Curtea cuprinde apartamente complicate și specializate : coridoare, temple, bucătării cu cuptoare, ateliere, camere de provizii, o curte interioară. Totul era construit din lemn și vălătuci, căci piatra lipsea în această regiune, dar în planul său, complexul prezintă evidente influențe elenistice.**

Așezarea de la Popești datează din secolele II-I î.e.n., adică tocmai din vremea evenimentelor povestite în inscripția lui Acornion. Aceste evenimente, ca ocuparea cetăților pontice de romani și războiul civil dintre Caesar și Pompeius, sînt chiar dintre acelea care îi determinau pe regii geți, inclusiv pe Burebista, să-și îndrepte principala atenție spre răsărit, fixîndu-și reședința în șesul păduros din centrul Munteniei, străbătut de importanta axă de comunicație a Argeșului. **Nu este o simplă întîmplare, fără o adîncă semnificație, analogia dintre poziția centrală a cetății de la Popești și aceea a vetrei de mai tîrziu a Bucureștilor, capitala Țării Românești și apoi a întregii Românii.**

Pe de altă parte, dacă prelungim în mod ideal linia Argeșului dincolo de Dunăre, spre Mare, dăm tocmai de Dionysopolis, orașul lui Acornion. Era cum nu se poate mai firesc ca, făcînd drumul în sens invers, spre a ajunge la regele get de la Argedava, acest sol să fi urmat, drept calea cea mai scurtă, această linie.

★

Dînd toată importanța cuvenită multiplei concordanțe de date care pledează pentru localizarea Argedavei la Popești, nu scăpăm din vedere, desigur, că ne aflăm doar în fața unei ipoteze, supuse verificării prin viitoare descoperiri. **Dar, pînă la apariția vreunui document care să-și spună un cuvînt hotărîtor în această privință, cetatea de la Popești întrunește cele mai concludente premise pentru a fi privită ca o capitală a uniunii de triburi getice din secolele II-I î.e.n. de la Dunărea de Jos și ca atare se impune atenției, în problema identificării Argedavei lui Burebista, înaintea oricărei alteia.** Cît de mult avem dreptul să ne menținem la această identificare reiese și mai evident din zădărnicia încercărilor de obiecții critice cu care a fost uneori întîmpinată în cursul celor peste 12 ani de cînd am formulat-o și care nu depășesc cadrul unei simple veleități, reduse la o obstinată negație, fără nici un temei pozitiv și fără nici o propunere cît de cît plauzibilă pentru o altă localizare a Argedavei. Ipoteza identificării acestei cetăți burebistane cu Popeștii de pe Argeș nu este din acelea care ar putea fi clătinate printr-o simplă ploaie de „nu"-uri.

Mai există enigme ?

REBUS • REBUS • REBUS

VOCI DE PRIMĂVARĂ

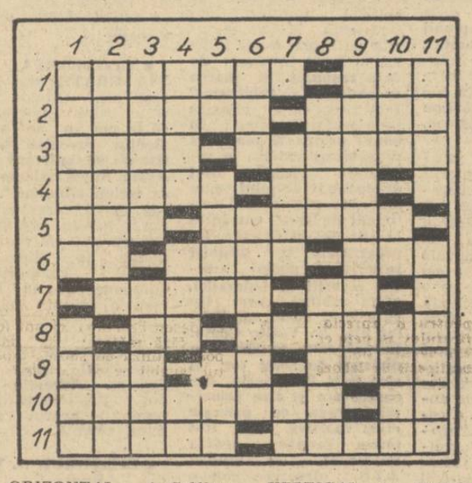

ORIZONTAL : 1. Celèbru compozitor austriac, autorul valsului „Voci de primăvară". — Vocaliză dintr-un concert în cring. 2. Brațe cu flori în prag de primăvară. — Frunză verde a dorului. 3. Pe-un picior de plai... — Solii înaripați ai primăverii. 4. Arbuști ai pădurilor noastre de la munte. — Solo în pădure ! 5. Localitate în Suedia. — Început de primăvară... 6. Măsură luată... din primăvară ! — O voce... de romanțe. — Estradă ad-hoc pentru un concert în cring. 7. Floarea ochilor noștri (pl.) — Scule ! 8. Cel de zăpadă, topit de căldură... — ...la porțile soarelui (pl.) 9. A scos din lădă ! — Scoase din fire ! — Coastă (mold.) 10. Subiect de romanță. — Cap de uliu ! 11. Sfîrșit de primăvară. — Plantă leguminoasă.

VERTICAL : 1. Pepinieră pentru tinere vlăstare (fig.) — Spațiu mioritic. 2. Voci de primăvară. — Prezent în Moldova. 3. Începe primăvara... pentru sportivi ! — Sculptor francez, autorul lucrării „Primăvara". 4. An de an ! — Rimă nesfîrșită ! — Cununi ! 5. În fugă ! La iarbă verde... — Fire... 6. ...la modă. — Suflarea caldă a primăverii (pl.) 7. Culoare, prinsă-ntr-un peisaj. — Curele ! 8. Pătrunzător (fig.) — Afluent de stînga al Mureșului. 9. Măiastră cîntăreață a cîngurilor. 10. Cînd roiul se întoarce ! — Primește daruri de mărțișor ! —Bîci de plumb cu curele. 11. Întîiul... în primăvară !.... — ...și arminden în popor.

Gh. TULEA

Cuvinte rare : LUR, RÎNĂ, IOR.

CURIER SĂPTĂMÎNAL

SĂ TE „LUPȚI" CU UN COPIL DE... 2 ANI ȘI 3 LUNI!

de Mihai STOIAN

Deși omul care îmi scrie își dă numele întreg și adresa completă din București, prefer să nu i le public, din motive lesne de înțeles după citirea scrisorii sale :

„Tovarășe curier,

Eu sînt un om simplu, sînt muncitor, căsătorit de 15 ani. În tot acest timp, soția mea n-a avut nici un copil, fiind suferindă. Cum nu poate da naștere la copii, în acest caz ne-am gîndit să înfiem un copil. Și am găsit o fetiță, pe nume... (fetița pe care o creștem de cînd s-a născut și pînă astăzi, cînd are vîrsta de doi ani și trei luni). Fetița ne cunoaște pe noi de părinți, nici nu ne imaginăm că nu este copilul nostru, o iubim și este bucuria noastră, este totul pentru noi. Fetița a fost abandonată de mama ei și ne-a fost nouă încredințată spre creștere și educare, deoarece mama asta nu vrea să știe de fetiță, trăiește de azi pe mîine, astăzi aici, mîine cine știe unde, și are o purtare mai mult decît urîtă. Așa că noi răspundem acum de creșterea și educarea fetiței noastre, ne-am luat acest angajament față de societate și îl vom aduce la împlinire (vom face totul ca fetița să aibă tot ce este necesar pentru creștere, ca să ajungă un om cinstit, muncitor).

Dar sînt și oameni care nu te lasă în pace, care țin cu tot dinadinsul să-ți întunece zilele. Fetița noastră este oarecum slăbuță și suferă de amigdalită, ori de cîte ori bea ceva rece sau iese la frig, se îmbolnăvește și din pricina asta soția mea a trebuit să rămînă acasă, să vadă mereu de ea. Niște vecini (aici începe necazul) au o dușmănie turbată pe copilul meu. Ca probă, un vecin de la etajul 4, reclamîndu-mă pe mine că am subînchiriat o cameră (ca să-mi completez veniturile, cîtă vreme soția mai stă acasă, pe lîngă copil) scrie, negru pe alb, ca o acuzație în plus : „Ei cresc copilul unei prostituate". Vecinul ăsta, care stă la etaj, are patru copii, pe unul dintre ei l-a bătut cînd avea trei ani și jumătate, de a rămas surd. Sînt de acord că dumnealui are ceva cu mine, dar ce are cu fetița noastră, că nici pe stradă nu mai putem pleca, fiindcă copiii lui strigă cuvinte murdare după fetiță și după noi, au spus la toți copiii din parculeț, unde se juca fetița, că fetița noastră este fată de... și multe alte porcării pe care nici nu le pot scrie pe hîrtie. Eu mă întreb: ce vor fi acești copii care primesc o asemenea educație de la părinții lor ? Altă vecină, de la etajul cinci, mi-a interzis să mai las copilul pe coridor, spunînd că mi-l pocnește dacă-l las. E drept, sînt mai mulți vecini din casă împotriva noastră și asta poate să lase impresia că avem cumva vreo vină adevărată. Singura noastră VINĂ este că ne-am hotărît să creștem o fetiță care are o mamă așa cum are (adică a avut). Ce v-am ruga: sfătuiți-ne, cum să facem ca să ne creștem fetița în liniște și pace. Eu am fost tare necăjit în viață, de mic copil am muncit din greu, vreau ca fetița noastră să nu ducă lipsurile pe care le-am dus eu, să învețe carte serios, o meserie frumoasă ca ea, s-o vedeți numai cît e de frumușică ! Aș vrea să știu cum să-i fac să tacă, să nu mai vorbească urît despre fetița noastră, să poată ieși și ea pe coridor fără spaimă și să se poată juca în parculeț. Și să vă mai fac o confidență : sînt voinic, mi-aș putea face dreptate singur, dar nu vreau, dacă oamenii aceia greșesc, nu-i obligatoriu să greșesc și eu".

Stimate corespondent, rîndurile dumitale m-au revoltat profund. Nu este prima dată cînd aflu de existența unor asemenea *specimene* care, avînd ceva (real sau imaginar) de împărțit cu părinții, ajung să calce — pur și simplu — în picioare sufletul unui copil înfiat sau încredințat spre creștere. Să te lupți cu un copil de doi ani și trei luni, să-l traumatizezi pe viață fiindcă ești nemulțumit de vecinul tău adult, mi se pare a fi ceva sub orice limită, o dovadă absolută de abjecție, de micime sufletească, de lipsă de conștiință. În general, specimenele de tipul amintit înveninează existența unui copil, și cunosc destule cazuri în care descoperind „adevărul" (că sînt înfiați) din gura unor ăstfel de „binevoitori", copiii în cauză au ajuns să fugă de acasă, să comită cine știe ce acte antisociale, indiferent chiar de faptul că părinții adoptivi se purtau extrem de cumsecade, de drăgăstos cu ei. Normal, ei — minorii — au „plătit", părinții adoptivi au suferit, doar acei „purtători de microbi" care-au infectat mintea și sufletul copilului n-au pățit nimic. Imi cereți un sfat. Greu de dat. Să vă sugerez (măsura cea mai eficace, radicală) să vă mutați, să schimbați cartierul ? Ușor de zis... Să vă propun aducerea în fața celor în drept a VINOVAȚILOR CARE-AU INSULTAT GRAV, PUBLIC, UN COPIL (fie și de doi ani și trei luni)... De ce nu ? În sprijinul dumitale, stimate tovarășe, solicit aici ajutorul tuturor cititorilor acestei rubrici, rugîndu-i să-și scrie părerea la redacție (menționați pe plic : *PENTRU OMENIE*), iar eu voi expedia acasă la dumneata sutele de scrisori pe care, *sînt sigur*, le vei primi prin intermediul *curierului*. Astfel, avînd de partea dumitale mărturiile opiniei publice, te vei putea adresa, cu și mai multă certitudine, celor care vor face ordine și dreptate. Oricum, după încercarea de a pune — categoric — lucrurile la punct, scrie-mi din nou ce ai reușit (sau nu).

POST-SCRIPTUM. Maria Nej, str. Decebal nr. 32 A, Tr. Severin : am înaintat propunerea dv. celor în drept (și țin să adaug că vă înțelegem perfect dificultățile) ; *Iosif June*, com. Raportu-Mare nr. 90, jud. Hunedoara : doriți să corespondați (27 ani, infirm) ca să alungați astfel singurătatea (îmi veți comunica numărul scrisorilor primite ?).

Adrian ANDRONIC

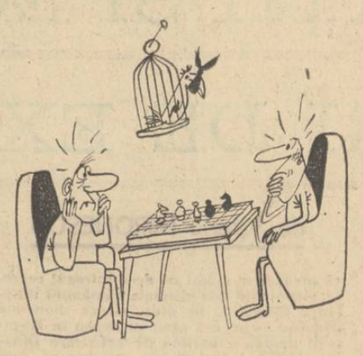

Fără cuvinte

— Să trăiți, tovarășe director ! Al dumneavoastră este copilașul acesta simpatic, care se juca așa de drăgălaș cu mîngea în fața ferestrei mele ??!!

M. OPROIU

— Nu știu, tovarășe inspector, poate invadatorii.

Ioniță DAN

Fără cuvinte

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

FEMININĂ

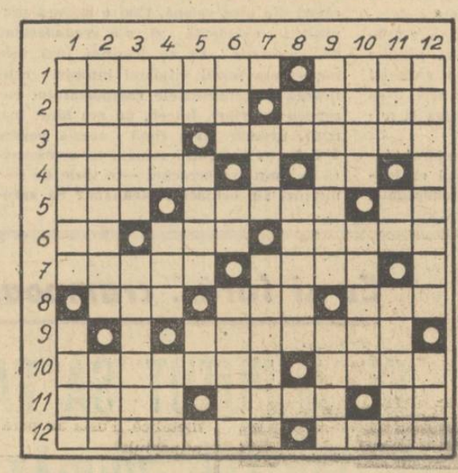

ORIZONTAL : 1. Scriitoare română, autoarea romanelor : „Fecioarele despletite" și „Femeia în fața oglinzii" (Bengescu). — Scriitoare engleză, autoarea romanelor : „Mame și fiice" și „D-na Armitage sau dominația femeii" (Catherine). 2. Compozitor și dirijor român, autorul baletului „Ileana Cosînzeana" (Ion Nonna). — Doamnă (fam). 3. Fata măturii. — Renumit compozitor italian, autorul operelor : „Cenușăreasa" și „Semiramida". 4. Femeia care a cauzat războiul troian. — Karamzin Nikolai, scriitor și istoric rus, autorul romanului „Sărmana Liza". 5. Instrument muzical la turci. — Regele insulei Itaca și soțul Penelopei, unul din personajele principale ale „Odiseii" lui Homer. — Cap de femeie ! 6. Ten ! — Diminutiv feminin. — Podoabă la urechile femeilor. 7. Marele secret al femeilor. — Renumit romancier francez din opera căruia se remarcă „Nana". 8. A iubi (inv.) — Relaxat la început ! — Interjecție. 9. Personalitate reprezentativă a Renașterii, autorul tablourilor : „Mona Lisa" și „Doamna cu hermina" (două cuv.). 10. Divinitate feminină în mitologia greco-romană, despre care se spunea că trăiește în mări. — Personaj feminin din piesa „Apus de soare" de Barbu Ștefănescu Delavrancea. 11. Podoabă și pe degetele femeilor. — Schimbă macazul. — Cremă pe față ! 12. Pictor italian de renume mondial.

VERTICAL : 1. Marea dragoste între Făt-Frumos și Ileana Cosînzeana. — Legat prin căsătorie. 2. A fost învinsă de Hipomene, care i-a aruncat în drum trei mere de aur (mit.) — Fluviu în Peru. 3. Prozator și eseist spaniol, autorul romanului eseistic „Lună de miere, lună de fiere". — Adorator și îndrăgostit al unei femei. 4. Întemeietorul primei dinastii româno-bulgare. — Literă grecească. — Diminutiv masculin. 5. De ce ? ! — Săli academice. — Doina Ionescu. 6. Nuntă aniversată la 50 de ani de la căsătorie. — Notă muzicală. — Fortificație (inv.). 7. Flori la urmă ! — Scriitor francez, autorul romanului de capă și spadă „Pardaillan și Fausta". (Michel). 8. Mese ! — Instituții de cultură. 9. Romancieră engleză din operele căreia se remarcă : „Soții și fiice" și „Iubiții Silviei" (Elisabeth). — Soția considerată în raport cu părinții soțului. 10. Zeu în mitologia scandinavă. — Se aprinde ușor. 11. Rănit în față ! — Filipescu Petruța. Nume feminin. 12. Luceafărul poeziei românești, autorul poeziilor : „Crăiasa din povești" și „Venere și Madonă". — Coapsă, șold (reg.).

Silvia DUMITRESCU

Cuvinte rare : SAZ, STU, ENI, ODIN, ARM.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ZEIȚA FRUMUSEȚII

ORIZONTAL : Rembrandt — Sia — Ares — Parrocel — Fod — Apeu — Nh — B — Asioli — Megara — E — Cabanel — Den — Loir — — Nut — Pove — L — Elis — Lowe — Bin — A — Ille — Ib — Eminescu — Milo — Apelle — Boel — S.

DESPRE VÎRSTA

ORIZONTAL : Fernandel — Vi — Otonel — Mitic — Sam — R — Esteți — Italian — Ere — Lin — Amor — Tit — A — Tinerești — R — Mat — Rm — Rama — Ca — Ati — Darac — Oti — Icari — Xy — Puritate — Si — Iriga — Aplomb — L — Senectute.

restaurantul CARAIMAN

— SALONUL SPANIOL —

Calea Victoriei nr. 116
Telefon 16 23 72

Specialități culinare specifice bucătăriei spaniole și românești. Vinuri din podgorii renumite

În fiecare seară, antren, voie bună, în compania formației „Carmen" și a oliștilor vocali

GILDA BOERIU și NOROCEL DUMITRIU

(5065)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Cuvinte încrucișate... din antichitate

Mulți poate cred că ceea ce cunoaștem sub denumirea de „cuvinte încrucișate" constituie o creație nu prea îndepărtată a minții omenești. În realitate, lucrurile nu stau chiar așa.

Cititorul nostru *F. BUNEA* din Pitești, ne trimite următoarele cuvinte încrucișate :

SATOR
AREPO
TENET
OPERA
ROTAS

Se observă că, oricum s-ar citi cuvintele, fie pe verticală, fie pe orizontală, începînd cu coloanele marginale verticale, sau liniile marginale orizontale, rezultă aceeași expresie, adică : SATOR AREPO TENET OPERA ROTAS.

Evident că avem de-a face cu niște cuvinte încrucișate, exprimate în limba latină, și care au un anumit sens.

Cunoașteți sensul acestor cuvinte încrucișate și unde au fost ele descoperite ?

Sarea de bucătărie și atomii

Se știe că greutatea atomică a unui element, exprimată în grame, reprezintă ceea ce se numește un „atom-gram" din acel element. De exemplu, în cazul oxigenului, care are greutatea atomică 16, un atom-gram va cîntări 16 grame. Un atom-gram de sodiu va fi egal cu 23 grame, pentru că sodiul are greutatea atomică ș.a. m.d. Dar, atomii-gram ai oricărui element chimic au același număr de atomi constitutivi, egal cu așa-numitul „număr al lui Avogadro", adică $6{,}023 \times 10^{23}$.

Cîți atomi poate avea însă, de exemplu, un gram de sare de bucătărie (clorură de sodiu, NaCl) ?

Creativitatea femeilor

Unii bărbați sînt tentați să creadă că femeile sînt mai puțin creatoare în diverse domenii decît sexul opus. În realitate, lucrurile nu prea stau chiar așa, întrucît multe femei au o activitate creatoare în diferite direcții. Nu vrem să ne referim la arta culinară sau la modă, activități specific feminine, ci la alte domenii, cu mult mai complexe. Pînă în zilele noastre, o serie de femei, și nu puține, au devenit laureate ale premiului Nobel. Se știe însă că pentru a se obține un astfel de premiu, lucrarea prezentată trebuie să îndeplinească calități excepționale.

Știți ce femei au fost premiate cu premiul Nobel și în ce condiții ?

Triunghiurile magice

Cititorul nostru GICU LAZĂR, elev anul I, Liceul teoretic nr. 10, din Timișoara, propune cititorilor noștri o problemă, pe care, sîntem curioși să știm cum, și cîți o vor rezolva.

Se dau două triunghiuri, dispuse ca în imaginea alăturată.

În fiecare cerc se va înscrie un număr cuprins între 1 și 9 (fără ca aceste numere să se repete) astfel încît, suma lor, pe fiecare latură să fie egală cu 18. **Care sînt numerele respective ?**

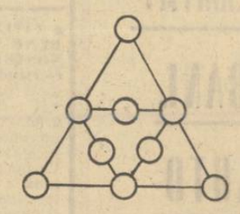

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Rute lungi

Rute de cale ferată mai lungi de 600 km din țara noastră considerînd ca punct de plecare orașul București sînt :

1. București—Baia Mare, via Brașov—Ciceu : 628 km
2. București—Oradea, via Brașov—Cluj : 651 km
3. București—Reșița, via Titu : 673 km
4. București—Satu Mare, via Brașov—Ciceu: 687 km
5. București—Satu Mare, via Oradea : 780 km.

Bineînțeles că distanțele față de stațiile terminus pot fi și mai mari, depășind 800 km, dacă punctele de plecare sînt altele.

Poșta cititorilor

Dr. **Teodor Cutlic**, București. Unele din propunerile dv. sînt interesante și le vom publica. Vă mulțumim.

Antoniu Gabriel, Oradea, și **Ungureanu Nicolae** Cimpulung, jud. Argeș. Este adevărat că problema hangiului se putea rezolva și ceva mai simplu, dar noi nu modificăm propunerile primite de la cititori, decît doar în măsura în care ar prezenta greșeli. Dacă dv., cititorii, veți găsi soluții mai simple, cu atît mai bine, și nu putem decît să vă felicităm ! În ceea ce privește propunerea cititorului nostru Ungureanu Nicolae, nu am reținut-o, fiind mult prea simplistă.

Radu Ilie, elev, Lic. nr. 1, Luduș. Problema ridicată este într-adevăr interesantă. Se pare că valoarea calculată personal este cea corectă. În diverse publicații pot apare și alte valori numerice, fie pentru că nu se urmărește o mărime riguroasă, deci eventual recurgîndu-se la o „rotunjire" a valorii finale, fie pentru că sînt posibile și unele greșeli, existente chiar în materialele originale, datorate autorilor sau tiparului. Calcularea exactă și rapidă a numărului în cauză s-ar putea face în prezent cu un calculator electronic, de pildă la Institutul de matematică, din București.

Tache Ștefan, București. Una din propuneri ni s-a părut interesantă și o vom publica. Mulțumim.

Pervulescu Pavel, Brașov. Materialul trimis este în general util, însă nu-l putem publica, întrucît ar însemna să ne repetăm.

Ion Păun, București. Aceasta nu intră în sfera de preocupări a rubricii. În consecință, v-am propune să vă adresați unei instituții de specialitate.

★

Am primit numeroase propuneri de probleme de la diverși cititori, însă nu le-am reținut pentru că în general au sosit încă mai de mult altele asemănătoare ori identice, pe care le-am reținut la vremea respectivă, sau, pe altele, le-am și publicat pe parcurs. Noi mulțumim cititorilor pentru bunele intenții și, pentru a se ști despre cine este vorba, le dăm mai jos numele : **Răducu Popa**, Deva, **Tudor G. Ion**, Leicești, jud. Argeș, **I. Manea**, București ; **Pițu Viorica**, București ; **Periat Ioan**, Poiana Țapului, județul Prahova ; **N. Moscuna**, Brăila ; **Deftu N. Traian**, com. Glodeni, jud. Dîmbovița ; **Gh. Șerban**, Bacău ; **Cornelia Buga**, București ; **Grecea Robert**, București ; **Gociu Tudor**, Giurgiu, jud. Ilfov ; **Ștefan Stan**, Focșani ; **Olaru G.** Pașcani, jud. Iași ; **Petra Ioan**, orașul Bălan, jud. Harghita ; **Lidia Culău**, com. Adunații-Copăceni, jud. Ilfov ; **Bălean Matei**, Reșița, jud. Caraș-Severin.

Ing. Liviu MACOVEANU

SITUAŢII SPECIALE, MĂSURI DE EXCEPŢIE

de Valeriu MIRONESCU

In sport, se zice : să învingă cel mai bun ! Tottenham şi Bayern sînt mai bune decît U.T.A. şi Steaua. Asta înseamnă că trebuie să învingă ? Cîte rezultate surprinzătoare n-a cunoscut fotbalul internaţional ! Oare fotbalul ar mai fi atît de frumos şi atît de interesant fără surprize ?

„Mai bun" are după mine două înţelesuri. Unul general şi unul foarte concret, la fiecare meci în parte. O echipă poate fi mai bună, în general, decît alta, datorită calităţii fotbaliştilor, datorită tacticii de joc, sau ambelor odată, datorită şi fotbalului naţional de care aparţine acea echipă. Desigur, o echipă mai bună, în general, va avea şi şanse la victorie mai mari într-un x număr de întîlniri. Dar, în situaţia concretă a unui meci anume, intervin la ambele echipe atîtea elemente şi nuanţe speciale, încît echipa mai bună, în general, se vede uneori învinsă de către adversară. Atunci se vorbeşte de surpriză, totuşi, ziarele nu uită să adauge că victoria, deşi cam neaşteptată, a fost obţinută „pe merit". Adică, în cazul concret, învingătoarea a fost mai bună, şi oricum mai rezultativă, decît echipa socotită, în general, „mai bună".

La victoria surprinzătoare asupra unui adversar puternic poate concura norocul, întîmplarea. Oamenii chibzuiţi şi întreprinzători n-aşteaptă însă darul norocului ci alcătuiesc planuri de acţiune şi se aştern la treabă. Dacă pică şi norocul pe capul lor, cu atît mai bine. Principalul stă totuşi în pregătirea minuţioasă, chiar extraordinară, dacă adversarul e de seamă.

Nu ştiu ce va face U.T.A. în primul meci. Cu o lună în urmă eram ceva mai încrezător în victoria ei pe terenul de la Arad. Nu-i cînt echipei prohodul, apreciez optimismul lui Petescu, îmi displace defetismul altora. În momentul de faţă, antrenorului şi tuturor jucătorilor le rămîne numai calea moralului robust, a ambiţiei de a sări hopul. Şi, sper că-l va sări, dacă ambiţiei jucătorilor i se va adăuga şi norocul, întîmplarea.

Ca amator de fotbal, aş fi preferat, totuşi, s-aud din gura antrenorului că toate măsurile necesare au fost îndeplinite, că pregătirea a fost pe de-a întregul corectă. Bîjbîielile din ultimele săptămîni dinaintea meciului, în plus, cîteva momente absurde — nu s-a găsit un teren în Bucureşti pentru o partidă de verificare Dinamo—U.T.A. ! Nu se ştia cu cine va juca U.T.A. în ţară, după înapoierea din turneu! — indică alteeva decît spirit de prevedere şi pregătire minuţioasă. Indiferent dacă U.T.A. va învinge sau nu va învinge pe Tottenham la Arad, trebuie spus că un asemenea mod de a concepe preparativele pentru meciuri în sferturile de finală ale unei cupe europene, **nu e acceptabil. Sînt de părere că atît clubul din Arad cît şi federaţia erau datoare să pună la punct un** plan de măsuri de excepţie, ieşite din cadrul şi din rutina a tot ce s-a făcut pînă în acest an, fiindcă şi situaţia era cu totul nouă, pentru prima oară echipe ale cluburilor româneşti intrau în hora finală a cupelor europene. **Al doilea factor care se cerea luat în considerare este de ordin psihic nu mai puţin important. Ar fi bine, ar fi foarte bine ca** în acest prag de primăvară echipele româneşti să calce cu dreptul în arena internaţională.

Ce înţeleg prin măsuri de excepţie, dincolo de cadrul rutinier de pînă acum ? De pildă, vedem că pentru meciul cu echipa naţională maghiară, federaţia are grijă să fie observate nu numai partide ale acestei reprezentative. Cîţiva antrenori români vor pleca în Ungaria să privească mai multe meciuri din campionatul maghiar. Asta nu poate avea alt scop decît cunoaşterea profundă a principalilor jucători din ţara vecină. Este o măsură preventivă excelentă şi, s-o recunoaştem, de... excepţie ! Ea se justifică însă prin importanţa mizei viitoarei întîlniri : calificarea în semifinalele campionatului european întîrţiări. Întreb, nu era bine, mai mult, necesar, dată fiind ocazia pentru U.T.A., ca antrenori români să urmărească — timp era berechet — o serie de 4—5 meciuri ale echipei Tottenham ? Să aprofundeze deci, studiul tacticii şi al trăsăturilor jucătorilor ?

Sau, alt exemplu de măsură extraordinară. Încă înaintea tragerii la sorţi, ţinînd seama de posibilitatea unei combinări de bilete U.T.A.—Tottenham, sugeram un schimb de experienţă între U.T.A. şi Rapid de un fel special ne mai practicat pînă în prezent. Adică, să aibă loc nu numai simple discuţii între antrenori, ci schimbul de experienţă să angreneze jucătorii ambelor echipe. Sub auspiciile federaţiei, ale tehnicienilor săi, erau posibile şedinţe comune de lucru, urmate de amănuntele privind planul de bătaie, erau posibile întîlniri în cîteva reprize între jucători. Împingînd lucrurile pînă la extrem, tocmai pentru a demonstra că se impunea orice sacrificiu, aş fi acceptat pînă şi ideea transformării lui Rapid într-un sparring-partener al echipei arădane !

In sfîrşit, o altă măsură ce se leagă oarecum de vaietele celor de la U.T.A. despre terenurile prea tari pe care au jucat în turneu. Nu zău, parcă Petrolul şi fostul ei antrenor, Cernăianu, ar trăi de partea cealaltă a globului ! De fapt, despre specificul terenurilor existau informaţii, însă de ales s-a ales soluţia ce s-a ivit pe drum, nu una pregătită din vreme. Ar fi fost chiar atît de grea punerea la punct a unui program convenabil pentru genul special de preparative pe care le avea de executat U.T.A. ? Nu cred. Dată fiind cartea de vizită a celor din Arad — campioni ai României, în plus unele succese internaţionale — date fiind relaţiile excelente cu unele federaţii, de pildă, cu cea iugoslavă, sînt convins că încercările de programare ar fi avut succes. E drept, U.T.A. singură poate n-ar fi izbîndit...

Poate, va izbîndi marţi. Îi doresc ca în situaţia concretă a meciului de la Arad să se arate mai bună decît Tottenham — care, în general, e „mai bună" — şi să cîştige această întrecere. Dar şi într-un asemenea caz fericit, tehnicienii, cluburile, federaţia, ar trebui să continue discuţia despre preparativele de excepţie pentru împrejurări excepţionale. Nu de alta, dar fotbalul nostru, în curs vădit de afirmare, va crea tot mai des situaţii pe care astăzi le mai numim speciale...

8,9,10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Presa daneză despre pugiliştii de la Farul • Licenţa lui G. Chuvalo • Cazul medicului C. Paraschivescu • Cele 6 runduri ale lui Dempsey • Două întrebări-două răspunsuri.

• **ESTE CUNOSCUT** suporterilor „nobilei arte" că boxerii de la Farul au repurtat trei succese consecutive cu ocazia recentului turneu întreprins în Danemarca. Presa daneză a acordat largi spaţii evoluţiei pugiliştilor români. De pildă, ziarul „Stiftsidende" din Aalborg scria în titlul ; **„Campionii noştri scoşi din luptă"**, ilustrînd cronica cu fotografia de sus în care semimijlociul Valeriu Filip, cîştigă prin abandon în faţa lui Kurt Petersen.

• **ACUM 4 ANI** arătam într-un comentariu internaţional că federaţia canadiană de box a pus în discuţie retragerea licenţei campionului la categoria grea G. Chuvalo deoarece acesta la un test medical se dovedise cu o capacitate de rezistenţă extrem de scăzută. După meciul pierdut la puncte în anul 1968 cînd a fost pur şi simplu transformat, de Cassius Clay, într-un adevărat sac de antrenament, Chuvalo a cedat înainte de limită meciurile cu stelele „greilor" printre care şi George Foreman (campionul olimpic de la Mexic a cîştigat prin ko în rundul 4). Chuvalo a acţionat în judecată federaţia reprimîndu-şi licenţa. La 37 de ani Chuvalo, tată a doi copii, riscă foarte mult în meciul revanşă pe care-l va susţine la 15 mai în compania lui Clay. Întîlnirea urma să aibă loc în cursul lunii martie, însă Chuvalo dezolat de moartea în ring a celui mai bun amic al său, a cerut amînarea partidei pentru luna mai (Stewart Gray ultima victimă a boxului profesionist este al 280-lea boxer care moare în ring din 1945 şi pînă astăzi).

• **CU TREI ANI ÎN URMĂ**, unul dintre cei mai competenţi oficiali din ţara noastră era şi medicul C. Paraschivescu, şef de secţie la spitalul unificat din Constanţa. Făcînd o vizită pe litoral l-am întîlnit şi l-am întrebat **de ce a renunţat la marea sa pasiune — arbitrajul?** Iată ce ne-a răspuns interlocutorul nostru : **în boxul nostru şi mai ales în arbitraj există o atmosferă viciată. Sînt decepţionat de felul cum federaţia promovează oficialii de la o categorie la alta de clasificare. De programări la întîlniri beneficiază numai arbitrii favoriţi ai federaţiei, adică arbitrii care fac casă bună cu biroul federal din str. Vasile Conta. Eu mă aflu la 250 km distanţă de acest for şi sînt lăsat la o parte deoarece am şi alte principii în ceea ce priveşte etica sportivă. Am fost totuşi propus pentru examenul de arbitru A.I.B.A. deoarece cunoşe două limbi străine (franceza şi germana). Examinatorii Krause (R.F.G.) şi Vale Resko (Finlanda) care m-au chestionat asupra regulamentului în limba germană (nu am acceptat translator) mi-au declarat că am trecut examenul şi să nu-mi fac probleme. Rezultatul ? După 6 luni secretariatul federaţiei mi-a comunicat că am... picat (fără să-mi dea explicaţii, însă am aflat mai tîrziu că favoritul forului în a lua examenul A.I.B.A. era tot un coleg de al meu din Constanţa căruia nu vreau să-i dau numele şi care astăzi poartă ecusonul A.I.B.A.). Pentru a mă linişti, federaţia mi-a spus că mă va înscrie la examenul care a avut loc anul trecut la Madrid înaintea campionatelor europene Nici vorbă. Promisiuni deşarte. Astfel de maşinaţii nu sînt sănătoase. Am renunţat definitiv de a mai arbitra. Zilele acestea voi pune în plic carnetul de arbitru şi-l voi trimite la Bucureşti.**

• **S-AU ÎMPLINIT** 46 de ani de cînd celebrul ex-campion al lumii la categoria grea, Jack Dempsey, a stabilit un original record. El a susţinut într-o seară 6 reprize avînd de fiecare dată alt adversar. Primii doi au reuşit să termine cele trei minute în poziţie verticală, în timp ce ceilalţi 4 au pierdut prin ko.

• **CITITOAREA SILVIA GRAŢIE** din Bucureşti str. Oiţelor 24 ne scrie printre altele: **„de ce la noi nu se acordă atenţia cuvenită acestui frumos şi captivant sport. Avem atîtea talente care ar trebui stimulate".** Vă rog să vă adresaţi federaţiei pentru această întrebare noi vă vom răspunde la altele. În timpul campionatelor europene de la Bucureşti a apărut lucrarea „File din istoria boxului românesc". După părerea mea Clay este cu două clase mai tehnic decît Frazier. Adresele celor doi pugilişti le găsiţi în numărul apărut săptămîna trecută.

• **CITITORUL N. VLAD** din Bucureşti, bdul Dinicu Golescu nr. 35, plecat din Constanţa cu mulţi ani în urmă ne întreabă ce se întîmplă cu fostele „vedete" de pe litoral. **Ion Dinu,** fost campion naţional, este antrenor la „Portul" şi nu dispune de o sală adecuată, **Vasile Neagu** este de profesie tîmplar la I.H.R. Mamaia, posedă carnetul de arbitru iar antrenorul **I. Iacubowschi,** lucrează cu succes la clubul „Energia" unde are 30 de elevi. Despre **N. Buză (Farul)** cu altă ocazie.

Poşta rotundă

de Ion BĂIEŞU

MANOLESCU EMIL Bucureşti : „Au trecut cîţiva ani de la acel meci cu modesta formaţie a Elveţiei, care a însemnat o filă neagră în cartea fotbalului românesc, dar totodată a coincis cu deschiderea unei noi epoci în fotbalul nostru — epocă începută într-o seară ceţoasă de octombrie, în templul fotbalului mondial pe Wembley — jucind cu o echipă care era conform ierarhiei stabilite cu doi ani înainte, la ultimele campionate mondiale, cea mai bună din lume.

Credeam că nu se va mai repeta niciodată accidentul „Zürich". Dar iată că a venit o dimineaţă cînd, deschizînd ziarul la rubrica de fotbal, am rămas de-a dreptul stupefiat citind rezultatul unui meci de fotbal pe care eram sigur că băieţii noştri nu-l pot pierde (venea deja după două înfringeri care ne puseseră pe gînduri). Mi-a trebuit mult timp ca să-mi dau seama că ceea ce era scris negru pe alb în ziar era adevărat. Da, adevărat ! Echipa „Steaua" a avut cinstea să reprezinte fotbalul românesc în Brazilia, ţara cafelei, dar mai ales a fotbalului. A fost întrecută cu astronomicul scor de 7—0, de către o echipă nu prea cunoscută.

O singură întrebare am avut : cum a fost posibil aşa ceva ?. Şi am găsit un răspuns care diferă total de cele ce ar putea fi invocate de anumiţi oameni : clima, adversarul, lipsa lui Iordănescu etc. Adevărul este : lipsa de seriozitate, lipsa de răspundere, îngîmfarea unor jucători şi, mai ales, ceea ce este mai grav, lipsa oricărui sentiment de ambiţie din partea unor jucători, pentru care s-a făcut tot ceea ce a fost posibil pentru a beneficia de cele mai bune condiţii de pregătire şi de joc.

Nu mai putem să permitem ca renumele pe care România şi l-a cucerit cu atîta greutate în soccerul mondial, jucînd partide de-a dreptul memorabile la Londra, Atena, Guadalajara sau Cardif, partide în care jucători ca Dan Coe, Dinu, Nunweiller VI, Dobrin sau Lupescu au arătat lumii întregi ce înseamnă cu adevărat dragostea de ţară, să fie compromis în felul acesta de către o echipă care nu a înţeles responsabilitatea deosebit de mare pe care şi-a asumat-o în momentul acceptării acestui turneu în „ţara fotbalului" şi şi-a permis să aibă o comportare de-a dreptul incalificabilă, aruncînd o pată neagră nu numai asupra lor, ci şi asupra fotbalului românesc.

Trebuie să se ia măsurile cele mai drastice împotriva unor asemenea conducători şi jucători care, dînd dovadă de o crasă lipsă de seriozitate şi ignorînd cu totul marea responsabilitate care apasă pe umerii lor, ne-au umplut inimile de furie şi amărăciune, făcîndu-ne să ne aducem aminte de acea seară tristă de la Zürich pe care doream să o uităm pentru totdeauna".

Nu cunosc amănunte despre acest turneu, presa nu a scris mai nimic, ştiut fiind că militarii au plecat neinsoţiţi de ziarişti. Totuşi, federaţia a luat o măsură destul de drastică împotriva echipei... Steaua : a anulat turneul echipei naţionale în America de Sud !!! Păi ce, e puţin ?

IŢĂ JUVETE, Balş : „Urmăresc tot ce se scrie în presă despre fotbal şi fotbalişti, îmi place în special felul în care Ioan Chirilă, Eftimie Ionescu sau Valeriu Mironescu prezintă aspecte din viaţa sportului rege sau a actorilor săi. Dar, de ce n-aş recunoaşte, nu-mi place felul în care Eugen Barbu, scriitor al nostru, scrie despre sportul şi sportivii balonului rotund. Dacă primii trei amintiţi caută să păstreze o notă de respect şi simpatie pentru fotbaliştii în articolele lor, tovarăşul Eugen Barbu aruncă cu bulgări de zăpadă şi cu corcoduşe verzi în acei care, de bine de rău, îşi cam cunosc rolul pe gazon. Îmi aduc aminte cu amărăciune cu cîtă vehemenţă s-a repezit pe Tamango după meciul în care uriaşul nostru îi servise o minge „pe tavă" lui Capkovic, de parcă s-ar fi făcut gaură-n cer. S-a repezit apoi pe Dobrin, după ce acesta din urmă fusese desemnat primul fotbalist al ţării pe 1971. Îmi pun întrebarea : tovarăşul Eugen Barbu are pe cineva pe care să-l lanseze în locul acestor fotbalişti ? Pe cine ar vrea în locul lui Răducanu ? Nedumerirea mea nu este nejustificată deoarece cu cîţiva ani în urmă, într-un articol apărut în „Sportul" apreciatul poet Dan Deşliu a încercat să-l lanseze pe Bungău. Şi se ştie că acest „luceafăr" s-a stins înainte de a se aprinde. Unde este acum Bungău ? Noroc că antrenorii nu s-au lăsat influenţaţi de această prezentare şi Bungău a rămas în mediocritate.

De asemenea, mai vreau să vă rog ceva. Ar fi timpul să terminăm cu „DUELUL LUNG" între susţinătorii lui Dobrin şi Dumitru. Toţi care vă scriu se referă la aceşti fotbalişti care cred că sînt buni amici şi nu se bucură unul cînd celălalt este criticat de susţinătorii celuilalt. Ieri am citit la rubrica „Poşta rotundă" articolul semnat de Ioan Justin din Cluj. Are talent băiatul, dar prea îl vede pe Dobrin eu coroana lui Pele pe cap. Am spus şi o repet : Dobrin este un mare jucător, dar să nu uităm că este departe de a ne multumi complet. Noi vrem şi mai mult. Şi încă ceva : toţi vedem idolii numai în linia de atac, cum ar fi : Dobrin, Dumitrache, Lucescu, Pircălab. Şi uităm foarte repede pe acei oameni care luptă în linia din spate : Lupescu, Dan Coe Dinu, Mocanu, Deleanu. Mai rar să ajungă „favoriti ai tribunelor" oameni ca acestia din urmă. Aş vrea să se discute la „Poşta rotundă" şi despre alte probleme fără mereu încinsul foc de pistoale şi sclipiri de spade între susţinătorii lui Dobrin şi ai lui Dumitru".

Asta o să şi facem. Începînd de azi, nimic despre Dobrin, nimic despre Dumitru ! Ajunge !

C. VASILESCU, Bucureşti : „Este bine cunoscut faptul că nu dispunem la ora actuală de antrenorii care ne-ar trebui pentru impulsionarea mişcării noastre fotbalistice. O echipă bună, sudată, disciplinată se datorează antrenorului, el este factorul principal. Dar iată ce situaţie paradoxală există : în timp ce unele echipe duc lipsă de antrenori buni, cu prestigiu, aceştia dispar cînd nu te aştepţi. M-aş referi în primul rînd la Constantin Teaşcă, un adevărat „caz" în fotbalul nostru, care a dispărut de cîţiva ani. După ce a ridicat echipe ca Universitatea Cluj, Dinamo Bacău, Argeşul, el a plecat în Turcia. Ce interes aveam noi ca un antrenor de talia lui să nu rămînă în slujba fotbalului nostru, de ce nu i s-a încredinţat un lot ? Şi alţi antrenori dispar la un moment dat de pe firmament, deşi au nume răsunătoare. E cazul lui Traian Ionescu. Cine hotărăşte soarta acestor antrenori, adică folosirea lor ?"

Aveţi dreptate, Teaşcă e un „caz" în fotbalul nostru. În sensul că tot ce face el produce un ecou neobişnuit. N-am înţeles nici eu plecarea lui în Turcia pentru doi ani, dar presimţeam că se va enerva repede şi se va întoarce. Aşa s-a întîmplat. Îmi imaginam, însă, că toate cluburile mari vor tăbări pe el imediat, dar n-a fost aşa. „Piticul" este un antrenor incomod, care nu face concesii de nici un gen şi şefii de cluburi cam fug de el. Teaşcă a ajuns acum la Galaţi, unde încearcă să clădească o echipă de categoria a doua, pornind de la prima cărămidă. Cred că mai de folos ar fi fost dacă ar fi antrenat unul din loturile naţionale, dar poate că nu e rău dacă apare o echipă bună la Galaţi. În legătură cu Traian Ionescu, omul care a format actuala garnitură a echipei Dinamo, după cîte ştiu, el antrenează echipa de tineret.

Cu şi fără... crampoane

CE A PUTUT SĂ FACĂ UN „BOCANC ZBURĂTOR..."

de Eftimie IONESCU

Nu ştiu dacă aţi aflat despre o întîlnire pe teren neutru a două echipe naţionale. Dacă nu, o să vă povestesc întîmplarea la care am fost martor, în cîteva cuvinte, pentru că de la ea am aflat şi povestea cu „bocancul zburător". Naţionala noastră — în turneul său în Turcia şi Grecia — a făcut un popas, între avionul cu care a sosit de la Istanbul şi cel care trebuia să o ducă la Salonic, la Atena. Cum, pentru orice atenian Pireul şi, apoi, modernul stadion Karaiskakis reprezintă puncte de mîndrie, alături de splendorile arheologice ale oraşului, autocarul cu jucătorii noştri a pornit-o pe faleza plină de soare şi de perechi de îndrăgostiţi, care se legănau în nişte elegante scrincioabe cu baldachin, mîndria primarului Pireului. Şi, mai departe, a plecat spre frumoasa construcţie sportivă care a primit „botezul competiţional" cu ocazia campionatelor europene de atletism din 1970. Acolo, spre mirarea noastră am dat nas în nas cu naţionala olandeză, însoţită de compatriotul nostru Ştefan Covaci care funcţionează în calitate de consilier tehnic al reprezentativei.

În această rapidă încrucişare de selecţionate, m-a surprins căldura şi veselia cu care Van Hanegem l-a întîmpinat pe Radu Nunweiller. „Cocoşatul" — nimeni nu-i spunea altfel la naţională — s-a oprit lîngă Radu, l-a bătut prieteneşte pe umăr şi, obligat de pornirea autobuzului în care luaseră loc coechipierii, s-a despărţit cu un vizibil regret de internaţionalul nostru. Atunci i-am iscodit pe băieţi şi am izbutit să aflu secretul afecţiunii, sesizabilă, chiar şi într-o scenă de cîteva sute de secunde, a lui Van Hanegem pentru „decarul" naţionalei României. Întîmplarea datează din acea seară rece şi ploioasă de la Amsterdam, din finalul de sezon 1970 : un final care nu trebuia să fie acela, adică o aterizare în bîrlogul olandezilor, „avizi de victorii", ei care stătuseră în umbră în anul „Mundialului". În fine, ştiţi, naţionala era învinsă cu 2—0, Răducanu făcînd aproape minuni în faţa înaintării lui Cruyff şi a „cocoşatului". Radu al nostru, încerca să mai liniştească „furia portocalie", ghidonind, cu întoarcerile lui din glezna, mai toate mingile care ajungeau la el. Unul dintre baloanele astea, cu prelungită reţinere la picior, l-a enervat pe Van Hanegem care s-a repezit ca un uliu, l-a atacat fără frîne şi, din faultul care s-a produs, al şaselea dintre Nunweilleri s-a ales nu numai cu o căzătură zdravănă ci şi cu pierderea unui bocanc care a zburat în afara terenului. În loc să se supere, să riposteze poate, Radu a zîmbit, şugubăţ, „agresorului", s-a ridicat de pe gazon şi a pornit în căutarea „bocancului zburător"...

Van Hanegem, total surprins de reacţia românului şi — cum observau martorii oculari — şi destul de ruşinat de toată această scenă a rămas, din acea clipă, un amic al lui Nunweiller. După meci l-a aşteptat, i-a cerut scuze ; a venit mai tîrziu la hotelul unde era găzduită echipa noastră naţională oferindu-i un cadou celui pe care îl atacase cu o violenţă neobişnuită la cunoscutul internaţional olandez. Cînd „Cupa campionilor" a adus pe Feyjenoord la Bucureşti, Radu s-a revanşat, ocupîndu-se cu o grijă specială de oaspeţele său, chiar dacă trebuia să suporte amărăciunea lui 0—3 înregistrat de Dinamo. A urmat „revanşa Van Hanegem", de la Rotterdam cînd a fost rîndul lui Nunweiller să se bucure de atenţia prietenului său.

Acum, la Atena, omul nr. 1 al lui Feyjenoord a fost dezolat că delegaţia noastră, deci şi Radu, pleca peste cîteva zeci de minute spre Salonic şi că nu poate să-l mai întîlnească pe amicul său. Dar avalanşa de competiţii a fotbalului va mai oferi ea, nu se poate, ocazia revederii acestor prieteni, deveniţi aşa de apropiaţi dintr-o întîmplare în care un „bocanc zburător" a jucat, cum aţi văzut, rolul principal...

MOZAIC

DUPĂ VICTORIA prin K.O. obţinută în faţa lui Terry Daniels, pugilistul Joe Frazier a trecut pe primul loc în clasamentul campionilor mondiali de box la toate categoriile care au obţinut cele mai multe victorii înainte de limită. El are un procentaj de 0,88 la sută faţă de cunoscutul campion Rocky Marciano care a avut 0,87 la sută.

BRUCE RANDALL un cunoscut halterofil american, a ţinut, în afara performanţelor sale sportive, să întreacă şi un record de... consum de mîncare al compatriotului său Paul Anderson (şi el cunoscut halterofil). Şi Randall a izbutit consumînd *la o masă* următoarele : 2 kg de macaroane, 15 ouă, 15 litri de lapte şi 12 kg de fructe.

DUPĂ LUNGI dezbateri, Jockey Club din Londra s-a lăsat convins şi a aprobat disputarea curselor de cai avînd în şa jockey-femei. Prima cursă de acest fel a fost fixată pentru data de 6 mai la Kempton. Iată că, după exemplul oferit de Italia, unde a apărut o femeie-jockeu şi Anglia a luat o măsură similară, destul de neaşteptată.

NU ÎNTOTDEAUNA arbitrii de fotbal sînt cei care sînt victimele nemulţumirilor suporterilor sau jucătorilor. Se mai întîmplă şi... invers. Martin Hesse, un arbitru din R.F.G. a fost suspendat pe timp de un an, fiindcă în cursul unui meci disputat între echipele de juniori Dotzheim şi Esch, l-a insultat şi l-a lovit pe antrenorul primei formaţii.

REVISTA DE SPECIALITATE „Medical News Tribune" din Londra a anunţat că la spitalul Middlesex, dr. Noel Thompson a efectuat cu succes 30 de operaţii de grefe muşchiulare. Transplantările sînt posibile numai dacă muşchiul provine chiar de la pacient. Asemenea operaţii pot fi realizate şi în cazul unor accidente specifice suferite de sportivi.

UN „PREZICĂTOR" din Brazilia, Fernando Sourinho, a anunţat de pe acum pe deţinătorii primelor patru locuri din cadrul turneului final al campionatului mondial de fotbal, ediţia din 1974 : 1) Brazilia 2) Anglia, 3) Uruguay, 4) Suedia.

G. BADEA

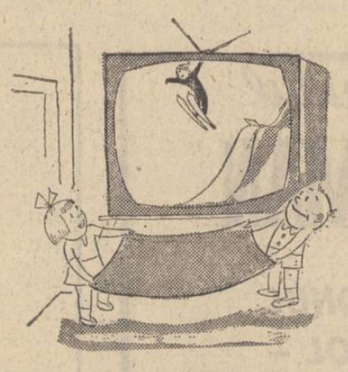

Fără cuvinte

ŞAH

• **CÎTEVA REZULTATE BUNE ALE ŞAHIŞTILOR NOŞTRI :** Timişoreanca **Gertrude Baumstark** a cîştigat turneul internaţional de la Novi Belgrad cu 8,5 puncte, cu un punct întreg înaintea jucătoarelor Asenova şi Vasneţki ; **echipa feminină** a ţării noastre a terminat la egalitate cu puternica formaţie a Iugoslaviei 16—16 (ne-au reprezentat : **Polihroniade, Nicolau, Baumstark, Teodorescu, Makai, Juncu, Reicher, Pogorevici,** rezerve **Kiss, şi Cogîlea,** antrenor **S. Samarian)** ; şi, în sfîrşit, **Florin Gheorghiu,** cu un finiş puternic, a devenit unul din cîştigătorii turneului internaţional de la Reykjavik, Islanda.

• **SOLUŢIA STUDIULUI DIN ULTIMA RUBRICĂ** — (amintim poziţia : alb-Rd5, Db3 ; negru-Rd8, Tc6, pion d7). Albul nu poate cîştiga deoarece negrul şi-a construit o „barieră electronică" — mutînd turnul de pe c6 pe e6 şi înapoi — peste care regele alb nu poate trece. De pildă : 1. Db8+, Re7 2.Dg3, Te66! 3. Dg7+, Rd8 4. Df7, Tc6 ! şi aşa mai departe.

• **UN „MORPHY" AL IUGOSLAVIEI,** aşa l se mai spune noului mare maestru Albin Planici, pentru al cărui joc combinativ este semnificativă şi partida alăturată cîştigată, cu albele, la Cirici : 1.e4,c6 2.d3,d5 3.Cd2,g6 4.Cgf3,Ng7 5.g3, e5 6.Ng2,Ce7, 7.0-0,0-0 8.c3,d:e4, 9. C:e4,b6 10.Te1, h6 11.Ced2 !, D:d3 12. C:e5, Dd6 13.Cec4, Dc7 14.Ce4,Cd5 15.Ccd6Ne6 16.c4,Ce7 17.N:h6!!, N:h6 18.Cf6+, Rh8 19.Dd4!, c5 20. Dh4, Cg8 21. Cg8, R:g8 2. Cb5, Dd8 23.D:h6, Cd7 24.T:e6!, şi negrul se recunoaşte învins după un veritabil knockout tehnic.

• **PARTIDA-CONCURS „MAGAZIN"** a intrat în ultima sa fază, practica jocului părînd să dea dreptate inginerului C. Petrescu, care a găsit o cale de cîştig pentru negru în studiul distins cu medalie olimpică al lui Paul Farago, în care autorul indicase drept rezultat remiza. Cei mai mulţi dintre cititorii care au acceptat poziţia din diagrama publicată în ultima rubrică (din 19 februarie, poziţia fiind alb-Ra6, Tb6, pion a5 ; negru-Rc8, Dd5) indicînd mutarea **19.Tb5.** Doar cîţiva concurenţi au indicat mutarea mai slabă 19.Tb4 (la care negrul răspunde cu 19...Rc7 şi cîştigă după cîteva mutări). După 19.Tb5, ing. C. Petrescu ne-a comunicat că răspunsul său este **19...Dc4,** după care urmează o manevră forţată : 20.Rb6, Rd7 21.Tc5 (singurul cîmp pe care poate muta turnul ! mutînd pe oricare alt patrat, turnul va fi în cele din urmă capturat de negru) 21. Db4+22. Tb5, Dd4+ 23.Rb7 (sau 23.Ra6, Dc4) 23...Dc4 ajungîndu-se la poziţia din diagrama nr. 11 :

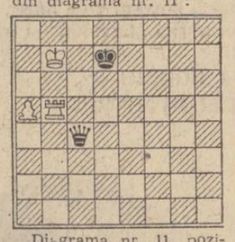

Diagrama nr. 11, poziţia de control : alb-Rb7, Tb5, pion a5 ; negru-Rd7, Dc4.

Cititorii care sînt de acord cu această poziţie sînt invitaţi să indice mutarea 24-a a albului. Ca şi pînă acum, cei ce vor indica altă mutare decît cea majoritară vor primi răspuns prin poştă.

MAREA TRAGERE SPECIALĂ LOTO A MĂRŢIŞORULUI

DIN 7 MARTIE 1972

ATRIBUIE NELIMITAT BANI, AUTO-TURISME EXCURSII

Luni 6 martie ultima zi pentru procurarea biletelor !

(5116)

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile şi agenţiile P.T.T.R., factorii poştali şi difuzorii de presă din întreprinderi şi instituţii. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 753 — sîmbătă 11 martie 1972 — 8 PAGINI, 1,50 LEI

GIGANȚII CIMENTULUI

● Oamenii de știință români creează noi materiale de construcții ● Masele plastice își fac loc și pe șantiere ● Pe urmele cercetătorilor, acolo unde se ridică mari fabrici și combinate ● Orașele Cîmpulung și Aleșd intră în circuitul economic ● Premieră industrială în preajma Brașovului

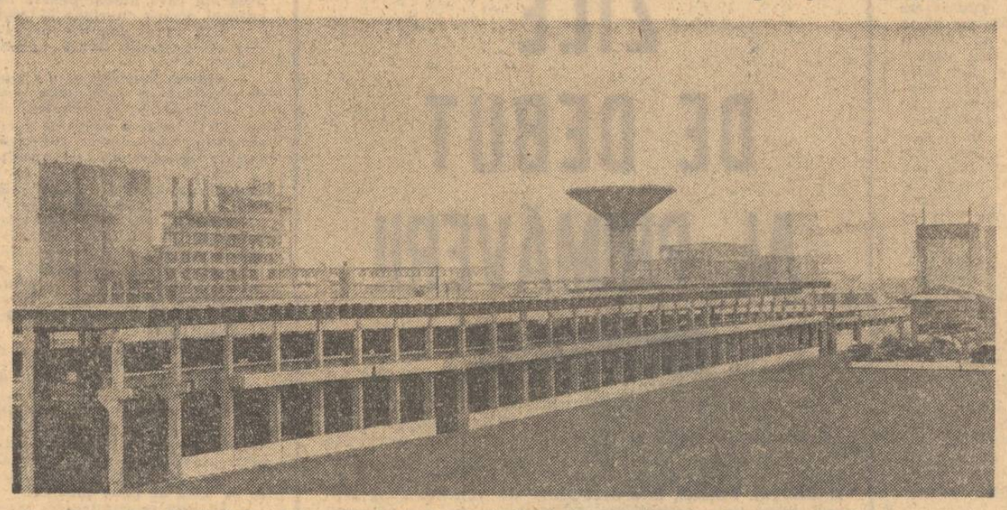

Una din modernele linii de ciment din noul combinat al industriei materialelor de construcții aflat într-o fază avansată de execuție la Aleșd — Bihor

Bulevardul Preciziei. O arteră largă, aflată la extremitatea vestică a Capitalei. Abia dacă își poate aniversa deceniul, dar parcă există de cînd lumea, întocmai ca și zvelte construcții industriale ce-i conturează ambele laturi. E 7 dimineața, ora de începere a lucrului în primul schimb pe această uriașă platformă a industriei materialelor de construcții și de instalații. Din autobuze și tramvaie coboară necontenit valuri de oameni. Unii se îndreaptă spre poarta fabricii „CESAROM", prescurtare a cuvintelor ceramică sanitară românească. Cuvinte ce nu reușesc să exprime decît foarte parțial profilul acestei moderne întreprinderi care aprovizionează industria construcțiilor nu numai cu obiecte sanitare de porțelan ci și cu o gamă infinită de plăci ceramice glazurate, faianță, plăci și tuburi din gresie etc. Alți muncitori coboară din mijloacele de transport în comun la „Combinatul de case" de la capătul bulevardului, masiva întreprindere de prefabricate din beton. Cei mai mulți își îndreaptă pașii spre întreprinderea cea mai importantă de pe platformă, cu un nume, chiar prescurtat, atît de lung și de greoi „UREMOAS" încît oamenii îi spun doar „băi și radiatoare" după esența producției.

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

AGENDĂ săptămînală

ZILE DE DEBUT AL PRIMĂVERII

Și în această săptămînă, în centrul vieții politice și sociale, s-au înscris preocupările pentru continua perfecționare a conducerii economiei. De astă dată, în cadrul ședinței de marți a Comitetului Executiv al Comitetului Central al partidului a fost examinat proiectul Legii cu privire la activitatea de comerț interior și s-a hotărît ca acesta să fie supus dezbaterii publice și prezentat, spre legiferare Marii Adunări Naționale. De asemenea, au fost examinate și aprobate propunerile privind extinderea unor avantaje acordate cooperativelor agricole de producție cultivatoare de sfeclă de zahăr, precum și propunerile privind realizarea unor lucrări de investiții ce urmează să fie puse în funcțiune în acest cincinal.

Faptul că noul proiect de Lege privind activitatea de comerț interior va fi supus dezbaterii publice înainte de a fi prezentat înaltului for legislativ, confirmă încă o dată stilul de muncă promovat cu consecvență de conducerea partidului și statului, potrivit căruia în cele mai importante acte de decizie se recurge la consultarea maselor de oameni ai muncii. Se poate aprecia că această dezbatere, ca și altele de pînă acum, va antrena numeroase propuneri, idei ce vor contribui la perfecționarea sa, cu atît mai mult cu cît ea atinge un sector al vieții economice în nemijlocită legătură cu fiecare cetățean. Pe de altă parte, înscrierea pe ordinea de zi a legiferării activității de comerț interior este o nouă dovadă a preocupării constante a conducerii partidului și statului pentru continua ridicare a nivelului de trai al populației.

Zilele acestea, se pare, a debutat cu adevărat primăvara. Odată cu soarele care a ieșit din nori, odată cu temperatura mai ridicată, intră pe ordinea de zi a actualității imediate lucrările agricole de primăvară. De fapt, ele n-au încetat să stea în atenția lumii satelor nici în zilele friguroase. Dovadă, măsuri luate pentru îngrijirea culturilor ce au avut de suferit de pe urma gerului, activitatea continuă de îmbunătățiri funciare, care a antrenat într-o vastă acțiune patriotică zeci și sute de mii de țărani, munca intensă de pregătire a campaniei actuale, cu tot ce înseamnă ea, mașini, semințe, îngrășăminte etc. Vești de pe tot cuprinsul țării arată că, acolo unde vremea a devenit prielnică, însămînțările au început încă din săptămînile anterioare. Acum însă, ele încep a fi generalizate.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Mai există enigme ?

● Interesanta scrisoare a exploratorului Guillaume Léjean adresată în anul 1861, lui C. A. Rosetti.

● Legendarele comori din movilele presărate pe întinsul țării.

● Mormintele supraetajate din antichitate descoperite la Gurbănești.

● O placă de aur de acum 2300 de ani reprezentînd un grifon și un cerb.

● Pipele antice ale lui Cezar Bolliac își fac din nou simțită prezența...

● O podoabă a triburilor indo-europene : ocrul roșu — culoarea vieții.

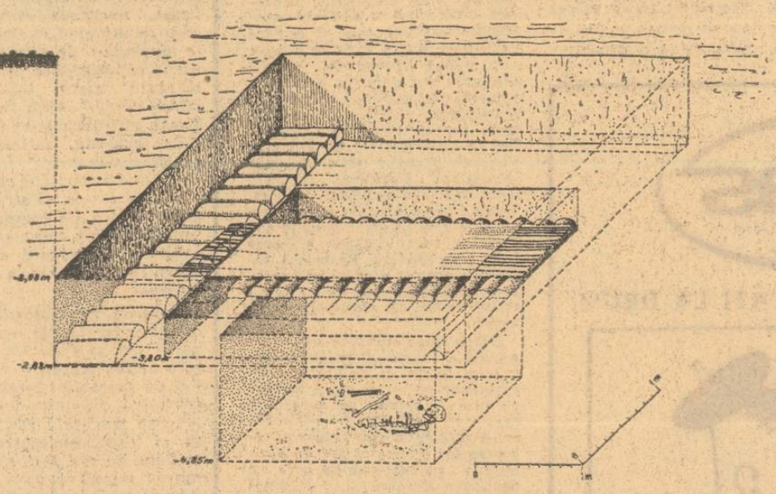

O schiță a camerei funerare unde s-au găsit anticamere acoperite cu bîrne din lemn și două fragmente de țesătură împletită, veche de aproximativ patru milenii (stînga).

Vase ornamentate prin imprimarea unei sfori împletite. (Imaginea de mai sus).

Descoperirea unei țesături de acum 4000 de ani

(Relatarea în pagina a 2-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Natura se desmorțește — Foto : Peter SPRINGART — Cluj

Monolog interior despre...

PURITATE

de Victor BÎRLĂDEANU

Locurile comune vădesc uneori o persistență de-a dreptul diabolică. Puritatea, bunăoară, evocă aproape automat ninsori imaculate, superbe învolburări de alb, gingășii neprihănite. Și, în orice caz, pare organic antinomică dramatismului dure-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

În pagina a 5-a:

CE ESTE UNIVERSUL ?

Ce știm și ce nu știm ? Cînd s-a născut universul și cum ? Ipoteze și fapte de observație. O problemă de extrem interes în fața oamenilor de știință.

CLEIUL DE ALBINE ÎN OFTALMOLOGIE

Cleiul de albine — propolisul — a fost introdus în terapia oculară de către doi medici cercetători români, dr. N. Baidan și N. Oiță, prin descoperirea unui solvent activ și compatibil.

UN NOU SISTEM DE NOTAȚIE MUZICALĂ

Se simplifică și se unifică „scrierea" muzicală ? S-ar putea. Prof. Alex. Russin propune un nou sistem pe o concepție originală a scării generale muzicale.

ARHITECȚII

● O prezență necesară și statornică în viața colectivității noastre contemporane

● Urbanizarea, sistematizarea, valorificarea tradițiilor și specificul local — o preocupare și practică curentă.

● Pînă la jumătatea anului curent toate orașele și comunele județului Suceava vor fi în posesia schițelor de sistematizare.

● Denumirea de „proiectant local" trebuie reconsiderată și repusă în dimensiunile ei reale, a arhitectului creator în orice loc din țară s-ar afla el.

(Amănunte în pagina a 2-a)

Noul hotel „Arcașul" din Suceava

DESCOPERIREA UNEI ŢESĂTURI DE ACUM 4000 DE ANI

de Dir-u V. ROSETTI

Printre prieteniile legate de C. A. Rosetti în Franța, în afară de Jules Michelet, Victor Hugo, Lamartine și alții a fost și tînărul explorator Guillaume Léjean, care în 1861 i-a adresat o scrisoare pe care am găsit-o la Biblioteca Academiei. Reproduc din ea cîteva fragmente privitoare la interesul acestui om de știință pentru o eventuală activitate de cercetări arheologice în țara noastră.

„Nu știu dacă v-am vorbit despre un gînd care nu m-a părăsit de cînd am văzut nenumăratii tumuli (movile funerare antice — n.a.) **din țara voastră. Rămîn convins... că acei din Bărăgan, din stepele Buzăului și ale Ialomiței au fost înălțați de indigeni (de) origine dacă... Am făcut demersuri pentru a se pune problema originilor dace și romane și sînt așa de convins încît mă pregătesc a trata în mod temeinic acest subiect. Încă din 1859 m-am ocupat... de studii asupra limbii române comparată cu celtica : am ajuns la rezultate izbitoare. Pentru chestiunea arheologică sînt decis să întreprind pe seama și cheltuiala mea săpături de tumuli în diverse puncte, mai ales lîngă Buzău, la sud de Ialomița, la apus de Galați și pe Olt. În cazul cînd am să fiu norocos voi scăpa cu ceva bani pierduți, dar am încredere ; dacă reușesc Muzeul Luvru va fi mulțumit, despăgubindu-mă. Probabil voi face următoarea propunere guvernului de la București. O secțiune de antichități dacice la Muzeul Luvru ar fi interesantă, dar cred că sînt lucruri care nu trebuie înstrăinate."**

Léjean nu a ajuns să facă cercetări în movilele noastre și dacă le-ar fi întreprins ar fi avut unele deziluzii pentru că nu în acest fel de tumuli s-au descoperit în țara noastră tezaure strävechi.

Mirajul căutătorilor de comori

Tumulii au atras din cele mai vechi timpuri căutători de comori. Ei jefuiau străvechile morminte la care ajungeau, săpînd galerii sau puțuri, dar uneori acestea s-au prăbușit asupra lor, profanatorii fiind descoperiți abia după trecerea multor veacuri, datorită săpăturilor arheologice. Movilele au ademenit și oameni de știință, arheologii, care voiau să le pătrundă taina, să îmbogățească muzeele, adăugînd noi pagini necunoscute istoriei milenare. Au fost însă și oameni dornici să-și înzestreze propriile colecții, organizînd săpături în diverse movile, atrași fiind de legendarele flăcări, care se observau mai ales noaptea, țîșnind în unele locuri. Acestea erau, de fapt, scînteile provenite din putregaiul lemnului sau al oaselor îngropate acolo...

Un asemenea căutător de comori m-a făcut să întreprind, înainte de război, săpături într-o movilă din comuna Preasna. El credea că acolo este ascuns un tezaur, pe ridicătura de pămînt din apropierea căii ferate București—Constanța. Movila avea 6 metri diametru și 1,5 metri înălțime, dar în afară de cîteva vestigii ceramice n-am găsit nimic deosebit.

În drumul spre această movilă am observat însă un grup de trei ridicături, în apropierea comunei Gurbănești, Jud. Ilfov, pe terasa ce domină apa Mostiștei. M-am reîntors aici după mai mulți ani și am făcut cercetări descoperind cîteva piese arheologice de mare importanță.

În vîrful movilei se afla o bornă trigonometrică de beton. Relativ la aceste borne aș vrea să spun că teritoriul țării noastre este brăzdat de nenumărate movile, de acest gen, care serveau la orientare așa cum astăzi șoselele sînt marcate din loc în loc de pietre kilometrice. În evul mediu, de la movilă la movilă, din sat în sat, se făceau diverse semnalizări convenționale, în caz de pericol ; era un sistem original de telegrafie optică, pe aceste înălțimi aprinzîndu-se focuri, care se vedeau de departe.

Cea mai veche țesătură din țară

Săpăturile întreprinse au scos la lumină 20 de morminte, dispuse etajat, pe mai multe nivele. Interesant este că în vîrful înălțimii am găsit rămășițele unui mormînt din secolul IV înaintea erei noastre, distrus în parte prin punerea bornei trigonometrice de beton. Aici erau două vîrfuri de săgeți de bronz cu tub de înmănușare și trei aripioare. Localnicii mi-au relatat că în urmă cu cîțiva ani, cu prilejul construirii unui foișor de lemn, au dat peste un mic depozit de astfel de săgeți așezate în mănunchi. Dar cea mai interesantă descoperire a fost o placă din tablă de aur, lucrată prin apăsarea metalului dinăuntru în afară. Pe ea era reprezentat un cerb privind spre dreapta, iar în spatele lui un grifon privind spre stînga. Această podoabă a servit la ornamentarea unei tolbe de săgeți și aparține stilului traco-scitic, fiind lucrată de strămoșii dacilor. Mai era aici un fragment dintr-o platoșă de fier o portiune dintr-o armură alcătuită din fișii metalice.

La nord de borna trigonometrică, la 3,80 metri adîncime, am dat peste o groapă dreptunghiulară. Golind-o, am întîlnit un prag pe care erau așezate bîrne de lemn iar sub ele au apărut urmele, perfect păstrate, imprimate în pămînt, ale unei țesături sau împletituri. Decorul acestei țesături era alcătuit din dungi negre, care contrastau cu lutul galben în jur. Ea fusese întinsă ca un polog deasupra anticamerei gropniței. Lățimea țesăturii era de 0,71 metri iar decorul format din 9 mănunchiuri, compuse din cîte 4 dungi paralele. Fiecare mănunchi era lat de 5,5 cm. La capătul dinspre vest țesătura prezenta și linii în zig-zag. Observațiile făcute mă îndreptățesc să presupun că acest polog era alcătuit din cel puțin două bucăți, cu motive ornamentale variate și îmbinate prin înnădire.

Săpînd mai adînc, în groapă am găsit un al doilea rînd de bîrne iar lîngă scheletul unei femei un inel de buclă pentru păr. Pereții conțineau pete albe care mi-au dat de gîndit. Au fost oare vărmiți ? Acest mormînt era la 4,35 metri adîncime !

Excepționala piesă descoperită în adîncurile movilei de la Gurbănești a fost transportată în Muzeul de istorie București. Ea are o vechime de aproximativ patru milenii, fiind cea mai veche țesătură găsită la noi în țară, unică în lume, în ceea ce privește epoca respectivă.

Se fuma în urmă cu milenii ?

Demn de luat în seamă este și faptul că numeroase dintre mormintele săpate comunicau între ele. Astfel am găsit morminte comunicante unde erau îngropați bărbatul și femeia sau mama și copilul ei. De asemenea, o descoperire interesantă am făcut-o în mormîntul nr. 12, unde era un smoc de fibre de culoare castaniu deschis, asemănătoare unor fibre de mătase. Ulterior, prin analiză, s-a constatat că sînt fire de păr de cămilă ! În alt mormînt, în dreptul feței celui decedat, era o grămadă de cenușă și cărbune și, alături, semințe de cînepă. N-ar fi exclus ca cel înhumat să fi fumat în viață, deși n-am găsit nici o urmă a pipei, care putea fi dintr-o materie perisabilă. Spun aceste lucruri deoarece și la Popești-Argeș s-a găsit un vas-pipă pentru fumatul cînepei. De altfel, prin analogie, amintesc că și astăzi mai există populații africane care fumează cînepă...

Semnalez, de asemenea, prezența ocrului roșu — o materie colorantă folosită pentru vopsirea vaselor dar și a trupului unor populații antice. Este vorba despre un rit funerar care semnifica credința în viața viitoare, roșul fiind culoarea sîngelui, a vieții. Pe acele vremuri ocrul era o materie prețioasă care se importa.

În concluzie necropolele tumulare de la Gurbănești denotă prezența unor triburi indo-europene de crescători de vite care se ocupau și cu pescuitul și vînatul. Deși nu s-au găsit obiecte de preț totuși aceste descoperiri punctează cîteva elemente necunoscute petrecute în urmă cu milenii la 52 de kilometri de București.

Placă de aur din secolul IV înaintea erei noastre găsită în movila de la Gurbănești. Imaginea reprezintă un grifon și un cerb.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Floare de mină **Foto : Mircea WEISZ, Baia Mare**

Agendă săptămînală

ZILE DE DEBUT AL PRIMĂVERII

URMARE DIN PAG. 1

lizate, reclamînd terminarea rapidă a tuturor pregătirilor rămase în urmă. După cum se știe, zilele prielnice semănatului pentru obținerea unor recolte mari sînt numărate și, deci, asaltul — oricît de nepotrivit poate părea acest cuvînt — trebuie dat la timp, adică din primele zile de primăvară. Paralel, este necesar să fie continuate cu aceeași intensitate activitățile de cîștigare de noi terenuri pentru agricultură, prin lucrări de desecare, prin irigare și alte îmbunătățiri funciare, al căror rezultat se va măsura la toamnă prin multe mii de tone suplimentare de produse agricole.

Așa cum se poate vedea din presă, ne aflăm în prejma unui eveniment sărbătoresc de o deosebită semnificație : împlinirea în această primăvară a 50 de ani de la crearea organizației revoluționare de tineret : Uniunea Tineretului Comunist. Poporul nostru întîmpină această aniversare cu respect și emoție, deoarece lupta tinerilor comuniști, spiritul de sacrificiu pentru cauza partidului, de care au dat dovadă în anii ilegalității, se continuă în mod consecvent în contribuția tinerilor contemporani în vasta operă a construcției socialiste.

Întreaga națiune socialistă înconjoară tineretul cu grijă și dragoste, creindu-i cele mai bune condiții de muncă, studiu și calificare, de educație în spiritul conștiinței partinice ; la rîndul său, tineretul României socialiste se dovedește vrednic și de tradiția luptei înaintașilor și de condițiile ce-i sînt create de societatea noastră, fiind prezent pe toate fronturile construcției materiale și spirituale, muncind cu abnegație pentru viitorul său și al patriei. De aceea, și sărbătoarea tineretului este de pe acum o sărbătoare a întregii națiuni, o sărbătoare marcată prin vitejia generațiilor de luptători și constructori tineri, care n-au pregetat nici o clipă, timp de cinci decenii, să transforme în fapt cuvîntul partidului comunist.

GIGANȚII CIMENTULUI

URMARE DIN PAG. 1

filului său. În ce ne privește, alesesem ca obiectiv al vizitei noastre o clădire de proporții mai reduse, a cărei firmă modestă abia se vedea din stradă : Institutul de cercetări pentru materiale de construcții. Venisem să aflăm, la acest „stat major" al activității de cercetare dintr-un sector de primă importanță al industriei românești ce perspective se conturează în acest an, în domeniul sporirii și diversificării materialelor de construcții. Căci, cum bine se știe, amplele lucrări de investiții care numai în acest cincinal însumează 470 miliarde de lei, necesită materiale de construcții noi, superioare calitativ, în cantități din ce în ce mai mari.

— **Aceasta explică**, ne spunea SEVER GASPAR, director adjunct științific al institutului, **de ce a fost nevoie ca pentru crearea unor materiale de construcție noi să se elaboreze un program prioritar de cercetări, program care numai pentru institutul nostru cuprinde 35 teme.**

— Din care pînă în prezent cîte au dobîndit formă materială ?

— **Sîntem bucuroși că o seamă de materiale de construcții foarte valoroase ca, de exemplu, cimenturile pentru sonde de mare adîncime, materialele hidroizolatoare bituminoase preaplicate și altele au devenit apte de a intra în producția industrială. Satisfacție cu atît mai mare cu cît recenta dezbatere prilejuită de Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții a scos în evidență importanța diversificării producției destinate șantierelor din întreaga țară.**

— Alte preocupări pe agenda de lucru a cercetărilor ?

— **O premieră pentru noi. Și anume faptul că, alături de chimia silicaților, în preocupările cercetătorilor începe să intre și chimia organică, o dată cu inființarea noii secții destinată creării unor materiale de construcții pe bază de mase plastice.**

— În țară se construiesc mari fabrici și combinate în industria cimentului și a altor materiale de construcții. Investițiile la realizarea cărora institutul dv. a avut desigur rolul său.

— **Și încă unul important. Noi trebuie să ne situăm în permanență cu cîțiva pași înainte față de lucrările de investiții. În primul rînd prin lucrările cu caracter geologic destinate depistării materiilor prime ce urmează a fi valorificate, estimării lor cantitative și analizării complexe a caracteristicilor lor chimice și fizice.**

— Cu ce rezultate ?

— **În ultimii ani au fost depistate noi și importante rezerve de calcar, argile, marmură, piatră de construcții etc. În acest fel s-au asigurat documentațiile tehnice necesare obiectivelor ce urmează a fi construite în actualul cincinal, paralel cu depistarea unor noi resurse destinate perioadei de dezvoltare viitoare. Dar, firește, definitivarea documentațiilor nu constituie etapa finală a activității noastre. În permanență echipe de cercetători se află pe șantiere acordînd asistența tehnică pentru materializarea cît mai corectă, cît mai eficientă, a proiectelor pe care le-au creat. Îi veți întîlni bunăoară în prezent pe două din principalele șantiere din sector: cel al Combinatului de materiale de construcții din Cîmpulung-Muscel și cel al marii fabrici de ciment din Aleșd-Bihor.**

PE URMELE CERCETĂTORILOR științifici am poposit, în acest final de iarnă pe șantierul unui gigant al industriei materialelor de construcții: combinatul din Cîmpulung-Muscel, combinat creat pentru producția de ciment, var, calcar, cărămizi, țiglă, argilă expandată, azbociment. Pitorescul orășel de lîngă valea Argeșelului cunoaște de doi ani febra specifică vastelor șantiere industriale. Marea complexitate a profilului noului combinat, complexitate ce rezultă din însăși înșiruirea produselor ce se vor fabrica aici, este completată de dimensiunile uriașe ale fabricilor ce-l compun (fabrica de ciment, bunăoară, va avea o producție anuală mai mult decît dublă față de cea din Bicaz) și, în aceeași măsură, de nivelul tehnic și tehnologic superior al fabricației. O „premieră" organizatorică și tehnologică este, de exemplu, faptul că operațiile de presortare și concasare a calcarului se vor executa direct în cariere, transportul acestei materii prime spre unitatea de prelucrare urmînd a se efectua printr-o bandă rulantă lungă de circa doi kilometri. Același mijloc rapid și eficient de transport va fi folosit și pentru transportul argilei uscate de la stația de concasare. Pentru a se evita poluarea aerului (mai ales că orașul Cîmpulung are și binecunoscute valențe turistice), cele patru mori de ciment vor fi dotate cu electrofiltre puternice. **Construcția combinatului, aflată acum într-o fază avansată, a necesitat mari lucrări auxiliare dintre care notăm în primul rînd schimbarea albiei Argeșelului, ca și execuția, în condiții foarte dificile de relief, a unei căi ferate lungă de circa 15 kilometri. Fabrica de ciment, primul vlăstar al puternicului combinat, este pe cale de a trimite spre șantierele de construcții primele cantități din prețiosul material.** Îi vor urma rînd pe rînd, celelalte fabrici, astfel că înainte de finele actualului cincinal întregul complex industrial aflat pe șoseaua ce duce de la Cîmpulung la Rucăr va fi terminat.

ACEEAȘI ATMOSFERĂ de eforturi pentru finalizarea unei investiții de anvergură o întîlnești în aceste zile și într-o localitate din nordul țării, ce intră și ea în circuitul economic al țării: Aleșd. Pe aceste plaiuri bihorene iarna ce se încheie n-a fost de loc blîndă cu constructorii: termometrul a coborît nu rareori sub minus zece grade. Și totuși luna ianuarie a consemnat aici terminarea probelor tehnologice la cea de a patra linie de ciment, marcînd astfel apropiata intrare în producție a noii fabrici.

ȘI ÎN TIMP ce la Cîmpulung și la Aleșd constructorii au lăsat locul montorilor și finisorilor, în apropiere de Brașov a început construcția unei alte unități gigant a industriei materialelor de construcții : combinatul de la Hoghiz, care începînd din 1974 va furniza anual cantități de ciment echivalente cu de cinci ori întreaga producție a țării din 1938. Modesta localitate cunoscută pînă în prezent doar prin vestigiile sale antice va deveni astfel una din principalele furnizoare de materiale de construcții ale țării. Bogatele resurse de materii prime aflate în imediata vecinătate (calcar și argilă de calitate superioară) asigură pentru multe decenii condiții pentru utilizarea unor procedee tehnologice avansate. Ca și la Cîmpulung, alimentarea silozurilor de calcar se va face și aici printr-un sistem aerian de benzi transportoare. După cum, întocmai ca la Aleșd fabricarea cimentului se va obține prin procedeul tehnologic „uscat", procedeu ce prezintă mari avantaje economice.

PORNIND, DECI, de la discuția purtată cu directorul științific al Institutului de cercetări pentru materiale de construcții am parcurs, pe urmele cercetătorilor, un scurt itinerariu pe cîteva din marile obiective ale actualului cincinal din această ramură a industriei. Obiective care își vor aduce și ele contribuția, fie chiar parțială, la realizarea sarcinii foarte mobilizatoare ce revine acestei ramuri în anul în curs: **creșterea volumului producției în industria materialelor de construcții cu peste 15 la sută față de 1971, ritm superior celui mediu pe industrie. Fapt pe deplin explicabil, căci întocmai ca și energeticienii, oamenii muncii din industria materialelor de construcții, cei chemați să aprovizioneze viitoarele șantiere ale țării, trebuie să se situeze permanent în avangarda eforturilor pentru industrializa**

Paul MARIAN

Monolog interior despre...

PURITATE

URMARE DIN PAG. 1

rii, suferinței. Cînd spui în același timp, voioșie „puritate', parcă ai spune, zburdalnică, lipsită de griji.

Am văzut recent un film care m-a convins încă o dată cît de inconsistentă este această viziune idilică, siropoasă despre puritate. Filmul — un scurt-metraj — reprezintă o excelentă echivalare în imagini a acelui sfîșietor imn al purității zbuciumate care este „Moartea căprioarei" a lui Labiș. Nu sînt cronicar cinematografic, deci am văzut filmul ca un simplu spectator, care-și trăiește emoțiile direct și fără rigori autoimpuse (și, fiindcă veni vorba, n-am înțeles nici pînă astăzi de ce a fost critica noastră atît de parcimonioasă cu acest film de excepție, care a cucerit, pe merit, o impresionantă colecție de premii și medalii la diferite festivaluri și concursuri din toate colțurile lumii). Nici o clipă nu m-a părăsit senzația copleșitoare a unei fidelități de substanță față de poemul de obîrșie. O aspră și tulburătoare fidelitate tocmai față de tragismul purității aflate într-o înverșunată bătălie a supraviețuirii. Bătălie în care se jertfește, cu o paroxistică disperare a neputinței, chiar pe sine.

Zile în șir m-a urmărit acel zguduitor dialog din priviri între căprioara rătăcită în poiană și pușlul ce-și însoțește tatăl în acea deznădăjduită „vînătoare a foamei". Și ca un leit-motiv firesc, imaginea copilului care se înfruptă, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji din inima căprioarei se alătura neuitatul distih labișian : „Ce-i mină ? Mi-i foame ! Vreau să trăiesc și-aș vrea... / Tu, iartă-mă, fecioară — tu, căprioara mea !". Întreaga dramă a purității care se zbate, să existe, să străpungă duritatea de cremene a imprejurărilor, ajungea cu sublimă elocvență de pe ecran în inima mea, a spectotorului.

Datorită realizatorilor acestui scurt-metraj — regizorul Cristu Polucsis, operatorul Ion Anton — mii și mii de spectatori înțeleg că puritatea autentică nu înseamnă pastorală edulcorată, ci luptă, încleștare, sacrificiu, durere. Datorită lor marea metaforă a lui Labiș devine un adevăr trăit, începe să facă corp comun cu ființa noastră intimă.

Și mai e un izbînditor al acestei strălucite izbînzi colective : compozitorul H. Maiorovici. Muzica acestui „om care aude imagini" transferă drama purității puse față în față cu propria sa negație din sfera ideilor abstracte sau a metaforei poetice în cea directă și impresionantă a emoțiilor. Auzim furibunda cascadă de sunete și ne identificăm pînă la totala contopire cu eroul liric. Și simțim cu întreaga făptură că puritatea își găsește suprema justificare în ea însăși. Ca o înaltă mărturie că omenia e congenitală omului.

Victor BÎRLĂDEANU

Clepsidra

O baladă a nordului românesc

de Constantin VIȘAN

„Vați întrebat, desigur, nu se poate să nu vă fi întrebat de unde evaziunea spre monumental în porțile maramureșenilor ? — *ne întreabă retoric și plăcut familiar autorul* — în timp ce casele, acaretul, ograda, satul sînt de o limpiditate molcomă, blîndă, domestică. În mijlocul universului pitic, ușor de citit, doar porțile au rămas mari, fabuloase, cu multă scriitură, table a căror citire merge greu".

Cartea lui Pop Simion și-a propus să deslușească înțelesurile complexe ale acestei scrieri învăluită în simboluri, să descrie frumusețea monumentală, fără seamăn, a universului făurit din lemn și legendă a Maramureșului... „Porțile din Maramureș — *scrie reporterul acestor locuri* — rostesc o descendență nobiliară, de rang, de cuget, de civilizație străveche. Ele vin de dincolo de ceața și orizontul celor 2 000 de ani, pînă unde am putut privi îndărăt spre izvoare. Un semn care supraviețuiește straturilor moarte ale istoriei și ale arheologiei. Stă în lemn. Din el s-a constituit universul maramureșan : casă, împrejmuire, stîlp, biserică, leagăn, roată, plug, fluier, fîntînă, masă, foc, icoană, război, cruce, lingură, fus. Tot. Alfa și omega acestei „Țări".

Pop Simion pictează, pagină cu pagină, fresca de mari dimensiuni a Maramureșului. El s-a încumetat să descrie cu penelul și cu vorba tot ce încîntă ochiul și mintea și inima în peisajul fizic și în cel spiritual al Maramureșului, Cartea sa este izvorîtă dintr-o serie de origini, dintr-un dor de părinți, dintr-o boală de frumos. E dulgheria de vis a autorului, nepot și strănepot de lemnar. Scriitorul taie, șlefuiește, aranjează cuvintele cu bucuria din veac, a cioplitorului. Senin, ușor. Sănătoase, ca niște brazi superbi, ca niște masive trunchiuri de stejar, acestea se așază la locul lor în frază. Creatorul le mai împodobește cu adjective viu colorate, le mai schimbă după nevoie locul căutînd să le dea ritm de țipuritură, de joc teluric, oșănesc. Dintr-o idee, dintr-un cuvînt, Pop Simion face o tabletă, un portret, o povestire, un eseu, un roman în miniatură. E un desenator abil, sintetic. El nu migălește. Lucrează cu o linie continuă, de mare expresivitate.

Pictor de portrete, de peisaje, Pop Simion este un comentator cu putere de definiție, de sinteză. Îi place să caracterizeze, să ajungă la esențe. Adjectivele nu se lasă mult așteptate, izvorăsc dintr-un dicționar fără sfîrșit. Cuvîntul șoc este căutat cu predilecție. Încercatul reporter face legături insolite, limbajul său este deschis inovărilor lexicale. Cu toate acestea, stilul cărții păstrează un aer baladesc. Simți urcînd în el seva viguroasă a folclorului. Regionalismele nu sînt folosite însă pentru culoarea locală ci adesea ca subiecte de tabletă, de reportaj, ca pretexte pentru reflecții, pentru relevarea unor observații inedite. Vezi eseul intitulat „A popînda, popîndara".

Pop Simion este în ultima sa carte cînd sociolog și comentator politic, cînd istoric de neam și istoric de artă, cînd filolog, psiholog, monograf ori folclorist și în permanență reporter. Reporter poet. Autor al unui capitol esențial dintr-o nouă și fascinantă ROMÂNIE PITOREASCĂ. Începută cu vreo două decenii în urmă prin ciclul săptămînal de reportaje radiofonice „Paralela 45".

ASIGURAREA DE ACCIDENTE „TURIST"

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

Călătoriile dese pe care o persoană, datorită profesiei sale, este obligată să le facă sau pe care le face de plăcere, în vacanță, sînt uneori însoțite de evenimente neplăcute. E vorba de accidentele care, în ciuda măsurilor de prevedere ce se iau, sînt totuși destul de frecvente și care pot aduce vătămări corporale persoanelor sau distrugeri bunurilor lor rămase acasă sau luate în deplasare.

Nu e bine ca omul să pună totdeauna răul înainte, dar e bine ca el să nu uite niciodată că e dator să ia măsurile necesare de prevedere.

Asigurarea de accidente „Turist" răspunde acestor necesități.

Aceasta se încheie — pe durată de o lună — cu persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani, pentru cazurile de deces și invaliditate permanentă, ambele din accidente, și pentru cazurile de vătămare sau distrugere a bunurilor din gospodărie.

Plătind o primă de asigurare de numai 15 lei, persoana respectivă și bunurile sînt asigurate pentru următoarele riscuri și sume :

	În caz de invaliditate	În caz de deces
— accidente de circulație auto-moto	25 000 lei	15 000 lei
— accidente la domiciliul asiguratului (incendiu, trăznet, explozie, cutremur de pămînt)	20 000 lei	10 000 lei
— alte accidente	10 000 lei	5 000 lei
— bunuri gospodărești	20 000 lei	

NU UITAȚI : NU PLECAȚI LA DRUM

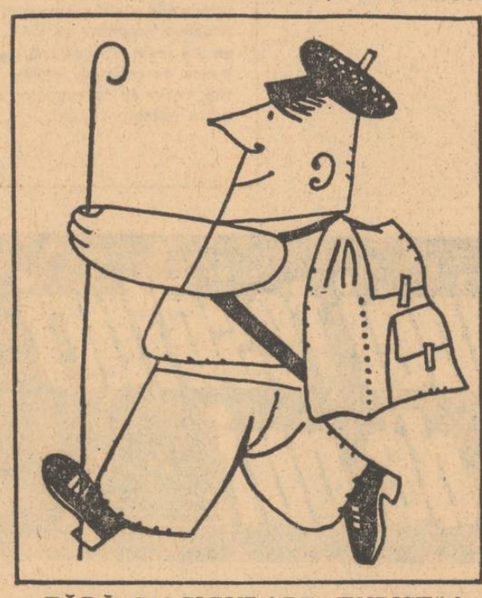

FĂRĂ O ASIGURARE „TURIST" !

(5043 A)

PE FIRUL EVENIMENTELOR

LA SCARA PERUGIANĂ

de Nicolae LUPU

Înainte de a deveni președintele Comisiei de la Bruxelles, și în această calitate cea mai înaltă personalitate a forului executiv al Pieții comune, domnul Franco Malfatti era binecunoscut în Italia drept una din tinerele speranțe ale vieții politice italiene. La vremea respectivă comentariile unor ziare vesteuropene pronosticau că aducerea lui la cîrma Comisiei va conferi acesteia un plus de autoritate necesară pentru a obține atribuții mai largi organismului supranațional al Pieței comune. Că acesta era și obiectivul principal al domnului Malfatti ne-o dovedește discursul rostit de el nu mai departe decît la începutul lunii februarie în fața parlamentului european de la Strasbourg.

Cu acest prilej el și-a exprimat regretul pentru faptul că executiva comunitară pe care o conduce, deși a avut un rol de prim plan în negocierile cu Anglia și alte state privind extinderea Pieței comune nu a fost acceptată ca principal semnatar al documentului care statuează primirea candidaților. El a precizat că pentru viitor Comisia studiază prezentarea de propuneri pentru „întărirea cadrului instituțional", care, firește, presupune întărirea rolului organismelor supranaționale conduse de el. Dar numai la o lună de la această profesiune de credință comunitară domnul Franco Malfatti și-a anunțat demisia din postul de președinte al Pieței comune pentru a putea fi liber să candideze în alegerile anticipate italiene într-o mică circumscripție de lîngă Perugia unde după cum spun ziarele italiene „are mari șanse să fie ales".

Corespondentul la Bruxelles al ziarului „Le Monde" arată că „cercurile vesteuropene de la Bruxelles nu vor întîrzia să fie dezamăgite de hotărîrea actualului președinte al Comisiei europene". De ce dezamăgire ? Evident pentru că gestul nu va întîrzia să fie interpretat ca un fel de preferință de natură a afecta prestigiul executivei. Mai ales că demisia intervine într-un an de tranziție în care vor trebui luate o serie de hotăriri critice pentru poziția organismelor supranaționale ale comunității : Uniunea economică și monetară, reuniunea la nivel înalt a țărilor Pieței comune, punerea în funcțiune a organelor executive lărgite, problema rolului și atribuțiilor parlamentului vesteuropean, activitatea politică a comunității și relațiile sale economice și politice cu Statele Unite ale Americii.

Anul 1972, spunea chiar domnul Malfatti în fața parlamentului de la Strasbourg, va fi anul scadențelor pe planul instituțiilor Pieței comune. Și tocmai în acest an domnul Malfatti pleacă din postul de președinte lăsînd ca sarcina să fie preluată prin rotație de către personalități de rang secund. Considerăm oare domnul Malfatti că este mai important în această perioadă să fii unul din sutele de deputați italieni decît președintele Pieței comune ? De fapt prin demisie el a răspuns afirmativ la această întrebare. Desigur, există toate elementele pentru a se trage concluzia că nu postul de deputat îl interesează pe actualul președinte ci perspectiva pe care el o deschide pentru a juca un rol mai important în viața politică italiană în condițiile în care partidul său democrat creștin trece printr-o criză acută. Indiferent ce calcule personale ar face rămîne fapt că la cîteva săptămîni de la profesia de credință comunitară însuși președintele Pieței comune preferă Bruxellesului mica circumscripție provincială și în loc de un rol supranațional la scară europeană, îl preferă pe cel național la scară perugiană, respectiv italiană. Un motiv în plus de demoralizare pentru tehnocrații în ascensiune de la Bruxelles.

LANGUSTIERUL CARE TRANSPORTA HEROINĂ

• Cea mai mare captură din istoria traficului cu stupefiante • De la „Pasărea insulelor" la „Capriciul vremilor" • Un suspect urmărit de multă vreme • Doze pentru 3 milioane toxicomani găsite în... ciment • Ce a aruncat în mare căpitanul Marcel Boucan

ÎN DIMINEAȚA zilei de 2 martie a.c., la orele 11,25, telexul agenției „France Presse" și-a întrerupt brusc emisiunea de știri destinate străinătății, pentru a intercala un „flash". Adică începutul unei știri senzaționale abia sosită la redacție. Iată cele șase cuvinte ale „flash"-ului : **„425 kilograme heroină confiscate la Marsilia".** Pentru a înțelege mai bine semnificația informației, să precizăm că stupefiantele confiscate ar fi adus traficanților pe piața americană aproximativ 45 de milioane dolari sau 225 milioane de franci. Narcoticele ar fi fost suficiente pentru drogarea, pentru 24 de ore, a 3 milioane de toxicomani !

AGENȚIILE DE PRESA din Statele Unite, Anglia, R.F.G. și din numeroase alte state au reluat imediat știrea, difuzînd-o ziarelor, radioului, televiziunii. În același timp, ele au cerut amănunte suplimentare Parisului. Aceeași cerere a fost adresată capitalei franceze și de către diferite servicii polițienești antidrog în lupta împotriva contrabandei cu stupefiante fusese obținut un succes record, de proporții nici măcar sperate, se conta pe dobîndirea unor noi informații prețioase.

...PRINTRE FIȘELE persoanelor suspecte aflate în cartotecile Direcției naționale a serviciilor vamale franceze de anchetă se găsea și cea a lui Marcel Boucan, născut în octombrie 1914, fost căpitan al navei „Pasărea insulelor". Fusese implicat, cîndva, într-o afacere cu trafic de țigări. Un timp părea că Boucan se hotărîse să ducă o viață pașnică. Își cumpărase o altă navă, langustierul „Capriciul vremilor", făcuse de două ori călătorii peste ocean, nimic nu lăsase să se întrevadă că s-ar fi apucat din nou de contrabandă. Pînă cînd la Direcția vamală a venit o știre interesantă : pe vasul său au început să se facă o serie întreagă de reparații și amenajări, extrem de costisitoare. Consultarea fiscului confirmă o bănuială : veniturile declarate din pescuit nu justificau și nici nu acopereau noile cheltuieli. De altfel, Boucan nu era de loc un specialist în pescuitul de languste sau creveți. S-a decis supravegherea severă a „Capriciului".

MARȚI 29 FEBRUARIE pe înserate, langustierul a părăsit pe neașteptate portul. Era evident că se îndrepta spre Gibraltar. Vedeta vamală „Sirocco" primește misiunea să-l oprească și să-l controleze. În ajutorul ei este trimisă și vedeta „Lissero". La bordul „Capriciului" se observă însă intenția vedetelor și Boucan schimbă direcția, încercînd să se îndepărteze cu viteză maximă : 10 noduri. „Sirocco" trage cu mitraliera sub formă de avertisment. Nici un rezultat. Vedetele înaintează cu viteză maximă — 22 și 25 de noduri — și după o urmărire palpitantă reușesc să oprească langustierul. Cînd vameșii urcă la bordul „Capriciului", comandantul Boucan se străduiește să surîdă — totul ar fi fost o glumă. Cei șase guadelupieni, membri ai echipajului său, sînt însă mai puțin veseli.

O PRIMĂ PERCHEZIȚIE nu duce la vreun rezultat. Nimic suspect. Totuși, în momentul acostării vasului, cineva îl văzuse pe Boucan aruncînd ceva peste bord. Începură noi cercetări ale navei și proprietarul „Capriciului" fu surprins încercînd să distrugă cîteva hîrtii. L-au oprit la timp și, după consultarea prin radio a Direcției, s-a decis aducerea navei sub escortă pînă la Marsilia, pentru investigații mai amănunțite.

...ÎN PORTUL MARSILIEZ, vasul este ancorat în dana rezervată poliției. Cei mai buni experți ai serviciilor vamale sînt chemați să-i facă percheziție. Sînt avizați și inspectorii brigăzii antidrog. Este cercetat în amănunțime fiecare colțișor. Nu se găsește nimic. Totuși, „Capriciul" încercase să se sustragă controlului ! Căpitanul Boucan avusese o comportare suspectă. Cercetările continuau și după 24 de ore de la aducerea navei. Fără rezultat. Încep să fie sondate spațiile în locurile unde fuseseră efectuate ultimele reparații. După alte cîteva ore de căutări, cînd s-a ajuns la lestul de ciment din cală, a fost descoperită, în sfîrșit, marfa ascunsă : 32 de saci de diferite mărimi, conținînd 425 kilograme de heroină pură, erau acoperiți de ciment ! Boucan, care se afla în cabina sa, a înșelat atenția paznicului și s-a aruncat în apă. Tentativă de sinucidere ? La prima vedere așa se părea. Pe biroul său lăsase cîteva rînduri prin care declara că nici familia și nici echipajul nu aveau cunoștință de activitățile sale. Dar după cîteva ore a fost găsit, jumătate leșinat, în dreptul vechiului port. Transportat la spital, a fost readus în simțuri... Iar asupra lui s-a găsit o mare sumă de dolari.

SUCCESUL VAMEȘILOR francezi a stîrnit o vîlvă deosebită, aducînd Direcției vămilor nenumărate scrisori de felicitare. Dar, în același timp, ei a ridicat și un mare număr de probleme. În primul rînd, a arătat resursele formidabile bănești pe care le au traficanții de narcotice : ei au plătit laboratoarelor clandestine, unde opiumul a fost transformat în heroină, suma de 6 375 000 franci pentru cele 425 kilograme confiscate. Cine sînt financiarii din America, din Franța și din alte țări care conduc, din umbră, afaceri de asemenea amploare ? De unde resursele lor bănești atît de mari, încît pot să plătească, în S.U.A., peste cinci milioane dolari numai pentru eliberarea pe cauțiune a unor traficanți implicați în diferite procese de droguri ?

PUTEREA acestor financiari poate fi apreciată și din noua tactică adoptată de ei, pe care au scos-o în evidență experții în lupta antidrog. Este vorba de faptul că traficanții își permit să expedieze din Franța în Anglia cantități tot mai mari de stupefiante. Dacă în 1967 cantitatea medie a pachetelor confiscate era între 3 și 6 kg, în prezent media transporturilor clandestine a ajuns între 10 și 20 de kilograme, în unele cazuri fiind riscate și transporturi mai masive. Anul trecut, la 5 aprilie, într-un minibuz Volkswagen debarcat la New York de pe cargoul francez „Atlantic Cognac" au fost găsite 44,5 kg de heroină. Pentru ca acum să se constate că se încearcă transportarea și a unei cantități de zece ori mai mari ! Noua captură ridică, de asemenea, problema luptei împotriva laboratoarelor clandestine care funcționează în regiunea Marsilia, și care, în ciuda a diferite măsuri luate pînă acum, nu au putut fi descoperite. În unele cercuri poliția franceză a fost totuși criticată. De ce nu l-au lăsat pe Boucan să-și urmeze drumul, urmărindu-l pentru a se da în cele din urmă de conducătorii cei mari ai traficului clandestin ? Prin prinderea lui a fost confiscată o cantitate record de heroină. Dar cîte unități asemănătoare nu au scăpat totuși controlului în acest fel ?

INTEROGATORIUL lui Boucan nu a adus nimic nou. Refuză să vorbească. În schimb, în ultimul timp au fost făcute importante descoperiri în cazul heroinei găsite la 5 aprilie în Volkswagen. În carnetul lui Roger Delouette, care fusese arestat atunci, era trecut și numele Dominique. Abia după zece luni de zile, poliția franceză a putut descoperi cine este misteriosul Dominique — Dominique Mariani — și l-a putut aresta, dovedindu-se că este vorba de un important om de legătură între Joseph Signoli, proprietarul barului „Consul" din Paris, șeful unei rețele de contrabandiști, și diferiți emisari singuratici utilizați drept „cărăuși ai morții albe". Dar Signoli nu era, nici el, decît o mică rotiță în imensul angrenaj al traficului cu narcotice...

U. VĂLUREANU

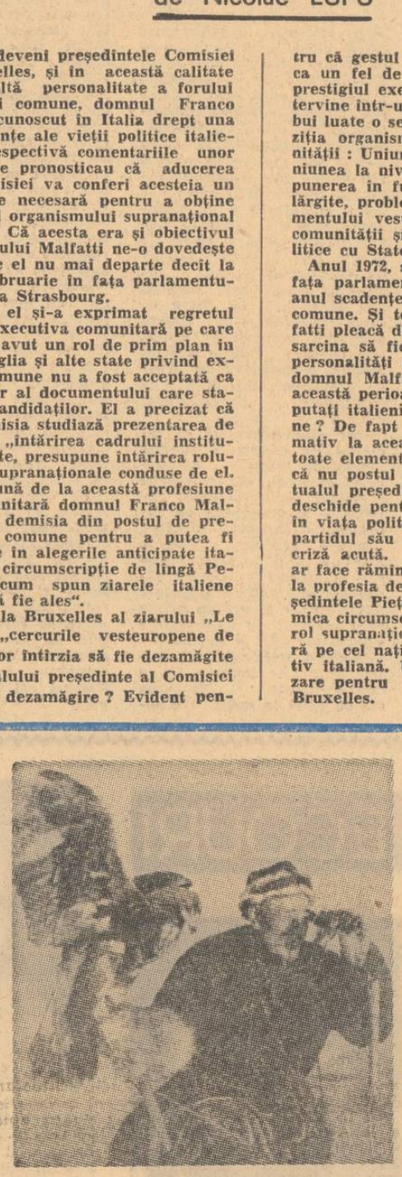

Vînătoare cu vulturi. Bătrînul vînător a depistat cu binoclul o vulpe sau un lup. În acea clipă ridică gluga de pe ochii păsării. Vulturul se înalță ca o săgeată în cerul albastru, apoi cade ca un bolid asupra vînatului pe care-l aduce stăpînului. Scena a fost fotografiată în Kazahstan.

În Anglia s-a pus în vînzare un dispozitiv care împiedică furtul copiilor aflați în cărucioare. Apariția acestor dispozitive a fost determinată de faptul că numărul furturilor de copii lăsați în fața magazinelor unde mamele vin să-și facă cumpărăturile, a crescut foarte mult. Dispozitivul, foarte simplu, imposibil de blocat de presupusul răpitor este fixat în fața cărucior ului, astfel încît mamele își vor putea face pe viitor, liniștite, cumpărăturile.

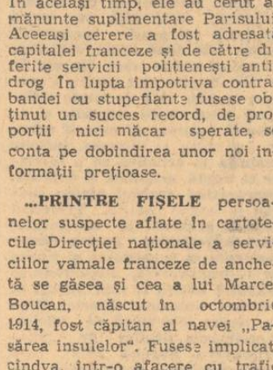

Micul stat situat în regiunea de răsărit a Pirineilor între Spania și Franța — Andorra — se poate mîndri cu fabricarea celor mai mari țigări din lume. Producția nu este de serie, ci numai la comandă. Cea mai mare țigară din Andorra măsoară 91 cm. și cîntărește peste 180 dcg., lungimea unei țigări obișnuite ajungînd la 15 cm.

De pretutindeni

Un pod de 5 km. se construiește la Novosibirsk. El va lega, pe calea cea mai scurtă, diferite cartiere ale orașului și va concentra traficul cel mai important din acest oraș siberian. Pentru prima oară în istoria construcțiilor de acest gen vor fi folosite traverse din oțel pentru toată partea carosabilă, cu șase benzi. Pe traseul de 5 km. al podului nu va fi nici o încrucișare de nivel. Pentru pietoni va fi rezervat un trotuar special.

O ECHIPĂ de cercetători francezi, condusă de către prof. J. Tricoise și dr. Mariel a reușit să realizeze o nouă metodă de depistare a tumorilor canceroase: prin termografie.

Metoda constă în etalarea unor cristale lichide pe plăci suple, interpunînd substanțele de ghidaj a căldurii, care evită orice împrăștiere laterală și orice bruiaj.

Plăcile pot fi folosite separat sau conectate la un aparat fotografic ceea ce permite fixarea diagnosticului în interval de un minut, fie la căpătîiul bolnavului, fie la consultație, în cabinetul medical.

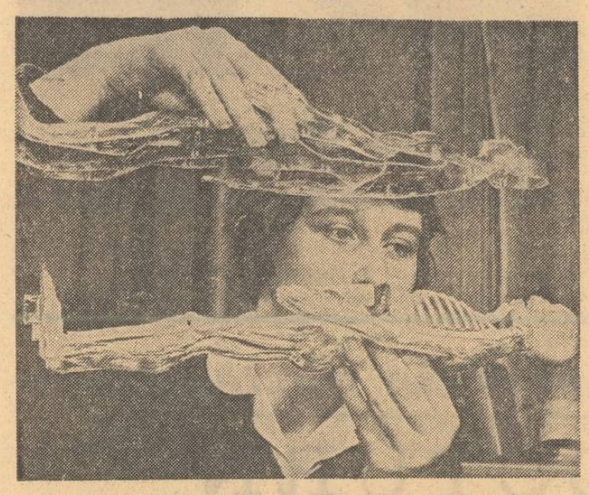

Doi medici americani, profesori la Universitatea Columbia, au pus la punct o interesantă metodă pentru cunoașterea anatomiei corpului omenesc. Este vorba de o reproducere perfectă, la scară redusă a unui schelet uman, subdivizat în piese separate ale tuturor organelor interne.

În acest fel, pentru studenți este mult mai ușor să urmărească construcția scheletului uman, structura corpului, modelul înalt de 40 cm și construit din material plastic putînd fi montat și demontat cu multă ușurință. Scheletul poate fi păstrat într-un „corp omenesc" executat dintr-un material plastic transparent.

Acești ochelari fără rame și acoperiți de pînză sînt de fapt partea finală a unui aparat care provoacă somnul. Impulsurile electrice emise automat de acest aparat realizat în Anglia excită anumiți centri care provoacă în scurt timp somnul. Aparatul și-a dovedit eficacitatea și în cazuri rebele de insomnie avînd și avantajul că înlocuiește folosirea somniferelor care, (după cum se știe), au și efecte toxice.

ȘI ANIMALELE PREGĂTESC „LEAGĂNE" PENTRU PUI

Nu numai pentru copii se pregătesc leagăne și pătuțuri speciale. Aceeași preocupare poate fi observată la majoritatea animalelor și păsărilor.

La gorile, pregătirile încep cu mult înainte de a se naște puii. Gorila-tată aduce crengi, iarbă și frunze moi, iar mama aranjează cu grijă „pătutul". După ce se nasc micuțele gorile, masculul stă permanent de strajă și nu lasă pe nimeni să se apropie de familia lui. Tot el este acela care procură hrana, deși uneori și femela pornește în căutare de „specialități" pentru micuț. Femela ursului polar sapă în zăpadă un tunel lung. Intrarea în tunel e bine camuflată iar capătul lui e destul de spațios, așa că „bebelușul" are o cameră confortabilă ferită de vînt și de alte pericole. Soarecii de cîmp string ierburi și frunze moi, coajă de copaci tineri din care fac un fel de mînge cu o singură deschizătură bine rotunjită în interior, pe care o tapisează cu fire de păr, ca micuților șoricei să le fie cald și plăcut. Cînd pleacă în căutare de hrană, șoarecii acoperă deschizătura, ca nimeni să nu intre în „camera" șoriceilor, împiedecîndu-i totodată și pe aceștia să iasă. Iepurii fac culcușuri similare pentru puii lor și le camuflează atît de ingenios, încît e aproape imposibil să fie descoperite.

În lumea animalelor preocuparea pentru îngrijirea și creșterea puilor revine în primul rînd femelei. Sînt mai rare cazurile ca masculul să fie mai interesat de familie decît femela. Ele pregătesc „camera" și „leagănul". Tot ele sînt acelea care au grijă de hrană și își ocrotesc micuții apărîndu-i chiar cu prețul vieții. Educația și îndrumările pentru viață intră și ele în atribuția mamei. Ea are răbdare să-i învețe pe pui cum se înoată, cum se pescuiește, cum se vînează, care hrană e mai bună, cum se luptă cu dușmanii, de cine trebuie să se ferească, cum se urmărește prada și multe, multe lucruri absolut necesare supraviețuirii. La aceste „lecții" sînt folosite metodele cele mai ingenioase. De cele mai multe ori deprinderile se învață prin jocuri. La ursții grizzli, femela născocește asemenea jocuri cu puii în care sînt obligați să stea pe picioarele din spate cît mai mult, deprindere adesea foarte necesară. Leoaica își învîrtește coada ore în șir, iar micuții jucîndu-se sar încoace și încolo, obișnuindu-se astfel cu salturile necesare mai tîrziu în urmărirea pradei.

Uneori, cînd puii sînt neascultători, se aplică și metode mai puțin „didactice". De exemplu, dacă puii de vidră nu vor cu nici un chip să intre în apă, ei sînt aruncați și atunci n-au încotro, trebuie să înoate. Numai după ce învață tot ce le este de trebuință pentru viață, tinerele animale încep o existență independentă.

C. DUMITRU

INIMA BRUTARULUI SOMMER...

...și un accident de mașină care a dus la... salvarea vieții unui om !

— Poți să te îmbraci — îi spuse doctorul Paul Leroi. Inima dumitale e bună, vei face totuși rețeta asta.

Brutarul Jack Sommer răsuflă ușurat. Mulțumi și plecă condus de medic. În sala de așteptare nu mai erau pacienți și Leroi, după ce privi ceasul îi dădu voie infirmierei să plece. Trecînd apoi în cabinet urmări pe fereastră mașinuța veche a brutarului, urmată la cîteva clipe de Fordul infirmierei. Se înnopta și ploua mărunt. Medicul trecu apoi în vestibul. Privi în jur. Ținea locul unui coleg care îi pusese la dispoziție apartamentul și încă nu reușea să se orienteze. Descoperi cuierul la marginea scărilor și se îndreptă spre el gîndindu-se la restaurantul unde va lua masa. Dorea să găsească unul mai puțin aglomerat pentru ca să ajungă la timp și să prindă transmisia televiziunii despre ultimile noutăți în specialitatea sa. Cînd apucă paltonul alunecă, își pierdu echilibrul, se răsuci și paltonul îi căzu din mînă. Se gîndi că-i caraghios să cazi astfel. Convins că va sfîrși pe spate nu încercă să mai atenueze lovitura, piciorul drept se ridică în aer, zări pentru o secundă marginea primei trepte și se trezi rostogolindu-se cu capul în jos. În cădere capul se lovi de ceva tare și auzi cum îi pârîie oasele. O durere insuportabilă îl făcu să geamă în clipa cînd ajunse jos. Încercă să se ridice dar căzu neputincios. Piciorul drept îi atîrna într-un mod nefiresc. Își palpă tibia : era fracturată. Trecu degetele pe frunte și privi apoi mîna însîngerată. Simți că leșină. Trebuia neapărat să pansează rana și să telefoneze la spital înainte de a leșina căci era singur în toată casa. De ce îi spusese infirmierei să plece ? Își aminti de figura fericită a brutarului. Acum, în necaz se afla el. Sîngele cald îi curgea în jos pe git. Se ridică pe mîini și genunchi și se tîrî cu greu spre cabinetul medical. Descoperi telefonul pe birou și dulăpiorul de prim ajutor.

Trebuia cu orice preț să ajungă la ele dacă voia să trăiască ! Altfel pînă a doua zi dimineață ar fi murit din cauza pierderii de sînge. Se tîrî cît putu dar forțele îl părăsiră și trebui să se odihnească ; sprijinit cu spatele de zid își controlă pulsul. Era aproape imperceptibil. Avea amețeli. În cîteva clipe ar fi leșinat. Ar fi fost sfîrșitul.

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Soneria telefonului îl făcu să tresară. Deschise ochii, lumina era stinsă. Telefonul suna într-una.

— Dacă răspund, sînt salvat ! Disperat încercă din nou să se ridice ; nu reuși. Telefonul tăcu. Înțelese că pierduse și ultima posibilitate. Brutarul, se gîndi el, cu inima aceea, ar fi trăit încă o sută de ani, pe cînd el era condamnat să moară și, culmea ironiei, pe pragul unui cabinet medical.

— Rană vastă și profundă — își puse el diagnosticul. Fractură craniană, traumatism, comoție cerebrală, stare de comă. Înainte de a-și pierde cunoștința, într-o clipă de luciditate, înțelese că murea. Se numea Paul Leroi Era de profesie medic. Amin.

★

— Da, doctore Leroi — povestea brutarul Sommer — cînd mi-ați spus că inima mea e sănătoasă m-a cuprins un fel de bucurie nebună și fără să-mi dau seama am accelerat. La primul semafor m-a tamponat mașina infirmierei. Am ieșit puțin jumuliți din această întîlnire nepreväzută și am hotărît să ne întoarcem la dv. să ne pansați. V-am găsit pe jos. v-am dus la spital. Parcă a fost ieri deși a trecut exact o lună. Simt o durere la inimă. doctore. Ce să fie ?

— Sînteți un bolnav imaginar — replică Leroi. Veniți totuși la mine din cînd în cînd... nu se știe niciodată... Și își aminti de telefonul acela la care nu a răspuns. Cineva avusese nevoie de el...

S-a petrecut la Montreal.
(Din „Domenica del Corriere").

EFUZIUNI PRIMEJDIOASE

• Și papagalul poate să-și aducă... contribuția la producerea unui accident auto • Doi copii împreună cu mama lor salvați de la înec în ultima clipă.

Accidentele de mașină sînt adesea provocate de cauze cu totul nepreväzute. Iată două mai deosebite :

Fiindu-i urît să călătorească singur, pe mari distanțe, un tînăr brazilian obișnuia să-și ia un însoțitor : papagalul său. Acesta își avea locul preferat. Îi plăcea să se așeze pe umărul stăpînului său, ca să-i poată șopti cuvintele învățate. Într-o zi, papagalul a început să repete, obsedant, numele soției sale la urechea conducătorului. Fără să bănuie, pasărea i-a dat lovitura de grație. Frumoasa soție a stăpînului, tocmai îl părăsise pentru.. totdeauna. Exasperat, enervat la culme, la auzul numelui ființei iubite și pierdute, conducătorul a comis o greșeală de conducere. Din accident, s-a ales cu răni grave și cu mașina total distrusă.

★

Eugenie Toupin, o tînără de 28 de ani, locuind în nordul Franței se afla la volanul automobilului său. Pe bancheta din spate cei doi copii. Mașina trecea pe cheiul din Pontriex. Și tocmai atunci micuțul Jean-Yves, un drăgălaș băiețel de 2 ani, simțind nevoia să-și îmbrățișeze mama, a sărit de gîtul ei. Mișcarea bruscă a făcut-o pe Eugenie să piardă controlul volanului Mașina s-a scufundat în rîul Trieux În cîteva clipe a fost în întregime acoperită de valuri.

Michel Guerente, un marinar în vîrstă de 30 de ani, observase întîmplarea. Fără a ezita o clipă, s-a azvîrlit — așa cum era, îmbrăcat — în apă. A reușit să spargă cu pumnii un geam al mașinii. A scos-o întîi pe Veronique, retița de 4 ani și a depus-o pe țărm, a revenit în goană și l-a salvat pe „inocentul" autor al accidentului, pe Jean-Yves. La a treia „cursă" subacvatică a izbutit cu mai multă greutate s-o tragă pe fereastră mașinii și pe conducătoarea auto, mama celor doi copii. Dacă marinarul nu ar fi observat „scena" accidentul nepreväzut se putea solda cu o tripla dramă...

DOI TINERI schiori fondiști elvețieni au constatat că tehnica coborîșului pe nisipul dunelor înalte din Sahara aproape că nu se deosebește de cea pe zăpadă. Ei au trebuit să-și schimbe doar îmbrăcămintea pentru a se putea feri de vîntul permanent. Convingerea lor este că nisipul poate înlocui pe deplin zăpada.

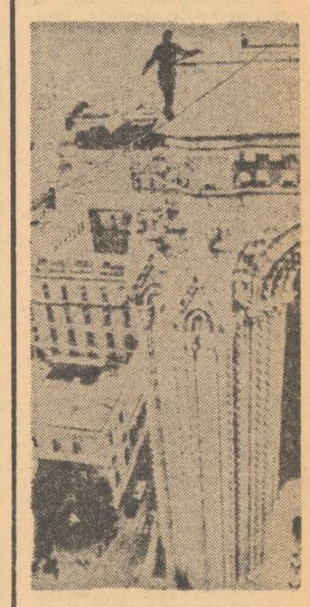

Tînărul Philippe Pety s-a ascuns într-o seară sub scara unui turn al Catedralei Notre Dame din Paris și a doua zi dimineață a trecut pe o sîrmă pe care a întins-o între două turnuri...

LACUL Ohrida din Iugoslavia este un adevărat acvarium preistoric. Cuprinde pînă în zilele noastre animale și vegetale din epoca terțiară. Este un lac de munte limpede și adînc, cu o temperatură de 40°, în tot timpul anului și care nu are nici o posibilitate de a comunica cu alte lacuri.

Nenumărate specii de bureți, de plante fosilizate și de viermi — care nu pot fi întîlniți în nici o parte a lumii — se găsesc aici.

INGINERUL suedez Leif Anderson, a adaptat alfabetul Braille la o mașină electronică, în scopul de a-l face vizibil atît pentru nevăzători cît și pentru cei cu vederea normală. Inventatorul a considerat că acest alfabet bazîndu-se pe un sistem foarte simplu, folosind combinațiile a șase puncte — se bucură de toate avantajele alfabetelor folosite în informatică. Din metoda lui oferă o lectură cu mult mai... lesnicioasă.

Deoarece, mașinile electronice nu pot produce texte imprimate în relief, orbii vor primi un „creion de lectură" special, care cu ajutorul vibrațiilor create de celule fotoelectrice, le va permite să urmărească forma literei.

TREBUIND să decidă pedeapsa lui Vernon Pittman acuzat că și-a omorît amicul, Ernest Green, judecătorul american Thomas Tesa din Miami a recurs la un simplu calcul matematic. Vîrsta victimei 30 ani ; vîrsta ucigașului : 44 ani. Total : 74 ani... și l-a condamnat în consecință la 74 de ani închisoare.

SPIRALE

GABRIELA MELINESCU

de Eugen BARBU

Dacă este adevărat că frumusețea este singurul domeniu al poemului și melancolia cel mai legitim dintre tonurile poetice, cum spunea Poe, atunci acest ultim volum al Gabrielei Melinescu intitulat „Jurămîntul de sărăcie, castitate și supunere" intrunind cele două cerințe ale actului liric are dreptul la recunoștința noastră. Mărturisesc că citesc săptămînal între 5 pînă la 10 volume de poezie, căutînd disperat măcar unul sau două dintre ele care să nu intre în categoria acelor mediocrități corecte despre care nu poți să scrii nici bine, nici rău, care-ți paralizează condeiul pentru că prea sînt ca altele sau nu sînt deloc, nefiind mai ales rele, în sensul că nu te sgîndăre prin platitudine sau prin absurdul expresiei. Vinarea se termină cel mai ades cu eșecuri, cu înfringeri dureroase și ale poeților și ale celui ce citește, dorind să se bucure de victorii.

Prin ce excelează Gabriela Melinescu ? Printr-o prospețime uluitoare a privirii lumii, o privire gravă citeodată, mereu ascuțită ca o lamă de șiș. Ceea ce pentru omul obișnuit este pur și simplu lumea, o noțiune abstractă, plină de sensuri oarecari, pentru poetă devine *„lumea cum pare un crin"* ; păsările sburînd în cerul nemărginit dau individului liric din Gabriela Melinescu posibilitatea să scrie : *„Văd păsări enorme în celule albe"*, spre acest individ liric melancolia *vine molatic cu ochi misterioși de animal;* iar o *„iarnă de mult continuă un gînd în craniul zilei vuitor"*, timpul pîndit printr-o fereastră este *„o minge roz și elastică"*, *spaima are patru roți strivitoare*, poeta, *un leș de aur care atîrnă în gol și o dulce carne de îngeră.* Levitația este realizată cu o nefirească *pierdere a greutății fizice*, învelișul trupesc căpătînd deci un calificativ ireal: *carne dulce ca a peștilor...* Durerea *este zburătoare sferic, ființa* care emite aceste sublime versuri *este fragedă, scoasă din minți, aproape nebună.* Există aici o acuitate senzațională, ca și cum analiza stărilor turburi s-ar face cu o sondă infinită, de o subțirime ca a firului de păianjen, de o duritate extremă. E o poezie care trece prin nervi, prin sînge, ea nu poate fi înțeleasă cu ochii, prin citire numai. Oameni cu pliscuri de păsări ca în tablourile de pe mănăstiri străbat zilele, ființele acestea legendare au în locul brațelor *ghiare răcoroase !* O *Măiastră* din mitologia noastră, *visată*, observați nuanța, are *sub subsuori mătase curgînd* ceea ce o face deodată aeriană, plutind peste realitatea fizică. Undeva subiectul poetic suferă de o *liniștită desfrînare.* Suferința creșterii adolescentine este astfel surprinsă : *„nu pot să cresc în frumos pat / trupul înalt și parfumat"*. Această mereu voită confuzie între ceea ce este omenesc și natură, iradiind miraculos poezia, mi se pare un dar al marilor poeți pe care Gabriela Melinescu l-a învățat din liturghii și didahii. Limbajul e al unui sfînt din Assisi adresîndu-se florilor și bestiilor vrăjite de bunătate. În *Rebellio carnis „într-o capelă verde urma să sosească pe vîrfuri de sabii mortul cel frumos, care este un băiat al iubirii"*. Într-o *Baladă, hainele scumpe de piele ale unui Tată strălucitor împotriva îndrăgostiților sînt blestemate pe piele să i se urce.* La capătul urii acesta va fi lovit cu un *cuțit neprihănit* după care *pe ape vor pluti prăbușiți tineri de platină... sărutînd pești rinjitori*, ca într-un tablou de Arcimboldo. În poemul „Hei tu", *haimanalele unui oraș ieșite din sunet* stau ca vrăbii enorme pe un ram, însuși orașul are *lucruri orbitoare pe dinlăuntru precum cupola de aur a unui dom* și în care *pereții lucesc de o vie penetrație de somn*, ceea ce mi se pare extraordinar. Cataclismul orașului fictiv este desăvîrșit, uluitor, de *un răsunător noroi.* În alt loc *cuvintele* spuse neantului sau norilor ca în cunoscutele discursuri adresate văzduhului, *sînt flori pentru nimeni.* Într-o rugă poeta dorește ca *din iarnă să ningă peste lucruri vii.* Această ninsoare, ea însăși vie și candidă căzînd peste lucruri vii e de un mare efect poetic. Iată acum o mostră de ingeniozitate și strălucire a meseriei lirice : *„Ei bine, m-a cuprins amețeala / am luat vaza de flori / aranjînd ca într-o baie / șapte flori"*, niște *flori au cumplite petale, cerneala* dintr-un poem e *aiurită*, numele iubitului, acel *om sublim sosește într-o veste ca un dezastru, într-o pădure joacă ușoare focuri, un uragan este plin de insecte ultracolorate, o față este umplută de frica a doi oameni ce se luptă.* Starea de melancolie maximă este exprimată de *așteptarea unui cuțit care să taie piatra dintre pieptul meu și cer.* În alt loc se simte *cum fețele se turtesc de scene cu decapitări*, dintr-o trăsură de epocă o doamnă *încearcă mănușa ca pe un leș frumos de iepure.* Iată un fragment din *El, palid: „El, palid, întins, simțea grădina / cu săruri albe, înflorit gîndea / un vierme de mătase foșnitoare / pe brațul lui de aspră catifea / Peste putință ar fi fost să-l strig / o pasăre intrase pe fereastră, / din vinele tinere bînd / prunci morți cum bea soldatul / apă dintr-o cască albastră"*. Gabriela Melinescu mi se pare, fără exagerare, o miraculoasă poetă, avînd intuiții cum rar mi-a fost dat să găsesc, în amorfele, interminabilele volume ale altora. Lucrînd cu exemple sper să fiu scutit de bănuiala că fac amabilități. Iată în alt poem, *se intră într-o chilie de frică ucigătoare.* Ca în Edgar Poe în poemul „În zorii zilei îmi amintii" cineva *„țipă golindu-mi ochii de fulgerătoarea taină"*, *tinerețea îngerului iadului este un șoc electric, traversată de dușmani divini.* În *Imitatio dei, mulțimea este avidă și veselă de crimă*, iar în alt loc *ochii veseli de crimă seamănă feroce cu lacrimi curate de copii.* Citez de asemenea începutul „Ultimelor gînduri" : *„Ultimele gînduri luate de frig / și înghețate pe tălpile de cerșetori / părinte, te conjur să-ți iei / mănușa catifelată / de pe orbitele pline de flori"*. Există în acest volum și scăderi (putine) : *părinte, pielea mirositoare e creierul în continuare),* vagi teribilisme neduse pînă la capăt după un nărav mai vechi al poetei, dar impresia în totalitate este aceea de poezie superioară. Iată „Melancolia" : *„Îmi amintesc cînd eram fericită / îmi plutea descompus trupul în bene / Un obiect prețios mi se arăta / închegat în chimice miresme / Acoperit cu crini capul / Vedea melancolia uriașă / un prunc desvelit trezind / aburii mirositori din față / Îmi amintesc cînd eram fericită / în marea singurătate creștea un laur / pe marginea apei un ochi / ar fi văzut încrucișate picioarele de faun / Numele nostru era / o cicatrice frumoasă / pe fragedа piele / a timpului care nu exista"*. Frumos este și poemul *„Ralu, scumpa mea copilă"* sau *„În circiumă, sub colivia privighetorii": „În circiumă, sub colivia privighetorii / am văzut cum o ceață s-a lăsat ca un ghips alb căzut de pe salele lucitoare — ale părintelui Ioan, bărbat / Și un prunc, roșu sigiliu / privighetoarea cu ghiare oțelite arăta / cum neclintită vuia ca o splendoare hibernală / și-n fiecare zvîcnea gîndul de a o mînca / Și douăzeci și patru de mîini roșii / senzual începură să arunce banii / Ca într-o groapă bulgării galbeni cădeau / stăpînul privighetorii zăcea învesmîntat în haine străine / Și dincolo în îndelungile prietenii, izbucni / soarele peste acest vesel masacru / ca un strălucit animal venit după crimă / tîrît de mirosul descompus și sacru"*. Extraordinară este poezia care dă titlul volumului pe care nu pot să n-o reproduc în întregime : *„Ca un tînăr cîine într-o noapte m-am întors / cu gîtlejul strălucind de o rană sunătoare / Ușa casei cu un ac lung tras din creier am deschis / și cu veselă ferocitate m-a izbit o boare / Mîini de măiastră, ghiară vibratoare / îmi luaseră părul și-l duceau la gură / la ochi frecîndu-și obrazul cu el / de parcă ar fi spălat cu apă o arsură / Și lucrurile pe un țărm sigur păreau aruncate / ca monstrul în răcoarea grădinii găsit / Priveam oglinda ca pe o ghiață pe mijloc crăpată / cu un nerv albastru de ea țintuit / Ca un tînăr cîine venisem să mor / în altarul aromat cu fragede ore / simțind un animal deasupra unui animal mai mic / cum va începe să-l devore"*. Mai există în acest volum multe lucruri care ar merita să fie citate (*Cînd plouă* sau *Aceasta e ora de spital*), dar să ne oprim aici.

Există cîteva lucruri în artă pe care vreau mereu să le revăd : tablourile lui Sabin Bălașa, îmi place să ascult cînd pot un fragment muzical din Albinoni, pe Shakespeare și pe Călinescu îi recitesc des, aș mai dori pe ecrane unele filme cu Jean Gabin. Cred că și acest „Jurămînt de sărăcie castitate și supunere" se va înscrie printre lucrurile prețioase de care mi-ar fi greu să mă despart vreodată.

Mesagerii artei românești peste hotare

STRĂLUCIT SUCCES LA AGRIGENTO

Moment din spectacolul „Nunta de pe Crișuri"

Festivalul folcloric internațional de la Agrigento a devenit de-acum cunoscut publicului românesc pentru faptul că multe din formațiile noastre au cucerit laurii acestei întreceri.

Pentru Sicilia festivalul înseamnă o mare sărbătoare dar în același timp un prilej de a apropia de ruinele vechilor civilizații suprapuse pe pămîntul Agrigentoului cîteva zeci de mii de oaspeți străini. În această primăvară, sărbătoarea migdalului în floare sub al cărui blazon delicat se desfășoară de 19 ani prestigiosul concurs folcloric, a adus în fața juriului colective artistice din 12 țări, din trei continente, cărora li s-au adăugat trei formații italiene. Specific pentru concurs este caracterul de maraton artistic, el desfășurîndu-se de-a lungul a șapte spectacole cu participare obligatorie, juriul fiind prezent de fiecare dată în sală. De aceea multe delegații alcătuiesc programele din timp cu minuțiozitate pentru fiecare seară cu scopul declarat de a impresiona prin varietatea repertoriului și bine înțeles prin virtuozitatea artiștilor. Ansamblul folcloric al Casei de cultură a sindicatelor din Oradea s-a abătut de la această rețetă folosită de toată lumea alcătuind un spectacol unitar, pe care l-a prezentat în fiecare seară, axat pe un obicei străvechi plin de generozitate pentru formula artistică și în același timp cu puternice elemente comune pe toate meridianele : nunta. Credem că această alegere a impus spectacolul dintr-o dată și cel care l-au conceput merită toate felicitările. După prima evoluție a ansamblului român, juriul a programat în serile următoare spectacolul „Nunta de pe Crișuri" în încheierea evoluției artistice a tuturor grupurilor. De fiecare dată, publicul a așteptat pînă noaptea tîrziu „Nunta de pe Crișuri". De fiecare dată spectacolul nostru ridica lumea în picioare — sala cuprindea peste 5000 de locuri — realizîndu-se un final adevărat unui spectacol commus legat altfel doar prin caracterul folcloric.

Florica Bradu

Principalii adversari — dacă într-o întrecere artistică se pot utiliza astfel de termeni — s-au dovedit a fi mult mai numeroși decît ne așteptam, potriviți experienței din alți ani, de la alte concursuri. Între ei se aflau grupuri distinse cu multe premii internaționale. După primele spectacole, fetele și băieții noștri erau recunoscuți pe stradă, felicitați, încurajați cu multă prietenie și grație asemănării dintre cele două limbi, schimbul de opinii putea trece dincolo de semne. Spectacolul nostru a realizat în plus față de altele reliefarea unui cuplu simpatic și apropiat tuturor, mireasa și mirele. La sposa — mireasa, încheia evoluția sa artistică cu o invitație la nuntă, originală și delicată, interpretînd vechiul cîntec sicilian io voglio marita. Prefectul Siciliei, prezent la spectacolul final, a renunțat pentru cîteva momente la severitatea și ținuta strict protocolară, alăturîndu-se grupului nostru și sălii întregi la refrenul cîntecului. Florica Bradu, tînăra interpretă de folclor, cuceritoarea titulară de „Miss Primavera Europa 1972", care purta cununa de mireasă în spectatcolul de concurs, a relansat astfel un cîntec aproape uitat. Pe stradă, lumea fredona în zilele următoare io voglio marita.

La marea paradă a participanților la festival care a străbătut Agrigento de la un capăt la altul, de la balcoanele clădirilor, de pe trotuare, zeci de mii de oameni ne întîmpinau cu flori, cu zîmbete, cîntau cu noi. „Nunta de pe Crișuri" părea reală, alaiul de nuntă completîndu-se mereu cu entuziaști din mulțimea care asista la împlinirea celui mai important lucru din întreg festivalul, apropierea sufletească a oamenilor de limbi și concepții diferite întru frumos. În aceeași zi bucuria a poposit de două ori între membrii ansamblului român : la acordarea rîvnitului premiu al festivalului de la Agrigento și la decernarea titlului de „Miss Primavera Europa 1972".

A urmat apoi turneul prin mai multe orașe ale Italiei unde mii de spectatori și-au manifestat entuziasmul pentru bogăția folclorului nostru, pentru messagerii artei românești.

Nu putem încheia fără să amintim pe principalii creatori ai spectacolului : Mircea Popescu (regia), Andrei Sandor (coregrafia), Geza Gomboș (muzica), sub îndrumarea lui Gh. Colevas, specialist în probleme de coregrafie al Consiliului pentru activitate politică și cultural-educativă de masă al C.C. al U.G.S.R.

Miron MOGA

TEATRELE ȘI ANIVERSAREA SEMICENTENARULUI U.T.C.

Teatrele, ca și celelalte instituții de educație și cultură, precum întregul nostru popor, se pregătesc să aniverseze semicentenarul Uniunii Tineretului Comunist cu o serie de manifestări marcante. Majoritatea teatrelor bucureștene au pregătit recitaluri de poezie pe diverse teme legate de această importantă aniversare.

Astfel, sub titlul *„Bună dimineața, primăvară"*, TEATRUL NAȚIONAL „I. L. CARAGIALE" realizează un recital de poezie contemporană în regia Liei Niculescu (scenografia Elena Ionescu) avînd în distribuție cîțiva dintre actorii primei noastre scene : Gheorghe Cozorici, Tina Ionescu, Ilinca Tomoroveanu, Aimée Iacobescu, Tamara Crețulescu, Costel Constantin, George Paul Avram, Dorel Iacobescu, Răducu Iței, Mihai Niculescu

Două asemenea manifestări a pregătit și TEATRUL „C. I. NOTTARA" sub titlurile *„Dialog"* și *„Conștiința"*, cel dintîi fiind un recital de poezie clasică, cel de al doilea de poezie militantă, ambele pe un scenariu și în regia lui Al. Ciprian.

La teatrul cu destinație precisă „PENTRU COPII ȘI TINERET" s-a pregătit un montaj de versuri prezentat în două serii, prima intitulată *„Din străbuni pînă la noi"*, cea de a doua *„Eroi au fost"*, scenariul aparținîndu-i lui Mihai Constantinescu, iar regia lui Ion Lucian.

Nicolae Tăutu în calitate de autor și Petre Popescu în calitate de regizor pregătesc pe scena TEATRULUI „BULANDRA" o evocare istorică în versuri despre tradițiile revoluționare ale tineretului, la care vor fi colate fragmente dintr-o serie de piese axate pe aceeași idee. Interpreți : Gina Petrini, Irina Petrescu, Ica Matache, Mihai Mereuță, George Oancea, Virgil Ogăsanu, Florian Pittiș, Nicolae Mavrodin și mulți alții.

„Pentru noi — ne-a spus directorul artistic al TEATRULUI DE COMEDIE, Andrei Băleanu — a existat o serioasă preocupare ca în acest an, care prilejuiește sărbătorirea Semicentenarului U.T.C., să realizăm un spectacol cu o piesă în centrul căreia să se afle un tînăr reprezentativ pentru noua noastră generație. Piesa îi aparține lui Ion Băieșu și are ca titlu provizoriu *„Acest suflet minunat în trupul său muritor"* și va fi pusă în scenă de Ion Cojar, regizor care, de altfel, a fost preocupat mereu și are o bogată experiență în spectacole destinate tineretului".

TEATRUL MIC dedică aniversării premiera cu piesa românească *„Simfonie pentru destinul meu"* de Nelu Ionescu, al cărei personaj principal este o figură exemplară de militant comunist ce poate fi un model pentru tinerii spectatori. Rolul e interpretat de artistul emerit Ion Manta înconjurat de cîteva dintre cele mai bune forțe actoricești ale teatrului: Gh. Ionescu-Gion, Vasile Nițulescu, Vasile Gheorghiu, Dan Nuțu, Jean Lorin, Alexandru Lungu, Monica Ghiuță, Ileana Dunăreanu, Tatiana Iekel și doi oaspeți în reprezentație, maestrul Neamțu-Ottonel și Mircea Albulescu.

MICA ENCICLOPEDIE

„FINUL PEPELEI"

de L. SĂRĂȚEANU

Cînd, la 1877, Caragiale făcea să apară „Claponul, foiță hazlie și populară", *marele scriitor — pe atunci tînăr de 24 de ani — publica în primul număr al revistei o* „profesie de credință" *arătînd că e gata să ofere opiniei publice a vremii* „îndopate cu știri care au băgat-o în draci" *niscaiva* „zaharicale și cafea de după masă" *ca* „să-i dreagă gustul". *Și este semnificativ că, în scopul de a dărui ceva valoros cititorului, Caragiale reproducea pe opt din cele 32 de păginuțe ale întîiului număr din „Claponul", cîteva povestiri ale lui Anton Pann. Este o dovadă în plus a prețuirii pe care autorul nemuritoarelor „Momente" o nutrea pentru acest exponent al lumii mărunte, plină de bun simț și bogată cu duhul, trezorieră a unei vaste comori de înțelepciune.*

La începutul de veac XIX, Anton Pann a fost o apariție siderală. A colindat orașele și satele țării, piecind urechea la „zicerile" poporului, încintîndu-și inima la puritatea de cristal a poeziei folclorice, notînd, prelucrînd și tipărind cu neobosită pasiune crimpeie din acest tezaur pe care dorea din toată inima să-l restituie celor mulți, potrivit propriei lui imagini : „De la lume adunate și-ndărăt la lume date". *Căsuța din Rîmnicu Vîlcea — păstrată și azi — e o mărturie a existenței de atîtea ori precară hărăzită „cîntărețului în strană" și dascălului de „muzichie" care era, în ochii contemporanilor, Anton Pann. Muzica românească îi datorează acestui veșnic căutător de mărgăritare, melodii, prelucrări și culegeri folclorice pline de tăinicie. Deopotrivă îi este datoare istoria literaturii românești. Ca tipograf, precum și ca folclorist, a selecționat întotdeauna istoriile doldora de tîlcuri ilustrînd vitalitatea duhului popular, supremația finală a binelui asupra răului, a dreptății asupra nedreptății. Lui îi datorăm culegerea, tipărirea și răspîndirea unora dintre cele mai vechi versuri românești ale* „Năzdrăvăniilor lui Nastratin Hogea". *Tot lui i se datorează imprimarea unora din povestile venerabilului ciclu al celor* „O mie și una de nopți" *sau tipărirea vechii povești* „Înțeleptul Arghir cu nepotul său Anadam". *La toate aceste tipăriturl s-ar cuveni adăugate numeroase altele, printre care* „Fabule și istorioare", *o culegere de* „Poesii populare", *tot felul de* „Călindare", „Călindărașe" *etc.*

Dar este neîndoios că lucrarea de căpetenie rămîne „Povestea vorbei". *Proverbele, snoavele și istorisirile — unele vechi cît acest pămînt — sînt grupate pe capitole : „Despre prostie", „Despre sărăcie", „Despre stăpîn și slugă", „Despre pricini și judecăți", „Despre căsătorie" etc. Ziceri populare publicate de el pentru prima dată au fost de nenumărate ori reluate fără a se cita întotdeauna strădania lui Anton Pann :* „Peștele de la cap se-mpute" : „Minciuna stă cu vodă la masă" *(reluată, după cum se știe, de Alexandru Vlahuță). În capitolul „Despre pricini și judecăți" sînt concentrate în scînteietoare maxime lipsa de încredere a poporului în balanța justiției de altădată, tristețea celor mulți față de venalitatea dregătorilor de odinioară :* „Banul e ciocoi de uși multe, are trecere la orice curte" ; „Dacă vrei să nu scîrțîie carul, unge osia" ; „Dreptul umblă totdeauna cu capul spart".

Spiritul bogat, scornitor de reflecții adînci, sau iubitor de reflecții ale altora, s-a întunecat la 1854, cînd Anton Pann a fost secerat de tifos. El spunea, în ultimele sale clipe, că are „ani cincizeci și șapte punct". *După el, rămînea un testament în versuri prin care cerea să i se ridice un* „monument trainic" *cu următoarea inscripție :* „Aici s-a mutat cu jale / În cel din urmă an / Care în cărțile sale / Se citește Anton Pann. / Acum mina-i încetează, / Ce la scris mereu ședea ; / Nopți întregi numai lucrează / La lumină cărți să dea / Împlinindu-și datoria / Și talentul ne-ngropînd / Și-a făcut călătoria / Dînd în lume altor rînd".

De fapt, „călătoria" lui Anton Pann n-a luat sfîrșit prin așezarea sub lespezile bisericii Lucaci a rămășițelor lui pămîntești. Căci cei cărora le-a cedat „rîndul în lume" *îi poartă mai departe faima păstrînd în cinste amintirea cărturarului atît de plin de har încît un mare admirator al lui, pe nume Eminescu, i-a spus :* „Finul Pepelei cel isteț ca un proverb".

ECOURI • ECOURI

H_2S — o formulă chimică dar și un titlu de film. Este vorba de pelicula lui Roberto Faenzo ce se anunță o acidă comedie al cărei protagoniști sînt actorii Paolo Poli și Giancarlo Cobelli (în imaginile de sus).

Actrița Valentina Titova este principala interpretă a filmului „Lupul gri" pe care îl realizează, după un scenariu propriu, regizorul sovietic Vladimir Basov.

DUPĂ EXPOZIȚIA caricaturistului Gabriel Bratu, în sala Fondului plastic din Craiova a avut loc vernisajul unei expoziții de grafică italiană contemporană reunită sub titlul „La nuova foglia" — Macerata.

ELEVII din comuna Vădrășița, județul Olt, grupați în cercul *Micilor folcloriști* au întreprins, în satul lor, cîteva expediții pentru culegerea de producții folclorice : basme, povești, snoave. Rod al acestor preocupări, volumul „Gălbior de lîngă soare", apărut de curînd în Editura didactică și pedagogică, adună numeroase basme prezentate sub îngrijirea atentă a profesoarei Angela Dumitrescu-Begu.

În completare, se publică un glosar de cuvinte și expresii de circulație locală, precum și unele fișe de povestitori din sat cu datele esențiale.

În ultimul film regizat de Nanna Loy, „Deținut în așteptarea justiției", Alberto Sordi (în imagine) se redovedește — ceea ce i se întîmplă rar în ultimii ani — un talentat actor de dramă.

CUNOSCUTA scenaristă Nina Companeez a trecut pentru prima oară la regie. Filmul său „Faustine și vara cea frumoasă" evocă trecerea romantică de la copilărie la adolescență. Interpreți, doar tineri debutanți : Francis Huster, Isabelle Adjani, Mariane Egerikx.

Însemnări de spectator

NOCTURN

de Al. CORNESCU

Există cîteva nume care, pe nești-te, au intrat în conștiința publicului amator de artă, deși totul părea că le stă împotrivă. Locul afirmării : sala teatrului „Țăndărică" cu spații prea înguste între scaune — pe măsura micilor spectatori — nu exercită, se știe, o prea mare atracție pentru adulți, în ciuda reprezentațiilor păpușărești de cea mai bună calitate ; o publicitate precară și, în sfîrșit, lipsa de ritmicitate a programării, constituie, de asemenea, obstacole în calea succesului. Și totuși s-au impus, atrăgînd un public numeros la reprezentațiile care, sub numele generic „Nocturn", acumulează un volum de artă ridicată la înalte cote ale perfecțiunii.

Între timp, aceste spectacole „nocturne" au ajuns la numărul 6 — observați și acest anonimat al titulaturii —, devenind adevărate evenimente în viața artistică a Capitalei. Totodată, coregrafa și interpreta Miriam Răducanu — subliniez **interpreta**, fiindcă ceea ce realizează pe scenă constituie un cumul de valori artistice — alături de Gheorghe Căciuleanu, au cucerit o binemeritată notorietate în țară și peste hotare.

Acest „Nocturn-6" spre deosebire de celelalte de pînă acum recurge exclusiv la folclor ca sursă de inspirație a evoluțiilor scenice, la un folclor original, neprelucrat, așa cum a fost el culeș de la sursă. Pe acest folclor — fie că este vorba de cîntec sau de vers, de strigătură sau de basm — sînt construite tablourile spectacolului — în care, în afara celor doi, mai apar actrița Olga Tudorache și balerina Raluca Ianegic —, demonstrînd resurse nebănuite de modernitate ale artei noastre populare. Durere și ris, bocete și snoave, se împletesc într-o singură cascadă a frumosului clădit din dragostea pentru valorile moștenirii folclorice, într-o înlănțuire care nu putea fi decît așa și nu altfel. Căci întregul spectacol este alcătuit cu un fin simț al gradării, purtîndu-ne prin diferite genuri folclorice și terminîndu-se abrupt într-o zonă marcată prin spirit de calitate și bună dispoziție.

Despre cei patru interpreți ce s-ar mai putea spune ? Dramatismul comunicat dintr-o privire sau dintr-o mișcare de Miriam Răducanu nu mai constituie o noutate : ne ducem s-o vedem și s-o revedem cu conștiința că participăm la o întîlnire cu arta însăși ; Gheorghe Căciuleanu nu-i este un partener întîmplător : cu toată tinerețea lui, s-a înscris de pe acum printre inteligențele sclipitoare ale genului ; pe Raluca Ianegic am mai văzut-o în alte „Nocturne" și, ca și atunci, impresionează și acum excepționala expresivitate a fiecărei priviri, a fiecărui gest. Și, în acest spectacol, cuvîntul este purtat de Olga Tudorache, aducînd pe scenă fiorul tragediei și explozia comediei cu aceeași excepțională desăvîrșire.

Scriind aceste cîteva cuvinte, mă simt încă dator față de făuritorii acestui ceas de desfătare, pentru care laudele, oricîte ar fi, sînt prea puține.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 12 MARTIE

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii ; 10.00 Viața satului ; 11.10 Să înțelegem muzica ; 12.00 De strajă patriei ; 12.30 Emisiune în limba maghiară ; 14.00 Telesport. Fotbal : Universitatea Cluj — Politehnica Iași ; 15.45 Postmeridian ; 17.00 Planeta giganților ; 17.50 Campionatele europene de atletism pe teren acoperit (finale). Transmisiune de la Grenoble ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reportajul săptămînii : Oameni din Bosanci ; 20.20 Film artistic : Taxiul, ruloța și cursa : Cu Luis de Funès Raymond Bussieres, Anette Poivre, Gay Pertil ; 21.40 Varietăți internaționale ; 22.35 Telejurnal ; 22.50 Campionatul mondial de hochei pe gheață. Grupa C, Austria—Italia (repriza a III-a)

PROGRAMUL II : 12.30 Promenada duminicală ; 20.00 Selecțiuni din opereta „Logodnicul din lună" de Künneke ; 20.50 Agenda : 21.00 Săptămîna culturală bucureșteană ; 21.15 Romante ; 21.40 Din lumea științei ; 22.00 Invadatorii.

LUNI 13 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.30—17.00 Curs de limba rusă (reluare) ; 17.40 La volan ; 18.00 Căminul ; 18.45 Ecranul ; 19.10 Noutăți cultural-artistice ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Teatru foileton : Mușatinii ; 21.10 Să înțelegem muzica ; 22.00 24 de ore ; 22.15 Contraste în lumea capitalului ; 22.30 Campionatele mondiale de patinaj artistic — proba de perechi. Înregistrare de la Calgary (Canada) ;

PROGRAMUL II : 20.00 Cîntec și joc românesc ; Spectacol pionieresc ; 20 30 Agenda ; 20.40 Romantic-Club ; 21.30 Drum fără întoarcere (II) ; 22.40 Cronica literară.

MARȚI 14 MARTIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telex ; 9.05 Tele-școală ; 10.00 Curs de limba rusă, lecția a 7-a ; 10.30 Căminul (reluare) ; 11.00 Patru tanchiști și un cîine (reluare) ; 12.10 Telejurnal ; 16.30—17.00 Curs de limba franceză (reluare) ; 17.35 Cum vorbim ; 17.55 Muzică populară la două acordeoane ; 18.05 De la Alfa la Omega ; 18.35 Interpreți și rolurile lor : Magda Ianculescu ; 19.10 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Reflector ; 20 25 Seară de teatru : În vîntul de primăvară de Letiția Papu ; 21.30 Vedete ale muzicii ușoare ; 21.45 Tele-glob : Republica Africa Centrală ; 22,00 24 de ore ; 22.30 Campionatele mondiale de patinaj artistic — proba individuală masculină. **PROGRAMUL II:** 20.00 Luminile rampei. Tinerii interpreți ; 20.30 Agenda ; 20.40 Telecinemateca pentru copii și tineret: „Nu mai plînge Peter !" O producție a studiourilor iugoslave ; 22.10 Telex tehnico-științific ; 22.20 Emisiune muzical-distractivă.

MIERCURI 15 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Teleglob : Republica Africa Centrală (reluare) ; 9.20 Vetre folclorice — Olt. Cînt și joc la Scornicești ; 9.50 Desen animat ; 10.00 curs de limba franceză ; 10.30 Telecinemateca pentru copii și tineret : Nu mai plînge Peter ! (reluare) ; 12.00 Telejurnal ; 15.30 Tele-școală ; 16.30—17.00 Curs de limba engleză (reluare) ; 17.30 O viață pentru o idee — Aurel Vlaicu ; 18.00 Timp și anotimp în agricultură ; 18.30 Muzică ; 19.00 Oameni și fapte ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Avanpremieră ; 20.15 Tele-cinemateca : Pace noului venit, cu A. Demianenko, S. Hitrov, V. Avdiușko ; 21.45 Cîntă Orchestra Cornel Popescu ; 22.00 24 de ore ; 22.30 Campionatele mondiale de patinaj artistic — proba de dans (partea I). **PROGRAMUL II :** 20.00 Portativ '72. Revista muzicii ușoare TV. ; 20.45 Agenda ; 20.55 Film documentar ; 21.15 Cluburi sportive bucureștene ; 21.35 Arta plastică : mari muzee ale lumii ; 21.50 Patru tanchiști și un cîine (XVIII).

JOI 16 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex : 9.05 Ritm, tinerețe, dans (reluare) ; 9.50 Desene animate ; 10.00 Curs de limba engleză ; 10.30 Tele-cinemateca : Absență îndelungată Cu : Georges Wilson și Alida Valli (reluare) ; 12.00 Telejurnal ; 16.30—17.00 Curs de limbă germană ; 17.30 Emisiune în limba maghiară ; 18,30 Confruntări ; 19.00 Medalion Nicolae Titulescu ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reflector ; 20.15 Tinerii despre ei înșiși. Fie dintr-o cronică vie (I) Tradiții revoluționare ; 20.55 Aventuri în epoca de piatră ; 21.20 Mai aveți o întrebare ? Care sînt performanțele și limitele organismului uman ? , 22.00 24 de ore ; 22.30 Campionatele mondiale de patinaj artistic, proba de dans (partea a II-a). **PROGRAMUL II :** 20.00 Concert simfonic ; 20.50 Desen animat ; 21.00 Agenda ; 21.10 Planeta giganților (reluare) ; 22.00 Melodii nocturne.

VINERI 17 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Fie dintr-o cronică vie. Tradiții revoluționare (reluare) ; 9.35 Cărți și idei (reluare) ; 10.00 Curs de limba germană ; 10.30 Muzică populară cu Maria Ciobanu ; 10.45 Film serial : Sebastian și secretul epavei (reluare) ; 11.15 Mai aveți o întrebare ? (reluare) ; 11.55 Aventuri în epoca de piatră (reluare) ; 12.20 Telejurnal ; 15.30—16.30 Tele-școală ; 17.35 Prietenii lui Aschiuță : „Vine, vine primăvara !" 18.00 Cît îi Maramureșu (partea I.) ; 18.25 Artă plastică, Muzeul de artă din Craiova ; 18.40 Stop-Cadru ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Cronică politică internă ; 20.10 Film artistic : Alerg după o umbră falsă. Cu : Anne Baxter și Richard Todd ; 21.35 Republica Populară Congo. Reportaj filmat ; 21.55 Secvențe celebre : Peggy Fleming și Jean Claude Killy în filmul Valea Soarelui ; 22.30 24 de ore ; Din țările socialiste ; **PROGRAMUL II :** 20.00 Desene animate pentru copii ; 20.10 Duete celebre din balete clasice ; 20.45 Agenda : 20.55 Seară de teatru : Comuniștii, de Ion Marina, mențiune la concursul de scenarii TV. ; 21.55 Film documentar : San Marino ; 22.15 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 18 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.03 Film serial ; Doamna din Genova (V) ; 9.45 De vorbă cu gospodinele ; 10.00 Tele-enciclopedia (reluare) ; 10.45 Biblioteca pentru toți (reluare) ; 11.15 Emisiune de divertisment : Ciului pe adresa dumneavoastră (selecțiuni — II) ; 12.25 Telejurnal ; 16.30 Emisiune în limba germană ; 18.15 Ritm, tinerețe, dans ; 20.30 „Rîul, ramul..." — versuri patriotice ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Săptămîna internațională ; 20,15 Tele-enciclopedia ; 21.00 Invadatorii ; 21.50 Emisiune de divertisment. Ce faceți astă-seară ? (II) ; 22.30 Telejurnal ; 22.45 Campionatele mondiale de patinaj artistic (proba individuală feminină ; **PROGRAMUL II :** 16.30 Melodii și jocuri populare românești executate de ansamblul „Junii Sibiului" ; 17.00 Reportaj bucureștean ; 17.15 Pagini muzicale de mare popularitate ; 17.40 Agenda ; 17.50 Film artistic : Pedro pleacă în Sierra.

COSMOLOGIE

CE ESTE UNIVERSUL?

Pare stabilit că universul nu este limitat. Este omogen și în expansiune. S-ar fi născut acum 10 miliarde ani, dintr-o explozie gigantă... de la un punct geometric de o densitate extremă. Dar este adevărat ?

Acestea sînt principalele concluzii ale cosmologiei moderne, al cărei obiectiv este de a determina structura universului, forma, limitele, de a-i înțelege evoluția și de a prevedea viitorul.

Pentru fizica clasică, scrie Jacques Merleau-Ponty în revista „La recherche", cosmologia nu era indispensabilă. Conta doar universalitatea legilor dominînd mișcările obiectelor, lucrurilor într-un spațiu presupus infinit și uniform și într-un timp presupus absolut și independent al materiei. Prea puțin interesa, atunci, configurația globală a universului: proprietățile sale erau peste tot identice. Dimpotrivă, fizica modernă, bazată pe teoria relativității a făcut să reapară noțiunea de cosmologie : ea include, într-adevăr timpul și spațiul în relațiile cauzale care domină repartiția materiei și a mișcării. În același timp, astronomia de observație a înregistrat progrese remarcabile și cu descoperirea universului dincolo de propria noastră galaxie. Un univers care se arată a fi uniform, desigur, dar și în expansiune. **Este posibil de a putea descrie acum nu numai structura universului dar și istoria lui — sau, situîndu-ne dintr-un alt punct de vedere, să descriem structura în cadrul spațiu-timp.**

În zorii vremii, omul din Cro-Magnon ignora totul cu privire la universul în care trăia. Lumea se limita la orizontul mării sau la vîrful unei coline. Abia tîrziu și încetul cu încetul, o dată cu Copernic, Galilei și Descartes, revoluția științifică — și ne referim la cea care a pregătit timpurile moderne — a pulverizat cosmosul antic și a proiectat cîobrurile lui în spațiul infinit. Posibilitatea, atunci, de a descrie configurația reală a universului, considerat în totalitate, și a-i trasa istoria, a apărut cumva inutilă și a fost abandonată. Abia Newton oferă primul model al unei teorii fizice în care găsim generalizarea formală a legilor și nu definiția unei configurații globale, care face universalitatea universului. Dar să reluăm firul istoriei de la Newton la „big bang".

(Este vorba de descoperirea în 1965 a unei unde radio pe 3 cm, rămășiță a radiațiilor emise de o bulă inițială. Dar acest „halo" de unde radio era prevăzut de cosmologi de multă vreme. „Partea proastă, scrie Renaud de la Taille, în „Science et Vie", este că și aici au intervenit mari concepții, care demonstrează că acest big-bang nu poate explica cel mai mare dintre elemente. Prea puțin poate explica ceva în legătură cu universul în totalitatea lui și cu nenumăratele aglomerări și nebuloase).

Newton (1642—1727) formulînd legea gravitației, a spus în mod expres că spațiul și timpul, coordonate universale ale lucrurilor și fenomenelor, nu sînt cu nimic

influențate prin ceea ce se situează și se petrece în ele.

În secolul al XIX-lea, cîțiva savanți constată că cosmologia nu este doar inutilă dar este chiar incompatibilă cu marile legi ale fizicii clasice. Este ceea ce a fost ilustrat de celebrul paradox al lui Olbers.

În 1915, după ce a lansat bazele teoriei relativității generale, Einstein este obligat să-și pună problema cosmologică. În teoria relativității, geometria nu mai este cea a spațiului, ci a spațiului-timp. Problema era deci pusă, dar nerezolvată. În 1924, grație noului telescop Hooker din S.U.A., Edwin Hubble intră în istoria științei identificînd pe o fotografie a nebuloasei Andromeda, imaginea unei stele de un tip bine cunoscut. Așadar nebuloasa Andromeda conținea stele de tipul celor din Galaxie. Era ea însăși o galaxie. Astfel, nu numai privirea ieșea brusc din galaxia noastră, pentru prima oară, dar se întindea virtual mult dincolo. Cît de departe ? E greu de răspuns. Și iată că a doua cale de acces la cosmologie era deschisă. Hubble era pionierul unui mare program de cercetări. Una dintre concluziile sale : **galaxiile sînt împrăștiate în spațiu într-un mod omogen și isotrop. E o concluzie capitală și care modifică perspectiva universului. Pentru prima oară afirmația uniformității nu mai era pusă a priori ci în fața unui fapt de observație.** Hubble mai descoperă un lucru surprinzător: decalajul către roșul spectrului al galaxiilor, sau red shift. Interpretat cu un efect Doppler, acest red shift însemna fuga tuturor galaxiilor în raport cu observatorul.

Nu ne-am propus decît cîteva date inițiale în această istorie a cunoașterii. Care este situația astăzi ? **Unii fizicieni afirmă privind data nașterii : acum peste 10 miliarde de ani. Alții se întreabă: problema importantă este dacă a avut loc realmente o explozie inițială ? Și deci se poate vorbi de o dată de naștere a universului ?** Și aceștia spun — afirmă Renaud de la Taille în „Science et Vie" : **răspunsul cinstit este că nimeni nu știe încă nimic în această privință.** Explozia inițială avusese mare vogă și mulți partizani susțineau, de cîteva decenii această teorie. Dar numeroase inadvertențe și din ce în ce mai serioase apar astăzi. Doar o mai bună cunoaștere printr-o gîndire originală și sprijinită pe toate faptele observabile ar fi în măsură să încerce o explicare corectă a universului în ansamblul său.

O OPERAȚIE REUȘITĂ ȘI DOUĂ PERFORMANȚE

O operație excepțională la care au contribuit două performanțe fericite : a medicinii și a organismului. Torbjörn Melinder avea șase ani cînd o secerătoare i-a secționat piciorul. Medicii suedezi au făcut grefa. Nu a unui organ. Ci a piciorului, cu vase de sînge, cu oase, cu nervi, cu mușchi. S-ar putea replica : s-a mai făcut. Da, dar după un timp s-a înregistrat o atrofie progresivă a membrului restaurat. De data aceasta, medicii au avut de partea lor tinerețea, adică acea forță de regenerare a țesuturilor, acea rapiditate de cicatrizare atît de importante. Și recordul a fost... stabilit. După patru ani de la operație micul Torbjörn sklază.

MUZICOGRAFIE... MATEMATICĂ

UN NOU SISTEM DE NOTAȚIE MUZICALĂ

Prof. Alexandru Russin realizează o codificare științifică a sunetelor muzicale aducînd astfel o „simplificare, o unitate și o libertate îndrăzneață de creație".

Filmul intitulat „Matematica și muzica", realizat de publicația pe peliculă „Orizont științific" a Studioului cinematografic „Alexandru Sahia", ne aduce în fața ochilor un nou sistem de notație muzicală bazat pe o gîndire matematică a esențelor. Autorul acestui sistem, profesorul Alexandru Russin, este un muzician dublat de un fin matematician.

Pornind de la ideea că actualul sistem de codificare a elementelor sonore muzicale este departe de a fi perfect (fără a considera muzica aleatorie, unde fiecărui compozitor îi corespunde un sistem propriu de codificare), profesorul Alexandru Russin introduce în deprinderile notării sunetelor, elementul magic al secolului — cifra. Motivul care animă această dorință de schimbare a sistemului folosit de marii maeștri ai sunetului, este exactitatea.

Dacă studiem sistemul de codificare a limbii vorbite, constatăm corespondența dintre sunetele articulate și semnele grafice, fiecărui sunet articulat corespunzîndu-i un singur semn grafic.

În muzică, însă, remarcăm corespondența a șapte semne grafice numai pentru sunetul Do cu frecvența 264 Hz.
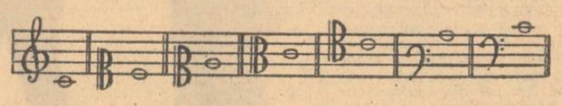
Același lucru se petrece și cu celelalte sunete și trebuie să ne gîndim doar, că în aceeași cheie octavele aceluiași sunet ocupă poziții diferite pe portativ. Dar nepotrivirile sistemului tradițional de notație muzicală, continuă și la capitolul numit de profesorul Alexandru Russin, „paradoxul duratelor" : pentru diferite măsuri ca : $\frac{2}{1}, \frac{2}{2}, \frac{2}{4}, \frac{2}{8}$, nota întreagă durează cît doimea, cît pătrimea, cît optimea etc. în cazul unui aceluiași tempo. Sistemul absolut de notație muzicală al profesorului Alexandru Russin cuprinde semne și simboluri matematice, care elimină deficiențele sistemului tradițional, și, în plus, poate exprima orice idee muzicală concepută în stil aleatoriu.

Sistemul absolut permite efectuarea cercetărilor științifice de muzicologie cu ajutorul computerului. Acest sistem de notație muzicală este fondat pe o concepție nouă a scării generale muzicale. Scara generală muzicală este imaginată spațial, ca o scară elicoidală, cuprinzînd toate sunetele audibile, de la cel mai grav, pînă la cel mai înalt. Scara este împărțită în etaje sonore, fiecărui etaj corespunzîndu-i sunetele din cadrul unei octave care printr-o corespondență biunivocă, apar grafic notate prin cifra care indică rangul fiecăruia în etajul respectiv

(1 2 3 4 5 6 7)
Do Re Mi Fa Sol La Si

Etajul se reprezintă grafic printr-o cifră romană, după care apar în ordinea stabilită de fantezia compozitorului cele șapte cifre arabe însemnînd în acest cod absolut cele șapte sunete muzicale.

Acest mod de reprezentare a înălțimii sunetelor obține pe de-o parte notarea cu aceeași cifră arabă a tuturor sunetelor cu același nume din scara generală muzicală, și pe de altă parte exprimarea riguroasă a poziției sunetului în funcție de etajul sonor, prin notare cu o cifră romană.

Punînd semnul echivalenței în reprezentarea înălțimii sunetelor prin cifre, ajungem la avantaje deosebite. Pe lîngă faptul că se citesc și se scriu cu mare ușurință, putem folosi și mașina de scris, numerele reprezintă cel mai evoluat sistem de codificare, căci, conțin noțiunile de mărime și de ordine. În același timp este eliminat și acel „paradox al duratelor", privind durata relativă a sunetelor muzicale pentru care profesorul Alexandru Russin a imaginat ca unitate fundamentală „timpul" (t) cu multipli și submultipli ca termeni ai unei progresii geometrice cu rația 2, respectiv $\frac{1}{2}$

Aceeași corespondență biunivocă duce la crearea cîte unui semn grafic marcînd durata ce se plasează sub fiecare semn grafic, reprezentînd înălțimea (sub cifre), unitatea fundamentală neavînd un semn grafic special. Armura tonalității ne apare în fața cifrei romane, etajul sonor, notînd accidentul dinaintea unei paranteze ce cuprinde sunetele la care acesta se referă.

Sistemul absolut de notație muzicală a fost deja încercat în școală și rezultatele sînt oglindite în tot atîtea reușite.

Străduințile profesorului Russin sînt apreciate de personalități de prestigiu ca: academician profesor Nicolae Teodorescu, care afirmă: „Matematica modernă este concepută ca teorie a structurilor abstracte și a limbajelor formale adecvate teoriilor științifice. În această calitate, ea este prezentă și în lucrarea profesorului Russin, unde aduce simplificare, unitate și o libertate îndrăzneață de creație, printr-o codificare cu adevărat științifică".

Filmul Studioului „Alexandru Sahia"— „Matematica și muzica", care de luni rulează pe ecrane, este o mărturie și un omagiu la adresa muncii și reușitei de îmbinare al horațianului „utile cum dulci" al profesorului Alexandru Russin.

Prof. Carmen TOMESCU CHRISTOF

MEDICINĂ

CLEIUL DE ALBINE ÎN OFTALMOLOGIE

Posibilitatea de a folosi acțiunea atît de binefăcătoare a propolisului în unele afecțiuni oculare se datorește descoperirii unui solvent activ și compatibil cu toleranța mucoasei oculare de către dr. N. BAIDAN și N. OIȚĂ de la Spitalul militar Iași.

Da, este vorba din nou de propolis. De acel produs pe care-l „fabrică" albinele din ceea ce recoltează de pe mugurii plantelor, pomilor, din polenul florilor. Albinele îl folosesc să lustruiască fața dinăuntru a stupului. Să astupe cu el micile crăpături. Să se apere împotriva dăunătorilor care pătrund în stup, în același timp fiind un puternic dezinfectant.

Medicina îi „descoperă" virtuțile folosindu-le în terapeutică. Aminteam aceste lucruri vorbind despre cercetările dr. chimist Adelina Derevici și a colaboratorilor săi, cercetări ce se înscriu cu pregnanță astăzi în bibliografia de specialitate alături de cele ale altor specialiști străini, citate de fiecare dată de cei care „merg mai departe". Despre acest „pas mai departe" ne-am propus să ne ocupăm. E un rezultat important pe care l-au obținut medicii **N. BAIDAN** și **N. OIȚĂ** de la Spitalul militar Iași secția de oftalmologie, publicat în nr. 3, iulie—septembrie 1971 al revistei societății de oftalmologie a Uniunii societăților de științe medicale din România.

— În stadiul actual al cunoștințelor, multiplele sale efecte terapeutice au fost constatate în special în dermatologie, stomatologie, ftiziologie, afecțiuni ale căilor respiratorii, tumori. Dar — subliniază dr. Baidan și Oiță,— **în oftalmologie nu avem date despre aplicațiile propolisului din cauza faptului că NU A FOST GĂSIT UN SOLVENT ADECVAT, cei cunoscuți pînă în prezent — alcool, eter etc. — fiind caustici în aplicații locale pe mucoasa oculară.**

Se punea așadar problema: poate fi găsit acel solvent? Cum? Care ? — căci numai astfel oftalmologia putea profita și ea de acțiunile multiple favorabile pentru organism ale propolisului. Medicii militari ieșeni arată :

— În căutarea unui solvent compatibil cu toleranța globului ocular, care să permită elaborarea unor forme farmaceutice de propolis aplicabile în oftalmologie, am reușit să detectăm o amină organică de tipul etilendiaminei care să constituie un mediu solubil pentru propolis. Propolisul solubilizat în această amină organică ne-a permis să obținem soluții oftalmice și un unguent, tolerate în aplicații locale. Colirele de propolis obținute de noi, stabile la un pH între 8 și 9 s-au dovedit active și tolerate în concentrații variind între 2 și 5 la sută.

Rezultatele aplicării acestui unguent se dovedesc a fi foarte bune în diferitele afecțiuni ale anexelor oculare și ale polului anterior. În plăgi și eczeme ale pleoapelor, în arsuri corneo-conjunctivale, în blefaroconjunctivite, în ulcere corneene etc. Sînt accelerate vindecările leziunilor sau evident ameliorate.

Medicii ieșeni au răspuns nu numai acestei întrebări : **solventul**, ci au cercetat, firesc, compatibilitățile și incompatibilitățile soluțiilor oftalmice cu propolisul, căci complexitatea chimică punea acut o asemenea rezolvare. În plus, o altă problemă legată de posibilitatea de a avea la „îndemînă" colirele de propolis — conservarea lor pe o durată mai mare de timp — a fost și ea perfect rezolvată. Cum ?

Prin utilizarea de pulbere liofilizată de propolis, înfiolată, urmînd ca solubilizarea să se facă cu solventul respectiv în momentul întrebuințării.

Cercetătorii români, în afară de colirele amintite, au mai oferit oftalmologiei și unguente oftalmice cu propolis. Și aceleași probleme de tehnică au trebuit soluționate, tot pentru că propolisul nu se dizolvă în apă. Trebuia așadar din nou făcut astfel ca acea „substanță plastică, opacă, parfumată, de culoare galben-roșcată, cafenie sau verde închis, care este propolisul — compus din rășini și balsamuri vegetale, uleiuri eterice, ceară, polen și cîteva substanțe minerale (P, Ca, K, Si, Fe) — să devină un unguent aplicabil, în diferite afecțiuni și mai ales la arsuri corneoconjunctivale și ulcere corneene".

Este folosită și aici aceeași amină și apoi, încorporată substanța într-o bază de unguent — anume eucerina — pentru ca unguentul să fie activ și bine tolerat de mucoasa oculară.

La baza tuturor acestor rezultate care au făcut posibilă folosirea propolisului și în terapia oculară a stat descoperirea acelui solvent adecuat și compatibil cu toleranța necesară aici, de către cercetătorii români — N. BAIDAN și N. OIȚĂ.

Clacsonatul și fumatul în oraș... interzise!

Se pare că aerul poluat al metropolelor plus fumatul fac o combinație care dă un risc de 85,2% cancer de plămîn. Un studiu întreprins în Statele Unite arată că pentru un nefumător locuind la țară riscul e de 1/100 000 de a contracta cancer. Pentru un nefumător locuind într-un oraș ce are peste 50 000 de locuitori, riscul urcă la 14,7 la 100.000. Un fumător „înrăit" are în oraș un risc de 85,2 față de 65 la 100 000, dacă locuiește la țară. Morala ar fi : nu mai fumați în metropole. Dacă nu puteți să vă lăsați de fumat, duceți-vă cel puțin la... aer curat !

UN ORAȘ... ÎNTR-UN BALON!

E drept, un balon puțin turtit, ancorat la sol. Dacă-l veți imagina la o dimensiune avînd 30 m diametru, să știți că poate fi vorba de o mică fabrică, adăpostind atelierele, de pildă, ale Societății de aplicații ale maselor plastice. O asemenea sferă, umflată în permanență cu aer pulsat — furnizat de cîteva grupuri de motoare electrice, între care două sînt prevăzute a da o presiune mai mare în caz de furtună, pentru a asigura o mai mare stabilitate — există. A fost realizată în Franța la Roche-sur-Yon, în trei zile. Utilitatea ? Uneori este nevoie de asemenea ateliere... „volante", adică necesare să funcționeze un anumit timp într-un loc, apoi să fie mutate.

Dar dacă veți imagina o asemenea sferă avînd un diametru de 3 km², să știți că ea poate adăposti un oraș. Locuințele pentru 45 000 de oameni, magazine, școli, drumuri și grădini. Acest uriaș balon — o structură gonflabilă constituită din două straturi de plastic întărite cu cabluri din fibre de poliester este deocamdată un proiect. Cel mai nou, cel mai îndrăzneț dintre toate (cea mai mare realizare de acest fel pînă acum cuprindea un hangar suprafață acoperită) a fost prezentat în R.F.G., conceput însă de cecetători și ingineri din R.F.G., Anglia și Japonia. Scopul ? Un oraș pentru cei ce lucrează în regiunile polare. În oraș, „cerul" este la 240 m înălțime, iar clima — oferită bineînțeles, artificial — seamănă cu cea din regiunile temperate, susțin autorii, deși nu ni se dau încă amănunte asupra „regimului ploilor și vînturilor". Orașul „de plastic" are în exterior un port și un aeroport, prin care „comunică" cu restul lumii. Cele trei argumente ale „arhitecților" sînt : proiectul este viabil, realizabil, apoi, din punct de vedere economic, este competitiv cu toate celelalte posibilități studiate ale habitatului polar, fiind mai ieftin, și în al treilea rînd, crearea unei „clime" temperate în cea mai „înghețată" zonă a globului nu cere nici timp îndelungat de execuție, nici nu pretinde transporturi costisitoare și voluminoase. De unde se vede că ideile îndrăznețe nu înseamnă proiecte utopice. Dimpotrivă.

CALCULI BILIARI? NICI O PROBLEMĂ

Se dizolvă. Medicamentul, da, însfîrșit a fost descoperit. Se numește CDC, adică : acid chen-odeoxycholic. O singură condiție se impune: deocamdată să nu faceți... calculi. CDC este încă în stadiu experimental. Evident, va mai trece un timp pînă ce, cîștigînd toate etapele, așa cum se speră, „răspunzînd" bine la toate testele de inocuitate, să poată fi comercializat. Descoperirea a fost publicată în „New England Journal of Medicine". Autorii: dr. Rudy G. Danziger, Alan F. Hofmann, Deslie G. Schoenfield și John L., Thistle, toți de la clinica Mayo din Rochester, Minnesota.

Se știe că CDC se găsește în bilă. Dar cînd din cauza unui metabolism defectuos, colesterolul crește, cantitățile de CDC sînt cu totul insuficiente pentru a preveni formarea calculilor. Pentru că calculii se formează tocmai din cauza excesului de colesterol. Și e interesant de reținut că vina nu mai trebuie s-o dăm pe vezica biliară ci... răspunzător e ficatul.

O „PORTOCALĂ" ÎN FICAT

„Sînt vie — exclamă — trăiesc, da, da, trăiesc. Nu-mi vine să cred că pot vedea soarele".

Șaisprezece ani, ochi negri, Gabriella Sasso vorbește cînd cu ton sfios, cînd tulburat. Parcă îi este teamă să respire, să deschidă gura. Apoi dintr-odată devine aproape agresivă, pare că vrea să spună tot ceea ce timp de multă vreme n-a putut să spună. Este tînără căreia i s-a extirpat din ficat o tumoare cît o portocală.

Este a treia intervenție de acest fel în lume. Cu un an în urmă, tînăra a început să aibă dureri abdominale insuportabile. În două luni ajunse la greutatea de 30 kilograme. Tumoarea îi distrugea ficatul. Un caz extrem de grav.

Cunoscînd tehnica celor două operații făcute mai înainte la New York de către profesorul Fortner, profesorul Mazzoni de la spitalul din Valmonte se decide să opereze. Acest gen de intervenție constă în extirparea masei tumorale, înghețînd temporar ficatul la temperatura de patru grade sub zero.

Cu un an în urmă medicii nu erau de loc optimiști. Dar operația a reușit. Gabriella merge la școală, mănîncă, bea, rîde, se joacă, visează ca toate fetele de vîrsta ei.

MARII BĂUTORI DE BERE INTOXICAȚI CU... APĂ!

S-au înregistrat numeroase cazuri de grave intoxicații, pînă la comă, a unor băutori de bere care au băut apă ! „Misterul" a declanșat un studiu publicat în revista engleză „The Lancet" care ține să precizeze că „un mare băutor de bere este cel ce consumă regulat între 4—5 litri de bere zilnic".

Cum se explică această complicație paradoxală a potomaniei ? Eliminarea excesivă de apă prin urină, datorită absorbției de mari cantități de bere, ar antrena o diminuare a sodiului responsabil de tulburările neurologice diverse, de la senzația de „slăbiciune", la pierderea simțului de orientare și amețeală, pînă la comă. Intoxicația s-ar datora absorbției de excesive cantități de apă. Influența hormonilor antidiuretici ar constitui unul dintre principalii factori de declanșare a dezechilibrelor.

Se pare — citățm în continuare — că acest accident amenință pe toți „marii" băutori de apă în cantități exagerate, tot așa, cum se știe de mulțd vreme că se întîmplă în cazurile de diabet, și, în special, de diabet insipid. În concluzie : nu exagerați — chiar cînd e vorba de apă chioară !

CRONICA MODEI

ELEGANȚĂ, INSPIRAȚIE ȘI EZITĂRI...

NE-AM AȘEZAT din nou în fotolii comode, la o cafea, să privim moda, așa cum o concepe UCECOM-ul. Și fiindcă tradiția — e drept, nu prea îndelungată — ne obișnuise să ne confrunte cu un punct de vedere unitar, ferm, original, eram curioase. Ne întrebam ce cale a ales una dintre reprezentantele creației vestimentare românești pentru a ocoli tentațiile unei mode care, anul acesta, își insinuează păreri foarte diferite, ostentativ căutate, ușor derutate de schimbări fulgerătoare, de insuccese evidente, de bariere de netrecut între creație și stradă, între moda marilor specialiști și cea a femeii moderne, practice, cochete.

FĂRĂ A FACE din aceasta un cap de acuzare, trebuie să spunem totuși că modelele pentru primăvara-vara 1972 pe care ni le-a prezentat Centrul de creație al UCECOM n-au scăpat — doar cu excepția celor bărbătești — de acea incertitudine care plutește în toate colecțiile, de acele ezitări, de acele îndrăzneli, uneori, fără strălucire, de forțate îmbinări de stiluri, despre care presa europeană a vorbit pe larg, în cursul lunii februarie.

SĂ FIM SINCERI. Eleganța n-a lipsit. Ea s-a confundat chiar prea mult cu o cuminție, să-i zicem, clasică. Inspirația s-a oprit de multe ori, brusc, atunci cînd se dovedea chiar mai hazardată, pe o margine abruptă și s-a așezat istovită, renunțînd la îndrăzneală. A fost o eleganță sobră a pardesiurilor sau a taioarelor. Sobră prin culori: aproape exclusiv maro uri și griuri. Sobră prin linie și prin accesorii. Cu o excepție: pălăriile negre, albe, roșii, uni sau imprimate, cu boruri mari, de o cochetă... discreție și agrementate de flori artificiale destul de viu colorate. A fost, dacă se poate spune, nota cea mai picantă, cea mai veselă a colecției.

SPUN VESELĂ, fiindcă în ciuda frumuseții și grației manechinelor, în ciuda unor modele inspirate, colecția a lăsat un sentiment de insatisfacție, a provocat tristețe chiar, prin lipsa ei de strălucire coloristică. Petele mai vii presărate ici și colo la pălării, cravate și, în parte doar, la florile imprimeurilor estivale, au fost prea puține pentru a ne schimba impresia de zile fără soare, de femei care au renunțat la farmecul unei tinereți, prezente măcar ca o adiere, în vestimentație. Să ne îmbrăcăm în primăvara aceasta doar în tonuri de maro sau gri? Să ne lăsăm fiicele să adopte, pînă la abuz, tînăra modă marinar?

O VAGĂ IMPRESIE mă îndeamnă să mărturisesc că femeile au fost puse, mult mai mult decît altădată, să-și aleagă, să selecteze, au fost invitate parcă să-și creeze modele proprii.

SĂ FIM BINE ÎNȚELEȘI. Am văzut modele executate fără cusur. Am regăsit caracteristici din diferite mode mai mult sau mai puțin lansate. Am privit — cu o ușoară condescendență — încercări de a prezenta moda de inspirație populară într-o variantă nouă, mult mai discretă fiindcă, vai, ea a căzut puțin în desuetudine. Am admirat, realmente admirat, cîteva rochii de seară, majoritatea din mătase naturală sau voaluri imprimate, pe care, uneori volanele, plasau modelele către începutul secolului. Ne-au înveselit, pentru o clipă, costumele de baie, mai mult formate din două piese și în special în dungi. Dar n-am putea spune exact — acum la mai multe zile după vizionare — că UCECOM-ul ne impune o modă, un punct de vedere. E drept, ne lasă să alegem. E drept, e bine informat și ne sugerează acest lucru cu o anumită grație. Dar fără acea strălucire de altădată. Așteptăm reînvierea ei. Poate la toamnă, nu?

Lucia MANOLESCU

1. Rochie din stofă maron cu o croială simplă. Singura garnitură — o fundă din mătase de culoare mai închisă decît rochia.

2. Ansamblu (pantalon și pardesiu) din stofă albă, cu suitaș în culoare contrastantă, la revere și mîneci.

3. Rochie tricotată de culoare mov cu dungi în tonuri de galben, plasate mai jos de talie.

4. Rochie de seară inspirată de chimonoul japonez, realizată dintr-o mătase naturală imprimată în care predomină albastrul.

5. Costum pantalon și jachetă purtat în loc de taior, fără bluză, înviorat de o floare la rever.

6. Rochie din voal imprimat, cu mîneci terminate în volane bogate.

Fotografii: Octavian STĂCESCU

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

M. CHERILĂ — Ivănești, jud. Vaslui și M. MITICĂ — Craiova, Dolj *După descrierea dv. credem că va fi posibil un tratament pentru a stimula creșterea. Dar în primul rînd se fac investigațiile necesare pentru a determina cauza nanismului (nedezvoltării staturale). Se fac: măsurători antropometrice, radiografii ale nucleilor de osificare, ale cartilagiilor de creștere, ale craniului etc. Se cercetează glicemia, probele de disproteinemie, de digestie, electroforeza, iodocaptarea. Și dacă se îndreaptă investigațiile spre un nanism hipofizar se fac dozări de hormoni somatotropi. În cadrul Institutului de endocrinologie, dr. Ligia Simionescu, extrage hormonul somatotrop din hipofiza umană — prelevată de la cadavre. Acest produs filtrat — purificat, este injectat sub control medical și se urmărește evoluția. Bineînțeles că se poate face numai celor care au cartilagiile de creștere deschise, neosificate.*

MIHĂESCU MARIANA

— Lugoj, Timiș. *Vă recomandăm medicamentul Feniramin — o tabletă seara la culcare.*

BĂDESCU DUMITRU — Reșița, Caraș—Severin. *După buletinul de analiză trimis reiese că aveți o boală de sînge numită talasemie. Vă sfătuim să vă examineze specialiștii Institutului de hematologie din București unde vi se pot face investigații suplimentare pentru a preciza diagnosticul corect. Adresa Institutului: str. Dr. Felix nr. 78.*

„Pentru P.P. — București". *La vîrsta dv. nu are rost să mai încercați tratamente pentru a stimula creșterea. Nu are sens, nici să întrețineți complexe nejustificate. Soțul dv. vă apreciază pentru celelalte calități pe care le prezentați și care nu pot fi umbrite de statura dv. Dar atenție pentru a menține proporțiile.*

Pentru păr și unghii vă recomandăm Romavit (Paraminol) și Remineron.

Dr. Ana MURGULEȚ

Alergiile medicamentoase

Azi în întreaga lume se semnalează că frecvența accidentelor medicamentoase este în continuă creștere.

Cauzele sînt puse pe seama consumului mare de medicamente, fie sub formă de polipragmazie (adică ingerarea concomitentă a unui număr mare de medicamente) sau pur și simplu sub formă de automedicație. Unele medicamente sînt utilizate fără să fie perfect studiate.

Dar... fatã că și unele medicamente intrate de mult în uzul curent și folosite pe scară largă mai pot crea complicații prin alergii.

„Să testăm sensibilitatea organismului la orice medicament, înainte de a începe cu el un tratament propriu-zis" — spun medicii. Extinderea consumului de medicamente însă, ne poate crea complicații și indirect, cînd omul nu urmează un tratament. Astfel o curioasă reacție alergică la penicilină s-a semnalat în S.U.A. la o bolnavă cunoscută ca foarte sensibilă, după ce a consumat lapte provenit de la o vacă tratată cu acest antibiotic.

De altfel contaminarea mediului — aer, apă, alimente — și cu substanțe medicamentoase azi nu mai este exclusă. Lipsa de măsuri profilactice la timp în acest sens, va crea în curînd riscuri pentru persoanele sensibile. Este încă una din problemele care se pune în fața noii ecologii umane.

E BINE DE ȘTIUT

- Puțin untdelemn adăugat în apa în care fierb pastele făinoase le împiedică să se lipească și să dea în foc la fiert.
- Pentru a scoate cu ușurință pielea uscată de pe un cîrnat înfășurați-l mai înainte, un sfert de oră, într-o cîrpă umedă.
- Cremvurștii în celofan se curăță mai întîi și apoi se fierb. Altfel celofanul va adera și va fi imposibil de scos.

BLOC NOTES

MACHIAJ 1972

Poșta ne-a adus un plic de la Paris. Casa Christian Dior ne informează că pentru machiajul 1972, specialiștii săi recomandă culori calde, gingașe, tonalități accentuate, umbre vizibile, într-un cuvînt, armonii insolite create din nuanțe diferite de rujuri de buze, de farduri strălucitoare pentru buze, de farduri pentru pleoape (gri intens, bleu discret, verde deschis, maro puternic) ușor de aplicat și care nu usucă pleoapele. Pentru a avea un ten plăcut colorat, un aer estival chiar în plină iarnă, Dior optează pentru fondul de ten translucid, transparent, natural, care permite chiar expunerea la soare.

În fotografie: machiajul cu o vizibilă tendință de aparență cît mai naturală, creat de Serge Lutens, se bazează pe un fond de ten și o pudră deschise, aproape invizibile. O umbră de fard compact gri intens („Fumée d'Encens") înconjoară ochiul, acoperind cu un halo ușor cearcănele. O linie delicată de creion la marginea genelor rimelate, și ele, cu discreție. Rujul de buze are o culoare frez ușor fanat și este întărit de un fard special aplicat peste ruj, pentru a da strălucire

A. B. C-ul tricotajului (II)

1. **DOUĂ OCHIURI ÎMPREUNĂ PE FAȚĂ.** Firul de lînă se află în spatele lucrului. Cu andreaua dreaptă tragem firul prin două ochiuri deodată, de pe andreaua stîngă. Tricotăm mai departe.

2. **DOUĂ OCHIURI PE DOS.** Firul stă în fața lucrului. Cu andreaua dreaptă tragem un fir prin 2 sau 3 ochiuri — cum cere modelul — deodată, lăsăm ochiul să lunece pe andreaua din dreapta.

Cînd vrem să înmulțim între două ochiuri înfășurăm firul pe andreaua dreaptă și-l trecem din față spre spate. La rîndul următor lucrăm ochiul astfel format.

3. **ÎNCHEIEREA LUCRULUI.** Se lucrează primul și al doilea ochi după care se trage primul ochi peste al doilea; se tricotează al treilea ochi iar al doilea se trage (cu andreaua stîngă) peste al treilea și așa mai departe.

Pe teme de învățămînt

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Relațiile complete privind organizarea și funcționarea cursurilor de subingineri vi le dă, tovarășe **D. NICUȘOR** din **Timișoara**, secretariatul Institutului Politehnic din orașul dv. Vă îndreptăm în această direcție deoarece este greu să vă dăm atîtea detalii într-un spațiu în care trebuie să răspundem la cît mai mulți dintre cei ce ne pun întrebări.

Dispozițiile sînt limpezi, tovarășe **VASILE SĂNDULESCU** din **Dej**. Participă la consultații elevii din cl. a XII-a, cu recomandarea liceului și cei care o au pe cea a întreprinderii unde lucrează. În cealaltă problemă, vă răspundem că vă puteți înscrie la facultatea ce o doriți fără acel stagiu în producție. Nu însă la politehnică sau la institutele agronomice.

Celui ce semnează **R. A. din Vadul Crișului — Bihor** îi spunem să-și îndrepte atenția spre liceele silvice. Unul dintre acestea, cel mai apropiat este la Gurghiu, în județul Mureș.

Am întîrziat bine cu răspunsul, ca să zicem așa, tovarășe **AUREL ANTONIE** din **Turnu Severin** deoarece ați putut afla de înființarea unui institut care pregătește cadre pentru marină. El va începe să funcționeze din toamna acestui an, la Constanța, pregătind cadre pentru marina comercială. Durata studiilor va fi de patru ani. După cum s-a arătat în presă, condițiile de înscriere la concursul de admitere vor fi comunicate ulterior. Mai așteptați.

De ce nu vă înscrieți, tovarășă **ELENA CÎRLARIU** din **Deleni — Iași**, la cursurile fără frecvență ale unui institut pedagogic de trei ani? Bunăoară la cel din Iași (str. Culturii nr. 3) care depinde de Universitatea „Al. I. Cuza". V-ar avantaja, pentru că școli de specializare postliceală, cu cursuri fără frecvență, nu există. Sînt doar școli care au cursuri serale. La Iași, funcționează—avînd cursuri serale — școala de construcții, cu specialitățile „devize și măsurători în construcții" și „desenatori". De asemenea, școala energetică, cu specialitatea electroenergetică. Prima are sediul în str. Bucium nr. 17 și a doua în str. Socola nr. 188—190. Dar pentru a urma astfel de cursuri, trebuie să lucrați în specialitate. Iată de ce este mai bună prima variantă.

VASILE RUSU din **Huneadoara:** Puteți concura la admiterea de la Institutul de Educație Fizică și Sport. Permiteți-ne însă, în completare, să vă spunem că, proaspăt absolvent de liceu fiind, ați rămas în urmă cu ortografia. Nu vă supărați pentru aceasta, dar indiferent de profesiunea ce o veți urma, de acest lucru este nevoie. În fond, este vorba și de mîndria dv. de bacalaureat.

La Institutul de arte plastice „N. Grigorescu" din București, la facultatea de arte decorative — îi răspundem cititorului **NIKLAI DIȘAR** din **Constanța** — există secție ceramică, sticlă-metal. La concursul din toamna trecută s-a cerut o probă practică la desen (cap după model viu în creion sau cărbune), o probă practică cu schițe după model viu (10 schițe X 10 minute fiecare), o probă de modelaj pe o temă indicată de comisie și o schiță de compoziție, de asemenea indicată de comisie. Perspectivele ce le deschide o asfel de facultate? Se înțelege de la sine că în primul rînd aceea de a fi un bun artist plastic.

Lui **M. C.** din **Petroșani** îi răspundem că secția administrativă a facultății de drept nu poate pregăti decît specialiști în problemele administrației de stat, probleme atît de diverse și de importante. Este vorba mai cu seamă de cadre pentru consiliile populare de toate categoriile.

N. BADAC — București: Nu mai aveți dreptul la bacalaureat, fiindcă toate termenele de care dispuneați au expirat.

Dacă ați fi avut bacalaureatul puteați tovarășe **IOAN ZAGOVAN** din **Mica-Mureș**, să urmați cursurile unei școli postliceale care pregătește cadre de electromecanici pentru telecomunicații. Nu întrezărim altă soluție.

L. POPESCU — Lugoj. Vă puteți prezenta la concurs, nu însă și la cursurile de pregătire.

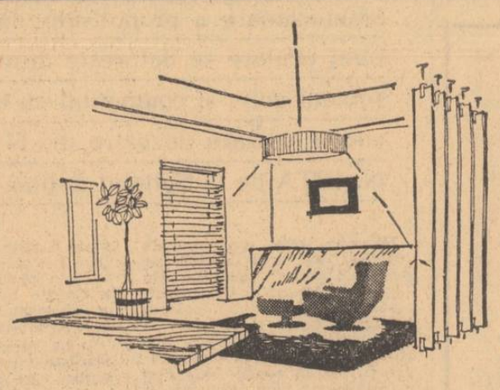

JALUZELE DECORATIVE

Oînșă, o debara mică, un dulap în perete pot fi mascate în loc de ușă cu jaluzele din placaj ce se pot comanda la dimensiunile dorite la unitățile cooperativei „Mobilă și Tapițerie" la prețul de 166 lei metrul pătrat, lățimea putînd varia de la 70 cm. (dimensiunea unei uși mici) pînă la 1,50 m și chiar mai mult. Sînt foarte practice în spații înguste deoarece, nu face inutilizabil nici un centimetru pătrat de suprafață.

Se pot vopsi în culorile cele mai diferite devenind o prezență plăcută sau, dimpotrivă, pot dispare complet dacă sînt vopsite la culoarea peretelui. Avînd două poziții (deschis-închis) după cum șipcile sînt orizontale sau rabatate una peste alta, asigură o bună ventilație spațiului pe care îl închid, mascînd totodată ceea ce se află în spate, un motiv decorativ desenat pe ele se estompează atunci cînd sînt în poziția „deschis".

În concluzie — o soluție deosebit de agreabilă și funcțională, o prezență decorativă plăcută.

Arh. Mihai KROCHMALNIC

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REȚETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Budincă de franzelă

O franzelă împletită; 1 l. de lapte, 6 ouă, 6 linguri de zahăr tos, 6 linguri de zahăr farin, 1/2 baton vanilie, coaje de lămîie, 4 linguri făină, 2 linguri iaurt, o lingură cu vîrf unt sau untură, un vîrf de cuțit sare.

Se fierbe laptele cu vanilia, apoi se lasă să se răcească. Între timp se freacă 5 gălbenușuri cu 5 linguri de zahăr tos, și se amestecă cu laptele călduț. În acest amestec se pune la înmuiat franzela tăiată în felii sau ruptă în bucățele. Se lasă la înmuiat în lapte 2-3 ore. Se amestecă din timp în timp fără să sfărîmăm bucățile. După ce franzela s-a înmuiat bine, se face o foaie de tăiței din 3—4 linguri de făină, un ou, două linguri de iaurt, o lingură de grăsime, puțină sare și o lingură de zahăr. Se întinde foaia cît să acopere tava și să treacă puțin peste margini. Se toarnă înăuntru compoziția din franzelă și se întorc marginile foii peste compoziție.

Se dă la cuptor încins din timp și se coace la foc potrivit. Între timp se bat albușurile spumă tare, cu 5-6 linguri de zahăr pudră. La urmă se amestecă coaja rasă de lămîie. După 40—50 minute — cînd prăjitura e coaptă — se întinde deasupra spuma bătută și se mai dă la cuptor încă 5—10 minute. Se servește caldă sau rece, tăiată în pătrate. Se pot pune în compoziție și stafide. Tava în care se coace prăjitura trebuie să aibă pereții înalți; mai înalți ca cei ai tăvii din aragaz **(MARIA ȘTEFĂNESCU—București).**

O băutură de iarnă din fructe proaspete

Fără îndoială că dacă veți încerca siropul a cărui rețetă v-o indicăm mai jos, îl veți prepara încă de multe, multe ori.

Coaja de la 5 portocale tăiată în bucăți și două lămîi întregi, tăiate de-a lungul și apoi în felii subțiri — din care veți îndepărta sîmburii — se pun la macerat cu 1 kg. de zahăr. Din timp în timp se amestecă. A doua zi se toarnă deasupra 1 l. de apă clocotită.

După ce se răcește se strecoară siropul printr-un tifon sau o sită inoxidabilă. Se poate servi imediat fie cu apă minerală fie cu un amestec de apă minerală și puțin vin. Băutura e aromată, dulce-acrișoară și place deopotrivă celor mari ca și copiilor cărora le va fi servită fără vin. **(SECARA ANA — București).**

Mîncare de cartofi cu măsline

Pentru 6 persoane: 1 kg. de cartofi — de preferință săpunari ca să nu se sfărîme la fiert — o ceapă mare, 24 măsline, o lingură de bulion, o foaie de dafin, cîteva boabe de piper, sare și 1/2 ceașcă cu untdelemn.

Se curăță ceapa, se taie mărunt și împreună cu măslinele crestate și 300 ml apă se pun la fiert într-o cratiță de circa 2 kg. Focul trebuie să fie potrivit.

Se curăță, se spală și se taie cartofii în felii lungi sau rotunde. Se adaugă în cratița de pe foc. Se sărează, se piperează după gust, se pune foaia de dafin. Se subțiază bulionul cu atîta apă, cît apreciem că e necesar să acopere cartofii. Se toarnă peste mîncare și se dă vasul la cuptor circa 20 de minute. **(ELENA CHELU-București).**

Coltunași cu cartofi ca în Moldova

Aluatul: 300 g. făină, 1-2 ouă, 3 linguri apă, sare.

Umplutura: 6—7 cartofi, potriviț de mari, o lingură bună de untură, sau 2—3 linguri de ulei, o ceapă mică, sare, piper.

Din făină, ouă, apă, un vîrf de cuțit de sare se face un aluat ca de tăiței dar ceva mai moale. Se întinde aluatul subțire cît o muchie de cuțit și se taie pătrate cu latura de 5—6 cm. În fiecare pătrat se pune o grămăjoară de umplutură, se lipesc în formă de triunghi și se fierb în apă multă, clocotită și sărată, la foc potrivit. Se scurg și se opăresc cu unt. Se servesc calzi. Cui îi place poate să-i stropească cu ulei în care s-a prăjit ceapă foarte fin tăiată.

Prepararea umpluturii. Cartofii se curăță de coajă, se spală și se pun la fiert în apă sărată, clocotită. Se scurg și se sfărîmă bine cît sînt încă calzi. Se taie ceapa foarte fin și se prăjește în grăsime (untură, ulei) pînă prinde o ușoară culoare aurie. Se amestecă cu cartofii sfărîmați, se adaugă sare și piper și se freacă bine cu o lingură de lemn. Umplutura trebuie să fie bine condimentată. Tocmai în aceasta stă secretul acestor colțunași deosebit de gustoși. Pot fi reîncălziți, prăjindu-i ușor. **(HORTENZIA ISOPESCU — Vatra Dornei).**

Budincă de cartofi

1,500 kg. cartofi, un pahar de lapte, 50 g. unt; 1 kg. de brînză de vaci, 250 g. brînză telemea, 2 ouă; 500 g. carne tocată, o ceapă, sare, piper, 50 g. unt, 2 ouă, un pahar de smîntînă sau 200 g. caș-caval ras. Untul se poate înlocui cu ulei.

Se fac cartofii pireu și se încorporează apoi laptele și 50 g de unt. Se rade brînza telemea și se amestecă cu cea de vaci și două ouă (gălbenuș și albuș) bătute ca pentru omletă.

Se toacă ceapa mărunt și se călește în restul de unt, (50 g.) împreună cu tocătura de carne. Se sărează, se piperează. Într-o cratiță unsă și tapetată cu pesmet se așază un strat de pireu, unul de brînză, unul de pireu, unul de carne, unul de pireu, un nou strat de brînză și un ultim strat de pireu. Se bat cele două ouă rămase, se toarnă deasupra și se dă cratița la cuptor încins din timp. După ce s-a rumenit, se răstoarnă pe un platou și se servește tăiată în felii ca un tort însoțită, după gust, fie de smîntînă, fie de caș-caval ras și o salată de sezon. **(LIZICA COJOCARU — București).**

Pirosti ca la Sălaj

250 g. slănină afumată, 1-2 verze murate, 500 g. orez, o ceapă, piper, cimbru, puțin bulion.

Aceste piroști sînt de fapt sarmale fără carne. Se taie slănina în cuburi mici care se rumenesc frumos — ca să lase suficientă grăsime. Se alege, se spală și se scurge orezul bine de apă. Se adaugă peste slănina afumată împreună cu o ceapă mărunt tăiată. Se sărează, se piperează și la dorință se adaugă un vîrf de cuțit de boia de ardei. Se lasă pe foc pînă se înmoaie bobul de orez și se absoarbe apa. Cu această umplutură se fac sarmalele. Se pune pe fundul vasului puțin cimbru, mărar — dacă avem — și un strat de varză tăiată mărunt, apoi se așază sarmalele în straturi. Cînd bobul de orez e bine înmuiat se desface bulionul cu puțină apă și se toarnă deasupra. Se lasă să mai dea cîteva clocote și sarmalele pot fi servite.

Vara, în locul bulionului se poate adăuga un ardei gras mărunt tăiat și verdeață. Bulionul se înlocuiește cu roșii tăiate felii. **(MARIA MOCANU — Baia Mare).**

Budincă de spaghete

500 g. spaghete, 200 g. unt sau margarină, 150 g. caș-caval ras, 100 g. cabanos, 100 g. costiță tăiată în felii subțiri, 200 g, brînză telemea, 4—5 ouă, sare.

Se fierb spaghetele în apă clocotită cu sare; se scurg. Se unge bine cu unt o formă încăpătoare și se așază înăuntru straturi alternative de: spaghete, caș-caval ras, rondele de cabanos, felii de slănină, brînză telemea (rasă și amestecată cu 1—2 ouă bătute ca pentru omletă). Se continuă astfel pînă la epuizarea ingredientelor. Gospodina va avea grijă să împartă astfel spaghetele încît ultimul rînd să fie spaghete peste care se va turna restul de ouă bătute și se va presăra caș-caval. Se dă budinca la cuptor cu foc potrivit să se rumenească. **(CONSTANTA GEORGESCU — București).**

COOPERATIVA IGIENA BUCUREȘTI
anunță
deschiderea saloanelor complet modernizate

de:
COAFURĂ
FRIZERIE
COSMETICĂ
TARIFE OBIȘNUITE
CALEA VICTORIEI 54
Vis-a-vis de Palatul telefoanelor
Telefon 161909
MATERIALE NOI ȘI VARIATE
MAIȘTRI DE ÎNALTĂ CALIFICARE
(5056)

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Balanța și greutățile?

În antichitate, Justiția era simbolizată prin statuia unei femei, legată la ochi, care ținea în mînă o balanță. De bună seamă că legătura de la ochi nu vroia să însemne că Justiția este oarbă sau că imparte dreptatea cu balanța cum s-o nimeri. Dimpotrivă, aceasta simboliza imparțialitatea Justiției, aceeași atit în trecut, cit și în prezent. Că uneori nu era chiar așa, pentru că mai existau și patricieni sau nobili, sau pentru că se mai puteau produce și erori judiciare, ori existau martori mincinoși, aceasta-i altă chestiune.

Dar, să revenim la balanță, indiferent că aparținea Justiției sau vreunui muritor de rînd : **ce este mai important pentru a putea cîntări exact ? Balanța sau greutățile ?**

Piticul

Cum nici lumea piticilor nu poate scăpa obiectivului rubricii noastre, să vedem ce ne relatează în acest domeniu cititorul nostru TACHE ȘTEFAN, din București.

Un pitic a fost invitat în vizită, acasă, la un prieten, tot pitic și el. Amicul locuia într-un bloc, la etajul 7. Ajuns la adresa cu pricina, piticul nostru intră în bloc, suindu-se apoi în ascensor. A apăsat pe butonul corespunzător etajului 4 și, după ce a ajuns și a coborît la acest etaj, și-a continuat drumul pînă la etajul 7, pe scări.

Întrebarea care se pune este următoarea :

De ce a coborît piticul la etajul 4 din ascensor, în loc de etajul 7, după cum ar fi fost normal să o facă ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Cuvinte încrucișate... din antichitate

Cuvintele încrucișate prezentate în numărul anterior al revistei, pe care le reproducem aici, adică : SATOR, AREPO, TENET, OPERA, ROTAS, aveau următorul sens în limba română : Cizmarul Arepo ține lucrul pe calapod.

Se menționează că aceste cuvinte încrucișate au fost descoperite în orașul Pompei, distrus în antichitate, ca urmare a unei erupții vulcanice.

Sarea de bucătărie și atomii

Formula chimică a sării de bucătărie este Na Cl greutatea atomică a sodiului (Na) fiind egală cu 23, iar a clorului (Cl), 35,5. Adunînd cele două greutăți atomice, rezultă greutatea moleculară a clorurii de sodiu, care este 58,5. Dar fiecărui atom-gram al celor două elemente îi corespund $6,023 \times 10^{23}$ atomi. La 58,5 grame de clorură de sodiu, vor corespunde deci $2 \times 6,023 \times 10^{23}$ adică $12,046 \times 10^{23}$ atomi, în total. De aici, rezultă că pentru un gram de NaCl, vor exista $12,046 \times 10^{23} / 58,5 = 2,0592 \times 10^{23}$ atomi. În orice caz, este un număr uriaș, cu 23 de cifre !

Creativitatea femeilor

Prima femeie care a primit premiul Nobel a fost Marie Curie, în 1903, pentru fizică, împreună cu soțul ei, Pierre Curie și Henry Becquerel. Ea a mai primit pentru a doua oară premiul Nobel, în 1911, pentru chimie, de data aceasta singură. De altfel, între timp, Pierre Curie murise.

Fizică : *Maria Goeppert Mayer (S.U.A.) — 1963.*

Chimie : *Irène Joliot Curie, împreună cu soțul ei (Franța) — 1935 ; Dorothy Crowfott-Hodgin (Anglia) — 1964.*

Medicină : *Gerty Cory împreună cu soțul ei (S.U.A.) — 1947.*

Literatură : *Selma Lagerlöff (Suedia) — 1907 ; Grazzia Deledda (Italia) — 1926 ; Sigrid Undsed (Norvegia) — 1928 ; Pearl S. Buck (S.U.A. — 1938) Gabriela Mistral (Chile) — 1945.*

Pace : *Berta von Süttner (Austria) — 1905 ; Emily Greene Balch (S.U.A.) — 1946.*

Triunghiurile magice

Prin o serie de încercări, firește că pînă la urmă problema este rezolvabilă. Iată, în figura alăturată și rezultatul :

Intr-adevăr, se constată că suma celor trei numere de pe fiecare latură, este egală cu 18 :

$6 + 8 + 4 = 18$
$4 + 9 + 5 = 18$
$6 + 7 + 5 = 18$

$8 + 1 + 9 = 18$
$8 + 3 + 7 = 18$
$7 + 2 + 9 = 18$

Aceasta, nu este însă singura soluție.

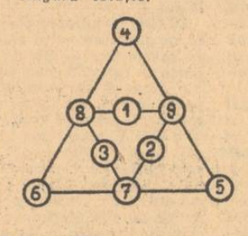

Poșta cititorilor

La întrebările din nr. 738 al revistei, spre surprinderea noastră, au răspuns corect doar doi cititori, tov. **Vanya Edi**, din Călan jud. Hunedoara, și **Cristian Cristea**, elev, cl. a XI-a C, Liceul Dimitrie Bolintineanu, București. Să fi fost prea dificile ?

Am primit însă multe propuneri de probleme din partea următorilor cititori : **Abraham Anca**, București ; **Lucrescu Costel**, București ; **I. Marinescu**, Craiova ; **S. Stănescu**, Cîmpulung Muscel, jud. Argeș ; **Teodor Romald-Emanuel**, Tulcea ; **Murar Marcel**, București ; **Ion Ștefan**, București ; **Des Telu** Bălan, jud. Constanța ; **ing. Laza Teodor**, Chișineu-Criș, jud. Arad ; **Ciumber Luminița**, Pitești, jud. Argeș ; **Radu Popescu**, Suceava ; **Pervulescu Pavel**, Brașov.

Din păcate, toate propunerile făcute de cititorii menționați, fie că au fost trimise încă mai de mult, de alții, fie că au fost publicate în cadrul rubricii sau nu corespund cerințelor. Deci, nu le vom putea publica.

Au sosit însă și scrisori cu propuneri pe care le-am reținut, chiar dacă nu în totalitatea lor. În acest sens, menționăm corespondențele primite de la următorii cititori : **Florina și Nicușor**, București ; **Avram Gheorghe**, Coculașu Mare, Timiș ; **Mamut Ion**, Turnu Severin ; **Buse Alexe Sorin**, București și „Un anonim (a)" din București. De fapt ne surprinde foarte mult că unii dintre cititorii care ne trimit materiale spre publicare preferă să rămînă anonimi. Este de neînțeles. Dacă materialele sînt bune, le publicăm, menționînd și numele trimițătorului. Dacă nu sînt bune, e logic să nu le publicăm, fără a se face din aceasta un repros expeditorului. Și atunci, care este rațiunea anonimatului ? Prea multă modestie ? Timiditate ? Sau teama de marele necunoscut, publicul ?

Ing. Liviu MACOVEANU

Adrian ANDRONIC

— Și ce pensie ai zis că are mătușa asta a ta bătrînă și bolnavă pe care te-ai gîndit s-o aduci să stea cu noi ?

M. OPROIU

— Sînt teribil de revoltată. Privește, iubitule, cu ce fetiță tînără se afișează taică-meu prin restaurante !!!

— Și ca să-ți dovedesc că vreau să-ți dau o mînă de ajutor, am să-ți citesc cu voce tare rubrica ta preferată.

CONFORTUL BUNULUI SIMȚ

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Eu aș vrea să vă scriu ceva despre care s-a mai scris, dar zadarnic : viața în blocuri. Blocuri sînt multe și mereu se înmulțesc. Sînt frumoase, sînt confortabile — dar zidurile acestea de beton ascund în ele destule necazuri mici care se transformă, prin ce „mister", în necazuri serioase. Există sute, există nenumărate familii care trăiesc într-o continuă ură. Nervii se macină copiii sînt bătuți de multe ori nu numai de vecini, ci și de proprii părinți, fiindcă îndrăznesc să se... joace. Să vă dau exemplul meu. Ne-am mutat într-un apartament luat în rate acum cinci ani. Frumos, l-am mobilat și trăim intrinsul eu și copiii (fiica și ginerele, care sînt ingineri) ; pe atunci ei făceau navetă, uneori lipseau toată săptămîna și chiar mai mult. Eram zile întregi, deci, singură. Și într-o zi a început „povestea". Sună la ușă vecinul de sub noi, zice că el vrea să-i dau drumul în casă, că aici locuiește lui cizmar care îi ciocănește lui mereu în cap. Eu, că nu, el, că da, și a intrat prin toate camerele, s-a uitat și a zis : „Dar pe unde o fi ciocănind ?" (fără scuze). Asta n-a fost decît începutul. A venit Anul Nou, erau trei zile de sărbătoare și copiii și-au chemat niște prieteni. La ora 11 noaptea au sunat, la ușă, au făcut scandal, tot vecinii aceia, încît musafirii au plecat jigniți. Altă dată, fiica mea avea o criză de ficat (înainte de operație), eram doar eu cu ea, ginerele meu era într-o delegație la Timișoara. În seara aceea, un doctor care locuiește dedesubt, adică la etajul patru, a avut și el o petrecere. A doua zi a fost o ședință în care aceiași vecini au afirmat, categoric, că noi am fi petrecut toată noaptea. Apoi a venit pe lume un copil, o fetiță care acum are 3 ani și 8 luni, ei veneau la ușă și ne pretindeau să... stăpînim copilul de doar cîteva luni (care nici nu prea plîngea, era foarte cuminte). Noi ce eram să facem, cu ei, mereu, la ușa noastră și cu copilul drag în casă ? Într-o zi, la nervi, ne-au spus să n-o mai lăsăm să alerge prin casă, că „se îmbolnăvește de inimă", într-altă zi i-au strigat chiar fetiței că, dacă mai fuge prin cameră, ei o să-i... taie picioarele. Zile întregi, acest copil, mai ales cînd e vreme rea, nu are voie să se joace, că aude „nenea ăla rău". Să vindem apartamentul, să plecăm oriunde, numai la bloc nu ? Dar ce, parcă numai la noi e așa ; cunosc atîtea cazuri, unele mai triste și stupide decît altele. Cei cu bun simț suferă, ceilalți își fac un merit și-o plăcere din a-i sîcîi pe primii. Să vă mai dau un exemplu : eram la cineva în blocul B. din spatele complexului din București Not. Ora 13. Trei femei vorbeau normal, că nu eram nici una surdă, cînd — la un moment dat — cel de jos (un profesor) a început să bată în țevile caloriferului, pe motiv că nu suportă nici un fel de zgomot din pricina nervilor...

Ceea ce v-am scris eu poate că-i o problemă secundară, totuși cînd un om, în casa lui, nu-și poate găsi liniștea, cînd nu mai îndrăznește să-și invite un prieten mai vesel și e aproape nevoit să vorbească în șoaptă, asta nu-i cumva o problemă principală ? De aceea v-am scris, fiindcă faceți mereu apel la bunătate, la omenie, dar eu nu cred că-i ușor de ajuns la rezultatele dorite. Civilizația secolului n-a făcut încă destul pentru ca sufletul și mintea omului să știe întotdeauna, în orice situație, ce înseamnă respectarea celuilalt, mila, rușinea,

CURIER SĂPTĂMÎNAL

bunătatea. Trăiești ani și ani de zile alături de oameni cu care ar trebui să te ai ca frații, și te urăști pentru nimic, și nu vrei să găsești o punte de înțelegere. Confortul nu constă doar în căldură, lumină și mai știu eu ce . este nevoie și de un confort al bunului simț, al comunicării civilizate, om cu om.

Cu stimă,
S LEONTINA
Bdul. Bucureștii Noi — București"

Ar fi suficiente argumente de adăugat în șirul celor — convingătoare — pe care le-ați așternut pe hîrtie. Evident, sîntem pe o poziție comună, cu mici corectări pe care ține să le subliniez. Spuneți : „cînd un om, în casa lui, nu-și poate găsi liniștea". Perfect ! Dacă-i așa, atunci fiecare, și cel care-și reclamă liniștea *are dreptul* la ea. Ce să-i facem, așa-i viața, oamenii nu seamănă unii cu alții (ce plicticos ar fi altfel), unul e mai tînăr, altu-i mai vîrstnic, unu-i mai obosit, mai nervos — altu-i calm și cînd e obosit, unu-i plin de bun simț (cînd intră în lift își scoate pălăria sau căciula, dacă-i și o femeie de față), altul stă cu spatele la femeia care urcă o dată cu el etc., etc Sau (caz concret) : un pensionar, fost timplar, ca să-și „omoare" timpul (și-l înțeleg perfect) mai ciocănea cîte ceva prin casă (spre disperarea vecinilor de dedesubt care, așa cum spuneți, *mergeau mereu la ușa lui)* ; apoi, timpul trecînd și omul fiind suferind, nu mai lucrează de loc. Pun întrebarea brutal : să mă bucur acum că-i suferind și eu am scăpat de ciocăneala de deasupra ? Imposibil să simt așa (mai bine-ar fi continuat să bată, iar eu să fi *mers la ușa lui*). De ce-am subliniat acest „A merge la ușa lui" ? Fiindcă am constatat că, în blocuri, funcționează o prejudecată deosebit de primejdioasă : „Cum vii la *ușa mea*, domnule ?" Oamenii, deprinși cu bătătura casei, cu alt tip de dispunere în spațiu, se trezesc dintr-odată vajnici apărători ai acestei miraculoase uși care-i desparte de numeroasa populație din jur. În fond, ce-i jignitor în faptul că, *la ușa mea*, vine un vecin și îmi atrage atenția, în limite admisibile, că e prea mult zgomot la mine în casă (exceptez cazurile cu copiii, dar nu exceptez „petrecerile"). Am mai scris că, în asemenea „străzi pe verticală", necunoscîndu-ne nici după cinci sau zece ani de conlocuire, sîntem cu atît mai suspicioși unii cu alții, cu cît *ne știm* (din vedere și auzite) *și nu ne știm* (de loc). Este un simptom negativ care s-ar cuveni a fi combătut (organizat, dar și de la om la om), astfel încît, măcar ici și colo, să apară relațiile mult dorite, de bune vecinătate, de respect mutual. „Cheia magică" a problemei *(principale*, da, aveți perfectă dreptate) ar fi plasarea tuturor pe o poziție ceva mai înțeleaptă : CASA MEA nu-i formulă valabilă doar pentru cei „sîciiți", ci și pentru cei care „sîciie" (uneori îndreptățit, de cele mai multe ori poate nu îndreptățit). *Liniștea tuturor* (chiar a celor mai... sensibili la zgomot) se cuvine păzită de toți, ca și *dezvoltarea copiilor în deplină libertate* (și asa limitată de condițiile obiective ale blocului), fie și cu riscul — asta accept — unei incomodități acustice. Și-apoi, în general, este de o mie de ori preferabil să *accepți* niște neplăceri, decît să le *respingi într-una*, să aștepți parcă permanent, să le ieși în întîmpinare, implicîndu-te fiecărui conflict (mai mare sau mai mic). Buna conviețuire în blocuri depinde de oricare dintre noi ! Nu-i de loc ușor, recunosc, cînd te ciocnești de grosolănia unora, de egoismul altora, de lipsa de educație a unor „copii" care au ajuns să bată la poarta maturității... Dar altă soluție practică, realistă, nu prea văd.

DANA — *Gherla*. Mătușa dumitale pe care-o cauți de mult ne-a scris. Adresa ei : Mariana Stefănescu, str. Măgura Vulturului nr. 71, apart. 3, București 39, sector 3. Așteaptă cît mai curînd, de la dumneata, un semn de viață. Mă bucur și eu.

JOCURI DISTRACTIVE

Cele 35 de dreptunghiuri

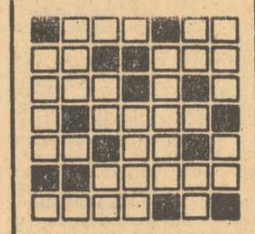

Desenul de mai sus este alcătuit din 35 de dreptunghiuri albe și 14 dreptunghiuri negre. Înnegriți alte dreptunghiuri astfel încît în fiecare rînd orizontal și vertical precum și pe ambele diagonale să fie cîte patru dreptunghiuri negre și trei dreptunghiuri albe.

(Soluția în numărul viitor).

IMPORTANT!

Oficiile județene de turism din întreaga țară au pus în vînzare locuri la odihnă și tratament pe perioada februarie — mai în stațiunile Sinaia, Predeal, Tușnad, Borsec, Călimănești, Govora, Herculane, Buziaș, Păltiniș, Vîlcele, Covasna, Slănic—Moldova, Vatra Dornei, Pucioasa și altele.

Serviciile pentru odihnă se pot acorda și pe perioade mai scurte sau mai lungi decît seria de 12 zile.

Posesorii de bilete pentru odihnă și tratament, beneficiază în această perioadă de tarife reduse pentru cazare, masă și transportul pe C.F.R. sau cu mijloace auto I.T.A.

Informații detaliate se pot obține la toate unitățile de turism. (5062)

OREBUS

DESPRE SURORI

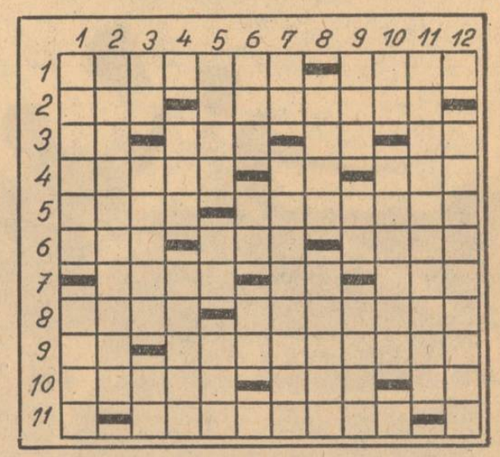

ORIZONTAL : 1. Surori nedespărțite — Mezină între surori. 2. Numeral — Drușca îi e soră la căsătorie. 3. Radu Florica — Cîntec de slavă — Indemn canin — O soră de pe portativ. 4. — Aici (pop !) — Primele vocale ! — Dimunitivul lui Gustav. 5. — O viață — Surori dar cu părinți diferiți. 6. Diviziune administrativă în Danemarca — Protejatul nașilor — Preot mahomedan... 7. Pui de capră (pl.) — Durere incipientă ! — Are mult timp. 8. Surată — Genul surorilor. 9. În seră ! — Soră, mai mare... 10. Proeminențî — Stau la o surioară ! — Soarele din lac ! 11. Soră (fig.)

VERTICAL : 1. Îți este ca o soră (pop.) — Ca o soră geamănă. 2 Cea mai mică soră (pl.) 3. Abis ! — Diminutiv canin — Sorela Popescu 4. Interjecție — Vînt de primăvară. 5. Mame vitrege ! — A exista — Literă chirilică. 6. Vin (reg.) — Auxiliar al viitorului — Cafele ! 7. Ere ! — Tratat de soră. 8. Ciine sălbatic — Punct de sprijin acordat de soră (pl. pop.) 9. Luna florilor — Ultimele la surori — Țară asiatică. 10. Sînt — Surori născute în aceeași zi (masc.) 11. Soră de caritate. 12. Caracteristică a gemenelor.

Prof. Marian FIRIMIȚA

Cuvinte rare : AMT, EMMA, ETI, ZIN, ENOT.

FREAMĂT DE CODRU

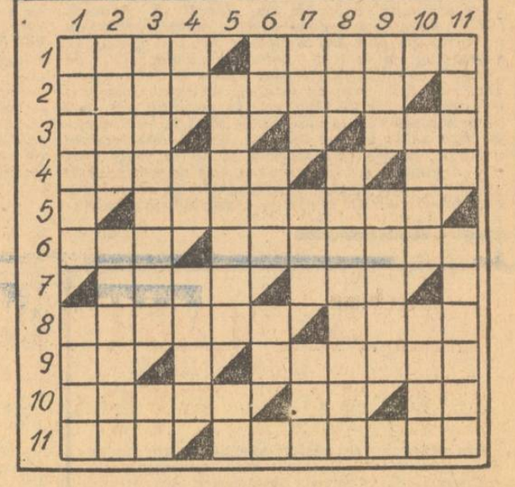

ORIZONTAL : 1. Celebru fabulist grec, autorul fabulei „Cerbul" — Poetă română, autoarea poeziei „Pîlc de stejari". 2. Ceahlăul prozei românești, autorul povestirii „Dumbrava minunată". 3. Prefix pentru morală — Riu în America de Sud. 4. „Pădurea..." roman de Zaharia Stancu — Rădăcină de stejar ! 5. Luceafărul poeziei românești, autorul poeziei : „Freamăt de codru". 6. Café-expres... — Marginea pădurii. 7. A orăcăi (pop.) — Din bardă ! 8. Pădurice de aluni — Veche întreprindere de transporturi (abr.). 9. În afin ! — Cuceritorul Daciei. 10. Cînd copacii mor în picioare... — Inelul copacilor — Servește. 11. Nord—nord-est — Autorul cunoscutului vals „Povestiri din pădurea vieneză".

VERTICAL : 1. Poet sovietic, autorul poeziei „Pădurile-s goale, ogoarele reci" — Arbust din pădurile noastre, cu fructe negre comestibile. 2. Copăceni, din județul Ilfov (pl.) — Referitor la vînt. 3. Eminent scriitor și arheolog român, care într-una din conferințele sale, a spus : „Schimbați bolovanul în stîncă și bobul de ghindă în stejar frumos" — Din crengi ! 4. În vîrful pomului ! — Sfîrșit de drum ! — Arbore din pădurile noastre de șes. 5. Fructul aromat al unei plante exotice — Campion. 6. Cămașă înflorată — Diminutiv feminin — Teșite ! 7. Nu se merge cu el gol la pomul lăudat — Localitate în Franța — Distanțat. 8. Alun gălbenos ! — Locuitoare a unui vechi ținut asiatic. 9. Lemnul lui este foarte căutat — Arbore exotic din familia coniferelor (pl.). 10. Frunzele acestui arbore constituie simbolul victoriei — La lama toporului. 11. Un metru cub de lemne — Plantă exotică cu fructe aromate comestibile.

C. PĂDUREANU

Cuvinte rare : ETO, CLE, OCAI, EZA, STER.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FEMININA

ORIZONTAL : Papadat — Gore — Otescu — Madam-Vara — Rossini — Elena — R — Kn — N — Saz — Ulise — Fe — Tn — Ela — Clips — Etate — Zola — C Ama — Rel — Stu — U — O — Da Vinci — Nereida — Oana — Inel — Acar — Cr — Tiziano — Adam

VOCI DE PRIMĂVARĂ

ORIZONTAL : Strauss — Cip — Crengi — Aior — Oita — Cocori — Aluni — Cuc — M — Lur — Martie — Ar — Radu — Ram — Irișî — Sl — A — P — Om — Estici — Lad — Ir — Rina — Amintire — Ul — Iunie — Linte

restaurantele

OVIDIU

Str. Arh. Mincu nr. 1

„Preparatele specifice bucătăriei italiene, servite într-un cadru de epocă — roman, îmbie orice consumator.

Formînd telefonul 18 36 22, vă puteți rezerva din timp locuri la mese".

(5 065 B)

Ale, miliția?...

POȘTAȘII PETRECĂREȚI

• Ce se mai poate învăța dintr-o circulară • O întrebare pe care obișnuiesc să și-o pună unii oameni privindu-i pe alții : „De unde?" • Cînd controlul, (de fond), se oprește la suprafață.

Dacă poștașul care îți bate în ușă e neobișnuit de vesel, faptul acesta nu te intrigă prea mult. Dimpotrivă, ți se pare cît se poate de firesc, mai ales cînd vestea pe care ți-o aduce e bună. Altfel stau lucrurile cu veștile proaste, și mai altfel cu cele foarte proaste.

Nu de mult, pe raza oficiului poștal nr. 6 din capitală puteau fi întîlniți doi poștași — pe numele lor Vasile Petre și Dumitru Marin — veseli nevoie mare. Două păreau să fie motivele veseliei perpetue a celor doi : 1) erau tot timpul bine cotați la oficiu, nelipsiți aproape de pe listele de premieri ; 2) înainte de a trece pe la destinatarii mesajelor, treceau pe la bufet, unde se cinsteau reciproc. Nu beau mult, ci doar atît cît le trebuia pentru „coraj" (de care, cum se va vedea mai departe, cam aveau nevoie) fiindcă — neapărat trebuie spusă și asta — petrecerile se continuau seara. Dar la urma urmelor cine ce are cu veseliia omului, dacă acesta e cumsecade și își vede de treaba lui ? vor întreba unii.

Are le răspundem noi, pentru că în toate trebuie să fie o măsură, și unde nu e măsură... Sînt oameni (din fericire tot mai numeroși în ultimul timp) pe care exagerata veselie a altora, continua bună dispoziție și petrecerile repetate îi pun pe gînduri. Nu pentru că ar fi din firea lor niscai ursuzi care nu se veselesc niciodată, ci pentru că asemenea stări de lucruri li se par anormale și-i determină să-și pună singuri întrebări, între care se pare că una rămîne cea fundamentală : „De unde !?".

Cam astfel s-au petrecut lucrurile și în cazul celor doi poștași petrecăreți. Vestea veseliei lor acute a ajuns și la secția economică a sectorului 5 de miliție. Cei de aici au trecut la verificare și au văzut că vestea se confirmă, ba au mai constatat că zvonul nu le prinsese chiar pe toate cele adevărate. De pildă că cei în cauză cheltuiseră în cursul anului cam de trei ori valoarea salariului pe care îl încasează pe stat.

— De unde ?! a întrebat ofițerul care făcea cercetările.

— Or fi primind bacșiș de la cei cărora le duc corespondența și pensiile — a spus un altul.

— Oricum, lucru curat nu e — a completat al treilea.

— Rămîne deci să verificăm, a conchis primul ofițer.

Verificările au arătat că „sursa" nu o constituie bacșișurile (cel puțin, nu la proporțiile cunoscute) și nici alte „afaceri" din afara serviciului. Înseamnă că „cheia" era undeva, în practica cotidiană profesională a celor doi. Dar unde ? Logic, nu putea fi în altă parte decît la operațiile unde se manevrau bani.

Așa s-a ajuns la taxele de radio și televiziune. Actele de necinste cu timbrele reprezentînd aceste taxe se pare că nu erau fără precedent în sectorul poștei. O circulară trimisă anterior tuturor oficiilor poștale din țară relata în amănunt (spre luarea aminte a celor interesați) cazul unui factor poștal care își procura pe diferite căi timbre vechi, folosite, pe care le revindea abonaților ca noi, însușindu-și banii. Întîmplarea avea și o „morală" : trimiterea în justiție și condamnarea cu severitatea cuvenită a respectivului. Cum în astfel de cazuri organele de cercetare iau în considerare toate ipotezele, firește că au reținut-o și pe aceasta și astfel, încă de la primele verificări, milițienii au constatat cu uimire că ipoteza se confirmă.

Nu s-au grăbit însă. Ei au cerut să se efectueze o revizie contabilă (ținînd seama că la oficiul respectiv avusese loc de curînd un control de fond, fără să descopere nimic deosebit). Rezultatul reviziei : o pagubă adusă statului în valoare de 70.636 lei de către cei doi poștași necinstiți. Procedeul folosit era relativ simplu : dezlipeau timbre vechi de pe carnetele abonaților (de la care solicitau carnetele expirate) iar duplicatele timbrelor, care se lipeau pe fișele nominale în vigoare altfel la oficiu, le deslipeau de pe fișele expirate, la care aveau în mod obișnuit acces. Cu alte cuvinte pe de o parte ei au profitat de naivitatea unor abonați (care credeau povestea cu necesitatea colectării abonamentelor expirate), iar pe de altă parte — de lipsa de exigență a diriginților (și poate și de unele defecțiuni ale sistemului de lucru în legătură cu aceste abonamente), care le permitea acces liber, nesupravegheat, la cartoteca cu fișele de abonament.

Lucrurile apar cu atît mai stranii cu cît delapidarea a avut loc după ce se mai petrecuseră astfel de infracțiuni și fusese emisă și o circulară pentru atenționarea celor responsabili, dar care (ca și în alte împrejurări și locuri similare) după ce a fost citită a fost clasată, fără ca cineva să-și mai amintească de ea.

De fapt este inexact spus „fără să-și amintească" pentru că de respectiva circulară și-au amintit curînd înșiși infractorii.

— Am aflat despre procedeul acesta din circulara care ni s-a prelucrat la oficiu și cum eram în mare criză de bani am zis să încercăm... a declarat cu cinism în cursul anchetei unul dintre ei.

Și au încercat (omițînd firește, cu bună știință tocmai pasajul din circulară care se referea la consecințe) adică „morala". Cît au fost de „norocoși" în această încercare s-a văzut. S-a văzut și aportul milițienilor, care au simțit „de la distanță" că ceva nu e în bună regulă la respectivul oficiu poștal. Ceea ce nu s-a văzut, a fost ordinea în manevrarea fișelor de abonat la acest oficiu, favorizîndu-se astfel activitatea infracționistă a celor doi foști poștași petrecăreți. Nu prea s-a văzut, de asemenea, eficiența activității organelor de control și revizie ale Direcției de poștă a Municipiului București. Nu s-a văzut... De s-ar vedea de acum încolo...

Ion VLAICU

FOTBALUL — START!

Foto : S. BAKCSY

Inaugurăm, mîine, un nou sezon fotbalistic prin reluarea campionatului primei divizii, eveniment care a fost așteptat mereu cu legitim interes. Indiferent de activitățile internaționale la care vor fi supuse pe parcursul anului echipa reprezentativă și formațiile de club, și asemenea manifestări vor fi destul de numeroase, competiția internă, disputa acerbă a celor 16 diviziionare, se plasează în centrul atenției generale. Din totdeauna, campionatul a grupat în jurul său pasiuni deosebite, a declanșat ambiții nebănuite în rîndurile echipelor și ale susținătorilor lor, a fost, într-un cuvînt, centrul de greutate al întregii activități fotbalistice. Evident și în acest an a doua parte a campionatului va fi urmărită cu atenție, interes și curiozitate, cu atît mai mult cu cît competiția pornește la drum de pe poziții insuficient clarificate de primele sale 15 etape. Avem curajul unei atari afirmații cu toate că liderul de toamnă, U.T.A., abordează a doua parte a campionatului cu siguranța pe care i-o transmite avansul destul de substanțial cu care a terminat „dialogurile de toamnă" cu principalele sale rivale la șefia clasamentului. Știm însă cu toții cît de capricioase sînt echipele noastre de club, cîte surprize ne pot oferi de la o săptămînă la alta, cît de mult își pot schimba fața de la un joc la altul. Acesta este motivul principal pentru care socotim că nu se poate afirma că avansul echipei arădene este de nerecuperat de către unele dintre partenerele de competiție, cum tot din același motiv nu îndrăznim să subapreciem șansele de salvare ale Crișului și C.F.R.-ului din Cluj, aflat astăzi în situații deosebit de precare. E'eci, după părerea noastră, și nu numai a noastră, credem, lupta rămîne deschisă. In fond mai sînt 15 etape, pe parcursul cărora se pot produce atît de multe fapte neprevăzute, cum, de altfel, s-a mai întîmplat de atîtea ori.

In această zi a inaugurării stagiunii fotbalistice nu putem să nu ne gîndim și la sezonul internațional ce stă în fața echipei noastre reprezentative, sezon care va fi inaugurat oficial în ziua de 30 aprilie la Budapesta. Va fi ziua meciului cu Ungaria din sferturile de finală ale „Cupei Europei", meci al cărui rezultat va fi decis în bună măsură și de modul în care vor evolua selecționabilii de-a lungul celor 7 etape de campionat, de modul în care aceștia vor înțelege să se pregătească pentru o confruntare atît de grea și de importantă. In ceea ce ne privește, noi am dori ca jucătorii vizați să ne reprezinte în meciul de la Budapesta, dar nu numai aceștia, să înțeleagă că asupra lor apasă o răspundere de onoare, că au datoria de a confirma, chiar de la începutul sezonului, că fotbalul nostru, cel puțin la nivelul echipei naționale, reprezintă o valoare, fapt ce i-a permis pînă acum să se impună cu suficientă autoritate în lumea fotbalului mondial. Noi le dorim să confirme bunele impresii ce ne-au rămas încă întipărite în memorie după fructuosul sezon de toamnă.

Ion BOCIOACĂ

Cu și fără... crampoane

DE LA BĂCUȚ LA BROȘOVSCHI

de Eftimie IONESCU

Cu o nouă sclipire U.T.A. (1950), vom intra în „perioada C.C.A.", care stabilește un moment semnificativ în istoria campionatelor României. Suita de trei victorii va trece în legendă un unsprezece de maximă omogenitate ce va alimenta pentru acea perioadă echipa națională. Un fotbal de mișcare, simplu, care căpătase o specialitate a dozării efortului, a impus jucători ca Voinescu, Apolzan, frații Zavoda susținuți — iarăși ne întîlnim cu prețioasa contribuție a liniei de mijlocași — de maratoniștii Bone și Balint.

Un tip cu totul special de campioană iat-o, în 1954, se numește U.T.A. și ea a demonstrat că poate realiza un unsprezece care ochește foarte bine cu arma numită omogenitate ; sub „bagheta" lui Cibi Braun, pe umerii experimentați ai unor Farmati, Serfözö, Vaczi, Mercea și Dumitrescu, arădenii își apropie o victorie puțin scontată, dar indiscutabilă prin modul cum și-au materializat șansele.

Urmează prima prezență Dinamo pe listele campionilor. Este succesul destul de tîrziu al unui gen de echipă romantică ; de ani de zile ea sacrifica jocul realist pentru artificii. Să notăm linia ei de atac: Bartha, Nicușor, Ene, Neagu și Suru ; dar și înapoia ei se găsea (iarăși halfii !) o pereche de mijlocași de aur, Călinoiu-Băcuț I.

Ediția următoare aveau să ne prezinte — în rolul de campioane — pe de o parte o formulă mai puțin ritmică în rezultate, poate, dar cu un fotbal de spectacol, formula revăzută a C.C.A.-ului, unde lingă „vechii mohicani" îi vom întîlni pe Alexandrescu, Constantin, Tătaru, Cacoveanu, V. Dumitrescu ; iar pe de alta tacticoasa și greaua formație a Petrolului unde Ilie Oană construise un unsprezece cu destule valori : Pahonțu, Fronea, Neacșu, Marinescu, Dridea și regretatul Tabarcea.

Ajungem, acum, în fața „erei Dinamo" sau Traian Ionescu fiindcă cele patru victorii consecutive ale echipei din Șos. Ștefan cel Mare sînt legate de numele acestui specialist în campionate. Este tipul campioanei utilizînd cel mai bine și mai complet jocul de contraatac. Se pornea de la impenetrabila apărare dirijată de Nelu Nunweiller și se termina prin cursele Pircălab, materializate de Frățilă sau Ene II. Petrolul ne va aduce în scenă (1966) o formație cu nume noi, unele devenite consacrate (vezi cazul Boc). Și va veni și „anul Rapidului" sau campionatul Rapidului, legat de cuplul Dumitru-Ionescu și de munca imensă a „plăminilor" Codreanu și Năsturescu.

Steaua (1968) și Dinamo (1971) au încadrat succesele echipei U.T.A. din 1969 și 1970. Este perioada apariției generației de aur a internaționalilor noștri. Pentru Dinamo aceasta este egal cu sacrificarea campionatului. Pentru Steaua ea marchează etapa construcției unei echipe cu „altoiuri" din propria pepinieră. Iar pentru U.T.A. — autoarea unui dublu succes — ea simbolizează atingerea unei depline cunoașteri a artei de a cîștiga campionatul folosind fiecare gram de talent și de energie. Pe „rețetă" găsim semnătura unui antrenor care va intra în istoria fotbalului nostru, Nicolae Dumitrescu.

„Distribuția arădeană", reunind extremitățile generațiilor de jucători ai fotbalului nostru (Leretet — Broșovschi) deține autoritar fotoliul prezidențial — după 15 etape — al reuniunii care se deschide mîine.

CE A FOST CE VA FI?

Din curiozitate am răsfoit colecțiile și am extras date privind ultimele cinci ediții de campionat, inclusiv ediția în curs de desfășurare. Am reținut situația din fruntea clasamentului și din zona retrogradării la sfîrșitul turului și la terminarea campionatului.

EDIȚIA 1967/68 (14 ECHIPE) :

TUR

1. Steaua	17 puncte
13. Progresul	9 puncte
14. Steagul roșu	9 puncte

FINAL

1. Steaua	35 puncte
13. Progresul	21 puncte
14. Steagul roșu	21 puncte

EDIȚIA 1968/69 (16 ECHIPE) :

TUR

1. U.T.A.	22 puncte
15. Crișul	12 puncte
16. Vagonul	10 puncte

FINAL

1. UT.A.	38 puncte
15. Progresul	26 puncte
16. Vagonul	23 puncte

EDITIA 1969/70

TUR

1. Rapid	20 puncte
15. Politehnica	10 puncte
16. A.S.A. Tg. Mureș	8 puncte

FINAL

1. U.T.A.	39 puncte
15. Crișul	26 puncte
16. A.S.A.	17 puncte

EDITIA 1970/71

TUR

1. Dinamo	20 puncte
15. Progresul	10 puncte
16. C.F.R. Timișoara	6 puncte

FINAL

1. Dinamo	36 puncte
15. Progresul	25 puncte
16. C.F.R. Timișoara	19 puncte

EDITIA 1971/72

TUR

1. U.T.A.	22 puncte
15. Crișul	8 puncte
16. C.F.R. Cluj	7 puncte

FINAL

Ce va fi ?

De aici se reia returul diviziei A

1. U.T.A.	15	9	4	2	33—14	22
2. S. C. Bacău	15	8	3	4	29—18	19
3. „U" Cluj	15	8	2	5	24—15	18
4. F. C. Argeș	15	9	0	6	26—22	18
5. Steagul roșu	15	6	5	4	19—11	17
6. Steaua	15	5	6	4	18—13	16
7. Dinamo	15	6	4	5	23—19	16
8. Rapid	15	7	2	6	20—20	16
9. A. S. Armata	15	5	6	4	15—15	16
10. Jiul	15	5	5	5	14—16	15
11. „U" Craiova	15	5	4	6	18—20	14
12. Politehnica	15	4	5	6	17—22	13
13. Farul	15	5	3	7	14—20	13
14. Petrolul	15	5	2	8	8—22	12
15. Crișul	15	2	4	9	5—22	8
16. C.F.R. Cluj	15	1	5	9	11—25	7

TENIS

TURNEELE F.I.L.T. ȘI PUNCTAJUL CE SE ACORDĂ CÎȘTIGĂTORILOR

În ultimul timp am primit din partea cititorilor „Magazinului" numeroase scrisori în care ni se solicită lămuriri în legătură cu competiția „Marele premiu" F.I.L.T. Exprimîndune regretul că, din pricina spațiului restrins, nu ne putem adresa acestor cititori nominal, în cadrul unei rubrici, ne face plăcere să credem că prin articolul de față am reușit să răspundem celor care ni s-au adresat, cît și tuturor acelora care urmăresc cu interes această pasionantă întrecere în care Năstase, în ediția de față, ocupă în urma ultimelor rezultate locul al doilea.

„Marele premiu" sau „Grand Prix" F.I.L.T. (Federația Internațională de Lawn Tenis) a luat ființă la începutul lui 1970, Scopul acestei competiții circuit gigant a fost (aci ne repetăm) contracararea grupării profesioniste W.C.T. aparținînd miliardarului texan Lamar Hunt, prin crearea în lumea tenisului, aflată sub controlul F.I.L.T., a unui element de mare atractivitate care, în primul rînd, să pună capăt evadării jucătorilor de valoare din federațiile naționale în „paradisul" profesionist huntian. Prima ediție (1970) a avut 35 de turnee, iar a doua (1971) — 37. Ambele ediții au avut un epilog : „Turneul campionilor", disputat, spune regulamentul, între primii șase clasați și un jucător al țării-gazdă. Prima ediție a „Marelui premiu" a fost cîștigată de ambițiosul jucător american Cliff Richey, care însă n-a participat la „Turneul campionilor" din acel an, desfășurat la Tokio, revenit lui Stan Smith.

Numărul mare de turnee cuprinse în „Marele premiu", uneori suprapunîndu-se ca dată, a făcut ca participarea să fie benevolă, regulamentul prevăzînd doar obligativitatea ca un jucător să fie prezent la minimum zece turnee. Totuși, chiar și în această situație, calendarul „Marelui premiu" s-a dovedit defectuos. În legătură cu aceasta să-i dăm cuvîntul noului personaj nr. 1 al Comitetului de conducere al competiției, Jack Kramer (prezentat cititorilor „Magazinului" într-un articol anterior) : „Nu s-a ținut cont, declară el, de obligațiile pe care le au unii jucători față de federațiile naționale, de pildă de a-și reprezenta țara în Cupa Davis". Și Kramer adaugă : „Anul trecut Ilie Năstase, prezent la toate fazele „Cupei Davis" a izbutit să ocupe locul II cu numai 14 participări, în timp ce Smith, cîștigătorul a avut 17. Desigur o participare în plus i-ar fi adus românului punctajul necesar pentru locul unu.

Reorganizînd „Marele premiu", Kramer a adus actualei ediții substanțiale îmbunătățiri. În rîndul lor se află și micșorarea numărului de turnee componente ale competiției, ca și schimbarea sistemului de punctaj. Astfel „Marele premiu" ar cuprinde doar 20 de turnee. Cel puțin așa reieșea din declarațiile lui Kramer făcute la începutul lunii februarie. În ceea ce privește sistemul de punctaj am putut trage concluzia că cele patru categorii de turnee — A, B, C, și D, — ale edițiilor precedente, în ediția actuală s-ar reduce la două. Grupa A, în care ar fi incluse un număr de 12 turnee (internationalele de la Roland Garros, Wimbledon etc.), cîștigătorilor din această grupă conferindu-li-se un punctaj maxim, probabil de 40 de puncte. În sfîrșit, grupa B, (în care s-ar încadra și recentele Internaționale indoor ale S.U.A. desfășurate la Hampton) conferind cîștigătorului 30 de puncte, iar finalistului — 15. Această grupă ar cuprinde 8 turnee pe care jucătorii le pot alege dintr-un total de 16. Toate aceste precizări însă le dăm cu unele rezerve, deoarece pînă în prezent nu ne-a parvenit nou regulament al „Marelui premiu".

Și acum, cîteva cuvinte pe marginea celui mai important capitol. Circuitul gigant „Marele premiu" pentru a subzista, pentru a se ridica la nivelul turneelor profesioniste W.C.T. avea nevoie, la rîndul lui, de un financiar, cheltuielile fiind prea costisitoare pentru bugetul modest al F.I.L.T. Astfel a apărut lîngă titulatura „Grand Prix", acel apendice „Pepsi-Cola", care s-a confundat pînă la urmă chiar cu numele competiției. Firma „Pepsi" în schimbul marilor subvenții își făcea reclama produselor sale pavoazînd literalmente terenurile cu emblema sa arhicunoscută, înregistrată în acest fel nu numai de retina spectatorilor, dar și de aceea a milioanelor de telespectatori. Ediția de față, însă, necesita mai mulți bani. Prin aceasta înțelegem în primul rînd menținerea valorii premiilor, de fapt mărirea lor (dat fiind reducerea numărului de turnee). A apărut atunci alături de primul financiar, un altul, cu nume, e drept, care nu prea spune nimic, „Commercial Union Assurance Co", firmei „Pepsi-Cola" (prezentă mai departe) rămînîndu-i dreptul de a afișa la o competiție doar un... „căpăcel".

Paul CERNESCU

Poșta rămasă

de Ion BĂIEȘU

JOHNNY SALIU, Hunedoara : „Prin forța împrejurărilor, mă văd silit să pun mîna pe gașană și să dau un răspuns onorabilei cititoare G. Teodorescu din Ploiești. Și îl voi da sub două ipostaze, după cum eu însumi privesc subiectul în cauză. Și zic :

Primo : Cită dreptate aveți, onorabilă cetățeană, cînd grăiți cu atîta ironie despre cei pe care noi, bărbații, i-am numit „idoli" ! Căci, în numele a tot ce-i revoltător pe lumea asta, e drept oare ca sută la sută din elevii noștri și cei de aiurea să știe cine este Pele sau Boby Charlton, Di Stefano, Voinescu, Dobrin, Dumitrache și să se facă că plouă cînd aud de Galilei, Bruno, Newton, Coandă etc ? Că în minia noastră exagerăm întrucîtva, e drept, dar, sfinte Sisoe, ce poate fi mai adevărat și real ca interminabilele cozi la chioșcurile de ziare cînd apare „Sportul", și exemplarele din unele reviste literare îngălbenite de atîta... cantonament în geamurile aceluiași chioșcuri ! Și, ce-i mai dureros, că se spune că românul se naște poet ! Voi, Pitagora, Thales, Arhimede, fiecă teoremele ușoare, cum ați putea răbda cînd catetele și ipotenuzele voastre par străniî sisteme informatice extraterestre, în schimb se cunoaște pînă în cele mai mici amănunte sistemul WM, ori mai mult familiarul 4—2—4 ? Că în minia noastră mai exagerăm întrucîtva, e drept, dar, cerule, ce poate fi mai adevărat ca serioasele lacune din domeniul literaturii și bogata cultură afișată de unii și care se rezumă doar la cîteva cărți cu caracter sportiv în exclusivitate ! Și mai aveți dreptate, onorabilă cetățeană G. Teodorescu, cînd sesizați cu atîta sarcasm efemerul în sport, efemera situație de idol. Căci Dobrin va mai dăinui zece ani, asijderea Dumitrache, Tamango. Și atunci nu devin anacronice asurzitoarele „bumuri" ce se dezlănțuie azi în jurul acestor așa-ziși idoli ? Căci nu le privim azi ca fiind anacronice la fel de asurzitoarele „banguri" gazetărești dezlănțuite cu ani în urmă în jurul unor Pircălab, Varga, Ozon ? Și iată atunci că desprindem o mică lege : numai ceea ce umanitatea recunoaște ca valoare universală rămîne viabil în timp și spațiu. Căci atît cît va dăinui planeta asta albastră va dăinui și numele unui Aristotel, Arhimede. Da Vinci, Balzac, Shakespeare, căci ceea ce au creat ei a fost trainic și se confundă cu veșnicia. Sportul însuși, ca latură a activității umane, creează valori la fel de trainice ca arta, de pildă, și acestea ar fi cele mai elocvente exemple : anticul soldat de la Maraton, Owens, Weissmuller și mai aproapele zilelor noastre Pele, acest rege al fotbalului. Căci fotbalul este un regat, iar nu un rege al sporturilor. Noi toți sîntem, cu sau fără voia noastră, supuși în regatul Fotbalului. Ei, dar, zicînd cele de mai sus, mă îndepărtez de punctul dv. de vedere și atunci zic :

Secundo : Cu cîtă cruzime loviți, pe nedrept, în această formă de manifestare a activității tipic umane, căci animalele nu practică sportul, sportul este o activitate conștientă, gîndită, un rezultat al materiei superior organizată — creierul. Și cu atît mai nedreaptă sînteți cînd loviți cu atîta cruzime în fotbal, sportul cu caracterul cel mai social. Invidiați pe Dobrin, Dumitru, Pele pentru că, idoli fiind, sînt înconjurați de prea multă atenție din partea noastră ? Dar îi mai invidiați cînd aleargă zilnic zeci de kilometri, cînd extenuați de efort și lac de sudoare, în loc să-și mai tragă sufletul, intră în groapa cu lei și ca încununare a sublimului efort sînt răsplătiți adesea cu fluierături și huiduieli huliganice ? Deci, fiți mai flexibilă cu sportul, oricîte lucru trebuie privit în esența lui, dar și în contextul general. Un al treilea punct de vedere nu există, căci primo cu secundo se contopesc, din „a fi sau a nu fi" Shakespeare a făcut o singură întrebare".

Scrisoarea dv., stimate Johnny din Hunedoara, este solidă, logică și inatacabilă ca o bucată de granit. Unde sînt eu mai ales de acord cu dv., este acolo unde subliniați că nu este cazul să amestecăm prea des numele lui Dobrin cu al lui Arhimede, căci dacă bătrînul savant se bucură de o glorie statornică, de peste două milenii, cea a „prințului din Trivale" se va ofili într-un singur deceniu. Fotbalistul e ca actorul : își ia în fiecare zi porția de aplauze, iar cînd nu mai apare pe scenă trăiește din amintiri. Cu alte cuvinte : să dăm fotbalului ce-i al fotbalului și să ne vedem de treabă mai departe.

Prof. dr. I.F., București : „Apropo de intervenția tov. N. Spătaru și de răspunsul dv. publicat în „Magazinul" din 19 februarie a. c., vă fac o completare picantă :

Asistam acum doi ani, în cadrul bacalaureatului la examenul de limba și literatura română, pe care îl susținea fotbalistul D.N. (pe atunci la „Sportul studențesc"). În disperare de cauză, examinatorul i-a pus o ultimă întrebare : „Care sînt, după părerea dv., cei mai mari scriitori români ?" Răspunsul a fost categoric : Eugen Barbu și Fănuș Neagu (care sînt și cronicari de fotbal !) Cu toate (să zicem) regretele, candidatul a fost respins : vă omisese pe dv..."

Bine i-ați făcut !

ENE ALFRED, București : Insistați asupra ideii de a institui un concurs pentru găsirea unui titlu mai potrivit acestei rubrici. De acord. Cine va găsi cel mai bun titlu, va primi și dreptul de a deveni redactorul ei. Eu mă voi retrage cu modestie.

TĂNASE ADRIAN, jud. Teleorman : Nu pot să iau în discuție scrisoarea dv., din pricină că e scrisă cu insolență. Mai exact, cu obrăznicie. Aviz amatorilor !

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Box și ciclism • Foști campioni... actori de film • Boxul, sport școlar • 3 kg buclucașe • O declarație a antrenorului Gh. Lungu • Cassius Clay... campion mondial în Japonia • O întrebare — un răspuns.

Gală de box între elevii liceului „Matei Basarab" și cei ai Școlii sportive din Călărași

• **DOI MARI CAMPIONI** ai lumii au practicat mai întîi ciclismul. Furîndu-li-se bicicletele, ei au renunțat la sportul cu pedale, îmbrățișînd „nobila artă". Am aflat acest lucru răsfoind cărțile „Marcel Cerdan" scrisă de antrenorul său Roupp și „Cassius Clay", care a apărut recent la Paris sub semnătura lui Kurt Severin.

• **DUPĂ NUVELA** scriitorului I. Grigorescu intitulată „Ringul", studentul Stelian Stativă și-a trecut cu succes examenul de regizorat la Institutul de Cinematografie din București. Pentru reușita filmului, care a cuprins poate cele mai captivante secvențe, și-au dat concursul foștii campioni naționali Petre Zaharia și Ion Vasilov, care au jucat rolurile de pugiliști, antrenorii C. Cioloiu și D. Dobre și fostul arbitru Ion Argăseală. Scenele au fost filmate după desfășurarea campionatelor naționale de anul trecut.

• **ÎN FRANȚA**, a început o serioasă campanie de practicare a pugilatului în școli, imitîndu-se sistemul de pregătire uzitat de multă vreme în Anglia, U.R.S.S., S.U.A. și alte țări. Adevărul este că pregătirea fizică a elevilor dornici să practice în continuare (dacă vor și dacă le place) boxul, îi dezvoltă armonios pe aceștia. Recent, am citit broșura „La boxe sport scolaire", care a apărut la Paris sub îngălitura lui Jean Lettessier, directorul tehnic al echipei franceze de amatori. În București, cu multă atenție se preocupă de pregătirea tinerilor școlari antrenorul Ion Pintea, care a inițiat o secție la liceul „Matei Basarab". El dispune de 60 de elevi împărțiți în trei grupe de vîrstă. În activitatea sa Ion Pintea a fost ajutat de directorul Emil Stancu și de profesorul de psihologie Porumbeanu. Dintre elevi pot fi dați ca exemplu C. Vlad, Ion Ionel, Ion Botaș și M. Dumitrache. Tot aici, împreună cu antrenorul Mircea Balaș, se pregătesc și elevii Școlii sportive de box nr. 2. În Capitală mai există o școală sportivă de box — Nr. 1 — condusă de antrenorii Sîrbu și Lobanovici, de la Energia.

• **AMERICANUL** Mando Ramos și-a păstrat centura mondială la categoria ușoară datorită arbitrajului părtinitor, în meciul cu spaniolul Carrasco. Adevărul este că Ramos, epuizat, n-a mai putut face față în final spaniolului dezlănțuit, cedînd categoric. Totuși el a primit verdictul. De ce n-a mai avut finiș Ramos ? Pentru că,înaintea cîntarului, cu două ore, el depășea greutatea cu 3 kg și a trebuit să facă un adevărat „tur de forță" pentru a slăbi. Noroc, dacă se poate spune așa, că arbitrii au ținut cu el.

• **ANTRENORUL** secției clubului „Constructorul" — București, fostul campion național Gh. Lungu, ne declară : **„Pregătesc cu mare atenție o serie de juniori talentați care vor juca un rol important în finalele campionatelor naționale de la Sibiu. Am mare încredere în posibilitățile tinerilor I. Dumitrescu, Gh. Constantin și Viorel Burlacu. Cred că la seniori semimusca Nedea Costel va obține rezultate bune".**

• **LA ÎNCEPUTUL** lunii aprilie, pe un ring din Tokio, fostul campion al lumii la categoria grea Cassius Clay îl va întîlni pe americanul Mac Foster. Este pentru prima oară cînd federația japoneză aprobă o întîlnire între doi pugiliști străini. Întrebat de ce a dat această încuviințare, președintele federației japoneze de box Yasuo Ko a răspuns că în Japonia adevăratul campion al lumii este considerat Cassius Clay.

• **CITITORUL** Ion Paloș din București ne întreabă ce s-a întîmplat cu talentatul boxer dinamovist Sandu Mihalcea care a fost dat... „dispărut" ca apoi fără să se dea vreo explicație a evoluat în cadrul unei gale ? Precis nu știm nici noi. Știm însă că Sandu Mihalcea s-a cam înfumurat și se crede o mare vedetă. Pentru amănuntele în privința temporarei sale „dispariții" vă rugăm să vă adresați antrenorului Geza Fuhrez de la clubul Dinamo (șos. Ștefan cel Mare).

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

SUB SEMNUL UNEI PRIETENII TRAINICE

Prima etapă a vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în mai multe țări africane s-a încheiat după șase zile petrecute pe pămîntul ospitalier al Algeriei. Cititorii noștri au fost informați pe larg de presa cotidiană, de radio și televiziune în legătură cu desfășurarea acestei vizite, de atmosfera extrem de călduroasă rezervată conducătorului partidului și statului român de către poporul algerian, de către Consiliul Revoluției și guvernul țării, de rezultatele fructuoase ale întîlnirilor pe care oaspeții români le-au avut cu personalitățile vieții politice și sociale, cu masele populare din țara prietenă. Așa cum se arată într-o corespondență de la fața locului, entuziasmul popular cu care au fost pretutindeni întîmpinați solii României socialiste, la Alger, ca și în provincie, la Constantine, Skikda, Hassi-Messaoud, a constituit o ilustrare din cele mai emoționante a stimei și prețuirii de care se bucură politica externă a țării noastre pusă în slujba idealurilor de pace, independență națională și progres ale tuturor popoarelor, o expresie a înaltei considerații față de personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Acest entuziasm a oglindit trăinicia și profunzimea sentimentelor de prietenie și respect pe care algerienii și românii le nutresc reciproc unii față de alții.

Căldura, cordialitatea în care au decurs convorbirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Houari Boumediène s-au regăsit permanent în prietenia sinceră cu care populația Algeriei a ținut să salute pretutindeni pe secretarul general al partidului și șeful statului nostru, purtătorul mesajului de solidaritate al poporului român, față de poporul algerian, față de toate popoarele care luptă pentru a-și făuri propriile destine, pentru progresul economic și social, pentru afirmarea demnității naționale. Dînd o înaltă apreciere atmosferei în care s-a desfășurat vizita și rezultatelor convorbirilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat: „Am avut convorbiri deosebit de fructuoase. Ele s-au desfășurat într-un spirit de sinceritate și prietenie. Putem să afirmăm că, într-adevăr, vizita pe care am făcut-o în țara dumneavoastră, convorbirile pe care le-am avut împreună constituie un moment important în evoluția relațiilor dintre România și Algeria. S-au evidențiat posibilități largi pentru dezvoltarea cooperării economice, tehnico-științifice, culturale între popoarele noastre, între țările noastre, între partidele noastre". La rîndul său, președintele Houari Boumediène, adresîndu-se tovarășului Nicolae Ceaușescu, a caracterizat astfel acest eveniment de o deosebită însemnătate pentru cele două țări și popoare: „Primirea care v-a fost rezervată de poporul nostru atît în capitală, cît și în celelalte localități pe care le-ați vizitat, nu este, domnule președinte, decît o dovadă a sentimentelor de prietenie și stimă față de poporul dumneavoastră prieten. Nu este numai o prietenie bazată pe sentimente, ci o prietenie bazată pe colaborare în toate domeniile de activitate".

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CORALII — FLORILE ANIMALE ALE OCEANULUI

de doctor docent Mihai BĂCESCU
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

(Relatarea în pag. a 5-a)

- Adevărate broderii în piatră sînt construcțiile coraliere, într-o infinită varietate de modele.
- Cum pot niște ființe firave ca polipii de corali să dureze masive uriașe de piatră?
- Cum se hrănesc aceste flori animale?
- De ce preferă apele calde?

ALIMENTAȚIA RAȚIONALĂ ȘI PRIMĂVARA

Știți ce vitamine și proteine sînt necesare organismului pentru a ne păstra capacitatea de muncă, rezistența și buna dispoziție în această perioadă a anului?

Vă recomandăm articolul din pag. a 6-a, semnat de dr. Constantin DUMITRESCU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XVI Nr. 754 — sîmbătă 18 martie 1972 — 8 PAGINI, 1,50 LEI

7000 TINERI SIDERURGIȘTI

- Pe platforma fierbinte a combinatului gălățean lucrează cel mai tînăr colectiv de muncă
- „Iubirea" metalului te înlănțuie pe toată viața
- Perfecționare — a învăța zilnic
- Un buchet de... succese
- V-au plăcut tinerii noștri?

În cea mai modernă cetate de foc a patriei — Combinatul siderurgic de la Galați — lucrează peste 7 000 tineri. 700 dintre aceștia sînt elevi ai cursurilor serale ale liceelor din localitate. Pe pieptul a 367 tineri strălucește steluța de fruntaș în întrecerea socialistă. Alți 4 000 tineri învață la grupul școlar profesional al combinatului tainele meseriilor de oțelari, laminori, furnaliști etc.

Combinatul siderurgic de la Galați se numără printre marile unități industriale ale patriei, cu cel mai tînăr colectiv de muncă. Media de vîrstă a întregului combinat este de 25 de ani. Așadar, tineretul predomină în activitatea gigantului siderurgiei de la Dunăre. Lui i-au fost încredințate, pe platforma fierbinte a Smîrdanului, cele mai moderne utilaje și agregate siderurgice. La pupitrele de comandă, în fața convertizoarelor, adevărate vulcane în continuă erupție, în fața drumurilor nesfîrșite de role ale laminoarelor sau ale focului dogoritor al furnalelor, tinerii oțelari, laminatori, furnaliști, supraveghează cu maturitate complicatul proces de elaborare a metalului, asigurînd, prin hăr-

Viorel CHIURTU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Dă-mi mîna, fir de floare...". Foto: Emil MAIOR — Cluj

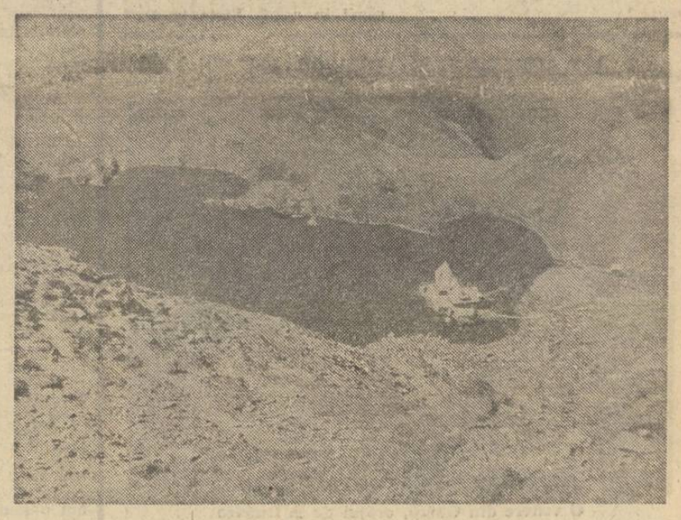

Cabana Bîlea-lac — Foto: Oscar IONESCU — Cîrțișoara, jud. Sibiu

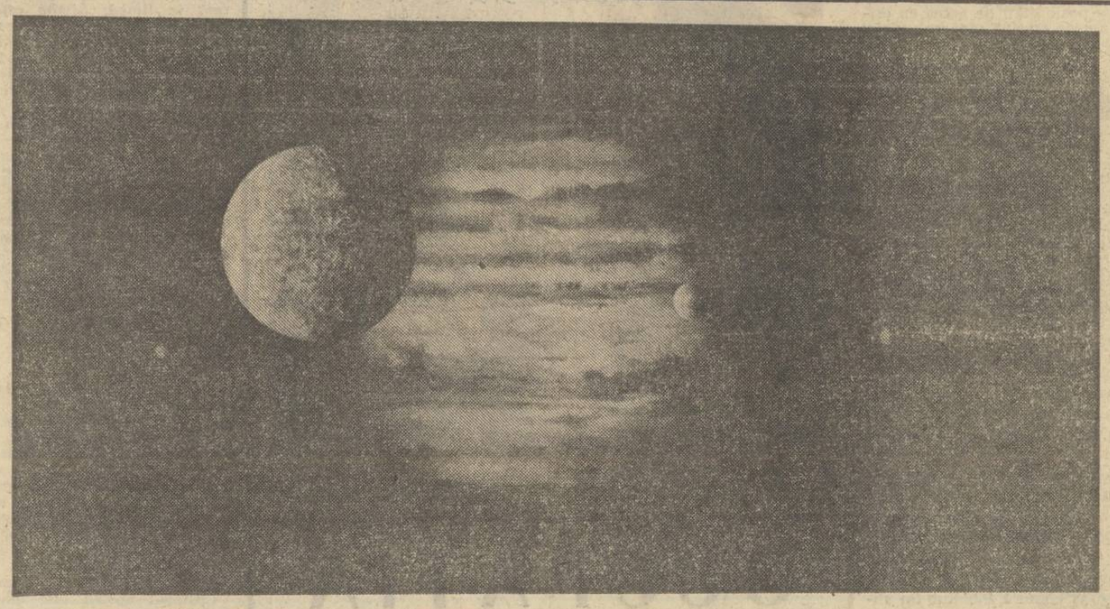

Imaginea artistică a planetei Jupiter și cei patru sateliți (de la stînga la dreapta): Callisto, Europa, Io și Ganymede.

Pe cînd o navă pilotată spre alte planete, spre Marte sau spre Jupiter? E greu de precizat. În schimb, se poate afirma cu certitudine că asemenea expediții vor deveni realitate de îndată ce va fi pusă la punct propulsia electrică (ionică și cu plasmă) a cosmonavelor — sarcină actuală a tehnicii spațiale. Promisiunile succeselor de început în acest domeniu au înaripat fantezia.

Un cercetaș al Pămîntului spre uriașul Jupiter

Amănunte în pag. a 5-a în articolul semnat de colonel inginer Dumitru ANDREESCU
Membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

PĂLTINIȘ — 1972

● O primă surpriză: șoseaua modernă care apropie stațiunea de Sibiu ● Teleschi, telescaun și posibilitățile Pălținișului de a deveni o atracție pentru iubitorii sporturilor de iarnă ● Dar nici iubitorii de drumeție nu sînt uitați; pentru ei se deschid noi trasee turistice ● De la 800 locuri, stațiunea va ajunge la 2 000.

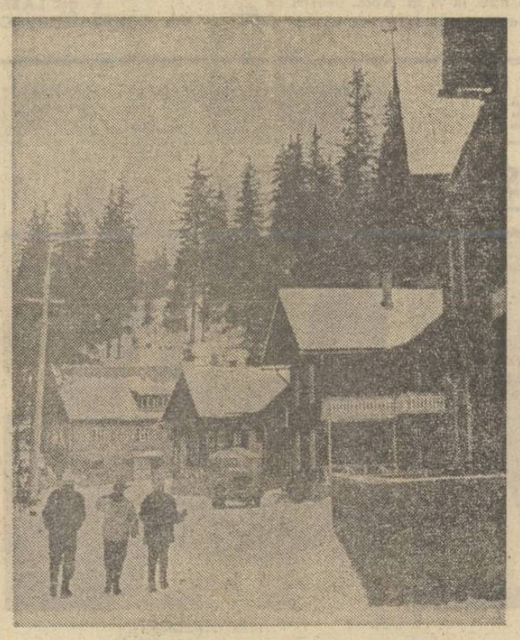

Peisaj de iarnă din Pălținiș

Mașina I.M.S. condusă de Ilie Vărzaru, ce s-a angajat să înfrunte curbele sinuoase, ieșe din Sibiu și se-ndreaptă în viteză pe șoseaua care taie pădurea atît de întinsă și adîncă a Dumbravei, o veritabilă mantie desfășurată de pe crestele munților pînă aici, la porțile orașului pe o distanță de 30 km. De îndată ce o depășim, lăsînd în urmă muzeul tehnicii populare — unicat în România — și fabrica de covoare, ne pomenim deodată pe un picior de plai de unde zărim, în vale, așezarea strînsă, cu case umăr la umăr, mărgeluite printre coline și de o impresionantă coloristică a fațadelor între care albastrul, — cunoscutul albastru transilvănean — este dominant. Rășinarii — așezare de ieri renumiți în mijlocul cărora și-a petrecut copilăria poetul Octavian Goga. Bustul ridicat în mijlocul comunei te îndeamnă la un pios răgaz de reculegere, la un scurt popas de meditație lîngă casa părinților poetului, sau la deal, lîngă mormîntul lui Andrei Șaguna. O pornești apoi din nou la drum cu grijile ce ți le impune asaltul înălțimilor. Dar străbătînd a-

Virgil LAZĂR
Al. CONSTANTINESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

CENTENARUL TEATRULUI DE REVISTĂ ROMÂNESC

(Pagina a 4-a)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

AVALANȘA UCIGĂTOARE

- Cum a fost descoperit un ghid alpin care dispăruse acum 46 de ani

SALVAȚI ÎN ULTIMA CLIPĂ

- O întîmplare cu adevărat senzațională în urma căreia au scăpat cu viață 4 000 de oameni

(Relatările în pag. a 3-a)

7 000 TINERI SIDERURGIŞTI

URMARE DIN PAG. 1

nicia și inteligența lor, înfăptuirea uneia dintre cele mai însemnate sarcini trasată de partid siderurgiștilor, aceea de a furniza cît mai mult metal pentru dezvoltarea economiei noastre naționale în plin avînt. Acestea nu sînt simple afirmații. Faptele tinerilor siderurgiști gălățeni dau consistență tuturor acestor constatări.

Ele vorbesc despre oameni, oameni care au învățat să iubească munca, au deprins pasiunea pentru tehnică. În zecile de mii de tone de fontă, de oțel, de laminate furnizate de combinatul gălățean economiei noastre naționale, peste plan, în primul an al actualului cincinal, sînt înmănunchеate, ca într-un buchet al hărniciei, energia și entuziasmul tineretului din acest important centru sidelurgic al țării. Cu trei dintre acești tineri entuziaști am stat de vorbă zilele trecute în fața convertizorului, a laminoarelor, în fața formelor de turnare a pieselor de schimb, adică acolo unde își desfășurau activitatea fiecare dintre ei.

Filmele și... oțelul

Ne aflăm în sala convertizoarelor. Din cabine speciale, protejate, oțelarii urmăresc coloșii în pintecele cărora se plămădesc, la temperaturi înalte, oțelurile. Este un spectacol fascinant, în care omul înarmat cu cele mai moderne aparate este atotputernic și conduce în siguranță, de la distanță, toată această metamorfoză a metalului. Unul dintre oțelari are o față de adolescent. Totuși, **DRĂGAN ZAINEA** are 25 de ani. Lumina puternică, degajată de metalul incandescent îl face să pară mai tînăr decît este. Era un băiețandru rotofei și visător cînd a plecat din sat, din Bărăgan, spre Galați. A dat examenul la școala profesională și iată-l astăzi în fața unui alt soare decît al Bărăganului, în fața unui soare incandescent de oțel. Mă apropii.

— De cînd lucrezi ?

— De trei ani, de cînd am venit din armată.

— Ai mai lucrat și în altă parte ?

— Da, la Reșița.

— Și îți place meseria de oțelar ?

— Dacă nu mi-ar plăcea, nu aș fi aici. De fapt, cine ajunge să fie „încălzit" de dragostea metalului nu se mai poate desprinde de el. Meseria aceasta este ca o „iubire" sinceră și puternică pe care nu o mai poți părăsi.

— Cum de te-ai întîlnit cu această „iubită" ? glumesc.

— Din filme. Întotdeauna cînd vedeam în jurnale aspecte de la Galați sau Reșița îmi doream să ajung și eu oțelar. Cred că nimic nu poate fi mai frumos și mai înălțător decît să știi că prin munca și hărnicia ta se naște oțelul.

Discuția cu oțelarul Zainea poate fi continuată pe multe planuri. Este o fire sentimentală, visătoare. Vizează, ca de altfel orice tînăr conștient de rolul și locul pe care îl ocupă în muncă și în societate, la o autodepășire, la o perfecționare continuă a meseriei îndrăgite.

— Cînd am venit de la Reșița, am fost ajutat mult de oțelarii cu experiență de aici, de la Galați, continuă Zainea. **Aici se lucrează cu totul altfel. Utilajele sînt moderne. La Reșița elaboram o șarjă în 6—7 ore, pe cînd aici la fiecare 45 de minute elaborăm o altă șarjă de 150 tone. Se cere multă atenție, multă pasiune.**

Două meserii și două sărbătoriri

Laminorul de tablă groasă. Facem cunoștință cu un alt tînăr : **NICOLAE BĂLTĂTESCU.**

— Am venit în combinat după un an de la darea în folosință a laminorului de tablă groasă. Îmi aduc aminte că, pe atunci, era în probele tehnologice. Cum s-ar spune, creștem și ne perfecționăm și noi o dată cu utilajele la care lucrăm. Am îndrăgit această meserie și mă străduiesc să o stăpînesc cît mai bine.

— Cum ?

— Învățînd. Cine se mulțumește cu ceea ce a învățat în școală se înșală. Lunga experiență acumulată în practica de zi cu zi trebuie neapărat completată cu cunoștințe noi. Altfel rămîi în urmă. Viața te depășește. Acum urmez niște cursuri de calificare pentru cea de-a doua meserie : aceea de lăcătuș. Asta ne va ajuta, pe noi laminatorii, să reparăm singuri — atunci cînd se vor ivi cazuri — utilajele la care lucrăm. Nu vom mai pierde timp, așteptînd echipele speciale de intervenție.

— E adevărat că astăzi în secția dumneavoastră va fi sărbătoare ?

— Este. Astăzi primim steluțele de fruntași în întrecerea socialistă pe 1971.

— A cita ?

— Pentru mine a patra.

— E o mare bucurie, nu ?

— Pentru întregul colectiv.

— Am auzit că vreți să mai sărbătoriți un eveniment.

— Da, răspunde rizînd, puțin jenat, interlocutorul. **Probabil vă referiți la intențiile mele de căsătorie. Cred că se vor împlini.**

Îi urez în toate noroc și mă îndrept către turnătorie.

Bucheţele tineretii

Intru în vorbă cu **ROMICA CALUIANU,** tînăr maistru turnător, care încearcă să-mi explice cele scrise pe pancartă.

— La noi, nimic nu se pierde. Totul se transformă în... piese de calitate.

— Și oamenii ?

— Și ei se transformă. Depinde însă ce metode folosesc. Noi am reușit să transformăm mulți oameni și în special tineri, în meseriași de nădejde. De altfel, aș vrea să rețineți că aproape întregul combinat este o adevărată școală de educație, prin muncă, a tinerei generații. Cînd am luat eu în primire această secție, turnătoria mixtă a uzinei de piese de schimb și reparații siderurgice, 50 la sută din efectivul de muncitori erau tineri și nu prea se încadrau în disciplina de producție. A trebuit să mă comport prietenește, înțelegător cu ei, să încerc să aflu necazurile și dorințele fiecăruia. Pentru că după aceea să știu cum să procedez, pentru a-i face să respecte disciplina și calitatea în muncă. Așa am reușit să creăm în secție un climat prietenesc, de familie, în care fiecare își cunoaște atribuțiile și luptă din toate puterile pentru îndeplinirea sarcinilor ce le are. Petru Drăgoi este unul din „cazurile" care a fost adus pe drumul cel bun de către colectiv. El nu ne-a uitat pentru binele ce i l-am făcut, nici acum cînd se află departe de noi, în armată. Ne scrie.

— Cu ce întîmpinați cea de-a 50-a aniversare a U.T.C. ?

— În primul rînd, cu lucrări de calitate. Munca noastră, a turnătorilor de piese, este foarte delicată și, totodată, de mare răspundere. În plus, tinerii din secția noastră au realizat o serie de produse peste cele planificate. Acestea sînt doar cîteva din succesele pe care le închinăm glorioasei aniversări. La nivel de combinat ele sînt mult mai multe și, la un loc, reprezintă buchetul nostru, al celor peste 7 000 tineri care lucrăm pe această platformă. Închinăm aceste succese, semne de prețuire și omagiu, celor 50 de ani de existență a organizației noastre de tineret.

★

La plecarea din combinat, trec pe la Comitetul U.T.C. Secretarul, tovarășul **ILIE URSU,** chemase la el ședința secretari de organizații. Discutau planul unei noi acțiuni privind strîngerea de fier vechi. Discuția se întrerupe pentru cîteva minute.

— V-au plăcut tinerii noștri ?

— Foarte mult.

— Aceștia sînt doar trei din cei 7 000 de tineri. Să știți că toți sînt la fel cu cei cu care ați stat de vorbă. Fiecare tînăr vă poate prezenta un palmares asemănător al muncii lui în colectivul din care fac parte. Fiecare dintre ei v-ar fi vorbit cu aceeași pasiune și dragoste despre meseria pe care o face. Pentru că fiecare își iubește profesia. Pentru că fiecare tînăr este conștient de răspunderea pe care o are în angrenajul marelui combinat și se străduiește să răspundă cu cinste sarcinilor de onoare încredințate siderurgiștilor gălățeni de către partidul nostru, aceea de a produce cît mai mult metal.

Viorel CHIURTU

Agendă săptămînală

SUB SEMNUL UNEI PRIETENII TRAINICE

URMARE DIN PAG. 1

După cum se știe, relațiile româno-algeriene cunosc un curs ascendent. Schimburile economice, colaborarea tehnico-științifică, legăturile culturale s-au extins și s-au diversificat continuu. Succesul acestei conlucrări se datorează faptului, scos în evidență și cu prilejul vizitei, că el se bazează pe principiile respectării depline a suveranității și independenței naționale, a egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, principii cu o tot mai largă adeziune în lumea contemporană, menite să asigure înțelegerea și colaborarea internațională. Posibilitățile largi de dezvoltare a relațiilor bilaterale, care au fost evidențiate cu prilejul convorbirilor dintre cei doi conducători de state, capătă acum noi perspective importante de valorificare. De altfel, chiar cu prilejul acestei vizite au fost semnate cîteva acorduri de mare însemnătate : acordul privind crearea Comisiei mixte româno-algeriene de cooperare economică, științifică și tehnică, protocolul privind prima sesiune a acestei comisii și acordul cu privire la transporturile aeriene civile româno-algeriene. Rolul Comisiei mixte româno-algeriene este de a analiza periodic stadiul relațiilor de cooperare economică, științifică și tehnică dintre cele două țări, precum și căile, metodele și formele concrete de natură să asigure dezvoltarea schimburilor comerciale și a cooperării economice și tehnice bilaterale. Prima sesiune a Comisiei, care a analizat stadiul dezvoltării colaborării economice, a stabilit măsuri pentru extinderea atît a schimburilor, cît și a cooperării economice și tehnice, în domeniile petrolier, minier, al industriei constructoare de mașini, precum și în alte sectoare de interes comun.

Desfășurată sub semnul unor bogate și multilaterale semnificații, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu a îmbrăcat aspectul unei sărbători a prieteniei sincere dintre Republica Socialistă România și Republica Algeriană Democratică și Populară, dintre popoarele celor două țări, fapt vizibil tuturor care au avut posibilitatea de a fi martori oculari ai puternicelor manifestații de stimă la adresa președintelui Consiliului de Stat al țării noastre, la adresa politicii promovate de România socialistă. Aceste sentimente au fost, de altfel, puternic reliefate și de presa algeriană, de radio și televiziune, care au dedicat evenimentului comentarii, relatări, rubrici și emisiuni deosebit de bogate. În aceste condiții, etapa algeriană a vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în Africa apare ca un debut fericit al unei importante acțiuni politice cu un larg ecou internațional.

La ora cînd aceste rînduri pleacă la tipar, a început vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Africa Centrală. Caracterizînd excepționalele pregătiri care au fost făcute în această țară în onoarea oaspeților români, o agenție de presă arăta că „Bangui nu uită că va avea prilejul de a oferi șefului statului român prima sa impresie despre Africa neagră".

PĂLTINIŞ-1972

URMARE DIN PAG. 1

ceste meleaguri și admirînd peisajul de rară frumusețe al împrejurimilor, simți încă multă vreme inima poetului lîngă a ta și îngîni fără să vrei : „La noi sînt codri verzi de brazi / Și cîmpuri de mătase"...

Din Rășinari, mașina aleargă circa 6 km pe valea Stejii pînă la piciorul de cremene al muntelui marcat printr-o ospitalieră cabană, denumită simbolic : „La curmătură". Da, aici este curmătura ! Lăsăm valea în stînga și mașina începe urcușul în serpentine strînse. Este de altfel și prima surpriză a călătorului neavizat ce găsește o șosea modernă a cărei construcție va fi terminată în 1972 și care, odată asfaltată, a apropiat — prin posibilitățile rapide de a străbate cei 32 de km — Pălținișul de Sibiu, făcîndu-l accesibil întregii populații și marelui număr de turiști ce doresc să viziteze stațiunea chiar numai, să zicem, pentru o oră.

Mașina urcă vertiginos spre cota 1 420 m. Nici nu ne-am dat seama cînd am străpuns plafonul plumburiu al norilor. Iată, ajungem pe o porțiune însorită de unde admirăm în toată splendoarea lor, Munții Făgărașului a căror culme, Negoiul, își etalează uimitoarea sa geometrie sculptată în piatră, apărîndu-ne ca un fel de colonadă ridicată la peste 2 500 m să susțină bolta... cerului. Am ajuns practic pe jghiabul denumit Vălar, mărginit în dreapta și stînga de pășuni alpine, de unde mașina străbate un drum lin pînă la primele pîlcuri de brazi, la primele cabane.

Stațiunea aceasta a fost revitalizată în ultimii ani. Alcătuită din peste 30 cabane, ea oferă, în ultima vreme mai ales, condiții ideale de odihnă atît pe timp de vară cît și iarna. Vizităm vilele — unele cu încălzire centrală — clubul, biblioteca, restaurantul, sala de spectacole nou amenajată, parcurgem „centrul" stațiunii și îl întîlnim pe ing. **NICOLAE COSMA,** directorul tehnic al oficiului județean de turism care ne întîmpină rizînd de... pantofii noștri ; am crezut că și sus e ca la Sibiu și am omis să ne schimbăm pantofii cu bocanci. Dar și așa, tot l-am urmat pe inginerul Cosma care, însoțit de un tinerel slăbuț, însă extrem de preocupat, ne arată noutatea de ultimă oră a Pălținișului : un teleschi și un telescaun terminate în decembrie 1971. Teleschiul coboară de la cabana nr. 1, denumită și „Cabana turiștilor" pe o distanță de 500 m pînă în valea Dănesii și este menit a deservi pîrtia de schi existentă care începe, de fapt, din vîrful Oncești, de la altitudinea de 1 700 m. De la „Cabana turiștilor" în sus, spre vîrful Oncești, transportul se face cu un telescaun, instalat pe o lungime de 1 000 m. Instalațiile s-au asamblat sub conducerea acelui inginer tînăr și slăbuț **ADRIAN NICULESCU** de la Trustul de construcții montaje din Brașov ce-l însoțea pe ing. Cosma, iar întregul echipament al telefericului este opera colectivelor de la uzinele „Independența", „Balanța", „Uzina mecanică" și alte cunoscute unități sibiene.

Intrăm cu cei doi ingineri la bibliotecă unde în ambianța plăcută a caloriferului și a unei cafeluțe fierbinți scrutăm viitorul Pălținișului :

— Viitorul e foarte palpabil, ne spune ing. Cosma. **Un hotel de 150 locuri — care de fapt în etapa a doua va avea 300 locuri — va fi început în 1972. Stațiunea Pălținiș are acum 800 locuri și vom ajunge la peste 2 000. De ce ? Se ia în calcul posibilitatea de schi. Or, aici se pot amenaja fără cheltuieli mari încă nouă pîrtii de schi, dintre care cea de pe muntele Bătrîna de aproape 2 000 m, beneficiază de o bună orientare, pantă, acces, și celelalte caracteristici necesare. Lungimea totală a pîrtiilor posibile de amenajat în Pălținiș este de peste 12 km.**

— Cu ce se începe ?

— Cu o pîrtie cu trambulină, care se va deschide între actuala stație de teleferice și valea Pălținișului. Se află deja în proiectare și se va putea sări pe ea pînă la 70 m. Apoi, pentru ca sporturile de iarnă să poată fi practicate pînă seara tîrziu, iluminăm pîrtia actuală din vîrful Oncești în Valea Dănesii cu niște reflectoare speciale care vor avea facicolul de lumină îndreptat în jos, într-un unghi ce nu poate incomoda schiorii. O altă preocupare este diversificarea sporturilor de iarnă : vom crea pîrtii pentru săniuțe și un patinoar.

GHEORGHE BISCHIN — cabanier de peste 25 de ani — ne înfățișează traseele turistice viitoare, trasee ce vor lega stațiunea cu drumul de pe valea Sadului în dreptul lacului de acumulare de la Hidrocentrala Sadu V. Un alt drum care se furișează pe sub stațiunea Pălținiș — din Cheile Cibinului va crea posibilități de acces cu orice fel de mașină pînă sub vîrful Cindrel (2 243 m).

Coborîm pe aceeași șosea în lucru, o adevărată magistrală montană — inițiativă a Consiliului popular județean Sibiu ce va avea, sîntem siguri, un larg răsunet în rîndurile iubitorilor de drumeții, a celor dornici să petreacă măcar o după-amiază în ambianța reconfortantă a Pălținișului — și aflăm o altă noutate : într-un viitor nu prea îndepărtat se va circula pe aici în sens unic, ceea ce va permite o viteză mai mare la urcare fără pericolul vreunei întîlniri ; coborîrea se va face pe valea Stejii — prin fața complexului „Santa" — un minunat loc de recreere al pionierilor și școlarilor — al cărui drum megieș, care se bifurcă de la „Curmătura", iese tot în Pălținiș, fără curbe și serpentine, doar într-o ușoară pantă !

Acestea sînt pe scurt noile dimensiuni ale Pălținișului care-i conferă un viitor de mare stațiune climaterică. Mai exact, ele, plus apropierea Băilor Ocna Sibiului, aflate doar la 12 km de oraș conferă Sibiului (în suburbia căruia se află de fapt, ambele stațiuni) și atributele unui oraș balneo-climateric, ale unui oraș stațiune.

Virgil LAZĂR
Al. CONSTANTINESCU

Cabană din Pălținiș

Fotografii : Fred NUSS

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOŞTRI

O vedere din Galați, orașul de la Dunăre

Foto : Victor SECĂREANU — Săcele,

Clepsidra

DE CITIT LA ECHINOX

de Constantin VIŞAN

Simple pietre de rîu. Banale scoici marine găsite în nisipul unei plaje pustii... Așa ar putea să ne pară la prima lectură poemele Donei Roșu. Intrigat de acest nume nou, neașteptat, le recitești. Și descoperi frumusețe reale. De o mare simplitate însă. Această simplitate ascunde în ea o îndelungă lucrare asupra cuvîntului, a frazei. Poemele acestea au ceva fastuos, de veșmînt purtat la marile ritualuri. Șlefuite în tăcerea unei iubiri telurice dar răbdătoare, țărănești, sentimentele se relevă nu în virtejul ameițitor al ivirii dragostei ci abia după ce trupul și sufletul femeii au trecut prin toate experiențele împlinirilor și dezamăgirilor, prin bucuriile și încrîncenările nopților de vis dar și de nesomn. E ceva de vechi descîntec, de proverb, în aceste ciudate balade de dragoste cu care Dona Roșu a trecut prin librării în iarna aceasta. Într-un fel, o neașanșă. Cîntecele ei, cu toată gravitatea ce-o închid, nu sînt niște cîntece de iarnă. „Voi veni într-o noapte" e o carte de citit primăvara. După marele Echinox. În păduri. Printre copacii care înfloresc. Pe aleile parcurilor. Sub candelabrul unei magnolii.

„Bărbatul i-a adus o piatră
Și ea o păstrează-ntr-un sertar ca pe o bijuterie.
Sînt multe asemenea pietre pe mare dar ea o păstrează cu grijă.
S-ar putea s-o arunce odată. Și să rămînă femeie săracă".

„Voi veni într-o noapte" are străluciri de ie românească, de scoarță populară, inflexiuni de cîntec rostit în asfințituri de nevestele Bărăganului... Ați ascultat vreodată Corul de la Fierbinți ? Dona Roșu are în vers patima de borangic a cîntecelor, a jocurilor și descîntecelor de prin aceste locuri. Își spune însă dorurile potolit, cu gravitate, meditativ. Într-un fermecător contrast cu arabescurile romantice desenate cu o floare de cireș, pictate cu praful de pe aripa unui fluture de Sabin Bălașa.

Vă propun să reluați lectura sipetului cu alesături trimis de Dona Roșu în librării într-un anotimp neprielnic. Citiți aceste Cîntece de dragoste, acum, sub marea vrajă a Echinoxului !

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOŞTRI

Idilă

Aria calomniei

Fotografii : Eugen ŞIANU — București

OCUPAȚIA CELOR FĂRĂ OCUPAȚIE

Nu există om, dacă e om, fără ocupație. Chiar cînd are numai cîteva zile, puiului de om îi zici, în loc de zidar sau plugar, sugar. Are deci o identitate... profesională, ceea ce explică sursa existenței lui. Mai tîrziu, își schimbă ocupația, frecventează creșa sau grădinița și are obligația să se joace, să crească, să privească împrejur și să se minuneze de... minunile vieții. Trec anii și fostul prunc își schimbă ocupațiile. Azi e elev, mîine e licean, poimîine student sau ucenic, învățînd una din cele cîteva sute de meserii ce se practică în țara noastră.

Și iată-l om, dacă e om, cu o ocupație.

Așa stînd lucrurile rămîi oarecum nedumerit cînd afli din rubricile de fapte diverse ale ziarelor că organele de miliție dintr-un oraș sau sat oarecare s-au mai ocupat de un caz în care e implicat și unul fără ocupație. Cum adică fără ocupație ? Nu e nici măcar sugar ? Atunci din ce trăiește ? Din ce trăia Mihai Ciohea din București, str. Cercelus nr. 68 ? Din furt. Îi urmărea pe cei cu ocupații demne pînă-i vedea plecînd de-acasă și apoi le dădea iama prin obiectele mai de valoare. Deci, avea și el o ocupație, o ocupație nedemnă dar care are un nume bine cunoscut : hoția. Atunci de ce să-i spunem lui Mihai Ciohea, fără ocupație, cînd el e hoț de profesie, mai cu seamă că și furturile lui sînt considerate calificate ? Ion Lațea din Caransebeș și Ana Erdei din Baia Mare sînt considerați tot fără ocupație, dar trăiau pe picior mare. Din ce ? Din înșelăciuni. Ei vindeau la diverși gură-cască diverse promisiuni cu aconto. Deci, aveau și ei o ocupație, care, în dicționarul limbii române, se numește escroc, adică persoană care înșală pe alții și își însușește, prin manopere frauduloase, bunuri străine. Atunci de ce să le zicem „fără ocupație" ?

Problema care se pune : acești inși fără ocupație trăiesc printre noi și de pe urma muncii noastre. Ar fi deci în interesul nostru să nu-i mai considerăm fără ocupație — căci una tot o au ei — ci să ne interesăm cu ce se ocupă și să-i tratăm ca atare. Căci, precum am spus, fără ocupație nu trăiesc nici pruncii, darmite ditamai șnapani...

D. TĂRNĂUCEANU

Din vorbă în vorbă

de Ion ŢUGUI

G. TH. TITIREZ, București : Departe de noi gîndul de a vă pricinui... incomodități. Am înțeles însă că, împreună cu dv. putem elucida, „din vorbă în vorbă", o problemă foarte serioasă. Dreptul la replică trebuie respectat. Așa precum spuneți : *„Privirea critică ce se acordă unui fenomen lingvistic, cred că merită să i se acorde atenția cuvenită"*... Ceea ce și facem. În legătură cu *ustensile sau utensile*, iată părerea altui cititor al revistei noastre :

„Adevărurile evidente, care confirmă un s legitim pentru ortografierea și pronunțarea formei ustensile, *ca să repudiem forma* utensile, *sînt a) Limba latină oficială (cultă, literară sau clasică) dispare o dată cu prăbușirea Imperiului roman ; b) În fața năvălirii barbare persistă o limbă latină vulgară (populară, rustică sau a țăranilor) ; c) Cînd aceste două limbi se desvoltau paralel, amîndouă foloseau mai adesea cuvinte cu totul diferite, ca să exprime idei identice (utensilia — ustensilia) ; d) În Dacia, ca în toate țările cucerite de romani, latina vulgară este adusă de soldații și coloniștii romani și avea foarte puține asemănări cu limba lui Cicero și Virgiliu ; e) Știința a stabilit că din latina vulgară, în decursul timpului și prin adînci transformări, au derivat alte limbi : limba română, limba franceză etc. ; f) Limba latină moartă, limba cultă a lui Cicero, Ovidiu, Virgiliu etc. a fost adunată și lăsată pe seama savanților și erudiților, în ale căror masive dicționare este înscris* utensilia, *în forma incrementită secular și vesnic. Astfel s-a demonstrat că pronunția cu s (ustensile) are corespondent în limba latină populară, cu toată certitudinea și cu toată justificarea științifică".* (MIRCEA STERIE, București).

■

În aceeași ordine de idei, sub semnătura cu inițialele C.C. — București, am primit următoarele :

„Mă refer la articolul Utensile sau ustensile, *semnat de G. Th. Titirez. Cred că-i foarte îmbucurător că domnia sa a consultat dicționarul Larousse și și-a pus întrebarea de ce româna spune „ustensile" (ca și franceza — deși dînsul respinge legătura) de vreme ce latina, din care desigur cuvîntul provine, spune : utensilis — adjectiv cu două terminații, care substantivizat (neutru plural) înseamnă toate cele necesare traiului. Trebuie lămurit de la bun început un lucru, anume acela că există o diferență între un cuvînt moștenit și unul împrumutat dintr-o limbă modernă. Cuvîntul moștenit este cel pe care limba română l-a luat direct din limba latină. Cuvîntul* ustensilă *provine din împrumutul din limba franceză — oustensile — care este la rîndul său moștenit din latinescul* ustensilis. *A-l scoate pe s din cuvîntul românesc ar fi o eroare gravă, ar fi să credem un cuvînt inexistent în limbă. Limba este un organism viu, în continuă schimbare. Are multe ciudățenii, adesea inexplicabile. De pildă folosirea cuvîntului a demola, care-i un neologism, un împrumut din franceză. S-a argumentat că avem și noi un verb foarte bun, a dărîma. Cu toate acestea s-a sfîrșit prin a se spune de către toată lumea mai mult a demola decît a dărîma. Așa că o simplă observație, un articol, nu pot schimba ceva ce s-a înrădăcinat în sute și mii de oameni. Aș preciza că eroarea pe care a comis-o G. Th. Titirez este aceea că a făcut confuzie între cuvîntul împrumutat și cel moștenit".*

■

Deci încă două puncte de vedere. Cele de mai sus constituie motivul pentru care nu am publicat integral articolul dv. (este vorba de articolul semnat de G. Th. Titirez în rubrica noastră anterioară). Așteptăm în continuare... și rămînem în aproape același domeniu, atenționați prietenește de LEONIDA VLASSA, din Iernut, Mureș : *„Frații ! nu e bine spus „nici în clin, nici în mînecă".*

Cititorul nostru este alarmat de faptul că din ce în ce mai des citește în romane, în nuvele și povestiri, în multe alte scrieri, formularea „Nici în clin, nici în mînecă", pe care o consideră eronată. Iată argumentele : *„clinul este un mic triunghi ce se introduce de către croitor într-un anume loc al pantalonilor, pentru a-i lărgi ; mîneca este partea din orice îmbrăcăminte, fie cămașă, fie haină prin care se introduce brațul. Zicala de mai sus n-are nici o legătură cu toate acestea, și este greșit preluată. Corect este așa : Nici în clin, nici în minec"... În această străveche zicală românească (transcrisă corect așa cum se vede mai sus) cuvîntul* clin *se referă la un loc, la un teren pe un deal sau drum înclinat („Iar cînd am ajuns în clin, boii n-au mai putut urca"). Cuvîntul* minec *se referă la a înnopta undeva, a mînea, a rămîne peste noapte, pînă mîine (Am minecat în cutare loc — frază folosită mai ales de către moții ciubărari, care veșnic erau pe drumuri). În cazul că eu am dreptate, ar folosi și celor care greșit spun „Nici în clin, nici în mînecă" și mai ales, greșit înțeleg ei să folosească această zicală"...*

În *clin*-ăm să credem că dreptatea stă de partea dv. Argumentul este convingător, și mai ales dă o cu totul altă dimensiune zicalei, decît aceea raportată la vesminte... Vă mulțumim.

REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB

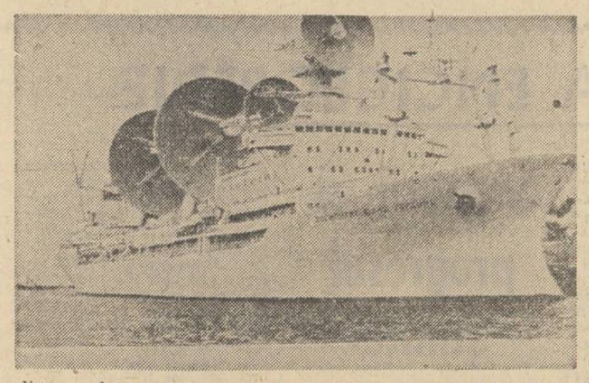

Nava denumită „Cosmonautul Iuri Gagarin" are o lungime de 231 metri, o lărgime de 31 metri, un tonaj de 45 000 tone și atinge o viteză de 18 noduri pe oră. Navele de acest tip, aparținînd flotei de expediții a Academiei de Științe a U.R.S.S. au primit denumirea de institute plutitoare. Rolul lor este studiul straturilor superioare ale atmosferei și spațiului cosmic. Aceste nave îndeplinesc sarcini complexe în ghidarea aparatajului cosmic. Și în condiții de puternice furtuni, radiotelescoapele lor, datorită reglării automate, sînt îndreptate direct spre obiect. Una din celelalte sarcini ale acestor institute plutitoare o constituie studiul relațiilor reciproce între ocean și atmosferă, căci tocmai deasupra mării se nasc furtunile și cicloanele. Confortul de pe bordul navei „Iuri Gagarin" corespunde pe deplin nivelului tehnic înalt al aparatajului și utilajului său științific. Oamenii de știință au la dispoziție o sală de cinematograf și de gimnastică, apoi o bibliotecă cu mii de cărți și 3 bazine.

■

INTR-UN magazin din Londra a fost prinsă o clientă, de origine indiană, Nirmala Chuahan, care a furat produse în valoare de 5 lire sterline. Deoarece ea nu cunoștea limba engleză organele judecătorești care au anchetat-o au fost nevoite să facă apel la un translator, căruia i s-a plătit un onorariu de 50 lire sterline. Translatorul nu era însă decît... soțul inculpatei astfel că pînă la urmă procesul s-a încheiat cu un mic beneficiu pentru familie.

■

IN 1974, centrul orașului Lille (Franța) va fi legat de orașul nou printr-un metrou aerian pe pneuri, în întregime automatizat. Traseul definitiv și programul de realizare sînt deja fixate. La această lucrare vor colabora 36 de întreprinderi.

De pretutindeni

MEDICII IGIENIȘTI de la Laboratorul de zgomot și vibrații al Institutului de igiena muncii și a bolilor profesionale de pe lîngă Academia de Medicină a U.R.S.S. au realizat, împreună cu cercetătorii Institutului de fizică „Karpov", un produs care permite diminuarea intensităților sonore. El se prezintă sub forma unui dop, în formă de con, și este confecționat din diverse materiale plastice. Prin plasarea acestor bucăți de plastic în urechi, muncitorii pot lucra un timp îndelungat în atelierele unde se produce zgomot mare.

■

UN FIZICIAN american a calculat că un personal alcătuit din 100 de calculatori ar trebui să lucreze 100 de ani pentru a face o imensă greșală pe care o poate face o singură mașină de calcul într-o miime de secundă.

■

RECENT s-a anunțat că a fost descoperită o piatră cu o vechime de mai mult de patru miliarde de ani, în apropierea lanțului Munților Baberton. Cu ajutorul ei se poate fixa mai exact data solidificării Terrei, care pînă acum se credea cu 500 milioane de ani mai... tînără.

Anunțînd „evenimentul", dr. Jackson de la Laboratorul de cercetări fizice din Pretoria, a descris piatra drept o bucată de granit, a cărei vîrstă a fost fixată folosind metodele atomice.

ÎN ORAȘUL BLACKING din S.U.A. s-a organizat un concurs de viteză la înfășarea sugarilor. Dacă credeți că o mamă experimentată a cîștigat concursul, greșiți. Laureatul concursului a fost desemnat un tînăr de 18 ani, de profesie ambalator la o întreprindere.

■

UN LABORATOR al poliției din New York crește o cultură de bacterii care se luminează de îndată ce în apropiere se află heroină. Se prevede ca în curînd polițiștii să poarte asupra lor eprubete umplute cu bacterii de acest fel.

■

O ELEVĂ suedeză, Karin Larsson, a ieșit recent prima la un concurs pentru cea mai originală și cea mai scurtă compunere pe tema „Socrate". Ea a scris : „Socrate a fost un filozof grec. El mergea printre oameni și le dădea sfaturi bune. Pentru aceasta ei l-au otrăvit".

O întîmplare nostimă s-a petrecut în orașul Douglas din Anglia, avînd ca eroi doi frați. Într-o zi, Lesley Hope (stînga) în vîrstă de 5 ani, a căzut și a suferit o importantă deviere a nasului. Medicii consultați au declarat că este necesară o intervenție chirurgicală dar care va putea fi efectuată abia peste cîteva luni.

Iată însă că după cîteva zile de la accident, Lesley jucîndu-se cu sora ei Paula (în vîrstă de 3 ani), dar foarte bine dezvoltată a fost lovită de aceasta foarte puternic, dar în mod involuntar exact în... nas. Și surpriză : nasul deviat din accident a revenit în poziția inițială normală, iar medicii n-au putut decît să constate că nu mai au nimic de făcut...

remember • remember • remember

FRANKFURT AM MAIN (III)

În Germania, Goethe nu mai este de mult un scriitor ci o axiomă spirituală. Poetul, dramaturgul, romancierul, gînditorul sînt ample capitole de istorie literară, se învață în școli, servesc drept subiecte de teză pentru studenți, alimentează ambițiile criticilor, eseiștilor, conferențiarilor. Dar mai presus de toate există conceptul de Goethe tronînd abstract și inaccesibil ca un simbol hierofantic. În plină epocă, Doamna de Stael sesizată de acest fenomen scrisese : „L'admiration pour Goethe est une espèce de confrérie dont les mots de ralliement servent a faire connaitre les adeptes les uns aux autres". (De L'Allemagne, pag. 146). Există chiar și o societate, Freies Deutsches Hochstift, cu un profil mai larg, dar avînd în centrul preocupărilor cultul lui Goethe — și prin străduințele ei s-a reconstruit după dezastrul din 1944, ce spulberase Frankfurtul, casa natală a marelui poet și muzeul care-i poartă numele. Totul e ca pe vremea lui. Dar eu pătrund în sanctuar cu pas profan și fără frisonul de rigoare, ceea ce, îmi dau seama, că e aproape o necuviință. Într-o casă a lui Hölderlin — dar există oare o asemenea casă ? — aș fi încercat sentimentul pelerinului care-și pleacă fruntea la Kaaba... și fiece pas mi-ar fi părut o impietate... Heilig Wesen ! gestört hab ich die goldene / Götterruhe dir oft... Aici însă e casa unui mare scriitor și atît. Geniul lui mi-a solicitat întotdeauna o admirație aproape obiectivă, în care sufletul nu se simte implicat. Parcurg parterul baroc al casei, sufrageria cu scaune înalte din 1730, frumoase și perfect proporționate, vestibulul cu un orologiu făcut de unchiul poetului, brav ceasornicar frankfurtez, bucătăria utilată cu toate vasele imaginabile. La primul etaj pe palier cîteva gravuri frumoase între care una reprezentînd pe Papă la Sant'Angelo. Odăi spațioase cu mobilier de epocă, portrete de familie, atmosferă de rococo grațios, o anume somptuozitate ca într-o casă de burghez bogat și cu gust — nu foarte rafinat, dovadă pictura în genere modestă, cu excepția cîtorva olandezi. Dar în pictura germană, secolul al XVIII-lea nu depășește platitudinea duioasă a idilelor celor mai convenționale. Nimic nu mai poate aminti gloria epocii primitivilor, vremea unor Cranach, Altdorfer, Grünewald, Pacher sau ecloziunea expresioniștilor de mai tîrziu. Vechiul Frankfurt e tot în această reședință a Consilierului Imperial, trăiește în microcosm, salvat de la incendii, războaie, jafuri — se constituie singur cu sine ca o amintire claustrată. Nu-mi pare fundamental diferit de cel de azi : epocile se succed sub semnul unor mutații pur fenomenale, dincolo de care orașele rămîn mereu aceleași.

În camera poetului e o frumoasă comodă-secretaire cu intarsii geometrice, care i-ar fi aparținut, dar Goethe prefera să lucreze, după cît se pare, la pupitrul din odaia alăturată. S-au scris aici, de bună seamă, destule pagini ilustre. Și lemnul a primit pe totdeauna vibrația sacră pe care o au viorile marilor vrăjitori ai sunetelor : poți auzi în preajma unei asemenea mobile o întreagă lume de armonii, cuvinte născîndu-se și murind, imagini alcătuindu-se, trecînd ca pe un ecran invizibil, ochi, mîini, capete, gesturi impenetrabile, măști, armuri, o întreagă panoplie de personaje ale vieții și operei lui te privesc invizibile însinuîndu-și taina existenței și morții lor, ca pe o înțelepciune tulburătoare și zadarnică... Aici e aproape cu neputință să rămîi impasibil, fie și numai simțind tensiunea gîndirii lui, sortită, se pare, să fascineze spiritele ajunse la cumpăna senectuții... Îmi aduc aminte de Blaga bătrîn, cînd revenea dintre umbrele anxioase ale lui Rilke, spre Olimpul goethean, conjuncție stranie a iluminismului cu Elada himerică, apocrifă ce-i bîntuia pe marii germani ai veacului 18. Poate că e un periplu firesc... Poate că la bătrînețe trăiești sub zodia lui Goethe un spasmodic efort de a respinge degradarea și moartea, încercînd să reparcurgi un ciclu ireversibil, printr-o religie a luminii și echilibrului care să-ți poată alimenta ultima aventură și să-ți inoculeze suprema învățătură a eșecului. E pentru prima oară cînd Frankfurtul îmi apare într-o lumină diferită, și undeva printr-un cartier mai vechi, pe celălalt mal al rîului, pînă și cidrul mi s-a părut mai puțin acru.

a. e. baconsky

NOTE DE CĂLĂTORIE DIN R. P. BULGARIA

VREMEA, NAVELE ȘI TRANDAFIRII...

Cînd am vizitat șantierele navale „Gheorghi Dimitrov" din Varna se făceau ultimele pregătiri în vederea lansării la apă a unui cargou de 23 500 tone, realizat pentru firma britanică „Harrissons—Clide" din Glasgow. Aceeași firmă de la care, cu aproximativ 90 de ani în urmă, Bulgaria cumpăra prima sa navă, o ambarcațiune de circa 300 tone... O coincidență plină de semnificații, relevînd hărnicia și priceperea poporului bulgar vecin și prieten, dar și amploarea deosebită pe care o cunosc astăzi unele dintre sectoarele industriale de bază ale economiei țării, printre care se numără și construcțiile navale.

Primele baze ale construcțiilor navale bulgare au fost puse la începutul secolului. Se lucra însă în ateliere mici, cu mijloace primitive. Despre dezvoltarea acestui sector nu se poate vorbi decît după anul 1944. După cum m-au informat gazdele, de la eliberare încoace s-au luat o serie de măsuri de concentrare și specializare a producției, de introducere în fabricație a unor noi procese tehnologice, de trecere la construirea de nave cu capacități din ce în ce mai mari. Paralel cu opera de reconstruire și modernizare a tuturor șantierelor navale ale țării, s-a lărgit mult baza materială și tehnică a cercetării. Aceste măsuri — alături de dezvoltarea rapidă a industriei bulgare în ansamblu — au permis constructorilor navale să facă un puternic salt înainte. Rezultatele n-au întîrziat să se vadă. De la modesta cifră de 6 000 de tone înainte de eliberare, capacitatea maximă a industriei construcțiilor navale a ajuns, în 1970, la aproape 120 000 tone, cu perspectiva depășirii barierei de 400 000 tone în 1975. În prezent, Bulgaria socialistă exportă, în numeroase țări ale lumii, peste 90 de tipuri de diverse nave : cargouri de 35 800 tone, mineraliere de 23 500 tone, petroliere maritime de la 5 000 tone la 75 000 tone, petroliere fluvio-maritime de 5 000 tone, pacheboturi, vapoare de aprovizionare, șalupiere și ateliere de reparații flotante etc. Cifre semnificative, care vorbesc de la sine.

Primele informații despre șantierele navale din Varna le-am primit la Devnia. Vizitam complexul industrial de aici, însoțit de directorul general, ing. Strahil Hristov. Aflînd că în aceeași zi am în program și șantierele navale „Gheorghi Dimitrov", mi-a spus cu o sobrietate care îl caracteriza : „O întreprindere ultramodernă". Într-adevăr, am întîlnit la acest mare șantier utilaje moderne, perfecționate, care permit automatizarea și mecanizarea principalelor operațiuni. Cele două cale uscate ale șantierelor, unde se realizează petroliere de peste 75 000 tone, sînt dotate cu o capacitate de ridicare între 500 și 800 tone, care permit ridicarea pe stapel a unor secțiuni și blocuri întregi. Această tehnologie de lucru — au precizat gazdele — are nu numai o mare importanță pentru economia întreprinderii, dar se repercutează pozitiv asupra calității navelor realizate și a termenelor de livrare, element hotărîtor pentru beneficiar, în general dornic să obțină cît mai repede nava comandată. Acestea par să fie o parte din secretele producției în continuă creștere a șantierelor navale din Varna.

Activitatea șantierelor navale „Gheorghi Dimitrov" este strîns legată de cea a Institutului de cercetări și construcții navale — NIPKIK — al cărui sediu se află tot la Varna. Cu toate că n-am vizitat decît o parte din complexul de laboratoare și ateliere experimentale ale institutului, mi-am format o bună idee despre amploarea muncii celor peste 700 de specialiști și tehnicieni de aici. În afara unor cercetări cu caracter mai general, cum ar fi protecția împotriva coroziunii și a zgomotului, probleme ale vibrațiilor și tropicalizării etc. în acest institut se acordă o atenție deosebită unor cercetări experimentale cu caracter mai special, — experimentarea unor prototipuri, verificarea în exploatare a unor materiale și mecanisme noi etc. Din acest punct de vedere, deosebit de importante mi s-au părut bazinul de încercări hidrodinamice și centrul electronic de calcul, două piese de bază ale institutului, cu ajutorul cărora cadrele de specialiști sînt ținute la zi cu cercetările și aplicarea în practică a celor mai recente realizări din domeniul respectiv obținute pe plan mondial.

Cînd ieșeam pe poarta șantierelor navale din Varna, inginerul șef îmi spunea că industria bulgară a construcțiilor de nave se încadrează în puținele branșe ale economiei care să depindă, în mare măsură, de condițiile de climă. „În Bulgaria, îmi spunea el, datorită numărului mare de zile însorite, a precipitațiilor moderate, condițiile climaterice sînt favorabile nu numai culturii trandafirilor — în trecut singurii care asigurau o anumită faimă țării — dar și construcțiilor navale. Aceste condiții au influențe pozitive asupra calității lucrărilor, începînd cu sudura metalului și terminînd cu vopsirea vaporului".

George NICOLESCU

- **Brazilia — o țară de mărime continentală, cu profunde contradicții sociale și economice**
- **O călătorie prin locurile unde vulturii nu se mai înalță spre cer cînd trece cineva**

Secvență din viața cotidiană a muncitorilor sezonieri — „...cîte 90 persoane stau claie peste grămadă cu înfricoșătoarea răbdare a înfometaților, într-un camion..."

DIMENSIUNI DRAMATICE DINCOLO DE „TRIUNGHIUL DEZVOLTĂRII"

Țară de dimensiuni continentale, Brazilia înfățișează în 1972 — an în care se împlinește un secol și jumătate de la dobîndirea independenței sale naționale — o vastă configurație a contrastelor. Ele se manifestă, pe de o parte, printr-o accentuată dinamică a industrializării (creșterea anuală a produsului național brut reprezintă cel mai înalt coeficient din America Latină), pe de altă parte, prin discrepanța care aruncă întinse zone ale țării în conul de umbră al înapoierii social-economice.

Eforturile orientate spre accelerarea procesului de dezvoltare prin valorificarea marilor bogății naturale — resurse ale solului și subsolului, hidroenergetice, a imensei producții de cafea (primul loc în lume), cacao, zahăr — au adus modificări substanțiale pe harta subcontinentului brazilian. Dincolo de tradiționalul „triunghi industrial" Rio de Janeiro — Sao Paolo — Belo Horizonte, au apărut numeroase obiective industriale, social-culturale, jaloane ale progresului în care sînt încorporate mereu alte activități, fie că este vorba de intensificarea și extinderea extracției minerale, de sporirea industriei petrochimice sau de racordarea unor vaste regiuni, intrinsec bogate dar neproductive, în circuitul economic. Aici se poate cita valorificarea celor 5 000 000 de kilometri pătrați, în stare virgină, ai Amazoniei, adevărat creuzet al unei prosperități potențiale. Jungla inextricabilă cedează pas cu pas, iar cei 3 000 km. ai șoselei transamazoniene ce vor lega cel mai răsăritean punct al țării (și, de fapt al Americii Latine) de frontiera occidentală, către Peru, se înfiripează văzînd cu ochii.

„Multe, foarte multe din acest tablou — notează corespondentul din Rio de Janeiro al cotidianului elvețian „Neue Zürcher Zeitung" — *sînt o realitate ; dar foarte multe nu constituie însă nimic altceva decît decorul în spatele căruia se ascunde mizeria, mizeria de nedescris a mai bine de jumătate a populației. Multe nu sînt decît simplă euforie. Este greu să definim adevăratele proporții ale acestei țări, o țară de dimensiuni continentale și cu profunde contradicții sociale și economice... Avîntul economic a cuprins, în principal, populația orășenească, mai cu seamă în sudul țării... Acestor insule ale bunăstării crescînde li se opun, însă, vaste și dens populate zone ale Braziliei care nu sînt atinse, sau cel mult abia tangențial, de impulsurile dezvoltării".*

Se înregistrează un accentuat proces de concentrare urbană. Există astăzi, în Brazilia, un număr de 60 de localități cu peste 100 000 de locuitori, dintre care (fără suburbii) Sao Paolo are 6 milioane, Guanabara (inclusiv Rio de Janeiro) 4,3 milioane, Belo Horizonte 1,26 milioane, Recife 1,08 milioane, Salvador 1,03 milioane. De marja milionului se apropie cu pași repezi Porto Alegre (905 000) și Fortaleza (873 000). Aceste aglomerări urbane constituie adevărate metropole economice și comerciale care, alături de o dinamică accentuată a dezvoltării față de alte așezări și regiuni braziliene, sînt totodată confruntate cu grave probleme de ordin social, perturbări generate de un gigantism irațional ce-și sparge propriile tipare. În asemenea macrocosm urban se accentuiază nemăsurat decalajul între diferitele pături ale populației, se intensifică, în contrast cu capitalizarea excesivă a „virfurilor" piramidei sociale, o fluctuație pernicioasă a forței de muncă de la baza ei, a excedentului uman ce nu poate fi absorbit și se plasează în orbita somajului. Fenomen agravat de presiunea socială pe care o exercită migrația rurală de aproximativ 300 000 de oameni ce părăsesc anual regiunile înapoierii cronice din nordul și nord-estul țării.

Pe această „primă linie" a subdezvoltării — unde 30 de milioane de oameni populează o suprafață de peste 1,5 milioane kilometri pătrați — implicațiile capătă uneori dimensiuni dramatice. Peste 3 000 de țărani înfometați (citind la întîmplare) au invadat în primăvara anului trecut orășelul Acqua Preta din statul Pernambuco, pentru a cere autorităților cele necesare traiului. Potrivit ziarului „Jornal do Bresil", 40 la sută din locuitorii regiunii Acqua Preta sînt subalimentați, iar procentul mortalității infantile este cel mai ridicat din Brazilia. În întreaga țară — arată un raport al Ministerului Sănătății din Brazilia — peste zece la sută din 1 000 de nou-născuți mor înainte de a împlini un an, fenomen ce se datorează, după cum constată aceeași sursă, malnutriției și condițiilor precare de viață ale populației, în special din zonele rurale și din cartierele urbane mărginașe.

Iată, în acest context, secvențe semnificative, extrase din amplele relatări ale publicistului Hubert Fichte, apărute la începutul anului în revista vest-germană „Der Spiegel" : *„O mie de peoni înfometați au ocupat orașul Arapiraca. Șase mii au părăsit Sergipe. Zece mii de vite au murit de sete. Timp de trei luni, fabricile de zahăr, proprietatea statului, din Pernambuco nu au plătit celor 6 000 de muncitori salariul cuvenit... Călătoresc spre Irece. Culturile de ricin, fasolea se usucă pe ogoare. Pe străzi zac vitele pierite. Vulturii nu se mai înalță spre cer atunci cînd trece careva. Pe marginea drumurilor stau chircîți lucrătorii sezonieri. Un bărbat și nevastă-sa, cu doi copii și un prunc, veniseră, ca și alte mii de oameni, din regiunile de nord-est în speranța deșartă de a găsi de lucru. Acum pornesc pe calea întoarcerii. Auziseră că în regiunile de nord-est ar fi plouat. Peste o mie de kilometri prin arșiță și uscăciune.*

...Comuna Irece are vreo 60 000 de locuitori. Jumătate din numărul acestora sînt de baștină din nord. În perioada de secetă, trei mii dintre cei proaspăt pripășiți luaseră calea întoarcerii. Cîți au murit de foame la margine de drum nu știe nimeni. Morții sînt îngropați, fără nici un fel de act de deces, pe cîmp. Cîte 90 de persoane stau claie peste grămadă, cu înfricoșătoarea răbdare a înfometaților, într-un camion. Atunci cînd dispun de banii necesari transportului, ei se vor afla curînd din nou... pe meleagurile secetoase ale nordului. Dacă nu pot face rost de banii de trebuință, ei sînt nevoiți să se lase «vînduți» la Sao Paolo, în Mato Grosso sau în Paraná. Camionagiul primește 60 de cruzeiros de fiecare om, iar acești ajung, înglodați în datorii și lipsiți de drepturi, la cheremul marilor proprietari de pămînt".

AVALANȘA UCIGĂTOARE

Sub ghețarul muntelui Rosa, după 46 de ani de la dispariție, este găsit trupul unui ghid alpin

La 2 august 1925, ghidul alpin italian Casimiro Bich a dispărut. Recent a fost găsit. Deci, după 46 de ani. Faptul este aproape de necrezut. Nu este, însă, pentru prima dată, cînd un ghețar „restituie" după zeci de ani, propria lui victimă, dispărută în cadrul unor dramatice întîmplări montane.

Ghidul emerit Amato Bich, încunoștiințat de descoperire și-a recunoscut fratele. Este adevărat că Amato a sperat întotdeauna.

— Aveam o idee fixă. Certitudinea că o dată îl vom regăsi.

Cu emoție, fratele și-a amintit toate amănuntele „întîmplării". Iată-le : La 2 august 1925, Casimiro și cu mine întovărășeam doi turiști străini. Plecasem de la cabana Bétemps, pentru a urca spre Vîrful Dufour. Timpul era minunat. S-a menținut așa pînă

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

la sosirea noastră spre înălțimi. Era pe la orele 11. Ne gîndeam că vom ajunge către două după-amiază la cabana Marquerita, unde plănuisem să înnoptăm. Ziua următoare, intenționam să trecem Lyskammul.

Dar, cînd ne aflam spre platoul Dufour, vremea s-a schimbat brusc. A izbucnit o furtună de zăpadă de o mare violență. În cîteva minute, stîncile abrupte s-au acoperit cu un metru de zăpadă proaspătă. Nu se mai vedea nimic. Gerul și vîntul l-au desfigurat pe unul dintre turiști. L-au redus la minime condiții fizice și psihice. Trebuia să-l conducem ca pe un copil, care face primii pași. Nămeții îngreunau înaintarea deja dificilă din cauza cruntului ger și a forței uraganului care șuiera cu o putere neîntîlnită. Am ajuns totuși, cu mari eforturi, pe creasta Punta Zumstein. Fratele meu s-a oprit la un loc mai adăpostit, pentru a lăsa pe alpinistul străin să-și tragă puțin sufletul, să se odihnească.

Am hotărît — de comun acord — să plec mai înainte și să-l conduc pe celălalt pînă la cabană, pentru a-l pune în siguranță. Urma să mă întorc cu cabanierul, astfel ca amîndoi să-l ajutăm pe Casimiro să-l poată salva pe celălalt turist.

Ceea ce am și făcut. Sosit la cabană, am plecat neîntîrziat, însoțit de cabanier. Ajuns la fumătatea drumului între „Gîtul Gnifetti" și Vîrful Zumstein, l-am întîlnit pe Casimiro. Era singur. Alpinistul străin refuza să mai înainteze. Era complet istovit. Fratele meu îl lăsase într-un loc adăpostit, și se îndrepta spre cabană pentru a cere ajutor. Ne-am întors către el. L-am luat în brațe pe turist. Fratele meu îl asigura de sus, cu o frînghie. Cabanierul de la Marquerita era gata să ne ajute, în caz de nevoie. Vizibilitatea era inexistentă, orientarea extrem de dificilă.

La un moment dat, s-a iscat o discuție care ne-a supărat. Cabanierul susținea că trebuie să ne menținem, mai mult, spre stînga. Eu susțineam contrariul, că drumul cel bun este spre dreapta, dacă nu vrem să sfîrșim în prăpastie. Cunoșteam bine acele locuri. În timpul stagiului militar, am fost șase luni concentrat la observatorul Marquerita. Făceam parte din patrula de schiori. În fiecare zi, mențineam legătura între cabana Gnifetti și Marquerita. Mi-amintesc, că într-o zi, cînd coboram dimineața, în viteză, pe schiuri, am auzit voci sub ghețar, fără să văd pe nimeni. Curios din fire, și dornic să ajut, am căutat în direcția de unde veneau vocile. Am găsit cinci persoane. O întreagă familie. Tatăl, mama, doi băieți și încă un bărbat. Toți pe jumătate înghețați. Se adăpostiseră într-o crăpătură de munte, unde intenționau să petreacă noaptea. Am scos frînghiile și i-am legat de mine, conducîndu-i pînă la cabana Gnifetti. Aveam deci dreptul, să cred, că cunosc locurile mai bine decît tînărul cabanier.

În timp ce discutam, dacă să ne îndreptăm spre stînga sau spre dreapta — discuție care a fost de altfel fatală — s-a pornit un vînt strașnic, un uragan mai devastator decît cel dintîi. Casimiro, care se afla înaintea tuturor, pe creastă, era într-o poziție mult mai expusă decît noi. Puternica furtună — care fără îndoială discuție nu ar fi surprins pe fratele meu pe creastă, — l-a purtat pe Casimiro în cealaltă parte a muntelui, către versantul Macugnaga. Frînghia înghețată de ger s-a rupt. Din acea clipă nu mi-am mai văzut fratele. În acele momente voiam să rămîn acolo, condus de absurda speranță că ar putea reapare. surizător și liniștit pe creastă Cabanierul a izbutit, totuși, să mă smulgă și să mă ducă la refugiu. A doua zi dimineața, pe o vreme relativ proastă, m-am reîntors la Zumstein, pentru a regăsi locul unde dispăruse Casimiro. Unde-l zărisem ultima dată. Pe zăpada de pe creastă rămăsese întipărită urma frînghiei imobilă, ca un monstru care și-a capturat prada și a cuprins-o cu imensul ei trup, se vedea avalanșa.

Am fugit spre Macugnaga și împreună cu un alt ghid montan, zile de-a rîndul, am explorat peretele de est al muntelui Rosa. Voiam să găsesc cel puțin trupul fratelui meu. Ne-am apropiat de avalanșa pe care o zăriserm la început de sus, din vîrful muntelui. Am instalat chiar un bivuac. Ne am cățărat pe peretele muntelui, cercetînd toate variantele posibile care duceau spre Zumstein. Nimic. Absolut nimic.

4 000 de oameni salvați în ultima clipă

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

...O șuierătură, încă una și cele două bombe au lovit în plin trenul ce gonea, transformîndu-l într-un morman de fiare exact la cîțiva zeci de metri de gura tunelului... Nepricepînd bine ce se petrece, oamenii credeau că sînt pe lumea cealaltă...

Cu toate că era abia 9, căldura începuse să se simtă bine în acea dimineață frumoasă. Străzile erau înțesate de lume care se grăbea să-și termine treburile mai repede pînă nu începea canicula.

La orele 9.44 sirenele începură să sune, dar trecătorii nu le luară în seamă. Polițiștii se luptau din răsputeri pentru a-i obliga să se adăpostească. În acea parte a orașului singurul refugiu era subterana feroviară prin care trenurile ce veneau de la Campo Marzio traversau o bună parte din oraș. Cînd antiaeriana cu exploziile ei provocă o adevărată furtună deasupra orașului, oamenii, pricepînd că nu-i un joc, o luară la goană spre tunel. În cîteva clipe acesta se umplu. Deasupra era infernul. Tot tunelul vibra și cei dinăuntru își păstrau cu greu calmul, căci nu mai pomeniseră așa ceva. Era primul bombardament.

La un moment dat se auzi un strigăt de groază și vestea se răspîndi într-o clipă de la un capăt la celălalt. În zare, pe colină, își făcuse apariția un marfar cu vreo douăzeci de vagoane trase de două locomotive electrice. Trenul venea la vale în viteză urmînd ca în curînd să intre în tunel. Numai un mecanic nebun putea să facă așa ceva... Totul se petrecu fulgerător apoi...

În timp ce lumea aștepta să fie strivită se auzi o șuierătură, încă una și cele două bombe căzură pe trenul ce gonea, transformîndu-l într-un morman de fiare, exact la cîțiva zeci de metri de gura tunelului. Pentru cîteva minute inimile oamenilor se zbătură neputincioase. Nepricepînd bine ce se petrece, mulți credeau că sînt pe lumea cealaltă. Cînd fumul și praful s-a mai împrăștiat au privit uluiți mormanul de fiare și linia ferată smulsă și ridicată orizontal pe cîțiva metri de parcă ar fi fost ținută așa de o mînă nevăzută.

Cînd se dăduse alarma, curentul electric fusese întrerupt dar nimeni nu se îngrijise să arunce o privire firelor care, slăbite, cedaseră. La început trenul a pornit ușor căpătînd viteză în pantă. Fără acele două bombe ar fi fost un masacru. În galerie se aflau aproape patru mii de persoane strînse unele în altele, în picioare, în întuneric.

Episodul real a avut loc la 10 iulie 1944 la Triest

(Din „Domenica del Corriere")

SPIRALE

TEMPERATURA CUVINTELOR

de Eugen BARBU

W. H. Auden vorbește undeva despre *angoasă ca o componentă obligatorie a unei poezii adolescentine cum pe vremuri erau luna și dorul.* S-ar spune că este o modă : sîntem obligator neliniștiți. Motive ar exista destule, un glob sfîșiat de lupte, din văzduh amenințarea morții nucleare. Orașele tentaculare moderne fac din individ un fel de supraveghetor măreț, dar pîndit de revolta instrumentelor sale de civilizație. Ceea ce ucide distanțele devine factor de poluare, OZN-urile pîndesc din spații rachetele noastre care poartă imaginea omului spre Venus. Poetul naște în situația aceasta mica lui *Comedie intelectuală* despre care vorbea Valéry. A cînta riurile limpezi în veacul deșeului industrial care face apa impracticabilă, iată un motiv ce ar putea să pară desuet. În California, citim cu uluire, se plantează palmieri sintetici, motivul : se pot spăla ușor și nu cer îngrijiri speciale, decorul care respiră, iată devine artificial, nu vom mai simți umorile dimineții, ale toamnei și ale primăverii, numai dacă nu cumva trăsniții grădinari nu vor avea grijă să pompeze esențe în copacii grădinilor lor fictive. Sentimentele înseși devin un motiv de ironie. Pare de neînțeles vechilor sentimentali să fie luate peste picior aceste profunde strigăte ale inimii, dar gluma, la urma urmelor, e perfect legitimă.

Apariția unei poezii aparent cinice, dansînd pe cadavrul vechiului romantism nu mai uluiește. Oamenii se miră, dar nu cercetează cauzele acestei răsturnări lirice. Sigur că există și cazuri cînd unii dintre poeții noștri au mimat angoase fictive, dar tot așa există o poezie valoroasă traversată de întrebările și neliniștile omului modern. Această stare a poeziei am întîlnit-o cu bune rezultate la Marin Sorescu. L-au urmat epigoni grăbiți, dar mai puțin înarmați, din melancolia funciară a veacului a răsărit un Petre Stoica, stabilind geometric la modul expresionist cîtă melancolie răspîndește, să zicem, o bucătărie sau un dormitor burghez, prin inventarierea lucrului casnic, prin sugestia unui plictis născut din mecanica duminicală. Pe linia acestuia vine acum și Aurel Gurghianu cu versurile sale poate mai puțin triste decît ale poetului citat mai sus, dar aparținînd aceleiași încrengături lirice. Iată un badinaj pe o temă gravă : *„De ce te salut / fără să-ți fi adresat un cuvînt ? / Trebuia să ne cunoaștem, mai întîi / dar ce rost ar avea abeceul ? / Treci, de ani, pe strada mea, Doamnă / Ca o corabie plină cu mirodenii / cu cismele, iarna, din lut sfînt / mulate pe gambele puțin ixoșe / Mereu doream să-ți spun cîte ceva / Dar garoafa îmi tremura în pahar / „Constantin cu Elena" din icoană / erau gata să scape crucea / semnul lor de isbîndă / te văd în zațul cafelei din față / nările negroide / degetele strînse în prea multe inele / și nu mai pot lucra / scrisul meu e mîncat de-o fabuloasă gînganie / cu elitre de albastru alcool".* Se poate ușor recunoaște tema *iubitei care trece, a plopilor fără soț,* dacă vreți, într-o formulă nouă în care *Femeia* este inventariată vestimentar ca un obiect mobil de muzeu ; în care starea de nesiguranță psihică este comunicată printr-o metaforă colosală : melancolia distrugătoare are aspectul unei fabuloase gînganii cu elitre albastre de alcool, ceea ce dintr-o dată ne transpune într-un univers transcendental care te scoate din motivele lăutărești care au invadat în cele din urmă lirica accesibilă. „Cotidiană" este un pastel rece, emis cu mijloace neutre : *„Băiatul cu număr pe braț / elev al școlii profesionale / vine de la cantină / tunș scurt / în tunică / asemenea lui Bertolt Brecht / Capul și-l întoarce lălîu / către geamuri / în strada / plină de compozitori / și de muzică veche / în timp ce morcovii „folk" / curg în cascadă / din gura micilor negri pînă la el".* Aici trucul poetic subtil folosește motive muzicale, o rece stabilire a detaliilor unui oraș de provincie cu cantină, cu elevi tunși ca Bertolt Brecht, îmbrăcați în tunici școlare și trecînd absent o stradă de compozitori vechi, Și-acum efectul : surprinzător de prin ferestre cîntă o orchestră de negri muzică *folk.* Imaginea îngheață brusc : sunetele devin morcovi, ceea ce cuprinde și sugestia alămurilor trompetelor : roșul strigătelor sau al metalelor instrumentelor. Poezia ar părea, după asemenea explicații, sofisticată, dar ea e numai intelectuală, recurgînd la memoria doi a cititorului obligat să contribuie cu jumătate din gîndirea lui la gîndirea poetică a emitentului. În „Murphport" sugestia livrescă ține loc de ornament. Pe un motiv folcloric realitatea este distrusă și trecută într-un motiv luat dintr-o lectură recentă : *„Lăncile soarelui / îi trec prin călcîi / dar nu se mai teme de sine / A umblat toată vara desculță / și-a fost paparudă / încinsă peste șolduri / cu bruri de brusturi / și de cordoane murphport / cînd îmi arată pe cer / pătratul de lună / cumințenia mea îi spune simplu / nu cunosc bine / nici o limbă streină / femeia mea de magneziu / Smulge-ți lăncile / și vino să ucidem șerpii / din pădurea Murphport !"* O paparudă autohtonă este dintr-o dată expediată în tărîmul fictiv al cărților și asta naște brusc sentimentul unei identități teribile pe orice meridiane, femeia iubită poate fi proiectată oriunde deci, sugestia cuvîntului *magneziu* fiind aici decisivă pentru că sugerează *blitzul* aparatului de fotografiat, de unde transmisia prin televiziune și așa mai departe, deci nimicirea distanței, și posibilitatea ca orice punct geografic să fie *alături* sau chiar *aici,* cînd dorești... De altfel dacă am băgat bine de seamă chiar titlul volumului : *Temperatura cuvintelor* conține ideea transmisiunii imaginii prin încălzire teribilă a vocalelor și consoanelor, cum se întîmplă cu aparatele de radio care au o scurtă rodare a lămpilor... Trebuie numai curentul curiozității, colaborarea postului de transmisie și a receptorului. Iată în „Interludiu strident" o infernală imagine citadină realizată cu aceeași cinică îndemînare : *„A venit Babilonul / și limbi ascuțite / mușcă repezit cauciucul mașinilor / Toate au să se-ncurce : rate, salarii / polițe sufletești / Cuvintele cad, bune sau false / ca monedele pe talgerul din templu / cling bang și n-ai cum le deosebi / Cine-a învestit mai mult / femeia sau bărbatul ? / Și cum se mai jignesc / și cum se mai învîrt roțile / Piciorul a scăpat de pe frînă / Pe capotă / o legătură de ciori moarte".* În apocalipsa urbană, semnul morții : acel buchet de cadavre de păsări și avertismentul ; holocaustul conține rate, salarii, polițe sufletești (pentru ură), cuvintele sînt niște bani care cad peste oraș și trebuie un mare discernămînt pentru a le deosebi pe cele prietenești de acelea care fac rău. Și aici amestecul de regnuri materiale cu cele imponderabile dau un efect considerabil. În măsura în care această poezie nu rămîne rece, abolită, ea este remarcabilă...

CENTENARUL TEATRULUI DE REVISTĂ ROMÂNESC

de George SBÂRCEA

Vom aniversa în curînd centenarul teatrului de revistă românesc și semicentenarul creării de către Constantin Tănase a companiei sale revuistice „Cărăbuș", prilej binevenit de a medita asupra rostului și destinului acestui gen artistic. Valoarea lui a constat, încă de la apariție, în puterea de a surprinde ridicolul, nocivul, antisocialul, de a le denunța și satiriza prin rapide schițe caricaturale și concluzii caustice. Este cea mai importantă trăsătură, deși nu singura, a teatrului de revistă, în tot cazul aceea care i-a conferit valoare socială.

Teatrul revuistic românesc a apărut într-o perioadă cînd satele trăiau într-un regim feudal, marii moșieri exploatau țărănimea, o bună parte a comerțului încăpuse pe mîini de speculanți, administrația publică și justiția erau manevrate din culisele partidelor politice. Chiar dacă împrejurarea măruntă datorită căreia s-a scris și s-a prezentat, sub denumirea de comedie-vodevil, primul spectacol de revistă a fost descoperirea unor izvoare de ape minerale în cartierul Văcărești și goana după îmbogățire a unor indivizi fără scrupule, cauzele ivirii și cultivării asidue a genului sînt mult mai profunde și nu se mărginesc la întîmplările sau formele superficiale de viață.

De la Matei Millo și Aristizza Romanescu la Frosa Popescu și Grigore Manolescu, actori și cupletiști de primă mărime — în rîndul cărora se află și I. D. Ionescu de la „Iunion" și N. Leonard de la Parcul Oteteleșeanu — au dăruit o aureolă pe deasupra meritată acestui teatru. Practicînd culoarea locală, înflăcărați de simțire națională și însuflețiți de idealul unei țări moderne, demnă de populația ei și de aspirațiile sale spre un trai civilizat, autorii cupletelor satirice și moralizatoare sau numai sentimentale s-au recrutat și dintre junimiști, ca Iacob Negruzzi și D. R. Rosetti, pentru ca să figureze treptat în rîndurile lor poeți, scriitori și dramaturgi ca G. Topîrceanu, A. de Herz, Alexandru Kirițescu, Alfred Moșoi, Mircea Rădulescu, N. Kirițescu, N. Kanner, N. Vlădoianu, Nicușor Constantinescu, Eugen Mirea, Puiu Maximilian și mulți alții. Cît despre compozitori, de la Constantin Dimitrescu la Ion Vasilescu și pînă în zilele noastre, toți au adus cîte o contribuție la reușita teatrului revuistic, la îmbogățirea lui cu note și tonuri proaspete, originale.

Dacă, la început, cîntecele, dansurile, costumele și decorul erau, în ultimă analiză, doar recuzită de cadru — un fel de stratagemă artistică pentru impunerea conținutului — cadrul și stratagema au devenit, uneori, scop în sine al spectacolelor de revistă, punînd adeseori în umbră rolul lor de oglindă satirică a timpului și a prezenței noastre în timp încît spiritul critic n-a mai completat și nici n-a mai vertebrat, cum ar fi fost de dorit, structura revistei românești.

Această revistă, căreia i se poate face de multe ori reproșul banalității, al absen-

Constantin Tănase

ței chiar a elementului artistic, a afirmat, dincolo de orice îndoială, o veselie și-un antren care contaminau pînă și sufletele cele mai greu accesibile umorului. Nimeni n-a făcut mai mult, în acest domeniu, ca Tănase, cu darurile sale de satiră și umor, ambele deopotrivă de „la zi", axate continuu pe realități imediate și, într-un sens etic mai înalt, chiar pe realități mai perene. Cu un curaj și o eficiență artistică remarcabile, el a dăruit genului un stil propriu, o ținută de nivel și zeflemeaua usturătoare, cu adresă sigură la stările, viciile, secretele societății noastre din perioada interbelică. Activînd în perimetrul Capitalei și al orașelor de provincie, spectacolele companiei sale au fost, pe lîngă copioase ocazii de amuzament, adevărate lecții de comportare și gîndire cetățenească în problemele variate ale vremii, necruțînd nimic și neiertînd pe nimeni dintre cei ce încurajau jaful, ipocrizia, falsul, atentatele la demnitatea omului.

Este în adevăr uimitoare spontaneitatea cu care Constantin Tănase a sesizat tarele vieții și ale instituțiilor publice de la noi, din trecut, îndrăzneala sa de a le denunța publicului. El a știut să le ceară autorilor ceea ce era mai actual și mai pregnant, i-a îndemnat la o neîntreruptă înnoire a materialului din care își închega spectacolele. A știut, îndeosebi, să asigure acestor spectacole un echilibru demn de invidiat între text și muzică, dans, divertisment, să le pretindă compozitorilor melodii adecvate tematicii tratate și momentului prezentării, oferindu-le în același timp un prilej de afirmare și desfășurare. În acest fel, Tănase a dobîndit merite și în evoluția muzicii ușoare și a cupletisticii românești. Gherase Dendrino, de pildă, este în mare măsură o creație a „Cărăbușului", după cum o mulțime de compozitori dintre cele două războaie au cîștigat o acută vocație revuistică de pe urma colaborării lor cu acest teatru. Tănase le-a pretins mereu să dezvolte în cîntecele lor elemente de folclor și, spre a le stîrni fantezia, a sporit orchestra teatrului său ca să facă auzite, cum spunea, „ciripirile tuturor instrumentelor".

„Cărăbușul" a devenit astfel un punct fix în desfătările nopților bucureștene, împlinindu-și cu prisosință menirea de a fi, la modul specific genului, un exponent al opiniei critice a cetățenilor. De asta, în afara unei minorități veroase, crude și corupte, n-a existat categorie de public care să nu-și fi făcut o plăcere din a asista la reprezentațiile teatrului.

Întemeiat pe astfel de antecedente pozitive și pe tradițiile constituite într-o lungă activitate, genul revuistic marchează la noi, în ultimul timp, o dezvoltare îmbucurătoare, datorită sprijinului primit din partea statului. Au luat ființă, în Capitală și provincie, mai multe teatre cu profil special. Principalul continuator al experienței lui Tănase — el însuși un preluător al experienței predecesorilor săi — rămîne însă teatrul satiric de pe Calea Victoriei, purtînd numele marelui actor și animator al teatrului nostru de revistă.

Înțelegîndu-și rolul, teatrul acesta cu renumele bine stabilit — peste zidurile căruia mai plutește umbra lui Tănase — și-a amplificat registrul expresiv și și-a diversificat preocupările, rămînind fidel genului, chiar dacă a găsit de cuviință să cultive spectaculosul, prin muzică, dans, costum și decor, oarecum în dauna satirei, a textului. O notă mai pronunțat satirică și motive de mai înaltă inspirație în scopul provocării rîsului sănătos nu pot decît să mai adauge cîte ceva la popularitatea teatrului de revistă, care urmărește cu destulă consecvență, deși cu un noroc schimbător, alungarea vulgarității și a gratuității deopotrivă de neplăcute pînă și într-o artă a divertismentului efemer, nu lipsită însă de un rost social — limitat, desigur, dar pe cît de precis, pe atît de necesar.

MICA ENCICLOPEDIE

Scepticii și progresul științei

de L. SĂRĂȚEANU

Într-una din scrierile sale, Titu Maiorescu amintea de figura legendară a regelui antic Thamus, care s-ar fi arătat îngrijorat de consecințele ce puteau decurge din invenția, nouă pe vremea lui, a scrisului. Notarea gîndirii prin semne convenționale — ar fi spus Thamus — riscă să ducă la slăbirea nu numai a memoriei omului, dar și a gîndirii lui proprii. După Titu Maiorescu, în perioada mai apropiată de noi, Tudor Vianu relua — într-un remarcabil studiu intitulat „Prioritatea documentului" — aceeași idee, formulînd în continuare substanțiale opinii în legătură cu nesfîrșita capacitate de cunoaștere a omului. Pentru noi, care putem azi, după atîtea milenii de cultură scrisă, să apreciem avintul uriaș pe care l-a determinat năzdrăvana invenție a alfabetului în păstrarea și transmiterea din generație în generație a cunoașterii (invenție valorificată și mai bogat după revoluționara plăsmuire a tiparului), temerile regelui Thamus apar cel puțin naive. Regele antic are totuși, dacă vreți, o scuză. El nu părea a fi un „specialist". În schimb, ce s-ar putea spune despre acel director al biroului de patente din Washington care — după cum ne informează Hendrik van Loon în a sa „Istorie a umanității" — propunea, pe la 1830, autorităților americane desființarea respectivului birou întrucît „tot ceea ce se putea inventa fusese deja brevetat" ? Ce ar spune „excelentul" director dacă ar reapărea printre noi în acest mijloc de veac XX ca să ia cunoștință de teoria cuantelor și aplicarea ei, de relativitatea restrînsă și generalizată, de cibernetică etc. ?

Exemplul „specialistului" american care își saborda propria instituție din orgoliu obtuz, din neînțelegerea drumului nesfîrșit spre progres al științei, este de bună seamă cel mai cras. Din păcate nu este însă singurul. E lucru știut că, de-a lungul secolelor, progresul cunoașterii omenești nu s-a desfășurat pe drumuri line. Ascensiunea spre știință și înțelegerea mai profundă a fenomenelor a presupus nu numai strădania și citeodată marile sacrificii ale celor mai luminate spirite, dar și lupta lor împotriva conservatorismului manifestat chiar de către reprezentanți ai culturii, uneori chiar de către confrați din aceeași disciplină.

În Franța atîtor strălucite contribuții la dezvoltarea cunoașterii omului, se mai povestește și azi faptul de necrezut dar perfect adevărat referitor la mobilizarea, în timpul primului război mondial, în calitate de soldat-paznic de cale ferată a lui Victor Grignard, ilustrul chimist laureat al Premiului Nobel din 1912. Sau mobilizarea marelui fizician Jean Perrin, ca ofițer de infanterie. (La acea dată Perrin era deja vestit în toate cercurile științifice, iar în 1926, avea să devină și el laureat al Premiului Nobel). Chiar personalități renumite pentru lumina minții lor au putut, la un moment dat, să creadă că puterea umană de cunoaștere și de traducere a cunoașterii în faptă ar avea limite fixate de ceea ce se știa la timpul respectiv. În cartea „Călătorie la capătul științei", recent apărută, de altfel, în excelenta traducere românească asigurată de Jeanne și Mihai Lutic, scriitorul francez Pierre Rousseau citează la acest capitol pe nimeni altul decît pe iscusitul Anatole France. Iată citatul (pe care cu siguranță că însuși autorul l-ar șterge, jenat, azi, dacă ar mai fi în viață), desprins din „Cartea prietenului meu" : „Băieții care cred că tot ce zboară se mănîncă, își închipuie, pentru că așa spune dl. Jules Verne, că se poate merge într-un obuz pe Lună și că un organism omenesc se poate sustrage fără niciun inconvenient legilor gravitației pămîntești. Aceste caricaturi ale nobilei științe a spațiilor cerești, ale anticei și venerabilei astronomii, sînt lipsite de adevăr și de frumusețe".

Din fericire, nu toate spiritele au manifestat același scepticism : nu toți gînditorii epocilor mai vechi s-au dovedit la fel de agnostici. Așa se și explică uriașele contribuții care au făcut, ca și în domeniul geneticii sau biologiei, și în cel al matematicilor pure, și în cel al fizicii, să se obțină atîtea biruințe încît „antica și venerabila astronomie" să fie respectuos invitată la muzeu, deoarece azi marele „adevăr" și marea „frumusețe" rezidă tocmai în ceea ce nu credea de altfel atît de subtilul Anatole France. Este ceea ce a înțeles, între altele, un alt mare francez, cam din aceeași epocă și anume Ernest Renan : „Va veni o zi cînd omenirea nu va mai crede, ci va ști ; o zi în care omenirea va cunoaște lumea morală, așa cum cunoaște lumea fizică ; o zi în care guvernarea omenirii nu va mai fi lăsată la voia întîmplării și intrigii, ci va fi rezultatul discutării raționale a ceea ce este mai bun și a celor mai eficace mijloace de a se ajunge la aceasta".

Aceste cuvinte, cu adevărat profetice, apăreau în lucrarea „Viitorul științei", publicată la 1890.

ECOURI • ECOURI

AVÎND avantajul pe care îl implică un repertoriu cuprinzînd în paralel spectacole de genuri diferite — Teatrul de revistă „Fantasio" din Constanța are posibilitatea să efectueze, în aceeași perioadă, un triplu turneu în țară. Astfel, el va prezenta la București în zilele de 21—22 martie noua revistă „Hodoronc-Fantasio", de la 23 martie la 6 aprilie comedia muzicală „Săracu' Gică" — la Tg. Jiu, Timișoara, Arad, Oradea, Cluj, Sibiu și în alte localități —, iar de la 28 martie la 3 aprilie concertul „Parada șlagărelor" în diferite orașe din județul Ialomița. O nouă premieră a aceluiași teatru — spectacolul pentru copii „Mușchetarii Măgăriei Sale" — va vedea lumina rampei în curînd.

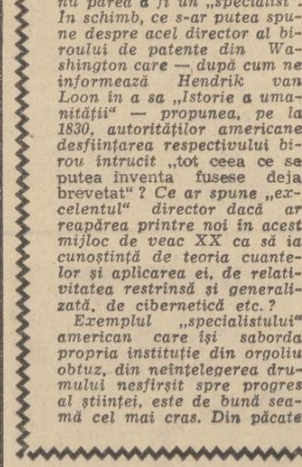

Fiica celebrului actor și regizor Serghei Bondarciuk, Natașa, care a debutat de curînd într-un rol mic, interpretează acum rolul principal din filmul științifico-fantastic „Solaris", pe care îl regizează Andrei Tarkovski.

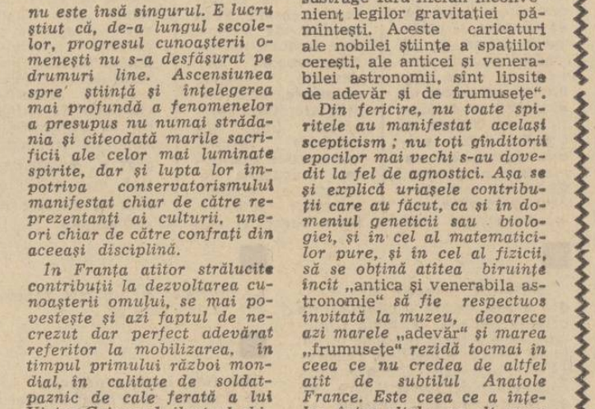

Fără a se distinge prin calități muzicale deosebite, membrii formației vocal instrumentale „Savoy" și-au conturat un stil bazat în general pe prelucrarea unor motive folclorice. Atmosfera degajată de melodiile formației „Savoy" este tinerească, optimistă. Poate mai mult decît în mod independent, „Savoy" s-a remarcat în postura de grup de acompaniament al unor soliști cunoscuți, cum ar fi Marina Voica, Anda Călugăreanu, Margareta Pîslaru și alții. „Savoy" are la activ o serie de înregistrări la Radio, apariții la T.V., precum și un disc E.P. la Electrecord.

CUNOSCUTA formație vocal-instrumentală timișoreană PHOENIX are la ora actuală o nouă componență : Nicolae Covaci (ghitară solo, conducătorul formației), Kappl Iosif (ghitară bas), Costin Petrescu (baterie), Mircea Baniciu (solist vocal), Sepi Valeriu (percuție). După ce au definitivat, timp îndelungat, un nou program (spectacolul colaj „Cei ce ne-au dat nume" — de inspirație folclorică, precum și o serie de noi compoziții proprii), membrii formației pregătesc noi apariții în fața publicului. Phoenix are în proiect noi concerte la Sala Palatului, sub egida Casei de cultură a municipiului Timișoara și a Ateneului tineretului din București (în reprezentație : Mircea Florian). De asemenea, va înregistra două discuri la Electrecord (un L.P. și un E.P.), va imprima o serie de melodii la Radio și va apare la Televiziune. Deocamdată, melodia „Mamă, mamă" este pe locul I în „Top 10"...

Discurile lunii martie

În luna martie, „Electrecordul" va edita cîteva *LUCRĂRI SIMFONICE ROMÂNEȘTI,* imprimate pe același disc : „Monumentul" (poem simfonic) de D. Bughici, „Balada celui fără nume" (cantată) de Sergiu Sarchizov, „In memoriam" (poem simfonic) de Alexandru Pașcanu și „Țara mea" (cantată) de Ștefan Zorzor. La interpretarea acestor lucrări își dau concursul Orchestra Simfonică și Orchestra de studio a Radioteleviziunii (dirijori Emanuel Elenescu și Carol Litvin), Corul de copii al Palatului Pionierilor și corul „Doina" al Ansamblului Armatei (dirijori : Ion Vanica și Gheorghe Popescu). De asemenea, își dă concursul mezzo-soprana Martha Kessler. Tot în categoria muzicii simfonice se încadrează și discul cu nocturne și mazurci de Fr. Chopin, în interpretarea pianistului Alexandru Demetriad.

Tenorul Ludovic Spiess va putea fi ascultat interpretînd cantonete napolitane, acompaniat de Orchestra de studio și Corul Radioteleviziunii, conduse de Carol Litvin.

La *MUZICĂ POPULARĂ :* Marinică Trifu (taragot) și Maria Ciobanu și Florica Ungur (voce).

MUZICĂ UȘOARĂ : 4 șlagăre cu concursul interpreților Marina Voica, Anda Călugăreanu, Doina Spătaru și George Enache, apoi un nou disc, al șaselea, cu Luis Alberto del Parana și „Los Paraguayos".

PENTRU COPII se pregătește discul „La grădiniță" cu cîntece de limbă germană interpretate de un grup de elevi ai liceului nr. 21 din București, dirijat de prof. Gerhild Wegendt.

În sfîrșit, la capitolul *„LITERATURĂ",* vor apare discurile cu diametru mare : „Lucian Blaga citind din lirica sa" și „Înșir-te mărgărite", basm dramatic de Victor Eftimiu.

ACTUALMENTE Dorin Anastasiu apare în spectacolul Teatrului „Ion Vasilescu", „Vine, vine Olimpiada", în care cîntă melodiile „Fetele cu ochi albaștri" de George Grigoriu (lansată de Marina Voica), „Doină pentru Doina" de Camelia Dăscălescu (pe un text propriu), precum și versiunile românești ale piesclor „Trec căruțe colorate" (a solistei Maryla Rodowicz) și „Un banc, un arbre, une rue", cu care franțuzoaica Séverine a cîștigat concursul Eurovision '71 (această melodie o va imprima și la Radio, sub titlul „Un copac, un om și-o bancă lîngă drum". Noi cîntece înregistrate în ultimul timp la Radio de Dorin Anastasiu : „Cîntec de iarnă" de Ileana Toader, „Copilărie, ce departe ești" de Ion Stavăr, „Aș porni cu tine" de Adalbert Winkler (în duet cu Norina Alexiu). În perspectivă : un recital T.V., în care, pe lîngă muzică ușoară, va include dans, muzică populară, recitări (coregrafia : soția sa, balerina Doina Anastasiu).

CENACLUL STUDENȚESC „JUNIMEA SIBIANĂ". Un cenaclu cu acest nume funcționează pe lîngă tînăra facultate de filologie și istorie din Sibiu. În cenaclu se produc muzicieni și literați, antrenînd în rîndul lor și elevi din oraș. În ultima ședință s-au dus discuții aprinse în legătură cu poeziile unor începători, discuții la care au participat și profesori ai facultății.

DE VORBĂ CU COMPOZITORUL CELEI MAI TINERE OPERE ROMÂNEȘTI : „MĂIASTRA"

Pe scena operei din Timișoara a avut loc recent un eveniment deosebit : premiera operei „Măiastra" datorată compozitorului Ovidiu Manole.

O discuție cu autorul muzicii acestei opere ne-a reliefat cîteva interesante constatări. Bucureștean de origine, Ovidiu Manole s-a simțit atras la început de inginerie. Treptat, dragostea pentru muzică insuflată de tatăl său este cimentată de compozitorul timișorean Vasile Ijac. Începe să creeze lieduri, muzică de balet, scrie articole de estetică și critică muzicală. Paralel lucrează la opera „Măiastra".

— M-am devotat cu plăcere acestei munci, ne mărturisește compozitorul. **Am căutat de la bun început să găsesc acele procedee tehnice care să permită o abordare a elementului muzical specific zonei munților Apuseni, unde mă gîndisem să plasez și acțiunea operei. M-am străduit să esențializez elementul popular avînd permanent în minte felul cum au procedat Brâncuși în plastică sau Bogza în poezia reportajelor sale.**

— Aceasta nu v-a împiedicat să reuniți elementul popular cu vechile surse poetice specifice locurilor și cu elemente ale civilizației actuale. Ați creat, cu alte cuvinte, o operă cu subiect și muzică contemporane.

— Permanența în timp și spațiu face destul de dificilă fuzionarea elementelor de legendă cu cele cotidiene. Am lucrat 6 ani la această operă refăcînd 4 sau 5 versiuni. Evident că și libretul s-a modificat de cîteva ori. Vă mărturisesc că am colaborat perfect cu librețiștii Ion Brezeanu și Ion Drappel.

Subiectul ne-a fost inspirat de setea de cunoaștere a omului modern. Personajele — membri ai unei expedii geologice în munții Apuseni — trăiesc febra marilor descoperiri : zăcăminte de metale prețioase. Cuibul legendar al Pasării Măiastre coboară din cotidian pînă în adîncurile ancestrale. Totul pe fundalul unui apel permanent pentru aducerea la suprafață a străfundurilor.

Arheologia și geologia — reprezentînd trecutul și viitorul aceleiași realități subterane — se întrepătrund angajînd destinele personajelor pe urmele Pasării Măiastre.

— Cum ați reușit, în colaborarea cu librețiștii, să ajungeți la o exprimare cît mai concisă, la o sobrietate a exprimării muzicale și literare ?

— Am căutat să ne debarasăm de prolixitatea inițială a subiectului prin selectarea atentă a materialului artistic și excluderea unor tablouri lungi ce îmbrățișau un cadru prea larg, cu multe personaje. Totodată, am încercat să conferim melosului românesc din partea apuseană a țării universalitate și funcție dramatică îmbinîndu-i cu elemente ale muzicii moderne. Nu am adus în fața spectatorilor decît acele procedee muzicale verificate și experimentate din punct de vedere emoțional.

M-am bucurat de sprijinul cîtorva personalități muzicale : maestrul și profesorul meu Vasile Ijac, dirijorii Mircea Popa și Nicolae Boboc, regizorul Ion Taub. Soliștii — voci tinere (Elena Duma, Nicolae Stan, Iulia Ivanov) alături de altele cu o bogată experiență scenică (Francisc Kadar, Emil Rotundu) — au depus mult suflet pentru depășirea dificultăților unei partituri de muzică modernă. Repetițiile, de altfel, au durat șase luni.

Corul, format din 60 de persoane a realizat alături de corpul de balet o frumoasă creație.

— Ce surprize rezervați iubitorilor muzicii ?

— Prin contrast cu dramatismul din opera „Măiastra" am apropae încheiată o operă comică intitulată „Carnavalul" după „D-ale carnavalului". Lucrez intens la o altă operă — „Venețiana" — inspirată de piesa lui Camil Petrescu „Act venețian".

Sînt în pragul definitivării a două balete compuse după teme folclorice : „Fecioare carpatine" (mitologie de pește) și „Fecunditas" — un omagiu adus rodului bogatelor cîmpii ale țării. Voi preda curînd Editurii Muzicale un tratat de probleme teoretice ale muzicii moderne. Mă preocupă și o suită de reflecții despre Beethoven și Bonaparte.

Aștept în continuare verdictul publicului pentru a-mi cîștiga siguranța și încrederea în mesajul artei create.

Radu LEVĂRDĂ

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 19 MARTIE

PROGRAMUL I 8.30 Cravatele roșii ; 10.00 Viața satului ; 11.10 Să înțelegem muzica ; 12.00 De strajă Patriei ; 12.30 Emisiune în limba maghiară ; 14.00 Tele-sport. Fotbal : Steaua Roșu — Dinamo București (Divizia A). Campionatele mondiale de patinaj artistic — demonstrațiile laureaților (înregistrare) ; 16.50 Planeta gigan-ților ; 17.40 Cîntare Patriei. Concurs coral interjudețean ; 18.50 Solidari cu lupta poporului vietnamez ; 19.00 Evocări din anii de lupte. (50 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist) ; 19.15 Avanpremieră ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reportajul săptămînii : Busola de aur ; 20.20 Film artistic : „Expresul colonelului Von Ryan". Cu : Frank Sinatra, Trevor Howard ; 22.10 Spectacol muzical „Top Săptămîna" ; 22.50 Telejurnal Sport. PROGRAMUL II. 12.30 Promenada duminicală ; 20.00 Teatru liric : „Logodnicul din lună" de Eduard Künnecke (actele II și III) ; 21.25 Agenda ; 21.35 Săptămîna culturală bucureșteană ; 21.50 Din lumea științei ; 22.10 Invadatorii (reluare).

LUNI 20 MARTIE

PROGRAMUL I 16.30—17.00 Curs de limba rusă (reluare) ; 17.40 La volan ; 18.00 Căminul ; 18.45 Scena. 19.10 Noutăți cultural-artistice ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Reflector ; 20.25 Teatru folleton : Mușatinii (7) 21.25 Steaua fără nume — muzică ușoară, 22.30 24 de ore ; 22.45 Contraste în lumea capitalului. PROGRAMUL II : 20.00 Cippolino — desen animat pentru copii ; 20.30 Agenda ; 20.40 Romantic-club ; 21.30 Drum fără întoarcere (III) ; 22.40 Cronică literară.

MARȚI 21 MARTIE

9.00 Telex ; 9.05 Tele-școală ; 10.00 Curs de limba rusă. Lecția a 8-a ; 10.30 Căminul (reluare) ; 11.15 Patru tanchiști și un cîine — VII (reluare) ; 12.10 Telejurnal ; 16.30—17.00 Curs de limba franceză (reluare) ; 17.30 Steaua polară ; 18.20 Întrebări și răspunsuri ; 18.50 Interpreți și rolurile lor : Ludovic Spiess ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Seară de teatru : „Cei din urmă" de Maxim Gorki — premieră TV ; 21.55 Vedete ale muzicii ușoare : Amalia Rodriguez, Georges Brassens ; 22.15 Teleglob — Zair ; 22.35 24 de ore. PROGRAMUL II. 20.00 Telecinemateca pentru copii și tineret : „Tinerețe fără bătrînețe" — producție a studiourilor „București" ; 21,30 Agenda ; 21.40 Luminile rampei ; 22.10 Telex tehnico-științific ; 22.20 Emisiune de divertisment (reluare).

MIERCURI 22 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Teleglob (reluare Zair) ; 9,25 Desen animat ; 9.40 Busola de aur (reluare) ; 10.00 Curs de limba franceză. Lecția a 8-a ; 10.30 Întrebări și răspunsuri (reluare) ; 11.00 Tele-cinemateca pentru copii și tineret (reluare) ; 12.30 Telejurnal ; 15.30 Tele-școală ; 16.30 — 17.00. Curs de limba engleză (reluare) ; 17.35 O viață pentru o idee : Pasteur (I) ; 18.00 Timp și anotimp în agricultură ; 18.30 Vetre folclorice : Plaiuri oltenești ; 18.55 Zambia — reportaj filmat ; 19.20 1.001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.05 Telecinemateca — Walt Disney ; 20.55 Fotbal : Bayern München — Steaua ; 22.45 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Refrene fără vîrstă. 20,25 Agenda ; 20,35 Medalion coral : Gheorghe Cucu ; 20.55 Cluburi sportive bucureștene ; 21,15 Marile muzee ale lumii : Ermitaj ; 21.30 Patru tanchiști și un cîine (XIX).

JOI 23 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Desene animate ; 9.15 Ritm, tinerețe, dans (reluare). 10.00 Curs de limba engleză — lecția a 8-a ; 10.30 Vetre folclorice : Plaiuri oltenești (reluare) ; 11.55 Reportaj filmat : Zambia (reluare) ; 12.15 Telejurnal ; 16.30—17.00 Curs de limba germană (reluare) ; 17.30 Emisiune în limba maghiară ; 18.30 Contrunțări ; 19.00 Muzică ușoară românească ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reflector ; 20.15 Tinerii despre ei înșiși. File dintr-o cronică vie (II) ; Pe baricadele luptei ; În cinstea semicentenarului U.T.C. ; 20.50 Pagini de umor ; 21.40 Panoramic științific ; 22.20 Imagini din Pakistan ; 22.35 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii ; 20.45 Desene animate ; 20,55 Agenda ; 21.05 Planeta gigan-ților (reluare) ; 21.55 Melodii nocturne : 22.25 Cărți și idei.

VINERI 24 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Panoramic științific (reluare) ; 9.45 Muzică populară ; 10.00 Curs de limba germană. Lecția a 8-a ; 10.30 Film serial : Sebastien și secretul epavei (reluare) ; 11.00 Pagini de umor (reluare) ; 11.50 Microrecital Dova ; 12.00 Telejurnal ; 15.30—16.30 Teleșcoală ; 17.35 Prietenii lui Așchiuță ; 18.00 Emisiune literară ; 18.35 Stop cadru ; 19.00 Oameni și fapte ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Pentru sănătatea dv. ; 20.15 Film artistic : „Nebunul din laboratorul nr. 4". Cu : Jean Lefebre, Bernard Biler. Premieră TV ; 21.35 Moștenirea tracă. Un film despre remarcabila civilizație a bronzului pe teritoriul patriei noastre ; 21.50 Interpretul săptămînii : Irina Loghin ; 22.10 24 de ore ; 22.30 Campionatul mondial de hochei pe gheață — Grupa B. România—Franța (reprizele a II-a și a III-a). PROGRAMUL II. 20.00 Desene animate ; 20.15 Biblioteca pentru toți : L. L. Caragiale — (III) ; 21.00 Agenda ; 21.10 Scene celebre din opera „Faust" de Gounod ; 21.35 Viața economică a Capitalei ; 21.55 Film documentar ; 22.15 Dans și muzică de pretutindeni.

SÎMBĂTĂ 25 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Film serial „Doamna din Genova" (VI) ; 9.45 De vorbă cu gospodinele ; 10.00 Teleenciclopedia (reluare) ; 10.45 Biblioteca pentru toți (reluare) Vasile Alecsandri (I) ; 11.20 Cîntă Mireille Mathieu ; 11.45 Emisiune de educație sanitară ; 12.00 Telejurnal ; 16.30 : Emisiune în limba germană ; 18.15 Ritm, tinerețe, dans ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.10 Avanpremie

• HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO •

ASTRONAUTICĂ

UN CERCETAŞ AL PĂMÎNTULUI SPRE URIAŞUL JUPITER

de col. ing. Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

La începutul lunii martie s-a reuşit o nouă acţiune ştiinţifică de mare cutezanţă : a plecat spre Jupiter un cercetaş al Pămîntului — automat, se înţelege —, cu misiunea importantă de a ne descrie atît drumul pînă acolo, cît şi ceea ce va afla cînd va ajunge la destinaţie. Faptul are semnificaţia momentelor de seamă ale progresului în cunoaştere, motiv pentru care zăbovim asupra sa.

E departe Jupiter ? Anecdotic, la această întrebare se răspunde, simplu : „mergi !", pentru că abia după ce ţi se vor vedea pasul şi zorul, ţi se va putea răspunde. În cazul de care ne ocupăm trebuie făcută însă de la bun început o precizare, şi anume că **pînă la Jupiter sau pînă la oricare altă planetă drumul e mai lung sau mai scurt în funcţie de viteza cu care se porneşte în misiune.** Nu-i greu de înţeles aceasta dacă vom lămuri cîteva probleme despre care se discută tot mai des în legătură cu explorările spaţiale !

Cînd spunem că **s-a** imprimat unui corp (staţie interplanetară) viteza a doua cosmică, înţelegem că acel corp a primit un impuls, prin acţionarea motoarelor racheţă, care-l va îndepărta de Pămînt pînă la circa un milion de kilometri, unde are loc de fapt ieşirea sa definitivă de pe domeniile Terrei — eliberarea pentru totdeauna din strînsoarea planetei.

Ce se va întîmpla mai departe cu corpul eliberat ? Totul depinde de „vigoarea" ce i-a mai rămas în acel moment şi de sensul mişcării sale. În orice caz, cu cît energia disponibilă, respectiv viteza rămasă va fi mai mare, cu atît se va îndepărta mai mult de orbita terestră şi va ajunge mai rapid la nivelul altor orbite planetare. Pentru abordarea planetelor exterioare, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun şi Pluton e necesar ca sensul vitezei să corespundă sensului mişcării planetelor în jurul Soarelui. În felul acesta viteza rămasă se adaugă vitezei orbitale a Pămîntului, care, cum ştim are o valoare enormă : de 30 km. pe secundă !

Ca să ajungă pînă la orbita lui Marte, corpul expediat de pe Pămînt trebuie să mai dispună la despărţirea de acesta (deci acolo, la graniţa cîmpului gravitaţional terestru, la depărtarea de un milion km.) **de o viteză de cel puţin 3,2 km. pe secundă, ceea ce se asigură numai dacă racheta purtătoare reuşeşte să dobîndească în momentul cînd a străpuns „blindajul" gros atmosferic** (la înălţimea de 200 km.) **o viteză de 11,5 km. pe secundă** ; mai departe, motorul nemaifuncţionînd, energia de mişcare a corpului se pierde treptat ca urmare a contracţiunii forţei gravitaţionale, care, din fericire pentru situaţia descrisă, slăbeşte şi ea pe măsura îndepărtării fugarului.

Fireşte, cu cît viteza de evadare va fi mai mare respectiv dacă în loc de 3,2 km. pe secundă se va dispune în momentul despărţirii de o viteză de 3,5 sau 4 km. pe secundă, drumul străbătut va fi mai scurt şi orbita marţiană va fi mai curînd abordată.

Ei bine, pentru a ajunge la Jupiter este necesară o viteză rămasă minimală de 9,3 km. pe secundă, adică de o viteză finală la înălţimea de 200 km., de 14,4 km. pe secundă — ceea ce s-a şi realizat cu ocazia menţionată. Această viteză americanii au obţinut-o supraetajînd racheta „Atlas-Centaur", pe care o folosesc pentru operaţii „Mariner", prin adăugarea treptei de propulsie (cu combustibil solid) de la staţiile lunare „Surveyor". Să reţinem, sonda „Pioneer"-10, la care ne referim, **s-a** „rupt" de Pămînt cu viteza de 9,8 km. pe secundă, deci cu aproximativ 0.5 km. pe secundă mai mult decît era minimum necesar pentru a ajunge la Jupiter. Datorită acestui fapt sosirea sa pe domeniile jupiteriene se va face numai după un an şi opt luni — cu aproape un an mai devreme decît dacă plecarea ar fi avut loc cu viteza minimală menţionată.

Înţelegem acum de ce n-am spus de la început că distanţa medie dintre cele două orbite între care se deplasează trimisul Pămîntului este de 630 milioane km. Tocmai pentru că această depărtare contează mai puţin, pe primul plan situîndu-se problema energetică, de care am vorbit. De remarcat totuşi că **prin experienţa actuală se depăşeşte serios întinderea regiunii cosmice explorată anterior, respectiv circa 100 milioane km.** (numai !) **în exterior, pînă la orbita planetei Marte, şi aproximativ 50 milioane km. spre Soare, pînă la orbita planetei Venus.**

Jupiter este un al doilea Soare al familiei noastre planetare, încă foarte puţin cunoscut astronomilor, în ciuda eforturilor ce se fac pentru a i se pătrunde misterele. Cu o suită de 12 sateliţi, dintre care unul mai mare decît planeta Mercur (satelitul Callistro, cu diametrul de 5 160 km.), uriaşul dă ocol Soarelui **la o distanţă apreciabilă** (738—816 milioane km), astfel că abia dacă mai primeşte fărîme din generoasa dăruire de radiaţii a astrului. **Planeta este într-adevăr enormă : are diametrul de 11 ori mai mare decît Pămîntul, iar masa, considerabilă : de 318 ori mai substanţială decît a planetei noastre.** Această din urmă caracteristică are însemnătate deosebită pentru astronautică, dacă este asociată alteia, la fel de curioasă : **gigantul se roteşte totuşi ca o sfîrlează, perioada de rotaţie fiind de numai 9 ore şi 50 de minute** (faţă de 24 de ore, rotaţia globului pămîntesc). Ni-l imaginăm astfel ca o platformă turnantă, îmbietoare pentru proiectarea corpurilor (staţiilor) mai departe în spaţiu, spre periferia lumii solare şi dincolo de graniţele ei. **Dacă vom şti să o folosim bine în acest scop şi să aşezăm pe ea cum ne convine corpurile ce le trimitem de pe Pămînt, platforma jupiteriană ni le va lansa pe direcţiile dorite, spre Saturn, Uranus, Neptun sau Pluton.** Este ceea ce se intenţionează cu „Pioneer"-10 şi cu sonda ce-i va urma, prevăzută a se lansa anul viitor, în aprilie.

Şi pentru că am adus în discuţie această problemă se cuvine să facem aici precizarea că faimoasa operaţie „Marele Tur", preconizată pentru perioada 1976—1978, cînd există condiţii rarissime de atins dintr-un singur foc toate planetele mari, nu va mai avea loc. Specialiştii au optat pentru măsuri cu obiective separate sau cel mult cuplate cîte două, utilizîndu-se platforma jupiteriană, fie pentru abordarea planetei Saturn, şi numai a acesteia, fie pentru proiectarea corpului considerat direct spre Uranus sau spre Neptun.

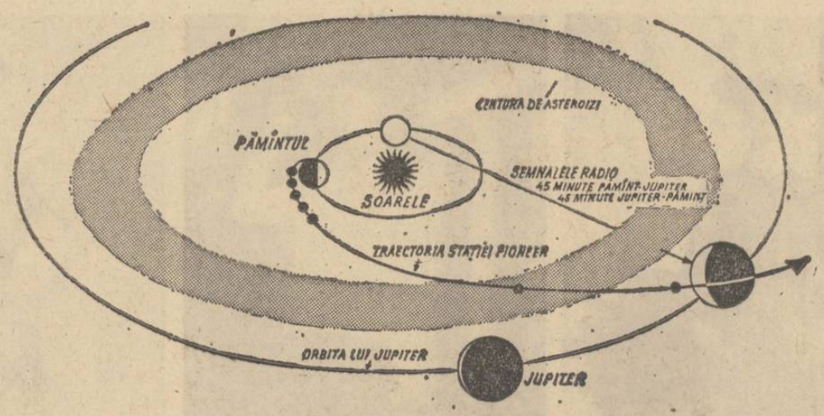

Planul de zbor de la Pămînt la Jupiter

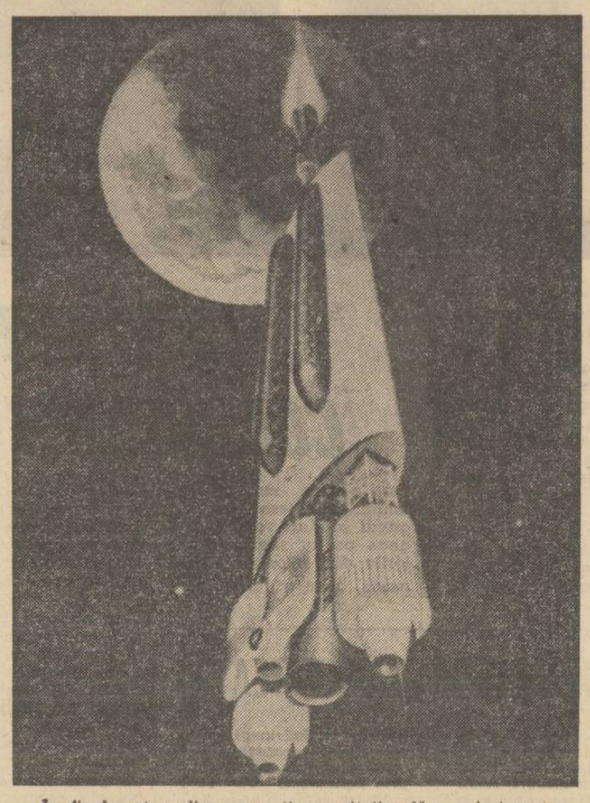

În final, extraordinara reacţie gravitaţională : proiectarea energică a staţiei în spaţiu, spre Saturn. Va fi dobîndită astfel, pentru prima oară, cea de-a treia viteză cosmică şi trimisul pămîntean va scăpa din prizonieratul solar, hoinărind mii şi mii de ani în abisurile siderale pînă ce va fi captat de cîmpul gravitaţional al cine ştie cărui sistem planetar.

ÎNTR-O SECUNDĂ...

...pe Terra se consumă

Grîu — 10 t.
Cartofi — 9,5 t.
Zahăr — peste 2 t.
Peşte — 2 t.
Bere — 20 hl
Cafea — 130 kg
Vin — 10 hl.

Viteze

Un melc („de performanţă") parcurge 0,8 mm (record absolut)
Broasca ţestoasă — 8 cm
Cămila — 4 m
Ciinele — 8 m
Struţul — 14 m
Zebra — 18 m
Ogarul — 20 m
Ghepardul — 33 m

(dintr-o statistică dată de Luc Fellet în revista „Science et Vie")

BIOLOGIE

CORALII — FLORILE ANIMALE ALE OCEANULUI

de doctor docent Mihai BĂCESCU
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

Adevărate broderii în piatră sînt construcţiile coraliere, într-o infinită varietate de modele. Cum pot nişte fiinţe firave ca polipii de corali să dureze masive uriaşe de piatră ? Cum se hrănesc aceste flori animale ? De ce preferă apele calde ?

Fundul puţin adînc al mărilor este populat în multe părţi ale lumii de fiinţe multicolore: mai larg răspîndite sînt pajiştile verzi ale plantelor cu flori (Pasoidonia), Zostera, specie ce creşte şi în Marea Neagră, **vin apoi cîmpurile de alge (verzi, brune, roşii), cu toate nuanţele şi amestecurile de culori posibile ; şi mai restrînse sînt stîncile, la care culorile algelor sînt împestriţate de culorile animalelor fixate; spongieri** (bureţi de mare, midii şi alte scoici, violete, cafenii, negre, albe), **viermi cu panaşuri multicolore,** ades iriza**nte — de imense branchii ce ies direct din tuburile groase fixate de pietre, ca să nu mai pomenim stîncile întregi acoperite de crustele algelor calcaroase roşii şi brune —, de spongieri cu vii culori — de la verdele smaragdului, la violetul liliacului sau albastrul de cobalt. Dar toate acestea, acoperă mai ales ţărmurile platformelor litorale, din zonele temperate ale oceanului mondial, iar populaţiile lor iau în general aspectul fundului pe care cresc sau sînt fixate, nedînd reliefuri aparte, construcţii speciale pe fund.** Coralii însă construiesc.

Coralii sînt rude apropiate ale actiniilor sau ale florilor-de-mare, pe care le poate vedea oricine şi la ţărmul Mării Negre ; este vorba de acele fiinţe cărnoase, brun-liliachii, ca nişte mosoraşe, fixate cu un capăt de pietre, cu altul deschis într-o rozetă de tentacule. Actiniile sînt corali izolaţi şi fără schelet calcaros. Unii corali se asociază în colonii izolate cu individii îngropaţi într-o masă cărnoasă.

Alţi corali — cei din grupul frumos al gorgonaceelor — formează şi ei colonii izolate, dar prinse obişnuit într-un schelet cornos, mai rar calcaros. Fiind elastici şi neformînd recifi, se mai numesc şi corali falsi.

Dar nu despre aceşti corali vrem să scriem acuma, ci despre coralii cu puternic şi masiv schelet calcaros — coralii pietroşi madreporarii. Aceştia formează recifi, adică construcţii speciale de stîncării, ce pot fi masive izolate, insule inelare (atoli) ori bariere ce se întind uneori sute de kilometri în lungul coastelor tropicale estice ale continentelor. Tipică în acest sens este Marea Barieră recifală din Nord Estul Australiei, ce are nu mai puţin de 2200 km. cu întreruperi numai în dreptul gurilor fluviilor.

Ridicăturile ce se văd pe relieful de calcar al coralilor sînt cămăruţele în care trăiesc animalele, ce ies ca nişte minuscule flori cu 6 petale, cînd sînt liniştite sau în care se retrag complet la orice pericol. Unele dintre aceste neamuri de actinii sînt bărbaţi, altele femei ; din unirea produselor lor sexuale nasc mărunte larve libere, ce plutesc pînă ajung să se fixeze pe o piatră sau pe un alt coral, punct de plecare al unei noi colonii. Odată formată această colonie — prin înmugurire şi butăşire, înmulţire asociată cu o masivă precipitare de carbonat de calciu — ea creşte masiv, uneori chiar cu peste 20 cm anual, dacă se află în condiţii favorabile. Pentru mare parte din lumea coralilor adevăraţi, condiţii bune, înseamnă zone cu apă caldă, care să nu scadă sub 21°C nici iarna, limpede, puţin adîncă (40—50 m mai ales). De aceia recifii coralieri abundă în zonele tropicale din sectoarele estice ale continentelor, mai ales în Pacific şi Oceanul Indian (sectoarele vestice fiind scăldate de curenţi reci, sînt neprielnice acestor firave animale).

Peste coloniile îmbătrînite cresc mereu altele şi altele noi, în acelaşi ritm rapid, încît, în cîţiva ani, formează impresionante masive, de zeci de metri înălţime. Pare de mirare cum nişte fiinţe atît de firave ca polipii de corali pot da naştere la masive uriaşe de piatră ; şi aceasta nu-i, încă, un paradox al oceanului, ci se explică prin uşurinţa cu care animalele coraligene precipită carbonatul de calciu din apele calde, printr-un simplu efort asemănător oarecum cu fenomenul de catalizare.

De notat că recifii coralieri nu nasc numai sub ochii noştri, ci au găsit condiţii şi mai bune în mările trecutului — mările devonianului bunăoară (250 000 000 ani în urmă !) — cînd pe locul unde-s munţii Alpi astăzi unduia oceanul şi în el au putut creşte şi în recifi de un km grosime.

O bună parte din componenţa recifilor o dau şi crustele de alge calcaroase (cum este Litothamnion din Marea Neagră), plante ce iau aspect de corali ca formă şi culori, fiind tari şi ele ca piatra. Dacă această operă a micilor constructori în piatră — cu chip de flori — mici dar în număr de miliarde, ce activează unele lîngă altele — durează veacuri, ei ajung să facă adevăraţi munţi de sute de metri înălţime. Şi cum în trecutul pămîntului împărţirea oceanelor şi a temperaturilor a fost alta, găsim în matca de azi pături groase de formaţii coraligene făcute de rude dispărute (tetracoralieri) sau încă trăitoare (hexacoralieri) ale madreporarilor de azi. Aşa au fost formaţi — în regim de mare caldă — recifii coralieni din munţii Carpaţi şi Apuseni bunăoară acum o sută de milioane de ani şi mai bine, cînd peste locul munţilor neformaţi încă unduiau valurile unei adînci mări calde. Coralii sînt mîncători de animalicule planctonice (plutitoare) purtate de curenţi în jurul recifilor, animale pe care le paralizează cu micuţele lor săgeţi urticante şi le îndreaptă apoi către gură cu „petalele" tentaculelor.

Totuşi majoritatea coralilor de ape puţin adînci au şi un alt mod de hrănire, mult discutat de altfel : este vorba de sumedenia de minuscule alge microscopice brune (de sutimi de mm lungime) flagelate — Zooxantelele — ce-s prezente cu miile în ţesutul fiecărui polip de coral madreporic. Aceste alge ce se reproduc extrem de repede, datorită fotosintezei de care-s capabile, ajută coralul, ce foloseşte produsele sale de excreţie, bioxid de carbon, săruri şi chiar oxigen, ziua. Coralii fiind fixaţi nu au nevoie de prea mult oxigen dar cînd apele se supraîncălzesc, nevoia acestui gaz este suplinită de alge. Nu-i nici o îndoială însă că această masă verde — ce întrece uneori în greutate biomasa părţii vii a coralilor — oferă la nevoie şi o consistentă „salată" gazdelor ; totuşi procesul digerării lor de către corali nu-i încă lămurit, cum a fost lămurit la alte animale la care se observă aceiaşi tovărăşie, numită mutualism şi comensalism.

DIAGNOSTIC BALNEO-CURATIV

Laboratorul de cercetări ştiinţifice din Kislovodsk (unul din cele mai vechi centre curative din sudul Uniunii Sovietice) a propus o metodă originală de diagnosticare a bolilor cardio-vasculare. Pentru înregistrarea de la distanţă a activităţii diferitelor organe ale omului se foloseşte un sistem de radio portativ. Între bolnav şi medic se face legătura cu ajutorul unei mici staţii de radio. Emiţătoarele de pe corpul pacientului emit semnale care permit să aprecieze starea lui în condiţii obişnuite, atunci cînd el se ocupă cu ceva sau se află în mişcare.

Acest sistem a fost aplicat pentru prima oară la sanatoriul «Piket», sanatoriu cu profil cardiovascular.

PSIHOSOCIOLOGIE

LABORATORUL VISELOR

Au fost scoase la suprafaţă din adîncurile vieţii, conservate şi redăruite oamenilor vise, gînduri, obiceiuri, izvoare de energie şi semeţie. Muzeul de la Răşinari este privit astăzi ca cel mai interesant şi mai bine înzestrat muzeu al satului din cîte au fost văzute.

— Dictaţi-mi adresa dv. exactă.

— *Cu plăcere. Dar dacă o să pierdeţi notiţa, să nu vă necăjiţi. Puneţi pe plic : „tovarăşei Zoe, Răşinari" şi scrisoarea nu se va rătăci.*

Mă priveşte cu o mîndrie nedisimulată. Şi rîde, rîde de mirarea mea. E o femeie micuţă de stat, cu vorba grăbită ca a muntencelor.

— Nu sînteţi de pe aici ?

— *De fel, nu. Dar acum sînt din Răşinari.*

— De cînd ?

— *Pot să vă spun anul cînd am venit, dacă vreţi, dar nu e asta. Din totdeauna, zic.*

E un tîlc în vorbele ei ca în răspunsurile date în vechile basme.

— Unde staţi ?

— *Am să vă arăt casa. Nu-i departe de aici. Dar n-o să mă găsiţi uşor acolo. Aici stau, pînă seara tîrziu. Şi în zori, tot aici sînt.*

Zoe Muţiu e custode la Muzeul din Răşinari şi ghid. Dar dacă spui atît, nu spui tot adevărul.

— Ce înseamnă pentru dumneata acest muzeu ? E o pasiune ?

— *Pasiune ?! Nu ştiu. E viaţa mea. Cineva îmi spunea: Zoe, aşa nu te mai măriţi tu. Poate că am să mă mărit, poate nu, ce ştiu ?! Dar de muzeu ştiu că n-am să mă despart.*

Îmi scoate dintr-o laviţă pictată — *„aici a fost unul dintre cele mai vestite centre din sudul Transilvaniei pentru pictatul mobilierului, ştii ?"* — un tablou. Un buchet de flori. În relief. *„Tot e făcut din fire de păr de la un bărbat şi o femeie cînd au împlinit cincizeci de ani de la nuntă".*

Se învîrteşte vioaie şi mîndră prin camerele, curate, lună, ca să-mi arate „ce are", „ce a strîns ea". Leşnicuţe şi chindeuţe, desagi şi procoviţe, păsturi... *„Uite aşa se îmbrăcau fetele, aşa nevestele... Şi ei, tinerii... Şi bătrînii satului..."* Într-un colţar sînt ferecate cărţi vechi. Le coboară pe masă. Să citim.

E seară tîrziu. Miroase a pădure şi ne cufundăm în istorie. Ne aşezăm între veacuri, la o masă de brad, citim, vorbim, spargem nuci — a adus o poală plină — şi mîncăm.

— *Cînd m-au chemat să fac muzeul, eram învăţătoare. Cum am să fac ? m-am speriat. „Trebuie". Şi-mi ziceam „acum să te văd Zoe cum ai să te descurci".*

— Şi cum te-ai descurcat ?

— *Aşa... am început să învăţ. Mi-am strîns tot ce-am găsit scris despre oameni şi despre locuri. Uite, cartea sociologului Victor Păcală, scrisă la începutul secolului şi bazată pe vechi documente şi mărturii a fost una. Apoi, cum vezi, muzeul e în casa memorandistului Barcianu. În partea de sus, la etaj, locuieşte şi astăzi o descendentă a familiei. A adus cu ea aici o întreagă istorie. În amintiri şi în cărţi şi documente vechi, unele sînt tipărituri preţioase pe care greu le mai găseşti pe vreundeva. Am început să citesc. Şi totodată am început să-i cunosc pe oamenii de astăzi ai satului. Sînt altfel decît în trecut, sigur, dar păstrează încă însuşirile moşilor şi strămoşilor lor. E un neam semeţ, neamul răşinărenilor. Aparţin prin coborîre directă unuia dintre cele mai semeţe neamuri. Vădesc o bună măsură de conştiinţă de sine potenţată pînă la mîndrie, sentimente ce-l împiedică de a-şi pleca cerbicia înaintea orişicui. Această însuşire dacică e cît se poate de pronunţată. Sînt oameni care cîntă puţin, vorbesc puţin, rîd rar şi al căror suflet ca şi grai, departe de a fi vioi, aprins, poetic, are ceva din maiestatea liniştită a naturii ce-i înconjoară, o asperitate şi severitate ce se reoglindeşte în toate manifestările. Am învăţat asta de la sociologul Victor Păcală. Am învăţat trăind printre oamenii de aici. Ca să adun în muzeu gîndurile, obiceiurile lor, am fost pe la fiecare om în parte. La cei care au păstrat de la părinţii şi părinţii părinţilor lor cîte un lucru, cîte altul, am rugat să mi le dea pentru muzeu. Îşi făceau case noi, îşi cumpărau lucruri noi, dar nu se îndurau de cele vechi. Ba, unii, mai uşor le venea să le arunce într-o magazie decît să le dea. Nu se încredeau. „La ce-ţi trebuie ?!" Îi chemam seara la muzeu să stăm de vorbă. Strînsesem cîte ceva, şi vroiam să le arăt. Se uitau mult la acele lucruşoare, mă iscodeau de cînd sînt şi cum de ştiu şi ce anume... Încet, încet, au început să-mi aducă. A venit Cioran. Şi a venit Ioniţă Droc. Şi Paraschiva Bădiloaie. Şi Frăţilă şi Dancăş... Şi apoi fiecare a adus cîte un lucru vechi, vechi de nu se mai ştia de cînd o fi fost făcut întîi. Le plăcea muzeul. Mi-au spus şi unul mi-a şi scris cu literă mare „Îţi mulţumesc din toată inima că aici e tot trecutul de la strămoşii noştri şi că ai insistat de ţi-am dat teascul". E drept, sînt aici în muzeu şi lucruri pe care le-am cumpărat dar multe, foarte multe sînt de la oameni. Dăruite.*

Zoe Muţiu face, fără să ştie, ştiinţă. Şi dacă geologii prospectează, scoţînd la iveală din adîncurile minerurile necesare industriei, dacă fizicienii cercetează micul univers pentru a cunoaşte materia, oferind oamenilor noi izvoare de energie... Zoe Muţiu a făcut adevărate „prospectări" sociologice şi psihologice, scoţînd la iveală din adîncurile vieţii de pe aceste meleaguri istoria şi spiritul răşinărenilor.

Se recunosc aici oamenii Răşinarilului de astăzi, mîndri de obîrşia lor, de semeţia cu care au traversat veacurile, conştienţi de forţa şi capacitatea lor.

Oameni de ştiinţă, oameni de mare cultură din ţară şi de peste hotare ies din acest muzeu impresionaţi. Pe cartea de onoare au consemnat laconic şi explicit : „Cel mai interesant şi mai bine înzestrat muzeu al satului din cîte am văzut" (reprezentantul muzeului regal din Toronto, Canada) ; „Este o bijuterie" (preşedintele UNESCO şi secretarul general UNESCO) ; „Cel mai frumos din acest gen" (directorul muzeului din Praga şi directorul muzeului pentru artă populară din Berlin, R.D.G...).

Zoe Muţiu a făcut aici ştiinţă şi nici ea nu ar mai şti să spună din ce moment a început să se înfiripe dragostea. „De cînd eşti aici ?" „Vă pot spune data, dar nu e asta. Eu zic că din totdeauna".

Adevărat, altfel cum ai fi putut să faci „cel mai interesant şi mai bine înzestrat muzeu al satului".

Catinca MUSCAN

NOI LOCURI DE MUNCĂ PENTRU... LASER

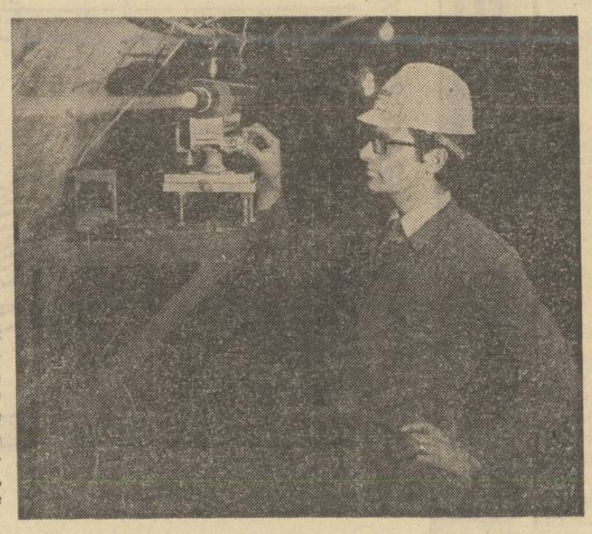

Laserul cu heliu neon a „învăţat" să facă un control perfect al lucrului în tunel, şi anume „inspectează" dacă direcţionarea acestuia este corectă şi în ce măsură e în acord cu calculele predeterminate. Este o primă aplicaţie la un tunel în construcţie în apropiere de Londra. Specialiştii englezi în lasere şi aplicaţiile lor introduc în prezent sistemul şi la alte lucrări similare. În viitor, se întrevede o folosire mult mai largă, în diferite domenii ale industriei, fie, ca în cazul tunelelor, de control direcţional, fie pentru controlul nedestructiv al calităţii sudurilor la ţevi, rezervoare, profile ale şinelor de tren.

CÎND ÎNCEPE COPILUL SĂ VORBEASCĂ ?

Marcello Bernardi, pediatru milanez, este, între alte lucrări, autorul unor cercetări poate unice în lume : pe bandă magnetică de cincizeci de mii de metri a înregistrat gunguritul şi plînsetele, primele cuvinte, primele fraze a peste o mie de copii de la naştere pînă la vîrsta de trei ani. Copilul nu ştie încă ce „spune", dar noi putem să-l înţelegem. Mama învaţă repede acest „limbaj al plînsului" şi intervine cum trebuie, la timp. Dacă am vrea să scriem aceste sunete ele ar fi : nghe, kao, anghae, consonante guturale. Citîm din cartea profesorului Bernardi :

Ce „spune"	Cînd	Ce înseamnă
Primul strigăt	la naştere	„Sînt viu. Vreau să respir"
Un plîns violent care ia respiraţia	primele săptămîni	„Ce durere ! Faceţi ceva"
Un plîns egal	primele săptămîni	„Mi-e frică"
Un plîns slab	primele săptămîni	„Sînt bolnav. Chemaţi doctorul"
„Ghh.. grr.. ghou"	o lună	„Sînt mulţumit"
„Da-da-da". „Ba-ba-ba-bà"	Patru luni	„Sînteţi simpatici"
„Ma-ma-ma-ma"	Patru luni	„Ce bun e laptele"
„Mammmmma"	între 8—12 luni	Mama !

Iată deci că după observaţiile profesorului Bernardi primul cuvînt pe care-l spune copilul nu este mama.

ALIMENTAȚIA RAȚIONALĂ ȘI PRIMĂVARA

de dr. Constantin DUMITRESCU

de la Clinica de Boli de Metabolism și Nutriție a spitalului „Dr. I. Cantacuzino"

Fiecare anotimp al anului își are problemele specifice privind alimentația omului sănătos, bineînțeles în cadrul unor principii generale ale nutriției care vizează asigurarea unei rații calorice echilibrate sub aspect cantitativ și calitativ. În condițiile geografice ale țării noastre, aceste probleme țin pe de o parte de particularitățile climei și ale condițiilor de muncă într-un anumit sezon, iar pe de altă parte de disponibilitatea unor anumite alimente în perioada respectivă. Particularitățile unui anumit mod de alimentație se impun cu deosebire în perioada de primăvară și aceasta mai ales pentru mediul rural din considerente asupra cărora vom reveni în cele ce urmează.

După o perioadă de sedentarism relativ (mai ales în mediul rural) **se trece în primăvară la o muncă fizică mai susținută fapt ce necesită un spor caloric și calitativ al alimentației. Important este faptul că această perioadă de solicitări fizice vine după o etapă de carență relativă vitaminică fiindcă sursele de vitamine sînt epuizate sau reduse către sfîrșitul iernii (legume verzi, varză, fructe etc). Carența anumitor alimente e mai puțin resimțită în timpul iernii sau către sfîrșitul acesteia în mediul urban, unde există posibilități mai accesibile de aprovizionare cu legume și fructe conservate prin frig, ca legume de seră** (tomate, castraveți) **sau cu citrice. Cu toate acestea este un fapt curent constatat că în perioada de primăvară organismul este mai carențat sub aspect proteic și mai ales vitaminic, fapt ce duce uneori la apariția așa-zisei „astenii de primăvară", exprimată prin oboseală precoce, capacitate de efort fizic și intelectual mai redusă, o receptivitate ceva mai mare la contractarea unor viroze.**

Din aceste motive, pentru a preveni apariția acestor fenomene carențiale, **în perioada de primăvară în care intrăm trebuie să cunoaștem unele particularități ale alimentației raționale, mai ales în ceea ce privește legumele și fructele proaspete, surse importante de vitamine și proteinele de origină animală.** Aportul de glucide și grăsimi nu pune probleme deosebite.

La începutul primăverii cele mai importante surse de vitamine s-au epuizat : varza crudă s-a terminat, morcovii și fructele s-au mai deshidratat și și-au pierdut din vitamine, singura sursă de vitamine hidrosolubile rămînînd merele, varza murată, cartofii, fructele oleaginoase uscate, nucile, alunele.

Important este să acoperim cît mai curînd cu putință necesarul de vitamine în această perioadă de tranziție, scurtă dar importantă, înainte de apariția din abundență a legumelor verzi pe piață. Se recomandă consumul larg al primelor legume verzi : urzici, spanac, ștevie, ceapă verde, untișor, pătrunjel verde, salată verde, urmate imediat de : hazmatuchi, ridichi de lună, lobodă, varză timpurie, dovlecei etc. Nu trebuie să uităm că pătrunjelul verde este foarte bogat în vitamina C și mai ales că în orice gospodărie se poate realiza întreținerea a cîtorva rădăcini de pătrunjel care înverzește în această perioadă și poate asigura nevoile de asezonare a alimentelor în această etapă. Dintre fructe se vor consuma : citricele și merele urmate de căpșuni și de cireșele timpurii.

Cunoașterea acestor necesități este deosebit de importantă mai ales pentru gospodarii din mediul rural care trebuie să organizeze această mică grădiniță cu legume timpurii pe lîngă casă, să-și amenajeze un mic lot cu cîțiva metri pătrați împrejmuit cu mărăcini sau bețe de floarea-soarelui în care să cultive legumele timpurii, de cea mai mare necesitate și importanță pentru alimentația primăvara.

Tot așa de importantă este plantarea în curte a unui cireș timpuriu și a unui strat de căpșuni în locul unui prun sau a unui măr tomnatic. Gospodarul trebuie să aibă la îndemînă aceste legume și fructe timpurii în perioada cea mai critică primăvara, cînd iese la muncă, întrucît mai tîrziu, în vară gama legumelor și fructelor este mult mai largă. Problema se pune deopotrivă și pentru orășeni care trebuie să consume din plin legumele timpurii. Legat de aceasta **menționăm un fapt destul de important. Este știut că majoritatea vitaminelor continute în legumele verzi** (vit. C, vitamine din grupul B) **sînt hidrosolubile, adică se dizolvă în apă. Pentru acest motiv legumele verzi** (spanac, urzici, ceapă, ridichi etc.) **nu vor fi lăsate să stea mult în apă înainte de a le spăla. Ele vor fi spălate la jet de apă rapid, vor fi fierte la foc iute sau înăbușit și totdeauna se va consuma apa de fierbere în care a trecut o mare parte din vitaminele hidrosolubile.**

Vitaminele liposolubile (A, D, E, K) sînt furnizate de unt, carnea de porc, fructe, oleaginoase.

O altă preocupare de ordin nutrițional în perioada de primăvară este acoperirea largă a rației de proteine și în deosebi a proteinelor animale, întrucît necesarul de proteine ca și cel de vitamine este sporit în această etapă. Rația proteică zilnică se acoperă cu unul sau două din alimentele bine cunoscute : ouă, brînză, carne, pește, lapte. Dintre acestea cele mai accesibile și cele mai complete sub aspectul valorii biologice sînt în ordinea acestei valori biologice a proteinelor conținute : ouăle, brînza, laptele, carnea, peștele.

În privința sortimentelor de carne, în perioada de primăvară se obișnuiește în deosebi carne de miel. Legat de aceasta, trebuie remarcate unele inconveniente ale cărnii de miel, de care se abuzează uneori, în această etapă în special a cărnii de miel imatur a cărei valoare nutritivă este mai scăzută. Acest lucru este cu atît mai bine să fie cunoscut în perioada cînd problema unei alimentații raționale se pune cu mai multă acuitate. Prin bogăția în elastină și colagen, carnea de miel este mai indigestă și favorizează creșterea colesterolului și a acidului uric. În plus conținutul în aminoacizi esențiali este dezechilibrat în comparație cu alte sorturi de carne, cu peștele, ouăle sau laptele. Este de remarcat sărăcia în triptofan a cărnii de miel și insuficiența unei proporții echilibrate a unor alți aminoacizi esențiali cum ar fi lizina, fenilalanina. Dacă la aceasta adăugăm conținutul unei cantități mai mari de grăsime sau încorporarea prin pregătire a unei mari cantități de grăsime care o fac și mai indigestă ne explicăm de ce pentru gospodină carnea de miel nu este de loc spornică, iar pentru cei cu suferințe gastrice, pancreatice sau hepatocolicistice, consumul cărnii de miel marchează, aproape automat, începutul unui puseu dureros gastric, ulceros sau a repetării după un lung interval de timp, a unei colici hepatice.

Rația alimentară zilnică în perioada de primăvară trebuie să includă cel puțin 500 ml de lapte sau iaurt și 200 g brînză, carne sau pește, sau 200 gr brînză și 2 ouă sau 500 ml lapte și 2—3 ouă. Aceste alimente sînt susceptibile să asigure rația necesară de proteine animale, bineînțeles în condițiile acoperirii restului rației alimentare cu celelalte principii alimentare (proteine vegetale, grăsimi, glucide, vitamine, minerale).

În legătură cu rația proteică, este de menționat faptul că proteinele din unele legume sau cereale au valoare biologică foarte mare în ciuda cantității lor reduse, fapt ce le face deosebit de indicate în perioada de primăvară. Este cazul spanacului, cartofilor, orezului, ale căror proteine sînt mult mai valoroase ca acelea din făină sau mălai.

De asemenea, amintim faptul că o importantă sursă de proteine, vitamine liposolubile și mai ales de fosfor, o oferă peștele. Este cu atît mai important să cunoaștem acest lucru în perioada de primăvară, cu cît este perioada cînd funcțiile sistemului nervos necesită un supliment de fosfor și vitamine liposolubile. Acestui deziderat îi răspunde indicația de a se consuma peștele proaspăt sau congelat, acesta din urmă conservînd toate calitățile peștelui proaspăt dacă este bine congelat și corect pregătit. Față de unele cărnuri tinere care nu se consumă decît prăjite sau gătite cu o mare cantitate de grăsime supuse căldurii — deseori, pusă la temperatura de descompunere, foarte nocivă pentru tubul digestiv — peștele prezintă în plus avantajul că se poate consuma fiert (rasol), așezonat cu ulei sau unt proaspăt (care își menține vitaminele liposolubile) cu lămîie și pătrunjel tocat, tot atîtea surse naturale de vitamine hidrosolubile.

În felul acesta, folosind cele mai adecuate surse de vitamine și proteine, ținînd seama de unele reguli elementare de gastrotehnie putem să realizăm o alimentație rațională în perioada considerată cea mai critică a anului și să ne păstrăm deplină capacitatea de muncă, buna dispoziție și rezistența organismului împotriva oricărei maladii.

NOUTĂȚI DIN COLECȚIILE DE MODĂ

Primăvara londoneză arată, cel puțin în modă, foarte luminoasă, cu un colorit care se potrivește zilelor însorite și combate tradiționala ceață ! Colecțiile prezentate de diferiți creatori pentru primăvara acestui an impun diferite stiluri, diferite amănunte mai mult sau mai puțin șocante.

Colecția creată de JO MATTIL alege stofe imprimate, țesături moi de lînă sau mătase, șantung, sura pentru moda din timpul zilei, precum și organdi brodat, voal georgette pentru seară. Culorile des folosite: bleumarin, roșu și alb. De asemenea, în țesăturile alese de Mattil se găsesc nuanțe discrete de galben și portocaliu. Multe dintre mantouri sau rochii au cute călcate sau necălcate, chiar pe mîneci sau pe bust. Rochiile de seară sînt foarte feminine, cu fuste și mîneci bogate.

ROCHIA mantou (fotografia din stînga) aparținînd colecției Jo Mattil este din stofă imprimată în alb, negru și maron, cu garnitură din piele neagră pentru a bordisi tăblia din față, pentru a îmbrăca nasturii și pentru cordonul lat din talie.

PETER LEWIS CROWN spune despre modelele sale: „este o colecție feminină pentru o femeie foarte... feminină". O dedică, de altfel, femeilor de 30 și 40 de ani cărora le recomandă cute necălcate, godeuri, crețuri, toate destinate a da rochiilor lărgime, a înlesni și înfrumuseța mișcările, mersul.

H. GAINSBOROUGH lansează pălării (cloșuri, în special) foarte lucrate, încărcate chiar. Perlele se poartă aproape la orice rochie prezentată de acest creator de modă. Pentru seară, H. Gainsborough creează rochii inspirate din moda de sub domnia Eduarzilor, rochii împodobite cu volane și aplicații cu șiret, panglică, dantelă.

LACHASSE își manifestă preferința pentru stilul marinar. Fotografia din mijloc prezintă un ansamblu, jachetă și pantalon din flanel foarte moale. Jacheta este albă cu dungi înguste, roșii, cu garnituri din materialul pantalonului care este roșu cu dungi albe, înguste. O pălăriuță de mus, confecționată din același material cu al pantalonului, împodobită cu o ancoră brodată, completează costumul.

HARDY AMIES prezintă pentru dimineață sau după-amiază pardesie, taioare și ansambluri cu fuste care acoperă genunchiul, cu talii marcate, multe tricotaje, stofe moi (flanel), tweed, voal de lînă, oprindu-se la culorile verde, galben, bleumarin.

Seara, rochiile lui Hardy Amies sînt lungi pînă în pămînt, au de obicei fustele croite în bie, cu mîneci foarte ample.

Cele două rochii (fotografia din dreapta, sus) par de fapt bluze cu fuste, confecționate din mătase, combină desene și culori în aceleași tonuri. Rochia din stînga folosește nuanțe de roșu, alb și negru. Rochia din dreapta este, pînă în talie, în mătase maron cu buline mici, albe, iar partea de jos, lucrată în bie este din mătase în carouri. De reținut, mînecile imense, foarte elegante.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

SILVIA MUNTEANU, com. Ivești — jud. Galați. ILIEȘ IOAN — Baia Mare *și mulți alți cititori, revin cu întrebări referitoare la cauzele eczemei : Dermatita atopică — eczema — denumită și dermatita alergică este o inflamație cronică superficială a pielii datorită unei predispoziții genetice de a reacționa într-un fel deosebit la anumite alergene. Boala apare la sugari, dispare la vîrsta de 2—3 ani, revine în prima tinerețe și ulterior evoluează cu remisiuni și recăderi. Deci dv. după cum ați descris foarte bine, vă încadrați în această afecțiune. Vă recomandăm să evitați schimbările bruște de temperatură. Evitarea stressului termic reduce reacțiile cutanate vasculare și sudorale. Regimul alimentar trebuie să fie adecvat și bine echilibrat. Pentru a identifica alergenii alimentari vă recomandăm diete de probă sau de eliminare. Vă sfătuim să țineți o evidență zilnică a alimentelor consumate pentru a stabili eventualitatea unei alergii alimentare. Cei mai cunoscuți alergeni alimentari sînt : ouăle, laptele, carnea de porc, peștele, scoicile, crustaceele, roșiile, căpșunii și ciocolata.*

Stress-urile emotive pot fi la originea tulburărilor psihice care se însoțesc de manifestări alergice; se va încerca identificarea și tratarea tulburărilor psihice. Tratamentul local diferă în funcție de aspectul clinic al eczemei și va fi prescris de medicul dermatolog.

HARITON PARASCHIVESCU : *Conformația se încadrează în parametri normali. Nu este necesar nici un fel de tratament.*

GIURGAN — Deva, jud. Hunedoara. *Ne mirăm că nu ați fost îndrumat corect pînă în prezent. Diabetul poate fi compensat prin tratament. Vă îndreptăm către Clinica de nutriție și boli metabolice, a spitalului I. Cantacuzino. Starea psihică a copilului poate fi influențată de evoluția bolii, dar și foarte mult de reacția dv. față de boala lui.*

Dr. Ana MURGULEȚ

BLOC NOTES

SERA DE APARTAMENT

Nu-i o idee rea. Din metal și sticlă o mică seră făcută pentru apartamentele moderne : dimensiunile 85×50×65 cm. ; încălzire și iluminat electric. Ideea ne-o sugerează „Science et vie". Și poate fi reținută ca atare, de unele unități ale cooperației meșteșugărești, specializate în reușite obiecte de fier forjat.

OCHELARII ÎNFRUMUSEȚEAZĂ ?

Spunem de foarte multe ori : ochelarii se aleg cu grijă, după forma obrazului, a ochilor. Se pare că vor fi aleși și după machiajul folosit. Bineînțeles, noutatea se referă în special la rama ochelarilor, mai precis la culoarea ei care se adaptează la culoarea ochilor. Fabricate dintr-un material nou, ramele ochelarilor au efecte speciale și degradeuri de culori, astfel că armonizarea lor cu nuanțele machiajului se poate face cu ușurință. Iată dar că noutatea pe care ne-o anunță specialiștii parizieni transformă ochelarii — pe care femeile îi consideră de multe ori ființanți — într-un obiect de... podoabă.

MICII BOLNAVI PREFERĂ ROZUL

Studioul de consultație pentru folosirea culorilor, care funcționează la Essen, a recomandat noii clinici pentru copii a Facultății de medicină din Hanovra să folosească rozul drept culoare pentru pereți, mobilier și garnituri de pat. H. Jaenisch, conducătorul studioului amintit mai sus, argumentează astfel această recomandare : „Culorile sînt vitaminele sufletului copilului". Interesanta experiență, urmărind acțiunea culorilor asupra însănătoșirii copiilor bolnavi se bazează pe sondaje de anvergură care au dezvăluit preferințele celor mici pentru culori. În ordinea aceasta, trebuie citate : roșul, rozul, liliachiul, galbenul, bleul. O adevărată repulsie manifestă copiii pentru negru, gri și maron închis.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme juridice

PETRA NICULESCU, CAZAN MANEA și FLOREA CIREZARU, Constanța : Legea 1/1970 reglementează problema vechimii neîntrerupte în aceeași unitate. În conformitate cu prevederile acestei legi, beneficiază de vechime neîntreruptă în aceeași unitate și salariații cu contracte de muncă pe durată nedeterminată care s-au încadrat în termen de 90 de zile de la expirarea perioadei în care au fost pensionari de invaliditate.

Așadar, dacă dumneavoastră ați reluat activitatea în termen de 90 de zile de la data cînd v-a încetat calitatea de pensionari de invaliditate, timpului lucrat ca angajați înainte de pensionare i se adaugă perioada lucrată după pensionare și constituie vechime neîntreruptă în aceeași unitate (art. 9 lit. j legea 1/1970).

GHEORGHE SAVA, București : Întreținerea, prevede Codul familiei, este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui care urmează a o plăti.

Cînd întreținerea este datorată de părinte sau de acela care înfiază, pentru doi copii, ea se stabilește pînă la o treime din cîștigul din muncă al părintelui. Cînd pensia e datorată pentru un copil, obligația de întreținere este de pînă la o pătrime din cîștig ; dacă e datorată pentru trei sau mai mulți copii, cuantumul pensiei poate ajunge pînă la jumătate din venitul realizat din muncă (art. 94 Codul familiei).

Instanța de judecată este competentă să stabilească contribuția fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățătură și pregătire profesională a copiilor. Obligația de întreținere poate fi stabilită și într-o cotă procentuală față de salariul părinților. (A se vedea decizia de îndrumare nr. 10/1969 a Plenului Tribunalului Suprem).

ION ION — din Tg. Jiu. Problema înfierii este reglementată de Codul familiei. Înfierea se încuviințează de Comitetul executiv al Consiliului popular al Municipiului, orașului (în București, de comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului) sau comunei unde domiciliază cel care înfiază. Dacă se cere înfierea unui copil părăsit sau din părinți necunoscuți, care se află în ingrijirea unei instituții de ocrotire, încuviințarea înfierii este de competența autorității tutelare — respectiv a Comitetului executiv al Consiliului popular în raza căruia se află sediul acestei instituții. (art. 74 Codul familiei).

TRAIAN GHINESCU, Ploiești. Dispozițiile legale în vigoare prevăd că cetățenii chemați pentru satisfacerea serviciului militar își păstrează, pe tot timpul absenței, dreptul de folosință asupra suprafeței locative pe care o dețin (art. 4 H.C.M. 1651/1968). Așadar, fiul dumneavoastră beneficiază în continuare de dreptul de folosință asupra locuinței ce o are în baza ordinului de repartiție.

Pentru horticultorii amatori

EMIL PUICEA — comuna Balotești, jud. Ilfov. Doriți să știți cum se confecționează inelele cleioase care aplicate pe trunchiul pomilor, în luna martie, captează diferiți dăunători : gărgărițe, omizi, furnici.

Iată cîteva indicații : se folosește hîrtie impermeabilă (de pergament) lată de 10—15 cm, care se înfășoară pe trunchiul pomului, la o înălțime de 0,8—1 m. Hîrtia se unge cu un ulei preparat din sacîz și ulei de floarea soarelui. Peste sacizul care s-a topit într-un vas, se toarnă puțin cîte puțin, amestecîndu-se cu o lopățică de lemn. Se încearcă calitatea cleiului, turnînd cîte o picătură pe o farfurie rece. Dacă picătura se întărește, se mai adaugă ulei, iar dacă este moale se mai adaugă praf de sacîz. Trebuie să se obțină o substanță lipicioasă, care să nu se scurgă, dar nici să se usuce.

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REȚETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Cele dintîi rețete de primăvară

O străveche zicală românească spune că de vrei să trăiești o sută de ani, să mănînci în martie urzici. Și, chiar de n-or fi ei chiar o sută bătuți pe muchie, înțelepciunea populară nu e de ignorat. O experiență de veacuri a verificat valoarea nutritivă a urzicii „Primenește sîngele", spun țăranii noștri și adevărul e științific demonstrat, căci bogată în săruri minerale și cu un însemnat procent de fier, ea ajută la regenerarea globulelor roșii din sînge.

Urzicile sînt bune cînd sînt foarte tinere. Se folosesc numai vîrfurile. Înainte de a le prepara se spală urzicile cu apă multă. Nu se scurg ci se mută cu mîna dintr-un vas în altul ca nisipul și pămîntul să rămînă pe fundul vasului. Se pun la fiert în apă clocotită cu sare (10 g la l.), se strecoară — apa nu se aruncă — se toacă pe un fund, se dau prin sită sau se terciuiesc cu o lingură de lemn chiar în oala în care au fiert. Astfel pregătite se pot prepara după dorință. E bine să fie preparate fie într-o oală de pămînt smălțuită (cum cere tradiția populară), fie într-un vas de tuci cu smaltul necrăpat sau sărit. Cea mai cunoscută rețetă e cea de mai jos.

Pireul de urzici — obținut cum am arătat — se amestecă cu 50 g ulei (pentru circa 500 g de pireu) și se freacă bine. Separat se desface cu puțină zeamă răcorită, o lingură făină, și se amestecă cu pireul pregătit, se sărează și se pune din nou pe foc mic, amestecîndu-se mereu să nu se prindă. Dacă compoziția e prea groasă se mai subțiază cu zeamă. Urzicile se servesc fierbinți fie cu puțin muștei de usturoi, fie presărate cu ceapă prăjită — ca fasolea sleită, fie cu hrean ras.

Mămăliguța însoțește cu succes urzicile astfel pregătite.

Inventive, gospodinele noastre ne-au trimis și alte rețete interesante. Iată cîteva :

Cighir (drob de urzici)

500 g urzici tinere, proaspete, 2 l apă, o ceapă mare, 3 linguri de ulei, 2 linguri de făină, 4 ouă, sare, piper, pesmet și 40—50 g unt și tot atîta cașcaval ras.

Se spală, se fierb, și se toacă urzicile întocmai ca în rețeta de mai sus. Se taie ceapa și se pune din nou în uleiul încins, se presară făină și după ce a prins culoare se stinge cu puțin din zeama în care au fiert urzicile. Se adaugă rîntașul în pireul de urzici, se sărează, se piperează. Se mai dă totul într-unul, două clocote, se lasă să se răcorească și se amestecă cu două ouă bătute, ca pentru omletă. Între timp celelalte două ouă se fierb tari, se trec sub jet de apă rece, se curăță de coajă. Unul se toacă și se adaugă în compoziție, al doilea se taie pe lung în sferturi. Se unge o formă cu unt (sau ulei) și se presară bine cu pesmet. Se toarnă înăuntru jumătate din compoziție, se așază în șir sferturile de ou și se adaugă și restul de pireu. Se presară cu cașcaval ras și bucățele de unt și se coace circa 30 de minute la foc potrivit.

Se servește ca prim fel, dar dacă însoțește un pahar de țuică sau unul de bere, compoziția se face mai picantă mărind cantitatea de sare și piper **(MARIA HUDUBEȚIU — Cîmpulung-Argeș)**

Urzici cu costiță

Se pune la fiert o bucată întreagă de costiță, apreciind cantitatea în funcție de numărul comesenilor. După ce e gata se taie în cuburi, se rumenesc cuburile în puțin ulei și se amestecă în pireul de urzici, bine scurs și frecat cu o lingură de făină. Se adaugă în zeama în care a fiert costița puțin usturoi pisat și se lasă pe foc mic să fiarbă pînă se îngroașă, avînd grijă să amestecăm mereu ca să nu se prindă de fund. Nu se sărează. Zeama de costiță e deobicei suficient de sărată. Se servește cu mămăliguță. **(ANCA MIHĂILESCU — București).**

Urzici cu pește, la cuptor

Se prepară un pireu de urzici dintr-un kilogram de vîrfuri tinere. Se toacă mărunt 2 cepe, se amestecă cu pireul de urzici și se încorporează 250 ml ulei. Se toarnă jumătate din această compoziție într-o tavă, se așază deasupra peștele (curățat, tăiat, ușor sărat dacă e proaspăt și bine desărat dacă e conservat). Se toarnă restul de urzici. Se servește cu sferturi de lămîie ca să poată fi acrit după gust. **(VICTORIA DOBRE, comuna Mineciu Ungureni-Prahova).**

Urzici cu brînză de oi

În pireul de urzici obținut ca în prima rețetă se încorporează brînză de oi fărămițată și se servește cu mămăliguță fierbinte. **(CLAUDIA REBICI, Tg. Mureș).**

Cornulețe ca în Dobrogea

Aluatul : 2 dl. de borș, 4 dl. de ulei, drojdie cît o nucă, 1/2 linguriță de sare, făină cît cuprinde ca să se obțină un aluat potrivit de tare.

Toate acestea se amestecă apoi se frămîntă bine, se string ghem și se lasă la rece să se odihnească o oră, o oră și jumătate.

Umplutura : 250 g. rahat sau nucă. Se taie rahatul în felioare subțiri și lungi (întocmai ca pentru cartofi pai) în așa fel încît dintr-o bucată obișnuită să se obțină 12 felii lungi, cît lățimea bucății de rahat. Dacă se folosesc nuci, se pune în fiecare cornuleț cîte un sfert de nucă. După ce s-a odihnit aluatul se întinde într-o foaie de 1/2 cm. grosime și apoi se taie în pătrate de aproximativ 4 cm². Într-un colț al pătratului se așază umplutura și apoi se rulează apăsînd ușor și dînd aluatului forma de cornuleț. Se coc la foc potrivit, într-o tavă încinsă, astfel încît să nu se rumenească decît foarte puțin. Calde încă, se pudrează cu zahăr. **(VENERA TURTOI, Eforie Sud).**

(5065 D)

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

CURIER SĂPTĂMÎNAL

CUNOȘTINȚE ÎNTÎMPLĂTOARE

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Deși știu că dv. abordați probleme mai serioase (subl. mea), îndrăznesc totuși să-mi spun „păsul". Am 26 de ani, sînt tehnician în C.S. Hunedoara. Acum doi ani am cunoscut întîmplător o fată. Eram la cinematograful „Patria", la matineu. S-a nimerit ca locul meu să fie 10, iar locul ei 13. Număr cu ghinion, pentru că din ziua aceea au început toate.

Foarte amabil și foarte politicos i-am cerut să facem cunoștință. La rugămintea mea, ea mi-a răspuns la fel de politicos : „Domnule nu mi plac cunoștințele întîmplătoare". Și cu asta mi-a închis gura, pentru că eu aveam de gînd să-i spun multe. Totuși răspunsul nu m-a supărat, ci dimpotrivă, m-a făcut să doresc și mai mult s-o cunosc. La sfîrșitul filmului am îndrăznit s-o întreb ce părere are despre film, dacă i-a plăcut... Răspunsul a venit și de astă dată la fel de prompt : „Nu sînt critic de artă și dacă am o părere, o păstrez pentru mine". Am insistat să facem totuși cunoștință, în zadar. Nici n-a vrut să se uite la mine. Era încruntată și palidă, semn că se supărase. Am lăsat-o în pace, dar în gîndul meu îmi făcusem un plan cum s-o cunosc. Peste cîteva zile (într-o duminică) am întîlnit-o din nou, însă era cu altcineva mai vîrstnic (cred că mama). Era la fel de serioasă și asculta cu atenție ce-i spunea însoțitoarea ei. Zîmbea din cînd în cînd, dar nu pierdea nota de seriozitate. Din ziua aceea, această fată mi-a intrat în suflet și orice fac, imaginea ei mă urmărește (subl. mea). Și, așa o vedeam de fiecare dată cînd singură, cînd cu doamna aceea, dar nu îndrăzneam să o întreb nimic, chiar cînd era singură (seriozitatea ei și teama de a nu o supăra mă opreau). A trecut așa un an, fără ca eu să aflu prea multe despre „fata mea". Deși o urmăream, nu puteam niciodată să ajung pînă la capăt, de fiecare dată se urca în autobuz iar eu rămîneam și mai îndrăgostit, și mai necăjit că n-am putut, că n-am avut curajul de a-i vorbi. Dar într-o zi, în martie '71, eu eram în stația de autobuz, cînd „fata mea" s-a oprit să ia autobuzul. Ca să intru în vorbă cu ea am întrebat-o cît e ceasul. Mi-a răspuns din mers. Atunci am oprit-o și am întrebat-o dacă mă cunoaște și ea mi a răspuns „Nu". „Doriți să ne cunoaștem ?" am întrebat-o eu ? „Nu, domnule, nu doresc" mi-a răspuns și a dat să plece. Atunci, ah, am făcut un gest necugetat, un gest nebunesc : am apucat-o de palton și i-am spus (îi spune pe nume, căci îl aflase din întîmplare, cînd cineva, altă dată, o strigase pe stradă — n.n) : „Noi doi vom fi prieteni !" M-a privit descumpănită, și-a revenit și m-a înfruntat : „Domnule, în primul rînd nu mă numesc așa și apoi nu vom fi prieteni niciodată". Era cît pe ce să-i dea lacrimile. Se încruntase, sîngele îi fugise din obraz, la fel ca la cinematograf. Am rămas descumpănit dar în ce alt fel să fi procedat ? Iurmează încă 4 pagini, în total 8, descriind avatarurile corespondentului meu, dornic s-o cunoască pe tînăra care-i furase fulgerător, inima — n.n.).

T. — Deva".

Poate că n-aș fi cheltuit atîta spațiu, pentru descrierea extrem de minuțioasă a unui caz relativ minor, dacă n-aș mai deține și alte scrisori asemănătoare, ale unor tinere care — vor nu vor — „trebuie" să îndure presiunea unei atitudini nedorite, necontrolate, din partea junilor mai mult sau mai puțin „îndrăgostiți". Nu vreau, cu nici un preț, să fiu nedrept față de corespondentul meu care, de atîta amar de vreme, se căznește să o cunoască pe „fata lui" (cam stupide ghilimelele), știu că s-au mai pomenit asemenea iubiri... de la prima vedere, instantanee, dar — în numele unor sentimente care au prins contur în afara unui „dialog", așa cum ar fi fost firesc, adică fără... reciprocitate — să chinuiești, pur și simplu, o necunoscută, s-o oprești pe stradă, brutal, să-i trimiți (printr-un băiețel, curier improvizat) bilețele, s-o urmărești pînă acasă, etc, și toate, repet, în numele unei iubiri neîmpărtășite, mi se pare o situație demnă de a fi luată în discuție. Cu ce drept — pun și eu întrebarea — ai făcut dumneata tot ce ai făcut ? Imi vei replica, mai mult ca sigur : „Al iubirii ce i-o port !" Dar tot în „numele iubirii", soți geloși își terorizează soțiile, unii părinți își „sufocă" psihic, cu dragostea lor nemăsurată, progeniturile. Așadar, am un singur sfat de dat : să-ți vezi de treabă ! Poartă-te cum se cuvine pretutindeni, nimeni nu este obligat să îndure „punerea în scenă" a unei închipuiri proprii. Vrei să o iubești, și de acum încolo, n-ai decît, însă păstrează-te în hotarele propriilor simțăminte. Cînd însă, într-o stație de autobuz, ajungi să apuci o tînără necunoscută de haină și s-o reții forțat, ca să-i declari... iubire veșnică, profundă, iartă-mă, prea miroase a... nu vreau să spun cuvîntul curent, care se potrivește celor în stare să facă asemenea gesturi. Evident, chestiunea e mai complexă decît pare, cunosc și eu tineri care, din senin, pe stradă, se adresează fetelor care trec, pretinzînd că vor să intre în vorbă, să le cunoască, însă „abordarea" se consumă la un asemenea nivel, încît indiscutabil nimeni n-ar fi dispus să lege cunoștință în modul acesta. Ca să nu mai pomenim și de riscurile reciproce ale cunoștinței întîmplătoare, cînd n-ai — ca într-o familie, sau ca într-un grup de prieteni — posibilitatea să mai afli și ce fel de om este cel cu care începi comunicarea. Cunoștințele la cinematograf, prin poștă, pe stradă și în parc etc. au dat, citeodată, și cupluri fericite, recunosc, dar într-o proporție infimă față de cantitatea de eșecuri și de nemulțumiri pe care le-au provocat. Stimate tehnician, de acum înainte nu măsura numai sentimentele, ci și gesturile făcute în public. În fond, gesturile fiecăruia exprimă ceva care trebuie acceptat de celălalt, de ceilalți, nici de cum nu vin din neant, din cosmos, ca „invadatorii".

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Populația Terrei

Se știe că pe an ce trece, populația globului devine tot mai numeroasă. De altfel, în perioada 1965—1970, natalitatea a depășit mortalitatea, ajungîndu-se la raportul de 34/14, pentru mia de locuitori, în medie. Numai în ultimele două decenii, populația globului a crescut cu un miliard de oameni.

Statisticienii au mai constatat că circa 34 la sută din populația planetei trăiește în orașe. Ultima statistică referitoare la numărul total al locuitorilor Terrei, a fost publicată în cursul anului 1970.

Știți cîți locuitori indică atunci această statistică, și care erau orașele cu cel mai mare număr de oameni ?

Cît face... ?

Da, cît face o treime și jumătate din 100 ? Sau, împărțiți numărul 10 în două părți, astfel încît una din ele să fie exact de 5 ori mai mare decît cealaltă și să nu rămînă vreun rest...

Sînt întrebările la care vă propune să răspundeți cititorul nostru GHEORGHE AVRAM, din comuna Comloșu Mare, jud. Timiș, și pentru care, îi mulțumim.

De-ale lui Voltaire

Cititorul nostru MAGARDICIAN IONEL NINEI, radiotelegrafist la NAVROM, Constanța, ne trimite un material care, părîndu-ni-se interesant, vi-l prezentăm și dv.

Se spune că regele Frederic al II-lea i-a expediat cîndva lui Voltaire o scrisoare, cu următorul conținut, foarte lapidar :

P / Venez à C / San

Voltaire, care avea o minte foarte ascuțită a priceput imediat mesajul regelui și i-a răspuns în același stil, ba a mai adăugat și o oarecare nuanță de ironie, ce nu-i era deloc străină. Bineînțeles că ambele mesaje erau în fond exprimate în limba franceză.

Știți ce-i scrisese regele lui Voltaire, și ce i-a răspuns acesta ?

Piticul

Piticul a coborît din ascensor la etajul 4, și nu la etajul 7, după cum ar fi fost firesc să o facă, pentru că... avînd o înălțime prea mică, nu a ajuns cu mîna pînă la butonul corespunzător etajului 7, pe tabloul cu butoane al ascensorului. Sic !

Mulțumim cititorului nostru Tache Ștefan, din București pentru acest material.

Poșta cititorilor

La întrebările din nr. 739 al revistei, din 4.XII. 1971, au răspuns corect următorii cititori, ale căror răspunsuri au fost selecționate dintre altele : **prof. Gheorghe Brașoveanu** — Urlați, București ; **A. Popa**, pensionar, Iași ; **Dorina Aoșan**, elevă, cl. a VIII-a Liceul nr. 3 — Satu Mare ; **Dumitru Țața**, Brașov ; **Roxana Danielescu**, elevă, Ploiești ; **Aurelian Marin**, Lunca, jud. Buzău ; **Daniela Beatrice Pestriț**u, elevă, cl. a VI-a D., Școala generală nr. 189, București.

Pentru întrebările din nr. 740 al revistei, din 11. XII.1971, au fost selecționate răspunsurile următorilor cititori : **Dr. Mircea Petrescu**, Sinaia ; **C. Catzighera**, pensionar, București ; **Vasile Mustățea**, lăcătuș mecanic, Avrig, jud. Sibiu ; **Luminița Ciumber**, elevă, cl. a VI-a B, Șc. generală nr. 1, Pitești, jud. Argeș ; **Ion Drăgoi-tatăl, Lucica Drăgoi-fiica, Ion Drăgoi-fiu**, Constanța (felicitări pentru frumoasa colaborare !) ; **Lidia și Mihai Ioniță**, Ploiești ; **Mihai Frăsinaru**, pădurar, Ocolul silvic Tulgheș, Harghita.

Nu am reținut materialele trimise de cititorii enumerați în continuare, fie pentru că am mai publicat unele asemănătoare, fie pentru că am primit altele identice, mai de mult sau întrucît nu considerăm că unele ar prezenta suficient interes : **M. Ignătescu**, Corabia, jud. Olt ; **Constantin Corjăuțeanu**, anul III A, Lic. economic Botoșani ; **Constantin Velehoschi**, inginer, Suceava ; **Vasile Boroș**, Blaj, jud. Alba ; **Ioan Pogăceanu**, Tg. Mureș ; **Frank și Lornana**, Constanța ; **E. Grisariu și Leonida Mihăiță**, București ; **prof. Dumitru Vasileniuc**, Siret, jud. Suceava. Mulțumim cititorilor noștri pentru bunele intenții și sperăm că, poate, cu alte încercări, vor avea succes.

Am reținut, în vederea publicării, materialele primite de la cititorii : **Dumitru Galeș**, pensionar, București, și **Adrienne Dan**, elevă cl. a VIII-a, Lic. „Salamon Ernö", Gheorgheni, jud. Harghita, pentru care le mulțumim.

B. A. (Aurel) — Cîndreni, Dorna, jud. Suceava. De obicei nu răspundem la anonimi, mai ales atunci cînd vor să redi teze povestea cu vulpea care spunea că strugurii sînt acri, pentru că nu ajungea la ei. Dv. însă vă răspundem în mod special, considerînd că, totuși, vă vom face un serviciu : Nu credeți că ar fi util să vă verificați cunoștințele în materie de ortografie și de gramatică ?

Platon Gheorghiu, maistru constructor, Constanța. Cu voia dv., vom reproduce un fragment din scrisoarea pe care ne-ați trimis-o : „În orașul Constanța, revista „Magazin" apare simbătă, în jurul orei 11. Dacă altă dată o găseai și a doua zi, acum, după două ore de la sosire, toate exemplarele sînt vîndute.

Întrebarea 1 : Cum se explică acest fenomen ?

Întrebarea 2 : Cum s-ar reduce și mai mult timpul de staționare ?"

Am trimis scrisoarea dv. organelor care se ocupă cu difuzarea presei.

Ing. Liviu MACOVEANU

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Balanța și greutățile ?

Pentru a cîntări exact, desigur că, în principiu, este necesar să dispunem atît de o balanță bună, cît și de greutăți bune. Totuși, mai importante sînt greutățile care trebuie neapărat să fie bune, verificate. Dacă balanța nu este blocată, deci poate totuși oscila, chiar dacă nu-i bine echilibrată, însă dispunem de greutăți bune, se poate face o cîntărire exactă, fie prin metoda imaginată de D. I. Mendeleev, numită și „metoda încărcării permanente", fie prin procedeul conceput de Borda, cunoscut sub denumirea de „cîntărirea prin substituție".

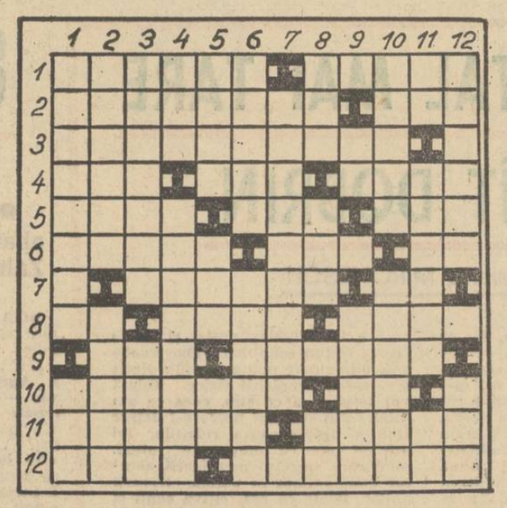

TINEREȚE

ORIZONTAL : 1 Neprețuita noastră mamă... — Și tînărul ei fiu în uniformă. 2 Procedeu complex de activitate pentru creșterea unui tineret la înălțimea cerințelor vieții noastre noi — Și semicentenara sa organizație revoluționară. 3. Formație de pionieri, parte integrantă a tineretului nostru. 4 Salut roman — Întreprindere bucureșteană de transport în comun — Textilă. 5 Confruntare pe ring — Judecător mitologic. — Înalt și fără margini ! 6 Importante centre economice și culturale — Cartea de vizită a oricărei vîrste. — Bariu. 7 Generația schimbului nostru de mîine — Începe meditația ! 8 Ion Minulescu — Lac în India — Riu în Elveția, afluent al Rinului. 9 Oraș în U.R.S.S. — „Condeiele" tinerilor absolvenți ai școlilor profesionale. 10 Așa ni-i dorim pe toți tinerii : dintr-o bucată — Barbu Udrescu. 11 Deprinde tainele brățării de aur în condiții la care generațiile trecute nici nu visau. — Acordate de stat studenților merituoși. 12 Culoare de fond pentru mobilă — Era marilor cuceriri, marilor avînturi tinerești.

VERTICAL : 1 Oameni calificați care se ocupă teoretic și practic de pregătirea didactică și educația tinerei generații — Și nelipsită... dragoste (reg.). 2 Piatră de încercare în verificarea educației și demnității — O chestiune de onoare și inegalabil mijloc de educație. 3 Unul care mai are nevoie de girul unui matur. — Stîncă. 4 Marcă de radio. — Tînăr la începutul carierei universitare. 5 Vechi centru universitar din patria noastră. — Specie de moluște. — Gingași la început ! 6 Criteriu de stratificare a tuturor generațiilor. — A urca (nu fără dificultăți și eforturi). 7 Pînă la urmă... a face loc și naturii la drepturile ei... (cu regretele de rigoare !). 8 Ornamente arhitecturale. — Aceea — Bor și oxigen. 9 Pronume — Cartea amintirilor din copilărie, tinerețe... 10 Neinspirat dar... columbian, cu efecte și mai rele pentru tineretul tuturor timpurilor. — Adaugă elanului tineresc doza necesară de tact și experiență... 11 Bidiviu — Centre populate în exclusivitate de pionieri, elevi și studenți. — Scaun la cap ! 12 Principala formă de educare și instruire a tineretului. — Scaun de poveste.

I. PĂTRAȘCU

Cuvinte rare : Eac — Nal — Sabi — Ust — Ena — Ova.

REBUS • REBUS •

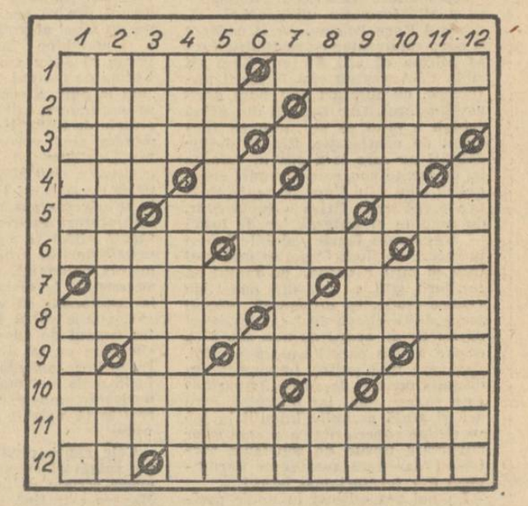

ÎN LUMEA OPEREI

ORIZONTAL : 1 Celebru teatru de operă din Milano. — Operă de Gomez. 2 Eroina principală din opera „Demonul" de Rubinștein. — Cunoscută operă de Gounod în care și-a făcut debutul Haricleea Darclée. 3 A începe executarea unei piese muzicale. — Sînt de neclintit. 4 Petrecere cu măști în creația lui Verdi. — Marinescu Paul. — Fata „Ciocîrliei". 5 În sală ! — Maxilare. — Nu face nimic. 6 Orășel în Columbia. — Mare în Asia Centrală. — Andreescu Liliana. 7 Personaj feminin din opera „Don Pasquale", de Donizetti. — Săli de festivități. 8 Compozitor francez, autorul operei „Pescuitorii de perle"... — ...și cea mai valoroasă operă a sa. 9 Armă de apărare. — Vas pentru baie. — Net ! 10 Cinematografe. — Trăpași de la Murfatlar. 11 Vestitul teatru de operă din New York. 12 Încep ariile ! — Eroina operei „Tannhäuser", de Wagner.

VERTICAL : 1 „...Mater", oratoriu de Rossini. — Celebră operă de Puccini. 2 Autorul operei „La Wally". — Aria stelelor. 3 Orășel în Suedia. — Genial compozitor austriac, autorul operei „Flautul fermecat". 4 „...lebedelor", balet de Ceaikovski (neart.). — Zăvorîre. 5 Metal pentru călărețul lui Glier. — În sită ! — Și în fenol ! 6 Proiect de acțiune. — A se cerui. 7 Creangă. — Bucuria lui Grivei. 8 Personaj feminin din opera „Hamlet" de Thomas. — Eroina operetei „Liliacul" de Iohann Strauss. 9 Fose nazale. — De..., compozitor englez, autorul operei „Amy Robsart". — Cap de ibis ! 10 A oferit o floare lui Verdi pentru opera „Traviata". — În lume ! — Final la „Paiațe" ! 11 La cosit ! — Înzestrat... cu o voce de aur. 12 Radu Tudoran. — Regina hughenoților din opera „Hughenoții" de Mayerbeer.

Georgeta ULEA

Cuvinte rare : Tame — Amal.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

DESPRE SURORI

ORIZONTAL : Siameze — Micâ — Una — Mireasă — Rf — Inn — Ni — Ba — Aicea — Vo — Gus — Trai — Vitrege — Amt — Fin — Iman — Iezi — Du — Era — Dele — Feminin — Er — Felceriță — Iesit — Ara — Ar — T — Prietenă — E.

FREAMAT DE CODRU

ORIZONTAL : Esop — Isanos — Sadoveanu — F — Eto — A — C — Cle — Nebună — A — Ar — I — Eminescu — Nes — Liziera — Ocăi — Ard — N — Aluneț — IRTA — Fi — I — Traian — Iarnă — Ah — Ia — Nne — Strauss.

JOCURI DISTRACTIVE

CU O SINGURĂ LINIE

Desenați figura de mai jos cu o singură linie neîntreruptă.

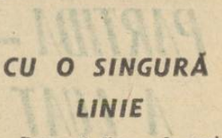

(Soluția în numărul viitor)

Cele 35 de dreptunghiuri

(Soluția jocului apărut în numărul trecut)

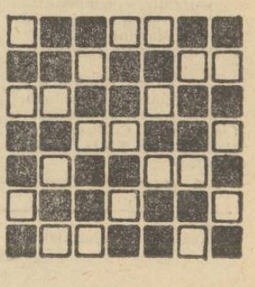

S. NOVAC

Fără cuvinte

— La director aveam cheia în mînă, la contabilitate de asemenea, la bufet... probabil, acolo...

V. TIMOC

— Băgați de seamă : ar fi rușinos să sustrageți pensia bunicii mele !...

— E apă chioară !
— Voi raporta la I.C.A.B...

G. BADEA

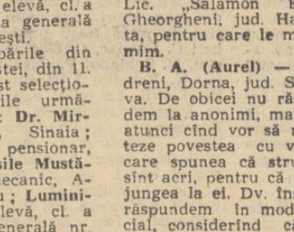

Fără cuvinte

— Ce vînt rece, noroc de tine că ai palton maxi !

V. HARITON

La munte :
El : venit să ia aer.
Ea : venită să-și dea aere...

— „După ce mi-a spus de a zecea oară „vacă" să-i mai dau și lapte ? Ei bine, nu, să-și cumpere praf !...

În atenția conducătorilor auto, dar nu numai a lor

Asigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule

• Cîteva exemple din care se desprinde cu claritate cînd este obligat conducătorul autoturismului să repare prejudiciile produse și cînd nu • Sumele ce trebuie achitate de conducătorii auto și de către organizațiile socialiste drept prime de asigurare

Determinată de interesul social și de grija permanentă față de victimele accidentelor de circulație, pentru ca acestora să li se poată repara operativ prejudiciul suferit prin vătămare corporală sau pagube materiale, asigurarea de răspundere civilă prin efectul legii pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule, se impunea ca o necesitate obiectivă, mai ales că parcul auto din țara noastră este într-o creștere rapidă și continuă.

Este evident că în condițiile unui trafic tot mai intens, anumite evenimente neprevăzute ca, de exemplu : ciocniri, loviri, tamponări, răsturnări, derapaj, o simplă neatenție, o reacție întîrziată în evitarea unui eveniment neașteptat, pot provoca — în afară de pagubele la propriul autovehicul — și prejudicii la bunurile altor persoane, precum și vătămarea corporală a acestora.

Or, prin asigurarea de răspundere civilă prin efectul legii, legiferată prin Decretul nr 471/1971, A.D.A.S. preia asupra sa, obligațiile financiare — de plată — pe care le au toți deținătorii de autovehicule vinovați de producerea accidentelor de circulație pentru repararea prejudiciilor produse altor persoane.

Pentru înțelegerea mai clară a acestei probleme vom lua cîteva exemple :

Exemplul I. Autoturismul A staționează la stop. Din spate circulă în același sens autoturismul B, al cărui conducător auto, din neatenție, vine cu viteză și avariază atît autoturismul A, cît și propriul autoturism.

În această situație, este evident că vinovat de producerea accidentului este conducătorul autoturismului B. Potrivit art. 998 din Codul Civil, „orice faptă a omului care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara". Deci în cazul nostru, conducătorul autoturismului B. va fi obligat să repare prejudiciul produs la autoturismul A.

Pentru ca A.D.A.S. să preia această sarcină de a plăti despăgubirea pentru paguba produsă autoturismului A, conducătorul autoturismului B, vinovat de producerea accidentului, trebuie să anunțe în termen de 24 de ore de la producerea accidentului unitatea Administrației Asigurărilor de Stat în a cărei rază de activitate s-a produs accidentul și să comunice, de îndată, pretențiile formulate de cel păgubit — în cazul nostru de deținătorul autoturismului A — precum și trimiterea oricăror acte în legătură cu accidentul, aceleiași unități a A.D.A.S., ori aceleia în raza căreia își are domiciliul.

Despăgubirea de plată — în cazul nostru pentru paguba produsă la autoturismul A — se stabilește pe baza înțelegerii dintre deținătorii autoturismelor A. și B., cu acordul Administrației Asigurărilor de Stat (în cazurile și condițiile prevăzute în instrucțiunile Ministerului Finanțelor), ori prin hotărîre judecătorească, arbitrală sau a unei comisii de judecată, pronunțate, conform legii, în Republica Socialistă România.

Exemplul II. Să presupunem că autoturismul B, din exemplul I, era condus nu de proprietar ci de un alt conducător auto care poseda permis de conducere valabil și accidentul s-a produs în aceleași condiții ca cel descris în exemplul I. Menționăm că, și în acest caz, A.D.A.S. plătește despăgubirea pentru paguba produsă la autoturismul A.

Exemplul III. Conducătorul unui autoturism proprietate personală încearcă să se sustragă urmăririi organelor miliției pentru o infracțiune comisă, în care timp acesta intră într-o turmă de oi aparținînd unei C.A.P., din care omoară 10. În acest caz, A.D.A.S. va plăti cooperativei agricole de producție despăgubiri pentru cele 10 oi, însă, în baza art. 44 din Decretul nr 471/1971, va recupera despăgubirea plătită de la conducătorul autovehiculului care a produs accidentul.

De altfel art. 44, din același decret, prevede, în mod limitativ, că în asigurarea persoanelor fizice și a celorlalți deținători de autovehicule, afară de organizațiile socialiste, Administrația Asigurărilor de Stat recuperează sumele plătite drept despăgubiri de la persoana răspunzătoare de producerea pagubei, în următoarele cazuri :

a) accidentul a fost produs cu intenție ;

b) accidentul a fost produs în timpul comiterii unor fapte incriminate de dispozițiile legale privind circulația pe drumurile publice ca infracțiuni săvîrșite cu intenție, chiar dacă aceste fapte nu s-au produs pe astfel de drumuri, sau în timpul comiterii altor infracțiuni săvîrșite cu intenție ;

c) accidentul a fost produs în timpul cînd autorul infracțiunii săvîrșite cu intenție încearcă să se sustragă de la urmărire ;

d) persoana răspunzătoare de producerea pagubei a condus autovehiculul fără consimțămîntul asiguratului.

În ceea ce privește pe conducătorii de autovehicule aparținînd organizațiilor socialiste, în toate cazurile în care sînt răspunzători de producerea accidentelor, se recuperează de la aceștia sumele plătite de A.D.A.S. ca despăgubiri. De reținut că potrivit art. 45 din Decretul nr. 471/1971, organizațiile socialiste asigurate recuperează, pentru Administrația Asigurărilor de Stat, despăgubirile plătite de A.D.A.S. de la proprii lor conducători auto răspunzători de producerea pagubelor.

Această recuperare se face deoarece primele de asigurare se plătesc de către organizațiile socialiste, deținătoare ale autovehiculelor, care sînt asigurate pentru răspunderea lor civilă, conducătorii auto angajați ai acestor organizații nefiind cuprinși în asigurare.

Exemplul IV. Autoturismul A circulă pe șoseaua București — Ploiești. De pe o șosea laterală, vine autoturismul B, care, la intrarea în șoseaua națională, potrivit indicatoarelor rutiere, trebuie să cedeze trecerea autoturismului A. Nefăcînd acest lucru intră direct în șosea, producîndu-se o ciocnire violentă din care rezultă : avarierea autoturismelor A și B ; rănirea gravă a două persoane și a conducătorului auto din autoturismul A, precum și a 3 persoane, plus conducătorul auto din autoturismul B.

În acest caz, vinovat de producerea accidentului este, în mod evident, conducătorul autoturismului B.

Ce va avea de plătit Administrația Asigurărilor de Stat în acest caz ?

În primul rînd va plăti despăgubiri pentru pagubele produse la autoturismul A.

În al doilea rînd va avea de plătit despăgubiri pentru prejudiciile produse prin vătămarea corporală a tuturor persoanelor din autoturismul A.

De asemenea, A.D.A.S. va plăti și eventualele despăgubiri, pe care conducătorul autoturismului B. le va datora — potrivit legii — persoanelor accidentate din propriul autoturism (B).

În acest caz, nu se va plăti despăgubirea de către A.D.A.S pentru avaria suferită de autoturismul B. și vătămarea corporală a conducătorului auto care-l conducea în momentul producerii accidentului.

Rezultă din cele arătate mai sus, că în cazul asigurării de răspundere civilă prin efectul legii, Administrația Asigurărilor de Stat plătește despăgubiri pentru toate pagubele produse altor persoane, de care asigurații se fac vinovați, dar nu plătește pagubele suferite de asigurații respectivi la autovehiculele proprii.

Pentru ca prejudiciul suferit și la propriul autoturism să poată fi despăgubit de A.D.A.S. în cazul în care nu este vinovată o altă persoană de producerea accidentului, este necesar să se încheie și o asigurare facultativă pentru avarii.

Ceea ce mai trebuie reținut de către conducătorii auto deținători de autovehicule, înmatriculate în Republica Socialistă România, este faptul că :

— prima de asigurare datorată la asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto, trebuie plătită pentru acest an pînă cel mai tîrziu în ziua de 26 aprilie 1972, iar în anii următori pînă la sfîrșitul lunii martie a fiecărui an, pentru anul în curs ;

— în ceea ce privește volumul primelor de plată de către asigurați, acestea vor fi : pentru fiecare autovehicul, cu excepția motociclurilor, se plătește anual 175 lei de către organizațiile socialiste și 350 lei de către cetățeni și alte categorii de asigurați, iar pentru fiecare motociclu 40 și respectiv 80 lei.

Pentru anul 1972 însă ca urmare a faptului că asigurarea de răspundere civilă intră în vigoare începînd cu data de 26 februarie, primele de plată vor fi la organizațiile socialiste de 160 lei pentru fiecare autovehicul și de 37 lei pentru fiecare motociclu, iar la cetățeni și alte categorii de asigurați de 321 lei pentru fiecare autovehicul și de 73 lei pentru fiecare motociclu ;

— atît în anul 1972 cît și în anii următori primele de asigurare menționate mai sus se datorează integral, în cuantumurile menționate, indiferent de data înmatriculării autovehiculelor, primele fiind anuale ;

— în asigurarea de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule, sînt cuprinse persoanele fizice și cele juridice care dețin autovehicule supuse înmatriculării, ce sînt folosite pe teritoriul Republicii Socialiste România.

Deci dacă se face cu autoturismul o excursie în străinătate, trebuie încheiată o asigurare facultativă, cu valabilitate numai în afara teritoriului Republicii Socialiste România. Această asigurare se poate încheia fie numai pentru avarii, fie numai pentru răspundere civilă — ori ambele asigurări — și pe o perioadă de cel puțin o lună, prima de asigurare fiind convenabilă.

Anton MINZINĂ
Director în Centrala A.D.A.S.

UN METAL MAI TARE DECÎT DOBRIN

de Valeriu MIRONESCU

Probabil, cititorii nu știu, dar ar trebui să știe, că la o revistă săptămînală cum e aceasta, articolele trebuie predate cel mai tîrziu miercurea noaptea. Asta e regula, altfel nu se poate. De aceea, în ore tîrzii mă așez la masă și scriu despre ultimul eveniment fotbalistic, cel petrecut miercuri după amiază. A fost încă o etapă în drum spre „Cupa României", iar din această etapă m-a impresionat iarăși echipa bucureșteană pe numele de „Metalul", căreia îi stătea mai bine cînd îi ziceau „Titanii". Eu nu cred că F. C. Argeș are azi forța în apărare pe care o avea atunci cînd jucau Coman-Ioachim Popescu, Barbu, Ilie Stelian, Ivan, cu Olteanu zăvoritor prin fața liniei fundașilor. Totuși, să-i administrezi acestei echipe nu mai puțin de trei goluri, și încă pe teren neutru, este pentru o echipă de la mijlocul diviziei B, o adevărată reușită.

Pe metalurgiști îi văzusem cu o etapă înainte, atunci cînd eliminaseră o altă formație divizionară A, Steagul Roșu-Brașov. Ar fi nedrept și necorespunzător cu realitatea dacă aș afirma că atît Steagul Roșu cît și F. C. Argeș nu sînt formații puternice, cu jucători mai buni decît ai Metalului. Dar această din urmă echipă a știut să se impună fără drept de contestație, fiindcă deține calități pe care le-a pus în valoare în momente concrete ale unei competiții cum este Cupa. E vorba despre pregătirea fizică a jucătorilor, de ambiția și puterea lor de luptă — argumente foarte valabile într-o întrecere de tipul Cupei — însă mai întîi și întîi e vorba de faptul că jucătorii știu ce vor din punct de vedere tactic, își ordonează vizibil jocul după cîteva idei tactice. Poți să nu fii de acord cu una sau alta dintre aceste păreri asupra jocului. Asta are mai puțină importanță în discuția noastră de astăzi. Important este că are idei, iar o echipă care are și arată anumite intenții în joc va deține superioritatea asupra unor adversare lipsite de substanță tactică. Chiar dacă acestea ar fi compuse din jucători mai buni!

La noi s-a criticat în unele perioade rămînerea în urmă pe planul pregătirii fizice. Era și cazul, mai este și astăzi. O metodologie deplin specifică fotbalului și în concordanță cu condițiile de climă și competiționale, n-a fost pusă la punct. Sau, o fi fost ea realizată pe undeva dar roadele nu i se văd deocamdată nicăieri. Mai de mult a fost un Ronay care știa ce vrea și arăta ce era în stare. Nimeni nu i-a sintetizat experiența, nici n-a împins-o mai departe. Apoi, a fost, și sper că va mai fi, Traian Ionescu, însă munca prea fragmentată, cel mai ades nu din vina lui, l-a împiedicat să alcătuiască, sau să ne demonstreze global, metodica selecției după starea calităților fizice și dezvoltarea acestor calități la jucători pe timp îndelungat, metodica pregătirii de bază și pe aceea a pregătirii pe timpul competițiilor, astfel ca să vedem o imagine de ansamblu.

Altădată, critica s-a îndreptat spre rămînerile în urmă de natură tehnică. Era și cazul, mai este și astăzi, cînd ne gîndim la tehnicitatea generală a fotbaliștilor noștri și nu la cîteva vîrfuri sclipitoare. Dar treaba asta mi se pare mai grea chiar decît rezolvarea pregătirii fizice. Odată voi scrie ceea ce știu, ceea ce am înțeles din secretul pe care-l deține Dobrin, despre cauza relațiilor lui atît de bune cu mingea de fotbal. Și despre secretul menținerii acestor bune relații, în pofida trecerii anilor. Poate că așa, cîțiva copii și juniori „autodidacți" vor ajunge la măiestrie. Totuși, ceea ce știu servește prea puțin pentru elaborarea unei metodologii în privința dobîndirii tehnicității.

Niciodată atenția criticii nu s-a concentrat asupra tacticii de joc, așa cum a făcut cu pregătirea fizică sau cea tehnică. De fapt, tactica are o influență determinantă asupra fotbalului, este inteligența lui. Schimbările importante în viața fotbalului, a echipelor, a jucătorilor, s-au produs din cauza modificărilor în concepția și în tactica jocului. O concepție nouă și tactici noi care derivă din ea cer o altă tehnică și un alt nivel al pregătirii fizice. Spre a fi mai bine înțeles în ceea ce vreau să spun voi da un exemplu. Forma de marcaj, popular denumită „om la om", a schimbat și schimbă în continuare, atît tehnica cît și cerințele de ordin fizic. Una e să joci mingea cînd adversarul stă la distanță de tine și te lasă să joci, alta e situația cînd acest adversar se lipește de tine tot timpul meciului și te urmărește pas cu pas. În ultima împrejurare lovirea mingii se cere făcută altfel și mult mai rapid, e nevoie deci de o nouă tehnică în folosirea balonului. Una e să joci cu adversarul la distanță relativ mare iar contactele să se producă relativ rar, alta e să fii lipit și înghesuit tot timpul de adversar, să suporți continuu un fel de agresiune fizică. În ultima împrejurare e nevoie de forță mult mai mare, de iuțeală superioară, ambele într-un regim de rezistență valabil pentru 90 de minute.

Cele spuse pînă aici privesc atît pe apărători cît și pe înaintași. De aceea scriam că tehnica celor de la Bayern este fină în comparație cu aceea a londonezilor de la Tottenham. Nu cu a jucătorilor noștri, fiindcă la noi nu se practică marcajul „om la om" și, prin urmare, de-a lungul timpului n-au apărut, n-aveau cum să apară nici tehnica specială, nici condiția fizică pentru o angajare continuă a adversarului.

Folosind pretextul victoriilor înscrise de „Metalul", n-am vrut să afirm că echipa bucureșteană este adepta jocului ce s-a impus pe continent, nici că va cîștiga cumva Cupa. Zic numai că jucătorii metalurgiști au arătat idei de joc și capacități de realizare a lor, ceea ce le-a conferit superioritatea în cîteva cazuri concrete. Multă lume e de părere că vinovat de a avea idei și de a-i învăța pe jucători să activeze după ele, ar fi antrenorul Paul Popescu. Poate că n-ar strica să-l trecem pe lista antrenorilor care ne ridică întrebări și să-i urmărim evoluția. În definitiv, este în soarta gazetarilor sportivi să contribuie cu ceva la afirmarea tinerilor capabili, jucători, arbitri, antrenori...

8,9,10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Culese de la o gală • Monzon abandonează boxul • Cu ing. Petre Zaharia despre... box

•GALA de la „Dinamo" disputată zilele trecute promitea întîlniri „tari" i **A. Dumitrescu — I. Agrigoroaie, Gh. Chivăr — I. Olteanu, I. Hodoșan — C. Ghiță,** care din păcate n-au avut loc. **„Peste noapte, însă unii boxeri** — ne declară antrenorul metalurgist I. Stoianovici — **s-au răzgîndit și nu s-au mai prezentat la cîntar. Pentru a nu induce în eroare publicul, clubul Dinamo a trebuit să tipărească alte 1 000 de afișe, în ultimul moment, anunțînd noul program".**

Stimați organizatori, pot să vă spun că sute de amatori de box au făcut calea întoarsă plecînd acasă, deoarece programul anunțat în presă, nu era respectat. **Credem că federația va trebui să ia măsurile corespunzătoare și să amendeze cluburile care nu-și respectă angajamentele.**

• PENTRU MÎINE dimineață la ora 10 pe ringul montat în incinta circului, este anunțată o altă „mare" gală de selecție „capetele de afiș" fiind detinute de perechile: **Paul Dobrescu — C. Cuțov; V. Antoniu — Gh. Ciochină; C. Gruiescu — A. Cojan; A. Mihai — St. Boboc și altele.** Nu mai garantăm că organizatorii vor respecta programul. De la bun început sîntem împotriva organizării în aceste zile a unui meci „derbi" între Dobrescu și Cuțov deoarece aceștia nu au încă meciurile publice de rodaj necesare. Meciul ar putea să ne dezmintă, totuși rămînem la părerea că o asemenea partidă este prematur programată. Și apoi, pot scaunele circului, să facă față unei adevărate avalanșe de spectatori?

• URMĂRINDU-L pe cocoșul stelist Lazăr Marian mi-am amintit de mașina de pumni care se numea Aurel Toma. Noul elev a lui M. Spakow posedă calități fizice excepționale și lucrează numai in... forcing. El este în vîrstă de 19 ani fiind de profesie lăcătuș, din Medgidia. Am mai urmărit un alt pugilist viguros pe semimijlociul dinamovist Ion Gîrdă, un fost elev al antrenorului clujean Florea Stanomir. Ambii dau dovadă de o mare seriozitate la antrenamente, fapt care ne bucură.

• NE PLAC directorii de ring sobri, așa cum sînt de pildă foștii pugiliști **C. Chiriac, C. Gherasim, V. Șchiopu, V. Cazacu, N. Babetin, I. Boamfă și alții.** La pokul opus se situează alături de P. Epureanu și arbitrul Ion Puiu Dumitrescu care confundă ringul cu scena, făcînd numai gesturi teatrale. Explicația? În prima sa tinerețe, Ion Dumitrescu a fost actor al teatrului din Pitești. Fără comentarii.

• EX-DUBLUL campion național (mijlocie și semigrea), Petre Zaharia, în vîrstă de 44 de ani este înginer la secția de Investiții a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor. Iată ce ne declară el: **„Boxul nostru trebuie să-și regăsească popularitatea din anii trecuți. Se organizează prea puține gale de calitate. Se constată o lipsă totală de interes pentru pugiliștii din țară care nu se bucură de condiții de pregătire ca la alte sporturi. Avem numai o echipă națională bună și atît. Am vrut să oficiez ca arbitru însă am renunțat din cauza atmosferei viciate, pe care am întîlnit-o în rîndul așa zișilor cavaleri ai ringului. Spre deosebire de toate domeniile de activitate unde se întrebuințează numai specialiști și tehnicieni prieepuți, în box directivele sînt date de antrenori care n-au făcut box sau arbitri care n-au simțit pe pielea lor ce înseamnă acest sport. De pildă președintele colegiului de arbitri Marin Zamfirescu, care posedă un carnet de categorie inferioară și nu a practicat acest sport, dirijează și trage concluziile muncii și activității tuturor arbitrilor din întreaga țară. Este posibil așa ceva. Sper ca C.N.E.F.S.-ul să revizuiască modul cum este organizat și condus în prezent acest sport".**

•CAMPIONUL MONDIAL al „mijlociilor", argentinianul Monzon, a declarat că va abandona boxul, după ce va mai susține 4 partide. El a precizat că vrea să se retragă în plină glorie. Meciul său susținut la Roma împotriva americanului Moyer, care a cedat în repriza a 5-a, a fost transmis pentru televiziunea italiană de fostul său adversar Benvenuti **(în foto:** Benvenuti și Monzon — dreapta).

Cu și fără... crampoane

Rică privește spre... Nepstadion

de Eftimie IONESCU

Deși se plînge că-l ustămă și că-l lăsăm din brațe cînd îi este lui lumea mai dragă, „gigantul din Giulești" are atîtea probe că nimeni nu-l lasă la o parte, că admiratori și coechipieri, ziariști și antrenori îl pomenesc măcar atunci cînd nu îi dedică o copertă (principala) în „Flacăra" sau un interviu pe o întreagă pagină în revista „Fotbal". Dar noi îl cunoaștem pe Rică și ne pare bine că este un pic supărat și întărîtat. De un asemenea Răducanu are nevoie echipa națională în sezonul ăsta...

Știm că nu i-a fost de loc ușor lui Tamango să treacă săptămînile acelea cînd lista lotului nu începea cu... Răducanu. E omenește să suferi pentru o asemenea omisiune mai cu seamă că — privind cu obiectivitate și sinceritate lucrurile — portarul Rapidului apare ca primul „experiment" de asemenea gen, adică suportînd și pe planul selecționatei o suspendare de la club. Nu zicem că e rău dar... ca orice început n-a fost suportat ușor.

Tocmai de aceea așteptam momentul întîlnirii lui Rică cu lotul reprezentativ, pe teren „neutru", la Salonic, unde el a venit cu Rapidul. Ei bine, totul a decurs sub cele mai civilizate și mai directe auspicii. Tricolorii l-au întîmpinat cu efuziune (Răducanu, m-am convins și de data aceasta deține cu autoritate titlul de campion al simpatiei în lot) și Rică a răspuns cu una de-a lui: „Nea Angelo, tot cu mine mergi acolo, știi d-ta unde..."

Un hohot general și momentul cel mai temut a trecut ușor. Mai departe, Rică prezida cu multă solemnitate masa giuleștenilor și, de acolo, îi potopea cu glumele lui și pe vișinii și pe tricolorii aflați alături. Buna dispoziție a crescut cu multe... grade și plecarea lotului a fost și ea însoțită de voioșia inepuizabilă a uriașului cu o inimă de aur.

La dovezile ce le dețineam despre spiritul de colegialitate al lui Răducanu se mai adaugă una culeasă recent la Cluj. Acolo l-am cunoscut pe Tamango II, după garanția dată de niște ochi de cunoscători ai Politehnica Iași fiindcă eu așa îi socotesc pe Ianul, pe Marica, pe Stoicescu; ca să nu mai vorbesc de Gîl Mărdărescu care nu este de loc străin de ploaia de portari de valoare apăruți în „dulce tîrgul Ieșilor" : Iordache... Costaș și să îl trecem, pe baza „garanților", și pe al doilea Răducanu, pe Naste. Naste este un tînăr cu un corp ideal pentru portar; la 17 ani are statura unui jucător împlinit; mîinile lui pot cuprinde cu ușurință 12 clape de pian și asta reprezintă mai mult de o jumătate din circumferința mingii. Răducanu II mi-a vorbit în dulcea lui limbă moldovenească, despre Răducanu I. S-a întîlnit cu el la Centrul de antrenament „23 August". Loturile au stat împreună cîteva zile. Rică s-a interesat de colegul de la juniori, a vrut să-l cunoască și l-a tratat de la egal... la egal. Puștiul din Iași a rămas tare impresionat de atenția lui Tamango și ce era el admiratorul giuleșteanului, dar ce este acum!

Ei, dar să lăsăm ultimele știri interceptate despre Rică și să-l interpelăm chiar pe dumnealui acum, după ce și-a făcut și... debutul în noul sezon, fiindcă, se știe, a rămas pe tușă în meciul de cupă — restanța suspendării — și a revenit în echipă numai în prima etapă de campionat, la Arad. Și n-au pășit cu stîngul Rapidul și Răducanu, dată fiind isprava de ultimă fracțiune de secundă a lui Neagu. Ce crede Răducanu despre el și noul sezon? „Tăticule pînă acum e bine. Rică a dat jos cele trei kilograme în plus, nici n-aveam curaj să dau ochii cu nea Mitică Tomescu (n.n. medicul lotului A) la Salonic. Cred că mă trimetea urgent înapoi acasă. Deci băiatul stă cum trebuie cu greutatea. Una la mînă. Și cu pofta de joc. Îi văd în toane bune și pe Boc și pe Lupescu, pe Liță, pe Sandu Neagu. Adică toată compania pentru națională. Să mergem tot așa și n-o să fie rău. M-am uitat la băieții de la Ujpest în meciul cu scoțienii. Urcă și ei mingile în careu. Tocmai bune pentru Rică, de alea care îi plac lui! Acum don' profesor Angelo să vedem ce gînduri are! Eu, gata sînt, privesc numai spre Nepstadion!"...

AUTOMOBILISM

am primit următoarele informații interesante de la Institutul pentru controlul de stat al medicamentelor și cercetării farmaceutice:

— Există, într-adevăr, plante care conțin substanțe cu efect binefăcător asupra acuității vizuale. Printre acestea se numără și cunoscutele CRĂIȚE, plante ornamentale care conțin substanța heleniena, adică o substanță activă care se găsește și în epiteliul pigmentar al ochilor. Jucînd un rol important în regenerarea purpurei vizuale această substanță are proprietăți remarcabile în procesul de adaptare al acuității vizuale. Pe baza ei a fost realizat un produs medicamentos românesc, original și foarte valoros, denumit „Heligal". Mărind viteza, sensibilitatea și puterea de acomodare rapidă la întuneric noul medicament este foarte util pentru conducătorii auto, mecanicii de locmotivă, mineri, radiologi etc, adică pentru toți cei care au nevoie de o adaptabilitate mai bună de la lumină la întuneric. Doza terapeutică este de 5-10 mg/zi, adică 1-2 drageuri. Produsul este complet lipsit de toxicitate și nu produce efecte secundare. Efectul heligalului se instalează după cîteva zile de la începerea tratamentului, iar după 10-12 zile de administrare acțiunea se menține aproape 6 luni!

Noi „portocale" — A.C.R.!

Nu, nu este vorba de gustoasele fructe exotice, care, cum e și firesc, nu au nimic comun cu... Automobil Clubul Român! Termenul, încetățenit în limbajul conducătorilor-auto, denumește cunoscutele mașini de asistență tehnică ale A.C.R., vopsite în culoare portocalie; și după cum sîntem informați de Serviciul de asistență tehnică al centralei A.C.R. în cadrul pregătirilor pentru noul sezon turistic numărul lor a fost sporit cu un nou lot de automobile „Volkswagen — 1300", special dotate pentru depanări pe traseu și tractări la solicitare.

Curiozități

ATENȚIE LA VÎNAT! Iată un semn de circulație pe lîngă care se cam trece în... viteză și fără grijă. Și totuși... Statisticile informează că accidentele cauzate de vînat sînt destul de frecvente. Astfel, în R.F.G., s-au înregistrat într-un singur an 300 000 (!) de accidente produse de căprioare, cerbi, mistreți, iepuri etc., cu următoarele consecințe: 30 de morți, 2 000 de răniți, pagube de 50 milioane DM, 300 000 animale ucise (din care 60 000 căprioare, 120 000 iepuri etc.). Majoritatea accidentelor se produc primăvara și toamna (mai, octombrie) în zilele de duminică și în special la căderea serii (între orele 18—21), cînd animalele orbite de faruri rămîn încremenite pe șosea sau aleargă spre autovehicul.

SEMNE DE CIRCULAȚIE... PARTICULARE! Luni de zile în șir cetățeanul parizian Sanzonnet și-a asigurat liniștea în fața casei prin instalarea unor panouri de dirijare a circulației în altă parte. Dar, ori ce fericire are un «firșit și ingeniosul dușman al autovehiculelor a fost citat de organele municipale în fața instanței judiciare. Cît tupai pentru... puțină liniște!

AUTOSTOPIȘTI SAU... CONTRABANDIȘTI?! Organele vamale din Franța au constatat că unii contrabandiști de stupefiante și de material pornografic folosesc metoda autostopului, pentru trecerea graniței cu „marfa" lor. Consecința: închisoare pentru contrabandiștii „autostopiști" și amenzi de 10 000 franci francezi pentru... conducătorii auto!

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

TICȘA MATEI, jud. Suceava: „A venit primăvara și, o dată cu ea, au început și meciurile de cupă. De aici vine și necazul meu, iscat de regulamentul acestei cupe atît de populare. Iată un exemplu: meciul Minaur Zlatna — Rapid, încheiat, după cum știți cu un scor egal, calificată pentru optimi fiind Rapid. Spuneți și dumneavoastră: e bine și echitabil așa ceva, ca o echipă de C să rămînă și alta de A să meargă mai departe? Ba mai mult, crainicul de la Radio a adus elogii echipei Rapid — să auzi și să nu crezi. După cum am auzit, sînteți în relații bune cu cei de la federația de fotbal, așa că v-aș ruga să interveniți pe lîngă ei ca să meargă în optimi echipa din Zlatna, iar Rapidul să joace în categoria C. Dacă nu e posibil, să se schimbe regulamentul competiției, adică meciurile să se joace pe teren neutru, iar în caz de meci egal să se califice echipa de categorie inferioară. În încheiere, îi rog pe rapidiști să nu se supere pe mine".

Sînt de acord cu dv. în privința regulamentului actual al cupei, care a tăiat la jumătate ascensiunea furtunoasă a bravilor fotbaliști din Zlatna. Pentru asta, însă, nu Rapidul trebuie pedepsit, care Rapid, știți și dv., are și așa destule necazuri.

Apropo: cine v-a spus că eu aș fi în relații bune cu federația?

CONST. VILCU, București: „Am citit recent cartea lui Petre Cristea „Nu trageți în antrenor!", scrisă pe marginea ultimului campionat mondial de fotbal. „Nu trageți în antrenor!" este scrisă într-un ritm alert, conține amănunte interesante și pitorești din viața echipei noastre naționale și a altor reprezentative, pune în circulație idei valoroase în materie. Se poate afirma că autorul zugrăvește cu talent și pasiune o clipă autentică de fotbal. Transpare din rîndurile cărții dragostea autorului față de fotbal, pasiunea cu care îl trăiește, ca și dorința ce-l animă de a vedea fotbalul nostru cît mai sus în ierarhia internațională. Dar, din păcate, în cartea sa, Petre Cristea forțează niște limite, peste care, cred eu, n-ar fi fost bine să treacă. Astfel, autorul redă în cartea sa o discuție avută cu Dobrin la Guadalajara, întrebîndu-l pe acesta, printre altele, dacă este iubit de colegii din națională. Răspunzînd afirmativ, Dobrin adaugă: „...dar nu știu să fie solidari cînd este vorba de unele hotărîri ale antrenorului", la care P. Cristea îi răspunde lui Dobrin astfel: „Nici n-ar fi bine să fie așa. Antrenorul, exceptînd cazul naționalei noastre, unde jucători de certă valoare stau inexplicabil pe tușă, trebuie să fie suveran". Deci, după părerea lui P. Cristea, toți antrenorii pot și trebuie să fie suverani pe exercitarea funcției lor cu o singură excepție: Angelo Niculescu. Că P. Cristea îl tratează pe A. Niculescu ca pe o „excepție" rezultă și din modul în care a „discutat" și cu Domide, punîndu-i acestuia următoarea întrebare: „Ce-ai face dacă ai fi acum antrenorul echipei României?". „L-aș aduce foarte urgent pe nea Titi Teașcă să le arate tuturor cum se poate face o echipă care să cîștige grupa de la Guadalajara...", a răspuns prompt Domide. (Să nu fi auzit Domide că „Nea Titi Teașcă" trecuse pe la cîrma echipei naționale?). Mă întreb ce efect aveau aceste întrebări asupra jucătorilor de rezervă, asupra atmosferei din lot, din moment ce se tintea mai mult persoana lui Angelo Niculescu și activitatea lui ca antrenor al echipei naționale.

În acelaș stil, P. Cristea se întreține cu un alt jucător din lot, Dan, căruia îi spune după meciul cu Anglia: „Nu vreau să te flatez, dar cred că dacă eraj în teren la meciul cu Anglia, nu primeam golul chinuit cu care am fost învinși", la care Dan, cu mult bun simț, a răspuns: „Nu pot să susțin această afirmație, dar știu că luptam din toate puterile mele pentru un rezultat bun...". (Oare își aduce aminte P. Cristea, că echipa noastră națională a primit goluri și cu Dan în formație?) Să vă mai întreb, tovarășe Băiesu, despre oportunitatea unor astfel de întrebări „nevinovate" adresate, de preferință, rezervelor cu adresa invariabilă: „Angelo Niculescu"? Și, cu un zel demn de o cauză mai bună, P. Cristea a „discutat" tot așa de „gazetărește" și cu alți jucători din lot. Eu totuși mă opresc aici cu exemplele.

În cartea sa, P. Cristea face și alte afirmații, unele dintre acestea fiind mult prea categorice pentru un sport ca fotbalul. Astfel, P. Cristea afirmă: „Răducanu n-ar fi primit acest gol", referindu-se la cel din meciul cu Anglia. Eu l-aș întreba pe P. Cristea dacă nu l-a văzut pe Răducanu primind și goluri parabile. Eu l-am văzut pe Răducanu în această situație. Poate că domnia sa a lipsit tocmai atunci de pe teren, așa încît o astfel de afirmație i-ar fi scuzată.

Foarte sentimental se arată P. Cristea cînd se înduioșează că n-au fost folosiți la Guadalajara toți jucătorii din lot, unii avînd merite mari în preliminarii, ca de pildă Tufan. El mai menționează, în continuare, pe Ivăncescu, Pescaru etc., nemaivorbind de Dobrin, Dan, Răducanu, Tătaru. Și, consecvent cu caritabilitatea sa, P. Cristea se visează în Saldanha român, putînd în noua sa calitate de antrenor al echipei naționale, să-i folosească pe toți, cu eficacitate maximă: România campioană a lumii. Dar, cred că este convenabilă funcția de antrenor al naționalei cu visuri gazetărești, unde poți fi excelent strateg, excelent tactician, excelent psiholog, extrem de ofensiv, grozav de ingenios, complesitor de sentimental, într-un cuvînt, providențial artizan al cuceririi Campionatului mondial de fotbal de acum și din totdeauna.

Așa se face că, în cartea-viziune a lui Petre Cristea, Angelo Niculescu are toate păcatele posibile în alcătuirea, pregătirea și conducerea echipei, eventualele cîștiguri aparținînd altora, cu toată opoziția lui A. Niculescu.

Mie mi se pare însă suspect un asemenea zel critic la adresa lui A. Niculescu (zel întîlnit cîndva doar la Valeriu Mironescu), așa încît mă întreb cui folosește o asemenea atitudine negativistă. Eu sînt convins că dăunează. Echipa noastră națională a crescut o dată cu A. Niculescu, iar acesta o dată cu ea Greselile lui A. Niculescu — și nu numai ale lui, ci și ale conducerii federației ale jucătorilor, ziariștilor, și chiar ale spectatorilor — au existat în realitate, au fost neintentionate, de loc perfide, așa cum lasă să se înțeleagă P. Cristea în cartea sa. Și e păcat. E păcat pentru munca acestui om, care de mai bine de patru ani nu cunoaște odihna. Cunoaște, în schimb, ironia atîtor specialiști ai cuvîntului, metamorfozați peste noapte în „specialiști" de fotbal".

Nu am citit cartea lui Petre Cristea, deci nu pot să mă pronunț. În principiu, el are dreptul să scrie o carte îndreptată împotriva antrenorului echipei naționale, dacă munca acestuia nu-l satisface, așa cum are dreptul și antrenorul respectiv să scrie o carte împotriva lui Petre Cristea. Angelo Niculescu nu este, de altfel, singurul antrenor național chinuit de jurnaliști. Credeți că Ramsey o duce mai bine? Sau H.H.-ul italienilor? Ca să-și poată vedea liniștiți de treabă, antrenorii au o singură soluție: să nu citească ce se scrie despre ei.

Octavian ANDRONIC

Fără cuvinte

Circulația nocturnă, afinele și... crăițele

Institutul de medicină a circulației din R.F.G. a făcut cunoscut prin intermediul presei că în urma unor studii recente s-a stabilit că afinele, consumate chiar și sub formă de marmeladă, îmbunătățesc sensibil acuitatea vizuală în timpul nopții. Ca atare, specialiștii recomandă consumul afinelor înainte de deplasări în timpul nopții, indeosebi pentru conducători auto predispuși la miopie.

Solicitînd unele amănunte în această privință specialiștilor noștri, am primit următoarele informații interesante de la Institutul pentru controlul de stat al medicamentelor și cercetării farmaceutice:

— Există, într-adevăr, plante care conțin substanțe cu efect binefăcător asupra acuității vizuale. Printre acestea se numără și cunoscutele CRĂIȚE, plante ornamentale care conțin substanța heleniena, adică o substanță activă care se găsește și în epiteliul pigmentar al ochilor. Jucînd un rol important în regenerarea purpurei vizuale această substanță are proprietăți remarcabile în procesul de adaptare al acuității vizuale. Pe baza ei a fost realizat un produs medicamentos românesc, original și foarte valoros, denumit „Heligal". Mărind viteza, sensibilitatea și puterea de acomodare rapidă la întuneric noul medicament este foarte util pentru conducătorii auto, mecanicii de locmotivă, mineri, radiologi etc, adică pentru toți cei care au nevoie de o adaptabilitate mai bună de la lumină la întuneric. Doza terapeutică este de 5-10 mg/zi, adică 1-2 drageuri. Produsul este complet lipsit de toxicitate și nu produce efecte secundare. Efectul heligalului se instalează după cîteva zile de la începerea tratamentului, iar după 10-12 zile de administrare acțiunea se menține aproape 6 luni!

ȘAH

PARTIDA — CONCURS A LUAT SFÎRȘIT

„Tovarășul Petrescu a analizat bine acest studiu și a dovedit că negrul într-adevăr cîștigă. Cele mai sincere felicitări" (BREDAN IOAN — Petroșani).

„Am analizat fiecare mutare posibilă și am constatat că albul pierde în toate variantele. De aceea, nu mai continui partida. Felicit pe ing. C. Petrescu pentru victorie și revista «Magazin» pentru organizarea acestui instructiv concurs. Ar fi bine ca și în viitor să se inițieze asemenea competiții, care contribuie la îmbunătățirea cunoștințelor teoretice și practice ale cititorilor șahiști" (CHIRITESCU GEORGE, Tg. Ocna).

„...și nu-mi rămîne decît să ridic steagul alb. Felicit sincer pe învingător, pe ing. C. Petrescu". (DUMINICĂ EMIL, București).

Am reprodus doar o parte din ultimele scrisori primite de la participanții la partida-concurs organizată între cititorul nostru ing. C. Petrescu și ceilalți cititori-șahiști, amatori de studii. După cum se știe, ing. C.P. a descoperit o cale originală de cîștig pentru negru într-un studiu distins la Olimpiada din 1952, în care autorul indicase remiză. Pentru verificarea practică a acestei noi căi de joc a fost inițiată partida-concurs. Rezultatul este acum pe deplin edificator: analizele inginerului Petrescu au fost practic confirmate.

După analizarea poziției din diagrama nr. 11, apărută la 4 martie, (alb-Rb7, Tb5 pion a5; negru — Rd7, Dc4) marea majoritate a participanților au ajuns la concluzia că rezistența albului nu mai poate fi prelungită — cîștigul negrului fiind simplu și ușor — și au anunțat că cedează. Într-adevăr, dacă albul mută **24.Tb6** (Tg5 sau Th5 pierd după cîteva șahuri), răspunsul negrului este **24... Dd5 șah**, la care urmează **25.Ra6 Rc7**, ajungîndu-se în următoarea poziție-cheie:

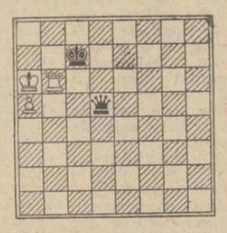

Diagrama nr. 12. Poziția de control: alb — Ra6, Tb6, pion a5; negru — Rc7, Dd5.

Pe obținerea acestei poziții s-a bazat jocul negrului la cîștig. Acum, albul nu mai are nici o mutare care să-l salveze. Dacă turnul mută pe linia a șasea — Db7 mat. Dacă mută la b5 — Da8 mat. La Tb4. — Da8 șah și Dc6 mat. În sfîrșit, la Tb2 sau Tb1, se cîștigă figura după Da8 șah și Db 7 șah.

În felul acesta, partida-concurs s-a terminat! A fost „demolat" un studiu olimpic și, în același timp, a fost adusă o nouă contribuție la teoria finalurilor cu turn și pion contra regină.

Deoarece nici un cititor-concurent nu a reușit să demonstreze existența unei căi de joc pentru obținerea remizei de către alb, urmează să fie atribuite premiile de consolare pentru cei ce au făcut cele mai bune mutări care să asigure o rezistență cît mai prelungită a albului. Rezultatele concursului în viitoarea rubrică.

Ieșeanul Aurel Anton medaliat cu bronz în Campionatul european individual prin corespondență

Ultimul număr al revistei „Fernschach" (Șahul prin corespondență) ne aduce la cunoștință un succes prestigios al inginerului Aurel Anton din Iași: locul trei în finala celei de-a cincea ediții a campionatului european individual. Consemnînd cu satisfacție acest rezultat — care reprezintă, pînă în prezent, cea mai bună performanță realizată de un șahist român la jocul prin corespondență — găsim interesant de subliniat și faptul că ing. Aurel Anton și-a făcut debutul în acest gen de șah la concursurile prin corespondență organizate de revista „Magazin" în anul 1959.

Rezultatul finalei este următorul: 1. Ekstrom (Suedia) 11 puncte; 2. Boev (Belgia) 10,5 p.; 3. **AUREL ANTON (ROMÂNIA)** 9 p. (cu un coeficient Sonneborn superior) 4. Sokolov (U.R.S.S.) 9 p.; 5. Ekebjaerg (Danemarca) 9 p.; 6. Khan (R.D.G.) 8,5 p.; 7. Fragerstrom (Suedia) 8 p.; 8. Neistadt (U.R.S.S.) 8 p. în total 15 concurenți. De menționat că jucătorul ieșean a fost singurul debutant în finală. Pentru rezultatul bun obținut, A. Aurel a primit dreptul de a juca direct în finala celei de-a noua ediții a campionatului european, fără a mai fi nevoit să joace în etapele preliminare de calificare. Nu ne rămîne decît să-l felicităm pe jucătorul ieșean și să-i urmă noi succese în bogata sa activitate șahistă prin corespondență.

U. VĂLUREANU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

1. S. C. BACĂU-UNIVERSITATEA CLUJ. Avantajul terenului propriu, și forța sportivă pe acest teren a echipei locale, o indică favorită.

2. RAPID-F. C. ARGEȘ. Rezultatul și jocul de la Arad ne obligă să acordăm credit deplin echipei bucureștene.

3. STEAGUL ROȘU-DINAMO BUCUREȘTI. În toamnă, la București, stegarii au reușit un rezultat de egalitate. Acasă la ei îi socotim capabili de victorie.

4. CRIȘUL-PETROLUL. Orădenii, avînd o situație precară în clasament nu-și pot permite luxul de a pierde nici măcar un singur punct pe teren propriu.

5. A. S. A. TG. MUREȘ-JIUL. Mureșenii sînt greu de învins la ei acasă, iar Jiul nu ne-a oferit prea multe surprize în deplasare.

6. POLITEHNICA-FARUL. Antrenorul Mărdărescu se pare că a pregătit foarte bine echipa în sezonul de iarnă, dovadă și rezultatul de la Cluj. Deci, favorită echipa ieșeană.

7. C. F. R. CLUJ-UNIVERSITATEA CRAIOVA. Dr. C. Rădulescu a declarat că nu renunță la lupta pentru evitarea retrogradării. Va trebui, în primul rînd, să cîștige meciurile ce le are de susținut acasă.

8. ATALANTA - SAMPDORIA. Din cele zece meciuri susținute pe teren propriu în actualul campionat Atalanta nu a pierdut decît unul singur Credem că va cîștiga și de astă dată.

9. BOLOGNA-CAGLIARI. Oaspeții, aflați în urmărirea liderului, au șansa unui rezultat de egalitate.

10. MANTOVA-ROMA. Echipa din Mantova are mare nevoie de puncte pentru a evita retrogradarea dar Roma știe să se apere în deplasare.

11. MILAN-INTER. Un meci între aceste două echipe pe „San Siro" este deschis mereu oricărui rezultat.

12. NAPOLI-JUVENTUS. Echipa Juventus este în mare formă, conduce detasat în clasament și a acumulat pînă acum 11 puncte în deplasare. Păstrează șansa unei egalități

13. TORINO-FIORENTINA. Torino nu a pierdut nici un meci din cele zece susținute acasă și socotim că și în acest joc este capabilă să-și apropie victoria.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 755 — sîmbătă 25 martie 1972 — 8 PAGINI, 1,50 LEI

În pagina a 5-a

RADIOIZOTOPII „CHIRURGI"

Un minuscul proiectil — Ytrium radioactiv — e trimis să distrugă tumora hipofizară, stăvilind evoluția bolii. Durerile dispar și ele.

MIEREA CARE... OTRĂVEȘTE

Lycorina conținută de anumiți ghiocei meliferi face ca uneori mierea să fie toxică. Dar pe baza lycorinei, profesorul Altymșev a creat un medicament salutar într-o serie de afecțiuni.

SEMNALE VENITE DE LA 16 MILIARDE DE ANI LUMINĂ...

'ACOPERIȘUL' DE APĂ

Se schimbă clima ?

Cît de mari sînt modificările climatice care se înregistrează ? Care sînt tendințele ? Dar istoria climei ? De ce vikingii nu și-au continuat drumul spre sud ? De ce polinezienii nu au plecat mai departe spre Australia ? Sînt „enigme" explicate acum de climatologi.

(Amănunte în pag. a 5-a)

Agendă săptămînală

O STRĂLUCITĂ CONFIRMARE A PRESTIGIULUI INTERNAȚIONAL AL ȚĂRII NOASTRE

Încheiam agenda săptămînii precedente citînd o agenție de presă străină care, într-o frază lapidară, sublinia interesul deosebit cu care era așteptat la Bangui, capitala Republicii Africa Centrală, președintele Nicolae Ceaușescu : „Bangui nu uită că va avea prilejul de-a oferi șefului statului român prima sa impresie despre Africa neagră". Și, într-adevăr, primirea călduroasă, dominată de entuziasmul mulțimilor venite să-i salute pe înalții oaspeți români, efuziunea spontană, sinceră, a sentimentelor de înaltă stimă și prietenie, a creat o impresie profundă, de neuitat.

„Am fost impresionați în mod deosebit — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — de manifestările prietenești cu care ne-a întîmpinat populația orașului Bangui — și doresc să-i adresez mulțumirile mele cele mai călduroase. Aceste manifestări, ca și cele cu care dumneavoastră, domnule președinte, ați fost întîmpinat acum doi ani în România de cetățenii patriei noastre, sînt o expresie a prieteniei și dorinței popoarelor noastre de a dezvolta continuu colaborarea între ele, pe principiile egalității în drepturi și respectului reciproc".

Aclamațiile, uralele, salutul entuziast al miilor și miilor de oameni adresat oaspeților români, au oglindit cu pregnanță faptul că popoarele noastre, deși aflate la mare depărtare unul de celălalt, se simt totuși aproape, unite de aceleași înalte idealuri de libertate, dreptate, pace și progres.

Vizita în Republica Africa Centrală a președintelui Nicolae Ceaușescu, bogată în înalte semnificații politice, a prilejuit cunoașterea eforturilor depuse de poporul acestei țări pentru dezvoltarea sa economică și socială. Convorbirile purtate asupra dezvoltării relațiilor de colaborare bilaterală au pus în evidență largile posibilități existente în această privință, valoarea înalt principială pe care se întemeiază această cooperare între două state egale în drepturi, independente, care doresc să conlucreze strîns în toate domeniile de activitate în interesul ambelor țări, al cauzei păcii și cooperării.

„Într-adevăr — spunea președintele Republicii Centrafricane, Jean Bedel Bokassa — într-o lume plină de frămîntări ca a noastră, împărțită în națiuni bogate și sărace, în care dezvoltarea apare ca una dintre condițiile sine qua non ale păcii, înalta prioritate acordată de guvernul dumneavoastră problemelor subdezvoltării constituie pentru noi o dovadă a dorinței sale pline de sinceritate de a găsi rezolvări pozitive ansamblului problemelor care decurg din această stare de lucruri. Resimțim, de aceea, o mare satisfacție față de politica dumneavoastră externă constructivă, de largă deschidere".

Declarația comună româno-centrafricană, dată publicității la încheierea vizitei, a consemnat bilanțul rodnic al convorbirilor dintre cei doi președinți, precum și-al celorlalte contacte și schimburi la nivel guvernamental, contribuția deosebită pe care o are acest eveniment la strîngerea legăturilor dintre cele două popoare — român și centrafrican.

Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu a evidențiat „în inima Africii negre" în Republica Centrafricană, apoi în Republica Populară Congo, în Republica Zair, înalta prețuire de care se bucură poziția consecventă și fermă a României socialiste de solidaritate activă cu tinerele state africane care își manifestă cu vigoare voința de dezvoltare de sine stătătoare, năzuința lor spre pace, progres și cooperare.

În continuarea programului vizitelor oficiale în țările africane, în cursul acestei săptămîni, între 18 și 21 martie tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost oaspetele Republicii Populare Congo. Primirea caldă, prietenească făcută de populația țării gazdă, la Brazzaville, în portul Point-Noire, cordialitatea, respectul și considerația cu care au fost întîmpinați de Marien N'Gouabi, președintele țării, de către membrii Comitetului Central al Partidului Congolez al Muncii și conducătorii statului, au ilustrat în mod elocvent sentimentele de prietenie nutrite de acest popor față de poporul român, prețuirea pentru politica partidului și statului nostru, stima față de personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, față de activitatea sa prodigioasă închinată idealurilor de libertate, pace și progres ale umanității.

Deși scurtă, vizita în R.P. Congo a oferit înalților oaspeți români posibilitatea de-a cunoaște nemijlocit înfăptuirile poporului congolez, realizările obținute sub conducerea Partidului Congolez al Muncii în lupta pentru consolidarea independenței politice, pentru lichidarea sechelelor dominației coloniale, pentru dezvoltarea sa economică și socială.

În cadrul convorbirilor pe care le-au avut — convorbiri care s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie și cordialitate, de respect reciproc și deplină înțelegere — cei doi președinți s-au informat reciproc asupra activității și preocupărilor actuale ale Partidului nostru și ale Partidului Congolez

CONTINUARE ÎN PAG. ②

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Bucurie

Foto : Nicolae TOKACEK — București

SIGURANȚA, INIȚIATIVA, CURAJUL VIN TOATE DIN STĂPÎNIREA MESERIEI

- **Redescoperind OAMENII uzinei „Grivița roșie"**
- **Experiența se capătă în ani dar nu contează doar vechimea**
- **Unde e greu, e bine...**
- **De trei ori : inițiativă**
- **„Norocul" lui Ion Popa și încrederea lui Cristian Dobre... !**

Ori de cîte ori revii la Grivița Roșie, descoperi OAMENI. Nu exagerez. Descoperi oameni pe care simți că e o bucurie să-i cunoști, să-i asculți vorbind despre munca lor și despre ei. Sînt figuri pe care nu le uiți ușor. Sînt vorbe ce rămîn întipărite în memorie. Oameni neobișnuiți ? Nu, nu e asta. Mai degrabă, oameni dăltuiți dintr-o materie dură, puternică, care s-au obișnuit să înfrunte greul, să-l biruie și s-o ia de la capăt. E o siguranță în felul de a vorbi al celor de la Uzina de utilaj chimic „Grivița Roșie", în felul lor de a-și exprima o părere, care impresionează, tonifică.

— Siguranța aceasta se reazemă pe cei peste 20 de ani de muncă ? îl întreb pe ION BĂNICĂ, șef de brigadă la Coloana de înaltă presiune.

— În parte, doar. Experiența se capătă în ani. Nu contează însă numai vechimea. Ești sigur pe tine cînd stăpînești meseria.

— Și cînd o stăpînești ?

— Cînd nu uiți că și profesia se învechește, îmbătrînește, dacă nu o perfecționezi.

— Cu atît mai mult, aș zice, cu cît lucrați utilaje chimice care sînt unicate. Trebuie să fii meseriaș de elită pentru asta ?

— Se știe că toți cei mai virstnici din uzină au trebuit să-și reprofileze munca, cu ani în urmă. Că a fost atunci perioada cea mai grea. A fost un fel de renaștere profesională.

— Vorbiți de parcă i-ați duce dorul...

— Ce să-i duc dorul ! Credeți că acum e ușor să lucrezi ?

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

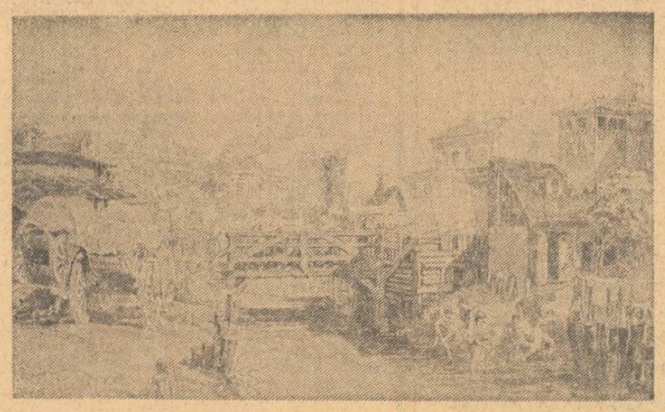

O viroagă a Dimboviței care curgea prin Tîrgul Cucului
(Acuarelă de Preziosi, 1869)

UNDE A FOST TÎRGUL CUCULUI ÎN BUCUREȘTI?

Mai există enigme?

- **Pe urmele vechii vetre meșteșugărești a orașului**
- **Descoperirea unor cuptoare de redus minereu de fier în apropierea străzilor Răzvan și Cavafi.**
- **Mărturii din evul mediu găsite în grădina Sf. Gheorghe.**
- **S-au dezvelit zidurile unei construcții impunătoare ridicate în secolul al XVII-lea : Hanul Sf. Gheorghe.**
- **Cauzele dispariției vestitului Tîrg al Cucului.**

Arheologul ARISTIDE ȘTEFĂNESCU, de la Muzeul Bucureștilor, despre rezultatele cercetărilor întreprinse în această zonă.

(Relatarea în pagina a 2-a)

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

CU CÎT..., CU ATÎT...

Pentru un om implicat cu adevărat în viața de astăzi a colectivității sale și a națiunii sale, mai toate sectoarele în care se mișcă și în care-și cheltuiește energia, semenii săi, sînt importante și vii, sînt familiare și sînt demne de interes acut.

Cu cît lumea înaintează întru cucerirea secretelor tehnicii, cu cît, deci, specializarea se accentuează, cu atît sufletul nostru simte nevoia de comunicare cu celelalte suflete, cu atît ceea ce este fundamental-omenesc în noi își caută corespondențele în viața interioară a celorlalți, oferind un adevărat echilibru — pînă astăzi necunoscut, al extremelor.

Cu cît sîntem mai nevoiți să ne adîncim în noi înșine, cu atît ne e mai dor de ceilalți. Ce pierdem în fapt, cîștigăm în conștiință. Ce pierdem în realitate, cîștigăm în aspirație.

Marii tehnicieni, cei striviți fertil de algebră, înțeleg și iubesc poezia, căci din atîta restricție de a fi pătimași, rezultă în ei o poftă incomparabilă de patimă.

Lumea de azi are nevoie de arte, tocmai pentru că are nevoie de ingineri. Ne vom preocupa aici de acele informații care ating permanent sufletul unui român al acestui timp. Literatură și morală, politică și sport, cosmos și mica publicitate, iată teritoriul pe care se va exercita săptămînal la această revistă cuvîntul meu pe care-l doresc, chiar înaintea dumneavoastră, cît de cît inspirat.

DEPINDE DE NOI

Subliniind, în importanta sa cuvîntare de sîmbătă 19 februarie 1972, capacitatea industriei românești de astăzi, ritmul ei de dezvoltare, tovarășul Nicolae Ceaușescu punea conștiința noastră a tuturor, — și în primul rînd pe a celor investiți cu răspunderea directă a acestor sectoare de activitate — în stare de veghe și de vie răspundere, spunînd cuvinte durabile asupra cărora e cazul să medităm mai mult.

„Pentru a înțelege ce reprezintă o zi nelucrată în industrie, este suficient de menționat că în anul 1972 producția pe o zi reprezintă circa 1 miliard 150 milioane lei. Ținînd seamă de faptul că prin folosirea incompletă a capacităților de producție se pierd, după unele aprecieri, aproximativ 25—30 de zile lucrătoare pe an, rezultă că în 1972, dacă nu se lichidează această stare de lucruri negativă vom înregistra o pierdere de producție de circa 28—30 miliarde lei. Continuînd calculul acesta, ar însemna pe întregul cincinal — luînd în considerare și noile capacități de producție ce se vor da în funcțiune — un minus de producție în valoare de circa 140—150 miliarde lei, adică echivalentul producției pe o perioadă de 5—6 luni."

Și, dacă e firesc ca fiecare să ia din această cuvîntare întîi ceea ce îl atinge de-a dreptul, șefii centralelor și între-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Regizorul Mircea Mureșan despre filmul său

„BARIERA"

(Pagina a 4-a)

ALO, MILIȚIA ?

CUM A FOST DESCOPERIT INFRACTORUL NOCTURN

(Amănunte în pagina a 7-a)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

28 DE ANI SINGUR ÎN JUNGLĂ

CULCUȘUL DIN STÎNCĂ

(Relatările în pagina a 3-a)

În Bucureștii de altădată

UNDE A FOST TÎRGUL CUCULUI?

O imagine parțială a Hanului Sf. Gheorghe-Nou de lîngă Iăcașul cu același nume

Cu greu se mai întîlnesc astăzi bucureșteni care să fi auzit de Tîrgul Cucului, dar și mai rar sînt cei care să-i poată localiza, deși nu a trecut decît ceva mai mult de un veac de cînd acesta vechi vad comercial și meșteșugăresc se definea pregnant în realitățile orașului. Documentele îl atestă în secolul al XVIII-lea, dar este anevoios de spus dacă la această dată el nu funcționa cu mult timp mai înainte. Înfiriparea lui putînd fi strîns legată de începuturile locuirii ulițelor situate nu departe de reședința voievodală.

Tîrgul Cucului se desfășura într-o zonă de o importanță economică excepțională. Zeci de documente amintesc de mulțimea îndeletnicirilor locuitorilor de aici, înghesuiți pe uliți înguste și întortocheate, care gravitau în jurul Căii Moșilor de astăzi, care ducea spre tîrgul de unde-și procura bucureșteanul o gamă largă de produse necesare, de la alimente pînă la banalele oale din lut, copăile și ulicioarele, fineturile, sau tot ce oferea această piață agro-pastorală.

Meșteșugarii de acum 150 de ani

Călătorul pornit cu un veac și jumătate în urmă, spre zona Pieții 1848 de astăzi, ar fi străbătut o serie de străzi cu meșteriași lor, grupați de cele mai multe ori în puternice bresle. Astfel ar fi întîlnit ulița meșterilor cavafi, care înconjura latura de est și de nord ale impunătorului han Sf. Gheorghe-Nou. Mai la nord-est se afla o ulița purtînd numele pescarilor, ocupație de mare semnificație în Bucureștii epocii feudale. Către nord, pe o ulița din jurul lăcașului cu același nume, erau scaunele de carne ale măcelarilor, cazanele și prăvăliile săpunarilor și multe altele. Aici, spre hotarul de nord al Bucureștilor secolelor XV—XVI, se aflau cuptoarele de ars vase din lut ale olarilor, iar spre sud și sud-est era vatra străveche a fierarilor. Cîteva cuptoare de redus minereu au fost descoperite de arheologi, altele mai zac și astăzi acoperite de straturi groase de moloz, în jurul străzilor Răzvan și Cavafi. De fapt un lot bogat de documente din secolele XVIII—XIX mai vorbesc de o ulița „Fringe-fier", unde foalele și nicovalele transformau barele de metal în cercuri pentru butoaie, sape, șine pentru roțile caretelor și potcoave.

După cum Lipscanii sau Ulița cea Mare este puternic legată de viața comercială, tot așa și Tîrgul Cucului se confundă o bună bucată de vreme cu activitatea meșteșugărească bucureșteană. Toate acestea au rămas să populeze o lume a istoriei, domeniu căruia îi aparține chiar și denumirea de Tîrgul Cucului. Cu greu se poate explica de unde și-a luat această denumire, mai ales că toate celelalte tîrguri au fost definite prin poziția lor față de Curtea domnească. Cert este faptul că două premise, Podul Tîrgului de Afară și Hanul Sf. Gheorghe-Nou, i-au dat un impuls continuu.

Ceea ce caracteriza acea ulița podită, dar mereu prăfoasă, era lungimea ei, parcurgînd atît partea veche a orașului cît și ultimele locuințe ale proaspeților bucureșteni, care vor fi făcut ca bariera orașului să fie mereu împinsă mai departe.

Vechi loc de supliciu

Podul Tîrgului de Afară străcurindu-se prin trei piețe și străbătînd orașul pe o mare distanță oferea vizitatorului imaginea unei vitrine a comerțului țărănesc dar și negustoresc, a vieții urbane cu arhitectura și forfota ei, cu petreceri și lăutari, găzduiți o vreme în apropierea Tîrgului Cucului. Încă de la început șuvoiul de oameni atras de prăvăliile și atelierele de pe ulița determinase domnia să execute aici unele din pedepsele publice cu caracter demonstrativ. Pe aici se perindau carele condamnați-

lor la suplicii către furcile din Cîmpul Moșilor. Dar și pedepsele mai mărunte se ispășeau tot în această parte a orașului. Unele morminte descoperite în grădina Sf. Gheorghe-Nou, datînd din secolul al XV-lea sînt evidente mărturii ale condamnării la decapitare sau tăierea mîinilor, ce nu vor fi fost executate prea departe.

Plecînd de la curtea domnească peste ulița Colței, Podul Tîrgului de Afară se așternea pe lîngă seculara biserică Sf Gheorghe-Vechi și dădea în zarva Tîrgului Cucului. Acesta se afla cuprins între Hanul Sf. Gheorghe-Nou, Lacul Șutului, din spatele spitalului Colțea de azi, mergînd pînă spre biserica cu Sibile și mahalaua Stelea. Tîrgul era animat de vadul comercial ce-l reprezenta locul acesta dintre hanuri, înconjurat de ulițele meșteșugărești și străbătut de molcoma undă de apă a Bucureștioarei, riu ce izvora din grădina Icoanei și se vărsa în Dîmbovița prin două brațe.

Unul dintre cele mai mari hanuri

Viața tîrgului era susținută de atelierele și prăvăliile din jur, dar cea mai intensă activitate comercială se desfășura în hanurile ce s-au dezvoltat cu o frecvență deosebită aici, constituind în același timp și locul unde erau adăpostiți cei ce veneau de departe la această faimoasă piață.

Hanul Papazoglu, hanul Mihalache, hanul Niculescului, hanul Gazoti, Hiler, chiar hanul Solacolu au luat ființă într-un interval relativ scurt. Dar nici unul din acestea nu întrecea activitatea hanului Sf. Gheorghe-Nou, unul din cele mai mari din București. Piatra de fundație i-a fost pusă de Panaioteki Nikusios Mamona pe la 1672. Dar cel care i-a dat impunătoarea înfățișare a fost Constantin Vodă Brâncoveanu, în anii 1695—1698.

Cronicarul Radu Greceanu subliniază că domnitorul a făcut cel de-al doilea „rînd de chilii foarte bune și boltite" cu „multă nevoință și mare cheltuială". Într-adevăr hanul care ocupa aripile de est, de nord și o parte din cea de vest, ce se afla cam pe locul grădinii dinstre B-dul 1848, era o construcție impunătoare. Se spune că peste 200 de încăperi, cu pereții trainici din cărămidă îngustă și mortar rezistent, ziditi în tehnica secolului al XVII-lea, adăposteau în special negustorii veniți din occident, angrosiști sau toptangii, care aduceau la București un sortiment variat de mărfuri.

Două pustiitoare incendii pun la început, în 1718 și 1735, la grele încercări, pentru ca cele următoare să condamne la nimicire impunătoarea construcție brîncoveneească. Mai întîi la 28 august 1804 focul a atacat cu furie acoperișul și o bună parte din tîmplărie. Apoi în memorabila zi de 23 martie 1847 focul a nimicit aproape totul. Mormanele de moloz și cărbune au rămas ca tristă amintire, cîțiva ani, pînă cînd domnia a hotărît dărîmarea cioturilor și acoperirea lor cu molozul propriu.

Inima Tîrgului Cucului se stingea o dată cu această calamitate. Cădeau tot atunci pradă incendiului șirurile de barăci înfiripate pe latura de nord a hanului construit de Brîncoveanu, numeroase case, prăvălii, ateliere.

Ziduri de un metru înălțime sub asfaltul străzilor

Excepțînd desenele lui M. Bouquet și A. Raffet de la jumătatea secolului al XIX-lea, iconografia hanului este extrem de săracă. Nu se cunosc nici prea multe izvoare cartografice. De aceea descoperirile arheologice au o valoare deosebită. În cîteva campanii de lucru s-au precizat limitele construcțiilor ce închideau o curte lată de peste 60 metri. Chiliile hanului au dispărut sub străzile ce s-au deschis în jur, dar cercetarea arheologică le-a putut identifica, păstrînd încă circa un metru din înălțimea lor. Latura nordică a hanului avea un șir de camere ce măsurau 9,5 m.p. altele avînd 18,5 m.p., întreaga aripă comunicînd spre curte printr-un cerdac lat de aproape doi metri. Același sistem de camere era amenajat și spre est. Ele continuă să-și ducă o existență necunoscută încă suficient, acoperite de molozul de sub străzile și parcul din apropiere. Eventuala valorificare a acestor vestigii, prin completa lor dezvelire, ar adăuga șirului modest al monumentelor laice din centrul Bucureștilor un obiectiv semnificativ al vieții orășenești din secolele trecute.

★

Timpul a modificat monumentele și locurile, iar trecătorului de azi îi este greu să întrevadă în acest context, pitorescul locurilor, larma tarabagiilor, uruitul butcilor, al chervanelor și tropăitul cailor în acest trepidant punct comercial al orașului medieval, Tîrgul Cucului.

Aristide STEFĂNESCU
cercetător la Muzeul Bucureștilor

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

O STRĂLUCITĂ CONFIRMARE A PRESTIGIULUI INTERNAȚIONAL AL ȚĂRII NOASTRE

URMARE DIN PAG. 1

al Muncii, ale statului nostru și ale Republicii Populare Congo. Totodată ei au efectuat un larg tur de orizont asupra relațiilor internaționale. Rezultatele fructuoase ale acestor convorbiri consemnate în Declarația comună româno-congoleză au reliefat contribuția deosebit de importantă a vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru întărirea prieteniei între cele două popoare, pentru întărirea frontului antiimperialist, pentru victoria cauzei păcii și colaborării internaționale.

După cum se știe, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Populară Congo a prilejuit convocarea unei ședințe plenare extraordinare a Comitetului Central al Partidului Congolez al Muncii. În cadrul acesteia, dind curs invitației tovarășului Marien N'Gouabi, președintele C.C. al Partidului Congolez al Muncii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o expunere privind unele preocupări actuale ale politicii partidului nostru comunist, expunere urmărită cu un viu și profund interes.

Bogat în semnificații, dialogul româno-congolez la cel mai înalt nivel a vădit încă o dată caracterul profund constructiv al vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu atît pe planul relațiilor bilaterale cît și în ansamblul vieții internaționale, justețea politicii internaționale a partidului și statului nostru, înalta prețuire de care se bucură astăzi în lume Republica Socialistă România.

Continuindu-și călătoria, marți dimineața președintele Nicolae Ceaușescu a sosit în Republica Zair. Vizita întreprinsă în această țară a constituit o nouă și puternică afirmare a legăturilor de prietenie și colaborare stabilite între cele două țări și popoare. Așa cum este cunoscut, poporul nostru a urmărit cu sentimente de caldă prietenie și solidaritate lupta plină de sacrificii desfășurată de poporul zairean pentru înlăturarea dominației coloniale. România se numără printre primele țări care au recunoscut tînărul stat african după cucerirea independenței, condamnînd cu hotărîre intervenția imperialistă și a trupelor de mercenari.

Și aici vizita președintelui Nicolae Ceaușescu a căpătat, prin amploarea și tumultul manifestărilor populare, caracterul unei adevărate sărbători. Imaginile fotografice publicate în presă, cele prezentate la televiziune, relatările trimișilor speciali au oferit opiniei noastre publice tabloul manifestărilor ce oglindeau efuziunea unor sincere și calde sentimente de prietenie.

Vizita în Republica Zair, convorbirile purtate între șefii celor două state au scos în evidență posibilitățile dezvoltării continue a relațiilor de prietenie dintre cele două țări, — a dezvoltării unor noi posibilități pentru cooperarea economică, tehnică și științifică, culturală, între România și Zair, cooperare menită să contribuie la dezvoltarea economiilor naționale. „Sînt încredințat — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — că vizita, convorbirile pe care le vom avea în aceste zile — spre regret, puține — vor contribui la un nou avînt al relațiilor noastre, vor deschide o pagină nouă în cartea prieteniei dintre poporul român și poporul Republicii Zair".

Cînd încheiem spre a trimite la tipar aceste rînduri, atenția opiniei publice din țara noastră se concentrează spre noua etapă a vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în țările africane : Republica Zambia. Și aici, un tînăr popor liber, care-și croiește luptînd, un drum în istoria lumii contemporane apărîndu-și independența, așteaptă cu viu interes vizita înaltilor oaspeți români, confirmînd încă o dată prestigiul internațional al țării noastre, respectul și aprobarea de care se bucură politica sa internațională, pusă în slujba nobilelor năzuințe ale omenirii, de pace, colaborare și progres social.

LUMEA CA LUME

ALEXANDRU GEORGE ÎȘI ASUMĂ RISCUL

S-a manifestat de curînd, în proza și în critica noastră, un tînăr intelectual ce promite să fie o personalitate puternică și originală : Alexandru George.

Domnia sa a dat, pînă azi, toate semnele că va fi ceea ce ne-am permis să pronosticăm mai sus. Judecățile sale nu sînt de loc expresia unei furii ori pasiuni spontane, chiar cînd sînt nedrepte (și-mi par a fi, nu rareori). Dar orideciteori nu sîntem de acord cu el, ființa onestă a părerii noastre simte că, totuși, punctul lui de vedere merită credit, că e un punct de vedere posibil, că a apărut unul dintre acei critici ce se încumetă să facă, da, critică literară, iar nu transport de tămîie ; că a apărut unul din acei intelectuali dispuși să înceapă analiza critică nu cu te miri ce debutant (care-ți oferă toate comoditățile și poate fi doborît ușor), ci cu cei mai mari, cu cei mai stabili, cu cei mai puțin-discutați scriitori. Eu nu consider aspra mea lui Alexandru George decît unul din semnele că el e o personalitate. Și în același timp cred, firește, că asprimea aceasta ar fi condamnabilă dacă din punerea ei în stare de funcționare ar ieși o scară de valori strîmbă la nivelul **întregii** literaturi române.

Deocamdată, însă, vehemența, claritatea, seriozitatea, talentul verbal, plăcerea de a fi sistematic, inconsecvența creatoare, pasiunea polemicii, constituie suficiente garanții pentru noi ca să vedem în Al. George pe unul dintre acei temerari de care are nevoie literatura, într-o țară temerară și plină de luciditate.

În fond, fiind de la început original și curajos, Alexandru George își asumă toate riscurile care decurg de aici. Adică și riscul de a fi infirmat.

CINE E MIRCEA FLORIAN?

Mircea Florian este acel băiat tînăr care cîntă, din cînd în cînd, pentru dumneavoastră. Cîntecele lui sînt ale lui într-adevăr, pentru că el le-a compus, și muzica, și el le-a găsit și cuvintele, și pentru că el e acel ce a venit să ni le spună. Mircea Florian este de undeva din Maramureș și, față de atîția rizglați ce se tem să spună de unde vin, ca și cînd s-ar fi născut în avion sau în liftul din turnul Eiffel, Mircea Florian vorbește în cîntecele sale despre obștea din care vine, și — chiar cînd nu vorbește direct — îl trădează ritmurile crîncene și speciala blîndețe ce i-au impus acest fel de a gîndi muzical. Cu o chitară și o cobză, Mircea Florian reușește să umple de viață o sală, ca o întreagă orchestră.

Și, vai, el este absolvent al facultății de cibernetică ! ! !

Visez ca, în această primăvară, să înființez un **„Teatru dinamic de muzică și poezie"** la care fete și băieți ai acestui timp să vină și să cînte, să vină și să spună poezii, în acel mod tulburător în care trăiesc colectivitățile libere, serioase și hotărîte să facă din trecerea prin viață prilejul unei rodnicii. Adică așa cum sîntem noi românii la 1972.

Cine e Mircea Florian ?

Mircea Florian este unul din semnele timpului nostru bun.

UN MIC TERORIST

La o școală din București a fost descoperit un mic terorist. Acțiunile lui erau foarte simple. Băiatul, elev în clasa a VI-a, chema la el colegi din clase mai mici și le spunea : **„Băiețaș, mîine cînd vii la școală îmi aduci 5 (cinci) lei, îi procuri cum știi tu și mi-i aduci. Dar să nu spui nimănui, că te omor !"**

Teroristul are 13 ani și infinite posibilități de dezvoltare în viitor. Baza o constituie ulmitoarea sa precocitate : el înțelege și ce e banul (pronunțînd corect „5 (cinci) lei") și ce e taina („să nu spui nimănui"), și ce e moartea („că te omor")

Totuși, ne punem întrebarea, ce nevoie avea el de atîția bani ?

Culmea ar fi ca băiatul să fi avut și el de plătit birul zilnic, unui terorist dintr-o clasă mai mare. Eu așa cred.

SĂ-I TĂIEM CAPUL LUI GRUIA?

Gheorghe Gruia a fost și rămîne cel mai mare handbalist român și probabil și cel mai bun din lume. Dar acum națională noastră de handbal nu mai merge bine. Și nici Gruia nu mai este în forma lui excepțională. Ei, bine, cine credeți dumneavoastră că e vinovat că handbalul românesc a stagnat, în vreme ce în alte țări a luat un neobișnuit avînt ?

Bineînțeles că Gruia !

Cînd eram primii din lume, C.N.E.F.S. se lăuda cu performanța SA, nu a lui Gruia. Acum, de vină e Gruia. Antrenorii echipei noastre reprezentative arată și dînșii cu degetul tot spre Gruia, în loc să vadă propria lor vină care nu e mică. Situația este absurdă și Gruia ar merita un alt tratament de la cei pe care i-a purtat, cu marele său talent, pe vîrfurile gloriei.

Răul e mult mai adînc : **absența unei mișcări handbalistice serioase, la nivelul întregii țări.**

Așa vom păți și în tenis, căci Ilie Năstase nu se înmulțește prin butași ci prin crearea unei școli de tenis. Timpul trece, marelui Țiriac îi încărunțește mustața, și dacă Shakespeare nu a fost nemuritor, cu atît mai mult noi nu putem fi nemuritori, și Ilie Năstase o dată cu noi.

Exact în aceeași situație în care se află astăzi handbalul, se va afla mîine tenisul. Mi se pare nedrept să distrugem miturile pe drept întemeiate, al lui Gruia și, poate, și pe al lui Ilie Năstase, cînd am avea cu totul altceva de făcut : **să dezvoltăm în mod ritmic și armonios sportul românesc !**

Să nu-i tăiem capul lui Gruia, ca să jucăm handbal cu el, că n-are nici un rost. Să folosim cu încredere mîngea propriu-zisă de handbal. Iar lui Gruia să-i dăm cinstea ce i se cuvine, mai ales acum, cînd am putea să înțelegem ce mare era în forma lui bună.

PSIHOPUBLICITATE
VECINII DE VECI

Nu-mi închipui ce fel de stare sufletească guvernează pe cei ce anunță la mica publicitate **„caut asociat construcție cavou".**

În ultima săptămînă, în „România liberă" căutarea respectivă a avut oarecare frecvență. Nimic de zis, oamenii fac ce vor și caută ce vor. Și mai ales sînt obligați să răspundă necesităților.

Dar mult sînge rece trebuie să aibă cineva care are răbdarea să caute asociat pentru construirea cavoului. Vă dați seama ? Asociații se vor întîlni și vor face un schimb de opinii despre stilul cavoului, despre poziție, despre tot, tot, tot.

Pentru că, nu-i așa, în viitor, asociații ar urma să se întîlnească jos, acolo, în cavou. Ca vecini Dar numai dacă se înțeleg asupra construcției cavoului.

Adrian PĂUNESCU

Monolog interior despre...

TEMPERAMENT

de Victor BÎRLĂDEANU

Strigătele lui răzbeau pînă în al patrulea birou, impresionînd neplăcut auzul : erau ca un lanț de explozii verbale, întrerupte de scurte pauze care nu făceau decît să accentueze senzația de tempestă sonoră.

— Nu vă faceți probleme — mă asigură cu un blajin zîmbet condescendent o amabilă funcționară a respectivei instituții care sesizase privirea mea alarmată. Colegul nostru e un om cu temperament. Altminteri, băiat bun...

Cu toate aceste asigurări, nu m-am putut desprinde de sub povara sentimentului de jenă pe care-l încercasem în clipa cînd stridențele verbale ale „colegului" îmi izbiseră timpanul. Și m-am gîndit atunci la atîtea alte manifestări, mai mult sau mai puțin asemănătoare, la care mi-a fot dat să asist și care își găseau „justificarea" în acest cuvînt, ce părea să capete pe buzele unora rezonanțe de-a dreptul magice : temperament.

Oare temperamentul să fie într-adevăr o îndreptățire pentru grosolănie, mitocănie, violență, agresivitate ? N-aș vrea să mă refer la somități incontestabile pe tărîmul psihologiei, dar e bine știut că temperamentul constituie numai una din coordonatele personalității, e drept importantă, dar nu singura definitorie. Căci exprimînd dinamismul reacțiilor individului în raport cu evenimentele și fenomenele cotidianului, adică, în fond, tocmai manifestările sale cele mai directe, mai elementare, mai necontrolate, temperamentul poate explica multe, dar nu poate scuza. Armonia unică, inimitabilă a personalității umane o dă tonifianta simbioză a atîtor factori — voința, discernămîntul, luciditatea, aptitudinile, dar mai ales caracterul — care, întregindu-se și reliefîndu-se reciproc, conturează structura de lungă durată a comportărilor individului. Sub imperiul acestor factori — și în special al voinței, al autocontrolului — temperamentul, de orice tip ar fi el, fie și cel mai coleric, se poate stăpîni, ține în frîu, punîndu-se în valoare virtualitățile sale pozitive. La urma urmelor, impetuozitatea și mobilitatea deosebită a reacțiilor psihice ale colericului pot fi metamorfozate în sursele unor inepuizabile energii, cu condiția să nu fie considerate ca niște „justificări". Nici de el, nici de ceilalți.

Un punct de vedere la fel de eronat este și cel care scuză, tot prin temperament, atitudinile apatice, poziția de „lasă-mă să te las" a unora. Desigur, nu tăgăduim, există și indivizi mai inhibați, mai interiorizați, cu reacții mai lente. Dar lipsa de spontaneitate nu trebuie neapărat să ducă la nepăsare abulică, la ignorarea comodă a problemelor și frămîntărilor celor din jur. Călăuzit conștient pe făgașul valorificării potențialului său pozitiv, un asemenea temperament poate fi fructificat tocmai pe linia gîndirii chibzuite, hotărîrilor temeinic elaborate. Comportarea calmă, echilibrată reprezintă, în definitiv, și un izvor de calm și echilibru pentru colectivul în care muncești și trăiești.

...Poate că n-ar strica — atunci cînd ni se aduce temperamentul drept justificare sau scuză — să aruncăm o privire mai în adînc : nu cumva e vorba de vreun cusur de caracter ?

Ion Bănică

Nicolae Mândița

Cristian Dobre

Ion Popa

SIGURANȚA, INIȚIATIVA, CURAJUL VIN TOATE DE LA STĂPÎNIREA MESERIEI

URMARE DIN PAG. 1

Dacă nu înveți mereu, nu mai ești bun.

— V-ar speria însă o reeditare a acelei experiențe ?

— Da de unde ! Cred că m-ar stimula. De atunci, am rămas cu credința că unde e greu, e bine. O declar mereu, sincer.

— Lucrați pentru marile combinate chimice din țară. Planul se îndeplinește. Băieții din brigadă sînt buni. Ce vă mai neliniștește ?

— Totul. Ion Bănică rîde din toată inima, de parcă mi-ar fi spus o glumă.

— Nu e prea mult ? Încerc și eu să mențin tonul glumeț.

— Nu, fiindcă nu te poți baza mereu pe ceea ce știi, cînd trebuie să știi mereu mai mult.

— Dar oamenii învață. Dumneavoastră spuneați că toți urmează cursurile de perfecționare din uzină.

— Spuneam, desigur. E bine că învățăm în uzină. E bine să învățăm și acasă. Așa cîștigăm siguranța în profesie. Așa întărim curajul răspunderii. Așa stimulăm inițiativa.

— Vreți să spuneți că inițiativa nu e decît rodul perfecționării profesionale ?

— Absolut. Inițiativa fără pregătire foarte bună, apare ca o mașină colos care nu poate funcționa fiindcă meșterul nu i-a pus o piesă de bază.

— Toți oamenii din brigadă caută greul, la fel ca dumneavoastră ?

— Aaa... Vă gîndiți la ce v-am spus, cu greul și cu binele. Păi, nu chiar toți. Dar nici nu-l ocolesc. Ei, cui nu-i place, cînd dă de greu și învingîndu-l, să se simtă stăpînul acestor mașini pe care tot mintea omenească le-a inventat...

— Ce înseamnă inițiativă în meseria dumneavoastră ? NICOLAE MÂNDIȚA este electrician. Un om scund, voinic, cu ochi mari, negri, sfioși.

— În meseria noastră, sînt trei momente cînd trebuie să ai inițiative.

— Cum așa ?

— Inițiativă pentru a ajuta mașina să meargă neîntrerupt, așa cum e menirea ei. Deci, o dată. Inițiativă pentru a face cît mai rapid o intervenție, o reparație cînd e nevoie. În sfîrșit, a treia oară, să ai inițiativă cînd se cere ca o mașină automată să dea randamentul scontat și nu-l dă.

— Cînd nu l-a dat ?

— Avem piese în mecanică, ce erau acționate de curent continuu. Nu dădeau rezultatele așteptate. Am confecționat, atunci, electromagneți pentru piesele de 100 tone care ștanțează table la grosimi pînă la 12 mm.

— De unde se vede că a fi electrician nu înseamnă doar a întreține și a repara mașinile, utilajele.

— Dar cine v-a spus despre electricieni așa ceva ?

— Așa credeam.

— Nu zic că nu e foarte important să urmărești, ca electrician, cum merge, cum respiră fiecare mașină. Cu atît mai mult, cu cît ai în fața ta mașini foarte mari. Nu zic că nu este greu să le întreții în așa fel viața, încît să prelungești ciclul între două reparații. Reușim și una și alta. Mai trebuie însă, ceva.

— O scînteie de creație ?

— Întocmai.

Cei mai vîrstnici, vor să creeze. Ce vor cei mai tineri ? Doi oameni, tot de la Griviția Roșie, ION POPA, tînăr lăcătuș, și CRISTIAN DOBRE, sudorul șef de brigadă la Cazangerie, muncitor cu experiență care a format și formează tineri. Fiindcă am purtat discuția în paralel, încerc s-o redau așa cum s-a desfășurat. Punctul de plecare au fost vorbele lui Dobre : **„Am încredere în tineri"...**

— Vi s-a confirmat justețea acestui punct de vedere ?

— Se confirmă mereu. Excepțiile sînt prea puține pentru a mă clinti de la această atitudine a mea față de tineri.

— Nu încercați un sentiment de neputință, de părere de rău, cînd transmițînd ceea ce știți, vă dați seama că sînt lucruri pe care nu le mai puteți face așa cum le fac azi tinerii ?

— Pe undeva, or fi și astfel de sentimente. Că om ești... Le întrece, însă, mîndria să-i pot ajuta chiar să mă întreacă. Am băieți foarte bine pregătiți. Teoretic, chiar mai bine ca mine. Practic, încă nu. Dar nu pentru multă vreme.

— Ce spuneți de părerea tovarășului Dobre ? ION POPA, căruia mă adresez, îmi răspunde, cu un zîmbet abia mijit pe obraz.

— Să vă spun că mă bucur, ar fi banal. Ceea ce pot să afirm cu toată tăria e că legătura între muncitorii mai vîrstnici și cei tineri e puternică, la noi în uzină. Oricît de pregătiți am veni, prețuirea lor, înalta lor calificare sînt pilnea profesiei în care noi, cei tineri vrem să ne specializăm. De asta considerăm că e un noroc să fim repartizați la lucru, lîngă un meseriaș foarte bun.

— Cine este norocul dumneavoastră ?

— A fost Constantin Ștefan. E pensionar acum. N-am să-l uit, fiindcă îi sînt recunoscător. Pe măsură ce munceam, alături de el, îmi iubeam tot mai mult profesia. Astăzi, știu și eu și mulți alți tineri, veniți o dată cu mine în uzină, că siguranța, inițiativa, curajul vin toate, din stăpînirea meseriei.

— Vă iubiți profesia și findcă aici, în uzină, lucrați la piese variate, unele realizate pentru prima oară la noi ?

— Dați-mi voie să vă spun eu întîi, părerea. Sînt mai bătrîn, intervine Cristian Dobre. **Poate v-au spus și alții. Majoritatea muncitorilor din uzină gîndesc așa : meseria ți-o iubești, indiferent la ce lucrezi. Dar o îndrăgești mai mult, cînd lucrezi la piese grele, la unicate chiar.**

— Tinerețea ce spune ?

— Spune că deocamdată, dragostea pentru profesie — declară Ion Popa — este la mine, cel puțin, strîns legată de ceea ce fac, de aceste piese deosebite la care lucrez. Dar mai am vreme să-i descopăr frumusețile.

— Sînteți de acord ? îi cer părerea lui Dobre.

— Desigur, are dreptate. Cînd îi vor încărunți timplele va descoperi mai multe frumusețe. Nici atunci nu le va ști pe toate. Dar se va bucura la fel ca mine, acum, să constate că cei tineri pe care i-a format pot lucra pe lîngă cei mai buni meseriași.

★

Ori de cîte ori revii la Griviția Roșie descoperi OAMENI. După ce-i cunoști, după ce afli puțin din ce gîndesc, te bucuri să-i pui alături de cei al căror nume, a căror amintire, le păstrezi, într-un carnet de notițe sau în tăietura din ziarul în care ți-ai așternut impresiile într-o zi, tot așa cînd te-ai reîntors la uzina Griviția Roșie.

Lucia MANOLESCU

SECVENȚE

MAMUTUL DESCOPERIT LA ORADEA

Am înserat în presă la timpul potrivit, vestea descoperirii la marginea de est a orașului Oradea a primelor fragmente aparținînd unui mamut. Apoi au urmat altele. Specialiștii muzeului „Țării Crișurilor" și-au stabilit aici un adevărat șantier paleontologic. Acum la încheierea săpăturilor, purtam o convorbire cu profesorul **VIRGIL GIURCĂ**, directorul acestui muzeu.

— După cum știți, ne relatează dînsul, la 28 ianuarie am fost înștiințat că pe șantierul de extindere a fabricii de bere s-au găsit niște oase. Deplasîndu-ne la fața locului, am fost plăcut surprinși să constatăm că este vorba de un fildeș de mamut. Cu prilejul săpăturilor care au urmat au fost scoase la suprafață 136 de piese, între care foarte importante : ambii fildeși și un număr mare de coaste, vertebre, oase lungi de la membre, în total, circa 75 la sută din oasele animalului.

După primele observații și studii am constatat că sîntem la sfîrșitul celei de a treia glaciațiuni — aproximativ acum 15 000 -20 000 ani. Mai mult ca sigur că animalul a fost vînat. Așa se explică faptul că pe o suprafață relativ mică au fost găsite toate oasele. El se numără printre cele mai mari din Europa, iar ca importanță se situează al doilea (după exemplarul expus la Muzeul „Grigore Antipa").

Iosif POPA

REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB

PE FIRUL EVENIMENTELOR

DE UNDE SARE MUŞTARUL

de Nicolae LUPU

Un cunoscător al culiselor întîlnirii anglo-franceze la nivel înalt afirmă că la un moment dat președintele Franței, Pompidou, i-ar fi spus premierului englez Heath „Francezii obișnuiesc să mănînce carnea de berbec cu muștar". Și cum discuția nu avea loc la masă trebuie presupus că remarca se referea la una din chestiunile politice aflate pe ordinea de zi

Se știe că de luni de zile opoziția engleză împotriva aderării la Piața comună face eforturi pentru a obține ca decizia să fie supusă unui referendum, Guvernul conservator care se simte mai sigur pe voturile din parlament decît pe cele din rîndurile opiniei publice a refuzat categoric această solicitare. Or, cu cîteva zile înainte de a vizita Anglia, președintele Pompidou, la o conferință de presă a anunțat, după părerea multor conservatori, din rațiuni de politică internă, organizarea unui referendum cu privire la lărgirea Pieței comune. Dacă în viața politică internă franceză o asemenea confruntare nu pune nici o problemă guvernului, substituindu-se altora mai controversate, în Anglia inițiativa franceză a creat multă nemulțumire și frămîntare. Pe bună dreptate mulți englezi se vor întreba : de ce noi care intrăm nu putem „referenda" iar unii din cei care ne primesc nu ? La întrebarea iritată a domnului Heath de ce-i strică socotelile tactice, domnul Pompidou a preferat să răspundă printr-o butadă care în esență înseamnă că fiecare este îndreptățit să procedeze după cum îi este gustul. Ziarul american „Washington Post" remarca într-un editorial : „Domnul Heath, care încearcă să-i convingă pe englezi să-și mănînce berbecul lor cu un sos diferit — numai cel parlamentar — este îndreptățit să se întrebe dacă era chiar atît de necesar să se facă o demonstrație cu privire la mușchiul plebiscitar care să treacă dincolo de Canalul Minecii.

Mulți vor ajunge să se întrebe în Anglia dacă în probleme vitale economice și politice care urmează să fie soluționate de acum înainte conform celor declarate, „în spirit comunitar" nu se vor manifesta cel puțin cu aceeași pregnanță gusturile diferite în ce privește modul de consumare a berbecului sau a multor altor preparate renumite din bucătăria celor două țări.

În aceste condiții de natură a-l dezorienta și pe domnul Heath este firesc să se întîmple cele semnalate acum cîteva zile în parlamentul englez. Deputatul laburist Hamilton l-a atacat pe premierul englez într-o chestiune minoră — acordarea unei distincții. Edward Heath a replicat între altele : „Îmi pare rău că domnul Hamilton minat de opoziția lui față de politica europeană (de intrare în Piața comună — n.n.), opoziția sa față de atitudinea noastră, recurge la atacuri împotriva unui om distins care a contribuit mult la prosperitatea acestei țări..." etc., etc. Domnul Heath nu a putut înțelege de ce spusele sale au fost întîmpinate cu rîsete generale decît atunci cînd liderul partidului laburist, Harold Wilson, i-a atras atenția că domnul Hamilton nu este decît „un distins sprijinitor al intrării Angliei în Piața comună", a poliției guvernului conservator și un adversar al politicii adoptate în acest domeniu de propriul său partid. Așadar, domnul Heath începe să manifeste confuzii cu privire la cine îl sprijină și cine îl atacă în politica sa procomunitară. Nu știm dacă el va ajunge la concluzia că metoda cea mai bună pentru risipirea confuziilor este referendumul, dar sîntem aproape siguri că de acum înainte va studia cu mai multă atenție bucătăria franceză pentru a nu mai avea surprize cînd se va așeza la masă cu partenerii săi din Piața comună. Și poate nu numai bucătăria franceză.

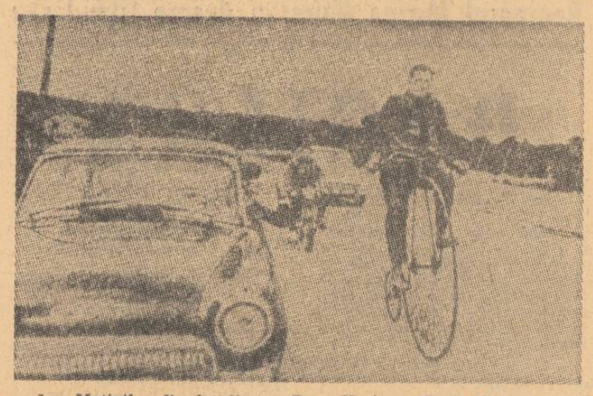

Jan Matiatko din localitatea Duur-Kralove (R. S. Cehoslovacă) și-a făcut rost de un velociped — vehicul cu două roți inegale, asemănător cu bicicleta, un fel de strămoș al ei — folosit încă în secolul trecut. Și cu acest mijloc de locomoție original în zilele noastre a plecat în concediu pe care și l-a făcut în R. P. Bulgaria. Iată-l pedalînd voinicește.

La Paris s-a desfășurat un concurs al celor mai frumoase pisici, la care au luat parte „concurente" din toate colțurile lumii. Sufragiile unanime ale comisiei de selecție le-a întrunit Say-yan, un exemplar strălucit al unei rase din Birmania (care seamănă foarte mult cu cea siameză dar este mult mai mare și mai robustă avînd o greutate de 5 kilograme).

DE PRETUTINDENI

ÎN CANTONUL elvețian Uri există o asociație „Wilhelm Tell" care își propune deslușirea tuturor enigmelor legate de legendarul erou național. Membrii săi se întrunesc săptămînal. Pînă acum ei au putut stabili ce încălțări purta Wilhelm Tell atunci cînd a tras drept în țintă, adică în măr. În prezent — a arătat recent președintele asociației — se lucrează la o problemă mai dificilă — din ce soi a fost mărul cu pricina.

■

LA MOSCOVA s-a constituit un club al colecționarilor cu cele mai mici cărți. În planul de activitate sînt prevăzute schimburi și corespondențe cu posesori ai unor asemenea exemplare din U.R.S.S. și din alte țări și deschiderea unei expoziții.

■

ÎN PRIVINȚA exportului de țigări — 52 mii tone în 1971 — Bulgaria se situează pe primul loc în lume, urmată de S.U.A., Anglia și R.F. a Germaniei. Ca furnizor de tutunuri și fabricate din tutun, ea ocupă locul 2 (după S.U.A.).

■

Impachetarea exponatelor la muzeul din Cairo

COMORILE LUI TUTANKAMON

EXPUSE LA BRITISH MUSEUM

Cu prilejul aniversării a 50 de ani de la descoperirea — în 1922 — a mormîntului lui Tutankamon, făcută de arheologul britanic Howard Carter și de asistenții săi, comorile găsite în acest mormînt vor fi expuse la British Museum. Expoziția care se va deschide la 30 martie 1972 și va dura șase luni, va cuprinde 50 dintre cele mai frumoase piese ale colecției, care este expusă la muzeul din Cairo în două săli imense. Ele vor fi prezentate pentru prima oară în Anglia.

Una dintre cele mai reușite piese este masca funerară a mumiei regale, executată în aur, încrustat cu lame de sticlă bleu și cu pietre fine. Vor putea fi admirate, totodată, mai multe statuete ale regelui, două din aur masiv, iar celelalte din lemn acoperit cu aur, care fără a fi adevărate portrete, rămîn minunate opere de artă. Una dintre statuete îl reprezintă pe rege într-o barcă din papyrus, aruncînd cu mîna dreaptă un harpon și ținînd în mîna stîngă un colac de fringhie. Deși nu există vreo indicație asupra animalului pe care-l vînează regele, este vorba, probabil, despre un hipopotam, animalul sfînt al zeului rădului.

Pe alte trei obiecte sînt reprezentate scene de vînătoare. Pe unul dintre acestea, o parte placată în aur a unei apărătoare de muște, se zărește suveranul în carul său regal, ținînd cu arcul doi struți. Alături, servitorii iau păsările moarte. De asemenea, dintre obiectele expuse, fac parte o seamă de bijuterii care fuseseră, probabil, purtate de rege în timpul vieții și aranjate apoi pe mumie.

Alese pentru frumusețea și bogăția lor, piesele demonstrează extraordinara pricepere a meșteșugarilor egipteni de acum mai bine de trei mii de ani.

Masca funerară a lui Tutankamon

OPERE CELEBRE DE ARTĂ POLONEZE

Dezvoltarea masivă a turismului internațional și expozițiile de artă poloneză, prezentate în străinătate, a sporit interesul manifestat față de patrimoniul artistic polonez.

Fără îndoială, puțini cititori știu că în vechea capitală a Poloniei, la Cracovia, 111 lucrări de arhitectură care au fost considerate monumente de prim ordin au primit însemnul „O". Sînt construcții unice în felul lor, cum ar fi, de exemplu, barbacana medievală, singura din Europa păstrată în stare intactă sau minunatul castel în stil gotic al regilor Poloniei, care domină orașul din înălțimea colinei Wawel, sau în sfîrșit, cea mai veche construcție a „Universității Jagellone", din secolul al XV-lea, Colegium Maius, actualmente muzeu al universității. Bisericile în stil baroc din Cracovia, cu interiorul lor rămas intact, pot rivaliza fără nici o îndoială cu monumentele Romei. De altfel, marele poet romantic, Adam Mickiewicz, numise odinioară Cracovia „Roma slavă". Dar în Cracovia nu numai vechile clădiri sînt demne de atenție.

Într-unul din muzeele orașului poate fi admirată una din capodoperele lui Leonardo da Vinci, tabloul cunoscut sub numele de „Doamna cu nevăstuica" (pictat către 1483/1484) și care o reprezintă de fapt pe Cecilia Gallerani, favorita ducelui de Milano, Ludovico Il Moro. Ani de-a rîndul s-au purtat discuții aprinse între cei mai de seamă specialiști pentru a hotărî cui să-i fie atribuită pînza. Rezultatele analizei fizico-chimice au dus la concluzia că artistul era stîngaci, aducînd astfel dovada incontestabilă că tabloul fusese pictat de însuși Leonardo da Vinci. Este unul din cele două portrete rămase de la el, celălalt fiind „Gioconda" (azi la Luvru).

În același muzeu se poate vedea o pînză semnată de Rembrandt în 1638, cu atît mai interesantă cu cît constituie o raritate în opera maestrului portretului și al scenelor biblice în care el înfățișează, întotdeauna, în prim plan, omul și lumea sa interioară. Muzeul cracovian posedă și un peisaj de-al lui Rembrandt, în care se desfășoară, deși neaccentuată, scena pildei bunului samaritean.

Demn de semnalat este, de asemenea, altarul bisericii Notre-Dame, sculptat și pictat de Wit Stwosz în anii 1477—1489, rămas, în ciuda numeroaselor întîmplări dramatice, în același loc unde a fost montat în urmă cu cinci secole. Este unul din cele mai mari altare medievale ale Europei și una din cele mai reușite opere ale stilului gotic tîrziu, din lume. Cu cîțiva zeci de ani mai tîrziu, regele Sigismund August (1548—1572) a comandat pentru interioarele castelului din Wawel o serie întreagă de tapiserii de Arras. Întreaga colecție numără 356 de tapiserii executate după o concepție uniformă a unor artiști excepționali : pentru vremea aceea era, fără îndoială una din cele mai bogate colecții din lume. Chiar astăzi cînd s-au păstrat numai 136 tapiserii, ea depășește cu mult colecțiile asemănătoare. Ea nu se compune din mai multe tapiserii aparținînd unor epoci diferite ci a fost comandată toată odată, într-un singur atelier, destinată să împodobească o singură reședință — Wawel. Tapiseriile din Cracovia alcătuiesc deci un ansamblu omogen, lucru deosebit în lume.

Deși am putea zăbovi multă vreme în fața incomparabilelor opere de artă care pot fi întîlnite peste tot pe străzile și în muzeele din Cracovia, considerăm util să ne îndreptăm spre nordul Poloniei, la Gdansk, unde vom descoperi în sălile gotice ale unei vechi mănăstiri, tezaurele Muzeului Pomeraniei și, printre ele, nestematul picturii neerlandeze — tripticul lui Hans Memling intitulat „Judecata de apoi". Această splendidă operă, datînd din 1472, a fost confiscată de pirații din Gdansk de pe vasul care o transporta în Italia. Povestea tabloului ar putea ea singură să constituie subiectul unui film senzațional. Există în lume puține opere de artă care să fi fost rivnite în așa mare măsură ca opera lui Memling, de atîtea capete încoronate. În același muzeu se află și o mare colecție de tapiserii medievale și moderne, orientale și ale Europei occidentale.

Plafonul Sălii nunților din Wawel ornat cu capete stil renaștere, sculptate în casete.

Una din cele mai bogate colecții de fresce din prima perioadă bizantină se află la Muzeul Național din Varșovia. Ea provine din săpăturile efectuate de arheologii polonezi în deșertul Nubia unde, în localitatea Farras ei au scos la lumină ziduri le unei bazilici acoperite de admirabile picturi. Desprinse apoi cu mare grijă cu mortar cu tot, ele au fost împărțite între muzeele din Khartoum și Varșovia. Descoperirea din Farras a făcut senzație în lumea întreagă, dar nu mai puțin senzațională este însăși vizitarea muzeului din Varșovia, unde aceste fresce își dezvăluie întreaga lor frumusețe.

Amatorii de artă modernă vor fi surprinși să afle că în Polonia, în orașul Lodz, se găsește una din cele mai interesante galerii ale picturii de avangardă din anii treizeci. La Muzeul de Artă din oraș se află opere celebre. Galeria expune, de asemenea, interesante compoziții ale avangardei poloneze care a putut cunoaște în acest oraș industrial „epoca de aur".

Dacă dorim să vizităm un oraș-monument ce pare să fi fost adus pe aceste tărîmuri, din Italia, trebuie să ne îndreptăm spre un ansamblu, perfect păstrat, de arhitectură a Renașterii tîrzii, cu sutele sale de case burgheze, primăria, castelul și fortificațiile sale moderne. Ansamblul este considerat drept un monument de mare valoare la fel ca și orașele pitorești din valea Vistulei, Torunul (gotic), Kazimiersz (renaștere), Chelmo și Sandomierz (gotico-renaștere). Dacă ar fi să adăugăm și numeroasele reședințe, castele și palate, zecile de biserici începînd de la cele mai vechi, romane, trecînd de la cele ale celui mai pur stil gotic și al Renașterii, italian și olandez, de la barocul bogat din sudul Poloniei, sau sobru din părțile de nord, pînă la fazele și realizările cele mai diverse ale arhitecturii neoclasice, vom reuși să avem o imagine — abreviată desigur — despre multitudinea de opere de artă din Polonia, care au rezistat, în ciuda numeroaselor cataclisme ce s-au abătut asupra acestei țări.

La vîrsta de numai 16 ani, Maria Feliciana la Silva din orașul Sergipe (Brazilia), măsoară 2,30 m. Medicii apreciază că Maria Feliciana va mai continua să crească și că nu întrevăd nici o posibilitate de a limita această creștere. De altfel specialiștii apreciază că tînăra fată a moștenit din constituția longilinee a tatălui ei care măsoară 2,15 m (mama are 1,70 m).

■

O FIRMĂ din Tokio a lansat **un preparat de conservare a buchetelor de flori. Florile stropite cu acest preparat sînt acoperite cu un strat invizibil care împiedică ofilirea. Prospectul care însoțește noul preparat subliniază că acesta nu este nici toxic nici ignifug. Un singur lucru nu se află din prospect : cît mai rămîne din mirosul florilor.**

■

ÎN MEXIC a devenit foarte popular un nou tip de fotbal. Jocul începe ca la fotbalul clasic și regulile sînt aceleași. După 20 de minute însă, pe teren își face apariția un taur furios. Din acest moment orice gol marcat este socotit cît două goluri.

■

Multe sînt metodele de a opri un sughiț ! Fiecare dintre noi știm măcar una : reținerea respirației, strîngerea nărilor, un pahar cu apă dat repede pe gît sau o bucățică de pîine mai uscată pe care s-o înghiți etc. Cea mai sigură și mai simplă metodă este să se ia o linguriță de zahăr. Metoda aceasta a fost experimentată de medicul american Edgar Engelman. Apucat de un sughiț violent în timpul unei recepții, acesta, sfătuit de o doamnă mai în vîrstă, s-a vindecat în cîteva clipe luînd zahăr. A adoptat apoi sistemul ajutînd cu succes pacienții atinși de sughiț cronic care, în cazurile extreme, poate dura săptămîni sau chiar luni. Acești bolnavi erau tratați vină acum de Engelman cu tranchilizante.

28 de ani singur în junglă

Noi amănunte despre cazul sergentului japonez care trăia izolat în junglă neștiind că s-a terminat cel de-al doilea război mondial.

Știrea că un fost sergent în armata imperială japoneză, Shoiky Yokoi, dispărut fără urmă în timpul ultimului război și declarat „căzut la datorie", a fost descoperit recent, undeva în junglele insulei Guam, a făcut ocolul lumii. Iată cîteva amănunte în legătură cu acest fapt senzațional.

A fost descoperit de doi pescari — Jesus Dennos și Manuel Degarcin — care întîmplător au văzut o figură stranie înfofolită în zdrențe pescuind în mod primitiv. Era un om cu plete lungi, cu barbă și de la care au aflat ulterior că este ostaș în armata japoneză, că se numește Shoiky Yokoi și că se ascunde în junglă din vara anului 1944, cînd americanii ocupaseră insula deținută de japonezi. Odiseea lui întrece orice ficțiune. „Am fost la început zece, treptat ceilalți au murit — de foame, de bolă sau și-au pus capăt zilelor. Pînă la urmă am rămas singur". Sergentul marca trecerea timpului prin crestături pe copaci la fiecare lună nouă. Jungla i-a oferit de mîncare — fructe tropicale, prindea și pește sau vîna din cînd în cînd animale mici. Alteori găsea melci, crabi, fructe de mango. De meserie croitor, avea asupra sa, în momentul cînd s-a trezit pe insulă, o foarfecă. Instrument cu ajutorul căruia își meșterea veșminte. Materialul folosit — frunze de palmier.

Costumele confecționate dintr-o țesătură obținută din fire vegetale

A știut că de la prizonieratul său involuntar au trecut aproape 30 de ani, a aflat ulterior că războiul s-a încheiat dar n-a știut că viața în țara sa a revenit de mult la normal. Întoarcerea sa la civilizație l-a zguduit profund. „Totul pare un vis — a spus el — mi-e frică să mă trezesc"...

Shoiky Yokoi

Singurătatea și-a pus o amprentă profundă asupra felului său de a fi. A declarat că ar dori să se urce undeva, sus pe munte, și să rămînă acolo de unul singur timp îndelungat.

Interesant este faptul că limbajul nu-i este alterat și că a putut să înțeleagă și să se facă înțeles de conaționalii săi.

Pentru dreptul de a-i edita memoriile se duce o luptă acerbă, casele editoriale suprasolicitîndu-se. În torentul de scrisori care sosesc zilnic pe adresa lui se găsesc și cecuri, donații, oferte de căsătorie. Yokoi intenționează să ofere gratuit tot ce i-a aparținut, departamentului de ocrotiri sociale al Japoniei, care s-a ocupat de cazul său.

CULCUȘUL DIN STÎNCĂ

Doi copii în vîrstă de 11 ani se rătăcesc pe munte, în plin viscol. Sînt găsiți nevătămați după o noapte de căutări, împreună cu credinciosul lor ocrotitor... Pichi.

Doi băieți în vîrstă de 11 ani, Jacques Villard și verișorul lui, Luc Vaitilleux, au vrut să facă pe vitejii. Să cucerească înălțimile. Încrezători în forțele lor au pornit într-o simbătă după-amiază să exploreze muntele. De altfel, erau dintr-un sătuc situat în preajma crestelor. Credeau că se vor descurca, cunoscînd bine toate potecile. Din fericire, nu au plecat... singuri. Și-au luat cu ei, prietenul nedespărțit, credincios : un frumos exemplar de ciine ciobănesc, pe nume Pichi. Băieții au înaintat vitejește spre platoul Larps, la peste o mie și ceva de metri altitudine. Chiar l-au depășit. La un moment dat, s-a pornit însă un viscol puternic. Vîntul adunase nămeți proaspeți. Întreaga priveliște luase alt aspect. Se înnoptase. Forțele le scădeau. Au constatat că s-au rătăcit cu adevărat. Nu mai aveau putere să mai meargă, căutînd prin noapte drumul cel bun. Drumul pierdut. Au hotărît să înnopteze în munte. Undeva, la un loc ferit de viscol. Și l-au găsit. Sub o stîncă. Nu prea confortabil. Numai îndestulător pentru a se putea cuibări toți trei. Puțin după aceea, obosiți de efort, copiii au aținit.

*

Părinții, văzînd că noaptea cade și copiii nu se întorc acasă, au dat alarma. Pădurari, pompieri, săteni voluntari, jandarmii din Saint Jean-en Royans, precum și cei din Roman, în total 150 de persoane, au pornit. Au scotocit muntele, toată noaptea, în căutarea rătăciților. Cu făcliile de rășină, cu schiuri, cu rachete de zăpadă. Pe la orele 8 dimineața, tocmai vroiau să se întoarcă amăriți de nereușită, cînd, un pădurar a zărit ivindu-se dintr-o crăpătură de stîncă, un colț de fular albăstrui.

— Iată-i !

Copiii dormeau în scobitură, ghemuiți, cu ciinele alături. Cînd i-au trezit, în primul moment s-au speriat. Erau atîția oameni în jur... Apoi și-au revenit. Și au explicat mica lor odisee. Numai vîntul și zăpada erau de vină... Altfel nu s-ar fi rătăcit. Și cum puteau oare înainta prin întuneric, în căutarea drumului de reîntoarcere ? Au așteptat dimineața. Să se lumineze.

Băieții au fost duși de urgență la medic. Se impunea o examinare. Spre surprinderea tuturora, consultația a dat rezultate nebănuite. Erau nevătămați. Cel mult, dacă îi păștea pericolul unui guturai.

Jacques a lămurit pricina.

— Ne-am ghemuit unul în celălalt. Și amîndoi lîngă Pichi. Ciinele s-a încovrigat cu toată lungimea trupului în jurul nostru. Toată noaptea ne-a încălzit cu răsuflarea lui. Blana bogată ne-a ținut cald ca o plapomă. O clipă nu s-a clintit de lîngă noi. Un adevărat prieten. Medicul a fost de părere că fără prezența și ajutorul lui Pichi, inteligentul și devotatul ciine ciobănesc, copiii s-ar fi prăpădit în munte. Ar fi înghețat. Pichi a devenit celebru în toată regiunea. Oamenii au început să-l privească cu respect...

(S-a petrecut în luna martie, în Franța).

S-ar părea că în timp ce scara i-a fugit de sub picioare vopsitorul s-a salvat ținîndu-se de... bidinea. Una din fotografiile curioase premiate de revista „Domenica del Corriere".

■

CU PRILEJUL unei ședințe a Academiei de Medicină din Paris, un grup de medici francezi au arătat că după constatările lor, reiese că holera apare de predilecție în locurile lipsite de apă potabilă supravegheată. Zonele de focare endemice sînt situate în țările în care nu funcționează peste tot instalațiile de purificare a apei. Totodată medicii au arătat că razele ultraviolete distrug vibrionul holerei din apă. A fost construit un aparat care emite radiații ultraviolete și s-a constatat că germenii patogeni din apa care circulă în jurul rampei emițătoare a acestor raze, sînt imediat reduși la inactivitate și distruși. În concluzie, grupul de medici recomandă introducerea unor astfel de aparate pentru micile colectivități care nu dispun de instalații de purificare a apei.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

SPIRALE

UN DEBUT

de Eugen BARBU

Există un mister al poeziei. Secret, versul se încheie undeva în ființa noastră interioară și izbucnește cînd ne așteptăm mai puțin. Nu am să pot înțelege niciodată de ce îmi plac, de pildă, strigătele retorice ale lui Hugo, poate ele au ceva colosal și încheiat și asta le face artistice, cum n-am să înțeleg cum dintr-un bagaj sumar de cuvinte, Bacovia a scos neprețuitele sale diamante. Poezia poate să fie deci simplă ca o telegramă și fastuoasă ca un covor oriental, plină adică de motive : de paseri, de desene care aduc cu labirinturi, de copaci fragili și de personaje care călătoresc într-o lume de basm. Ne sbatem între citeva fraze ce anunță stări teribile și căutarea sofisticată din Saint John Perse care a inventat *ocolul* liric, acele cozi de păun ce strălucesc în cerul infinit al poeziei.

Mă gîndeam la toate acestea citind volumul unei debutante din Tîrgu Mureș : Mara Nicoară cu ale sale „Cuvinte, frumoase flori", debut oarecum misterios pentru că în afară de citeva apariții sporadice prin publicații nu am știut de ea decît acum. Ce izbește este o mare ingenuitate, nefăcută, cum se întîmplă la alții, o trăsătură pură a versului. Mara Nicoară poate să scrie: *Să nu aud de vreme cum albesc / în garderobă hainele la cusături* care este un vers mare, încă din prima pagină a volumului dar Mara Nicoară poate să eșueze puțin mai departe în alte producții de genul : *„ne leagă privirea de-o stea / pe frunte"*, aducind cu textul unui tangou. Pe urmă, din nou emite aceste frumoase stanțe : *„Și nici în vis să nu deschizi / Spre-aiurea vreo bolnava ușă"*. Intr-o altă poezie, cam blagiană (ceea ce nu e un păcat) ea scrie : *„Sus, cocoșii de pe burguri / dau al treilea semn al trădării / Trupul alb îți se închină / Trupul negru-n picla zării / Și mă doare o întrebare / Și presimt un asfințit / De lumina care crește / Spini pe frunte-au răsărit / Și degeaba picuri roșii / Îndurare cer tărinii / Cel din urmă cîine fuge / Speriat de caldul mîinii / M-am rugat la miazăzi / Orei cumpăna să-i tele / M-am rugat la miazănoapte / Mi-a dat lacăt fără cheie"*. (E și nițel Adrian Păunescu pe aici, parcă!)

Hrănită, bănuiesc, cu frumoase versuri populare din care trage cu sfințenie sonuri frumoase, Mara Nicoară reușește să ne rețină atenția cu surprize din cele mai nebune : *„Cu fiecare dus în dedesubturi de lume / Moare în mine cîte puțin / Cuvintele spuse lor mă cheamă / Imaginea mea sub pleoapele lor albe / Lăsați-mă să vă pun lumînări de iarbă verde / Dar faceți o dată lumină în somnul meu"*. În același poem există un vers sublim : *„Gura plină de pămînt dulce nu va mai striga"* care te trimite imediat la psalmii cei mai frumoși. Lingă banalități pe care nu le mai citez pentru că poeta le va recunoaște singură mai tîrziu, și pe cititor nu vreau să-l obișnuiesc decît cu ceea ce e frumos, iată din cînd în cînd și cîte un gobelin plin de siguranță a mîinii: *„Inima ierbii era uimită foarte / Cocoșii cei de tablă de pe case-n străvezia seară / Înnebuneau cu luna-gheară cînd trecea / Cu șold rotund, nervoasă nară / Străbuna mea pe un cal alb / Străbuna mea pe un cal alb"*. O litanie fără cusur mi se pare *„Cîntecul"* care începe așa: *„Doamnă cu gura îndurerată / Nufăr de noapte curat / Spală cu lacrimi picioarele / Călătorului întîrziat"*. Iată și două versuri din „Gînduri în orașul vechi" care atestă talentul incontestabil al acestei debutante: *„Sînt fericită că există undeva în oraș / Atît de vechi încît se aude iarba viitoare"*. Aceiași acuitate extremă există și în „Lamentația Penelopei" : *„Mereu te-aștept în pragul casei / Lumina îmbătrînește cu fiecare zi / Umbra mea scade treptat în bureni / Cămășile mele nu mai au peste ce se rotunji / Peștitorii și-au lăsat nepoții / Aceștia așteaptă dar nu știu ce / Timpul crește în pietre. Rece / Urma calului în miezul nopții"*. Un distih excelent se află în „Orașul meu" : *„Citeodată cade o piatră ca un măr putred / Lovindu-ne cu tăcere"*. Foarte bun este începutul poeziei „Poate n-ai să te retragi" : *„Și iată că în cîmpiile transilvane / pămîntul se frămînta ca o turmă de bivoli / Evadînd prin aceleași misterioase germinații / De te uiți printre ierburi ca printre degete / Ți se va părea că cerul plouă cu piei de animale tinere"*. Mi se impune de asemenea „Neliniște" : *Umbrele sînt ierburi gri / Șerpi pîndind cu ochii de văpaie / Clipa blestemată-i în odaie / Cariul nopții brusc încremenit / Și ce-ncepu să șoptească / Și mă pîndește-un vasilistic / Prin colțuri mii de chipuri isc / și cheia în verzi de teamă-n broască"*. Prima strofă și ultima (pe care nu am mai citat-o) sînt catastrofal de banale, dar ceea ce se află între ele salvează totul cu o mare noblețe. Un produs care mimează perfect pe Blaga este „Eu plîns" : *„Tu, pleoapa de sus a lumii / Eu, pleoapa de jos / Între noi creat doar pămîntul Nouă și lui aducem prinos / Omul dintîi absent / Modelează o bucată de tină / Șarpele uimit de alb / Pingări pe Eva cu lumină / De-atunci tristețea crește în lucruri / Și poartă în ele o moarte / Tu, cearcăn al lumii de sus / Eu plîns într-o lume de departe"*. Iată acum și o frumoasă strofă din alt poem : *„Cînd te privesc, gîndesc un cal roșu / Păscînd o iarbă înaltă de fum / Nu e o iarbă înaltă de fum, sînt umerii mei / Pe care un bărbat foarte singur / Voia să înalțe o catedrală"*

În totalitate, volumul Marei Nicoară „Cuvinte, frumoase flori" îmi lasă o bună impresie și cred că în debutul ei se ascunde o promisiune, care respectată cu sfințenie ne va confirma un poet veritabil.

Clepsidra

SCRISOARE DE DRAGOSTE

de Constantin VIȘAN

„Și a venit ziua" de Petru Ispas este cartea unei tumultoase experiențe de viață. Începutul acestei vieți seamănă într-un fel cu destinul multora dintre personajele cărților lui Panait Istrati. Eroul principal din „Și a venit ziua" s-a născut tot într-o mahala brăileană. A cunoscut lumea Chirei Chiralina, a hamalilor din port, sărăcia, visurile și dezamăgirile în care au trăit Codin și Mihail. I-a fost dat însă, eroului acestei cărți, să străbată și experiența luptei revoluționare, să desfășoare activitate romantică și infinit responsabilă alături de ilegaliști, să cunoască exigența și blîndețea, înțelepciunea și clarviziunea muncitorilor, a comuniștilor, bucuria eliberării de sub exploatare. Activist U.T.C., prezent pe cele dintîi șantiere ale muncii patriotice, eroul din „Și a venit ziua", devine ziarist, participant direct la edificarea socialismului pe aceste meleaguri românești. Cartea e un elogiu al operei dificile, complexe de zidire a unui om nou, a unei țări noi. E o scrisoare de dragoste adresată tovarășilor de muncă și de idei, celor care la timpul potrivit i-au dăruit autorului un sfat, l-au ajutat să înțeleagă sensurile vieții, ale luptei pentru fericire. „Și a venit ziua" este o carte despre prietenie, despre responsabilitate. Valoarea epică a povestirilor și schițelor, a eseurilor acestui volum apărut în Editura Politică ne îndreptățește să discutăm despre „Și a venit ziua" ca despre un promițător debut literar. Cunoscut numai ca publicist, Petru Ispas se dovedește în această carte un priceput portretist, un povestitor care știe să alterneze cu bune rezultate evocarea sobră cu descrierea lirică, să urmărească sinuozitățile sentimentelor și ideilor.

Povestirile sale sînt aspre, dure, refuză idilismul. „Cînd eram închiși, spune eroul principal al cărții, în nopțile lungi de celulă, visam că atunci cînd comuniștii vor lua puterea, vor răsări uzine luminoase, holdele vor fi bogate, oamenii vor munci cîntînd și rîzînd. Știam că așa ceva cere multă, multă muncă. Dar niciodată nu mi-am imaginat că va fi atît de greu".

Autorul nu evită niciodată aceste greutăți. Neînțelegerile momentele de cumpănă nu-l derutează pe eroul principal al cărții. „N-am stat prin închisori ca un simplu vînt să te clatine pe tine și pe alții ca tine. Am fost și am rămas un comunist."

Autorul s-a străduit să portretizeze astfel de caractere. Cîndva, mărturisește că ar fi vrut să le înfățișeze pe pînză. Le-a dat însă viață pe hîrtie, în această carte. Convingător, cu realism, cu mult romantism. Și ceea ce mi se pare deosebit de important, este că autorul pune aproape în fiecare din prozele sale o problemă. Aceste proze nu descriu numai, nu povestesc pur și simplu, nu evocă amintiri. Dezbat probleme. Pun întrebări. Fiecare pagină exprimă o idee politică de mare actualitate. O idee politică transfigurată cu talent. „Și a venit ziua" este o carte de actualitate stringentă.

— Așteptînd să-mi răspundeți la întrebări, am avut plăcerea să asist la discuțiile pe care le-ați avut cu scenograful Liviu Popa și creatoarea de costume Lidia Luludis și parcă la niște propuneri de interpreți. Aceasta este faza de lucru în care vă aflați ?

— Numai rolurile secundare nu sînt fixate și un rol principal feminin.

— Așadar, cu ce actori se va întîlni publicul în filmul dumneavoastră ?

— În primul rînd, cu Octavian Cotescu, interpretul rolului principal, Vițu.

— Cine este acest Vițu și, totodată, spuneți-mi cîteva cuvinte despre lumea „Barierei".

— „Bariera" închipuie o viziune mai puțin obișnuită asupra lumii mahalalelor din marile orașe, respectiv în cazul nostru mahalalele Bucureștilor.

Regizorul Mircea Mureșan despre filmul său

„BARIERA"

— De ce „mai puțin obișnuită" ?

— Pînă acum, literatura care se ocupa de această zonă umană încerca să descopere un anumit pitoresc specific izvorît din straturile sociale foarte de jos, (vezi literatura lui G. M. Zamfirescu, inclusiv „Groapa" lui Eugen Barbu).

— De această dată ce vreți să descoperiți în această lume ?

— O latură, firește existentă, dar care probabil i-a pasionat mai puțin pe alți scriitori, respectiv latura demnității.

— Considerați totuși să este absolut originală această încercare și idee ?

— Chiar cu totul originală nu pot să pretind că este, deoarece nu cunosc exhaustiv literatura despre mahalale, dar cartea lui Teodor Mazilu am impresia că se deosebește fundamental de ceea ce cunosc, deoarece unele dintre personajele principale au atins acel prag al demnității umane care este determinat de înțelegerea supremă a condiției sociale a omului din acel moment istoric dat : aceea de muncitor exploatat.

— Scenariul îi aparține numai lui Teodor Mazilu ?

— L-am scris împreună.

— Cînd se petrece acțiunea ?

— În 1942, în timpul războiului.

— Va fi și un film de război ?

— Nu, va fi un film despre o anumită rezistență interioară și nu numai interioară ci și activă, împotriva fascismului.

— Este deci o participare în subtext la conflagrația mondială sau urmărim acțiuni efective de rezistență ? Întreb aceasta pentru că aș vrea să știu dacă este un film de tensiune sau de pictură socială, să zicem.

— Există și acțiuni efective, dar sînt de ordin secundar. Pe primul plan se află înfruntarea dintre caractere, dintre mentalități, dintre concepții de viață, toate acestea înscriindu-se în aceeași paletă de observații asupra diferitelor trepte ale demnității umane. Firește că filmul va avea și suficientă tensiune, atîta cîtă să mențină atenția spectatorului, dar se deosebește ca stil de toate celelalte filme pe care le-am făcut pînă acum, în majoritatea lor epice.

— Acesta fiind...

— Acesta fiind un film de atmosferă, cum am mai spus, de caractere puternice, de idei.

— Dar nici una dintre ele nu exclud epicul, ci dimpotrivă ține de această manieră de a povesti cinematografic...

— Un anumit stil de povestire există, aș spune chiar două : o acțiune ar forma-o reconstituirea autentică a faptelor întîmplate acum 30 de ani, pe baza unei anchete printre personajele care mai trăiesc ; al doilea fir de acțiune este imaginar, adică încercăm să refacem drumul necunoscut și sentimentele pe care le-a încercat personajul principal. Ar fi un fel de punct de vedere subiectiv al personajului principal.

— Cîteva nume din echipă și dintre interpreți...

— Pe lîngă Cotescu dețin roluri Ion Besoiu, Toma Caragiu, Gheorghe Dinică, probabil Mihaela Mihai, sigur Gina Patrichi, Draga Olteanu. Mai sînt și alții, firește, dar deocamdată sînt numai candidați. Din echipă mai fac parte, în afară de cei amintiți în introducerea dumneavoastră, George Cornea, semnatarul imaginii, N. Ciolcă, inginer de sunet, Adina Codrescu — montaj.

— Am să închei cu o întrebare care precis nu vă face plăcere : Cînd aveți de gînd să faceți un film de actualitate ?

— Acesta este și el un film de actualitate ca orice film din zilele noastre. Morala și caracterele filmului pot fi perfect contemporane.

Florica ICHIM

Regizorul Jerzy Skolimowski a terminat comedia satirică intitulată „Domnul, doamna și urmașul", în care apar actorii Gina Lollobrigida și David Niven. În fotografie : o secvență din film.

IN REGIA lui Luchino Visconti, în studiourile italiene se turnează filmul istoric „Ludwig", un episod dramatic din viața lui Ludwig al II-lea al Bavariei. Pe generic, artiști cunoscuți : Helmut Berger, Rommy Schneider, Silvana Mangano, Oscar Werner, Adriana Asti etc.

negăsind de lucru, pleacă peste hotare pentru a-și încerca norocul. În fotografie : o scenă din film.

SENZAȚIE în lumea cinematografică : Charlie Chaplin a acceptat ca opt din filmele sale să fie prezentate în S.U.A. După cum se știe, de 20 de ani de cînd Charlie Chaplin a părăsit S.U.A. în această țară nu s-au mai prezentat filmele lui „Charlot".

„În fiecare duminică dimineața", este titlul unui nou film regizat de Carlo Tuzi, care va prilejui debutul în cinematografie a cunoscutului cîntăreț italian Sergio Endrigo. Partenera sa este tînăra actriță Ludovica Modugno. Filmul narează un episod din viața muncitorilor italieni care,

ÎN VÎRSTĂ de 52 de ani, Rita Hayworth a revenit pe platourile de filmare. Ea turnează în Mexic în filmul „Furia lui dumnezeu" avînd ca partener pe Robert Mitchoum.

Regizorul John Huston a reunit pentru noul său film pe același generic nume prestigioase ale ecranului : Ava Gardner, Paul Newman și Clint Eastwood. Acțiunea filmului intitulat „Viața și timpul judecătorului Roy Bean" este plasată în S.U.A. acum 50 de ani.

În fotografie : Ava Gardner, care își va face reapariția după o lungă absență de pe ecrane.

ÎN PREZENT, cea mai proeminentă personalitate a muzicii ușoare poloneze este **Czeslaw Niemen**, binecunoscut în întreaga lume. Activitatea sa din ultima vreme a cuprins o serie de concerte în Italia, precum și la Londra și New York — sub egida casei de discuri C.B.S. Între ultimele compoziții ale lui Niemen (el este nu numai solist vocal, ci și compozitor, textier, organist) se numără cîntecele „Chwila ciszy" și „Wróć jeszcze dziś".

PUȚINI știu că interpretul de muzică ușoară din R. P. Ungară, Koós János, s-a născut la București. Activitatea sa din ultimele luni a fost împărțită între film și muzică. A apărut în filmul de aventuri „Ucigașul se află în bloc" (alături de Stanislaw Mikulski), precum și într-un film de o oră, inspirat dintr-o nuvelă a lui Alberto Moravia (film cu numai două personaje). Împreună cu comicul Hofi Géza a realizat mai multe show-uri T.V. Pe discul L.P. „Gulliver și cei 6 pitici" (este vorba de membrii formației sale, „Express") se găsesc, de altfel, multe piese umoristice.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 26 MARTIE

PROGRAMUL I. 8.15 Gimnastică pentru toți. 8.30 Cravatele roșii. 10.00 Viața satului. 11.10 Să înțelegem muzica. 12.00 De strajă Patriei. 12.30 Emisiune în limba maghiară. 14.15 Fotbal : Petrolul — Rapid ; Box : Gala de verificare a componenților lotului național. 17.00 Post-meridian. 18.10 Planeta giganților. 19.00 Tanzania. 19.20 1 001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Puterea încrederii. 20.20 Filmul „Hatari". 22.40 Telejurnal. 22.50 Duminică sportivă. **PROGRAMUL II.** 12.30 Promenada duminicală. 20.00 Selecțiuni din opereta „Ana Lugojana" de Filaret Barbu. 20.50 Agendă. 21.00 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.15 Să-mi cînți un cîntec de iubire. 21.35 Din lumea științei. 21.55 Invadatorii.

LUNI 27 MARTIE

PROGRAMUL I. 16.30 Curs de limbă rusă. 17.40 La volan. 18.00 Căminul. 18.45 Ecranul. 19.10 Noutăți cultural-artistice. 19.20 1 001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Mușatinii. 21.15 Să înțelegem muzica. 22.05 24 de ore. 22.20 Contraste în lumea capitalului. 22.30 Campionatul mondial de hochei pe gheață — grupa B : România — Norvegia. **PROGRAMUL II.** 20.00 Scufița roșie. 20.30 Ghișeul. 20.50 Agenda. 21.00 Romantic-club. 22.40 Cronica literară.

MARȚI 28 MARTIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Tele-școala. 10.00 Curs de limba rusă. 10.30 Ex-Terra '72. 10.55 Căminul. 11.40 Patru tanchiști și un ciine. 12.35 Telejurnal. 16.30 Curs de limba franceză. 17.30 Cum vorbim. 17.50 Muzică populară. 18.15 Tele-Universitate. 19.00 Muzică. 19.20 1 001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Cinticele comice" de Vasile Alecsandri. 21.10 Prim plan — Ing. Mircea Ion Popa, Erou al Muncii Socialiste. 21.40 Secvențe-celebre : Peggy Flemming și Jean Claude Killy în filmul „Valea soarelui". 22.15 Tele-glob : R.A. Egipt. 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II.** 20.00 Istoria unei capodopere : Judex. 21.30 Agendă. 21.40 Luminile rampei. 22.00 Telex tehnico-științific. 22.10 Emisiune de divertisment.

MIERCURI 29 MARTIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Prim plan : ing. Mircea Ion Popa. 9.35 R.A. Egipt. 9.50 Desene animate. 10.00 Curs de limba franceză. 10.30 Tele-cinemateca pentru copii și tineret. 12.00 Telejurnal. 15.30 Tele-școală. 16.30 Curs de limba engleză. 17.00 Campionatul mondial de hochei — grupa B : România — Polonia. 19.20 1 001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.00 Laudă tinereții. 20.15 Filmul „N-a dansat decît o vară". 21.55 Avanpremieră. 22.00 24 de ore. 22.30 Fotbal : Ungaria — R.F.G. **PROGRAMUL II.** 20.00 Portativ '72. 20.45 Bucureștiul necunoscut : Forturile orașului. 21.10 Agendă. 21.20 Cluburi sportive bucureștene. 21.40 Mari muzee ale lumii. 21.55 Patru tanchiști și un ciine.

JOI 30 MARTIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Prietenii lui Așchiuță. 9.30 Muzică populară. 10.00 Curs de limba engleză. 10.30 Selecțiuni din „Promenada duminicală". 11.00 Campionatul mondial de hochei pe gheață — grupa B : România — R.D.G. 13.15 Telejurnal. 16.30—17.00 Curs de limba germană. 17.35 Emisiune în limba maghiară. 18.30 Cum aplicăm legea ? Stabilirea prețurilor și tarifelor în economie. 19.00 Intermezzo muzical. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.15 Tinerii despre ei înșiși. File dintr-o cronică vie. Timp eroic. 21.00 Pagini de umor. 21.50 Mai aveți o întrebare ? Antimaterie — Antigravitație — Viteze superluminice ? 22.30 24 de ore. **PROGRAMUL II.** 20.00 Concert simfonic. 21.00 Desene animate. 21.10 Agendă. 21.20 Planeta giganților.

VINERI 31 MARTIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Mai aveți o întrebare ? (reluare). 9.45 La poalele Timpei. 10.00 Curs de limba germană. 10.30 „Sebastien și secretul epavei". 11.00 Pagini de umor. 11.25 Tele-Universitate. 12.10 Telejurnal. 16.00 Tele-școală. 17.30 Satul contemporan. 18.00 Frumos curgi Argeș la vale. 18.20 Expoziție consacrată semicentenarului U.T.C. 18.35 Stop-cadru. 19.00 Oameni și fapte. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cunoașteți legile ? 20.15 Filmul „Oameni curajoși". 22.00 Cadran literar. 22.30 24 de ore. 22.45 Din țările socialiste. **PROGRAMUL II.** 20.00 Desene animate. 20.15 „Ursul" de A. P. Cehov. 20.55 Agendă. 21.05 Seară de operetă. 21.30 Viața economică a Capitalei. 21.50 Film documentar. 22.05 Dans și muzică.

SÎMBĂTĂ 1 APRILIE

PROGRAMUL I. 9.00 Telex. 9.05 Biblioteca pentru toți. 9.25 Film documentar. 9.40 De vorbă cu gospodinele. 9.55 Tele-enciclopedia. 10.40 Cadran literar. 11.10 Emisiune de divertisment. 11.45 Cunoașteți legile ? 12.00 Telejurnal. 16.30 Emisiune în limba germană. 18.15 Ritm, tinerețe, dans. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.00 Invadatorii. 21.50 Emisiune de divertisment. 22.30 Telejurnal. 22.45 Campionatul mondial de hochei pe gheață — grupa B : România — Japonia. **PROGRAMUL II.** 16.30 Cîntece și jocuri populare. 17.00 Reportaj bucureștean. 17.20 Filmul „Despre altceva". 18.50 Agendă. 19.00 Pagini muzicale.

MICA ENCICLOPEDIE

Destine artistice

de L. SĂRĂȚEANU

De bună seamă că urma poetului-grămătic Terentianus Maurus s-ar fi pierdut de mult în neantul uitării dacă, printre numeroasele lui versuri, n-ar fi fost unul — unul singur — care să reziste prin concizie, prin transformarea lui în proverb : „Habent sua fata libelli" — „Cărțile își au soarta lor". Nimeni nu a formulat în versuri cealaltă idee, la fel de valabilă, referitoare la destinul lucrărilor de artă. Aceasta deși întreaga istorie este plină de exemple, dintre care nu puține tragice, cu privire la deosebirea dintre visele unor creatori și rezultatele străduințelor lor. Mă voi opri, azi, în legătură cu aceasta, la omul care a fost poate cel mai pilduitor exemplu de desăvîrșire pe planuri multilaterale : la Michelangelo. Cine pășește la Roma, pe Via Giulia, în apropierea Tibrului, se oprește să admire un arc care traversează strada. De aici trebuia să pornească un pod peste fluviu. Proiectul — absolut gigantic pentru epocă — purta semnătura marelui artist. Dar din întreaga concepție nu s-a concretizat decît arcul inițial ; de mare forță și grație în același timp. Niciodată Michelangelo nu s-a consolat că unul dintre „copiii" săi nu a reușit pînă la urmă să se desăvîrșească. Dar viața artistului, poate cel mai pasionat pentru desăvîrșire, a fost continuu o tragică discrepanță între proiecte și înfăptuiri. Tot la Roma, în interiorul bisericii „Sfîntu Petru în lanțuri" este păstrată una dintre cele mai răscolitoare statui : „Moise". Povestea ei e tot atît de răscolitoare. Papa Iuliu al II-lea ceruse artistului să construiască un mausoleu unde trupul său să fie înhumat după moarte. Gîndindu-se mai mult la arta lui decît la gloria postumă a lui Iuliu, Michelangelo a conceput un plan uriaș. Ansamblul trebuia să cuprindă treizeci de statui. La el artistul a lucrat patruzeci de ani. Patru decenii de trudă și luptă, de căutări, de înfrîngeri și biruințe, de momente esențiale în dezvoltarea meșteșugului sculpturii. Dar, după moartea lui Iuliu, urmașii acestuia au împiedicat prin tot felul de uneltiri desăvîrșirea operei. La capătul celor patruzeci de ani, nu erau gata decît 6 din cele 30 de statui proiectate. Toate șase-capodopere ale sculpturii mondiale. „Moise" e una dintre ele. Din aceeași categorie fac parte cei doi „Sclavi" (azi la Muzeul Luvru din Paris) ca și „Geniul victoriei", aflat la Muzeul național din Florența. Învins în realizarea întregului plan, artistul a fost recunoscut încă în viață victorios prin înălțimea artistică atinsă în plăsmuirea celor șase statui.

S-ar cuveni amintite și împrejurările în care artistul a pictat bolta Capelei Sixtine de la Vatican. Atunci cînd Papa l-a invitat să realizeze lucrarea, Michelangelo nu cunoștea tehnica picturii pe zid. Iată de ce el s-a rugat să i se retragă însărcinarea. Pe de altă parte, toți specialiștii epocii erau de acord că doar dacă s-ar reuni vreo douăzeci de pictori la un loc s-ar putea înfăptui dificila operă. Dar nici intrigile adversarilor, nici rugămințile lui Michelangelo nu l-au determinat pe Papă să renunțe la ideea de a încredința ilustrului artist decorarea boltei. Inventînd cu acest prilej un nou sistem de schelărie pe căpriori, învățînd tenace o tehnică, pentru el nouă, renunțînd la concursul cîtorva pictori tineri, care mai rău îl încurcau, Michelangelo s-a supus unei cazne de necrezut, pietînd în cea mai incomodă poziție, pe spate, timp de patru ani. La capătul acestei perioade avea o rană serioasă la picior, și pierduse din funcțiile vederii. Dar bolta Capelei Sixtine a fost apreciată încă de contemporani ca „o lucrare dumnezeiască". Opera aceasta a fost și este adevărata făclie a artei noastre, iar folosul și lumina de care s-a bucurat arta picturii au fost deajuns pentru a lumina lumea, rămasă atîtea sute de ani în întuneric" — scria Giorgio Vasari, elevul și admiratorul lui Michelangelo, întemeietorul istoriei artelor prin ale sale „Vieți" de pictori, sculptori și arhitecți. Și pentru că vorbim de destine, să mai adăugăm o altă noțiune, tot a lui Vasari : „Pentru această operă, Papa i-a plătit lui Michelagnolo, cu țiriita, trei mii de scuzi, cheltuind, în schimb, pentru vopsele, douăzeci și cinci de mii de scuzi"...

Însemnări de spectator

CIRCUL

de Al. CORNESCU

...Și iată că, din nou, Circul intră în zona de interes a publicului, după ce un număr de ani a plutit într-o mediocritate comodă, cu vacanțe prelungite și săli goale. Paradoxal, din cînd în cînd, străbătea pînă la noi vestea succeselor individuale ale unor artiști de circ obținute în străinătate, dar aci, acasă, nimic. În frumoasa construcție din aleea Tonola domnea o neputință satisfăcută de ea însăși, pe care nimeni și nimic nu părea că o poate urni din loc.

N-aș vrea să se creadă că, odată cu noul spectacol, s-a făcut și întreg revirimentul necesar și așteptat. Dar se simte în arenă aerul proaspăt și tineresc al acestei arte ce se caracterizează prin curaj și zîmbet, prin dezinvoltura cu care acrobatul sau îmblînzitorul de fiare dau publicului, de fapt, totul de care sînt capabili. Să mă ierte artiștii de tot felul, pe care-i urmăresc și-i iubesc de ani de zile, dar un salt mortal sub cupolă sau o evoluție în mijlocul leilor și tigrilor produc o emoție dintre cele mai puternice, pentru că arta circului înseamnă o dăruire completă, care, așa cum a arătat nu o dată experiența, poate fi și definitivă. De aceea este și păcat că, deși artiști de circ excelenți avem, deși Capitala dispune de un local de circ demn de invidiat, artei circului i s-a dat destul de puțină atenție, poate mai puțină decît în vremea cînd circul însemna un imens cort de pînză, înăuntrul căruia ploaia și vîntul intrau după voie.

Publicul se bucură cînd se reîntîlnește într-un spectacol închegat și alcătuit cu preocupare pentru bunul gust, cu numere ingenioase chiar dacă nu totdeauna originale. Originalitatea constă, deocamdată, într-o remarcabilă precizie a execuției și o bună dispoziție și o „poftă de joc" care fac, în primul rînd, farmecul reprezentației. Din acest punct de vedere, plac acrobații Any Brems, Duo Dumitrache, Trupa Lupașcu (inclusiv excelentul număr al sabiei balansate), Aurelia Foca și Maria Butoiescu, Trio Casian, inteligentul dresor de animale mici și păsări, Dermengi și curajosul dresor de lei, Aurel Stan, elegantul duo de prestidigitatori Segvary și alții.

Desigur, s-au făcut eforturi pentru a da ambianței un veșmînt nou, mai strălucitor, s-au cheltuit bani pe costume și decoruri, dar s-a cheltuit încă prea puțină imaginație, singura direcție în care risipa ar fi fost bine primită chiar și de cei mai zgîrciți administratori. Arta circului presupune un anume mister, care trebuie întreținut, o anumită asociere cu muzica și cuvîntul, care nu se poate face oricum. Sună fals dacă, în arena circului, o blondă semidezbrăcată sau pe jumătate îmbrăcată, cum doriți, satirizează pe specialiștii care nu pleacă în provincie. După cum, o figurație de mîna a doua, ridicată la rangul de corp de balet, se prezintă destul de jalnic în încercarea de a dansa. Dansul nu este străin circului, dar ori e făcut ca lumea ori, mai bine, lipsă.

În sfîrșit, partea comică a spectacolului încearcă o formulă revuistică recurgînd la o incontestabilă vedetă a genului : popularul și simpatizatul actor Radu Zaharescu. Nu cred că el poartă însă vreo vină dacă cunoscutul clown Tonino, cu hazul său specific, izbutește în arenă mai mult decît orice actor al estradei. Dovadă și modul în care îl surclasează pe un alt foarte bun actor, Mihai Ciucă, care încearcă o reeditare a figurii lui Ciacanica, comic de circ prezent în arenă timp de mai multe decenii.

Cu aceste cîteva rezerve, așadar, un spectacol îngrijit, plăcut, un progres calitativ, necesar a fi continuat și dezvoltat de circul bucureștean.

ENDOCRINO—CHIRURGIE

RADIOIZOTOPII „CHIRURGI"

Dr. Adrian Oproiu, de la Institutul de endocrinologie „C. I. Parhon", a introdus recent o nouă metodă numită „hipofizoliza radioizotopică", o metodă cu bune rezultate în tratamentul unor tumori hipofizare.

Este evident că niciuna dintre bolile care afectează omul nu a reuşit vreodată să polarizeze atîtea energii şi atîtea ramuri ale ştiinţelor medicale sau paramedicale cît boala canceroasă. Într-adevăr, de la fizică şi cibernetică pînă la radiobiologie şi imunologie, de la disciplinele medicale clinice pînă la variatele laboratoare de investigaţii biologice se pot enumera o multitudine de domenii dintre cele mai variate, colaborînd la descifrarea misterului care înconjoară încă modul de apariţie a cancerului şi la organizarea ştiinţifică a combaterii bolii.

Pe măsura dezvoltării unor discipline medicale moderne s-au obţinut noi progrese pe această cale. Printre acestea, trebuie citată în special endocrinologia, care a contribuit hotărîtor la înţelegerea raporturilor existente între tumoră şi organismul gazdă.

Pornind de la observaţia că o serie întreagă de tumori sînt condiţionate în apariţia şi dezvoltarea lor de existenţa unei stări de dezechilibru endocrin, s-a ajuns la conceptul de **„hormonodependenţă"** a acestor tumori. Printre acestea se enumeră tumorile maligne ale sînului, ale uterului, ale prostatei şi tumorile glandelor endocrine, adică tocmai unele dintre cele mai frecvente localizări ale bolii canceroase. Experienţe făcute pe anumite rase de şoareci, la care apar spontan cancere ale glandei mamare la femelele adulte, au demonstrat faptul că extirparea precoce a ovarelor inhibă complet apariţia ulterioară a tumorilor mamare. Dimpotrivă, extirparea testiculelor la pui de **şoareci masculi din aceeaşi rasă** şi administrarea de hormoni ovarieni, sau grefarea unor fragmente de ovar face ca tumorile mamare să apară şi la şoarecii masculi, care nu fac niciodată asemenea tumori în condiţii spontane. Aceste experienţe au susţinut ideea că ovarul secretă hormoni, care fără a constitui cauza primară a bolii, favorizează apariţia cancerului mamelei, în timp ce testiculul are o acţiune antagonistă. Observaţiile realizate pe animale de laborator au constituit sugestii pentru verificarea lor la om. **Este interesant de amintit că primele intervenţii operatorii pe glandele endocrine** (ovar şi testicul) **la om în vederea ameliorării evoluţiei unor tumori, a fost realizată pe baze empirice, încă pe la sfîrşitul secolului trecut, adică cu cîteva decenii înaintea izolării hormonilor secretaţi de aceste glande ; dar bazele ştiinţifice ale practicării intervenţiilor chirurgicale pe glandele endocrine au fost fundamentate abia în ultimele decenii ale secolului nostru, cînd s-a constituit o nouă disciplină medicală de graniţă : endocrino-chirurgia.** Această disciplină cumulează bazele teoretice ale cunoaşterii rolului hormonilor în economia organismului, în condiţii de sănătate, sau de boală, cu metodele aplicate ale chirurgiei glandelor endocrine.

Endocrino-chirurgia îşi găseşte o largă utilizare în tratamentul unor boli endocrine, inclusiv în combaterea tumorilor benigne sau maligne ale glandelor endocrine. Aşa, de exemplu, se practică extirparea glandei tiroide în tratamentul unor dereglări hiperfuncţionale a acestei glande, ca în boala lui Basedow, a unor tumori benigne ale tiroidei, ca în guşă, sau a unor tumori maligne de felul cancerului tiroidian. **În Secţia de endocrino-chirurgie a Institutului de endocrinologie „C. I. Parhon" din Bucureşti echipa de chirurgi alcătuită din dr. E. Angelescu, dr. D. Stoenescu, dr. Al. Damian, dr. Anca Handoca practică numeroase asemenea intervenţii pe tiroidă, dar şi pe alte glande endocrine ca : suprarenala, ovarul, testicolul, paratiroida etc.**

Dar endocrino-chirurgia a devenit în ultimele decenii o armă valoroasă şi în combaterea tumorilor maligne hormonal dependente, situate în afara glandelor endocrine, cum sînt cancerul de sîn şi cel de prostată. În stadiile avansate ale acestor tumori, devenite inoperabile şi rezistente la iradiere, unele intervenţii operatorii pe glandele endocrine produc ameliorări remarcabile într-un procent important de cazuri. Se practică astfel extirparea ovarelor şi a glandelor suprarenale în cancerul de sîn şi castrarea în cancerul de prostată. Efecte încă mai favorabile au fost obţinute prin extirparea hipofizei, hormonii acestei glande fiind implicaţi în proliferarea normală, sau malignă a ţesuturilor receptoare.

În scopul de a evita riscurile intervenţiei chirurgicale pe hipofiză, glandă situată profund în craniu, la baza creierului, la Institutul de endocrinologie „C. I. Parhon" din Bucureşti, dr. Adrian Oproiu a introdus recent o nouă metodă numită „hipofizoliza radioizotopică", care constă în introducerea unor grăunţe de Ytrium radioactiv în hipofiză.

Efectul radiant al acestor grăunţe determină distrugerea hipofizei şi, în consecinţă, suprimarea secreţiei hormonilor stimulanţi. Această intervenţie delicată reclamă o precizie de ceasornicar şi o aparatură foarte fină, pentru ghidarea corectă a materialului radioactiv în zona vizată. **Cu această metodă s-au obţinut rezultate bune în tratamentul unor tumori hipofizare şi a unor tumori maligne hormonodependente, ajunse în stadii avansate de evoluţie, făcînd să dispară în special sindromul dureros, care chinuieşte continuu pe aceşti bolnavi.**

Alături de celelalte metode clasice de combatere a bolii canceroase şi de multe ori în cazurile în care acestea au devenit inaplicabile, **endocrino-chirurgia reuşeşte să stăvilească evoluţia implacabilă a acestei boli şi uneori să o înfrîngă. În această luptă încordată împotriva cancerului, şcoala românească de endocrinologie se înscrie în frontul cel mai înaintat al progresului ştiinţei mondiale, care se apropie din ce în ce mai mult de înfrîngerea definitivă a acestei temute boli.**

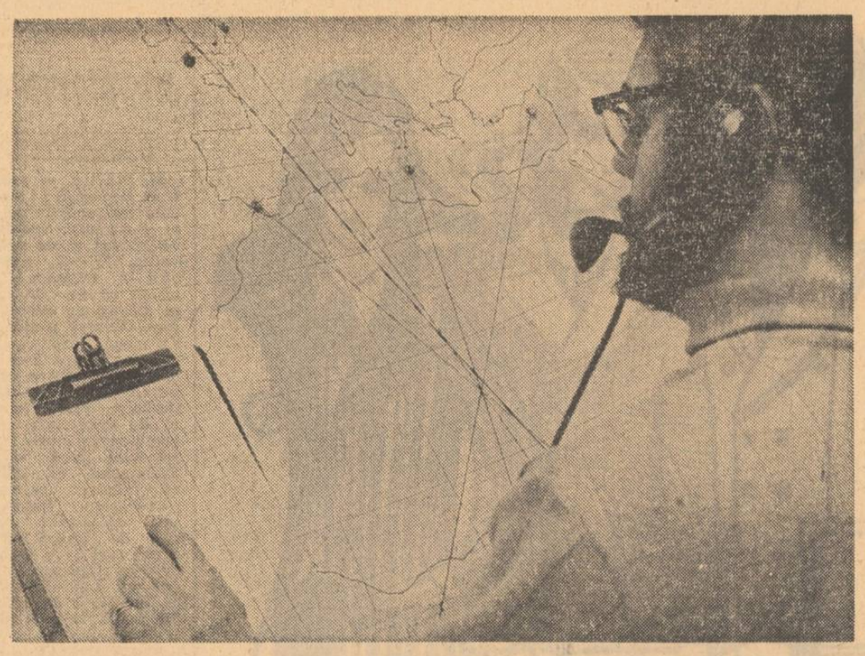

CLIMATOLOGIE

SE SCHIMBĂ CLIMA?

Clima Terrei, de vreo douăzeci de ani încoace, pare să fie alta decît cea de acum cincizeci de ani, o sută de ani. În unele regiuni această modificare apare cu mai multă evidenţă. Care sînt cauzele care au determinat schimbările ? Care este impactul schimbărilor asupra vieţii, activităţii umane, asupra economiei etc. ? Cum acţionează ? Ce fel? Unde? Cît de puternic? Care sînt tendinţele pe mai departe ?

Aceste întrebări — se încearcă a se răspunde — au devenit principala preocupare a numeroaselor centre de climatologie din lume. Se fac studii, analizîndu-se diferite domenii. Se compară datele strînse de pe tot globul. Se recitește istoria cu ochi de climatolog. Şi se fac cercetări de geofizică, rezultatele folosind la alcătuirea unei istorii a climelor de pe Terra. Să ne oprim asupra uneia dintre numeroasele şi variatele întrebări care pînă nu de mult ar fi putut intra doar în dosarul anecdotic al istoriei. Nu părea important. Şi anume : de ce vikingii au abandonat drumul cuceririlor care-i conducea cu atîta succes în Europa şi în Atlanticul de Nord ? Răspunsul poate fi dat de studiul compoziţiei isotopice al gheţurilor polare, mai precis, de informaţiile pe care le oferă asupra evoluţiei climatelor şi mai ales asupra regimului vînturilor.

Se crede că diferenţa de temperatură între regiunile polare şi ecuatoriale determină, în mare, regimul vînturilor. Dar analiza cantităţilor respective (O^{18} şi O^{16}) conţinute în gheţurile polare dau o indicaţie asupra temperaturii care era în momentul formării lor. Se ştie că făcînd proporţia între cantităţile de precipitaţii căzute, această proporţie scade în funcţie de temperatură. Cunoscînd distribuţia într-o mostră de gheaţă luată dintr-un anume loc, se poate calcula diferenţa de temperatură care există între acest loc şi regiunile ecuatoriale, la epoca cînd se forma mostra respectivă. Acest lucru a permis, de altfel, să se stabilească mai întîi că diferenţa de temperatură între ecuator şi poli este de 20—25% mai mare în perioadele glaciare decît în perioadele temperate. Este interesant însă că atunci cînd temperatura regiunilor ecuatoriale creşte, diferenţa de care aminteam, scade ! Şi aceasta se datoreşte faptului că temperaturile polare cresc cu mult mai mult. Concluzia ? Perioadele cele mai calde din trecut au fost mai puţin bîntuite de vînturi şi furtuni decît în perioadele reci. Geologia confirmă aceasta. Epocile glaciare sînt cele în cursul cărora s-au adunat depozitele de loess şi dunele de nisip fosile. De pildă, deşertul Gobi, dunele de tipuri glaciare ca cele din centrul Australiei sau din Nebraska, în S.U.A., astăzi stabilizate.

Dar în afară de marile, importantele fluctuaţii de temperatură, pămîntul cunoaşte şi perioade de mici variaţii. De ordinul 1,5-2°C. La încălzirea trecătoare din sec.XII şi XIII a urmat „mica eră glaciară" care a durat pînă în sec. XIX. Carotele de gheaţă din Groenlanda arată că şi aceste mici variaţii au ca efect o creştere a diferenţei de temperatură între poli şi regiunile ecuatoriale. Creştere de aproximativ 1°C, însoţită de tot cortegiul de fenomene însă. Vînturile în această „mică eră glaciară". Evident această schimbare a avut importante consecinţe meteorologice, climatice şi istorice, după cum afirmă autorii unei lucrări de paleoclimatologie, A. T. Wilson de la Universitatea din Hamilton şi C. H. Henry de la Universitatea Columbia din New York. Ei bine revenind la întrebarea de la care am pornit, s-ar putea ca declanşarea vînturilor, furtunilor să fi obligat pe vikingi să nu mai continue drumul spre Sud. La fel, „enigma" polineziilor care au pornit din Tahiti să exploreze Noua Zeelandă, dar nu şi-au continuat drumul spre Tasmania şi Australia. Or, urmărind clima, explicaţia ar fi că perioadei relativ calme, plăcute din secolele XII şi XIII i-a urmat o perioadă de multe secole cînd navigaţia a devenit chiar periculoasă.

Semnale venite de la 16 miliarde de ani lumină...

E un orgoliu neasemuit al omului, o curiozitate imposibil de înfrînt. Da, uite, vrem să ştim ce se „vorbeşte" la celălalt „capăt" al universului ! Ne place să putem auzi şoapta „spusă" acolo, undeva, la o distanţă de 13—16 miliarde de ani lumină ! Ne-am făurit pentru asta urechi uriaşe. În fiecare an recordul privind „cea mai mare", „cea mai sensibilă" ureche a lumii e doborît. Acum ni se anunţă încă o „ureche", care va fi „cea mai" peste 4 sau 6 ani ! Terra va putea asculta, de undeva, din muntii din sud-vestul Statelor Unite, semnalele provenind din „cele mai" îndepărtate „regiuni" ale Universului. Reţeaua de antene a acestui radio-telescop gigant se va întinde pe o distanţă de 40 de kilometri. „Curiozitatea" costă. Aceasta este de 60 de milioane de dolari ! Cît este de scump ? ! Depinde de „secretele" pe care le vom afla. Pe care am vrea să le aflăm...

ICRE ROZ-MOV

Senzaţională nu este culoarea neobişnuită a icrelor roz-mov, ci prezenţa, pentru prima oară, a unor astfel de icre în laboratoarele ştiinţei. Ele aparţin unei specii considerată de specialişti o „fosilă vie" — coelacanthe. În ultimii douăzeci de ani au fost capturaţi vreo cincizeci de asemenea „monştri" acvatici în arhipelagul Comores. La 6 ianuarie 1972 însă, expediţia franco-britanică de cercetări ştiinţifice a avut imensa satisfacţie de a fi pescuit, în largul insulelor Moroni ale arhipelagului Comores, o femelă cu icre. Peştele cîntărea 50 kg şi avea o lungime de peste un metru şi jumătate. Avea 18 ouă — forme sferice, ca icrele roşii — fiecare avînd 8 centimetri în diametru. Expediţia este formată din cercetători de primă mînă. De altfel ea este patronată de Muzeul de istorie naturală al Franţei şi de Societatea regală din Londra.

EI SUSPECTEAZĂ CIVILIZAŢIA OAMENILOR

Ocrotirea naturii. O ştiinţă, o artă, un sentiment. Omul este chemat să protejeze, nu să distrugă. Lupta împotriva poluării este în acelaşi timp o luptă pentru apărarea naturii şi a noastră, a oamenilor, implicit şi... explicit. Efortul pentru păstrarea şi transmiterea generaţiilor viitoare a plantelor, a animalelor — comori economice, comori de frumuseţe, adevărate izvoare ale vieţii — astăzi existente pe Terra se înscrie ca una dintre sarcinile de primă necesitate ale societăţii contemporane moderne.

În imagini, specii propuse pentru protecţie : Doi pui de egrete în Florida, care-şi întind gîtul să vadă mai bine lumea în care... tocmai şi-au făcut intrarea şi doi... locuitori ai pădurii, plini de bănuială încă, într-o rezervaţie din Arizona.

ULTIMA MODĂ LA... ORA EXACTĂ!

Pentru cei care nu vor să rămînă nici o clipă în urmă, iată în imaginea alăturată cel mai nou tip de ceas care dă în scris ora, minutul şi secunda, cu o precizie care răstoarnă recordurile atinse pînă acum. Nu seamănă, după cum se observă, cu nimic din ceea ce ne-am obişnuit. Nu are cadran, nu are arătătoare, nu face tic-tac. Astenia e respectată. „Merge" fără zgomot. Miracolul... tehnic este înfăptuit. Cronolog — aşa e numit — a fost descris ca o „imposibilitate tehnologică". A fost conceput de Lord Tanlaw, preşedintele unei „case" de orologerie, care-şi face un titlu de glorie în a fi una dintre cele mai vechi şi mai renumite din lume (e fondată în 1740 — „Twaites and Reed") şi căreia îi revine în exclusivitate cinstea de a întreţine şi repara celebrul Big Ben din Londra.

Inima Cronolog-ului este un cristal de quarţ. Energia este dată de o baterie de nouă volţi (care ţine un an, un an şi jumătate). Iniţial ideea a fost de a folosi energia solară, dar ar fi fost necesară o antenă mult prea mare. Ceea ce ar fi fost cu totul nepotrivit sau oricum incomod pentru realizarea unui mini-cronolog folosit ca ceas de mînă. Precizia acestui ceas, care poate comanda funcţionarea unei serii de ceasuri dintr-o mare instituţie, întreprindere sau dintr-un oraş este garantată. „Abaterea" nu poate fi mai mare de ±30 de secunde într-un an. Sistemul de comandă, două butoane.

Era să uităm a răspunde la o... eventuală întrebare. Bine, dacă nu are cadran, nu are arătătoare, cum aflăm cît este ceasul ? Orele şi minutele sînt afişate „pentru dv." pe o tăbliţă. Cronolog dă astfel ora, transformînd impulsurile electrice regulate în indicaţii cifrice. Ziaristul englez Arthur Bush, descriind aparatul, afirmă că principiul Cronologului nu este atît de îndepărtat pe cît s-ar părea de cele care erau la baza primelor aparate de măsură a timpului, şi este mai aproape de cadranul solar decît de ceasurile tradiţionale. Bineînţeles, aici s-au folosit între altele, microcircuitele electronice.

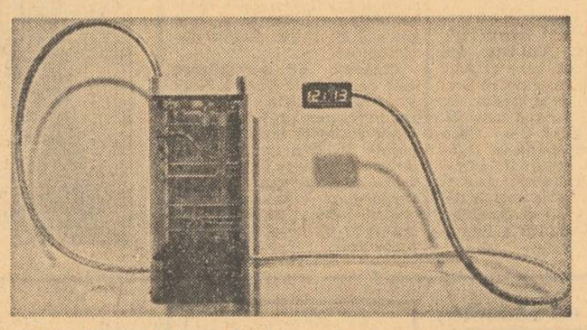

FARMACOLOGIE

MIEREA CARE... OTRĂVEŞTE

Prin anul 400 î.e.n. s-a întîmplat o tragedie. Un amănunt istoric redat de Xenofon. Uitat în timp sau neglijat. O enigmă ca atîtea altele. Un savant sovietic reia „firul poliţist", descifrează misterul şi reuşeşte, după cercetări asidue, să ofere terapeuticii un produs medicinal de mare eficacitate.

S-a întîmplat cam prin anii 400 î.e.n. în munţii Caucaz. Armata greacă traversa Abkasia. La un moment dat soldaţii au fost cuprinşi de o adevărată nebunie. Alergau cu mintea rătăcită, cu ochii scoşi din orbite. Apoi au început să cadă, seceraţi de o mînă nevăzută. Unii intraseră în agonie. Timp de o zi şi o noapte armata fusese „distrusă", deşi nu se dăduse nici o luptă. Şi-au revenit cu greu. Sleiţi, deznădăjduiţi. Şi, totuşi, nimeni nu murise. Împrejurările care au declanşat drama sînt povestite în amănunţime de Xenofon, dar enigma nu părea deloc descifrată. Soldaţii au fost victimele unei otrăviri... Dar nu mîncaseră decît miere. Descoperiseră faguri de albine şi se înfruptaseră. Dar există, oare, vreo miere care otrăveşte?

Un medic kirghiz, profesorul Arstanberk Altymşev, a devenit, fără să vrea, detectivul unui mister petrecut cu două milenii în urmă. Îl intriga întrebarea: o miere veninoasă ? Recent, aşa cum se relatează în „Sovietskaia Molodioj", profesorul a declarat că peste 100 de plante din familia amarylidiaceelor conţin lycorină, în deosebi ghiocelul, narcisele şi cuişoarele. Şi în Caucaz există o specie de ghiocei meliferi, al căror nectar este căutat de albine. Mierea pe care o fabrică astfel... otrăveşte. Cum poate fi deosebită de mierea obişnuită? Nu poate fi deosebită. Are acelaşi aspect. Acelaşi gust. Savantul sovietic stabileşte încă un fapt la fel de ciudat. Nu întotdeauna o astfel de miere este otrăvitoare. Numai atunci cînd această specie de ghiocei înfloreşte tîrziu. Atunci, lycorina se degajă activ. Or, în doze mari, această substanţă e toxică. Enigmatica întîmplare a fost descifrată. Soldaţii greci au mîncat din această miere. Unii mai mult, alţii mai cu lăcomie şi efectul a fost pe măsură, întocmai cum redă faptele, Xenofon. Pentru profesorul Altymşev, principala problemă nu era însă enigma poliţistă. Cercetările sale aveau un scop medical, terapeutic : proprietăţile curative ale lycorinei. După zece ani de muncă asiduă, el reuşeşte să prepare un produs medical, avînd la bază lycorina. E un produs care se recomandă în tratamentul bronşitelor acute şi cronice, în astmul bronşic, în gastrite, în colicistite şi în unele cazuri de hipertensiune.

DAR CÎINELE NU E ÎN GĂLEATĂ!

Nu, nu este o întîmplare hazlie. Cîinele nu şi-a băgat el capul în găleată. Medicul veterinar José Felipe Baeza operase cîinele, i-a pus piciorul în ghips şi a căutat o soluţie ca pacientul său, fie din curiozitate, fie din nerăbdarea de a şti... dacă operaţia a fost bine făcută, să nu-şi rupă bandajul de ghips. După cum vedeţi, profesiunea de medic veterinar pretinde nu numai o bună pregătire dar şi multă ingeniozitate.

UN METEORIT PROVENIT DE LA UN METEOR

Savanţii indieni de la Institutul Tata din Bombay au fost puşi în faţa unei enigme. Meteoritul din Angra dos Reis prezintă o anomalie. Nici o urmă de impact al razelor cosmice, în vreme ce materialele care-l compun au vîrsta de 68 de milioane de ani ! Singura explicaţie plauzibilă pînă acum : meteoritul provine de la un meteor care a explodat acum aproape un milion de ani. Ar fi format dintr-o bucată ivită din interiorul meteorului, ceea ce poate explica de ce a fost protejat de acţiunea razelor cosmice.

ACOPERIŞUL DE APĂ

Imaginaţi-vă că a venit vara, cu călduri toride. Vă aşezaţi la o masă, pe terasa unui restaurant sau într-un fotoliu dintr-o sală de lectură. În jur, soarele arde nemilos, iar dv. vă simţiţi bine, atmosferă plăcută, răcoroasă, la adăpost sub o cupolă prin care trec toate culorile curcubeului. Feeric. Cum este posibil acest vis, acest miracol ? Pentru că acoperişul este... din apă, vă vor răspunde doi tineri, arhitectul D. Vartanian şi inginerul A. Barkhudarian din R.S.S. Armenia. Ideea pe cît de originală, pe atît de salutară le aparţine. Principiul acestei construcţii este următorul, relatează „Moskovskaia Pravda" de unde ne-am luat informaţia : o roată centrifugă şi o instalaţie specială puse în mişcare de un motor electric, proiectează apa după curbe ale căror traiectorii au fost definite ca jeturile de apă să formeze o cupolă de dimensiunile dorite. Forţa comunicată jeturilor de apă este aceea că, după ce le-a fost imprimată traiectoria, formează un circuit închis. Iar instalaţia poate fi fixă sau mobilă. În curînd în parcurile şi pe bulevardele Erevanului vor putea fi admirate astfel de pavilioane cu acoperiş de apă.

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

ZECE SFATURI PENTRU REZISTENȚA ORGANISMULUI

1. Ieșiți în fiecare zi la aer curat. În zilele frumoase practicați drumeția și sportul în aer liber.

2. Reduceți încălzitul locuințelor, scăzînd din 6 în 6 zile temperatura aerului cu cîte un grad.

3. Aerisiți mai frecvent și, pe cît se poate, dormiți cu o fereastră mică întredeschisă. Pentru a asigura o compoziție igienică satisfăcătoare a aerului de respirat, un om are nevoie de 60-70 mc de aer proaspăt pe oră. Acesta se asigură numai dacă se ventilează camerele locuite prin aerisiri frecvente. Șederea îndelungată într-o cameră neaerisită produce dureri de cap, amețeli, lipsa poftei de mîncare, anemii. Aceste tulburări se datoresc scăderii oxigenului și creșterii bioxidului de carbon din aerul încăperii, ca urmare a respirației omului.

4. Dimineața faceți gimnastică de înviorare în fața geamului larg deschis.

5. Spălați-vă cu apă rece pînă la brîu (eventual faceți un duș cu apă a cărei temperatură e mai scăzută) și ștergeți-vă repede, cu un prosop aspru.

6. Dormiți suficient, respectați orele de masă, fumați mai puțin, sau, dacă reușiți, renunțați la fumat...

7. Consumați multe fructe crude (mere, portocale) și primele verdețuri, excluzînd din alimentația dumneavoastră condimentele, alcoolul. Nu faceți exces de grăsimi.

8. Întrețineți igienic camera, avînd grijă ca soarele să nu lipsească din locuința dumneavoastră. Pentru aceasta, geamurile trebuie să fie curate, perdelele subțiri sau dacă sînt dintr-o țesătură mai groasă, țineți-le strînse într-o parte.

9. Treceți la o îmbrăcăminte mai subțire, dar nu dintr-odată la vestminte foarte primăvăratice.

10. Alternați-vă munca cu un regim de odihnă activă în așa fel ca organismul să nu fie supus unui supraefort. Zîmbiți primăverii și nu credeți în astenie. Și aceasta contează !

TAIORUL

Taiorul rămîne favoritul îmbrăcămintei de primăvară. Jacheta aproape dreaptă, cu umerii drepți și reverele foarte late este lungă sau scurtă pînă în talie, închisă la două rînduri de nasturi sau la un rînd, avînd colțurile rotunjite.

Ca materiale, sînt moderne stofele în dungi subțiri, în carouri sau stofe uni. Culorile preferate sînt cele deschise : albastru deschis, roz, alb sau bej. Fusta descoperă genunchiul, sau îl acoperă doar pe jumătate, are amploare, prin cute multe și late sau este dreaptă.

1) Taior din stofă Prince de Galles *cu butonaj dublu. Revere dublate cu alb. La fel și manșetele. Fusta este amplă, în cute duble.*

2) Pardesiu simplu, *uni cu revere late și ascuțite, închis la două rînduri de nasturi. Buzunare mari, aplicate și tighele duble în relief.*

3) Taior din țesătură plină, *la două rînduri de nasturi. Tăietură aproape dreaptă. Revere cu tighele late.*

4) Taior elegant *din stofă în dungi albe, subțiri sau din stofă uni.*

Doina LEVINȚA

TRATAMENTUL PISTRUILOR

Odată cu soarele și primii boboci de pe ramuri, cu vîntul cald și parfumat al primăverii, pe tenurile mai sensibile apar și o serie de boboci colorați, PISTRUII. În special femeile cu pielea mai deschisă, blondele și roșcatele au de suferit. Deși, nu putem nega că unora pistruii le dau farmec !

Aceste accidente sînt des întîlnite la pubertate, cînd sub influențe hormonale, celula fabrică un plus de pigmenți, (defect congenital al celulei), care se fac vizibili sub formă de pete mici, pronunțate, sau numai conturate, generate de soarele de primăvară. Uneori, pistruii rămîn și după pubertate și nu acoperă doar fața. Ei se întind pe mîini, pe decolteu, pe spate.

Ca tratament, se întrebuințează creme pe bază de „peeling" (cojirea pielei obrazului) sau hidrochinonă. Dar aceasta prezintă dezavantajul de a produce o decolorare prea puternică, petele de pistrui se pot transforma în pete albe. De asemenea, cremele decolorante conțin bismut și mercur, ceea ce atacă ochii, congestionîndu-i. **Se recomandă și creme antisolare,** pentru protecție (de pildă : Hidrochinonă 1,25 gr., cold-cream 25 gr.)

Cîntărind avantajele și dezavantajele folosirii acestor creme, credem că **este mai simplu și mult mai ușor să recurgem la machiaj.**

Întrebuințăm **un fond de ten deschis, ceva mai consistent,** și cu o pensulă, machiăm fiecare pistrui în parte și-l acoperim exact pe dimensiunea lui. **Pudrăm apoi cu pudră obișnuită, pulbere, nu compactă, în care amestecăm puțin praf de chinină, care nu permite razelor de soare să pătrundă pe obraz și să-l pateze, în plus.** Chinina împreună cu pudra protejează tenul, realizînd un ecran invizibil.

E bine **să ne ferim a merge în plin soare, fără să avem pe cap o pălărie, umbreluță de soare sau o beretă cu cozoroc, care să proiecteze umbra pe obraz.**

Toate **persoanele cu tenul predispus la pete și pistrui, trebuie să se ferească să-și expună fața la soare un timp mai îndelungat,** să renunțe la tenul „bronzat" spre a nu avea surpriza de a se trezi cu pete de dimensiuni mult mai mari, care pot fi pigmentate foarte adînc, pînă în dermă.

Cu un fond de ten potrivit, cu puțină răbdare și îndemînare, machiajul ne va ajuta să estompăm aceste mici defecte și să fim bine dispuse.

Constanța POPOVICI
Pictor machieur

„CASA FRUMUSEȚII"

Cristal, metal eloxat, flori și bună dispoziție ; armonii coloristice, aer proaspăt, răcoros și inmiresmat — indiferent de canicula ori ger — fotolii comode, reviste, cafele și băuturi răcoritoare, personal specializat, amabil și... zîmbitor ! acestea ar fi pe scurt caracteristicile ambiantei viitorului Institut de cosmetică din București (Calea Victoriei).

Și acum, prin amabilitatea tovarășei RALIȚA NICULESCU — membră în Comitetul executiv al cooperativei „Igiena" și președinta Consiliului cosmeticienelor din București — o scurtă vizită de anticipație. Peste puțin timp, chiar în sezonul primăverii, este preconizat „vernisajul".

Frumusețea cere, la fel ca sănătatea, îngrijiri și tratamente pe baze științifice. Este deci normal ca în „labirintul" frumuseții „firul Ariadnei" să fie păstrat într-un „safe" din camera de consultații. Așadar, de la garderobă, unde în locul îmbrăcămintei de stradă se primește o trusă cu halat, bonetă, papuci (această „ținută" fiind obligatorie pentru clientele care circulă în interiorul institutului) următoarea escală este la fișier și la cabinetul de consultație unde cosmeticiana determină tipul de piele și tratamentul necesar. În acest scop, ea are la dispoziție o aparatură modernă — lampa lui Wood, lupă fluorescentă etc. În fișa personală se consemnează cu regularitate atît tratamentul complex — incluzîndu-se în acesta și regimul de viață — procedurile aplicate în fiecare ședință cît și rezultatele obținute.

Dotarea de specializare este deosebit de bogată. Vom avea la dispoziție camere de relaxare pentru fiecare cabinet cosmetic (există 10 cabinete în cîte două cabine pentru îngrijirea feței și încă 6 cabinete pentru îngrijire corporală), cameră pentru pedicură, spații separate pentru raze ultraviolete, supernemectron, aerosoli, sauna, estetodin, laborator propriu pentru prepararea curentă a produselor, sală de epilație, cameră de sterilizare a instrumentelor, cabinete de coafură, măsuțe pentru manicură. Sălile sînt despărțite prin panouri de cristal — între ele avînd mătase colorată — fixate pe rame eloxate.

Iată, așadar, că această primăvara ne rezervă o deosebit de agreabilă surpriză : inaugurarea Institutului de cosmetică din București. Interioarele au intrat în fază de finisaj ; aparatura se află în recepție și personalul de specialitate sfîrșește un curs de recalificare.

Mica NICOLAU

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

M. MARIA — sectorul 2 — București : *Ne bucură mulțumirile pe care ni le adresați. Sperăm să vă ajutăm și de data aceasta. Oxiuroza este rebelă la tratament. Ne scrieți că nu ați reușit să scăpați de oxiuri nici după Oxiuran și nici după Vermigal. Este cunoscut faptul că după 3—4 săptămîni pot apare ca o manifestare a rezistenței formelor tinere, fenomene de reinfestare, impunîndu-se repetarea tratamentului. Dacă refuzați Vermigalul vă sfătuim să folosiți preparatul Nematocton. Bineînțeles sînt obligatorii măsurile de igienă strictă a corpului și a lenjeriei de corp și de pat. Se mai pot asocia și microclisme cu sare — o linguriță la 250 g apă fiartă și răcită.*

ION MATEIAN — Baia Mare : *Derivațiile de sept și sechelele fracturilor piramidei nazale pot fi corectate în cadrul clinicii O.R.L. Nu există alte metode în afara celor chirurgicale.*

M.S. — Suceava. *Examenul de urină este normal, dar nu este suficient pentru a preciza diagnosticul. Învingeți-vă prejudecățile și acordați toată încrederea medicului ginecolog pentru a constata obiectiv și a vă îndruma corect.*

E. CONSTANTINESCU. *Trichomonas este destul de rebel la tratament. Este obligator să repetați cîteva serii cu metronidazol, în special în perioada ciclului menstrual.*

C. M. — Timișoara. *Sterilitatea poate fi tratată. Vă sfătuim să vă internați în clinica de ginecologie în secția profilată pentru combaterea sterilității.*

VIOLETA — Pașcani. *De ce ocoliți o consultație ? În afară de cele descrise de pacient, medicul apelează și la examenul obiectiv, fără de care nu se poate preciza un diagnostic. În situația dv. sînt obligatorii și investigațiile de laborator — dozările hormonale și examenul cito-vaginal.*

Dr. Ana MURGULEȚ

BLOC NOTES

AEROTERME DE UZ CASNIC

Grupa aparatelor de încălzit a sporit cu două noi tipuri de aeroterme de uz casnic. Unul din acestea, destinat încălzirii locuințelor și a birourilor (în fotografie) este produs de cooperativa „Electrobobinajul" din București. Funcționînd pe ambele tensiuni de curent (120 v și 220 v), aeroterma respectivă este alcătuită din carcasă, motor, turbină, element încălzitor, comutator și limitator de temperatură. Un amănunt interesant : ea poate funcționa — în caz de necesitate — și ca ventilator, prin punerea butonului de acționare pe o altă poziție.

Un alt tip de aerotermă foarte util pentru încălzit datorită caracteristicilor și performanțelor sale tehnice, este realizat și livrat magazinelor de întreprinderea „Electromotor"—Timișoara.

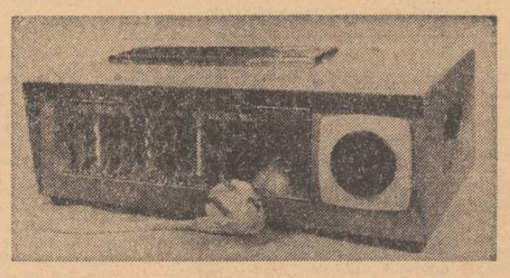

ACVATERM

Noul tip de aparat electric pentru încălzirea apei, „Acvaterm", realizat de cooperativa „Electrobobinajul" — București, funcționează la tensiunea de 220 v (n.r. — ar putea să se studieze producerea și pentru 110 v), avînd o putere care variază între 1 890 - 2 300 w. Aparatul este prevăzut cu un știft de cauciuc prin care se face racordarea la robinet și cu un cablu de alimentare (triflor), care este dotat cu ștecher tip Schuco (cu contact de protecție). „Acvaterm"-ul poate realiza o creștere maximă de 40°C a temperaturii apei.

Foto : O. STĂCESCU

UN BĂTRÎN LUP DE MARE... TRICOTAT

Fiindcă stilul marinar este la modă vă propunem și o altă soluție în afara obișnuitului guler sau obișnuitei cravate marinărești. Un lup de mare, brodat cu iscusință pe un pulover tineresc v-ar surîde ? Dacă răspunsul e afirmativ vă reținem întîi atenția cu furniturile necesare :

La talia 36-38, aveți nevoie de aproximativ 400 GR. LÎNĂ UNI ȘI 20-25 GR. LÎNĂ MAI SUBȚIRE, din următoarele culori : bleumarin, albastru, galben, roșu, verde, roz deschis, roz închis, alb. Marinarul va fi brodat pe pieptul puloverului. Dacă puloverul este de culoare deschisă (pentru fete) el va fi brodat după schița cu litera A, iar dacă fondul va fi închis (pentru băieți), lupul de mare va fi lucrat după modelul cu litera B.

SPATELE PULOVERULUI se începe pe 90-110 ochiuri cu andrele nr. 2 1/2 cu care tricotați elasticul (6 cm.), continuați cu andrele nr. 3 în punct de jerse, pe 30—35 cm. Cînd ajungeți la răscroiala mînecii : la fiecare al doilea rînd, scădeți 3 ochiuri, apoi scădeți 2 ochiuri, o singură dată și de 5 ori cîte 1 ochi. Cînd ajungeți la umăr, scădeți la fiecare al doilea rînd cîte 5 ochiuri, de-odată. Începeți răscroiala gîtului o-dată cu prima scădătură a umărului.

FAȚA se lucrează întocmai cu spatele, cu diferența răscroielii de la gît, care va fi mai adîncă.

MÎNECILE se încep cu 45-50 ochiuri în punct de elastic, cu andrele nr. 2 1/2 (6 cm.). Continuați în punct de jerse, cu andrele nr. 3, avînd grijă ca la fiecare 8 rînduri să înmulțiți cîte un ochi în fiecare parte. După 36-38 cm. începeți răscroiala mînecii. La fiecare al doilea rînd, în ambele părți odată, scădeți 3 ochiuri ; o dată două ochiuri, de două ori un ochi și după aceea, de 14 ori, tot cîte un ochi, de 3 ori 2 ochiuri și dacă vă mai rămîn cîteva ochiuri, le scădeți toate, deodată.

ASAMBLAREA. Totul se calcă la aburi, iar pe fața puloverului se brodează lupul de mare după schița alăturată. Fiecare pătrățică reprezintă un ochi, iar fiecare semn, culoarea indicată.

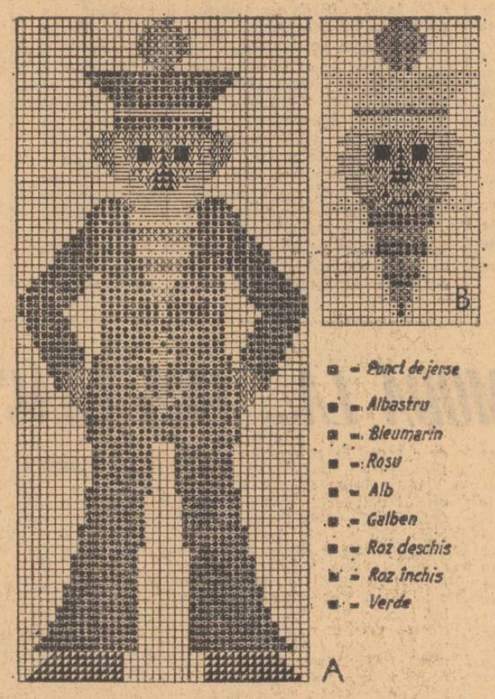

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Pe teme de învățămînt

Apariția recentă a broșurii „Admiterea în învățămîntul superior — 1972" rezolvă multe din întrebările puse de cititorii noștri, interesați să afle în ce constau probele la concursuri și care este materia ce se cere parcursă. În această categorie se află tovarășii **GH. MOCANU**, din Caransebeș, **BRÎNDUȘA ARNAUTU** din București, **SIMION VANGHETE** din Craiova, **TIRON ARNAUTU** din Iași, **CRISTEA LANGA** din Brașov, **ATENA STOICĂNESCU** din Bîrlad, **MARIANEI MIRONESCU** din București îi facem aceeași recomandare pentru a vedea dacă se încadrează în rîndul celor care vor să urmeze cursurile la seral.

Dacă ați urmat secția reală, tovarășă **CONSTANȚA FLOAREA** din Ploiești, puteți candida la Politehnică ; dacă aveți cealaltă secție se cer condiții diferite, de practică în producție. Dumneavoastră, după cum ne scrieți, îndepliniți această cerință. Drumul spre chimia industrială deci, vă este deschis.

Luați legătura cu inspectoratul școlar județean, tov. **I. RADULESCU** din Pitești. Cazul dv. trebuie cunoscut din timp. Veți primi toate lămuririle în legătură cu continuarea studiilor.

Se pot continua cursurile de la Institutul Pedagogic de 3 ani la Facultatea de limbă și literatură română numai după absolvirea institutului și prin prezentarea la unele examene de diferență. Mai aveți deci pînă atunci tov. **FLORIN BARBU** din Buzău. Aveți însă în vedere că va trebui să aveți și medii bune.

Din scrisoarea dv., tov. **TICU POPA** din Bacău nu am putut înțelege mai nimic. Am vrea să vă dăm un sfat privind situația dv. școlară, dar mai înainte de aceasta, unul mai practic : scrieți mai clar și mai pe înțeles ce doriți. Rîndurile scrisorii dv. sînt atît de învălmășite că ne-a fost imposibil să le descifrăm. E o observație care vă poate servi nu numai în corespondența cu revista noastră, dar și în activitatea dv. școlară. Așteptăm !

Singura școală postliceală, tovarășe **M. BELDIE** din Sihlea-Vrancea, care să aibă cît de cît un caracter ca acel dorit de dv. este școala de hidrologie din Arad (str. N. Grigorescu nr. 8—10). Ceea ce vă putem spune în legătură cu concursul de admitere ținut anul trecut este că s-au dat probe la matematică (scris și oral) și geografia fizică și economică a României (oral).

Conducerea restaurantului SELECT
vă invită să urmăriți
antrenantul program susținut de
ALOIS HONG intitulat INTIM— MUSIC
Cu această ocazie vă veți convinge și
de calitatea superioară a preparatelor
oferite de bucătăria noastră.

RESTAURANTUL SELECT
Aleea Alexandru nr. 18
Tel. 33.78.41. Orar de funcționare 17—2

(5138 A)

Salată de păpădie și cartofi

500 g frunze de păpădie tînără ; 500 g cartofi fierți în coajă ; 2 linguri ulei ; o linguriță de oțet ; 2—3 căței de usturoi (sau cîteva frunze de usturoi verde), 3 ouă, 150 g smîntînă sau iaurt, sare.

Frunzele de păpădie, spălate bine, se pun într-o cratiță de circa 3 l, în care se află uleiul, usturoiul, și o lingură de apă. Totul se lasă pe foc mic, acoperit cu un capac, circa 6—7 minute. După ce frunzele s-au opărit bine se adaugă cartofii (fierți, curățați de coajă și tăiați în rondele). Se mai lasă 2—3 minute, amestecînd ușor cu o lingură de lemn. Separat se bat ouăle cu smîntîna sau iaurtul și se toarnă peste conținutul din cratiță ; se amestecă bine. Se la imediat de pe foc. Se adaugă sare după gust și se servește caldă. (Poate însoți friptura de pasăre, porc sau miel). Salata e bună mai ales în martie și aprilie pînă ce păpădia nu începe să înbobocească **(ELENA PAPAGORU — Petroșani).**

Budincă de franzelă

½ franzelă (chiar mai veche) ; 5—6 felii de parizer sau resturi de friptură, margarină sau untură, 1—2 ouă, un plic cu cremă de ciuperci „Supco".

Franzela se taie în felii de jumătate cm grosime. Feliile se dau prin ou bătut. Într-o formă de cozonac, bine unsă, se așază alternativ straturi de : pîine, parizer, pîine, cașcaval, pîine și așa mai departe pînă la epuizarea ingredientelor. Se dă la cuptor cu foc mic și se mai stropește din cînd în cînd cu margarină topită sau untură înjumătățită cu apă. Din crema de ciuperci „Supco" se face un sos, punînd 3/4 l apă la pachetul de cremă. Se toarnă peste compoziția din tavă, se mai dă la cuptor 10 minute. Se scoate budinca și se servește tăiată în felii, așa ca să se vadă dungile. Se însoțește cu salată verde sau altă salată de sezon **(ADRIANA SZEGÖ — Bisericani — Neamț).**

CITITOARELE VĂ SUGEREAZĂ

CÎTEVA REȚETE PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Mîncare rece de țelină cu măsline

8—10 țeline potrivit de mari, 200 g măsline, o ceapă mare, 200 g ulei, o lingură cu făină, o cutiuță sau un tub de bulion (100 g), o linguriță cu vîrf de zahăr, o linguriță cu pătrunjel verde mărunt tocat, sare.

Se curăță țelina de coajă. Se spală și se zvîntă într-un servet curat. Se taie în felii rotunde, nu prea groase, se rumenesc ușor pe ambele părți în uleiul încins, apoi se așază într-o cratiță rînduri, rînduri, cu atenție să nu se rupă feliile. În uleiul rămas de la rumenirea feliilor de țelină se prăjește ușor ceapa rasă. Se presară făina, se adaugă bulionul, linguriță de zahăr și totul se subțiie cu apă sau zeamă rămasă de la fiertul legumelor. După primul clocot, se răstoarnă sosul obținut peste țelină. Se adaugă și măslinele. Se acoperă cratița și se pune la fiert pe foc mic cîteva minute. Nu se amestecă cu lingura în mîncare, ca feliile de țelină să rămînă întregi. Ca să nu se prindă de fund, cratița se scutură ușor din timp în timp. Se dă apoi vasul descoperit la cuptor pînă ce sosul se îngroașă și feliile de țelină se înmoaie. Se servește rece. **(ELENA NOURESCU — București).**

Budincă de tăitei cu varză murată

Se taie ca fideaua o varză potrivită și se pune la călit cu ulei. Din cînd în cînd se adaugă cîte o lingură de apă. Se potrivește de sare și piper. Separat se fierb 500 g de tăitei, se scurg și se amestecă cu varza.

Se unge cu unt o tavă care merge la cuptor, se tapetează cu pesmet și se toarnă înăuntru compoziția de mai sus. Deasupra se împrăștie 100 g unt tăiat în cuburi și se dă la cuptor. Se bat ca pentru omletă 3 ouă întregi, se amestecă cu o ceașcă de smîntînă și după 15 minute de copt se toarnă acest amestec peste budincă. Se lasă în cuptor pînă se rumenește frumos. **(EMILIA LĂZUREAC — Suceava).**

Plăcintele la tigaie

Se face un aluat ca de pîine (apă, făină, sare și puțină drojdie de bere). Se lasă foarte puțin la dospit. Se taie în bucăți de mărimea unui pumn. Se întind cu vergeaua foi de circa jumătate cm grosime. Se pune în mijlocul foilor obținute brînză de vaci sau varză călită în care se adaugă un ou crud. Se unesc marginile așa ca umplutura să fie bine acoperită. Se prăjesc în tigaie în ulei încins și se păstrează într-o oală acoperită pentru a căpăta frăgezime. Sînt bune reci, dar mai bune calde. **(LIDIA FLOREA — București).**

Prăjitură economică

Un pahar de zahăr, un pahar de ulei, un pahar de vin, o linguriță rasă de bicarbonat, făină, esență de rom, 4 linguri de nuci rase, lapte, o lingură de zahăr.

Se toarnă într-un vas uleiul, vinul, zahărul și bicarbonatul. Se amestecă bine. Se adaugă atîta făină cît cuprinde ca să se obțină un amestec potrivit de moale. Se răstoarnă pe masă, se frămîntă cu mîna. Se lasă aluatul la odihnit un sfert de oră. Se taie în două. Se întinde o foaie mare cît fundul tăvii, în care se va coace prăjitura și se așază în ea.

Separat se opărește nuca cu laptele, se aromează cu rom, se îndulcește cu o lingură de zahăr. După ce amestecul s-a răcit, se întinde peste foaia din tavă. Se face a doua foaie și se acoperă cu ea stratul de nuci.

Se dă la cuptor, cu foc potrivit. După ce s-a copt, se scoate din tavă și călduță încă se taie în bucăți de forma dorită. Deasupra se presară pudră. **(ELENA MUNTEANU — Răchitoasa, satul Oprișești — Bacău).**

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG •

ÎNCÎLCITĂ PROBLEMĂ PĂRINTEASCĂ?!

de Mihai STOIAN

„Stimate tovarăşe,

Doresc să vă expun cazul meu şi să vă cer sprijinul într-o problemă părinteas-că încîlcită.

Sînt de meserie învăţător şi mai am cîţiva ani pînă la pensie. Sînt tată a două fete, prima născută în anul 1950, a doua în anul 1956. În anul 1958, soţia mea m-a părăsit (în împrejurări care pentru mine sînt dureroase), a luat cu ea copiii şi a plecat pe şantierul de la Bicaz. Pe atunci, fetiţa mea mai mare avea opt ani, iar cea mică un an şi patru luni. Cu toate încercările mele de a le readuce acasă la mine, nu am reuşit. În urma divorţului pronunţat legal, copiii au rămas la mamă, fiind încă prea mici pentru a fi încredinţaţi mie, ca tată. Am plătit pensie alimentară cu regularitate şi cu conştiinţa îndatoririi morale şi materiale pe care o am ca părinte. Plătesc şi astăzi pentru fata cea mică.

În decursul timpului, mergeam periodic să-mi văd copiii, să le vorbesc, să le duc obiecte de îmbrăcăminte, dulciuri, să mă interesez de situaţia lor şcolară etc. Se ştie că acesta este un drept elementar al oricărui părinte, drept prevăzut şi garantat de lege. Fosta mea soţie nu s-a îngrijit în suficientă măsură de copii, încredinţîndu-i pe aceştia mamei sale, o femeie fără autoritatea necesară unei bune educaţii (prima, şi nu ultima, acuzaţie gravă pe care o aduceţi public fostei soţii — n.n.). *De asemenea, fosta mea soţie...* (sîntem nevoiţi să întrerupem citarea integrală a rîndurilor dv., stimate corespondent, de vreme ce, la cîţiva ani de la despărţire, într-o scrisoare destinată tiparului, aşadar lecturii publice vă îngăduiţi să repetaţi negru pe alb, lucruri incontrolabile sau, oricum, neargumentate în nici un fel, simple afirmaţii deocamdată ; pînă şi pe bunica copiilor, desigur din partea mamei, o „incondeiaţi" : „analfabetă şi nervoasă, care nu-i putea supraveghea şi care avea gesturi necontrolate faţă de aceştia").

De asemenea, fosta mea soţie a căutat să-i îndepărteze pe copii de mine, ca ei să mă dușmănească (!) pentru ca nu cumva vreuna dintre fete să vină să locuiască în casa părintească, cu tatăl ei. De multe ori am făcut zadarnic drumul la... (într-alt oraş, la 50 km — n.n.) *unde locuiesc ele, pentru a le vedea, uşa casei lor a rămas închisă pentru mine. Atunci eram nevoit a merge la şcoală, pentru a le vedea. Urmările unei astfel de educaţii (!) nu au întîrziat să se arate. Fata cea mare a terminat cu chiu cu vai, liceul (a fost repetentă şi corijentă de mai multe ori) şi negăsind un climat favorabil acasă (!) a fost nevoită să plece de lîngă mamă* (urmează iarăşi nişte acuzaţii nesuţinute, pe care refuzăm să le reproducem — n.n). *Dormea pe la cunoştinţe. S-a măritat curînd, spre a scăpa de teroarea (!) mamei şi a bunicii, iar după plecarea soţului în armată, fiica mea a părăsit domiciliul conjugal, întrucît mama ei nu era de acord cu această căsătorie şi intenţiona s-o desfacă...* (urmează acum alte şi alte acuzaţii grave la adresa fiicei mari, pe care, din nou, refuzăm să le reproducem — n.n). *Din iulie 1969 nu mai ştiu nimic despre fata mea. A plecat din... la sfatul mamei sale şi nu-mi dă nici un semn de viaţă. Fosta soţie refuză să-mi spună unde se află fata. Pe fiica mică n-o pot vedea decît la şcoală, nu primesc scrisori, întrucît mama îi interzice. Iată deci cum copiii mei, ai unui educator de profesie, au ajuns pe drumuri (! !), iar eu în pragul pensionării sînt singur şi uitat de copii.*

Vă rog fierbinte să mă ajutaţi să aflu care este situaţia fiicei mele mai mari, să mă ajutaţi s-o revăd.

Cu încredere şi stimă,
învăţător
OCTAVIAN I. ANDRAŞ
Roman str. 11 Februarie nr. 34, jud. Neamţ"

Stimate tovarăşe Andraş, fiindcă încheiaţi scrisoarea dv. cu cuvîntul „încredere" (pe care mi-o acordaţi şi pentru care vă mulţumesc), îmi permit să fiu, ca de obicei, absolut sincer. Scrisoarea dv. tocmai pentru că vine de la un „educator de profesie", m-a nemulţumit profund. De ce ? Fiindcă, la fiecare două, trei cuvinte, o acuzaţie (afirmată doar, neargumentată prin nimic) deosebit de gravă, în primul rînd la adresa fostei dv. soţii, încarcă epistola de venin, reziduu al ranchiunei ce i-o purtaţi, ba mai mult chiar, supărarea dv. maximă (întemeiată sau nu) se răsfrînge şi asupra copiilor, adică a unuia dintre ei, a fetei mari, pe care o căutaţi, a cărei tăcere — paradoxal ? — vă doare, dar pe care, totodată o ponegriţi. Cum se împacă una cu alta ? Ştiu că existenţa noastră, a oamenilor poate fi suficient de complicată şi de contradictorie citeodată, mai cu seamă pe plan afectiv, putem chiar iubi şi uri în acelaşi timp, însă întreaga dv. scrisoare (să-mi fie cu iertare) nu face altceva decît să caute „revanşa" cu fosta soţie, fixînd „traducînd" parcă duşmănia pe care o aveţi necurmată în „lupta" cu mama copiilor.

Cazul dv. nu este unic. S-au mai văzut destule situaţii în care doi soţi, despărţindu-se, au înţeles că dincolo de reproşurile (reciproce sau nu) pe care au să le facă, există *ceva fundamental :* interesul copiilor cărora le-au dat viaţă. Şi astfel, în loc să se dușmănească, în loc să-şi „vîneze" în continuare defectele, să se pîndească, încheagă (cu greu, ştiu, nespus de greu) un fel de colaborare (da, sună cam ciudat, în astfel de cazuri, cuvîntul „colaborare", dar se poate, sute şi sute de familii au dovedit-o şi o dovedesc în continuare). Mă mir faptul că dv. ca educator de profesie, azvîrliţi întreaga vină asupra fostei soţii şi nu vă puneţi de loc problema că eşecurile şcolare ale fetei mai mari pot fi datorate nu... mamei sale, ci frustrării la care a fost supusă, tocmai prin destrămarea căminului (să nu mi-o luaţi în nume de rău, dar cînd spuneţi „a fost repetentă şi corijentă de mai multe ori", descifrez, dincolo de cuvîntul scris, o stranie satisfacţie, ca şi cum aţi avea vreun interes, vreo satisfacţie reală, dacă — să zicem — s-ar dovedi că eşecul educativ e datorat fostei soţii, nu-i vorba de *copilul dumneavoastră*, de soarta căruia vă arătaţi sincer îngrijorat ? Atunci ce fel de „demonstraţie ar mai fi asta dacă de plătit plăteşte copilul, iar părinţii continuă să se dușmănească să se respingă, pînă şi în calitatea lor de neschimbat, aceea de... părinţi ?) Prin divorţ, fosta dv. soţie sau dv. vă puteţi alege altă pereche, alt soţ, altă soţie, puteţi fi fericiţi (măcar în perspectivă), copiii însă n-au de ales, n-au cum să-şi mai aleagă alţi... părinţi. Şi-atunci ? Înţelegeţi-mă, vă rog înţelegeţi-mă exact, lucid, şi reparaţi ceea ce se mai poate repara (socotesc că extrem de greu). Şi o ultimă întrebare : locuiţi la o distanţă de 50 de kilometri de oraşul în care locuieşte fosta dv. soţie, cu fiica mai mică (şi, pînă în 1969, şi cu cealaltă fată). De unde aţi tot „culeş" toate insinuările privind comportarea zilnică a unor oameni aflaţi la zeci de kilometri distanţă ? Analizaţi-vă temeinic : n-aţi căzut cumva într-un sens victimă a propriei inflexibilităţi afective (şi nu numai) ?

CURIER SĂPTĂMÎNAL

FILATELIE

A 50-A ANIVERSARE A U.T.C.

Cu prilejul împlinirii în luna martie a acestui an a 50 de ani de la înfiinţarea „Uniunii Tineretului Comunist", Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor a pus în circulaţie o marcă poştală specială, în valoare de 55 bani.

Desenul mărcii înfăţişează emblema „U.T.C." înconjurată de ramuri de lauri, avînd în mijloc scrisă cifra „50", iar în colţurile de sus — „1922—1972". Realizată după macheta tinerei graficiene Rodica Coteanu, marca este tipărită în culorile albăstrui, galben şi bronz, într-un tiraj de 4 milioane exemplare, pe hîrtie cromo dantelată. S-a pus în circulaţie şi un plic „Prima zi a emisiunii", cu un desen simbolic, francat cu noua marcă, obliterată cu o ştampilă specială.

Nell COBAR

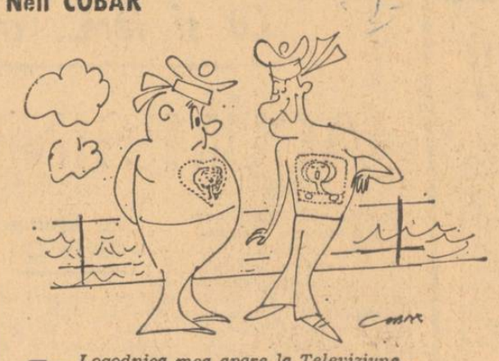

— ... Logodnica mea apare la Televiziune...

S. NOVAC

— Nu te mai încăpăţîna ; uite, aşa trebuie să adulmeci ca să dai de urma vinatului !!!

Adrian ANDRONIC

— Protestez ! Ce sînt eu de vină dacă uzina produce cîntare care arată de fiecare dată cu cincizeci de grame în plus !!!

Viorel SANDU

— Fetele sînt alături, pentru concurs ! Vor da toate probele aşa cum am stabilit, dar la urmă o angajezi pe bruna din partea stîngă, de lîngă geam !!!

M. OPROIU

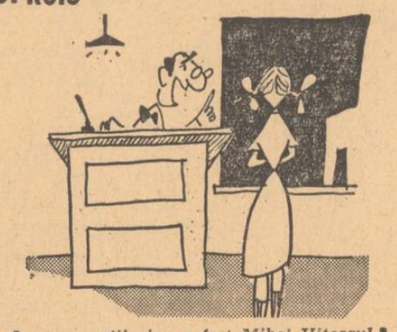

— Ia spune, ştii cine a fost Mihai Viteazul ?
— Vai, se poate... Amza Pellea.

G. BADEA

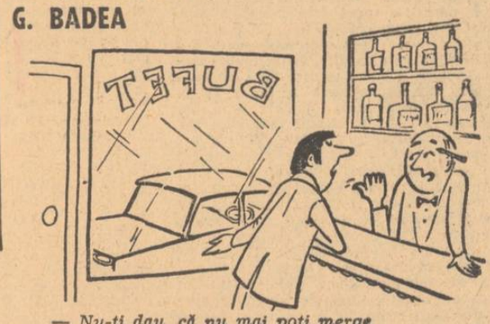

— Nu-ţi dau, că nu mai poţi merge.
— Dar ce am de mers ?! Doi paşi pînă la maşină !

LUMINILE RAMPEI

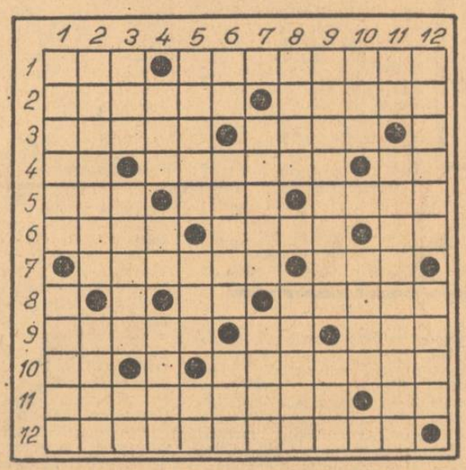

ORIZONTAL : 1. Îl joacă actorii. — Nefericita domnişoară a lui G.M. Zamfirescu. 2) Joacă teatru de plăcere. — Artist profesionist. — 3) Scriitor rus, autorul piesei „Pescăruşul" — Capul lui Pirandello ! 4) Plantă textilă — Reputat actor român de revistă — În acid ! 5) „Nic...", piesă din repertoriul „Teatrului de Comedie". — La Seul — Începe să fie drastic ! 6) Personajul principal al unei piese (pl.) — Local de spectacol (pl). — Roman Tatiana. 7) Titlu onorific pentru actorii noştri. — Un sunet de trompetă prelungit... 8) Indicator. — Cunoscută actriţă română (Barbu). — 9) Cadrul piesei-lor pe scenă — De la mama ! — În taină ! 10) În piesă ! — Dramaturg român contemporan, autorul piesei „Ziariştii" ! 11) Alt dramaturg român, din a cărui creaţie amintim piesa „Surorile Boga". — Notă muzicală. 12) Cunoscută dramă istorică a scriitorului B. Delavrancea (3 cuv.).

VERTICAL : 1) Celebru dramaturg francez, autor al tragediei „Britanicus". — Personaj feminin din opereta „Liliacul" de I. Strauss. 2) Sărbătoreşte „Ziua domnială a Teatrului". — Cunoscut fabulist grec. 3) În Valahia ! — Se face de risul lumii pe scenă. — Cap de vultur ! 4) Pronume nehotărît. — Cămaşă cu flori. — Piesă inaintea actelor. 5) Oraş şi castru roman pe malul Dunării. — Preţios. — Nitu Dan. 6) O parte din artă ! — Scriitor realist sîrb, autorul Comediei „Doctor în filozofie" — Onomatopeea micilor. 7) Sală de spectacole în Capitală. — Steaua concursului. 8) Pe muche de cuţit. — Cutreierător al mărilor, erou al unei operete de Lopez (Polo). 9) A împuternici un reprezentant — Produse avicole. 10) Nu face nimic. — Oraş de pe Mureş, puternic centru al culturii noastre, reprezentat prin teatrul de stat, Filarmonica şi altele. 11) Nota maximă. — Marele dramaturg al neamului românesc, autor al comediei „O noapte furtunoasă". 12) Om de artă — Karenina lui L.N. Tolstoi.

Sonia BASOC

Cuvinte rare : TAA — MEE — LAH

PASTILE

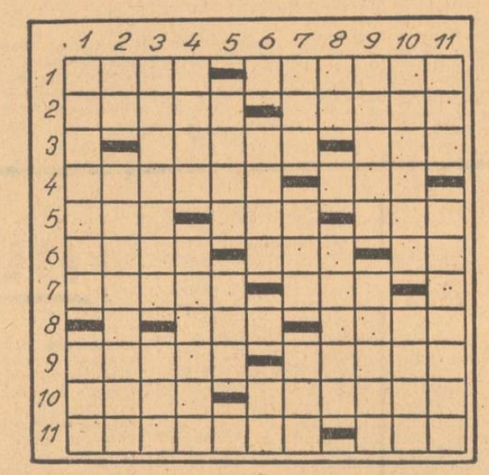

ORIZONTAL : 1) Dusă — Nu s-a prins. 2) Pentru dușuri... puştilor — Pun o vorbă bună... 3) Se duc la vale — Făcut în necaz. 4) Se prind uşor — E clei. 5) În necaz ! — Set schimbat ! — Umblă cu barbă... 6) Ici, colo cîte-un pic... — ... şi invers ! — Păcălită la urmă ! 7) Derivat al titanului... — Mîncat. 8) Specialităţi de pasăre — Fascicol de lumină. 9) E dus cu ochiul — Ai... un tic interior !! 10) Se duc învîrtindu-se — Preziceau viitorul. 11) Bun de dus... — Acela din spate !

VERTICAL : 1) Prins... de urechi (pl)... — ... în parte ! 2) Rom sec ! — Te păcăleşte-n faţă. 3) Ascunse sub masă. — Din beton ! 4) Încărcată cu spice — Chemarea necunoscutului. 5) Care te arde într-un fel — Tras în balon. 6) Merge la noroc... — Două gogoşi ! 7) Prinde... unde se bate — Bătaia puştilor — Acidul ribo-nucleic (abr). 8) Fără... inimă ! — Duce vorba departe. 9) Care a fost dus — Suge cu paiul (pl). 10 Se poate duce-n sus (poet.) — Dus pe departe. 11) Cît aţi zice peşte !!... — ...v-am servit-o drept păcăleală !

Gh. IONESCU

Cuvinte rare : SPOT, ARN.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TINEREŢE

ORIZONTAL : Patrie — Ostaş — Educativ — U.T.C. — Detaşament — O — Ave — I.T.B. — Iuta — Gala — Eac — Nal — Oraşe — Ten — Ba — G — tinăra — Me — Im — Sabi — Aare — Ust — Unelte — Integri — Bu — S — Ucenic — Burse — Bait — Atomica.

ÎN LUMEA OPEREI

ORIZONTAL : Scala — Condor — Tamara — Faust — Ataca — Fermi — Bal — Mp — Lia — V — Al — Falci — Sta — Tame — Aral — Al — Norina — Aule — Bizet — Carmen — O — Ac — Cado — Nt — Erane — E — Ati — Metropolitan — Ar — Elisabeta.

Ale, miliţia?... INFRACTORUL NOCTURN

• Postul de miliţie din Pădureni-Vaslui în alertă la miezul nopţii • O învăţătură : banii se păstrează la C.E.C. nu la... ciorap ! • O idilă brusc întreruptă

Cînd plutonierul major Mişu Bălan, şeful postului de miliţie din Pădureni-Vaslui a fost trezit în plină noapte de bătăi puternice în fereastră a dedus imediat că s-a întîmplat ceva grav. Îndelungata lui experienţă de şef de post îl învăţase că oamenii din comună nu apelează la ajutorul autorităţilor la o astfel de oră nepotrivită decît în cazuri de forţă majoră. Sări deci din pat, îşi aruncă la repezeală pe umeri o haină şi deschise uşa. Vizitatorul, un locuitor al comunei, învăţătorul pensionar I.R., stătea în faţa lui abia trăgîndu-şi sufletul.

— M-au prădat, tovarăşe şef... Ajutaţi-mă !... abia îngăimă el.

Şeful de post îi oferi omului un scaun şi după ce îi ceru să se liniştească, îl îndemnă :

— Acum spune pe îndelete : cine te-a prădat ?

— ...Am fost trezit din somn de bătăi în uşă. Mă duc, deschid şi mă trezesc în faţă cu un bărbat destul de voinic — nu i-am putut vedea bine faţa, pentru că mă orbea cu lumina lanternei. În orice caz părea tînăr. „Sînt colonelul Ioniţă, de la miliţie", zice. „Ce doriţi ?" l-am întrebat. „Urmăresc, zice, un infractor care ne-a scăpat de la arest. Am informaţii că se ascunde la dumneata. Dacă nu-l denunţi sînt obligat să-l caut singur". Nu mai ştiam ce să cred. De unde pînă unde informaţii că eu aş ascunde un infractor, eu care, de cînd mă ştiu, am fost dușmanul hoţilor ?!... De teamă de a nu fi socotit cumva complice am uitat să-i cer să-mi arate legitimaţia, am uitat de tot, şi l-am poftit înăuntru, să se convingă că eu nu ador astfel de hoţi... A intrat tacticos — nu se grăbea de loc — m-a obligat să stau într-un colţ şi a început să caute. Într-o jumătate de oră mi-a răscolit toată casa... Ar fi trebuit să-mi dau seama atunci, după felul cum cotrobăia, cine e şi ce anume caută, dar nu mai aveam putere... Mi se făcuse frică... La un moment dat a dat peste o valiză în care aveam nişte bani şi obligaţiuni C.E.C. — economiile mele, vreo douăzeci şi trei de mii... M-a luat repede : „Ce e cu banii ăştia ?" s-a răstit el. „Ce să fie ?, i-am răspuns, banii mei, economii din salariu şi din pensie...". „Dumneata, zice, nu ştii că n-ai voie să scoţi o sumă atît de mare din circulaţie ? De ce nu i-ai depus la C.E.C. ?!". „Păi zic, o să-i depun...". Dar el a vîrît banii în buzunar şi mi-a poruncit : „Îmbracă-te şi hai cu mine !" Ce era să mai fac ? M-am îmbrăcat repede şi am dat să plec...

Aici bătrînul pensionar s-a oprit, podidindu-l lacrimile.

— Ce s-a mai întîmplat ? Spune !... îl îndemnă şeful de post şi el acum nerăbdător să afle urmarea...

— S-a întors brusc către mine şi... mi-a tras un pumn în stomac... Am crezut că ăsta mi-e sfîrşitul... Am căzut în nesimţire la podea... Cînd mi-am revenit eram singur... Cine ştie cît am zăcut acolo !... M-am sculat cum am putut şi am venit încoace...

În aceeaşi noapte, inspectoratul judeţean de miliţie era informat asupra cazului de la Pădureni şi imediat o echipă formată din locotenent colonelul Alexandru Rus şi maiorul Ion Mocanu a plecat într-acolo. Aici întrucît indiciile erau foarte sărace (numai explicaţiile, destul de echivoce, ale pensionarului) ipotezele erau cu atît mai numeroase.

Miliţienii Rus, Mocanu şi Bălan s-au sfătuit asupra a ceea ce aveau de făcut. Rus încerca să evite, pe cît posibil, alegerea unei ipoteze la întîmplare, care i-ar fi pus pe un drum greşit şi ar fi însemnat pierdere de vreme. Care putea fi însă ipoteza cea mai sigură ? Evident, nu se putea porni decît de la certitudini. Exista o singură certitudine (care totuşi se cerea privită cu anumite rezerve) : învăţătorul pensionar susţinea că în nici un caz individul nu putea fi din localitate. Ca locuitor al comunei şi mai ales ca învăţător el îi cunoştea bine pe cei din Pădureni şi era de presupus că nu se înşelase.

— Aşadar, le-a spus. Rus celorlalţi, dacă infractorul nu e din localitate, putem deduce că a plecat de aici în cel mai scurt timp cu primul mijloc de transport care i-a stat la îndemînă. Avem deci de făcut verificarea celor care au părăsit comuna Pădureni — în primă urgenţă a celor străini de localitate — în dimineaţa şi în noaptea aceasta...

Dar numărul acestor persoane era, după primele verificări, destul de mare, ceea ce presupunea, pentru operativitate, să se procedeze prin eliminare. Printre informaţiile variate culese cu acest prilej a fost şi aceea, provenind de la un tînăr, care susţinea că *s-a* întîlnit cu un oarecare Ion Mîndru, cu domiciliul în Iaşi, care fusese la nişte rude ale sale într-un sat vecin. Cercetările ulterioare au stabilit însă că „rudele" respectivului nu-l mai văzuseră pe Mîndru de mult timp...

Să fie oare acesta firul care conduce către infractorul nocturn ?

Echipa s-a deplasat urgent la Iaşi, direct la locuinţa lui Mîndru. Aici au fost aflate noi date ce păreau să confirme presupunerile miliţienilor. Mîndru locuia la o gazdă împreună cu un prieten al lui, Mircea Surugiu. După afirmaţiile proprietarului, în noaptea comiterii infracţiunii ei au lipsit de acasă, motivînd că se duc la o petrecere.

Convins acum că se află pe urmele făptaşilor, locotenent-colonelul Rus s-a deplasat cu echipa la întreprinderea la care lucrau cei doi. Dar aici a fost găsit numai Mîndru. (Surugiu absenta de cîteva zile). Luat din scurt şi fiind convins că miliţienii ştiu totul, Mîndru a recunoscut că l-a „secondat" pe Surugiu la infracţiunea din Pădureni. El a încercat să se disculpe însă, arătînd că autorul principal al infracţiunii este Surugiu şi că el n-a făcut decît să-l însoţească pînă în comună, în schimbul unei sume neînsemnate de bani ! Dar unde era Surugiu ?

El plecase fără să spună unde. Mîndru ştia că Surugiu întreţinea legături cu o femeie dintr-un sat vecin, o oarecare Nicolina. Era deci probabil că se află acolo. Rus şi ceilalţi au ajuns la casa Nicolinei pe seară. Ei s-au apropiat pe nesimţite de casă. Nu se înşelaseră. Surugiu era acolo.

Cînd Rus a pătruns în cameră, Surugiu, tînăr şi destul de voinic, a sărit aproape instantaneu de la locul lui, încercînd să scape. Instinctiv, ofiterul a întins piciorul lateral, punîndu-i piedică şi infractorul a căzut. A urmat o scurtă încăierare şi, în cele din urmă, Surugiu a fost imobilizat, urmînd să-şi primească pedeapsa pentru fapta sa.

Ion VLAICU

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Planeta Olymp

În sistemul nostru solar există mai multe planete. **Puteţi să precizaţi unde se află planeta Olymp şi, ce este cu ea ?**

Enigma pescarilor din Ios

În operele istoricilor antici, precum Herodot, Plutarh şi Proclos se găseşte descrisă o întîmplare din viaţa lui Homer, pe care ne-o relatează acum şi cititorul nostru, **prof. NICOLAE ANDREI,** de la Şcoala experimentală Movila, din Călăraşi.

Se spune că Homer, marele poet al Greciei antice a ajuns cîndva în insula Ios. La un moment dat, în timp ce admira marea, stînd aşezat pe o stîncă de pe ţărm, a zărit nişte pescari, care se întorceau din larg.

Homer i-a întrebat :
— Pescuitori din ţara Arcadiei, aţi prins ceva ?

Pescarii i-au răspuns astfel : — Cei prinşi au fost lăsaţi acolo ; i-aducem doar pe cei neprinşi.

Homer nu a înţeles ce au vrut să-i spună pescarii şi, se povesteşte că chiar ar fi murit din cauza faptului că n-a putut dezlega această enigmă.

Dv., stimaţi cititori, puteţi lămuri sensul celor relatate de pescari ?

Păianjenii şi calculatorul electronic

De cînd au fost realizate calculatoarele electronice, s-a ajuns la felurite legături între ele şi diverse activităţi, dintre care unele, destul de neaşteptate, poate. Probabil că va părea oarecum bizară legătura între calculatoare şi activitatea păianjenilor. Şi, totuşi, în prezent, există o asemenea corelare, care nu reprezintă simpla extravaganţă a unor cercetători, ci un aport însemnat pentru ştiinţă. **Ştiţi despre ce este vorba ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Populaţia Terrei

La mijlocul anului 1970, existau pe Terra 3 632 000 000 locuitori.

Desigur, în prezent, acest număr a devenit şi mai mare, dacă se ţine seama, de exemplu, că numai în primele şapte luni ale anului 1970, creşterea populaţiei a marcat 71 000 000 oameni. La nivelul anului 1969, oraşul cu cel mai mare număr de oameni, a fost Tokio, cu 9 005 000 locuitori. În 1970, oraşul New York avea 7 798 757 locuitori, iar în 1969, în Londra, trăiau 7 703 400 oameni. Se pare că şi în prezent, oraşul Tokio este pe primul loc.

Cît face... ?

O treime şi jumătate din 100 este egală cu... jumătate din 100, adică cu 50.

Cît priveşte împărţirea numărului 10 în două părţi, astfel încît una din ele să fie exact de 5 ori mai mare decît cealaltă, şi să nu rămînă vreun rest, rezultatul este (8+1/3) şi (1+2/3).

De-ale lui Voltaire

Reluăm textul scrisorii regelui Frederic al II-lea către Voltaire :

$$\frac{P}{Venez} \quad \grave{a} \quad \frac{Ç}{San}$$

Sensul textului acesta bizar era de fapt următorul :

Venez souper à Sansouçi
(Venez Sous P à San sous Çi)
În traducere înseamnă : „Veniţi să luaţi supeul (masa de seară) la Sansouçi".
La această invitaţie, Voltaire a răspuns astfel :
G a
Sensul era : J'ai grand appétit (G grand a petit).
În traducere, răspunsul lui Voltaire avea următorul sens : „Am o mare poftă de mîncare". Nu se poate spune că răspunsul nu a fost compatibil cu isteţimea minţii marelui scriitor francez.

Poşta cititorilor

La întrebările publicate în nr. 741, din 18.12.71, al revistei, au răspuns corect următorii cititori : **Gheorghe Avram,** Comloşu Mare, jud. Timiş (Am reţinut două din propunerile dv.) ; **Nedelcu Gh. Dumitru,** elev anul I—B. devize, Şcoala postliceală de construcţii, Bucureşti ; **Adrian Sfarti,** Bucureşti ; **Prof. Paul I. Amzoiu,** com. Grecesti jud. Dolj ; **Cotocel Nicolae,** elev anul III, Lic. industrial minier Petroşani ; **I. Marinescu,** Craiova ; **Gheorghe Constantin,** student, anul I, Fac. de mecanică, Galaţi.

Pentru materialele publicate în nr. 742, din 25.12.71, al revistei, am primit răspunsuri corecte de la cititorii :

Tuţescu Nelu-Lucian, elev anul I—D, Lic. „Fraţii Buzeşti", Craiova (Nu am reţinut propunerea făcută, întrucît implică răspunsuri prea numeroase) ; **Velican Mircea,** student, Braşov (Subiectul pe care îl propuneţi a fost publicat mai de mult în rubrica noastră) ; **Bărbulescu Eugen,** elev, anul IV real. Lic. Nr. 6 Timişoara (Răspunsurile au fost foarte complete : Felicitări. Din propunerile făcute am reţinut cîteva) ; **Ing. Sergiu Popescu,** Ploieşti ; **Ciumber Luminita,** elevă cl. a VI—a B, Sc. generală nr. 1 Piteşti, jud. Argeş (Mulţumim pentru urări şi, aceleaşi bune ginduri şi din partea noastră !) ; **Prof. Paul I. Amzoiu,** com. Grecesti, jud. Dolj (Şi dv. vă mulţumim pentru frumoasele urări, dorindu-vă de asemenea multă sănătate şi succes !) ; **Pavel Pervulescu,** Braşov (Referitor la înmulţirea „pe degete", o fi ea simplă, dar ne mai putem gîndi astăzi la folosirea ei, în epoca maşinilor de calculat electronice ? Cel puţin tabla înmulţirii se poate învăţa pe dinafară !).

Cu ocazia răspunsurilor pentru nr. 742, trebuie să facem o precizare : numărul $10^{10^{10}}$, dacă se consideră de forma $(10^{10})^{10}$ este egal cu 10^{100}, adică cifra 1, urmată de 100 zerouri. Dacă nu se consideră sub forma menţionată, cu paranteză rezultă $10^{10.000.000.000}$ adică cifra 1, urmată de 10 miliarde zerouri. Intenţionat, nu am făcut aceste precizări, pentru a vedea dacă cititorii vor sesiza diferenţele sau, cu alte cuvinte, dacă ştiu să mînuiască corect operaţiile cu privire la ridicarea la putere. Bineînţeles că, am constatat că mulţi dintre cititori au dat răspunsul corect, ceea ce ne-a bucurat.

Şi acum, cîteva răspunsuri personale :

Dumitru Vacarciuc, Bucureşti. Au existat cititori care au rezolvat problema „Răbdare şi imaginaţie", din nr. 729 al revistei (25.09.71), cu mai puţin de 116 mişcări, cite aţi găsit dv. De altfel, autorul, Eugen Crişmaru, din Comăneşti, jud. Bacău, ne-a relatat ulterior că există şi o variantă „mini", numai cu 87 mişcări. Dacă vă interesează în mod deosebit problema, vă puteţi adresa direct autorului. Adresa este următoare : Eugen Crişmaru, Zăvoi, bloc 10, Scara A, Etaj 1, Apartament 4, Comăneşti, jud. Bacău.

Eugen Crişmaru, Comăneşti. După cum constataţi din cele de mai sus, problema propusă de dv. are ecou şi mai tirziu. Referitor la cele scrise de dv. regretăm, dar nu cunoaştem adresa cititorului Ştefan Haciakian din Bucureşti. Mulţumim pentru urări şi vă dorim la rîndul nostru sănătate şi fericire.

Ing. Liviu MACOVEANU

JOCURI DISTRACTIVE

FIGURI GEOMETRICE

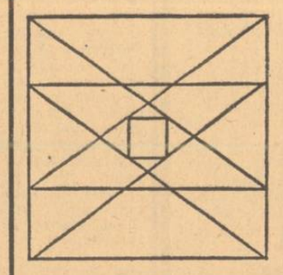

Ce figuri geometrice distingeţi în desenul de mai sus ? Cîte anume ?

(Soluţia în numărul viitor).

CU O SINGURĂ LINIE

(Soluţie)

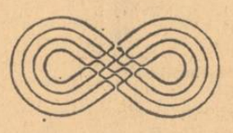

ÎN CUPELE EUROPENE, UN ALT MOD DE A GÎNDI

de Valeriu MIRONESCU

Tottenham, cea mai populară echipă londoneză, un fel de Rapid al capitalei britanice — cum o aprecia un cunoscător al fotbalului de pe acele meleaguri — s-a calificat în semifinalele Cupei U.E.F.A. în dauna celei de-a doua dintre reprezentantele noastre, U.T.A. Calificarea englezilor n-are nimic neașteptat, toată lumea văzuse la televizoare meciul de la Arad, constatase cum stă echipa română cu pregătirile și simțise care-i erau pretențiile. Iar scorul defavorabil punea punct perspectivelor.

Nici eu nu-mi făceam iluzii. Fusesem dintre aceia care, la aflarea programării meciurilor U.T.A. — Tottenham, crezuseră în putințele de victorie ale echipei noastre în meciul de la Arad. Erau cîteva date importante favorabile nouă în condițiile bunei organizări și conduceri a preparativelor. Însă această conducere n-a fost la nivelul reputației, de altfel pe deplin meritate a antrenorului Nicolae Dumitrescu, iar organizarea a făcut locul unor improvizații deloc încurajatoare. Așa că, în partida de la Arad, nădejdea rămînea în ambiția, în starea psihică a jucătorilor, de asemenea, se putea miza — în sensul adevărat al cuvîntului — pe noroc. Pînă la urmă, numai de noroc n-a fost vorba ci de ghiniomul barelor, cît privește ambiția și credința în victorie, acestea fuseseră uitate pe undeva în afara cîmpului de joc. U.T.A. intrase pe teren învinsă dinainte — asta a fost impresia de telespectator. Răbufnirea de orgoliu de după pauză, de altfel întreținută cu totul vreo 20 de minute, fusese tardivă, scorul era de-acum 2—0.

Rezultatul de 1—1 de la Londra, într-un fel m-a întristat. Un 0—0, deci tot un rezultat de egalitate, să vă spun drept, m-ar fi lăsat indiferent. Acesta ar fi fost un rezultat cam pe gustul unor gazde sigure pe calificarea lor în semifinale. Cînd am auzit că Domide, tocmai el, a marcat golul, am început ca suporterul în rînd cu toți suporterii, să sper. Poate vine și al doilea ! N-a venit, sau, mai bine zis, a venit unde nu ne trebuia, însă asta e altă chestiune. De ce, într-un fel, m-a întristat scorul de 1—1 ? Golul înscris de Domide a fost furtunos aplaudat de tribune, prin urmare, el a fost marcat nu numai în mod corect dar și frumos. Poarta englezilor a fost străpunsă la Londra, deci, cu atît mai mult putea fi străpunsă în meciul de la Arad. Publicul englez a fost auzit aplaudînd nu numai golul ci și alte faze de joc ale arădenilor. De aici rezultă că U.T.A. a jucat bine, uneori chiar spectaculos, de aici rezultă că U.T.A. putea juca bine, mult mai bine în meciul de la Arad. Dacă ar fi fost special și corect pregătit, dacă ar fi îndrăznit. Dacă ești pregătit, dacă îndrăznești, se zice că și norocul te ajută...

Cineva comenta la radio că jocul bun al arădanilor la Londra **prin comparație nu cu întreaga capacitate a echipei, ci doar prin raport cu jocul contra englezilor de pe teren propriu,** este efectul trecerii altor două săptămîni de pregătire. De acord numai că mă întreb, de fapt întreb pe tehnicieni, aceste două săptămîni de pregătire suplimentară nu puteau fi efectuate **ÎNAINTE** de primul meci cu Tottenham ? Ce motiv serios împiedica antrenamentele intense, ce motiv împiedica, în definitiv, chiar partidele cu Rapid și Steaua, **ÎNAINTEA** primului joc cu Tottenham ? Iarna ? Lipsa campionatului ?

Fiindcă am crezut în U.T.A., în realizările ei din ultimii ani, realizări însemnate dacă ne gîndim la posibilitățile clubului din Arad, rog suporterii să privească adevărul în față și să ceară echipei U.T.A. și tuturor echipelor românești ce vor mai participa la întrecerile continentale, un alt mod de a gîndi meciurile internaționale și pregătirile pentru aceste meciuri.

După gustul unora trebuie să devenim fataliști. Iarna e iarnă, campionatul n-are loc la noi, jucătorii și echipele nu vor fi niciodată puse la punct cu preparativele atunci cînd la început de martie dispută meciuri în sferturile de finală ale competițiilor europene. Rog însă pe cititori să se ducă mai departe pe firul acestui mod de a judeca lucrurile. Dacă iarna e iarnă și niciodată echipele nu vor fi pregătite pentru fazele finale ale întrecerilor europene, atunci pentru ce să mai fie înscrise în aceste competiții ?

Pot accepta suporterii fotbalului nostru, suporterii cluburilor noastre fruntașe părerі „fataliste" care vrînd-nevrînd conduc pe antrenori și jucători la un soi de defetism ? Am impresia că majoritatea suporterilor nu va fi de acord să considerăm „sferturile" drept **un punct mort,** așa după cum mai înainte refuza să se împace cu gîndul că echipele noastre sînt „bune" numai pînă în turul al doilea al competițiilor. Și suporterii sînt îndreptățiți să ceară federației cluburilor, antrenorilor și altor specialiști, soluții viabile din punct de vedere tehnic și organizatoric.

Repet ideea dintr-un articol precedent : la situații speciale se cer măsuri speciale. Noi n-am operat cu măsuri de excepție, ci ne-am pregătit ca și cum ne-am fi aflat în fața unor meciuri pentru primele tururi ale cupelor europene. Adică nu ne-am trezit la vreme în fața noilor cerințe și n-am pus în mișcare un dispozitiv de pregătire special. E bine să recunoaștem aceasta, nu e nici o nenorocire fiindcă a fost prima oară cînd am călcat pe pragul „sferturilor". E bine să constate greșelile în preparative tocmai aceia care au dovedit în repetate rînduri că dețin competență în rezolvarea problemelor fotbalistice, cum e cazul antrenorului Nicolae Dumitrescu. Fără să fie vorba de asemănări formale, **în fond, pentru U.T.A. „experiența Tottenham" este egală în valoare cu „experiența Legia".**

U.T.A. putea fi în meciul cu londonezii într-o formă fizică care să-i permită un joc intens din primul pînă în ultimul minut. Impedimente teoretice nu existau iar practic trebuia ordonată pregătirea de bază, apoi seria de jocuri din ce în ce mai tari pentru atingerea formei.

Dacă forma fizică ar fi fost corespunzătoare atunci și moralul jucătorilor, credința în putințele lor pentru un rezultat favorabil pe teren propriu ar fi fost altul, ar fi determinat alt joc...

Departe, cred, de a epuiza chestiunile legate de participarea echipelor românești la cupele europene, rîndurile de mai sus urmăresc să contribuie la ceea ce mi se pare de-acum actual, performanța internațională a echipelor cluburilor noastre.

Cu și fără... crampoane

ACUM SÎNT CINCI...

de Eftimie IONESCU

Cînd sînt prezentate doleanțele majore ale fotbalului nostru, se vorbește, cu multă justețe, despre necesitatea prezenței în fruntea cluburilor, a secțiilor de performanță, deci în primul rînd la echipele de prima divizie, a unor oameni cît mai destoinici, mai prieenuți și respectați de către sportivi. Fără să reprezinte o axiomă a situației, utilizarea fostilor jucători prestigioși, oameni cunoscuți și apreciați, apare ca o soluție foarte nimerită. Mai cu seamă că, în acest mod, forțe cu deosebite potențe nu se despart de fotbal, odată ce au abandonat activitatea de competiție și nu au optat pentru antrenorat, ci rămîn mai departe într-un domeniu unde au cunoscut frumoase succese și pentru care au demonstrat pasiune de vreme ce i-au dăruit anii cei mai frumoși, anii tinereții.

La aceste cîteva adevăruri reflectam, zilele trecute, cînd citeam anunțul numirii ca vicepreședinte al clubului Farul, pentru problemele fotbalului, a lui Constantin Tîlvescu, pînă mai ieri stîlpul apărării echipei de pe litoral. Și atunci m-am gîndit să facem un mic și rapid inventar al excjucătorilor pe care îi găsim în organizarea fotbalului.

Începem cu Gheorghe Popescu *care de mulți ani — mai întîi ca antrenor, apoi ca vicepreședinte al clubului — se ocupă direct de fotbalul de la Steaua, o secție de impozante dimensiuni, cu două mari și excelent organizate centre de juniori și copii, așa de darnice în roade în ultimele sezoane. Mai departe, iată-ne la Dinamo. Aici, nu de prea multă vreme, jucătorul acela care conducea cu impetuozitate și energie linia de atac a albrosilor dirijează acum treburile fotbalului, încercînd să dea un avînt (tare util în aceste momente) unei ramuri de sport fruntașe în clubul de pe șoseaua Ștefan cel Mare. L-am numit pe* Alexandru Ene *și el vicepreședinte al clubului.*

Duminică, pe culoarele stadionului Republicii, agitat și — în același timp — știind să desprindă fără patimă învățămintele eșecului din fața argeșenilor, l-am întîlnit pe Ilie Greavu, *cel care completează trioul conducătorilor de fotbal bucureșteni alcătuit numai din foști internaționali de renume. Și el de curînd numit în funcție, Greavu are multe idei și frumoase inițiative pentru o relansare a soccerului giuleștean. Al patrulea om de pe gazon trecut la conducerea treburilor fotbalului vi-l aminteam mai sus, este harnicul și serviosul* Constantin Tîlvescu, *cu un om așezat și chibzuit care trebuie și poate să transmită sectorului pe care îl coordonează acum acest ritm echilibrat și constant de muncă. Noi i-o dorim din toată inima.*

Și am ajuns la al cincilea personaj al rîndurilor noastre, asupra căruia vom stărui mai mult fiindcă prezintă caracteristici ce merită a fi subliniate. Cazul nostru are sediul la Cluj, la clubul alb-negrilor, Universitatea, această veche și meritoasă forță a sportului nostru, creatoare de frumoase tradiții în viața studențească. Acolo îl vom afla pe jucătorul Remus Cîmpeanu *care îndeplinește de o bună bucată de vreme și funcția de secretar al secției de fotbal. Iată deci un experiment: înainte de retragere, vechiul purtător al tricoului nr. 5 al lui „U" a preluat și funcția căreia i se va dedica. În paralel, el efectuiază treburile operative, cotidiene ale secției. O face cu bucurie, cu tragere de inimă, el poate fi considerat un adevărat liant între conducerea clubului și jucători. Credem că s-a ajuns, astfel, la o colaborare trainică și utilă. Iar Remus Cîmpeanu efectuiază concomitent o absolut necesară „ucenicie" pentru preocuparea care va deveni exclusivă în viitorul apropiat. L-am întîlnit zilele trecute tare abătut, pe culoarele federației. Doi colegi de echipă, Crețu și Munteanu, fuseseră suspendați și vă mărturisesc că nici cînd formația sa înregistrase un eșec nu l-am aflat pe Remus Cîmpeanu așa de afectat. Imi mărturisea că se simte și el vinovat pentru acest moment trist al echipei ; era semnul cel mai fără tăgadă că secretarul secției de fotbal a Universității Cluj nu ia în glumă funcția lui. Și mai aveam proba că Remus Cîmpeanu trăind viața întreagă a echipei — de la antrenamente, scheme și ședințe tactice și pînă la demersurile pentru completarea echipamentului și asigurarea viitoarei deplasări — întruchipează pe acel conducător de secție ideal evocat în introducerea acestor rînduri :... „oameni cît mai destoinici, mai prieenuți și respectați..."*

Acum sînt cinci nume cunoscute, de atîtea ori remarcate în cronicile meciurilor de prima divizie sau internaționale, pe care le întîlnim în componența conducerilor unor cluburi de prima divizie. Un bun și util pas înainte pentru fotbalul nostru.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

MIRCEA STĂNESCU, București : Am impresia că sînteți într-un mare impas. Poșta dumneavoastră rotundă vă dă mare bătaie de cap. Cred că este momentul să vi se întindă o mînă de ajutor. Și pentru că am, în general, o mînă bună m-am gîndit să v-o întind cu toată fermitatea și dezinteresul de care sînt capabil cîteodată. (Nu vă speriați ! Nu vă sînt confrate).

În primul rînd trebuie pusă la punct problema corespondenților. Iertați-mă, dar aici e un haos perfect ! Toate vîrstele, toate sexele, toate specialitățile au dat buzna peste poșta dumneavoastră, care dacă va mai fi supusă în continuare unui asemenea asediu, este în pericol să-și piardă forma la care, fără îndoială, țineți foarte mult.

Deci trebuie făcută ordine. Metodele pentru introducerea unei selecții sînt numeroase. Ca expert în materie (fiind contabil) pot să vă indic cîteva criterii infailibile. Pentru sexul tare s-ar putea introduce criteriul antecedentelor de specialitate. Nu pot corresponda, de pildă, decît indivizii care, de la 0 la 30 de ani au jucat fotbal într-una din echipele țării, bineînțeles pe bază de acte doveditoare. Pentru sexul frumos problema este mult mai simplă. Criteriul trebuie să solicite corespondentelor vîrsta minimă de patruzeci de ani, tot cu acte și așa mai departe.

O altă primejdie care vă paște, o generează însuși postul de postaș pe care îl dețineți. S-ar părea că efortul de creație necesar acestei munci este considerat de o sumedenie de meșteri ai condeiului suficient de convenabili pentru a trezi tentații. În această chestiune nu prea știu ce sfat să vă dau. Țineți-vă bine ! Mai scrieți și dumneavoastră din cînd în cînd cîte un rînd și cred că lucrurile se vor îndrepta.

În încheiere, nu pot să adaug decît că sportul acesta care poate întreține atîtea pasiuni, trebuie să fie frumos al naibii ! Așa că în primăvara aceasta am de gînd să mă duc să văd și eu un meci de fotbal".

Părerea mea este ca, mai întîi, să mergeți să vedeți cum arată un meci de fotbal și abia apoi să vă apucați să dați sfaturi altora.

N. I. Reșița: „Aș vrea să vă relatez un fapt. În campionatul județean de fotbal Caraș Severin au fost angajate în întrecere la începutul turului 16 echipe. Cu vreo cinci etape înainte de retur, Foresta Caransebeș s-a retras, iar adversarele ei au cîștigat prin neprezentare cu 3-0. În retur echipa Foresta a fost reprimită în campionat. Te întreb pe dumneata unde ar putea ajunge fotbalul românesc dacă s-ar proceda la fel în diviziile C, B și A? Oare cei de la U. J. E. F. S. nu tin cont că o echipă care nu s-a prezentat la două meciuri este scoasă din competiție? Ce regulament aplică ei?"

Nu văd de ce vă supărați dv. că organul care dirijează sportul în județul respectiv nu se lasă intimidat de regulamentele emise de federație. În fond, cred că ar trebui ca toate echipele și cluburile să primească dreptul de a se retrage dintr-o competiție, atunci cînd doresc și de a reintra tot atunci cînd doresc. De pildă, o echipă de fotbal de categoria A vrea să se odihnească o vreme sau să activeze în categoria C? Foarte bine, să se ducă și să se reîntoarcă atunci cînd are chef. De ce atîta birocrație?

DAN ANTONIU, București: „Referitor la afirmația dv. din nr. 754 din 18 martie, că oricine are dreptul să scrie o carte despre oricine, vreau să scriu și eu o carte despre dv. Întrebarea este : va fi publicată?"

Ideea de a scrie o carte despre mine mă emoționează pînă-n adîncul sufletului. Într-adevăr, era timpul să se scrie și despre mine o carte, dacă, slavă domnului, am suficiente merite în fotbalul românesc. Apucați-vă, deci, imediat de lucru, că de publicarea opului mă voi ocupa eu.

ALEXANDRU, Bistrița Năsăud: „Vă propun o rețetă miraculoasă pentru obținerea antrenorului ideal pentru echipa națională (aveți grijă unde o puneți, să nu pună englejii mîna pe ea!) : se ia pe un vîrf de cuțit puțin C. Teașcă, de două ori Gil Mărdărescu și separat Cosmoc. În același castron veți pune un sfert litru Coidum, dar cu mare grijă. Se fierbe 90 de minute, după care veți lăsa să se răcească. Imediat veți telegrafia lui Helenio Herrera să vină cu două buzunare de cenușă din vestiarele de pe San Siro. Veți presăra ușor, iar apoi magul va sufla în trei răstimpuri peste pastă și astfel se va naște marele și idealul nostru antrenor".

Rețeta este, într-adevăr, excelentă, dar mai trebuie să ne dați ceva lămuriri. Amestecul trebuie fiert pînă dă în clocot, se adaogă sare și cine va fi primul care va gusta din această fierturică : Angelo Niculescu?

Dacă mai aveți și alte rețete, trimiteți, nu vă sfiiți.

BURCĂ EMIL, Cluj : I-am înminat lui Fănuș Neagu furibunda dv. scrisoare. A citit-o sub ochii mei. Cînd a ajuns la tăioasa frază în care îi recomandați să se lase de scris, s-a făcut galben. Acum să vedem, dacă are curajul să vă răspundă.

BOJIN, Caracal: Excelentă este ideea organizării unui meci între selecționata Capitalei și o selecționată a provinciei. Eu susțin ca acest meci să aibă loc. Propun următoarele formații : *Capitala :* Răducanu, Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Deleanu, Dumitru, R. Nunweiller, Lucescu, Tătaru, Dumitrache, Iordănescu ; *Provincia :* Adamache, Crețu, Vlad, Ianul, Mocanu, (Popovici), Domide, Anca, Uifăleanu, Dembrovschi, Dobrin, Țarălungă. Ar fi un meci foarte frumos, de un ridicat nivel spectacular, în care rezultatul va fi greu de anticipat. Ce părere aveți?"

Am mai spus și altădată că sînt de acord cu un astfel de meci, care ar lămuri odată pentru totdeauna dilema : unde se joacă cel mai bun fotbal — în provincie sau în Capitală ? În privința formațiilor, mă surprinde la dv., care sînteți oltean, faptul că l-ați omis pe Oblemenco. Chiar pe el ?

MARIN S., Oradea : „Dacă meciul Ungaria — România a început odată cu declarațiile specialiștilor, cred că și noi, spectatorii, ar trebui să facem ceva, adică să începem și noi pregătirile. M-am gîndit să propun microbiștilor noștri care vor susține echipa în ambele meciuri, să cînte un imn al echipei noastre, pentru a-i încuraja pe băieți. Acest imn ar putea rămîne permanent în patrimoniul susținătorilor echipei naționale. Vă trimit textul, urmînd ca cineva să compună melodia. Iată-l :

Luptă tu azi, băiete,
Izbînda este-n nooi
Și nu uita că mîine
Vom fi mari campioooni
Vom fi mari campioni !

Pentru cazul că băieții vor fi în dificultate, se vor striga următoarele :

Luptați, băieți, luptați,
Nu vă lăsați !

Pentru caz de victorie se va striga :

Ați învins, ați bătut,
Vă sărut !

Atît ideea, cît și textele sînt excelente (am reprodus doar începutul imnului din lipsă de spațiu). Nu ne mai trebuie decît un compozitor și, bineînțeles, niște repetiții. Evident, ar trebui să ne gîndim și la eventualitatea că vom avea un eșec. În această privință, am compus eu deja un text, care se va cînta pe melodia „A ruginit frunza din vii". Sper să nu fie cazul, adică compoziția mea să rămînă anonimă.

TINERII RUGBIȘTI ÎN FAȚA UNOR IMPORTANTE CONFRUNTĂRI

În perioada de la 29.III. la 2.IV.1972 se va desfășura la Roma al patrulea „Turneu internațional F.I.R.A." la care vor lua parte echipe de juniori din : Franța, Italia, România, Spania, Maroc, R. F. a Germaniei, Cehoslovacia, Belgia și probabil Portugalia. În urma tragerii la sorți în primele meciuri se vor întîlni : Franța cu Belgia ; Italia cu Cehoslovacia ; România cu R.F.G. ; Spania cu Maroc. Cîștigătorii seriei I joacă cu cîștigătorii seriei a IV-a ; iar cîștigătorii seriei a II-a cu cei din seria a III-a.

Finala se va disputa între cîștigătorii acestor două întîlniri.

Din echipa țării noastre care ne-a reprezentat anul trecut mai sînt folosiți doar patru jucători : Ionescu Marin (Clubul Rapid), Corneliu Octavian (clubul sportiv „Școlar"), Moldovan Romulus (clubul sportiv „Constructorul") și Bidirel Pavel (Școala Sportivă nr. 2). Dintre ceilalți componenți remarcăm pe Scarlat Costinel (C.S.S.), Ioniță Florin (C.S.M.-Sibiu), Ionescu Ștefan (Constructorul-Suceava), Ciurea Ștefan (Clubul Olimpia), Mesaroș Teodor (Grivița-Roșie), Ștefan Eugen (C.S.S.), Varga Gheorghe (Farul-Constanța), Zamfirescu Ion (C.S.S.), Suitaru Nicolae (Grivița-Roșie), Moraru Dan (C.S.S.), Constantin Stelian (C.F.R.-Brașov), Alexandru Dumitru (S.S. nr.2), Paraschivescu Mircea (Rapid), Octavian Stoica (Grivița Roșie) Barba Valentin (Rapid), Costenco Vlad (Farul), Milică George (C.S.S.), Nicolae Ghiță (C.S.S.), Dumitru Viorel (Constructorul-București), Martin Nicolaie (C.S.S.).

Așteptăm cu viu interes aceste jocuri de rugbi, în care echipa noastră, sperăm, se va strădui să ocupe un loc cît mai bun. Le dorim succes tinerilor noștri reprezentanți.

M.NICULESCU

Tinerii reprezentanți ai rugbiului din țara noastră

PRONOSTIC „MAGAZIN"

— Concursul „Pronosport" din 26 martie —

1. PETROLUL — RAPID. După eșecul de duminică trecută s-ar părea că echipa rapidistă nu are nici o șansă pe terenul din Ploiești, mai ales acum cînd gazdele au mare nevoie de puncte. Să nu uităm însă că Rapid este o echipă destul de capricioasă, și că din cele cinci confruntări susținute cu Petrolul în ultimele ediții de campionat a reușit trei victorii și un rezultat de egalitate.

2. UNIVERSITATEA CRAIOVA — S. C. BACĂU. Studenții craioveni, cum bine se cunoaște, se simt bine pe propriul lor teren, capabili de a obține victoria indiferent de adversarul ce-l au în față.

3. DINAMO — POLITEHNICA. Șansele de victorie sînt de partea dinamoviștilor, dornici de a obține primul succes din acest retur și de a reface din handicapul ce-i separă de fruntașele clasamentului. Dar... buturuga mică...

4. FARUL — STEAUA. Echipa constănțeană a avut necazuri aproape în fiecare dintre meciurile susținute cu Steaua. Nevoia de puncte o va obliga să joace pentru victorie.

5. F. C. ARGEȘ — STEAGUL ROȘU. Gazdele nu au obținut, din 1969, decît un singur rezultat de egalitate în meciurile de campionat susținute cu brașovenii, pierzînd patru din cele cinci confruntări disputate. Va reuși, oare, de astă-dată, echipa piteșteană să depășească „complexul Steagul roșu" ?

6. UNIVERSITATEA CLUJ — A.S.A. TG. MUREȘ. Clujenii au posibilitatea de a obține prima lor victorie din retur.

7. JIUL — C.F.R. Cluj. Echipa din Petroșani pierde destul de greu pe teren propriu. O vedem capabilă de victorie și de astă-dată.

8. U.T.A. — CRIȘUL. În toamnă arădenii au cîștigat la Oradea cu 2—1. De aici concluzia.

9. CAGLIARI — ROMA. Echipa lui „H.H." știe să joace în deplasare dar, totuși, nu o vedem capabilă de a rezista unei formații mai redutabile decît ea.

10. INTER — BOLOGNA. Este dificil, nu numai pentru echipa Bologna, să nutrești speranțele unei victorii sau ale unui rezultat de egalitate atunci cînd te afli pe „San Siro" în fața lui Inter.

11. MANTOVA — MILAN. În tur Mantova a reușit una dintre cele mai mare surprize ale campionatului învingînd, cu 1—0, pe Milan. De aici plusul de interes în jurul acestui meci și dorința de revanșă a formației milaneze.

12. TORINO — JUVENTUS. Derbi, de mare atracție, între cele două divizionare ale orașului Torino. Interesul este amplificat și de faptul că în prezent Juventus și Torino dețin în ordine primele două locuri ale clasamentului. Meciul este deschis oricărui rezultat.

13. VARESE — ATALANTA. Echipa din Varese deține un record unic în istoria campionatului italian : nici o victorie de-a lungul celor 22 de etape consumate pînă acum. Va sparge gheața în etapa a 23-a ?

MOZAIC

FOTBAL după toate regulile unui joc modern se predă la Colegiul Triton dintr-o suburbie a orașului Chicago. Lector — o tînără, Doris Laurini. „Studenți" — tinere soții și prietene ale unor suporteri. Însoțindu-i la meciuri, vor putea astfel să-și dea și ele părerea cu privire la ceea ce se petrece pe gazon.

PENTRU a nu lipsi de la meciul echipei sale, Bill Caughfey s-a cununat cu aleasa inimii în dreptul stației de benzină de lîngă stadionul din Minnesota. Tot acolo oaspeților li s-a servit și o masă festivă. După oficierea părții oficiale, mirii s-au grăbit să-și ocupe locurile rezervate în tribună de unde au aplaudat jocul „vikingi"-lor din Minnesota.

LA BAZINUL din Cehabinsk (U.R.S.S.), înotătorii urmăresc cu privirea o linie roșie care ba apare, ba dispare. Este rivalul lor electric minuit de antrenor și față de care înotătorii se străduiesc să nu rămînă în urmă.

BADMINTONUL, un sport foarte popular în numeroase țări are tendința de a alege și calea profesionismului (după exemplul urmat de tenis și schi). După un recent turneu internațional disputat la Boras (Suedia), protagoniștii acestei discipline au primit oferta unei firme engleze de a trece la profesionism și de a forma un grup care să prezinte întîlniri de badminton în diferite orașe. Tratativele sînt în curs.

ZIARELE de specialitate din Belgia au inserat o știre anunțînd încetarea din viață a unui cunoscut sportiv, Romain De Loof, fost campion mondial de ciclism (viteză). Vă închipuiți ce-a urmat, cînd dezmințirea acestei știri a venit chiar din partea celui presupus că ar fi decedat. Totul, datorită unei regretabile erori (în principal din cauza numelui).

SE DĂ mai mult ca probabilă absența de la Jocurile Olimpice ale atletului american Martin Liguori, unul dintre cei mai buni semifondiști din lume, din pricina unui accident suferit la călcîi și a cărui vindecare se lasă foarte mult așteptată.

11 ATLEȚI americani printre care se află și recordmenii mondiali Lee Evans (400 m) și Jay Silvester (disc) riscă să-și piardă statutul de amator întrucît au semnat un contract cu o asociație profesionistă de atletism. Singura lor șansă de a nu fi declarați vinovați, constă în aceea că asociația pentru care au semnat s-a desființat înainte de a începe să... funcționeze. Comitetul Olimpic din S.U.A. urmează în consecință să decidă asupra situației lor.

PRIMUL VINOVAT de înfrîngerea echipei de fotbal a Italiei în fața Greciei a fost considerat (bineînțeles) antrenorul Valcareggi căruia i se reproșează că menține în formație jucători virstnici. La inițiativa unui grup de ziariști sportivi a fost solicitată să-și spună cuvîntul, într-un referendum și opinia publică. Iată care ar fi după acesta formația ideală a „Squadrei azzura" : Albertosi (Cagliari), Spinosi (Juventus), Marchetti (Juventus), Bet (A.S. Roma), Santarini (A.S. Roma), Juliano (Napoli). Causio (Juventus), Mazzola (Internazionale), Boninsegna (Internazionale), Rivera (Milan), Riva (Cagliari).

ÎN ORAȘUL Bordighera (Italia) s-a înființat „Federația mamelor sportive". Asociația își propune să devină nucleul unei organizații care să întreprindă acțiuni de masă în toată țara pentru a determina autoritățile comunale să construiască mai multe piscine, săli și terenuri de sport, grădinițe pentru jocurile copiilor etc., construcții a căror lipsă se resimte foarte mult.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Semicentenarul boxului dobrogean • Culese de la o gală de selecție • Cassius Clay nu va mai fi arestat • Sparing-parteneri ? • O întrebare — un răspuns.

• INTR-O DISCUȚIE cu tov. Dumitru Ivan, președintele C.J.E.F.S.-Constanța, acesta ne-a spus printre altele : **„In orașul-port de pe litoral boxul se bucură de o mare popularitate. La mijlocul lunii octombrie vom organiza la Constanța o reuniune internațională prilejuită de sărbătorirea semicentenarului boxului dobrogean. Înaintea acestei reuniuni o selecționată a orașului alcătuită pe scheletul echipei Farul va întreprinde un turneu în Suedia, Austria, Danemarca R.F.G. și R.D.G. De asemenea vom organiza, în sezonul de vară, la Mamaia, gale cu echipele T.S.K. Berlin și Aalburg-Danemarca"**

• CU OCAZIA reuniunii de verificare disputată în incinta circului de stat din Capitală crainicul galei a anunțat că „omul de colț", valorosul pedagog Petre Mihai (Galați), este antrenor emerit. După meciul Gruescu - Cojan, ne-am dus în colțul ringului să-l felicităm pe Petre Mihai. Acesta ne-a spus : **„Nu mi-a comunicat nimeni că am primit această distincție. Este pentru prima oară cînd aflu așa ceva".** Ne permitem cu această ocazie să întrebăm federația dacă a fost sau nu o greșeală. Dacă nu a fost, atunci ar fi fost cazul ca știrea să fi fost altfel prezentată și comunicată marelui public.

• EXCELENTUL arbitru internațional AIBA C. CHIRIAC, ne face o precizare în legătură cu meciul Dobrescu-Cuțov : **„Cuțov a cîștigat partida în ultimul minut. El s-a dovedit mai rutinat. Rivalitatea sportivă dintre cei doi corifei ai categoriei ușoare rămîne totuși deschisă".**

• ANTRENORUL clubului Steaua, Marcu Spakow, este foarte supărat și iată cum motivează acest lucru : **„Paul Dobrescu rămîne cel mai talentat pugilist pe care l-am văzut în ultimii 20 de ani. N-a boxat la valoarea lui reală deoarece n-a știut să evite croșeurile pe care, Cuțov le-a trimis la întîmplare. La insuccesul său a contribuit și arbitrajul lui Marin Stănescu, care i-a permis lui Cuțov să țină, să obstrucționeze. Odată Marin Stănescu trebuia să-l numere pe Cuțov nu să dicteze mereu... breck. Foarte slab s-a comportat și arbitrul Lazăr Eugen. În partida Ciochină-Antoniu, cîștigată pe merit de dinamovist, i-a dat 7 „atenții" lui Antoniu pentru obstrucții și nici-un avertisment.**

• **UN SPECTATOR** m-a întrebat ce părere avem despre înfrîngerea lui Gyorfi. Iată răspunsul : **„Promovarea lui Gyorfi, timul an fiscul și datoriile i-au consumat aproape toată bursa încasată din meciul cu Frazier. Numai fiscul l-a obligat să plătească 350 000 de dolari, iar cheltuielile de pregătire a meciului l-au costat aproape 250 000 de dolari.**

• **SE IMPUNE** o mai atentă muncă a antrenorilor în ceea ce privește blocajul și apărarea. Mulți dintre boxerii noștri evoluează în străinătate în calitate de sparing-parteneri, pierzînd prin abandon. I. Nicolau și M. Constantinescu au fost declarați învinși prin abandon la Minsk, dovedind fragilitate în bărbie, iar I. Fuicu și Al. Coroianu au pierdut înainte de limită la Kattowice. Antrenorii puteau să-l scutească pe Coroianu de a mai încrucișa duminică mănușile cu Stumpf. Tînărul Coroianu, surclasat la Kattowice de polonezul Gortat, a fost expediat la podea de Stumpf de trei ori. Nu este cazul ca în viitor noi să trimitem peste graniță sparing-parteneri care sînt opuși unor olimpici.

• **CITITORUL** N. Angelescu, din București, ne întreabă ce face campionul național (semimijlocie) C. Anton care în 1962 l-a învins pe Dobre Pavel. Răspuns : El este în prezent antrenor la clubul Metalul. C. Anton a fost pregătit în cariera sa la „Clubul școlar" și „Tînărul dinamovist" de antrenorul Traian Ogrinjeanu.

Doriți ca autoturismul dv. să fie în siguranță și apărat de intemperii ?
Comandați un garaj demontabil la cooperativa
„Tehno-Metalica"
str. Vînători nr. 4 sector 6, telefon nr. 31 52 92 și 11 40 61

Se poate executa pe virament și cu plata în rate.
(5117)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import-export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Agendă săptămînală

SUB SEMNUL ÎNTĂRIRII COLABORĂRII ÎNTRE POPOARE

Algeria, Africa Centrală, Congo, Zair, Zambia, Tanzania, Sudan... A început penultima etapă a vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în țările Africii. Dacă ar fi să desprindem o caracteristică generală a acestui ciclu de evenimente memorabile, trebuie notate la loc de frunte atmosfera de profundă căldură prietenească cu care a fost înconjurat pretutindeni șeful statului român, stima și înțelegerea reciprocă sub semnul cărora s-au desfășurat convorbirile. Relatările corespondenților presei, radioului și televiziunii, care însoțesc pe solii poporului nostru, consemnează aspecte dintre cele mai emoționante ale primirii rezervate tovarășului Nicolae Ceaușescu, de către conducătorii și ceilalți oameni politici ai țărilor vizitate, dar și de masele largi ale popoarelor respective. În același timp, în cuvîntările rostite, în comentariile ziarelor, în cuvinte rostite spontan cu prilejul unor întîlniri cu cetățenii, gazdele confirmă că prezența conducătorului partidului și statului nostru pe pămîntul african, discuțiile și înțelegerile survenite constituie momente cruciale în dezvoltarea relațiilor multilaterale dintre România socialistă și statele de pe continent, contribuții de prim rang la întărirea solidarității internaționale în lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, la cauza păcii și colaborării între popoare.

Este, fără îndoială, un prilej de mîndrie întru totul justificată pentru noi să constatăm că țara și poporul nostru, politica partidului nostru, personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, se bucură de o înaltă apreciere în îndepărtatele țări vizitate. Totodată, constituie o nouă confirmare strălucită a principiilor politicii internaționale

CONTINUARE ÎN PAG. 2

● INTERVIURI ÎN EXCLUSIVITATE ● INTERVIURI ÎN EXCLUSIVITATE ●

„COLECȚIONEZ CLIPE FRUMOASE"

declară **AMZA PELLEA** la rubrica „Actorii se mărturisesc"

(Relatarea în pag. a 4-a)

MEDICINA OMULUI SĂNĂTOS

Despre cei șapte factori de risc în bolile cardio-vasculare ne vorbește **dr. MARC STEINBACH**

(Pagina a 5-a)

ÎNCOTRO SE ÎNDREAPTĂ TENISUL MONDIAL ?

ILIE NĂSTASE răspunde la cîteva întrebări actuale

(În pagina a 8-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XVI Nr. 756 — sîmbătă 1 aprilie 1972 — 8 PAGINI, 1,50 LEI

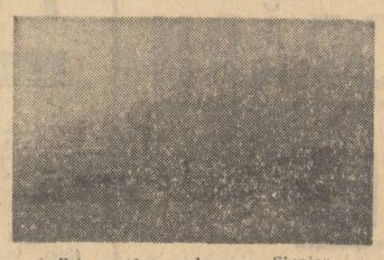

Prin ceață se vede nava „Sinaia".

NAVELE ROMÂNEȘTI PE MĂRILE ȘI OCEANELE LUMII

LA BABORD... CICLONUL AGNES !

● Întîlniri în preajma insulelor Capului Verde și la „Capul furtunilor" ● Feriți ! Trece „insula plutitoare" pe care se pot amenaja trei terenuri de fotbal ● Un om de mărimea unui... bob de orez ! ● Coada ciclonului este periculoasă, dar ochiul acestuia care pîndește ca un ciclop este neîndurător.

(Însemnări din jurnalul de bord al unui comandant de navă, în pag. a 3-a)

Puterea dăruirii

● Potlogi — comună cu rezonanță istorică și viitor urbanistic ● Primăvara, zilele încep să-și sporească valoarea ● Dacă-i dai ce trebuie, pămîntul te răsplătește ● Tinerețea e sinonimă cu nerăbdarea ? ● Cum se dobîndește mîndria de a fi locuitor al satului ● Echivalente verbului a dărui

De cîte ori spunem, de cîte ori verificăm un adevăr de mult știut, potrivit căruia nimic nu se dobîndește fără a dărui ceva din noi ? Sîntem generoși sau poate folosim foarte bine ceea ce știm. Sîntem încrezători sau poate foarte curajoși. Sîntem îndrăgostiți de profesie sau poate, ne manifestăm prețuirea pentru muncă, pentru onoarea de a munci cu folos, cinstit, pentru oameni și pentru noi. Sîntem ambițioși sau, poate, doar disciplinați. Dileme greu de descifrat. Ce credeți despre astfel de dileme ? Nu știu dacă un om va răspunde totdeauna deschis la o întrebare de acest gen. Nu știu dacă într-o discuție ad-hoc va putea găsi adevărul. Dar îl va lăsa să apară. Din ceea ce spune despre el și despre alții. Am reeditat această încercare, într-o dimineață, într-o comună de la marginea județului Dîmbovița, o comună cu rezonanță istorică și viitor urbanistic : Potlogi. A fost simplu și pasionant. N-am întrebat pe nici unul dintre interlocutori : **ce înseamnă a dărui ?** Fiecare mi-a răspuns însă, indirect, la această întrebare. Așa, am aflat că a dărui echivalează cu a cunoaște și a visa.

Aspru la vorbă, cel puțin la începutul discuției, **GHEORGHE CRISTESCU**, secretarul Comitetului de partid al comunei Potlogi, îmi dă cîteva informații seci : suprafețe, lucrări, planuri. Însă, pe măsură ce vorbește despre planuri, se însuflețește.

— **Sînt două feluri de planuri**, spune dînsul. **Unele pe care le realizăm, acum în 1972. Altele, la care ne gîndim. Sînt legate de viitor.**

— Viitorul însemnînd de fapt...

— **Încercarea de a face din Potlogi, astăzi comună cu 11 000 de suflete, un centru urban.**

— Primăvara lui 1972 e parte din plan cea mai actuală. A venit, dar parcă nu se simte în toată înfățișarea satelor.

— **Se simte și se vede între timp. Nu-i chiar rău, că avem 500 ha semănate pentru epoca I-a, din cele 585 ha. planificate.** (Era simbătă, 25 martie a.c.).

— Bineînțeles. Înainte de a intra în Potlogi, am văzut că pregătiți solariii. Cînd începeți plantarea ?

— **Luni. Sînt 20 ha de solarii, cu ceea ce am adăugat în acest an.**

— De nu v-ar împiedica ploaia. Deși, pămîntul e așa uscat, încît i-ar prinde bine !

— **Așa așa e. Din ce spun meteorologii, va fi o primăvară**

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DUMITRU BACINSCHI prezintă :

PROGNOZA METEOROLOGICĂ pentru luna aprilie

● Se anunță o lună cu un regim de precipitații apropiat de valorile normale ● Pe alocuri ploile vor avea un caracter de aversă, asociate cu descărcări electrice.

(Pag. a 7-a)

ATLANTIDA, un vis care revine!

Într-o insulă din Cyclade a fost descoperit un oraș înfloritor din epoca bronzului. Comparînd realitatea și legenda, e posibil ca aici să fi fost durată vestita cetate Atlantida.

Amănunte în pagina a 5-a.

IUBIȚI FLORILE?

După cîte știm, există foarte mulți admiratori ai florilor. Este motivul invitației pe care v-o adresăm, de a vă opri la cele cîteva sugestii date de colaboratoarele noastre pentru aranjarea florilor, combinînd ingenios formele și culorile lor.

Relatarea în pag. a 6-a.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

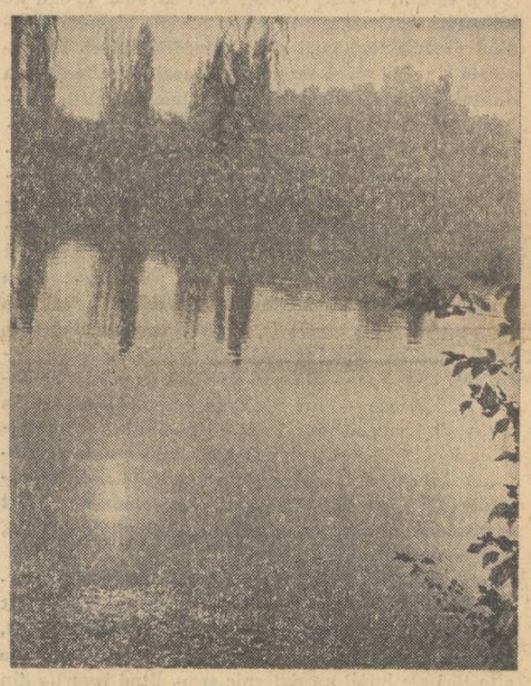

Dimineața pe lacul Herăstrău

Foto : Marin NĂSTASE — Galați

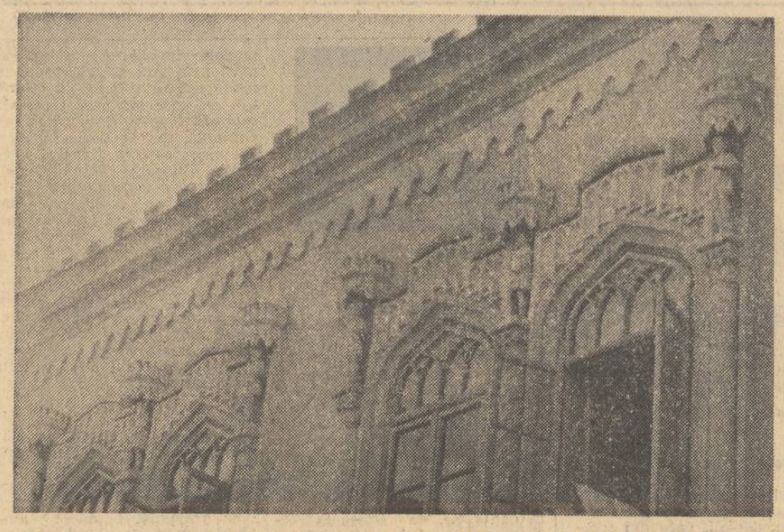

Ornamentația fațadei etajului edificiului bucureștean construit de arhitectul dalmatin Ludovic Luigi Lipizer

Mai există enigme?

DESCOPERIREA STATUILOR UNOR BRESLAȘI MEDIEVALI

Tipograf

Dulgher

● Valoroasele statuete de pe fațada unei clădiri din strada Stelea, din București. ● Pe urmele reședinței domnești a lui Grigore Ghica. Cine a construit Casa Universitarilor și Observatorul meteorologic din București. ● Cum arătau tipografii, tîmplarii, pielarii și zidarii în evul mediu.

(Amănunte în pagina a doua)

Pielar

Zidar

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ECHILIBRUL

Aflăm, în trecere, din cînd în cînd, despre hidrocentralele noastre că au fost puse în funcțiune și că au fost racordate la sistemul energetic național. Din faptul că avem lumină în case rezultă un fel de obișnuință a noastră de a nu mai simți noile contribuții ale cutărei noi hidrocentrale ce abia a început să producă lumină. Dacă lumina ni s-ar stinge brusc am căuta cu înfrigurare în gazete știrile (care-au devenit, vai, prea obișnuite) cu privire la nașterea unei noi hidrocentrale.

Abia în condiții de pericol ne închipuim valoarea faptelor noastre, a faptelor noastre care, cu cît devin mai firești, cu atît pot să ne adoarmă mai ușor. În lumea modernă lumina electrică nu e o înrourată trufanda. Și abia cînd într-o țară foarte dezvoltată lumina se stinge și lifturile rămîn între etaje iar ventilatoarele ațipesc sufocînd totul, abia atunci ochii disperați ai cetățeanului jură credință și interes pentru lumină.

Nici voltajul și nici amperajul luminii de deasupra hîrtiei pe care scriu nu au crescut, nu s-au resimțit de noua racordare anunțată acum cîteva zile. Dar faptele sînt fapte și se cuvine să spunem că un înțeles se ridică din ele, un înțeles cu valabilitate mai largă decît simpla rețea a electrificării : singura posibilitate de supraviețuire a tot ce înseamnă efort este racordarea la marele sistem național.

Echilibrul din această lumină a caselor noastre se trage din aceea că hidrocentralele existente pe întregul cuprins al țării participă la sistemul energetic național care, **ei, singurul**, redă tuturor echitabil ceea ce toți îi dau. Dar oare noi înșine nu facem la fel, oare iubirea noastră și munca noastră de fiecare zi nu sînt cuprinse în aceeași ecuație a racordării la marele sistem al țării, singurul din care ne poate veni cumpăna de care atîrnă această viață și această trecere ?

ZBURĂTORII

În primăvara anului 1971 — după cum mărturisea o scrisoare sosită la redacție — a putut fi văzută în avionul Cluj-Sibiu o bătrînă, în vîrstă de 83 de ani. Ea ținuse cu tot dinadinsul să zboare ; era primul ei zbor. Rudele spun că femeia aceasta simțise că va muri în curînd și dorise cu încăpățînare și patimă, să zboare, măcar o dată, cu avionul. Nu știm ce fel de loc a avut femeia în avion, nu știm cum i s-a părut zborul, nu știm cum s-a simțit. Ceva se poate bănui, totuși, din faptul că femeia a preferat să revină la Cluj cu automobilul.

La cîtva timp Ioana Stoica — pentru că acesta e numele femeii ! — a și murit, după ce-și văzuse cu o fiică visul de a zbura. Alte detalii ? Pe fratele femeii, mort într-un accident de avion, îl chema Aurel. Îl chema **Aurel Vlaicu.**

Ce stranie obsesie trebuie să fi ocupat mintea acelei femei din neamul zburător al Vlaicilor !

CONTINUARE ÎN PAG. 2

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

SUB SEMNUL ÎNTĂRIRII COLABORĂRII ÎNTRE POPOARE

URMARE DIN PAG. 1

promovate de partid. Și dacă într-un loc se vorbește despre „legăturile și comoara de prietenie care există între țările noastre", în alt loc se afirmă „ne-ați întins mîna prieteniei pe care o apreciem. Vă mulțumim pentru sprijinul dv. în construirea stîlpilor vitali ai infrastucturii dezvoltării noastre", iar în altul personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu este astfel caracterizată : „un om de stat de prestigiu internațional, un conducător curajos al poporului său" — toate asemenea aprecieri nu sînt niște elogii de circumstanță ci sincere mărturii ale stimei de care se bucură în lume patria noastră și politica pe care o promovează.

Da, este într-adevăr emoționant să auzi, la mii de kilometri de România, în inima Africii, oamenii scandînd numele României și al președintelui ei. Dar această stare afectivă nu ne poate opri să reflectăm la faptul că popularitatea de care se bucură politica statului român are la bază justețea principiilor sale, consecvența aplicării lor, faptul că aceste principii corespund întru totul cerințelor fundamentale ale contemporaneității — pacea, progresul, colaborarea internațională. Oamenii știu bine să distingă colaborarea prietenească, bazată pe respectarea intereselor reciproce, și își exprimă — așa cum au făcut-o permanent de-a lungul vizitei — satisfacția pentru sprijinul primit din partea poporului român în lupta lor pentru libertate, pentru consolidarea independenței politice și economice. „Ne bucurăm — declara, de pildă, președintele Julius K. Nyerere — cînd auzim pe conducătorul român reafirmînd, cu claritate și curaj, principiile suveranității naționale și cooperării internaționale, bazate pe egalitate. În ele, noi recunoaștem propriile noastre cuvinte exprimate în altă limbă, bucurîndu-ne acest exemplu de unitate a oamenilor, indiferent de culoare, ideologie și origine".

Într-adevăr, principiile politicii internaționale a partidului și statului nostru, al căror cel mai autorizat purtător este tovarășul Nicolae Ceaușescu, au găsit, pretutindeni în tinerele state africane, ca și în multe alte țări ale lumii un puternic ecou, fiind izvorîte din realitățile lumii contemporane și corespunzînd intereselor acesteia. De aci, primirea deosebit de cordială rezervată ca unor buni prieteni, solilor României socialiste.

Cînd dăm la tipar aceste rînduri, a început vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Sudan.

Gheorghe Cristescu

Ștefan D. Alexandru

Ing. Ion Săvulescu

Nicolae Gheorghe

Ion Popescu

PUTEREA DĂRUIRII

URMARE DIN PAG. 1

secetoasă. Sîntem pregătiți, însă. Am făcut lucrări de irigații, am pregătit utilaje. Avem sistem propriu de irigații din riul Argeș pentru 360 ha.

— Construcții noi, ați început ?

— Încă nu, dar peste puțin timp, începe construirea unui dispensar în satul Românești, iar Schela de extracție Titu va începe să construiască un bloc pentru nefamiliști.

— Primul bloc, primul semn. de urbanizare ?

— Nu s-ar putea spune că este primul semn. Urbanizarea nu va apare peste noapte. Nu e doar un vis pe care ne rămîne să-l vedem întruchipat într-un viitor îndepărtat. Cele patru sate sînt — cu excepția a 1,200 km — electrificate. Au cămine culturale. Există un centru de sănătate bine dotat. Cele trei cooperative agricole, cu o suprafață de 3 000 ha, au perspective economice mulțumitoare. Centrul comunei va putea conta pe termoficare, datorită schelei de extracție. Schela amintită, unitățile prestatoare, ferma I.A.S. Pitaru. I.M.A., secțiile de industrie locală, însumează, ca producție globală industrială, circa 32 milioane lei. Sînt condiții promițătoare pentru nucleul unui viitor oraș, nu ?

— Firește. Cum însă Potlogi are și un renume istoric, probabil că acest lucru își va pune amprenta pe viitorul comunei ?

— Fără îndoială. Un element esențial va fi deci respectarea unui stil brîncovenesc în toate clădirile noi ce vor apare în centrul urban Potlogi, pentru a încadra de altfel și palatul brîncovenesc, la restaurarea căruia se lucrează. Mă refer la construcții cum sînt : han turistic, sediu administrativ, casă de cultură, complex comercial și altele.

Cu cîteva gesturi obișnuite, secretarul indică viitorul loc al acestor clădiri. Asprimea de la început, a dispărut. A apărut pe fața lui zîmbetul, iar în ochi, două luminițe. Trăsăturile crispate puțin de oboseală s-au destins. A te dărui pentru un vis al obștei e o misiune reconfortantă...

A iubi aceste locuri

Zumzetul unui tractor, zvon de glasuri. Oameni cu gesturi știute, se mișcă pe un pămînt pregătit să le primească darul. Este cea mai întîlnită imagine în sat, zilele acestea. Tractorul a întors, i-am făcut semn. S-a oprit, desi tractoristul nu prea are pară, chef de vorbă. Tractorul cu semănătoarea seamănă pătrunjel la marginea unui ogor destinat grădinii de legume a cooperativei agricole din Potlogi. El, tractoristul **PETRE N. STOIAN**, împreună cu **PETRE ROȘU** și **PETRE TUREL.**

— Sînteți grăbit ?

— Știți doar că ne mînă zilele. Și-i zi bună azi, de parcă n-ar fi nins aseară.

— De cîți ani sînteți tractorist ?

— De cinci.

— Pămîntul acesta vă e prieten ca și un om. Îl cunoașteți, îl iubiți.

— Îl respect. Îi dau ce pot.

— Adică, vă îndepliniți obligațiile de tractorist ?

— Și asta. Dar e legată viața mea de a lui.

Mai sus, acolo de unde se aude zvon de glasuri, l-am oprit pe brigadierul de cîmp **ȘTEFAN D. ALEXANDRU.** Alt om grăbit, de data asta la plantarea cartofilor.

— Stați mai bine ca cealaltă brigadă ?

— Ei, om bătrîn, nu-mi stă bine să mă laud !

— Nu vă lăudați. Spuneți doar adevărul.

— Stau mai bine. Am 6 ha plantate. La cealaltă brigadă, sînt doar 3 ha.

— Brațe de muncă, sînt ?

— Sînt, deși nu vin toți. Vin tot cei care au îndrăgit din totdeauna munca. Sper că acum, se va vedea mai bine cine e harnic și cine nu.

— Vă referiți la acordul global ?

— Da. Avem toată suprafața dată în acord global. Acu să le vedem priceperea și răspunderea.

— Brigadierul cît a luat în acord ?

— Un hectar de cartofi.

— Va trebui să fie muncit exemplar.

— Nici o grijă, că nu-mi fac de ris bătrînețile.

— Ce-o să faceți ca să aveți recoltă bună ?

— Eu sînt de aici. Locurile acestea le iubesc. Dacă îi dai pămîntului ce trebuie și el te răsplătește. Om vedea la toamnă. Iubirea cere răsplată...

A transforma locuri și a forma oameni

Cel mai tînăr inginer din comună, și cel mai tînăr șef de fermă : **ION SĂVULESCU**, specialistul legumicultor al C.A.P. Pitaru. Ferma are 100 ha. în ogor propriu, 20 ha culturi succesive, sere-înmulțitor semiîngropate, o producție totală scontată la 1 475 tone și o producție globală de 1 511 000 lei.

— De ce obișnuiți să spuneți : Ori mă îndreaptă lucrurile pe mîine, ori eu pe ele ?

— Cred că din pricina tinereții mele. Am venit în 1970 cu gînduri mari. Visam metode moderne, visam să transform locuri. Am dat de greutăți. Visele nu se potrivesc totdeauna cu realitatea.

— Și cum reacționați ?

— Încerc să le realizez într-un alt ritm. Să fiu mai răbdător.

— Sînteți ambițios ?

— Poate. Cert e că-mi place să muncesc cum trebuie.

— Vă zbateți pentru asta ?

— Destul de mult.

— Credeți în reușită ?

— Cred. De asta v-am și spus vorbele acelea la început. Nu mă cramponez de ideile mele. Vom vedea cine va fi cîștigătorul.

Discuția a avut loc rapid, printre răsadnițe și în căldura umedă, a serelor, lîngă plăntuțele verzi de tomate și de varză.

Celelalte discuții, despre puterea de a te dărui pentru a transforma oameni au avut loc pe drum, lîngă una dintre casele noi din Pitaru, pe o uliță a mecanizatorilor și la școală.

— Ați găsit cea mai bună cale de a ajunge direct la înțelegerea și inima oamenilor ?

— Nu știu dacă am găsit-o pe cea mai bună, îmi răspunde **NICOLAE GHEORGHE,** tînărul învățător și director al căminului cultural. **Dar o cale sigură e aceea cînd ceea ce îi ceri omului, o faci tu, în primul rînd. Dacă vrei să-l convingi că acordul global e avantajos, îi arăți și contractul tău.**

— Dar cu mijloacele artistice ale căminului cultural ?

— Bineînțeles, dacă știi să respecți tradiția, să folosești talente și să alegi subiectele, toate formele activității culturale, echipele de teatru sau dans, brigăzile de agitație din unități, corul bărbătesc devin o parte însemnată a vieții satului.

— Și sînt ?

— Cred că da.

La școala de 8 ani din Potlogi îmi reține atenția, încă de la intrare, un mic muzeu cu obiecte vechi care vorbesc despre trecut, despre tradiția istorică și culturală a acestor locuri. Păstrarea unui specific al locurilor acestora e o preocupare vădită și în podoabele din clase (ștergare, huse la catedră și pe bănci, servețele pe policioare) lucrate de copii sau de mamele lor.

— Ce vă determină să aveți atîta grijă de toate aceste lucruri ?

— Nu doresc doar să canalizez talentele și gustul copiilor pentru frumos, mă asigură profesorul de istorie **ION POPESCU,** directorul școlii. **Stărui în aceste preocupări, fiindcă vreau să leg copiii de satul lor, să-i învăț să-l iubească. Formez acum nucleul unui viitor muzeu al satului, pe care-l va adăposti Palatul brâncovenesc peste cîțiva ani, cînd va fi restaurat. Copiii trebuie să cunoască trecutul comunei, istoricul ei, tradițiile ei, să capete mîndria de a fi locuitorii ei, dorința de a se întoarce aici, orice meserie ar învăța, pentru a participa la înflorirea ei.**

★

Puterea de a dărui există în fiecare dintre noi. Dacă o folosim sau nu, e o treabă a fiecăruia. Cînd acționează însă, își însuțește valoarea, fiindcă devine bunul obștei, bogăția tuturor. Indiferent de ceea ce înțelege fiecare să-i dea drept echivalent. În fond, a dărui nu înseamnă a trăi cu folos ?

Lucia MANOLESCU

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

IMORALA FRUMUSEȚE

Ce primăvară frumoasă ! Soarele e sus, cerul e senin și, dacă viața noastră s-ar încheia acum, am fi desigur mulțumiți. Ne place timpul senin, ne place revanșa aceasta a seninătății în care pînă și gardurile moarte par a promite muguri. Dar, iată, pentru a cita oară, dincolo de seninătate și de ceea ce este frumos, dincolo de împlinirea, nu-i așa, estetică, pe care-o recunoaștem în conturele acestei primăveri, inima citește ca pe o umbră următoarele practice : **seceta posibilă.** (Așa pretind unii meteorologi. O, de n-ar fi așa !)

Ei, bine, ce alegem ? Un cîntec despre această seninătate sau o îngrijorare pentru soarta grîului, porumbului, care ne țin în viață ? Ce alegem ? Ce hotărîm să facem noi cîntăreții ? De cîteva zile lungi nu plouă, norii nu trec pe deasupra cîmpului.

Ar exista suficiente motive să lăudăm ce e frumos în această primăvară. Pentru că ea e chiar frumoasă. Ne-am putea justifica și față de noi înșine, nu numai față de ceilalți, lăudînd primăvara aceasta. Ar părea perfect moral să facem asta. Dar, vai, dacă ridicăm ochii, simțim năvălind asupra pleoapelor lumina prea tare a verii ; cîntecul despre seninătate devine imposibil, iar conștiința resimte dulcele albastru ca pe-o alarmă.

Desigur, mai rămîne ceva frumos în această primăvară : puterea ei de-a se învinge, lîngă puterea țăranului de-a o învinge. Și, iată, noi — înconjurați de frumusețea aproape clasică a sfîrșitului de martie 1972 — sperăm măcar cîteva zile de „timp urit", de ploaie.

Iată, dar, că nu ne mai ajunge frumosul. Un echilibru al seninătății uscate și al tulburei umezeli rodnice înseamnă, practic, o recoltă bună ; înțelegeți că lauda frumosului fragmentar, a frumosului în sine, estetismul ce-și ajunge sieși, sînt o primejdie și sînt o tristă iluzie ? Frumosul e acceptabil dacă stîrnește nu doar contemplare ci și îngrijorare. Frumosul se turtește și se modifică sub aspra presiune a necesității. Și, cine ar mai îndrăzni acum să cînte perfecta seninătate a unei primăveri care îngrijorează ființa(sensibilă și ea la seninătate) a Țăranului, pe umerii căruia se sprijină țara ?

CÎND NE ADUCEM AMINTE DE PĂDURI

Într-adevăr, ne amintim prea rar de păduri. Pădurile ne scapă. Ținem minte străzi, parcuri, tabla înmulțirii, dar ne aducem cu greutate aminte de păduri. Ele cresc, încet și sigur, dincolo de marginea memoriei noastre. Stăm pe scaune de lemn, mîncăm la mese de lemn, viorile care ne plac sînt de lemn, dar ceea ce uităm noi este să facem legătura. Ca și cînd lemnul ar crește la cișmea, în cerul gurii Leului din Cotroceni, în sere ori în birourile de popularizare a produselor de lemn.

Abia incendiile ne aduc aminte de păduri. Incendiile distrugătoare, incendiile ! Dar incendiile nu ne aduc aminte numai de păduri ci și de faptul că noi am uitat pădurile.

Ar fi cazul poate să ne îndreptăm gîndurile înspre pădurile noastre atunci cînd foșnetul lor nu e întrerupt de trosnetul nici unui foc, atunci cînd umbra lor compactă bate asupra noastră, plină de umezeala binefăcătoare a tainei.

Realitatea cumplită și frumoasă a lemnului ce reprezintă acolo, în raport cu pămîntul, însăși viața ar fi să revină la noi, acum cînd civilizația se sprijină pe coloane de lemn curat și blînd mirositor. Și cred că nu incendiile trebuie să ne aducă aminte de păduri „fără ploaie fără vînt".

Cînd ne aducem aminte de păduri ? Cînd ne amintim cu adevărat de noi înșine.

DOUĂZECI ÎNTR-UN CLUB

Am fost invitat, de curînd, la clubul F, al facultății de fizică din București. Cînd am intrat în încăperea rotundă a clubului, am văzut nu mai mult de 20 de tineri, aflați în acea stare de semiatenție în care poți asculta și muzica și inima celui de lîngă tine.

Curînd după intrarea mea, muzica a încetat. Discuția a început de acolo de unde nu mă așteptam, adică nu de la directorul clubului, ori de la responsabilul cultural din asociația studențească respectivă, ci de la un participant de rînd. (Ce m-or fi interesînd pe mine funcțiile acestea studențești ?)

Aproape două ceasuri conversația noastră s-a zbătut între două tărmuri : **știință** și **conștiință.** Ceea ce mi s-a părut remarcabil a fost tocmai faptul că **studenții care știau mai multe lucruri despre literatură întrebau mai mult.** Se trezise în ei o sete de a ști, întru totul îmbucurătoare, dacă o raportăm la singulara și destul de puțin lirica lor profesiune viitoare.

Am fost mișcat să văd cu cîtă pasiune ascultă acești oameni tineri poezia politică și ce mult îi interesează lumea interioară. Unul dintre ei m-a întrebat dacă faptul că Eminescu intuia raportul dintre vitezele cosmice (**„Porni Luceafărul. Creșteau / În cer a lui aripe / Și căi de mii de ani treceau / În tot atîtea clipe"**) nu înseamnă cumva că ființele dotate au zone pe care însele nu le cunosc, zone care emit adevăruri fundamentale, în stare să fie confirmate abia mult mai tîrziu.

Am discutat despre memoria moștenită de la strămoși, am discutat despre drumul spre permanență, care trece prin ceea ce este accidental, am discutat despre noi înșine.

Era un motiv simplu să ne simțim bine împreună : întîlnirea noastră fusese dorită și de ei și de mine.

TEAȘCĂ LA CUPTOARE

Teașcă nu mai e de mult un simplu antrenor de fotbal, Teașcă — și datorită grabei cu care a fost mutat niței mai în afara Biroului federal de fotbal — nu mai înseamnă numai o poreclă (Piticul, Napoleonică etc.). Teașcă e o personalitate, o teroare și o legendă.

Unii vor să fie ca Teașcă, alții nu-și imaginează ceva mai urît decît să-i semene limbutului giurgiuvean ce a făcut înconjurul Balcanilor călare pe o minge de fotbal.

Teașcă mă va face să țin cu toate echipele din această țară căci nu e una la care să pot crede că nu va ajunge în viitor. Puține cluburi au scăpat grabei cu care Teșcuță face echipe și le lasă unor beneficiari mai răbdători. La Cluj, la Iași, la Bacău, la Pitești, Teașcă a răscolit pămîntul și a mișcat conștiințele, a izgonit inerția și a promovat tineri, a fost glorios și a fost hulit și a plecat mai departe, prin lenețe cluburi sudice, ca într-o vrajă !

Acum Titi Teașcă e la Galați lîngă furnale. A adus tunuri, a săpat tranșee, a făcut să fugă pe niște inerți, a adus tineri.

Un întreg oraș muncitoresc așteaptă de la Teașcă bucuria unei echipe bune. Vor avea ei — Galațiul și Teașcă — răbdarea și inspirația să ducă pînă la capăt, în fine, mesajul acestui mare antrenor ce începe să nu mai aibă voie — biologic — să se risipească ?

Poate că Federația îi va acorda, măcar acum, dreptul la cîțiva copii talentați, la un centru de juniori, așa cum merită și Galațiul și Teașcă și cum merităm și noi.

PSIHOPUBLICITATE ARUNC AUTOMOBIL

Iarna trecută, cînd mă aflam în America, am citit la un avizier, de la o universitate, un anunț care m-a făcut să izbucnesc în hohote de rîs. Anunțul suna astfel : **„vînd, pînă diseară, automobil Rambler uzat. Dacă nu — îl arunc".**

Nu știu dacă respectivul și-a vîndut **rambla** (că așa trebuie să-i spun) dar îmi amintesc de ce vroia să o vîndă așa repede : nu mai avea bani să plătească în continuare chiria garajului.

Pot face și o confidență. Eu — neînvățat pînă la paroxism cu automobilele, cum sînt ! — am agățat o bucățică de hîrtie, lîngă anunțul lui, o hîrtie în care-l întrebam, **„unde ?".** Adică unde va arunca automobilul. Mă interesa.

N-am primit niciun răspuns.

Adrian PĂUNESCU

DESCOPERIREA STATUILOR UNOR BRESLAȘI MEDIEVALI

Rezultatele surprinzătoare la care am ajuns în urma investigațiilor întreprinse într-una din cele mai vechi uliți ale orașului ne-au relevat din nou faptul că străzile, casele, fiecare colț al Bucureștilor ascund încă numeroase elemente necunoscute, interesante, din trecutul său zbuciumat. Pe bună dreptate scria Tudor Arghezi: **„Cîți bucureșteni... vor fi ieșit din cartiere ca să călătorească prin universul bizar și admirabil al capitalei lor necunoscute ? Înainte de orice vilegiatură..., bucureștenii vor cîștiga să vadă București, care în fiece răspîntie sînt alții și la fiece zece metri păstrează pentru călător o surpriză, o bijuterie și o recompensă".**

Reședința domnească din mahalaua Stelea

Două informații privitoare la o fostă reședință domnească situată pe la începutul secolului trecut în mahalaua Stelea ne-au îndreptat pașii spre această veche arteră bucureșteană. Ambele vești ne-au fost oferite de scriitorul Constantin Gane, autorul valoroasei lucrări „Trecute vieți de doamne și domnițe". Astfel, după ce Grigore Ghica s-a însurat cu Maria Hangerli, aflăm că tînăra pereche s-a mutat într-o casă situată pe la Sfînta Vineri. Acolo cei doi soți au locuit aproape 20 de ani și tot acolo, în septembrie 1822, cînd Grigore Ghica a devenit domnitor, a stat pînă i s-a pregătit palatul de pe Podul Mogoșoaiei în „casa mică pe care o locuia și înainte". Iar la 23 aprilie 1823, cu ocazia onomasticei fiului său Iorgu, domnitorul a oferit în reședința lui particulară o mare recepție, descrisă amănunțit de consilierul danez Clausewitz, care vorbește de luxul din saloanele ei.

Așezată pe ulița „de lîngă casa stolnicului Petrachi", aceasta pare a fi chiar clădirea din imaginea pe care Constantin Gane o intercalează în textul relatării sale. Este o casă simplă, fără etaj, înconjurată cu un gard înalt, împodobit cu diverse decorațiuni sculptate în lemn. Poarta monumentală avea alături un chiosc păzit de doi arnăuți, în dreapta gardului fiind o ulicioară iar în zare văzîndu-se o biserică. Gravura în lemn a fost realizată de pictorul francez Ch. Doussault și ea prezenta desenul după natură a unei clădiri din mahalaua Stelea. După toate aparențele se părea că biserica ar fi fost Sf. Gheorghe Nou... Erau indicații interesante, însă de loc precise, mai ales astăzi cînd vechea mahala Stelea și-a schimbat cu totul înfățișarea...

Casa cu statui

Venind dinspre B-dul Cosbuc, la intretăierea cu strada Sfînta Vineri, pătrundeam, de fapt, pe locurile de odinioară ale boierilor Herăști, numele lui Herăscu-Năsturel fiind și acum pe frontispiciul caselor din spatele bisericii. Iar în fața acesteia, o clădire de aproximativ 150 de ani, ne amintea de prima școală primară din oraș, care a funcționat mult timp acolo. Urmînd apoi indicația pictorului francez ne-am îndreptat spre strada Stelea, cotind spre stînga, pînă în dreptul noii piețe de alimente. Aici, altădată tot terenul era acoperit cu vii...

Iată descrierea lui Ionnescu-Gion despre felul cum arătau aceste locuri în trecut : **„Documentele din secolul al XVI-lea vorbesc de drumul cel mare care duce la Tîrgul de Afară. Acest drum, mai tîrziu podit, începea de pe colina de la biserica Sf. Gheorghe Vechi. Porțiunea Căii Moșilor de astăzi, cuprinsă între piața Sf. Anton și ulițele Decebal și Sf. Vineri, era ocupată de locurile de jos ale curții domnești, de pușcăria domnească, de gardul viei domnești, care suia spre strada Patria. Iar, mai sus, erau zidurile de apărare ale Curții Vechi, precum și un turn cu un puț alături. Mai sus de Bărăție, pe deal, era în vremuri străvechi și o moară"...**

Intrînd pe strada Stelea am privit cu atenție bătrînele case, în majoritatea lor cu un singur cat. Ele oglindeau, prin stilul lor arhitectonic, diverse influente de construcție ale epocilor respective. Și, de unde pornisem să căutăm fosta casă domnească, cercetările noastre s-au îndreptat, fără să ne dăm seama, spre alte obiective întîlnite în cale. De altfel, pe tot parcursul străzilor din acest cartier n-am găsit, din păcate, nici un fel de clădire asemănătoare cu cea desenată de Doussault...

La vreo 100 de metri de strada Sfînta Vineri se face un rond iar pe partea lui dreaptă o frumoasă clădire cu un etaj ne-a atras atenția. Edificiul reflectă pregnant arhitectura feudală, impresionîndu-ne prin mulțimea elementelor sale decorative. Creneluri, ornamentații geometrice, colonade, ferestre ogivale și... o surpriză: 9 turnulețe care adăposteau tot atîtea statuete, așezate pe piedestale plasate fiecare deasupra unei coloane. Ele încadrau ca o broderie fațada casei. Privind din stradă minusculele statui nici prin gînd nu ne-a trecut pe cine ar putea reprezenta ele !... Măiestria deosebită a celor care au făurit splendida fațadă ne-a oprit s-o privim minute în șir, încercînd apoi să aflăm care este numele arhitectului, cine a locuit în acea casă etc.

Intrînd în curtea clădirii, un locatar ne-a informat că fiul fostului proprietar, ing. Victor

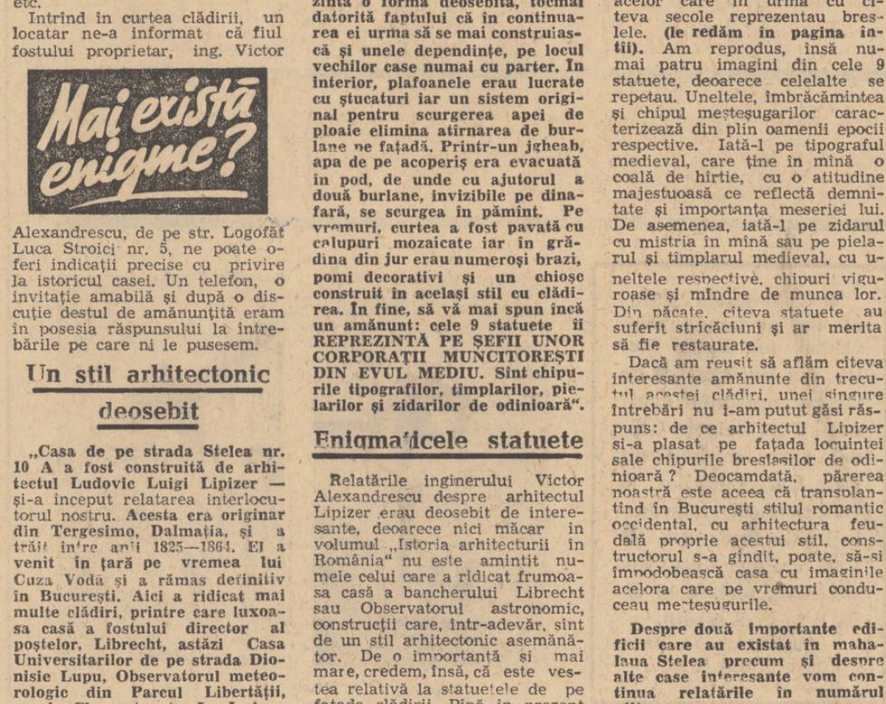

Gravură în lemn, desen după natură, a unei case din mahalaua Stelea, de pictorul francez Ch. Doussault, din anul 1840

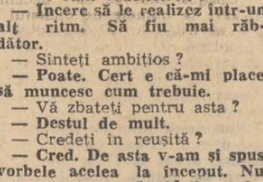

Alexandrescu, de pe str. Logofăt Luca Stroici nr. 5, ne poate oferi indicații precise cu privire la istoricul casei. Un telefon, o invitație amabilă și după o discuție destul de amănunțită eram în posesia răspunsului la întrebările pe care ni le pusesem.

Un stil arhitectonic deosebit

„Casa de pe strada Stelea nr. 10 A a fost construită de arhitectul Ludovic Luigi Lipizer — și-a început relatarea interlocutorul nostru. **Acesta era originar din Tergesimo, Dalmația, și a trăit între anii 1825—1864. El a venit în țară pe vremea lui Cuza Vodă și a rămas definitiv în București. Aici a ridicat mai multe clădiri, printre care luxoasa sa casă a fostului director al poștelor, Librecht, astăzi Casa Universitarilor de pe strada Dionisie Lupu, Observatorul meteorologic din Parcul Libertății, școala Clemența etc. La Iași a ridicat cazarma de la Copou. În 1856, arhitectul Lipizer s-a căsătorit cu fiica negustoresei Roșoaia — Calfoni — care avea case pe locul blocului de la nr. 10. Atunci el a primit drept zestre terenul alăturat, pe care și-a construit apoi locuința sa personală, actualele case de la nr. 10 A. Dar, n-a apucat să-și termine casa, deoarece a murit în 1864... Spun aceasta, pentru că, privită din curte, clădirea prezintă o formă deosebită, tocmai datorită faptului că în continuarea ei urma să se mai construiască și unele dependințe, pe locul vechilor case numai cu parter. În interior, plafoanele erau lucrate cu ștucaturi iar un sistem original pentru scurgerea apei de ploaie elimina atîrnarea de burlane pe fațadă. Printr-un jgheab, apa de pe acoperiș era evacuată în pod, de unde cu ajutorul a două burlane, invizibile pe dinafară, se scurgea în pămînt. Pe vremuri, curtea a fost pavată cu calupuri mozaicate iar în grădina din jur erau numeroși brazi, pomi decorativi și un chiosc construit în același stil cu clădirea. În fine, să vă mai spun încă un amănunt: cele 9 statuete îi REPREZINTĂ PE ȘEFII UNOR CORPORAȚII MUNCITOREȘTI DIN EVUL MEDIU. Sînt chipurile tipografilor, tîmplarilor, pielarilor și zidarilor de odinioară".**

Enigmaticele statuete

Relatările inginerului Victor Alexandrescu despre arhitectul Lipizer erau deosebit de interesante, deoarece nici măcar în volumul „Istoria arhitecturii în România" nu este amintit numele celui care a ridicat frumoasa casă a bancherului Librecht sau Observatorul astronomic, construcții care, într-adevăr, sînt de un stil arhitectonic asemănător. De o importanță și mai mare, credem, însă, că este vestea relativă la statuetele de pe fațada clădirii. Pînă în prezent nu cunoaștem, în București alte întruchipări ale șefilor unor bresle meșteșugărești din evul mediu !

Curioși să vedem cît mai repede cum arată statuetele breslașilor medievali, care din stradă nu puteau fi observate amănunțit, fiind plasate la mare înălțime, am solicitat ajutorul colegului fotograf Nicu Vasile. Datorită teleobiectivului am reușit să apropiem chipurile acelor care în urmă cu cîteva secole reprezentau breslele. **(le redăm în pagina întîi).** Am reprodus, însă numai patru imagini din cele 9 statuete, deoarece celelalte se repetau. Uneltele, îmbrăcămintea și chipul meșteșugarilor caracterizează din plin oamenii epocii respective. Iată-l pe tipograful medieval, care ține în mînă o coală de hîrtie, cu o atitudine majestuoasă ce reflectă demnitate și importanța meseriei lui. De asemenea, iată-l pe zidarul cu mistria în mînă sau pe pielarul și tîmplarul medieval, cu uneltele respective, chipuri viguroase și mîndre de muncă lor. Din păcate, cîteva statuete au suferit stricăciuni și ar merita să fie restaurate.

Dacă am reușit să aflăm cîteva interesante amănunte din trecutul acestei clădiri, unei singure întrebări nu i-am putut găsi răspuns: de ce arhitectul Lipizer și-a plasat pe fațada locuinței sale chipurile breslașilor de odinioară ? Deocamdată, părerea noastră este aceea că transplantînd în București stilul romantic occidental, cu arhitectura feudală proprie acestui stil, constructorul s-a gîndit, poate, să-și împodobească casa cu imaginile acelora care pe vremuri conduceau meșteșugurile.

Despre două importante edificii care au existat în mahalaua Stelea precum și despre alte case interesante vom continua relatările în numărul viitor.

Simion SĂVEANU

de Ion ȚUGUI

Slujitorii artei populare, acești rapsozi mereu în haine de sărbătoare, catalogați mai întîi în memoria noastră, respectați pentru că mîinile lor sau cîntecul ne obligă la mirare, au ceva din destinul anotimpurilor, din succesiunea lor grăbită și totodată fertilă. Firește, în anii noștri ei nu mai sînt singuraticii care uită pentru veacuri lucrurile măiestrite, așteptînd răsplata timpului în altă generație, cu sfioșenia respectuoasă a celui convins că talentul vine precum iarba în primăvară, precum răsăritul soarelui ; rapsozii frumosului au pentru noi nume și prenume, au o identitate precisă, îi ascultăm sau le căutăm obiectele prin muzee, cumpărăm darurile lor inspirate. Și, dacă lucrurile nu mai rămîn în scrinuri secrete, preumblîndu-se doar prin amintirea citorva, apoi nici viața acestor meșteri, slujitori ai artei populare, nu se încheie între coperțile înguste ale unui loc, dincolo de care taina nu-i mai puțin secretă.

■

Ultimul supraviețuitor care a trăit zi de zi în preajma marelui pictor Nicolae Grigorescu (în anii petrecuți de artist la Cîmpina), era unul din cei mai înzestrați meșteri ai artei populare. Pe nume Mihai Goage, el a fost purtat, în luna februarie a.c., pe brațe de către nepoți și prieteni de la atelierul său pînă în cimitirul orașului Cîmpina, și înmormîntat în preajma mormîntului marelui pictor. Pilduitor și emoționant. Vestea ne-o dă, cu puțină întîrziere, IOAN GH. NICOLESCU, *„Sub ochii lui Mihai Goage, pictorul Nicolae Grigorescu a creat tablourile „Ciobănașul cu turma", „Păstorița", „La han", „Carele cu boi la Orății", „Pe furtună", „La drum greu", și altele, precum și ultima sa operă, rămasă neterminată (21 iulie 1907 cînd s-a stins din viață) și intitulată „Întoarcerea de la bilci".* Mihai Goage era pictor, era tîmplar, era sculptor în lemn. Tablouri, ploști, talere, căuce, polonice, casete încrustate, porți țărănești, gospodării în miniatură, i-au adus încă în anul 1921 o medalie de argint, i-au fost răsplătite, în anii noștri, de numeroase premii și medalii. *„Puțini din cei care vizitează Casa memorială Nicolae Grigorescu din Cîmpina, și trec prin încăperile unde marele pictor și-a petrecut ultimii ani din viață, știu că masa de mahon, scrinul, dulapul, scaunul de lucru, toate sculptate, au fost reconstituite cu multă migală din resturile rămase după incendiul din timpului războiului (1916-1918) de către Mihai Goage".* Mîna care preschimba lemnul în mirare, s-a întors printre lucruri. Meșterul nu-și semna decît cu inima obiectele dragi. Am vrea rîndurile de mai sus un autograf postum...

■

Și navele au un fel de viață a lor, apoi mor — ne scrie ȘTEFAN IGNAT, din Galați. *„De obicei, sfîrșitul lor este obscur și trist. Mor în obscuritate sau mor dramatic, părăsesc lumea închizînd în ele o întreagă viață. Dacă intri în portul Galați, și-ți îndrepți pașii spre bazinul docurilor, fără să vrei, te oprești să zăbovești stăruind în reamintirea unei vieți palpitante a decanului de vîrstă a tuturor vaselor noastre, pasagerul „Anghel Saligny", acostat la chei în pregătire pentru drumul fără întoarcere către dana de tăiere și revalorificare a epavelor. Încerci un sentiment ciudat la gîndul că vasul „Anghel Saligny" își va încheia cariera sa îndelungată și strălucitoare după cei aproape nouăzeci de ani de înfrățire cu apa și navigatorii. Dar iată și o lăudabilă, și frumoasă inițiativă luată în cadrul Direcției navigației fluviale din Galați, de înființare a Registrului istoric al fiecărei nave, de la naștere pînă la „deces" (casare). În acest registru se vor înfățișa faptele de seamă ale navelor și echipajelor lor. Mărturiile cuprinse în aceste adevărate cărți ale navelor constituie nu numai un mijloc de instruire a actualilor navigatori, dar și un izvor de educare în sentimentul respectului față de tradițiile revoluționare ale marinei și marinarilor noștri. Un fapt emoționant însă este și acela că o dată cu pasagerul „Anghel Saligny" și-a încheiat cariera și valorosul comandant al navei, căpitanul Ion Baban, după cei peste patruzeci de ani de activitate. El și-a întocmit dosarul de pensionare. Navigator și navă, se retrag".*

O retragere, oricum sărbătorească, în ciuda faptului că nu se poate să lipsească la aceastâ despărțire o lacrimă peste zîmbet și toasturi. Îi dorim... pensionarului Ion Baban, ani mulți și fericire...

REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB • REPORTAJ PE GLOB

Navele românești pe mările și oceanele lumii

LA BABORD... CICLONUL AGNES!

Pe o vreme minunată în amurg de seară, nava „Sinaia" părăsește portul Constanța cu destinația Extremul Orient. Cu prora evazată și ascuțită despică miriadele de roșietice scînteieri, datorită unui apus de soare pe o mare ca oglinda, peste care se revarsă brazdele adînci ale valului spumegînd din prova. Aproape că nici nu-ți vine să crezi că acest colos lung de peste 160 m, cu un pescaj de aproape 10 m, dislocînd un volum egal cu 20 mii metri cubi de apă, poate alerga cu o viteză de 17 mile marine. Dar șlaiul înspumegat din pupa, întocmai unui drum tăiat peste o cîmpie, se pierde la orizont și odată cu el și Constanța.

Întîlnirea cu pescadoarele

20 august 1971, ziua plecării, parcă a fost ieri și iată-ne că după depășirea Gibraltarului și Insulelor Canare, la 28 ale aceleiași luni abia lăsăm în dreapta noastră Insulele Capului Verde, că am și intrat în domeniul de activitate al pescadoarelor. Zeci și sute de vapoare, cîte poate ochiul să cuprindă-n orizont, forfotesc unele lîngă altele minate parcă de o mînă nevăzută, toate în aceeași direcție și lăsîndu-și doar atît loc cît să nu-și atingă prețioasa captură purtată de imensele năvoade.

Emoția noastră era mare și nu din motive de aglomerație sau a febrei ce-l cuprinde pe pescar în apropierea lazului bogat în pește. Această emoție este îndreptățită, căci printre sutele de pescadoare care formau un brîu la orizont, ne străduim să deosebim care sînt sub pavilionul patriei.

„Alo Galațiule — sînt Sinaia, punctul meu este Fi = și Lamda = merg în drum 180°, spune-mi coordonatele tale ?"

Așteptăm cu înfrigurare și iată răspunsul mult rîvnit sosește : „Alo Sinaia — aici Galați. Sînt lîngă tine la două mile în prora și mai la vest alte 2 mile este Trotuș". Și nu mică ne-a fost surpriza cînd renunțînd la Marconi (radio), parcă ne căzuse vălul : svelte și frumoase cele două pescadoare se profilau în fața noastră ca și cînd erau acolo de cînd lumea. În definitiv de ce să fi fost mai mici decît altele sau mai deosebite ? Acestea au fost primele reflexii dar în același timp fiecare era mulțumit și mîndru în sinea sa. Comentariile s-au prelungit multe zile după aceea și ca să ne amintim întîlnirea „comandăm" din cînd în cînd cîte un ton la grătar sau stavrizi la cuptor (nici unul mai mic de jumătate kilogram), din cei care ni-i dăruiseră din belșug și pe care îi stropim tot din belșug cu o porție bună de... lămîie care ne taie și setea și poftele neîmplinite, interzise de paragrafele regulamentului de bord.

Prin „Capul Furtunilor" și „Capul Acelor"

Ne apropiem de „Capul Furtunilor", „Predealul" care era înaintea noastră cale de trei zile, se văita de o legănare mult prea violentă, datorită deslănțuitei furtuni ce se abătuse cu putere la „Cabo Tormentoso" (Capul Furtunilor). Dar cînd ne veni și nouă rîndul, deși pînă atunci primisem suflarea rece a sudului începînd chiar de la Ecuator, unde cei 26 botezați au tremurat că la botezează, am fost primiți de o zi însorită și senină ce ne-a permis să admirăm în toată splendoarea sa „Capul cu Muntele Mesei", legănați doar de-o hulă ușoară. Pentru noi fusese totuși Capul Bunei Speranțe la 5 septembrie.

În continuare, de la Capul Agulhas (Capul Acelor) intrăm în puternicul curent cu același nume. Un amestec de ape calde 29°C, aduse din strîmtoarea Mozambic și împinse ou putere de muson, cu cele reci 19°—20° venite din sud, formînd contraste la suprafață și în atmosferă ce creează griji și mai ales surprize marinarilor. Lăsăm Madagascarul la nord, și ne îndreptăm spre insulele Mauriciu și Reunion, cele care sînt cel mai bine informate despre prezența ciocloanelor în zona prin care urma să trecem. Liniște deplină, nici un nor la orizont precum nici buletinul meteo nu era rău : începea cu „Nil Warnings" și nu măsura mai mult de o palmă lățime, ceea ce însemna că nu avea nimic de spus, fapt ce ne-a permis să ne uităm în biografia insulelor și să ne minunăm.

Insula Mauriciu a fost cunoscută de arabi și malaezi dar descoperită de portughezi în 1507. Olandezii o colonizaseră în 1598, ca s-o abandoneze în 1710, și în 1715 s-o ocupe francezii, ca apoi în 1810 să intre în stăpînirea Angliei, stăpînire pe care o legalizează prin actul din 1814. În 1956 erau pe insulă 559 932 locuitori, capitala fiind Port-Louis. Flora este cea ecuatorială și tropicală, plus culturi de tutun, porumb, ananas etc. În lumina lunii distingem marginile insulei bogate în vegetație, pe care se profilează siluetele cocotierilor conturate uneori de fișiile puternice de lumină ale farurilor automobilelor.

Atenție ! Trece colosul de... 60 picioare !

În apropiere de Sumatra, la granița golfului Bengal, puternice descărcări electrice și ploi torențiale ne-au împiedicat o bună parte din noaptea de 22/23 septembrie să ne continuăm drumul cu toată viteza. Dimineața odată cu răsăritul soarelui se risipește și ultima negură aparînd contururile insulei Sumatra ca într-o pictură. Pînă și tremurul frunzelor de palmier se simțea în văzduh, așa era de profundă liniștea, în care cu urechile ciulite, ne miram că nu auzim acordurile frumoaselor melodii indoneziene.

Liniștea este întreruptă de mesajul către toate navele „Inu Maru Tank 250 000 tons, trece la 23.09.71 03,00 G.M.T. la One Fhatom Banck. Și roagă toate navele să-i lase loc de trecere și de manevră". Nu ne-am încumetat să-l înfruntăm, și ascultători ca și alții i-am făcut loc colosului japonez, care cu un pescaj de peste 60 picioare (20 m) trecea întocmai ca o insulă plutitoare pe care comod puteau fi suprapuse 3 terenuri de fotbal. După o scurtă staționare de 24 ore la Singapore, ne continuăm drumul.

După ce străbatem Marea Chinei de Sud, unde ciclonul Celia ne-a arătat de ce este în stare, ocolim Taivanul pe la est, poposim cîteva ore la Șanghai, de unde după descărcarea autocamioanelor Bucegi și a citorva strunguri, ne continuăm drumul spre Hsinkang, port în nordestul R.P. Chineze din interiorul golfului Pohay, unde ancorăm la 9 octombrie 1971.

Vizităm impresionante opere de artă

Am profitat de staționare și cu concursul binevoitoarelor gazde și al reprezentanților clubului marinarilor s-a organizat vizitarea Pekinului. În imensa piață Tien An Men destinată marilor manifestații se pot vedea patru monumente ce leagă trecutul cu prezentul cu o măiestrie pe măsura făuritorului :

Palatul fostelor dinastii domnitoare, ansamblu de cîteva mii de clădiri, „Tier An Men" sau „Poarta cerului", rod al meșterilor talentați. Monumentul eroilor poporului reprezentînd etapele luptelor politice, sociale și de emancipare a poporului. În dreapta acestuia se află palatul ce adăpostește Expoziția Revoluției Chineze. Iar în stînga un edificiu imens, într-o linie dreaptă dar impunătoare : Palatul Adunării Naționale. Construcție realizată în 9 luni, de o măreție și de un rafinament artistic pe măsura talentului constructorului, poporul chinez. Numai văzînd broderiile imense, 20 m pe 10 m și altele poți face o apreciere a forței, vigoarei și talentului.

Impresionați de măreția edificiului, ne relaxăm lăsîndu-ne furați de peisajul din parcul poporului, unde într-un cadru feeric creat de un ansamblu de pagode (fosta reședință imperială) de vară, instalate pe o înălțime artificială numită „Muntele vieții lungi", servim prînzul, format din nu mai puțin de 13 feluri de mîncare, servite cu bețe de fildeș, feluri a căror denumire și descriere este imposibil de redat.

Coborîm la noua gară din Pekin, cu o arhitectură specifică în exterior, iar în interior cu un aparataj care răspunde cerințelor tehnicii moderne (informațiile pot fi primite în diferite limbi la un dispozitiv aidoma unui cîntar, dar care în loc să indice greutatea, te înștiințează ce doreșți și pe loc îți satisface cererea). Gazda noastră, șeful gării din Pekin, cu o figură prietenoasă, ne-a condus prin toate sălile de tranzit, de așteptare, de cinematograf și de vizionare a programului de televiziune, toate cu aer condiționat, parfumat discret, ca la sfîrșit să ne invite în încăperile oficiale unde în fotolii confortabile savurăm minunatul ceai de iasmină, semn de înaltă prețuire.

La 25 noiembrie am vizitat fabrica de porțelanuri din Canton. Deși nu este cea mai renumită din regiune în aceste produse, totuși frumusețea fără echivoc, varietatea produselor, tradiția care se păstrează și care se cultivă, de către oameni de toate virstele, te duce la convingerea că talentul este o condiție sine qua non. Unul din maiștrii modelatori, ne-a făurit în mai puțin de 10 minute un minuscul om de mărimea unui bob de orez, stînd picior peste picior, cu pantaloni sumeși peste genunchi, cu o serie de amănunte anatomice la mîini și picioare și, culmea, și cu o pipă între degete. L-am ținut înfipt într-un bold pînă s-a întărit ca să poată suporta împachetarea. Graiul ne-a pierit fiecăruia, întrucît ne lipseau cuvintele și, de-ar fi fost, erau de prisos.

Comandantul navei între doi dintre cei care au primit „botezul" trecerii Ecuatorului

În drum spre casă

Ștafeta admirației o transmitem navei „Dobrogea" care tocmai lua pilotul pentru Whampoa. „Drum bun și vreme frumoasă către casă" ne-au urat în schimb. Lăsînd în urmă Marea Chinei de Sud, la 6 decembrie 1971 sosim în rada portului Singapore.

După un scurt popas totul se pierde în urmă în fluierături de sirenă, iar silueta svelță a navei brăzdează din nou apele strîmtorii Malacca. Oceanul era liniștit și zilele se scurgeau fără alte amănunte. Dar iată că liniștea se întrerupe, prin anunțarea formării unei depresiuni ciclonice la sud-est de arhipelagul Chagos care la 15 decembrie 1971 ia numele de ciclonul Agnes. Fiind în calea noastră ne-a obligat să schimbăm drumul alergînd paralel cu Ecuatorul la 2° sud, lăsîndu-l în babord. Ne urmărea mergînd spre vest, nevrînd să coboare, urmîndu-și cunoscuta traiectorie de la Est spre Vest la început, ca apoi întorcînd spre Sud-Vest să se spargă sau să-și continue mai departe mersul pe un arc spre S.S.E. Ne-a obligat să ne menținem un drum spre Nord de Madagascar cînd la 18 decembrie trece peste partea de nord a insulei întrînd pe strîmtoarea Mozambic, după care își întinde aripa pustiitoare peste aceste locuri. Îl pîndeam cu o deosebită grijă, pînă și bucătarul scotea îngrijorat capul împodobit cu scufia apretată și înfoiată ca un cozonac, și își accelera activitatea de frică să nu-l prindă cu fierturile pe foc. Coada ciclonului este periculoasă și ea, dar ochiul ciclonului care pîndește ca un ciclop este neîndurător. S-a zvîrcolit ce s-a zvîrcolit în canal, ca la un moment dat s-o ia spre nord obligîndu-ne să facem cale întoarsă, după care cotind brusc spre est s-a lăsat ușor spre partea de sud a insulei Malgașe. Norii goneau nebunește, ploaia orizontală și abundentă ne-a spălat și ne-a biciuit cu îndîrjire, iar valurile ne-au legănat într-atît încît orice poziție devenise insuportabilă. Trecusem pe la marginea cazanului clocotind ale cărui unde ne răvășise complet, și arătam ca niște biete gîze ce scăpaseră din torente și acum își uscau labele la soare.

„Predealul", care avea un avans înaintea noastră de 8 zile, dublase capul Bunei Speranțe către care speram și noi acum cînd o lăsasem pe Agnes, fugind de îmbrățișarea ei pătimașă, și strunind cei aproape 10 mii de cai putere care se dovediseră la înălțime în lupta cu natura.

La 23 decembrie 1971, într-o frumoasă zi de vară, echivalent cu 26 iunie la noi, dublăm din nou capul Bunei Speranțe și o dată depășit ne simțim ca în apele noastre. Alergam spre casă cu 17 noduri. Anul nou îl petrecem exact pe Ecuator. Încet, încet ne cuprind miile de fire ce ne atrag cu putere spre locurile sfinte și oamenii dragi, făcîndu-ne loc prin trecerile înguste și brăzdate de numeroase vase, Gibraltar, Dardanele, și ultimul obstacol, trecerea pe sub scheletul noului și primului pod peste Bosfor ce va lega două lumi, ne mai reține cîteva ore în fața Seraiului.

Ajunși în marea noastră aspră dar dragă, sîntem supuși la ultima încercare : vălătuci de aburi, de culori și nuanțe nemaiîntîlnite ne înconjoară de parcă am pluti printre nori, este nefiresc, un spectacol de basm de pe vremea argonauților, numai că noi nu ne duceam după lîna de aur, veneam cu ea acasă, să o depunem la picioarele gigan-ților ce aveau să descarce prețioasa încărcătură, mult așteptată de bătrînele, noile sau nounăscutele ramuri ale industriei noastre.

Este 14 ianuarie 1972

Căpitan de cursă lungă
Gheorghe IURAȘCU

remember • remember • remember

FRANKFURT AM MAIN (IV)

Frankfurtul a însemnat pentru mine și una din primele experiențe directe a acestor întîlniri scriitoricești din Occident, congrese, colocvii etc. cu participare de obicei cam eteroclită sub toate raporturile — foarte utile pentru indispensabila transvasare în spiritul căreia se profilează. Există protagoniști consacrați, aproape inevitabili, ai acestor congrese, care apar pretutindenea și profesează cam aceleași locuri comune, scriitori de mîna a doua, sfîrșind de obicei prin a intra în diverse academii, prezidii, asociații... Îmi amintesc de unul din ei, cu ani în urmă, la un simpozion Eminescu, la București... Francez cu barbă, vervă, spirit și cîteva premii, adulat ca un Hlestacov... Necunoscîndu-mă și neștiind că sînt român, se apropiase de micul grup de străini printre care mă aflam și, întrebat dacă și-a pregătit speech-ul ce urma să rostească, răspunsese foarte edificator : O, da, vin de la un simpozion asemănător închinat lui Mickiewicz, nu-mi rămîne decît să-mi adaptez cuvîntul ținut acolo și totul va merge perfect... *(M-am gîndit la ingenuitatea comentatorilor noștri din presa literară de a doua zi !). Am văzut și lingușitori mărunți, de prin țări mai necunoscute, încercînd să se insinueze în atenția cine știe cărui bonz. Apar însă și scriitori remarcabili. Aci, la Frankfurt, de pildă, Karl Krolow a făcut o substanțială expunere despre natura magică în poezia germană iar Erich Fried, austriac depeizat care trăiește de cîtăva vreme la Londra, a citit poeme frumoase. Am întîlnit și doi polonezi foarte sigur pe sine (trebuie să recunosc că nu mi-au displăcut) care-l aminteau pe rinascentistul lor Jan Kochanowski ca și cînd ar fi vorbit despre Tasso ori Ronsard, și un bulgar placid cu expresie de oriental pe fața lui măslinie și cîteva agreabile scriitoare germane, prea puțin afirmate, căutînd în literatură un simplu „hobby" subtil, și un neamț traducător din cehă, poloneză, sîrbă, atît de sistematic și de înverșunat încît echivalează cu o întreagă instituție. Mi-am rostit alocuțiunea mea despre* raportul de cuvinte în structura limbajului poetic, *al cărui text mi-a fost luat de un redactor de la* Frankfurter Allgemeine *și, consultînd programul, mi-am permis să absentez de la comunicările ce nu-mi puteau spune aproape nimic, profitînd de fiecare ceas liber ca să vagabondez pe străzile orașului, oricum mai ispititoare decît oratorii anoști.*

★ ★ ★

Sînt plictisit pînă peste cap de poezia concretă și de arta cinetică... meschină, francmasonerie tehnocrată, cuvinte-obiect, plexiglas verbal, Taschenrevolution... *Artă a roboților cibernetici, suficiență și praf, enorme voaluri de praf se depun de pe acum pe cuvintele-obiect, pe mașinăria amorfă a sculpturilor cinetice care se demodează rapid odată cu matrițele fabricilor, și în literatură, în artă se îngrămădesc gigan-ticele cimitire de automobile... rinjet de fiare vechi exasperate de ploaie... văd pe o suprafață de apă imaginea lui Leonardo destrămîndu-se într-un hohot de rîs enorm... e amuzant să vezi cum te abordează un inițiat întrebîndu-te discret dacă în România există o poezie concretă, oferindu-ți volumul său apărut recent în 200 de exemplare prin efortul unui linotip deraiat, sau o mică revistă, apropae de familie unde publică și poeți din Belgia, din Venezuela, din Coreea de Sud... Orice traducere e superfluă, poeții țărilor tușesc în același grai sau anti-grai sau meta-grai sau... J'aime énormément l'avant-garde, spune bătrînul poet cu un suris crispat, îngrozit în sinea lui la simpla idee că ar putea fi uitat de pe acum, ignorat, depășit de impetuozitatea noilor generații, străduindu-se să mimeze tinerețea, disponibilitatea, receptivitatea inepuizabilă...* L'agressivité des jeunes. Et les vieillards s'accrochent. *(Ionescu —* Journal en miettes, *pg. 127)... Frankfurtul e un mediu ideal pentru cunoașterea acestor cercuri căci le oferă fundalul generos al unui oraș pozitiv și dinamic, mult comerț, multă industrie, multă indiferență — și poate o mai pregnantă invitație la conformismul civilizației, care-și află în cuvîntul „modern" toate justificările dacă nu și secreta consolare indispensabilă. Nu pot să ader la nici o formulă fără să încerc un sentiment de abdicare... am o obsesie unică : omul, condiția lui, existența, mizeria, moartea... în fond, poate că sîntem și prea mulți, viciul esențial al literaturii contemporane e poate tocmai această proliferare absurdă, această industrie, perfect plauzibilă de altfel. Nimic nu poate fi mai reconfortant, după excesul de literatură, discuții, controverse, decît o lungă plimbare de seară pe Zeil.*

a. e. baconsky

„Mister X" și „conflictul polițiilor"

ÎN FAȚA unui elegant hotel newyorkez opresc cîteva mașini. Mai mulți bărbați coboară grăbiți, îndreptîndu-se spre recepție. Este evident că un anumit membru al grupului — să-l numim pentru moment Mister X — se află în centrul atenției celorlalți. E păzit în mod discret. Să nu fugă sau, poate, să nu fie atacat de cineva. După ce primește cheile, Mister X urcă, însoțit, în camera sa. Acolo, unul din acompaniatori — un agent special al serviciilor vamale newyorkeze — cere la telefon un număr din Franța. Atmosfera este încărcată. Cînd se primește legătura cu Parisul, un alt agent interceptează convorbirea, gata să o întrerupă în orice clipă. Mister X discută cu o prietenă. O convorbire banală. Pînă cînd, brusc, spune : Am neplăceri cu mașina... Mai mult nu apucă să zică. I se întrerupe legătura. Însoțitorii săi, furioși, îl duc înapoi la sediul serviciilor de anchetă ale vămii... Mister X, pe numele său adevărat Roger Delouette, traficant de stupefiante, prins în flagrant delict, reușise să înșele serviciile vamale de anchetă. Comunicase, indirect, că drogurile ascunse în mașina adusă din Franța fuseseră descoperite...

EPISODUL, despre care au relatat unele ziare fără ca să se dea vreo dezmințire oficială, prezintă interes pentru conflictul care opune Biroul american de narcotice — care depinde de Ministerul justiției — serviciilor de anchetă ale vămii — care depind de Ministerul de finanțe. În cazul de față, vameșii sînt învinuiți că s-au lăsat trași pe sfoară. Ei au crezut că-și asigurase rășul sprijinul contrabandistului, că acesta, pentru a primi o pedeapsă mai blîndă, va furniza informații utile anchetei. Și i-au permis să telefoneze.

ÎN CIUDA TRĂDĂRII lui Delouette, vameșii newyorkezi repurtaseră, totuși un succes strălucit : în Volkswagenul traficantului ei au reușit să depisteze 44 kilograme de heroină în valoare de 12 milioane dolari, cu care s-ar fi asigurat doze pentru 96 000 toxicomani ! Polițiștii Biroului de narcotice n-au fost totuși mulțumiți și au lăsat să se înțeleagă că s-a procedat cu stîngăcie. Că vameșii, dornici de reclamă, ar fi fost interesați doar de un succes ieftin, de suprafață. Delouette nu ar fi trebuit să fie arestat. În jurul său ar fi fost nevoie să se instituie o supraveghere discretă și eficace, care să fii dus la legăturile pe care el trebuia să le aibă în Statele Unite. Așa s-ar fi putut ajunge, poate, la statul major al contrabandei cu stupefiante. Delouette este doar un curier. Și curierii, cînd ajung în America, nu cunosc pe nimeni. Ei au consemnul să stea într-o cameră de hotel și să aștepte să fie contractați de emisarii grupului. Pierzîndu-l pe Mister X, traficanții vor găsi un altul cu care să-l înlocuiască...

ANCHETATORII vamali neagă că ar fi vorba de o sete de publicitate. În esență, ei afirmă că nu pot da vrabia din mînă pe cioara de pe gard. Pentru o urmărire — cu rezultate ipotetice, de altfel — ei nu pot lăsa să treacă mari cantități de droguri care pot intoxica zeci de mii de oameni. Ca orice depistare de narcotice, și mai ales acele descoperiri de cantități extrem de scumpe, constituie lovituri grele date contrabandiștilor și celor ce-i finanțează...

Rivalitatea dintre vameși și polițiști nu caracterizează, după cum s-ar putea crede, doar Statele Unite. Citeva evenimente recente din lumea narcoticelor au evidențiat o situație oarecum asemănătoare și în Franța.

DUPĂ CUM SCRIE ziarul „Le Monde", de mai multe luni serviciile vamale se înscriu în fruntea palmaresului luptei împotriva traficului de stupefiante și dinamismul lor pare să se amplifice. Printre cele mai importante capturi ale vameșilor sînt enumerate : 24 februarie 1971 — 358 kg. morfină-bază găsite într-o navă în dreptul coastelor portului Saint Louis du Rhônes ; 21 februarie 1972 — în cartierul Mont Olivet din Marsilia este depistat un laborator clandestin de fabricare a heroinei ; 2 martie 1972 — „Capriciul timpului" ; 5 martie 1972 — 146 kg. morfină-bază confiscate dintr-o mașină care venea din Turcia la punctul de frontieră Menton.

SUCCESELE repetate ale vămii contrastează cu inerția aparentă a poliției, care își avea pînă acum partea leului în acest domeniu, scrie „Le Monde". Alimentată de unele reflexii schimbate de o parte și de cealaltă cu ocazia cutării sau cutării afaceri, ideea despre existența unui conflict, a unui nou „război al polițiilor" și-a croit drum. Rivalitate pe care șefii serviciilor respective trebuie acum, de bine de rău, să o reducă la o proporție mai modestă, cu atît mai mult cu cît ea nu este scutită, la eșalonul superior, de „implicații politice".

RIVALITATEA dintre vamă și poliție are rădăcini mai adînci care nu pot fi explicate doar prin „amorul propriu" al oamenilor care, după ce au lucrat atîta timp în umbră, lăsînd rolul de frunte poliției, s-ar fi hotărît să dobîndească ei înșiși laurii meritați, este de părere ziarul „Le Monde". Această schimbare de atitudine, este de părere ziarul, nu poate rezulta decît dintr-o orientare deliberată la nivel ridicat. În ceea ce privește „rivalitatea polițiilor" americane, ea a luat la un moment dat asemenea proporții încît, de pildă, serviciile vamale au ajuns să aibă propriii lor informatori, propriii lor indicatori și să conducă anchetele fără să prevină Biroul de narcotice. Un amănunt anecdotic : în cercurile traficanților se știe că este preferabil să cazi în mîinile vameșilor decît în cele ale poliției : funcționarii trezoreriei îi tratează cu mai multă considerație pe contrabandiștii prinși care doresc să colaboreze și să devină din acuzați martori...

DUPĂ PĂREREA corespondentului din New York al ziarului parizian „Le Figaro", recenta creare a unui birou special, în cadrul ministerului de justiție al S.U.A., pentru coordonarea întregii lupte antidrog, inclusiv cea a serviciilor vamale, pare să indice dorința administrației de a diminua „războiul polițiilor" și de a-l reduce de la concurență la o simplă și utilă emulație...

U. VĂLUREANU

DE PRETUTINDENI

După piatră și lemn, după metal și ceară și spuma poate servi la sculptură. Modelele din fotografii sînt făcute din lichidul lăptos de plante manipulat de mîinile abile ale tinerei olandeze Saskia de Boer. Începînd cu cîteva „statui" de personaje cunoscute ca Marlon Brando, Bob Dylan, Cassius Clay și văzînd rezultatele a continuat să copieze figuri celebre. Tehnica sa este deosebită și efectele curioase și interesante. Artista folosește, cum am spus, lichidul lăptos al plantelor, care este modelat cu un simplu foarfece. Figura suferă cîteva tratamente succesive cu un material artificial asemănător cu lîna. După care „statuia" este gata și pare făcută din piele și carne adevărată. Cine vrea să aibă în casă o Brigitte Bardot sau cîteva Gioconde în mărime naturală nu are de cît greutatea alegerii.

FOLOSIREA cîinilor la descoperirea unor substanțe chimice, ca de exemplu a diferitelor droguri, nu este o noutate. Cu ani în urmă geologii sovietici au dresat cîini ciobănești pentru descoperirea în Arctica a unor zăcăminte minerale, îndeosebi de sulfură de fier și de cupru. Rezultatele dresării acestor cîini-geologi au dus la descoperirea în regiunea Murmansk a unor însemnate zăcăminte de minerale.

■

POATE MUZICA UCIDE ? Deși s-a scris mult despre unele efecte terapeutice ale muzicii, răspunsul la această întrebare este totuși afirmativ. În orice caz, un festival de muzică pop, care a avut loc în apropiere de orașul italian Udine, s-a soldat cu moartea a 200 de galinacee. Zgomotul chitarelor electrice a provocat un asemenea șoc în rîndul acestor înaripate care sălășluiau într-o fermă vecină, încît 200 de găini au pierit. Proprietarul fermei nici nu a putut să se adreseze justiției pentru a cere daune întrucît chiar el a fost organizatorul festivalului.

■

ROCHIILE din hîrtie nu mai sînt o noutate. Iată însă că un grup de ingineri francezi s-au gîndit să realizeze o hîrtie din care să se poată confecționa costumul de baie dorit. Hîrtia realizată de ei pe bază de viscoză și celuloză este impermeabilă, se comportă ca și o țesătură din nylon, uscîndu-se foarte repede.

■

METODA însemnării cu fierul roșu a animalelor va fi din ce în ce mai mult înlocuită în Anglia cu o alta mai practică și mult mai ușor de aplicat. O simplă etichetă din material plastic foarte rezistent se fixează fără durere și definitiv pe urechea animalului. Cinci culori diferite în care vor fi confecționate aceste etichete vor diferenția ovinele, de caprine, porcine, bovine și cabaline.

Un colecționar mai puțin obișnuit este italianul Monticelli originar din Cremona. El colecționează sticle cu băuturi alcoolice, evident sticle înfundate. Numărul exponatelor deținute de acest om care, în mod neașteptat, este antialcoolic — 5 880 de sticle.

■

ÎN ÎNTREAGA lume sînt numai 3 muzee de bere — la Plsen, în Canada și în R.F.G. Muzeul din Plsen se află într-o clădire unde s-a fabricat bere încă din secolul al 15-lea.

A ÎNCETAT DIN VIAȚĂ DE... DOUĂ ORI!

• Eroul acestor întîmplări deosebite este un cetățean italian în vîrstă de 83 de ani • În momentul de față are o poftă deosebită de bere și mîncare.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Gaetano Mauriello, eroul întîmplării de la Santa Maria Capua Vetere, împreună cu soția sa.

Orășelul Santa Maria Capua Vetere și-a cîștigat o neașteptată celebritate peste noapte, datorită unor întîmplări care au făcut înconjurul întregii Italii. Eroul acestei întîmplări este Gaetano Mauriello, în vîrstă de 83 de ani, fost măcelar. Grav bolnav, el era îngrijit cu multă abnegație de soția lui, Antonietta (56 de ani). Într-o după amiază, el s-a simțit rău și cu toate îngrijirile care i s-au acordat, a intrat în comă. După 62 de ore, a avut un spasm, o contracție musculară, capul i-a rămas imobil. Erau toate indiciile unei încetări din viață. După zece minute, spre surpriza celor aflați în jurul lui, Gaetano Mauriello a deschis ochii, ca după un somn lung și a cerut să i se dea... bere. În zilele următoare starea lui s-a îmbunătățit în mod progresiv. Într-o zi a căzut însă din pat și și-a fracturat un femur. Medicul care l-a consultat, a declarat că dat fiind starea lui generală, mai mult decît precară și vîrsta înaintată (83 de ani), nu mai poate întreprinde nimic decisiv.

După zece zile, s-a petrecut al doilea episod De această dată semnele morții erau evidente : Mauriello nu mai respira, pulsul dispăruse, inima nu mai bătea, corpul începuse să se răcească. O soră aflată la căpătîiul lui confirmă încetarea din viață. Au sosit membrii familiei, rudele, s-au luat primele măsuri dictate în asemenea împrejurări. Spre diferite orașe au plecat telegrame care anunțau rudelor apropiate tragicul sfîrșit. Peste cîteva ore, în timp ce membrii familiei și rudele se aflau în camera „defunctului" acesta ridică o mînă și cu o voce clară și autoritară o chemă pe soția sa : „Luminile sînt prea puternice. Te rog adu-mi de mîncare pîine cu salam" Este inutil să descriem reacția celor prezenți. Și toate măsurile luate după cele cîteva ore de moarte aparentă fură anulate, pacientul simțindu-se bine.

S-a întîmplat în luna februarie 1972.

Un gard, un par și un accident de mașină cu urmări...

Peter Martin în vîrstă de 31 de ani, tată a 4 copii, suferise un accident de circulație în apropiere de orașul St. Albans în Herfordshire (Anglia). La o ciocnire cu o altă mașină, mașina sa a intrat într-un gard din pari de stejar, iar unul din pari i-a străpuns pieptul.

Cealaltă persoană accidentată, care s-a ales doar cu leziuni ușoare, încunoștiință poliția și salvarea. În curînd la locul accidentului a sosit o echipă de specialiști de la spitalul Colindale. Medicii au rămas surprinși că rănitul nu-și pierduse cunoștința. Cu greu ei au putut să-i extragă rănitului parul ce-i străpunsese pieptul.

Peter fu dus la spital. Medicii nu dădură șanse prea mari de supraviețuire. Peter avea fracturate în plus cinci vertebre, clavicula și un umăr, iar parul făcuse o adevărată gaură în pieptul său.

Voința de viață a lui Peter triumfă însă. Trei săptămîni după internare a putut să părăsească spitalul. La ieșirea din spital el exclamă : „Nu-mi vine să cred că mai trăiesc."

Pacientul și urmările accidentului

ACTORII SE MĂRTURISESC

Amza Pellea:

„COLECȚIONEZ CLIPE FRUMOASE“

— De ce ați ales teatrul ?

— La început m-a fascinat lumea de dincolo de cortină. Mi s-a părut că este o lume nemărginită și fără egal. Voiam s-o cunosc. Dorința asta a devenit marea mea obsesie. Cînd am urcat pe scenă am înțeles că oamenii din sală așteaptă un singur lucru : să comunic cu ei. Mi s-a părut cel mai frumos lucru din cîte există. Mi-am spus atunci că am ales bine.

— Cît din viața dumneavoastră dăruiți teatrului ? Ca om și actor.

— Aproape totul. Nu plec niciodată din teatru. Văd că vă mirați. Dar iată de ce spun așa. Oriunde m-aș afla și sînt oameni, mă opresc. Îi văd, îi ascult și apoi închid ochii. În clipa aceea i-am urcat pe scenă și eu devin spectator. Acum înțelegeți ? Pentru mine, teatrul e viață adevărată și nu convenție. Teatrul trebuie să aibă un singur model : viața.

— Dar dumneavoastră, ca actor, ce model aveți ?

— Modelul meu ar fi rezultatul unei sinteze realizată din Jean Gabin, Anthony Quinn, Laurence Olivier și Ștefan Ciubotărașu.

— Care este rolul de care vă e teamă și totuși visați să-l interpretați ?

— Eu nu visez un rol anume, ci visez altceva. Visez ca personajele pe care le interpretez să treacă peste stacheta sensibilității, stachetă pe care o doresc sus, cît mai sus.

În ceea ce privește rolurile, am interpretat personajul cu o personalitate covîrșitoare și cel mai apropiat inimii mele : eroul de la Călugăreni. A fost cel mai important moment din cariera mea cinematografică.

— Pe care sper să o continuați.

— Bineînțeles.

— Cu ce ?

— Voi fi comandant turc în filmul „Săgeata căpitanului Ioan“, în care scriitorul Alexandru Mitru reînvie o poveste de iubire petrecută pe vremea lui Vlad Țepeș.

— În teatru ?

— Sper să apar în „Velerim și Veler Doamne“ a lui Victor Ion Popa.

— Care este programul zilnic al omului și actorului Amza Pellea ?

— Din punct de vede... orar, omul și actorul se suprapun. Sau, altfel spus, se înțeleg. Amîndoi se scoală la ora șapte dimineața. Cînd actorul are filmare, el se trezește la patru dimineața. De obicei, amîndoi își încheie programul după ora 24. Ca om, îmi permit să mai fiu și obosit și atunci ies din program. Ca actor, n-am voie să obosesc sau cînd mă simt obosit nu recunosc și merg mai departe.

— La ce țineți mai mult : la părerea criticii cinematografice sau la aceea a spectatorului ?

— Nu țin întotdeauna la părerea criticii cinematografice și asta dintr-un singur motiv : judecățile ei sună ca un epitaf cioplit în piatră. De la spectator afli și cum ar fi vrut el să fii. Și asta, spectatorul o spune cu sinceritate, niciodată cu rezerve.

— Cărora dintre arte le mai dedicați din timpul care vă rămîne ?

— Poeziei.

— Cînd vă place poezia mai mult : cînd sînteți singur cu poetul sau atunci cînd o rostiți pentru oameni ?

— Atunci cînd sînt singur cu poetul. Consider că poezia este cînd șoaptă, cînd chemare, cînd cîntec, cînd strigăt de revoltă. În primele două ipostaze poezia îți cere să fii numai cu ea. Ca să nu mai spun de poezia cu implicații filozofice.

— Aveți o bogată colecție de arme. În afară de acestea, ce mai colecționați ?

— Clipe frumoase și vorbe de duh.

— Ce opere de artă — originale ați dori să aveți ?

— Aș dori să am o filmotecă în care să fie cuprinse toate capodoperele lumii. Operele originale nu trebuie să aibă decît un singur stăpîn : muzeul. Ele sînt pentru toți oamenii. E un act de mare egoism să ascunzi între patru pereți ai tăi „florile“ lui Luchian, de pildă.

— Cine vă sînt prietenii și cum vi-i alegeți ?

— Diferiți ca vîrstă și înțelegere. Prietenii mei sînt numai aceia care nu-mi cer să fiu altfel decît sînt eu însumi. Cum mi-i aleg ? Cu multă răbdare și înțelegere.

— Ce iubiți mai mult în viață ?

— Buna înțelegere între oameni.

— Călătoriile ?

— Foarte mult. Dar pînă acum cele mai lungi și dificile călătorii, dar și cele mai frumoase, au fost călătoriile pe care le-am făcut în lumea caracterelor personajelor.

— Care este sentimentul pe care-l cultivați, cu deosebire, oriunde v-ați afla ?

— Iubirea de oameni.

— Am văzut că aveți o agendă în care vă notați zilnic îndatoririle de om și actor. Țineți și un jurnal ?

— Nu. Deocamdată mă bizui pe memorie. Acolo, și în suflet adun tot ce merită.

— Timpul șterge...

— ...E adevărat. Dar el știe să și păstreze ca nimeni altul ceea ce nu trebuie pierdut.

— Ce-i dorîți acestui pămînt pe care v-ați născut și trăiți ?

— Oamenii lui să poată lucra în liniște, la cel mai frumos lucru pe care l-au început : la fericire.

Sică POPESCU

Cititilor Magazinului,
prieteni care mă numără
și cu, le doresc spectacole
și filme bune și care
să-i entuziasmeze -
Amza Pellea

Expoziție cu documente rare — cărți, manuscrise etc. — aflate în fondul bibliotecii „Astra“ din Sibiu

MANUSCRISE RARE LA BIBLIOTECA „ASTRA“ – SIBIU

Printre acestea se află : „România pitorească“ a lui Alexandru Vlahuță, piesele lui Iosif Vulcan, „A doua moarte“ și „Fanfaronii“

Cercetînd colecția de manuscrise literare a Bibliotecii „Astra“ din Sibiu, care cuprinde peste 200 de piese, dintre care unele aparținînd clasicilor literaturii noastre, descoperi adesea și istoria plină de meandre a unora dintre ele.

Iată, în primul rînd, manuscrisul „Românici pitorești“ al lui Alexandru Vlahuță. Cîți dintre cercetători, dintre editorii acestei opere intrată în fondul de aur al literaturii noastre, știu că se află la Sibiu ? Cum a ajuns tocmai aici ? Ce legătură să fi fost între Vlahuță și vechiul oraș transilvan, între el și „Astra“ ? La unele dintre aceste întrebări ne răspunde însuși manuscrisul.

În urmă cu peste 70 de ani, la 15 august 1901, Vlahuță, aflîndu-se la București, înscria următoarea dedicație :

„Dau prietenului G. Moroianu acest manuscris. Să-l păstreze sănătos și să-și aducă aminte de autor“, după care semnează, notînd și data.

Timp de aproape patru ani, manuscrisul a rămas în posesia acestui prieten al scriitorului, doctorul George Moroianu. Dar iată că la 25 iulie 1905, doctorul G. Moroianu se desparte de acest „dar prețios“, cum însuși spune — și printr-o scrisoare adresată președintelui „Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român“ (Astra) din Sibiu, donează manuscrisul „Asociațiunii“, care, la 6 august a aceluiași an, urma să-și inaugureze noul sediu, în clădirea atunci ridicată în scopul adăpostirii Muzeului național și bibliotecii. De ce donează manuscrisul tocmai „Astrei“ și nu Academiei sau altei instituții ?

George Moroianu își motivează gestul în aceiași scrisoare, arătînd că, așa cum îi mărturisise scriitorul, mama lui era originară din Ardeal : „Puțini dintre românii din Țară și de dincolo vor fi știind că marele nostru scriitor este după mamă de origine din Ardeal, din frumoasa Țară a Bîrsei“. Și, astfel, manuscrisul acestei opere a ajuns la Sibiu, unde se păstrează cu grijă în colecția Bibliotecii „Astra“.

Un alt manuscris, care a trecut prin multe mîini pînă să ajungă în colecția bibliotecii sibiene este cel al piesei lui Iosif Vulcan, intitulată „A doua moarte“. Scrisă înainte de 1880, Iosif Vulcan — întemeietorul și redactorul prestigioasei reviste literare transilvănene „Familia“ — a trimis-o probabil în acel an lui C. Stăncescu, directorul de atunci al Teatrului Național din București, care pe data de 15 martie 1880, scria pe prima ei filă, următoarea rezoluție : „D. Steriadi este rugat să binevoiască a ceti această Dramă și a raporta Direcțiunii dacă se poate juca pe scena Teatrului Național“. Ce va fi făcut Steriadi cu piesa, nu putem ști ; cert este că, după ce vreo nouă ani a zăcut pe undeva, în 1889, pe timpul directoratului său, Caragiale dă altuia sarcina de a referi asupra piesei, scriind pe aceeași filă mai jos : „Domnul N. Petrașcu este rugat să citească această dramă și să-și dea părerea. Caragiale“.

Ceea ce N. Petrașcu și face, răspunzînd, tot pe prima filă a manuscrisului, în martie 1889 : „D-lui Caragiale. În urma lecturii acestei piese, părerea mea este că ea n-ar putea fi jucată de noi. Cuvintele pentru cari zic aceasta, le voi formula într-un raport secret — după niște notițe luate — și-l voi prezenta în prima ședință a comitetului teatrului“. Și semnează, N. Petrașcu.

De ce „secret“, unde se află acest raport acum ? Nu știm. Fapt este că piesa nu s-a jucat (singura piesă a lui Vulcan jucată de Naționalul bucureștean a fost „Ștefan Vodă cel tînăr“), că, probabil, piesa i-a fost înapoiată lui Iosif Vulcan chiar de Caragiale, și că a ajuns în colecțiile Bibliotecii „Astra“, după moartea autorului, donată fiind în 1907 de Aurelia Vulcan, soția scriitorului — împreună cu o mare parte din arhiva acestui proeminent om de cultură al Transilvaniei.

Tot un manuscris al lui Iosif Vulcan, cercetat mai cu atenție, ne oferă, la rîndul său o surpriză. E vorba de manuscrisul unei alte piese „Fanfaronii“, datînd din 1893. Inventariată ca atare la timpul său în colecția bibliotecii, manuscrisul ascundea însă pe dosul filelor, pe lîngă o altă versiune a aceleiași piese și lucrarea „Dimitrie Cichindeal. Date noue despre viața și activitatea lui“, — care constituie manuscrisul „discursului de recepțiune la Academia Română“ a lui Iosif Vulcan, publicat ulterior (septembrie-noiembrie 1895) și în „Familia“.

Numeroase sînt manuscrisele lui Iosif Vulcan care au așteptat, pînă nu demult, pe verso-ul filelor lor, scrierile altor scriitori de seamă — Emil Isac, Ilarie Chendi, Haralamb G. Lecca etc. — note și scrisori de deosebit interes pentru reconstituirea climatului istoric și cultural al epocii.

Iată dar numai cîteva din tainele pe care le mai ascund încă filele lor, cărți sau manuscrise aflate în biblioteca sibiană, taine care se cer dezlegate, corelate cu alte date, oferite cercetătorilor, tuturor celor interesați de istoria culturii noastre.

Mircea AVRAM

MICA ENCICLOPEDIE

PĂCĂLELI

de L. SĂRĂȚEANU

Născute din inepuizabilul duh al poporului, din setea de veacuri a celor mulți de a se răcori cu o snoavă sau cu istorisirea unei farse jucate exponenților nedreptății și asupririi, — „păcălelile“ n-au nici vîrstă, nici „autori culți“.

Prin locurile noastre, care l-au născut pe Păcală și unde „năzdrăvăniile“ unor frați ai lui, ca Nastratin sau Tîlbuhoglindă au circulat din urmă cu sute de ani, stîrnind un haz tonic și conservîndu-și tinerețea prin tîlcurile lor universale, țăranii nu s-au grăbit să fixeze o zi anume pentru... păcăleli.

1 aprilie și-a statornicit la noi privilegiul de mare praznic al mucaliților mult mai tîrziu și, în deosebi în mediul orășenesc. Aiurea lucrurile n-au stat la fel. În Franța, bunăoară, unde obiceiul de a păcăli de 1 aprilie rudele sau prietenii e generalizat, s-au emis și o puzderie de ipoteze în legătură cu originea acestei datini. Cea mai răspîndită e legată de epoca lui Charles al IX-lea care a trăit între 1 550 și 1 574. O ordonanță a acestui vodă a schimbat începutul anului, plasîndu-l la 1 ianuarie în loc de 1 aprilie, cum fusese pînă atunci. Or, dintotdeauna, anul nou a fost prilej de daruri. Contemporanii lui Charles al IX-lea trebuind să-și ofere „atențiile“ la 1 ianuarie nu l-au uitat însă nici pe „fostul an nou“ de la 1 aprilie. În acea zi ei au început să dăruie simulacre de cadouri ceea ce a pus la treabă fantezia glumeților pentru născocirea unor pseudo-daruri cît mai hazlii. Și cum, în aprilie, soarele părăsește semnul zodiacal al „peștilor“, spiritualii Franței au denumit aceste false-cadouri „poissons d'Avril“, („pești de aprilie“.) Denumirea s-a păstrat pînă în zilele noastre. Ea a permis acum cîțiva ani unui gazetar parizian o fărșă care a ținut în tensiune timp de o zi toată capitala Franței. Într-adevăr, gazetarul a anunțat în dimineața de 1 aprilie că ministrul culturii (pe atunci celebrul scriitor André Malraux) a hotărît... demolarea impozantului palat GARNIER, sediul Operei. Abil, gazetarul și-a rezervat dreptul de a reveni peste cîteva ore... cu amănunte. Și în emoția generală ei a comunicat, pe la prînz, motivul demolării : intenția de a se construi un imens bazin. Indignarea parizienilor era la culme. Telegramele și telefoanele de protest nu mai conteneau. Abia seara, Parisul a respirat ușurat și a rîs în hohote, căci inventivul ziarist le-a dat „dezlegarea“ : bazinul se va construi pentru ca toți locuitorii să poată pescui în voie... pești de aprilie.

Dar farsa își are în Franța și tradiții care nu sînt legate de 1 aprilie. Astfel, dacă mediile studențești practică, încă de pe vremea lui François Villon, obiceiul păcălirii „bobocilor“, lumea profesorilor — mai ales cea a absolvenților celei mai înalte instituții de învățămînt, „Școala Normală Superioară“ — își transmite, din generație în generație obiceiul mistificărilor cu aparență... științifică. Păcăleala de acest tip, denumită „le canular“ (de la verbul „canuler“, a șicăi, a agasa) a inspirat sute de „istorii“, „antologii“ și „culegeri“ de isprăvi, care de care mai năstrușnice. Povestea bietului savant de la sfîrșitul veacului trecut care, colecționar de autografe celebre, a înghițit „gălușca“ unui document... semnat de nimeni altul decît de regele galilor, Vercingetorix, face și azi dăscălimea franceză să zîmbească sarcastic. Căci — falsificat impecabil — documentul era, totuși, redactat pe... hîrtie. Și încă pe o hîrtie purtînd în filigran numele fabricii care o produsese, fabrică din orașul Angoulême și care, de bună seamă, nu putea exista în vremea cînd ilustrul Vercingetorix se războia cu nu mai puțin ilustrul său adversar, Caesar.

Glumele de acest fel sînt și ele, de fapt, o dovadă a dreptății celor ce socotesc că umorul, produs atît de rar atunci cînd e de calitate, se însoțește foarte bine cu persoanele cele mai serioase, fără a le știrbi nimic din prestigiu și autoritate, ci conferindu-le, dimpotrivă, acea undă de omenie care înnobilează totul prin prezența ei.

ECOURI • ECOURI

PE SCENA Națională a timișorean a avut loc premiera unui spectacol ce întrunește sub titlul „Bijuterii Caragiale-Cehov“ cîteva dintre capodoperele teatrului scurt și schiței, datorate celor doi mari dramaturgi.

DE CURÎND, la Teatrul de stat din Brașov au intrat în lucru două noi piese românești : **„Ultima oară“** a lui Mihail Sebastian, în regia lui Petre Popescu și scenografia lui Ion Cristodulo (în rolurile principale sînt distribuiți Mircea Andreescu, Luminița Blănaru, Melania Niculescu și Nicolae C. Nicolae), precum și **„Îndrăzneala“** lui Gheorghe Vlad — montată în cinstea împlinirii a zece ani de la încheierea cooperativizării agriculturii. În regia lui George Gridănușu și scenografia Cristinei Udrea, „Îndrăzneala“ cuprinde în distribuție actorii Nicolae Albani, Dan Săndulescu, Andrei Armancu, E. Mihăilă-Brașoveanu, Flavius Constantinescu, Savu Rahoveanu, Victorina Oniceanu, Mada Florian, Ion Jugureanu, Constanța Comănoiu și alții.

IN CADRUL unor schimburi culturale dintre Teatrul „A. Davilla“ din Pitești și teatrul din Bydgoszcz, pe scena poloneză a avut loc în aceste zile premiera piesei „Jocul de-a vacanța“ de Mihail Sebastian, montată de regizorul Constantin Dinischiotu, în cadrul scenografic realizat de Emil Moise. Replica o vor da în curînd, la Pitești, regizorul Zygmunt Wojdan și scenografa Lidia Iankowska.

TEATRUL DRAMATIC „Bacovia“ din Bacău a inaugurat stagiuni permanente în localitățile : Slănic-Moldova, Gh. Gheorghiu-Dej și Buhuși, urmînd ca în cursul acestei luni, stagiunea permanentă să fie deschisă și la Tg. Ocna. În repertoriu figurează spectacolele : „Omul care...“ de Horia Lovinescu, „Interesul general“ de Aurel Baranga, „Nunta lui Krecinski“ de A. Suhovo-Kobilin ; spectacol regizat de Bora Grigorovici de la Teatrul Național din Belgrad ; „Unu, doi, trei, patru, ce a văzut Radu la teatru“ de Alecu Popovici și Viniciu Gafița, muzica de Edmond Deda — spectacol distins cu Premiul Consiliului Național al Organizației Pionierilor ; „Capriciile norocului“ de Mircea Ștefănescu ; „Fără cascadori“ de Mircea Radu Iacoban ; „Măria sa Păcală“, dramatizare după snoave și povești populare de Mureș Covătaru ; „Un pămînt numit România“, spectacol de versuri.

FILME DE ȘTIINȚĂ POPULARIZATA. Pe un scenariu și în regie proprie, Petre Sirin turnează **„Stoenescu... Imagini trainice ale vieții trecătoare“**, un film ce încearcă să reașeze creația portretistului Eustațiu Stoenescu în galeria valorilor picturale. Sub titlul de **„Imagini traco-getice“**, Zoltan Terner (scenariul și regia) și Claudiu Soltescu (imaginea) vorbesc despre obiceiurile, preocupările de artă, profesiunile traco-geților așa cum reies din obiectele rămase de la ei.

De începuturile filmului științific în România se ocupă regizorul Ion Bostan în **„Și medicii au început să filmeze“**, mergînd pe urmele unui film datorat doctorului Bolintineanu care și-a întocmit pe baza demonstrației filmice teza de doctorat, la sfîrșitul secolului trecut.

Contribuțiile românești în domeniul cercetării endocrinologice urmărește pelicula lui Ladislau Karda **„Secretul insulei cerebrale“.**

„Epilog la Porțile de Fier“ va fi un film de sinteză despre marele complex hidroenergetic. Scenariul și regia îi aparțin lui Mircea Popescu, iar imaginea lui Constantin Teodorescu și Victor Popescu.

CUNOSCUT spectatorilor noștri din filmul „Eliberarea“, actorul sovietic Nikolai Olialin reapare pe ecrane în filmul lui Grigori Youngwald-Hilkevici *„Îndrăzneala“* care reînvie un episod dramatic din cel de-al doilea război mondial.

ORCHESTRA Napolitana : o prezență nouă în viața muzicală a Capitalei. Compusă din instrumentiști de prestigiu, sub bagheta propriului ei solist — tenorul Ion Fălculete, orchestra abordează un program de cantonete și alte piese de largă accesibilitate. Întîlnirea cu această nouă formație are loc duminică 2 și luni 3 aprilie a.c. în sala Dalles, la ora 19,30.

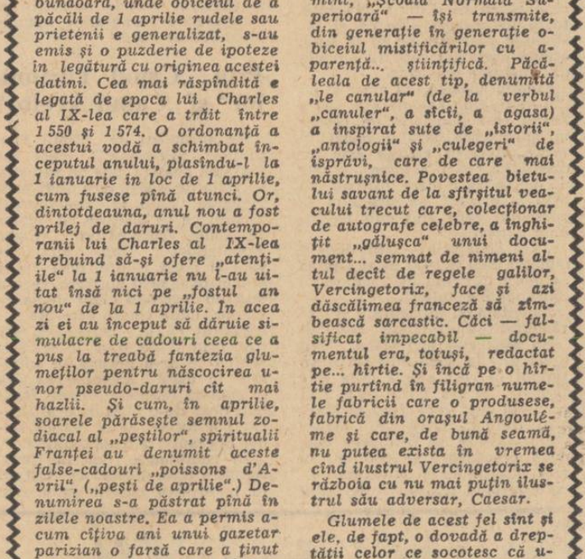

În **„Capcana lupului“** pe care o turnează Jean Claude Chabrol întîlnim această pereche celebră de actori în chip de fericiți tineri căsătoriți. Deci : Jean Paul Belmondo și Mia Farow. Nu știm încă la care moment al evenimentului se referă însă titlul filmului.

Regizorul Michael Winner (în stînga) studiază încadratura unei viitoare imagini din filmul „Mecanicul“, al cărui protagonist va fi Charles Bronson și a cărui acțiune se va petrece în Napoli.

TAMARA SEMINA *deține rolul principal din ultimul film al regizorului Serghei Mikaelian pe care acesta îl realizează după un scenariu de Budimir Metalnikov. Filmul se petrece în zilele noastre și tratează o serie de probleme ale generației mature sub titlul* „Vorbește-mi despre tine“.

„SOȚII“ *se numește ultimul film al scriitorului actor și regizor John Cassavetes, considerat de majoritatea criticilor drept cea mai bună creație a sa. Filmul urmărește 48 de ore din viața a trei soți americani care și-au pierdut tocmai un bun prieten.*

Clepsidra

ÎNVERZEȘTE ȘI-NNEGREȘTE

de Constantin VIȘAN

Așteptat-o toată iarna. Se scula noaptea din pat și ieșea în pragul ușii. Mireasa cu blană albă nu se afla însă în bătătura omului. Își încorda toată ființa sensibilizată de permanenta conviețuire cu vîntul și ploaia, cu cerul și stelele. Uneori i se părea că pămîntul miroase a pepene verde, semn că zăpada se apropie, că trebuie să fie undeva pe crestele munților. Dar nici în noaptea următoare, nici în celelalte, mult așteptata n-a păsit în ograda omului, nu i-a bucurat sufletul, nu i-a împodobit cîmpul. Nici gînd de găină, cu moțul de făină...

Numai ger sticlos, numai neliniște... „Eu mă acopăr cu plapuma, mai pun deasupra și cojocul... dar grîul săracu ce-o face pe crivățul ăsta ? Cît e el de mic și plăpînd ! Un vîrfuleț verde de ac... Cum să scape de urgie ?

Dimineața mai lua pe cineva cu el și dădea fuga pe tarla. Decupa cu hîrletul o brazdă de fire și le cerceta cu luare aminte. Probele de laborator arătau totuși că descuițele și zgribulitele fățuri rezistă, că-n ele pulsează încăpățînată viața.

A venit primăvara. Acum omul adulmecă din nou cerul, vîntul, stelele, toate semnele știute din bătrîni. Se trezește chiar de mai multe ori noaptea. Visează o rață potcovită jucînd noaptea pe loiță. Pămîntului i s-au uscat însă buzele de sete. Plugul tras de tractor a arat adînc, a răsturnat brazdă reavănă. Dar vîntul a supt toată apa. Sămînța pusă în pămînt n-are de ce să se prindă. În loc să-i dea coltul simte cum se zbircește, se scorojește. Omul se uită la cer. De la el și pînă la munte numai flori mărunte. Peste munți și peste mări numai ochi licăritori. Nici gînd de ploaie. Barba omului a crescut țepoasă, ca o miriște aspră. Cînd se întîlnește cu prietenii în loc de bună ziua, în loc de ce mai faci, vorbește despre ploaie.

— Pămîntul e ca fierul. Dacă ar da acum o ploicică ar fi altceva. Toate ar lua-o din loc.

Ascultînd îngrijorarea omului de la cîmpie, „Clepsidra“ aude picurînd în locul boabelor de nisip, stropii de ploaie. Ca și stăpînul cîmpului, al grîului și porumbului, ca și floarea soarelui, ca și mieii, ca și coarda viței, ca și tuberculul cartofului, ca și rîndunica sosită de peste mări și țări, „Clepsidra“ știe prețul ploii, puterea ei...

Chicăitică ! Mărunțică ! Înverzește ! Și-nnegrește ! Și prieste ! Și pîrlește.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 2 APRILIE

PROGRAMUL I : 8.30 Cravatele roșii ; 10.00 Viața satului ; 11.10 Să înțelegem muzica. Emisiunea a XXI-a : Variațiuni fantastice ; 12.00 De strajă patriei ; 12.30 Emisiune în limba maghiară ; 14.00 Telesport. Baschet masculin : Dinamo—Steaua (repriza a II-a). Transmisiune de la Sala Sporturilor — Floreasca. 14.30—17.00 Fotbal : Steaua — Jiul Petroșani (repriza a II-a) ; Dinamo — Rapid ; 17.00 Cîntare patriei. Concurs coral interjudețean ; 18.15 Campionatul mondial de hochei pe gheață — grupa B : România — S.U.A. Transmisiune directă ; 19.20 1001 de seri : Invincibilul Mighty Mouse ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reportajul săptămînii : Turnu-Severin — poarta primăverii ; 20.20 Retrospectivă Walt Disney. Premiul lui Donald ; 21.10 Spectacol de varietăți : Cine a pierdut o umbrelă ? ; 22.50 Telejurnal. PROGRAMUL II : 12.30 Promenadă duminicală ; 20.00 Concert susținut de orchestra „Camerata“ a Conservatorului „Ciprian Porumbescu“ din București ; 20.50 Agenda ; 21.00 Săptămîna culturală bucureșteană ; 21.15 Seară de romanțe ; 21.30 Din lumea științei ; 21.50 Film serial : Invadatorii (reluare).

LUNI 3 APRILIE

PROGRAMUL I : 16.30—17.00 Curs de limba rusă (reluare) ; 17.40 La volan ; 18.00 Căminul la... Cluj ; 18.45 Scena. Emisiune de actualitate și critică teatrală ; 19.10 Noutăți cultural-artistice ; 19.20 1001 de seri. Aventurile celor doi cățel ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Reflector ; 20.15 Teatru foileton : Mușatinii ; 21.25 Lumea de mîine ; 21.50 Steaua fără nume. Floarea din grădină ; 22.40 24 de ore ; 22.55 Contraste în lumea capitalului. PROGRAMUL II : 20.00 Invitație la mini-baschet. Cunoașteți secretele și frumusețile acestui sport ? ; 20.30 Ghișeul ; 20.50 Romantic-Club, transmisiune de la Universal-Club ; 22.30 Cronica literară.

MARȚI, 4 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Tele-școală ; 10.00 Curs de limba rusă. Lecția a 10-a ; 10.30 Ex-Terra '72 ; 10.55 Căminul (reluare) ; 11.40 Patru tanchiști și un cîine (IX) (reluare) ; 12.35 Telejurnal ; 16,30—17.00 Curs de limba franceză (reluare) ; 17.30 Enciclopedie pentru tineri. Pagini de eroism — momente din istoria U.T.C.-ului ; 18.00 Muzică de promenadă executată de Fanfara reprezentativă a Armatei ; 18.10 Documentar TV ; 18.30 Întrebări și răspunsuri. Emisiunea a II-a ; 19.00 Cîntec și joc la Poiana Lacului — Argeș ; 19.20 1001 de seri : Aventurile celor doi cățel ; 19.30 Telejurnal. Ediție specială. Lucrări agricole de primăvară ; 20.10 Teatru liric TV. Opereta „Domnul Choufleuri“ de J. Offenbach și St. Remi ; 21.10 Prim plan : Acad. Vasile Mîrza ; 21.40 Tele-glob : Rapsodia ungară ; 22.00 Emisiune muzical-coregrafică ; 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Tele-cinemateca pentru copii și tineret : „Cele trei lumi ale lui Guliver“ ; 21.35 Agenda ; 21.45 Luminile rampei ; 22.15 Telex tehnico-științific ; 22.25 Dicționar muzical-distractiv (reluare).

MIERCURI, 5 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Promenadă duminicală (reluare) ; 9.25 Prim plan : acad. Vasile Mîrza (reluare) ; 9.55 Desen animat ; 10.00 Curs de limba franceză. Lecția a 10-a ; 10.30 Tele-cinemateca pentru copii și tineret (reluare). „Cele trei lumi ale lui Guliver“ ; 12.05 Telejurnal ; 15.30 Tele-școală ; 16.30—17.00 Curs de limba engleză (reluare) ; 17.35 O viață pentru o idee : Pavlov (I) ; 18.05 Timp și anotimp în agricultură ; 18.35 Vetre folclorice. Cîntec și joc din Maramureș ; 19.00 Cameni și fapte ; 19.20 1001 de seri : Aventurile celor doi cățel ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Avanpremieră ; 20.05 Tele-cinemateca : Hamlet, cu : Laurence Olivier, Jean Simmons ; 22.40 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Cocoșul și culorile — desen animat pentru copii ; 20.15 Melodii distractive — program realizat de Televiziunea bulgară ; 21.00 Agenda ; 21.10 Cluburi sportive bucureștene ; 21.30 Arta plastică : Mari muzee ale lumii ; 21.45 Film serial : Patru tanchiști și un cîine (XXI).

JOI, 6 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Prietenii lui Așchiuță ; 9.30 Cîntec și joc din Maramureș (reluare) ; 10.00 Curs de limba engleză : Lecția a 10-a ; 10.30 Din lumea științei și tehnicii ; 11.00 Teatru liric TV. : Domnul Choufleuri — operetă de J. Offenbach și St. Remi (reluare) ; 12.00 Telejurnal ; 15.30 Aventurile echipajului Val Virtej. Episodul „Expediție în nord“ ; 16.30—17.00 Curs de limba germană (reluare) ; 17.30 Emisiune în limba maghiară ; 18.30 Fotbal : Ferencvaros Budapesta — Wolverhampton Londra. (Semifinalele Cupei U.E.F.A.). Înregistrare de la Londra. Repriza a doua ; 19.20 1001 de seri : Aventurile celor doi cățel ; 19.30 Telejurnal. Ediție specială. Lucrări agricole de primăvară ; 20.10 Avanpremieră ; 20.15 Tinerii despre ei înșiși. File dintr-o cronică vie (IV). Vîrsta demnității ; 21.15 Pagini de umor. Retrospectivă Mack-Sennett (II) ; Micromedalion Billy Bevan ; 22.05 Seară de balet. Premieră TV. : Balada haiducească de Paul Constantinescu ; 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II : 20.00 Concert simfonic al Orchestrei Radioteleviziunii. Dirijor Emanuel Elenescu. Soliști : Gheorghe Crășnaru și Ștefan Ruha ; 21.00 Desen animat ; 21.10 Agenda ; 21.20 Intermezzo muzical cu formația Moderato ; 21.35 Planeta giganților (reluare) ; 22.25 Cărți și idei.

VINERI, 7 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Mai aveți o întrebare ? (reluare). Există viață pe alte planete ? 10.00 Curs de limba germană. Lecția a 10-a ; 10.30 Film serial : Sebastien și secretul epavei. Episodul Adevărul ; 11.00 Pagini de umor (reluare) ; 11.50 Tinerii despre ei înșiși. File dintr-o cronică vie (reluare) ; 12.25 Telejurnal ; 15.00 Aventurile echipajului Val-Virtej. Episodul „Elixirul tinereții“ ; 16.00—17.00 Tele-școală ; 17.30 Momente din istoria muzicii ușoare românești : Primul șlagăr românesc și autorul său : I. Ivanovici ; 17.50 Arta plastică : Lucrări consacrate semicentenarului U.T.C. (partea a II-a) ; 18.10 Satul contemporan. Tradiție și modernism. Principii ale sistematizării rurale ; 18.35 Stop-cadru ; 19.20 1001 de seri : Aventurile celor doi cățel ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Ziua mondială a sănătății ; 20.15 Film artistic : Dragă Brigitte. Cu : James Stewart, Fabian, Brigitte Bardot ; 21.55 Ancheta TV. ; Circulația în triplu sens I (I) ; 22,30 24 de ore ; 22.50 Din țările socialiste. PROGRAMUL II : 20.00 Desen animat pentru copii. Aventură pe gheață ; 20.15 Biblioteca pentru toți : Ioan Slavici ; 21.00 Viața economică a Capitalei ; 21.20 Scene celebre din opere ; 21.45 Agendă ; 21.55 Film documentar ; 22.10 Dans și muzică de pretutindeni. Folclor din R.S.S. Armeană.

SÎMBĂTĂ, 8 APRILIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telex ; 9.05 Biblioteca pentru toți : Vasile Alecsandri (III) ; 9.40 De vorbă cu gospodinele ; 9.55 Tele-enciclopedia (reluare) ; 10.40 Anchetă TV. : Circulația în triplu sens (reluare) ; 11.15. Mîndrele. Program de cîntece și dansuri populare ; 11.55 Emisiune de educație sanitară ; 12.10 Telejurnal ; 15.25 Aventurile echipajului „Val-Virtej“ : Dinosaurul singuratic ; 16.25 Fotbal : România — Franța. Transmisiune directă de la Stadionul „23 August“ ; 18.15 Emisiune în limba germană ; 19.00 Ritm, tinerețe, dans ; 19.20 1001 de seri : Aventurile celor doi cățel ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în unele țări din Africa (I) ; 21.00 Muzică populară ; 21,15 Invadatorii ; 22.05 Emisiune de divertisment : Mai ceva ca-n filme ; 22.40 Telejurnal ; 22.50 Săptămîna sportivă ; 23.10 Gala vedetelor ; 23.50 Romanțe. PROGRAMUL II : 16.30 Cîntece și dansuri populare prezentate de Ansamblul folcloric al județului Ilfov ; 17.00 Reportaj bucureștean ; 17.20 Pagini muzicale de mare popularitate ; 17.40 Agenda ; 17.50 Amintiri bucureștene.